

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΖΩΗΣ

ΕΦΗΒΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ – ΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ – ΛΥΚΕΙΟΥ

Επιμέλεια: Άγγελος Γκούνης, θεολόγος

Λευκάδα 2015

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ & ΙΘΑΚΗΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΑΣ

Διάλογοι Ζωής

ΕΦΗΒΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ – ΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ – ΛΥΚΕΙΟΥ

Επιμέλεια: Άγγελος Γκούνης, θεολόγος

Λευκάδα 2015

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

«**Διάλογοι Ζωής**» είναι ο τίτλος του βοηθήματος που ετοίμασε για τους κατηχητές των νεανικών συντροφιών Γυμνασίου – Λυκείου ο εκλεκτός συνεργάτης του νεανικού έργου της τοπικής μας Εκκλησίας, θεολόγος και συγγραφέας κ. Άγγελος Γκούνης. Με πολλή χαρά το Κέντρο Νεότητας της Ι. Μητροπόλεώς μας επιμελήθηκε την έκδοσή του και το διαθέτει ήδη προς χρήσιν και κοινήν ωφέλειαν των παιδιών μας, αλλά και προς ωφέλειαν των οικογενειών τους μέσω αυτών και της κοινωνίας μας ολόκληρης.

Στόχος της ποιμαντικής διακονίας των νέων μας είναι να γίνουν «*το άλας της γης*» που θα νοστιμίσει έναν κόσμο άνοστο, στερημένο τη «*νοστιμιά*» που η Χάρη του Θεού προσφέρει στον άνθρωπο. Πρόκειται για μια διακονία κοπιαστική, αλλά όμορφη. Δεν αποζημιώνει άμεσα «τον κοπιώντα γεωργόν». Αν εκείνος όμως κοπιήσει διακριτικά και με ανυπόκριτη αγάπη, οι καρποί που θα φέρουν οι σημερινοί νεαροί «*βλαστοί του Ευαγγελίου*» θα είναι γλυκείς και ωραίοι.

Μη λησμονούμε ότι τα παιδιά μας ανδρώνονται και αυξάνουν πνευματικά ανάμεσα σε «*ακάνθας και τριβόλους*», μέσα σε ζιζάνια πνευματικά. Μπορεί αυτά να μη διακρίνονται εκ πρώτης όψεως, απειλούν ωστόσο να «*αποπνίξουν*» το Λόγο του Θεού που οι καλοί γεωργοί, οι κληρικοί και λαϊκοί κατηχητές μας, σπέρνουν αθόρυβα στα εύφορα χωράφια των νεανικών υπάρξεων.

Απαιτείται, λοιπόν, ξεχωριστή φροντίδα και επιμέλεια από τους επιφορτισμένους το νεανικό έργο. «*Για να γυρίσει ο ήλιος, θέλει δουλειά πολλή*» -για να θυμηθούμε το λόγο του ποιητή μας. «*Θέλει κι οι ζωντανοί να δίνουν το αίμα τους*». «*Να δίνουν αίμα, για να λάβουν Πνεύμα*» -όπως παραδίδει η ασκητική μας γραμματεία.

Ο διάλογος, η ουσιαστική επικοινωνία, πρέπει να καλλιεργείται στο χώρο των νεανικών μας συντροφιών και γενικά στην εκκλησιαστική μας διακονία. Ο μοναδικός τρόπος να αγγίξει το Ευαγγέλιο, το παγχαρμόσυνο μήνυμα της κοινής σωτηρίας, τις καρδιές των σύγχρονων ανθρώπων είναι να απαντάει στα δικά τους ερωτηματικά· να συναντάει και να διαλέγεται με τις δικές τους ανησυχίες.

Οι άνθρωποι σήμερα μπορούν να αντλήσουν γνώσεις από ποικιλία πηγών, από πολλά κανάλια πληροφόρησης. Το ότι απευθύνονται στην Εκκλησία μας, καταθέτοντας προβληματισμούς και αποζητώντας «*λόγον ωφελείας*», δείχνει ότι τολμούν να προσεγγίσουν την Πηγή της Αλήθειας, τον Χριστό, που μπορεί να δροσίσει τις ψυχές με «*ύδωρ αλλόμενον εις ζωήν αιώνιον*»· με «το νερό, απ' το οποίο αν πει κανείς δεν θα διψάσει ποτέ», όπως διαβεβαίωσε τη Σαμαρείτιδα, τη μετέπειτα Αγία Φωτεινή, δίπλα στο Φρέαρ του Ιακώβ.

Το διάλογο χρησιμοποίησε ο Χριστός μας ως μέσον επικοινωνίας με τους ανθρώπους. Με το παράδειγμά Του μας υποδεικνύει το διάλογο ως ασφαλή οδό για την Κατήχηση· ως ένα δρόμο που σέβεται την ανθρώπινη προσωπικότητα και υπολογίζει την προσωπική άποψη.

Ζητάει την άποψη των Μαθητών, ώστε να βασιστεί σ' αυτήν –κι ας είναι ατελής- και να οικοδομήσει «λόγον Αληθείας». Ρωτάει, για παράδειγμα: «Υμείς δε τίνα με λέγετε είναι;», για να δώσει στον ορμητικό Πέτρο την ευκαιρία να ομολογήσει: «Συ ει ο Χριστός, ο Υιός του Θεού του ζώντος».

Επίσης, στο νομικό που αναζητούσε (με διάθεση να τον παγιδέψει ή με κρυφή ειλικρίνεια) τον τρόπο, για να κληρονομήσει την αιώνια Ζωή, θα πει: «*Εν τω Νόμω τι γέγραπται; Πώς αναγινώσκεις;*»

Στην επί του Όρους ομιλία Του θα «συζητήσει» υπόρρητα με τις τρέχουσες αντιλήψεις περί ηθικής, για να αποκαλύψει το μοναδικά σώζον Ήθος που καλείται, με σταυρική αυταπάρνηση, να υιοθετήσει ο Χριστιανός. Άλλοτε θα διαλεχθεί με την ανθρώπινη καθημερινότητα της οικογενειακής και της κοινωνικής ζωής και θα τη χρησιμοποιήσει στις «παραβολές» Του, για να απευθυνθεί στα ολιγομαθή, πλην όμως δυψασμένα για το «ύδωρ το ζων», πλήθη των ανθρώπων που Τον ακολουθούσαν στις πόλεις και την ύπαιθρο της Γαλιλαίας.

Το ανά χείρας κατηχητικό βοήθημα έχει πάλι τη μορφή ενός ανθολογίου κειμένων που δίνουν όμως ουσιαστικές απαντήσεις σε μια σειρά ερωτήματα που θέτουν συνήθως τα παιδιά μας είτε στις νεανικές συντροφίες είτε στις κατασκηνώσεις είτε στη σχολική αίθουσα –στους χώρους δηλαδή που ο κ. Άγγελος Γκούνης διακονεί τη νέα γενιά, ως ενσυνείδητος εργάτης του Ευαγγελίου, ως λειτουργός της Παιδείας των Φώτων και του Ευαγγελίου και γνήσιος δάσκαλος, όχι απλά ως επαγγελματίας της εκπαίδευσης... Τον ευχαριστούμε θερμά και για την εργασία του αυτή, ευχόμενοι πατρικά ο Θεός να τον ενισχύει στο υπεύθυνο έργο του.

Στους κληρικούς και τους λαϊκούς συνεργάτες μας που θα χρησιμοποιήσουν τον παρόντα τόμο ευχόμαστε δύναμη από Θεού και πλούσιο φωτισμό, προκειμένου να διαλεχθούν με τα παιδιά μας υπεύθυνα, με μυαλό και αυτιά ανοιχτά, με πνεύμα υπομονής και θυσίας, πρωτίστως όμως με μια καρδιά διάπλατα ανοιχτή που θα ανακουφίζει και θα αναπαύει τους λογισμούς και θα θέτει σε εγρήγορση τις συνειδήσεις.

Λευκάδα, 8 Οκτωβρίου 2015

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο Λευκάδος και Ιθάκης Θεόφιλος

† Ο Λευκάδος και Ιθάκης Θεόφιλος

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΟΜΑΔΩΝ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

1. Πριν από τη συνάντησή σας με την ομάδα:

1. Ακούστε προσεκτικά την εισήγηση που προηγείται.
2. Κρατήστε σημειώσεις κατά τη διάρκεια της εισήγησης.

II. Κατά τη διάρκεια της ομάδας συζήτησης

1. Συγκεντρωθείτε στο χώρο που έχει οριστεί για την ομάδα σας και προσπαθήστε να περιορίσετε την αναστάτωση κατά τη διάρκεια που προσέρχονται όλοι στο μέρος αυτό.
2. Καθίστε σε κύκλο, έτσι ώστε όλοι να μπορούν να βλέπουν ο ένας τον άλλο. Προσέξτε ώστε όλοι να αποτελούν μέρος του φυσικού κύκλου.
3. Παρουσιάστε τον εαυτό σας στην ομάδα σας. (Απαραίτητο κατά τη διάρκεια των πρώτων συναντήσεων).
4. Φροντίστε ώστε όλοι οι μετέχοντες να συστηθούν μεταξύ τους. Αυτή είναι μια καλή ευκαιρία και για σας να απομνημονεύσετε τα ονόματα των παιδιών.
5. Με βάση τις σημειώσεις σας υπενθυμίστε στους μετέχοντες τη βασική ιδέα της εισήγησης που προηγήθηκε. Αυτό θα τους βοηθήσει να καταλάβουν ότι είστε προετοιμασμένοι να διευκολύνετε τη συζήτησή τους και θα έχουν την ευκαιρία να επικεντρωθούν στο θέμα πριν από τη συζήτηση
6. Ξεκινήστε να κάνετε τις ακόλουθες ενέργειες:
 - α. Ρωτήστε ένα συγκεκριμένο πρόσωπο τι του έκανε περισσότερο εντύπωση στη συζήτηση, πχ. τι είναι αυτό που ξεχώρισε και κράτησε στο μυαλό του.
 - β. Ρωτήστε όλη την ομάδα εάν κανείς θα ήθελε να σχολιάσει οτιδήποτε ειπώθηκε στην ολομέλεια.
 - γ. Ρωτήστε ή όλη την ομάδα ή ένα πρόσωπο μια συγκεκριμένη ερώτηση σχετικά με την εισήγηση.
7. Επαναλάβετε τις ενέργειες μέχρι το 6, μέχρι η συζήτηση να αρχίσει να ενδιαφέρει τα παιδιά και σιγά - σιγά να περνάει στα χέρια τους.

Σε αυτό το σημείο έχετε πλέον φτιάξει το πλαίσιο της συζήτησης και την έχετε παραδώσει στα παιδιά. Τώρα πια είναι η κατάλληλη ώρα να ασκήσετε την ικανότητά σας να ακούτε. Σε αυτό το σημείο η μόνη σας δουλειά είναι να διατηρήσετε ζωντανή την ατμόσφαιρα.

III. Πώς να διατηρείτε ζωντανή την ατμόσφαιρα

1. Να φροντίζετε να απευθύνεστε σε όλους τους μετέχοντες στην ομάδα.
2. Κάνετε μικρά σχόλια ως σχόλιο σε αυτά που λένε τα παιδιά. Αυτό θα τους κάνει να καταλάβουν ότι ενδιαφέρεστε και ότι παρακολουθείτε τη συζήτηση.
3. Αν δεν έχετε κάτι συγκεκριμένο να πείτε ως σχόλιο στη γνώμη ενός παιδιού, τότε:
 - α. Παραφράστε και επαναλάβετε αυτό που έχει ήδη ειπωθεί.
 - β. Ρωτήστε εάν κάποιος θέλει να προσθέσει κάτι παραπάνω σε αυτή την άποψη.
 - γ. Θέστε μία νέα ερώτηση βασισμένη στην παραπάνω γνώμη.
4. Χρησιμοποιήστε τη σιωπή. Μην αισθάνεστε άβολα με αυτή. Λίγες στιγμές σιωπής κατά τη διάρκεια της συζήτησης δεν είναι σημάδι αποτυχίας μπορεί να αποτελέσουν πολύτιμο χρόνο για να επωφεληθούν οι μετέχοντες και να σκεφτούν όσα έχουν ήδη ειπωθεί. Συνήθως κάποιος που μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν έχει μιλήσει ιδιαίτερος θα το δει ως ευκαιρία για να μιλήσει.

IV. Πώς να τελειώνετε μια ομάδα συζήτησης

1. Ανακεφαλαιώστε όλα τα κεντρικά σημεία τα οποία συζητήθηκαν.
2. Προσευχηθείτε όλοι μαζί. Ρωτήστε τα παιδιά εάν κάποιος από αυτούς θα ήθελε να πει την προσευχή.

V. Κατάλογος από μη:

1. Μη μιλάτε συνέχεια εσείς.
2. Μην αφήνετε άλλους συντονιστές να κάνουν συχνά παρατηρήσεις και σχόλια.
3. Μην κριτικάρετε τα σχόλια κανενός.
4. Μη φεύγετε από το θέμα της συζήτησης.

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗ

Αγαπητοί πατέρες και αδελφοί,

Με τη Χάρη του Θεού συγκεντρώσαμε σε έναν τόμο βοηθητικό υλικό για νεανικές συντροφίες εφήβων (μαθητών Γυμνασίου – Λυκείου) και για το κατηχητικό έτος 2015 – 2016. Το φετινό ανθολόγιο έχει τίτλο «Διάλογοι Ζωής» και υπότιτλο, ενδεικτικό του περιεχομένου: «Εφηβικές ερωτήσεις - Ορθόδοξες απαντήσεις».

Τις ερωτήσεις μας τις θέτουν τα παιδιά μας συχνά κατά τη διακονία μας στην ενοριακή συντροφιά του Ι. Ν. Αγ. Τριάδος στη Γαρίτσα, στις Εκκλησιαστικές Μαθητικές Κατασκηνώσεις της Ι. Μ. Λευκάδος και Ιθάκης «Η Φανερωμένη», στο 6^ο Γυμνάσιο Κέρκυρας, αλλά και στις κοινωνικές μας συναναστροφές. Πολλές από τις απαντήσεις αντλήσαμε αυτούσιες από την αξιόλογη ιστοσελίδα «Ορθόδοξες απαντήσεις», το περιοδικό «Τα Κρίνα» και το ιστολόγιο του π. Θεμιστοκλή Μουρτζανού, συμπληρώνοντας ό,τι κρίναμε αναγκαίο.

Για την καλύτερη χρήση του υλικού διευκρινίζουμε τα παρακάτω:

1. Θυμίζουμε ότι πρόκειται για βοήθημα, όχι για «βιβλίο ύλης». Μπορείτε να το συμβουλευτείτε στο βαθμό που το κρίνεται αναγκαίο και να διαλέξετε εκείνα από τα θέματα και τα ερωτήματα που «ταιριάζουν» στη δική σας συντροφιά. Σας έχουν ρωτήσει δηλαδή σε ανύποτο χρόνο ή στη διάρκεια της συνάντησης ή έχετε διαπιστώσει σε άλλη ευκαιρία ότι απασχολούν τα δικά σας παιδιά.

2. Επιλέξαμε τα συγκεκριμένα θέματα, ώστε οι έφηβοί μας, μέσα από τις απαντήσεις που δίνονται, να έχουν αφορμές για μεγαλύτερη και περισσότερο συνειδητή συμμετοχή στη Θεία Λατρεία.

3. Οι απαντήσεις είναι συνήθως εκτεταμένες. Μπορούν όμως να βοηθήσουν τους κατηχητές καλύτερα, να έχουν κατανοήσει ολόπλευρα το θέμα κάθε συνάντησης και να είναι σε θέση να απαντήσουν με μεγαλύτερη επάρκεια στους προβληματισμούς των παιδιών. Αυτό προϋποθέτει ότι και οι ίδιοι προβληματίζονται και «καλύπτονται» από τις απαντήσεις που η Πίστη μας δίνει στα διαχρονικά ερωτηματικά του ανθρώπου. Διαφορετικά, δεν μπορούμε να βαδίζουμε «*ξυπόλητοι στ' αγκάθια*». «*Φωτισθήναι δει πρώτον και είτα φωτίσαι...*»

4. Μπορούμε να βρούμε κάποιον έξυπνο και πρακτικό τρόπο για να είμαστε βέβαιοι ότι τα θέματα που θα επιλέξουμε απασχολούν όντως τα παιδιά της ομάδας μας. Π.χ. έχουμε γράψει σε χαρτάκια κάποια ή όλα τα ερωτήματα που συναντάμε στο παρόν βοήθημα, τα βάζουμε όλα μαζί σε ένα κουτί, το οποίο περνάει μπροστά από τα παιδιά ζητώντας τους να διαλέξουν μια ερώτηση που τους ενδιαφέρει για να τη συζητήσουμε είτε σε αυτήν είτε στην επόμενη συνάντηση –αν θέλουμε να είμαστε έτοιμοι. Ή, στην πρώτη συνάντηση της χρονιάς και πάλι όταν εξαντληθούν τα θέματα προς συζήτηση, ζητάμε από τα παιδιά να γράψουν σε χαρτάκια τρεις ή πέντε ερωτήσεις που θα έκαναν σε έναν ιερέα που θα συναντούσαν τυχαία στο δρόμο –μπορούν να προκύψουν και κωμικές ερωτήσεις, που κι αυτές όμως μπορούμε να αξιοποιήσουμε! Ακόμη, μπορούμε να κάνουμε έναν «καταιγισμό ιδεών»: σε ένα μεγάλο χαρτόνι να γράψουμε τη λέξη «Εκκλησία» ή τις λέξεις «Θεός» και «Άνθρωπος» και να ζητήσουμε από τα παιδιά να γράψουν λέξεις που μας έρχονται στο μυαλό σχετικές με αυτές – βοηθάμε να εμπλουτισθούν θέτοντας βοηθητικά ερωτήματα.

5. Καλό θα είναι, κατά την παρουσίαση του θέματος, να υποβάλλουμε μια αρχική ερώτηση στη συντροφιά, για να δοθεί το «εναρκτηριο λάκτισμα» της συζητήσεως. Τα παιδιά θα κληθούν να δώσουν τις δικές τους απαντήσεις, τις συζητάμε και στο τέλος καταθέτουμε τη δική μας απάντηση, τη θέση της Εκκλησίας μας. Χρειάζεται, βεβαίως, να έχουμε προετοιμασθεί, έχοντας μελετήσει το παρόν βοήθημα και ό,τι άλλο θεωρήσουμε χρήσιμο.

6. Η επεξεργασία πολλών θεμάτων μπορεί να γίνει σε περισσότερες από μία συναντήσεις, προκειμένου να καλυφθούν, όσον το δυνατόν πληρέστερα, περισσότερες ερωτήσεις των παιδιών.

7. Κάθε θέμα συνοδεύεται από ιστορία - αφορμή για συζήτηση. Μπορείτε να την χρησιμοποιήσετε ή όχι, ανάλογα με την κρίση σας. Οι ιστορίες όμως αρέσουν στα παιδιά και αυτής της ηλικίας, πολύ δε περισσότερο αν πρόκειται για πραγματικά παραδείγματα από τη ζωή και την Ιστορία. Επιπλέον, κρατούν αμείωτο το ενδιαφέρον των παιδιών και ζωντανεύουν τη συνάντηση.

8. Όταν ρωτάμε τα παιδιά, ας φροντίζουμε οι ερωτήσεις να «χτίζουν» σιγά - σιγά το θέμα μας, δηλαδή να τίθενται με τρόπο που θα προωθούν σταδιακά την ανάπτυξη του θέματος - είτε ακολουθούν μια ιστορία ή μια μικρή εισαγωγή στο θέμα. Με μικρές διευκρινιστικές ερωτήσεις (ποιός, τι, γιατί, πότε, πού;) μπορούμε να ελέγξουμε αν πράγματι κατάλαβαν τα παιδιά αυτό που προηγουμένως είπαμε. Ας παρακινούμε ακόμη τα παιδιά να ερμηνεύσουν και να αξιολογήσουν ό,τι άκουσαν με πιο σύνθετες και απαιτητικές ερωτήσεις. Αυτές θα πρέπει να είναι σαφείς, σύντομες, με λεξιλόγιο κατανοητό στα παιδιά. Προτιμούμε τις «ανοιχτές» ερωτήσεις, αυτές δηλαδή που δεν μπορούν να απαντηθούν μονολεκτικά. Ας μην ρωτήσουμε, για παράδειγμα, «τι είναι αυτό;», αλλά «τι γνωρίζετε γι' αυτό;». Περιμένουμε λίγο πριν μας απαντήσουν. Δεν βιαζόμαστε να πηδήξουμε σε συμπεράσματα και "σωστές" απαντήσεις.

9. Γενική αρχή του υγιούς και εποικοδομητικού διαλόγου είναι να σεβόμαστε τις απόψεις και τις σκέψεις των παιδιών, όποιες κι αν είναι αυτές, χωρίς να είμαστε απορριπτικοί! Δεν υπάρχει «λάθος απάντηση», αλλά «διαφορετική σκέψη», σεβαστή, πολύτιμη για τη συζήτηση και ενδιαφέρουσα.

10. Συμπεριλαμβάνουμε στη συζήτηση όλα τα παιδιά, όχι μόνο ένα - δυο ομιλητικά. Ένας τρόπος για να ενθαρρύνουμε τα μεγάλα παιδιά να εκφραστούν είναι να τους πούμε να γράψουν σ' ένα χαρτί όλοι τις απαντήσεις τους ή να κάνουμε μια άτυπη δημοσκόπηση με ερωτηματολόγιο που θα δοθεί σε όλους. Για το τελευταίο αυτό μπορούμε να διαμορφώσουμε με τη βοήθειά τους και να παίξουμε όλοι μαζί μια παραλλαγή του τηλεοπτικού παιχνιδιού «Άκου τι είπαν».

11. Σε μια συζήτηση συμμετέχουν μεν όλοι, αλλά τον κύριο ρόλο τον έχει ο κατηχητής. Συντονίζει το διάλογο και παρεμβαίνει όπου χρειάζεται με σχόλια και τοποθετήσεις που θα βοηθήσουν την πορεία της κουβέντας.

Ύστερα από τα παραπάνω, εύχομαι σε όλους καλή και ευλογημένη ιεραποστολική χρονιά! Καλή δύναμη, στο, χαριτωμένο από το Θεό, έργο που επιτελείτε στον αγώνα σας να «μορφωθεί» ο Χριστός στις καρδιές των νέων που διακονείτε προς δόξαν Θεού!

Με αδελφική αγάπη

Άγγελος Γκούνης

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΛΕΥΚΑΔΟΣ & ΙΘΑΚΗΣ
ΘΕΟΦΙΛΟΣ

Αρ. Πρωτ.: 1061

Έν Λευκάδι, τῆ 18ῃ Σεπτεμβρίου 2015

ΜΗΝΥΜΑ
ΕΠΙ Τῆ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ
2015 - 2016

Άγαπητά μου παιδιά,

Ένα πολύ γνωστό, σύγχρονο τραγούδι μᾶς υπενθυμίζει τῆ μεγάλη ἀλήθεια πού ἡ Ἐκκλησία μας, αἰῶνες τώρα, τονίζει: **«Ζωή πού δέν μοιράζεται εἶναι ζωή χαμένη!»**

Ὁ Θεός μας εἶναι Τριαδικός! Εἶναι κοινωνία Προσώπων: Πατήρ, Υἱός καί Ἅγιον Πνεῦμα!

Ὁ Χριστός μας ἦρθε στόν κόσμο καί κάλεσε σέ ἐνότητα ὅλους τούς ἀνθρώπους. Κάλεσε, πρῶτα – πρῶτα, κοντά Του τούς Δώδεκα Μαθητές καί Αποστόλους Του καί ὕστερα ἄπειρα πλήθη ἀνθρώπων. Συγκρότησε ἔτσι τήν Ἐκκλησία Του, μία συνάντηση Θεοῦ καί ἀνθρώπων! Μᾶς κάλεσε νά μετάσχουμε στή «Θεία Κοινωνία» -ἀρχικά, κάθε φορά πού τελεῖται ἡ Θεία Λειτουργία καί στή συνέχεια, στή ζωή μας ὁλόκληρη.

Ρώτησαν κάποτε τό νέο Ἅγιο τῆς Ἐκκλησίας μας, τόν Ὅσιο Παῖσιο τόν Ἁγιορείτη, πῶς εἶναι ὁ Παράδεισος καί πῶς ἡ Κόλαση. Ἐκεῖνος ἀπάντησε μέ μία πολύ παλιά, διδακτική ἱστορία:

«Κάποτε ἕνας ἀπλός ἄνθρωπος παρακαλοῦσε τόν Θεό νά τοῦ δείξει τό ἴδιο ἀκριβῶς, πῶς εἶναι δηλαδή ὁ Παράδεισος καί ἡ Κόλαση. Ἐνα βράδυ, λοιπόν, στόν ὕπνο του, ἄκουσε μία φωνή νά τοῦ λέει: «Ἐλα, νά σοῦ δείξω τήν Κόλαση».

Βρέθηκε τότε σέ ἕνα δωμάτιο, ὅπου πολλοί ἄνθρωποι κάθονταν γύρω ἀπό ἕνα τραπέζι καί στή μέση ἦταν μιᾶ κατσαρόλα γεμάτη φαγητό. Ὅλοι ὁμως οἱ ἄνθρωποι ἦταν πεινασμένοι, γιατί δέν μποροῦσαν νά φᾶνε. Στά χέρια τους κρατοῦσαν ἀπό μία πολύ μακριά κουτάλα. Ἐπαιρναν ἀπό τήν κατσαρόλα τό φαγητό, ἀλλά δέν μποροῦσαν νά φέρον τήν κουτάλα στό στόμα τους. Γι' αὐτό ἄλλοι γκρινίαζαν, ἄλλοι φώναζαν, ἄλλοι ἔκλαιγαν...

Μετά ἄκουσε τήν ἴδια φωνή νά τοῦ λέει: «Ἐλα τώρα νά σοῦ δείξω καί τόν Παράδεισο».

Βρέθηκε τότε σέ ένα άλλο δωμάτιο, όπου πολλοί άνθρωποι κάθονταν γύρω από ένα τραπέζι ίδιο μέ τό προηγούμενο. Στή μέση ήταν πάλι μιά κατσαρόλα μέ φαγητό καί είχαν τίς ίδιες μακριές κουτάλες. Όλοι όμως έδω ήταν χορτάτοι καί χαρούμενοι! Ο καθένας έπαιρνε μέ τήν κουτάλα του φαγητό από τήν κατσαρόλα καί τάιζε τόν άλλον».

Στήν Έκκλησία μας, αγαπητά μου παιδιά, μπορούμε νά ζοῦμε όλοι μαζί, σάν αδέρφια, μέ κοινό Πατέρα μας, τόν Θεό! Μπορούμε νά μοιραζόμαστε τή ζωή! Νά χαιρόμαστε «μετά χαιρόντων» ή νά κλαίμε καί νά συμπάσχουμε «μετά κλαιόντων»! Μπορούμε νά άκυρώνουμε τή μοναξιά καί νά βιώνουμε αυτό πού λέει ό λαός μας: «Λύπη μοιρασμένη, μισή! Χαρά μοιρασμένη, διπλή!»

Αρχίζουν από σήμερα καί στήν Ένορία σας οί Παιδικές καί Νεανικές Συντροφίες, όπως καί στίς υπόλοιπες Ένορίες τής Ίεράς Μητροπόλεως μας. Θα συναντιέστε τακτικά, όχι για νά άποκομίσετε δήθεν γνώσεις θρησκευτικές, αλλά για νά μοιραστείτε τή ζωή. Τή Ζωή τήν άληθινή, πού ό Χριστός προσφέρει στόν κόσμο! Για νά μή νιώθετε μόνοι καί άπαρηγόρητοι, αλλά νά χαιρέστε στή ζωή σας τήν παρουσία του Χριστού, καθώς καί όλων τών φίλων σας τήν παρουσία, πού είναι αδέρφια μας στό Όνομα Έκείνου.

Μή περιορίζετε όμως στήν ώρα τής συζήτησης! Αναζητήστε μέ τόν Ίερέα σας καί τούς κατηχητές σας καί άλλες ευκαιρίες για νά συναντηθήτε στήν Αύλή του Χριστού μας, τήν Έκκλησία μας για κάποια δραστηριότητα εποικοδομητική καί ουσιαστικά ψυχαγωγική!

Πρωτίστως όμως έλāτε στό ναό μέ τήν οικογένειά σας για τή μεγάλη συνάντηση Θεού καί ανθρώπων, τή Θεία Λειτουργία. Έλāτε εκεί πού συναντιέται πραγματικά ό Οὐρανός καί ή γή· εκεί πού ανοίγουν οί ψυχές παράθυρα μέ θέα τόν Οὐρανό καί τόν «πλησίον».

Αγαπητά μου παιδιά,

Ό Χριστός δέν περιμένει έμās νά του χτυπήσουμε τήν πόρτα. Έρχεται πρώτος στή θύρα τής καρδιάς μας, χτυπάει διακριτικά καί μās προσκαλεϊ, αν θέλουμε, νά Τόν συναντήσουμε! Αξίζει!

**Εὐλογημένη νά είναι ή νέα κατηχητική χρονιά καί ό Θεός νά μās χαρίζει πάντοτε
τήν εὐλογία τής συνάντησης καί τή χαρά τής έπι -Κοινωνίας!**

Μέ πατρικές ευχές καί τήν έν Χριστῶ αγάπη

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ ΠΙΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΣΑΣ ΠΑΤΕΡΑΣ

† Ο Λευκάδος καί Ιθάκης Θεόφιλος

† Ο Λευκάδος καί Ιθάκης Θεόφιλος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ & ΙΘΑΚΗΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΑΣ

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΕΤΟΣ 2015 - 2016

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ
ΝΕΑΝΙΚΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΜΗΝΑΣ	ΗΜΕΡ/ΝΙΑ	ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ
Ο Κ Τ Ω Β	P I O Σ	10-11/10/2015 Η ομορφιά της αντίστασης
		17-18/10/2015 Προσευχή
		24-25/10/2015 Εκκλησία και Εκκλησιασμός - Α΄
		31-1/10/2015 Εκκλησία και Εκκλησιασμός - Β΄
Ν Ο Ε Μ Β	P I O Σ	7-8/11/2015 Δημιουργία - Άγγελοι - Διάβολος
		14-15/11/2015 Μετά θάνατον ζωή
		21-22/11/2015 Η Παναγία μας
		28-29/11/2015 Παράδεισος, Δευτέρα Παρουσία και Τελική Κρίση
Δ Ε Κ Ε Μ	B P I O Σ	5-6/12/2015 Οι Άγιοί μας
		12-13/12/2015 Μετάνοια και Εξομολόγηση
		19-20/12/2015 Θεία Κοινωνία
Ι Α Ν Ο Υ	A P I O Σ	9-10/1/2016 Προλήψεις και Δεισιδαιμονίες
		16-17/1/2016 Ιερωσύνη και Ιερείς
		23-24/1/2016 Από το κίνημα "αντι-fastfood" στο... "αντι-facebook" κίνημα
		30-31/1/2016 Οι ήρωες της οικογένειας
Φ Ε Β Ρ Ο Υ	A P I O Σ	6-7/2/2016 Το διαδίκτυο μας κάνει... «ανήθικους»;
		13-14/2/2016 Βάπτισμα και Γάμος
		20-21/2/2016 Γύρω από τη ζωή μας - Α΄
		27-28/2/2016 Γύρω από τη ζωή μας - Β΄
Μ Α Ρ Τ	I O Σ	5-6/3/2016 Νεκροί ή κεκοιμημένοι;
		12-13/3/2016 Γύρω από τη ζωή μας - Γ΄
		19-20/3/2016 Γύρω από τη ζωή μας - Δ΄
		26-27/3/2016 Ένας έφηβος νεομάρτυρας: Άγιος Ιωάννης ο Μονεμβασιώτης
Α Π Ρ Ι	Λ I O Σ	2-3/4/2016 Αλύγιστοι στις δυσκολίες. Οι σταυροί των δοκιμασιών μας
		9-10/4/2016 Η μανία με τη φρίκη
		16-17/4/2016 Ένα αναψυκτικό και... για την ψυχή μου
		23-24/4/2016 Ανάσταση
ΜΑΪΟΣ		14-15/5/2016 Χρησιμοποίησε έξυπνα το καλοκαίρι σου!

Μια προσευχή

για αθλητές

Επουράνιε Βασιλιά και Θεέ μας,

Εσύ που με τον Σταυρό και την Ανάστασή σου συνέτριψες τη δύναμη του διαβόλου, κατάρρησες την εξουσία του θανάτου και μας χάρισες τη ζωή·

Εσύ που χαρίζεις υγεία και ευρωστία στο σώμα μας και θεραπεύεις τις ασθένειές μας·

Εσύ που δίνεις το αμάραντο στεφάνι της νίκης σε όσους αγωνίζονται τον αγώνα τον καλό και τρέχουν έντιμα στο δρόμο τον πνευματικό·

Εσύ ευλόγησε και της ομάδας μας τον αγώνα και ενίσχυσέ μας με την ισχυρή σου δύναμη, για να μην τρέχουμε μάταια, αλλά να ασκούμε τα μέλη του σώματός μας και να λαμβάνουμε επάξια της νίκης το έπαθλο, αφού και του σώματος η γυμναστική είναι απαραίτητη για την υγεία μας.

Αξιώσέ μας, λοιπόν, όλους όσοι αθλούμαστε να επιδιώκουμε το αγαθό και να μην επαναπαυόμαστε στις ατομικές μας αθλητικές επιδόσεις, αλλά να αποβλέπουμε στη νίκη, όχι από φιλοδοξία ή κάποιο συμφέρον, αλλά για να προοδεύουμε, με πνεύμα ομαδικό, και στην άθληση και στην αρετή ταυτόχρονα, πάντοτε πιο ψηλά, πιο γρήγορα, πιο δυνατά!

Κάνε τους χώρους όπου αθλούμαστε, στάδια ευγενούς άμιλλας και άθλησης σύμφωνης με τους κανόνες, αφού κανείς δεν δικαιούται το στεφάνι, αν δεν αγωνιστεί νόμιμα. Στέλνε από ψηλά σ' όλους εμάς, τους αθλητές πλούσια την ευλογία σου.

Εσύ εξάλλου ανέδειξες νικητές μέσα στα στάδια τους Αγίους σου, τους αθλοφόρους Μάρτυρες, που ήταν οπλισμένοι με τη δύναμη του Σταυρού, όπως τον πιστό σου δούλο, τον Άγιο Νέστορα, που κατατρόπωσε μέσα στο στάδιο τον υπερήφανο Λυαίο με την ευχή του Αγίου Δημητρίου.

Έτσι βοήθησε κι εμάς, αφού είσαι ο αληθινά αθλοθέτης Θεός και σε δοξάζουμε πάντοτε, τον άναρχο Πατέρα μαζί με το μονογενή Υιό σου και το Πανάγιο Πνεύμα νυν και αεί και εις τους αιώνες των αιώνων. Αμήν.

Η ομορφιά της αντίστασης

Ερωτήσεις:

(Οι απαντήσεις βρίσκονται μέσα στο παρακάτω κείμενο).

1. Τι σημαίνει η λέξη «αρετή»;
2. Μπορεί να υπάρξει αρετή χωρίς δοκιμασίες;
3. Πώς ύμνησαν τον ενάρετο άνθρωπο μεγάλες μορφές της Πίστης μας και της Ιστορίας;
4. Ποιοι είναι οι καρποί που γεύεται ο ενάρετος άνθρωπος;
5. Πού καλείται και μπορεί να αντισταθεί ένας νέος σήμερα;
6. Γιατί να αντισταθεί κανείς στην πρόκληση του καπνίσματος;

Κείμενα για προβληματισμό:

Η γοητεία της Αρετής

«Αρετή» σημαίνει υπεροχή, τελειότητα. Είναι το απαύγασμα των αξιών μας. Το φθάσιμο της ψυχής μας. Η διαρκής διάθεση και η αταλάντευτη επιδίωξη της ανθρώπινης βούλησης να πράττει το αγαθό.

Η αρετή έχει να κάνει με τα προτερήματα, τα πλεονεκτήματα και τα χαρίσματά μας. Είναι γεύση και προάγγελος του Παραδείσου. Είναι η κατάληξη της πνευματικής και αγιασμένης ζωής. Το αποτέλεσμα της προσπάθειας του ανθρώπου να φθάσει όσο γίνεται τον Θεό.

Αποτελεί καρπό του Αγίου Πνεύματος. Δέστε τι λέει ο Απ. Παύλος: *«Ο καρπός του Πνεύματος εστίν αγάπη, χαρά, ειρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, αγαθοσύνη, πίστις, πραότης, εγκράτεια»*. Αρετές, τόσο μεγάλες, όλες τους...

Ναι, στέκεται πολύ ψηλά η αρετή. Είναι τόσο μεγάλη, που κατά τον Άγιο Νεκτάριο, «η ζωή είναι αγώνας για την αρετή!». Γι' αυτό και κατά τη λαϊκή παροιμία «ιδρώτα θέλει η αρετή». Μην ξεχνούμε πως *«είναι μια ασταμάτητη εμπόλεμη κατάσταση με τον εαυτό μας»*.

Αρετή ασφαλώς δεν υπάρχει μέσα απ' τις ανέσεις. Θέλει μόχθο συνεχή, αγώνα αδιάκοπο, δίχως τέλος.

Δεν μπορεί να βαδίζει κάποιος τον δρόμο της αρετής και να μην έχει πειρασμούς, θλίψεις, κόπους, πόνους, ως και λύπες ακόμη. Αρετές δίχως πειρασμούς και σκληρές δοκιμασίες, είναι ψεύτικες, κάλπικες και ποτέ αληθινές. *«Το να είσαι ενάρετος δεν αποτελεί κατόρθωμα, απ' τη στιγμή που δεν υπάρχουν πειρασμοί»*, λένε. Χαρακτηριστικά είναι και τούτα τα λόγια του Ρουσσώ: *«Αρετή είναι εμπόλεμη κατάσταση. Για να ζούμε ενάρετα πρέπει να παλεύουμε διαρκώς με τον εαυτό μας»*.

Ωραιότατος και τούτος ο λόγος του ποιητή: *«Χαρά στον, που της αρετής διαλέγει την παλαιόστρα! Μέσα σε σώμα αστάλινο, αδούλωτο το πνεύμα!»*

Την αρετή την ύμνησαν όλοι, στο διάβα των αιώνων. Ανεξάρτητα απ' το πώς την αντιλαμβάνονταν. Το ίδιο και τους εναρέτους. Όλες οι εποχές κι όλοι οι άνθρωποι τους θαύμασαν, τους μιμήθηκαν ή προσπάθησαν να το κάνουν, τους έθεσαν ως πρότυπο. Κι όσοι τους μίσησαν, τους πολέμησαν ή τους συκοφάντησαν, δεν έκαναν κάτι διαφορετικό. Γιατί κατά βάθος τους παραδέχονταν, τους γοήτευαν, τους συγκλόνιζαν!

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος τονίζει εύστοχα: *«Πρέπει από τούτο να θαυμάσει κανείς την αρετή, απ' το ότι δηλαδή την επαινούν ακόμη και οι εχθροί της»*. Κι αλλού: *«Τέτοια είναι η αρετή. Και μόνη η παρουσία της αρκεί για να λυπήσει εκείνον που ζει μέσα στην κακία»*.

Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος τονίζει: *«Του ανδρειωμένου την αρετή θαυμάζει κι ο εχθρός του»*.

Ο Άγιος Γρηγόριος ο Νύσσης λέει παραστατικά: *«Όπως τα αρώματα γεμίζουν τον αέρα με την καλή πνοή τους, έτσι και η παρουσία του εναρέτου ανθρώπου»*. Γιατί αποπνέει την αύρα και τα μύρα του Πνεύματος...

Ο Άγ. Ιωάννης της Κλίμακος γράφει: *«Όπως οι φτωχοί που βλέπουν τους θησαυρούς του βασιλιά, αισθάνονται περισσότερο τη φτώχεια τους, έτσι και η ψυχή που μελετά τις μεγάλες αρετές των Πατέρων, ταπεινώνει οπωσδήποτε περισσότερο το φρόνημά της»*.

«Η αρετή – κατά τον Ευριπίδη – είναι το μεγαλύτερο προτέρημα των ανθρώπων. Και το ύψιστο γνώρισμα των αληθινά μεγάλων». Μην ξεχνάμε πως ενάρετο, λέμε ουσιαστικά τον άγιο. Πάνω απ' αυτούς δε, μόνο η πηγή των αρετών στέκεται, ο Άγιος Θεός. Γράφει ο Βεν. Φραγκλίνος: *«Δεν υπήρξε ως τώρα άνθρωπος, αληθινά μεγάλος, που να μην είναι ενάρετος»*.

Πόσο τραγική είναι η εποχή μας, που επιχειρεί την αντιστροφή των πραγμάτων και στη θέση των εναρέτων να θέσει ό,τι υπάρχει στο κατακάθι της κοινωνίας! Δέστε ποιους προβάλλει σαν ήρωες και πρότυπα, ειδικά για τη νεολαία. Σε ποιους θέλει να μοιάσουμε...

Η αρετή αποτελεί όντως το υπέρτατο αγαθό! Υπέροχος είναι τούτος ο λόγος του ι. Χρυσοστόμου: *«Αρετής απύσης άπαντα περιπτώ»*. Ναι!

Γι' αυτό κι εκείνο που πραγματικά απουσιάζει απ' τη ζωή μας, δεν είναι τούτο ή εκείνο, τα χρήματα, οι κοινωνικές θέσεις, η μόρφωση, τα αξιώματα, οι ανέσεις. Είναι η αρετή. Γιατί όπου αυτή υπάρχει, στο βαθμό που υπάρχει, πληροί την ύπαρξή μας όλη. Και τότε τίποτα, μα τίποτα δεν μας λείπει. Ο Βίκτωρ Ουγκώ έλεγε: *«Ζήτησε απ' την αρετή να σου αποκαλύψει το κρυμμένο μυστικό της ευτυχίας»*.

Είπαν ακόμη: *«Μπροστά στην αρετή, ωχριούν όλες του κόσμου οι ηδονές κι όλα τα γοητευτικά είδωλα. Μονάχα με τη δύναμη της αρετής μπορεί ν' αλλάξει η όψη του κόσμου»*.

Δεν το συζητάμε! Με την αρετή σαφώς υπερέχουμε και ξεχωρίζουμε πολύ! Γράφει ο Βολτέρος: *«Όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι. Δεν είναι η καταγωγή, αλλ' η αρετή που τους κάνει να διαφέρουν»*. Βέβαια ο ενάρετος δεν αγωνίζεται για να γίνει ενάρετος, με σκοπό να φαίνεται. Γιατί γνωρίζει πολύ καλά πως *«αρετή που φαίνεται δεν είναι αρετή»*. Το αντίθετο μάλιστα κάνει. Γιατί πιστεύει πως πράγματι είναι ο πλέον αμαρτωλός κι ο χειρότερος των ανθρώπων! *«Οι μόνες βέβαια αρετές είν' εκείνες που ούτε καν τις υποψιάζεται κανείς»*, γράφει ένας Άγιος, ο Μέγας Βασίλειος.

Είναι πολύ σημαντικά και τούτα τα προσευχητικά λόγια του Πωλ Κλωντέλ: *«Κύριε, μην αφήσεις ποτέ ν' αντιληφθώ κάποιες αρετές που έτυχε να έχω»!* Γιατί πίστευε, πολύ σωστά, πως *«η υπερηφάνεια είναι ο δήμιος που σκοτώνει κάθε αρετή»*.

Ας επιστρέψουμε όμως και πάλι στο Μ. Βασίλειο που λέγει τούτο το υπέροχο: *«Η πραγματική αρετή είναι να κάνει κανείς, χωρίς να τον βλέπουν, αυτό που θα ήταν ικανός να κάνει μπροστά σε όλον τον κόσμο»!* Με τέτοιο μεγαλείο, πώς να μην ξεχωρίζει ο ενάρετος; (!)

Μπροστά στην αρετή τρέμει η κακία! Να πως το διατυπώνει αυτό ο ι. Χρυσόστομος: *«Τον βράχο δεν τον διασαλεύουν τα κύματα, αλλ' όσο προσκρούουν με μεγαλύτερη ορμή, τόσο περισσότερο αφανίζονται. Γιατί τέτοια είναι η κακία, τέτοια είναι η αρετή. Εκείνη (δηλ. η κακία) πολεμώντας διαλύεται, ενώ αυτή (δηλ. η αρετή) πολεμουμένη διαλάμπει περισσότερο»*.

Ως και απ' τους κακούς επαινείται! Λέγει ο Ι. Χρυσόστομος: *«Τέτοια είναι η αρετή. Θαυμάζεται ακόμη κι από εκείνους που την πολεμούν. Τέτοια είναι η κακία. Κατηγορείται ακόμη και από εκείνους που τη διαπράττουν»!*

Επιπλέον μη μας διαφεύγει και τούτο. Μονάχα η αρετή μπορεί μένει αιώνια! Και στις δυσκολίες της ζωής, και στις φουρτούνες της και στα γηρατειά, μα και στον θάνατο, και μετά απ' αυτόν ακόμη. Ναι!

Αναφέρει ο Ι. Χρυσόστομος: *«Δόξα του ανθρώπου είν' η αρετή, γι' αυτό κι αναχωρεί μαζί μ' αυτόν που την έχει...»*. Κι ακόμη: *«Ούτε ο θάνατος, ούτε η πείνα, ούτε η απώλεια χρημάτων, ούτε τίποτα άλλο απολύτως μπορεί να βλάψει εκείνον που ζει ενάρετα, ούτε ν' αφαιρέσει την εσωτερική ευχαρίστηση και χαρά»*. Και πάλι αναφέρει: *«Με την αρετή ο άνθρωπος λάμπει περισσότερο και μετά τον θάνατο»!* Κι ο Μ. Βασίλειος: *«Η αρετή είναι εφόδιο και όπλο για τα γηρατειά»*.

Έλεγε ο Ρισπέν: *«Η αρετή είναι πανωφόρι, που μας απομένει πάντα στις κακοκαιρίες»*. Κι ο Αριστοτέλης: *«Σε όλων ανθρώπων τις ψυχές παραμένει ανόθευτη και καθαρή, δεν τους εγκαταλείπει ούτε στα γηρατειά τους»*. Και ο Ευριπίδης: *«Η αρετή λάμπει κι ύστερα απ' το θάνατο»*.

Η αρετή, επειδή ακριβώς είναι τόσο δύσκολο ν' αποκτηθεί, στα σίγουρα σπανίζει. Όχι όμως και πως δεν υπάρχει. Δεν μπορούμε ποτέ να ξέρουμε πόση είναι, που είναι και σε πόσους. Γιατί χαρακτηρίζει το κακό, στη φύση του είναι, να κομπάζει και να δείχνει πως μόνο αυτό υπάρχει. Και στην αρετής τη φύση είναι, να δείχνει πως δεν υπάρχει! Τι υπέροχη που είναι και μόνο απ' αυτό!

Σε κάθε περίπτωση η αρετή είναι η φυσική μας κατάσταση.

Αναφέρει ο Ι. Χρυσόστομος: *«Είναι για μας η φυσική κατάσταση και παρά φύσιν είναι η κακία, όπως ακριβώς η υγεία και η αρρώστια. Η αρετή είναι σύμφυτη με τη φύση, ενώ η κακία οφείλεται στην διαστροφή της φύσης»*.

Το ίδιο τονίζει και ο Άγιος Ισαάκ ο Σύρος: *«Η αρετή είναι η φυσική υγεία της ψυχής. Τα πάθη είναι ασθένειες, που αφορούν την υγεία της ψυχής»*.

Να, γιατί το να *«έχουμε τη δύναμη ν' απέχουμε απ' την αμαρτία αυτό είναι αρετή»*, όπως λέει ο Μ. Βασίλειος.

Κι ακόμη... Η αρετή είναι φως, σοφία, ακλόνητη πέτρα της ζωής, στυλοβάτης της, στολίδι, πλούτος αδαπάνητος, έχει την ομορφιά τ' Ουρανού.

Δεν υπάρχει τίποτα γλυκύτερο απ' αυτή, είναι από μόνη της καθαρότερη και απ' τον ήλιο, δεν υπάρχει τίποτα ισάξιο της. Είναι άφθαστη κι αμάραντη, κτήμα αιώνιο για όποιον την κατέχει, θησαυρός πραγματικά ανεκτίμητος.

Χαρίζει πνευματικές απολαύσεις, ευφραίνει τον ενάρετο, είναι πηγή μόνιμης χαράς και αγαλλίασης. Χωρίς αυτή, τα όποια σωματικά χαρίσματα είναι άχρηστα, όλα μα όλα είν' ανώφελα. Αποτελεί τον σπουδαιότερο πλούτο και τον καλύτερο στολισμό.

Ο ενάρετος, είναι πάντοτε ευτυχής, πλούσιος, ελεύθερος, άφοβος, ευχάριστος, ατάραχος, ζει στους αιώνες, νέμεται τα κάλλη του Παραδείσου.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, θαυμάζοντας αυτό της το μεγαλείο, αναφωνεί: *«Πω, πω, τιμή! Πω, πω, πόσο μεγάλη είναι η αξία της αρετής! Πόσο ψηλά ανεβάζει ο Χριστός αυτόν που την ασκεί»*. Και δεν μπορεί να γίνει διαφορετικά. Γιατί, κατά τον Άγ. Γρηγόριο τον Σιναΐτη, *«αρχή και θεμέλιο όλων των αρετών είναι ο Χριστός»*. Σίγουρα!

Ναι, καλοί μου φίλοι, *«τέτοιο πράγμα είν' η αρετή. Έχει προσωρινό μεν τον κόπο, συνεχώς δε την ευφροσύνη»* (Ι. Χρυσόστομος). Συνεπώς γιατί μας γοητεύει η αμαρτία; Ως και σ' αυτό ακόμη μας έχει πλανέψει...

Κ. Γ. Παπαδημητρακόπουλος

Η εμπιστοσύνη στο Θεό και η αξία της

-Γέροντα, γιατί ο Μωυσής για ένα παραμικρό σφάλμα στερήθηκε την Γη της Επαγγελίας;

-Δεν ήταν παραμικρό σφάλμα· ήταν δυσπιστία. Ο Θεός είχε περάσει τους Ισραηλίτες από την Ερυθρά Θάλασσα, τους είχε βγάλει νερό στο Σινά, τους έτρεφε με το μάννα, τόσα θαυμαστά γεγονότα τους είχε δείξει και αυτοί, όταν τους έλειψε πάλι το νερό, γόγγυσαν. Και ο Μωυσής, όταν του είπε ο Θεός να χτυπήσει τον βράχο, για να βγει νερό, δυσπίστησε. «Μήπως μπορεί να βγει απ' αυτόν τον βράχο νερό;», είπε. Γι' αυτό μετά ο Θεός του έβαλε εκείνον τον κανόνα: «Για τιμωρία, του είπε, μόνον από μακριά θα δη την Γη της Επαγγελίας». Αν ο Θεός δεν τους είχε βγάλει κι άλλη φορά νερό με θαυμαστό τρόπο, θα είχε ο Μωυσής κάποια ελαφρυντικά· τώρα όμως ήταν αδικαιολόγητος για την δυσπιστία του, γι' αυτό ο Θεός δεν επέτρεψε να μπη στην Γη της Επαγγελίας.

- Γέροντα, νομίζω ότι μόνο με τη δική μου προσπάθεια θα διορθωθώ και γι' αυτό δεν προχωράω.

- Τι μπορείς να κάνεις εσύ μόνη σου; Όσο είναι κανείς γαντζωμένος στον εαυτό του, εμποδίζει το έλεος του Θεού και μένει πίσω, δεν προχωράει. Εάν είχες λίγη πίστη, θα άλλαζαν σχεδόν όλα και, αν είχες και λίγη ταπείνωση, θα είχες Χάρη Θεού. Όλα οφείλονται στο ότι χωλαίνεις στην πίστη και στην ταπείνωση. Έτσι, «δένεται» ο Θεός και δεν μπορεί να σε βοηθήσει, γιατί σέβεται το αυτεξούσιο. Να ζητάς πίστη από τον Χριστό- «πρόσθετε ημίν πίστιν»- και να καλλιεργήεις την ταπείνωση. Γιατί, ακόμα και όταν πιστεύει κανείς, αν έχω υπερηφάνεια, πάλι δεν ενεργεί η πίστη.

Είδατε ο εκατόνταρχος, που αναφέρει το Ευαγγέλιο; Δεν είχε καθόλου υπερήφανο λογισμό, αλλά και τι πίστη είχε! «Δεν είμαι άξιος, είπε στον Χριστό, να μπης στο σπίτι μου· πες μόνον έναν λόγο και θα γίνη καλά ο δούλος μου», και δεν Τον άφησε να πλησιάσει στο σπίτι του. Γι' αυτό ο Χριστός είπε: «Ουδέ εν τω Ισραήλ τοσαύτην πίστιν εύρον».

Από το βιβλίο: «ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΠΑΪΣΙΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ ΛΟΓΟΙ, τ. Ε' - ΠΑΘΗ ΚΑΙ ΑΡΕΤΕΣ», εκδ. Ι. Ησυχαστηρίου «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ», Σουρωτή Θεσσαλονίκης 2007.

Η πρόκληση του καπνίσματος

Σύγχρονοι Άγιοι και γέροντες μιλούν για το κάπνισμα:

Όσιος Σιλουανός Αθωνίτης

Το 1919, ο άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης, πέρασε από τη Ρωσία, όπου και επισκέφθηκε διάφορες μονές. Σ' ένα από τα ταξίδια του με τρένο, καθόταν απέναντι από ένα έμπορο. Αυτός άνοιξε μπροστά του μια ταμπακιέρα και του προσέφερε τσιγάρο «φιλικά», ίσως ειρωνικά, μα πάνω απ' όλα δοκιμαστικά για το φρόνημα του ασκητού. Ο άγιος Σιλουανός ευχαρίστησε το συνεπιβάτη του και αρνήθηκε την προσφορά.

Τότε ο έμπορος ρώτησε αν ο λόγος της άρνησης ήταν η θεώρηση του καπνίσματος ως «αμαρτία».

Πρόσθεσε δε, ότι κατ' αυτόν το κάπνισμα βοηθάει στην πολυάσχολη ζωή, αφού είναι αναγκαίο να σταματάει κανείς την ένταση στην εργασία και να αναπαύεται για λίγα λεπτά. Επίσης ανέφερε ότι διευκολύνει την επαγγελματική ή τη φιλική συνομιλία και γενικά τη ροή της ζωής. Συνέχισε δε, να προσθέτει και άλλα πλεονεκτήματα του καπνίσματος για να πείσει τον ασκητή.

Ο άγιος άκουγε αμίλητος και κάποια στιγμή είπε στο συνεπιβάτη του· «Κύριε, πριν καπνίσετε, προσευχηθείτε κάθε φορά λέγοντας το 'Πάτερ ημών'».

Ο έμπορος απάντησε ότι αυτό φαινόταν σ' αυτόν ανάρμοστο.

Ο άγιος Σιλουανός τότε είπε: «Κάθε έργο προ του οποίου δεν αρμόζει η ατάραχος προσευχή, καλύτερα να μη γίνεται».

Κων/νου Μαμμά, ιατρού χειρουργού,
«Κάπνισμα; Οι επιπτώσεις του στην υγεία και οι τρόποι διακοπής του», Αθήνα 2009, σελ. 93

Άγιος Ιωάννης της Κροστάνδης

«Ο άνθρωπος έχει διαστρέψει την ηδονή των αισθήσεων. Για την όσφρηση και την γεύση ανακάλυψε έναν βρωμερό και πικρό καπνό που τον τραβάει σχεδόν συνεχώς στο στήθος του. Έτσι χαλάει τον αέρα εντός και εκτός της κατοικίας του και διαποτίζεται ο ίδιος από αυτήν την βρώμα. Ο καπνός που καταπίνουν κάνει κακό όχι μόνο στην υγεία αλλά και στην λεπτότητα της συναίσθησης της καρδιάς, κοινωνώντας σ' αυτήν τον σαρκικό χαρακτήρα, την χοντράδα της και την υποδούλωση των αισθήσεων».

Στάρετς Αμβρόσιος της Όπτινα

Ένας μανιώδης καπνιστής από την Αγία Πετρούπολη, ο Αλέξιος Στεπάνοβιτς Μαγιόρωφ, άρχισε κάποτε να αισθάνεται τις επιζήμιες συνέπειες του καπνίσματος στην υγεία του.

Οι πολλές συμβουλές και παραιτήσεις των φίλων του αποδείχθηκαν μάταιες. Τελικά το έτος 1888 ο Αλέξιος Στεπάνοβιτς κατέφυγε στην βοήθεια του στάρετς Αμβροσίου και με επιστολή του ζήτησε να του υποδείξει τον τρόπο που θα καταπολεμήσει το πάθος του.

Σε γράμμα του με ημερομηνία 12 Οκτωβρίου 1888 ο όσιος Αμβρόσιος απάντησε στον Αλέξιο Μαγιόρωφ τα εξής:

«Γράφεις ότι δεν μπορείς να κόψεις το κάπνισμα! Αυτό που είναι αδύνατο για τον άνθρωπο, είναι δυνατό με τη βοήθεια του Θεού. Το μόνο που χρειάζεται είναι να αποφασίσεις με σταθερότητα να απαλλαγής απ' αυτό, αφού αναγνωρίζεις την ζημιά που προξενεί στην ψυχή και στο σώμα σου. Διότι ο καπνός εξασθενίζει την ψυχή, αυξάνει και δυναμώνει τα πάθη, σκοτίζει το νου και καταστρέφει σιγά-σιγά τη σωματική υγεία με έναν αργό θάνατο. Ταυτόχρονα οι πνευματικές ασθένειες της οξυθυμίας και μελαγχολίας εμφανίζονται στην ψυχή σαν συνέπεια του καπνίσματος.

Σε συμβουλεύω να χρησιμοποίησης πνευματική θεραπεία για την καταπολέμηση του πάθους σου. Να κάνης λεπτομερή εξομολόγηση όλων των αμαρτιών που διέπραξες από την ηλικία των επτά χρόνων έως σήμερα και να μεταλάβεις τα Άχραντα Μυστήρια. Κάθε μέρα να διαβάζεις όρθιος ένα ή περισσότερα κεφάλαια του Ευαγγελίου. Μόλις αρχίζει να εμφανίζεται η αποθάρρυνση και η απελπισία, να διαβάζεις και πάλι μέχρι να περάσει. Αν ξαναεμφανισθεί, άρχισε πάλι την μελέτη του Ευαγγελίου. Ή, αν θέλεις, πήγαινε σε κάποιον απομονωμένο χώρο και κάνε τριάντα τρεις εδαφιαίες μετάνοιες σε ανάμνηση της επίγειας ζωής του Κυρίου και προς τιμή της Αγίας Τριάδος».

Μόλις έλαβε το γράμμα ο Αλέξιος Στεπάνοβιτς το διάβασε και «άναψε ένα τσιγάρο», όπως εξηγεί ο ίδιος σε ιδιόγραφο σημείωμά του.

«Άρχισα να το καπνίζω, αλλά ένιωσα ξαφνικά ένα φοβερό πονοκέφαλο και μια απέχθεια προς το καπνό του τσιγάρου. Εκείνο το βράδυ δεν κάπνισα. Την επόμενη ημέρα τέσσερις φορές άρχισα να καπνίζω μηχανικά και από συνήθεια. Δεν μπορούσα όμως να καταπιώ τον καπνό, γιατί με έπιανε δυνατός πονοκέφαλος. Έτσι έκοψα το κάπνισμα με ευκολία.

Τα δυο προηγούμενα χρόνια δεν είχα μπορέσει να απαλλαγώ από το κάπνισμα, όσο κι αν είχα πιέσει τον εαυτό μου. Παρ' όλο που η υγεία μου επιδεινώθηκε σοβαρά, συνέχισα να καπνίζω γύρω στα 75 τσιγάρα την ημέρα. Όταν λοιπόν άρχισα να αισθάνομαι άρρωστος και ανίκανος να ξεριζώσω το πάθος μου, ακολούθησα τις συμβουλές των φίλων μου και κατέφυγα στο στάρετς Αμβρόσιο. Με ειλικρινή μετάνοια του ζήτησα να προσευχηθεί για μένα. Αργότερα, όταν πήγα να τον ευχαριστήσω, ο πατήρ Αμβρόσιος άγγιξε με το ραβδί του το κεφάλι μου που πονούσε και από εκείνη τη στιγμή δεν αισθάνομαι πια κανενός είδους πονοκέφαλο».

Γέροντας Ιλαρίωνας Αργκάτου:

«-Γέροντα το κάπνισμα είναι πάθος, είναι αμαρτία;

-Όταν καπνίσεις μία φορά είναι αμαρτία, εαν το κάνεις συνέχεια γίνεται πάθος. Γιατί; Επειδή είναι κάτι που δεν ταιριάζει στην ανθρώπινη φύση. Δεν είναι όπως το φαγητό. Είναι κάτι επιπλέον και δεν μπορείς να είσαι και με τον Θεό και με το κάπνισμα.

Έρχονται πιστοί να εξομολογηθούν και μου λένε ότι νηστεύουν και ότι προσεύχονται. "Ναι, τους λέω, αλλά όλα αυτά τα γεμίζετε με καπνό". Πρέπει να είσαι ελεύθερος από οτιδήποτε και εαν είσαι ελεύθερος από οτιδήποτε είσαι ελεύθερος και από το κάπνισμα.

...Πολλοί άγιοι, στους οποίους φανερώθηκε η κόλαση, αισθάνθηκαν εκεί μία μυρωδιά πολύ άσχημη. Σε άλλους αγίους ο ψυχοκτόνος έχθρός τους έφερε πειρασμούς υπό την μορφή πολύ άσχημων μυρωδιών, τόσο άσχημων που δεν μπορούσαν να σταθούν στον τόπο που βρισκόταν. Όταν όμως εμφανίστηκαν σε αυτούς άγγελοι φωτός αυτοί δεν έβγαζαν από την μύτη τους φωτιές και καπνούς.

Κρίμα για τα παιδιά που πρέπει να αναπνέουν τον γεμάτο καπνό αέρα από τα τσιγάρα των γονιών τους. Αυτά μένουν στο σπίτι με δαίμονες και όχι με γονείς, αφού μόνο οι δαίμονες βγάζουν από την μύτη και από το στόμα καπνό. Αυτό το περιγράφει καλύτερα ο Άγ. Αντώνιος όταν διηγείται πως του εμφανίστηκε ο διάβολος. "Ελεγε, πως πολλές φορές φαίνονται όπως φανέρωσε ο Κύριος τον διάβολο εις τον Ιώβ, λέγοντας του:

«Λάμπουν τα μάτια του ως είδος εωσφόρου — σαν ήλιος χαραυγής. Από το στόμα του πηδούν λαμπάδες αναμμένες κι' εκσφενδονίζονται φωτιάς κομμάτια, απ' τα ρουθούνια του βγαίνει καπνός, όπως από καμίνι που σιγοκαίγεται με -πυρακτωμένα κάρβουνα.

Είναι η ψυχή του θράκα αναμμένη και φλόγα βγαίνει απ' το στόμα του».

Έτσι και εσείς, δίπλα στους δαίμονες, θα δώσετε λόγο για την άσχημη μυρωδιά με την οποία γεμίσατε τους συνανθρώπους σας και τα προβλήματα υγείας που τους προκαλέσατε.

Καπνιστή, όταν έρχεται ο διάβολος και σου λέει "πάρε ένα τσιγάρο ακόμη" να σκεφτείς πόσο ωραία είναι η ζωή και πόσο κακό κάνει το τσιγάρο και να σκεφτείς ότι μπορεί μετά από μία ώρα η ψυχή σου να βρεθεί μπροστά στον Χριστό και να σου ζητήσει τον λόγο γι' αυτήν την αμαρτία. Σταμάτα το τσιγάρο και προσευχήσου, προσευχήσου ξανά και ξανά.

Και εσείς που δεν καπνίζεις, μην αμαρτάνεις ούτε εσύ. Μην κατακρίνεις και μην κατηγορείς όταν βλέπεις έναν δούλο του τσιγάρου, ούτε με την σκέψη σου. Εαν είναι φίλος ή συγγενής σου πλησίασε τον και συμβούλευσέ τον. Μην επιμένεις και μην γίνεσαι ενοχλητικός για να μην σε μισήσει ο καπνιστής. Ξέρεις πως θα τον βοηθήσεις καλύτερα; Προσευχήσου γι αυτόν συνεχώς.

-Πάτερ τι συμβαίνει με αυτούς που καπνίζουν;

-Σε αυτούς που καπνίζουν έρχονται οι δαίμονες και καπνίζουν τον χιτώνα του βαπτίσματος με τον καπνό της κόλασης. Οι δαίμονες θα φέρουν μαρτυρία για τον καπνό που κάπνισε κάποιος και στην κόλαση οι καπνιστές θα βρίσκονται στον καπνό. Αυτό που τους άρεσει εδώ στη γη θα το έχουν και εκεί αλλά θα βασανίζονται. Η αίσθηση της ευχαρίστησης θα εξαφανιστεί. Αυτό που σου προκαλούσε ευχαρίστηση στην γη εκεί θα σε βασανίζει. Σου άρεσε ο καπνός του τσιγάρου όσο ζούσες, αιώνια θα πνίγεσαι στον καπνό.

-Πάτερ, γιατί το κάπνισμα είναι αμαρτία αφού η Αγία Γραφή δεν αναφέρει τίποτα;

-Η αμαρτία του καπνίσματος ισοδυναμεί με την αυτοκτονία. Αυτοκτονείς επειδή δηλητηριάζεις το σώμα σου με καπνό, τα κύτταρα αδυνατίζουν και πεθαίνεις πριν την ώρα σου. Εαν αρρωστήσεις από καρκίνο του πνεύμονα εξαιτίας του καπνίσματος, μόνος σου και συνειδητά προκαλείς την ασθένεια και επισπεύδεις τον θάνατό σου.

Γέροντας Θεόφιλος Παραιάν

-Οι χριστιανοί ομολογούν και πιστεύουν στην ανάσταση των νεκρών. Πώς λοιπόν να περιφρονήσουμε το σώμα με το οποίο θα αναστηθούμε;

Κάποιοι μαθητές μου ομολόγησαν ότι παράτησαν το πάθος του καπνίσματος όταν πηγαίνοντας σε κάποιο μοναστήρι άκουσαν έναν δαιμονισμένο να φωνάζει:«Δεν θέλω λιβάνι, θέλω καπνό από τσιγάρο»!

Γέροντας Σωφρώνιος του Έσσεξ

-Ο γέροντας Σωφρώνιος του Έσσεξ δεν τόνιζε το πάθος αυτό περισσότερο από τα άλλα πάθη. Θυμάμαι ερχόνταν στο μοναστήρι μία Γαλλίδα που είχε γίνει ορθόδοξη. Καμία φορά έβγαινε έξω για να καπνίσει κάποιο τσιγάρο. Μετά μου έλεγε: «Αισθάνομαι σαν μία πόρνη, πώς να ξεφύγω από τον καπνό;» Το ήθελε πολύ. Τότε της είπα -πιστεύω ότι της το είπε και ο γέροντας Σοφρώνιος):

«Άφησέ το αυτό τώρα. Έχεις άλλα προβλήματα» Εκείνη την εποχή είχε διάφορα προβλήματα και το κάπνισμα ήταν ένα πρόσθετο βάρος επειδή ήθελε να το κόψει.

Τελικά αυτή και άλλοι πολλοί το έκοψαν. Δεν είναι απαραίτητα αυτό το πρώτο βήμα. Το πρώτο βήμα είναι να πλησιάσεις τον Θεό. Να επιθυμείς να είσαι κοντά Του. Εάν ξέρεις ότι ο Θεός σε αγαπάει και με το τσιγάρο στο στόμα, τότε ίσως κάποια στιγμή να σου έρθει μία ιερή ντροπή, όχι μία ανθρώπινη ντροπή και να το παρατήσεις με αηδία, με αηδία ιερή και σωτήρια.

-Γνώρισα έναν Μολδαβό ο οποίος συχνά ταξιδεύει στην Ρωσία. Μου έλεγε ότι εκεί γνώρισε έναν Ρώσο γιατρό ο οποίος έχει 24 παιδιά με μία μόνο γυναίκα και υιοθέτησε και άλλα 4. Πηγαίνει συχνά στην Λαύρα του Αγίου Σεργίου του Ράντονεζ. Εκεί έχει ένα κελί δικό του. Όταν μπαίνει στο κελί μένει μέσα για 4 ημέρες χωρίς φαί, χωρίς ποτό. Κανείς δεν ξέρει τι κάνει εκεί. Όταν βγαίνει από εκεί, νομίζει ότι πέρασαν δέκα λεπτά. Η εκκλησία θέλει να τον κάνει ιερέα αλλά εκείνος αρνείται. Και έχει μία προσευχή τόσο δυνατή που μία φορά έκανε κάποιους εξορκισμούς με προσευχές απλές που ούτε οι ιερείς δεν μπορούσαν να κάνουν. Μετά από τις προσευχές αυτές βγαίνει έξω και καπνίζει κανένα τσιγάρο. Συγγνώμη, με αυτό δεν θέλω να πω ότι επικροτώ το κάπνισμα, αλλά ωστόσο ας υπάρχει κάποια ισορροπία. Πρώτα να αγαπήσει κάποιος τον Θεό και όλα τα άλλα θα προστεθούν».

(Μαρτυρία του ιερομ. Ραφαήλ Νόικα)

Γέροντας Διονύσιος της Κολιτσούς

«Όταν τα πάθη αρχίζουν να ριζώνουν στον άνθρωπο, τότε αυτός λέει: "Τώρα είναι αδύνατο να γλυτώσω, να απαλλαγθώ". Όχι, δεν είναι δύσκολο. Θέληση χρειάζεται. Όταν έχεις θέληση και πίστη στο Θεό, όλα είναι δυνατά. Εδώ σ' εμάς εργάζονταν ένας μάστορας, ο οποίος εχτιζε ένα κελάκι στην ακροθαλασσιά... Τα χρόνια εκείνα πηγαίναμε για ψάρεμα. Κάθε κελάκι είχε την βάρκα του και βγαίναμε για ψάρεμα. Εάν περίσσευε κάτι το πουλούσαμε για να ζήσουμε, ήταν μεγάλη φτώχεια τότε. Δεν είναι όπως τώρα που στο Άγιο Όρος υπάρχουν όλα τα αγαθά. Αυτός λοιπόν κάπνιζε τουλάχιστον δύο πακέτα την ημέρα. Μία μέρα του είπα:

-Βρε Λευτέρη μην καπνίζεις άλλο, σε παρακαλώ.

-Πάτερ, δεν μπορώ να το αφήσω.

Συνεχώς άναβε και έσβηνε τσιγάρα. Μία μέρα χρειάστηκε να πάω στην Θεσσαλονίκη για κάτι εξετάσεις στο μάτι μου. Τότε ήταν επικίνδυνο να πας στην Θεσσαλονίκη, ο δρόμος δεν ήταν καλός. Πήρα από την Ιερισσό μία κούρσα για την Θεσσαλονίκη. Όλοι εκεί μέσα κάπνιζαν. Η ατμόσφαιρα ήταν αποπνιχτική. Μεταξύ των επιβατών ήταν και ο Λευτέρης, εκείνος που κάπνιζε δύο πακέτα την ημέρα. Ήταν ο μόνος που δεν είχε τσιγάρο στο στόμα του! Έκπληκτος τον ρώτησα:

-Λευτέρη, εσύ δεν καπνίζεις;

-Όχι!

-Όχι; Σε ποιόν τα λες αυτά;

-Δεν καπνίζω πια. Κατάλαβα ότι με βλάπτει και το έκοψα.

-Και πώς τα κατάφερες;

-Αφού είμαι άνδρας και αποφάσισα να το κόψω .Στην αρχή ήταν δύσκολο,υπέφερα. Αλλά επειδή είπα ότι είμαι άντρας,κράτησα τον λόγο μου. Δόξα τω Θεώ! Άσε τους άλλους να καπνίζουν. Εγώ δεν το έχω ανάγκη πια!

Βλέπεις τι παει να πει αποφασιστικότητα; Είπε: «είμαι άντρας και θα το κόψω»! Όταν κάποιος το αποφασίζει, μπορεί να κόψει κάθε πάθος.

Γέροντας Κλεόπας

Έρχεται στην εξομολόγηση ένας ηλικιωμένος και μου λέει:

-Πάτερ, βάλε μου έναν σκληρό κανόνα,επειδή δεν μπορώ να αφήσω το κάπνισμα.

-Γέρο, ασε το τσιγάρο, γιατί θα πας στην κόλαση.

-Πάτερ, το συνήθισα. Δεν μπορώ να το αφήσω.

-Γέρο, πρόσεχε, γιατί ο θάνατος είναι κοντά.

-Θέλω να το αφήσω, αλλά δεν ξέρω πώς.

-Αν δεν μπορείς να αφήσεις την αμαρτία, πώς θα υπομείνεις τις φλόγες της κολάσεως;

-Φοβάμαι την κόλαση, αλλά δεν μπορώ να αφήσω το κάπνισμα.

Είχα εκεί κοντά ένα κηροπήγιο και ένα αναμμένο χοντρό κερι.

-Έλα εδώ. Κράτα το δάκτυλό σου στο αναμμένο κερι!

-Όχι, όχι, δεν μπορώ.

-Κράτα το εκεί.

Του πήρα τότε το χέρι και το κρατούσα εγώ.

-Δεν μπορώ, πάτερ, με καίει.

-Κράτα το εκεί, αδελφέ! Μόλις θα σε πειράξει ο διάβολος θα βάζεις το χέρι σου στο κερι! Θέλεις να πας στην κόλαση; Εκεί δεν έχει κεριά. Έχει ολόκληρους φούρνους, εκατομμύρια φορές πιο δυνατούς από αυτό.Βάλε το χέρι στο κερι μέχρι να καεί.Θα δούμε τότε εαν θα έχεις όρεξη για να καπνίσεις!

-Ναι, πάτερ έτσι θα κάνω. Όσο ζω, δεν θα ξαναβάλω τσιγάρο στο στόμα μου.

-Και αν σε υποδουλώσει κανένα άλλο πάθος, να μην πάρεις το χέρι σου από τη φωτιά μέχρι να θυμηθείς τις φωτιές της κολάσεως. Και ο κανόνας σου είναι ο εξής: Θα λες: «Κύριε Ιησού Χριστέ...» και θα βάζεις το χέρι σου στο κερι. Να δούμε τότε εαν θα επιθυμείς αυτές τις βρωμιές.

Όσιος γέροντας Αρσένιος Μπόκα

-Άν είναι καπνιστής ο εξομολογούμενος τόν λύνετε;

-Εγώ τόν λύνω. Αλλά δέν μοῦ λέγει: «Είμαι καπνιστής». Δέν λέγει ἔτσι, ἀλλά «Ἦμουν καπνιστής». Ἡ λέξις «εἶμαι» σημαίνει συνέχεια.

Βασίζομαι σέ μία ἐξήγησι πού τοῦ δίνω ὅσον ἀφορᾷ τήν σοβαρότητα τῆς ἀμαρτίας. «Ἀντιλαμβάνεσαι παιδί μου, ὅτι τὸ κάπνισμα ἐργάζεται ὑπουλα γιά νὰ σέ καταστρέψει. Αὐτὸ τὸ πάθος θὰ σέ καταστρέψει αἰφνιδίως. Λοιπόν, πρέπει νὰ τὸ ἀφήσεις, διότι μὲ φέρνεις κι ἐμένα στὴν θέσι νὰ σέ λύνω -ψευδῶς, ἀλλὰ δέν θὰ τὸ κάνω ἂν δέν σταματήσεις τὸ τσιγάρο».

Καὶ μοῦ λέγει: «Κατάλαβα πάτερ».

Βέβαια κατάλαβε γιά ἐκείνη τὴν ὥρα. Μπροστά μου ἀποφασίζει νὰ τὸ κόψει καὶ μακάρι νὰ μποροῦσε νὰ μὴν ἀμαρτήσῃ πάλι.

Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι δέν πρέπει νὰ ὑπολογίζουμε τίς αὐθόρμητες ἀποφάσεις. Ὅμως καὶ δέν πρέπει νὰ σταματᾶμε τὴν μετάνοιά του ἐκείνη τὴν ὥρα πού λέγει πὼς θὰ διορθωθεῖ. Ἡ τακτικὴ μου εἶναι νὰ εἶμαι ὅσο μπορῶ ἀνεκτικός, ἀλλὰ νὰ καταδικάζω ὅπωςδὴποτε τὴν ἀμαρτία καὶ νὰ πείθω κι αὐτὸν νὰ στρέφεται ἐναντίον της. Ἄν ὁ ἴδιος μισῇ τὴν ἀμαρτία του, τότε εἴμεθα σὲ καλὸ δρόμο. Τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ θὰ τόν βοηθήσει.

«Όσους έκλεβαν τους ανακάλυπτε. Τις βαμμένες γυναίκες, τις μάλωνε. Τους καπνιστές τους προέτρεπε να σταματήσουν το κάπνισμα.

Στους ιερείς που κάπνιζαν έλεγε:

«Αφού κοινωνάτε έχετε το Χριστό μέσα σας, είστε φορείς του Χριστού. Εσείς όμως βάζετε στο στόμα του Χριστού τσιγάρο! Καίτε τον Χριστό και έτσι θα καείτε και εσείς».

(Ιερομόναχος Δομέτιος για τον π. Αρσένιο Μπόκα)

Γέροντας Ιουστίνος Πίρβου

Αντίθετα με την Ελλάδα, στους ναούς μας δεν θα δείτε τους πιστούς να καπνίζουν στα προαύλια των ναών δίπλα από τους ιερείς. Όταν βγήκα από την φυλακή (σ.σ.εννοεί τις κομμουνιστικές φυλακές), πήγα στο Άγιον Όρος με σκοπό να μείνω εκεί. Ο πρώτος μοναχός που συνάντησα κάπνιζε. Τότε αποφάσισα να μην μείνω στο Άγιο Όρος και να γυρίσω στην Ρουμανία. Φυσικά στην Ελλάδα υπάρχουν άνθρωποι εκλεκτοί και άνθρωποι της προσευχής, αλλά θεωρούν το κάπνισμα κάτι το φυσιολογικό ούτε καν θέτουν το ζήτημα εαν είναι αμαρτία.

Γέροντας Παύλος Νικηταράς

ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ ΕΙΝΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΑΜΑΡΤΙΑ

Όποιος καπνίζει, αυτοκτονεί, παραβαίνει την εντολή του Θεού: «Ου φονεύσεις».

Φυματίωση, καρδιοπάθειες, καρκίνοι, νευρασθένειες, κιρρώσεις του ήπατος είναι τα αποτελέσματα του πάθους του καπνίσματος. Αποτελεί πληγή εθνική. Η Ελλάς έχει το προβάδισμα από όλα τα κράτη της Ευρώπης. Αν τα δισεκατομμύρια που σπαταλούν οι Έλληνες καπνιστές διετίθεντο δια τους πτωχούς της πατρίδος μας, δεν θα υπήρχε πτωχή οικογένεια. Είναι πάθος, το οποίον καταστρέφει και την σωματική και την πνευματική υγείαν. Αυτό τονίζει σε ολιγοσέλιδο σοφό βιβλίο του ο καρδιολόγος Αθανάσιος Αβραμίδης.

Το κάπνισμα, ο Άγιος του αιώνας μας Νεκτάριος Πενταπόλεως, το ονομάζει «πορνεία του στόματος», ο δε άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης «λιβάνι του διαβόλου».

Ο Αββάς Πυτιρίων στο Γεροντικό αναφέρει ότι, δια να εκδιώξη κανείς τους δαίμονες, πρέπει πρώτα να κυριαρχήσει στα πάθη του κι έπειτα και οι δαίμονες φεύγουν. Όπως τα δαιμόνια, λέγει ο Κύριος, δεν εξέρχονται από τον άνθρωπον παρά μόνον δια προσευχής και νηστείας, κατά τον ίδιο τρόπο εξέρχεται και το πάθος αυτό, με θερμή προσευχή και νηστεία που φέρνει την οικονομία κι αυτή τροφοδοτεί την ελεημοσύνη. Έτσι φυγαδεύεται το κακό αυτό που υποδουλώνει άνδρες και γυναίκες.

Μητέρες που καπνίζουν, διαιωνίζουν την νευρασθένεια εις το έθνος μας. Γεννούν παιδιά νευρασθενικά και η πληγή αυτή καταντά μάλιστα της οικογενείας και της κοινωνίας γενικώτερον. Το κάπνισμα με την νικοτίνη που περιέχει, γίνεται αφορμή των ναρκωτικών, της μαστιγος αυτής που θερίζει την νεολαίαν μας. Ορθόδοξοι Χριστιανοί, ελευθερωθείτε από το πάθος αυτό! Με το παράδειγμά σας θα ωφελήσετε τους αδελφούς σας. Έπειτα, όπως ανωτέρω ετονίσθη, είναι θέμα υγείας. Πλησιάζει περίπου αιώνας που ο σατυρικός ποιητής Σουρής έγραφε: «Ο έτη τεσσαράκοντα μηδέποτε καπνίσας και το μη εκδαπανώμενον κατ' έτος εκτοκίσας τοιοῦτο κτήμα αποκτά και υγείας δέκα έτη στον βίον του προσθέτει». Αν έζη σήμερα, ασφαλώς θα έλεγεν όχι μόνον δέκα έτη, αλλ' ότι 40 έτη στον βίον του προσθέτει.

Χωρίς θυσία και αγώνα δεν επιτυγχάνεται τίποτα απολύτως. Ούτε το κάπνισμα, ούτε άλλο πάθος πολεμείται. Προσπάθεια χρειάζεται, να βιάσωμεν τον εαυτόν μας να κόψη το κάπνισμα, έχοντες υπ' όψιν «η Βασιλεία του Θεού βιάζεται και βιασταί αρπάζουσιν αυτήν».

Είναι ανάγκη να συνειδητοποιήσωμεν ότι το κάπνισμα είναι αμαρτία μεγάλη. Εγώ σαν πνευματικός, εις τους καπνιστάς που έρχονται στην εξομολόγησιν, ως άλλην ποινήν τους ορίζω την αποφυγήν του καπνίσματος και μερικοί, πραγματικώς μετανοημένοι μου προσφέρουν το τελευταίο πακέτο τους.

Εύχομαι οι ολίγες αυτές γραμμές μου να εύρουν θέσιν εις τας καρδίας πιστών ανθρώπων, ούτως ώστε να βελτιωθή η σημερινή κατάστασις που δημιουργεί πολλές οικογένειες δυστυχισμένες. Έπειτα,

ας μην λησμονήσωμεν και τον Θεϊον παράγοντα: Βοηθεί ο Θεός όσους με πίστιν επικαλούνται την βοήθειάν Του!

«Πάντα δυνατά τω πιστεύοντι» βεβαίωσεν ο Κύριός μας. Η θέλησίς μας και η Χάρις του Θεού θα συντελέσουν εις την καταπολέμησιν του πάθους αυτού που θεωρείται πράγματι μεγάλη αμαρτία. Σε μια πνευματική του κόρη που περίμενε παιδί και κάπνιζε, τη συνεβούλευε να σταματήσει αμέσως το τσιγάρο. Σε κάποια επιστολή του της έγραφε: «Καλά έκανες και σταμάτησες το κάπνισμα, Θεού φώτισις, διαφορετικά θα έφερνες στον κόσμο ένα νευρασθενικό παιδί» .

Κάποτε ρώτησε το Γέροντα κάποιο πνευματικό του παιδί για το κάπνισμα. Κι ο Γέροντας απήντησε: «Και τώρα έρχομαι στο θέμα του καπνίσματος, αν το ξέρεις είναι μεγάλη αμαρτία, στην αρχή νεκρώνει τα νεύρα, αλλά κατόπιν κάνει χειρότερο κακό στον οργανισμό μας. Όσοι έρχονται και εξομολογούνται στο κελλί μου με ειλικρινή μετάνοια, μου αφήνουν το τελευταίο πακέτο τους και τα δείχνω εις όσους καπνιστές εξομολογούνται .

Κάποια άλλη φορά σε άλλη επιστολή του ο Γέροντας συνεβούλευε κάποιο πνευματικό του παιδί: «Ας παύση το κάπνισμα, είναι μεγάλη αμαρτία. Θα κάμης κακό στον εαυτό σου και μάλιστα σ' αυτή την ηλικία! Θα μετανοήσης, όταν θα είναι αργά».

Όσιος Παΐσιος ο Αγιορείτης

Ήρθε κάποτε από την Γερμανία στο Καλύβι ένας πατέρας, που το κοριτσάκι του είχε αρχίσει να παραλύη. Οι γιατροί το είχαν ξεγράψει. Ήταν ο καημένος τελείως απελπισμένος.

«Κάνε κι εσύ μια θυσία, του είπα, για την υγεία του παιδιού σου. Να κάνης μετάνοιες, δεν μπορείς να προσευχηθής, δεν μπορείς, εντάξει. Πόσα τσιγάρα καπνίζεις την ημέρα;».

«Τεσσαράμισι κουτιά», μου λέει.

«Να καπνίζης ένα κουτί, του λέω, και τα χρήματα που θα έδινες για τα υπόλοιπα να τα δίνης σε κανέναν φτωχό».

«Να γίνη, Πάτερ, καλά το παιδί, μου λέει, και εγώ θα το κόψω το τσιγάρο».

«Ε, τότε δεν θα έχη αξία· τώρα πρέπει να το κόψης· πέταξε το τσιγάρο, του λέω. Δεν αγαπάς το παιδί σου;».

«Εγώ δε αγαπώ το παιδί μου; Από τον πέμπτο όροφο πετιέμαι κάτω για την αγάπη του παιδιού μου», μου λέει.

«Εγώ δεν σου λέω να πεταχτής από τον πέμπτο όροφο κάτω, θα αφήσης το παιδί σου στον δρόμο κι εσύ θα χάσης την ψυχή σου. Εγώ σου λέω να κάνης κάτι εύκολο. Να, πέταξε τώρα τα τσιγάρα!».

Με κανέναν τρόπο δεν ήθελε να τα πετάξη. Και τελικά έφυγε έτσι και έκλαιγε! Πως να βοηθηθή αυτός ο άνθρωπος; Ενώ όσοι ακούν βοηθιούνται.

Μια άλλη μέρα ήρθε ένας που αγκομαχούσε από την πεζοπορία. Κατάλαβα ότι κάπνιζε πολύ και του είπα:

«Βρε ευλογημένε, γιατί καπνίζεις τόσο; Θα πάθης κακό».

Μόλις ξελαχάνιασε και μπόρεσε να μιλήση, μου είπε: «Η γυναίκα μου είναι πολύ άρρωστη και κινδυνεύει να πεθάνη. Σε παρακαλώ, κάνε μια προσευχή να γίνη κανένα θαύμα. Οι γιατροί σήκωσαν τα χέρια».

«Την αγαπάς την γυναίκα σου;», τον ρωτάω.

«Την αγαπώ», μου λέει.

«Τότε γιατί δεν κάνεις κι εσύ κάτι, για να την βοηθήσης; Αυτή έκανε ό,τι μπορούσε, οι γιατροί έκαναν ό,τι μπορούσαν, και τώρα έρχεσαι εδώ, για να μου πης να κάνω κάτι και εγώ, να προσευχηθώ, για να βοηθήση ο Θεός. Εσύ όμως τι έκανες, για να βοηθηθή η γυναίκα σου;».

«Τι μπορώ να κάνω εγώ, Γέροντα;», με ρωτάει.

«Αν σταματήσης το κάπνισμα, του λέω, η γυναίκα σου θα γίνη καλά».

Σκέφθηκα ότι, αν ο Θεός δη ότι δεν συμφέρει πνευματικά στην γυναίκα του να γίνη καλά, τουλάχιστον θα γλιτώση αυτός από το κακό που κάνει το τσιγάρο. Ύστερα από έναν μήνα ήρθε χαρούμενο να με ευχαριστήσει.

«Γέροντα, σταμάτησα το κάπνισμα, μου είπε, και η γυναίκα μου έγινε καλά». Μετά από ένα διάστημα ξαναήρθε αναστατωμένος να μου πη ότι ξανάρχισε κρυφά να καπνίζει και η γυναίκα του έπεσε πάλι βαριά άρρωστη.

Το φάρμακο τώρα το ξέρεις, του είπα. Κόψε το τσιγάρο».

Για να κόψεις το τσιγάρο πρέπει να κάνεις πολλή προσευχή. Επίσης να γεμίσεις στραγάλια ένα άδειο πακέτο και κάθε φορά που θα αισθάνεσαι την ανάγκη να καπνίσεις, να βάζεις ένα στραγάλι στο στόμα σου.

Στάρετς Θαδδαίος της Βιτόβνιτσα

Όσοι έρχονταν με την ερώτηση πώς να κόψουν το κάπνισμα ο άγιος γέροντας έλεγε ότι πάνω απ' όλα χρειάζεται δυνατή θέληση και αποφασιστικότητα.

Στη συνέχεια θα ήταν καλό, έλεγε, για τρεις μέρες ο καπνιστής να τρώει μόνο μήλα και ρεπάνι (καφτερό). Αν για τρεις μέρες ο καπνιστής τρώει μόνο μήλα και ρεπάνι, θα ξεχάσει για πάντα το κάπνισμα.

π. Βησσαρίων Γιοργκουλέσκου

«Εαν το κάπνισμα ήταν από τον Θεό, τότε ο άνθρωπος θα ήταν εξοπλισμένος με μια καπνοδόχο».

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Μπουμ

Τα παιδιά κάθονται σε κύκλο και αρχίζουν να αριθμούν με τη σειρά (1,2,3 κλπ). Όποιο παιδί πέσει στον αριθμό 7 ή στα πολλαπλάσιά του ή σε αριθμό που λήγει σε 7, δεν φωνάζει τον αριθμό, αλλά λέει «μπουμ». Για παράδειγμα: 1,2,3,4,5,6, μπουμ, 8,9,10,11,12,13,μπουμ, 15,16, μπουμ 18,19... Χάνει το παιδί που ξεχνιέται και η αρίθμηση ξεκινά από την αρχή.

2. Ο γείτονάς μου

Η ομάδα χωρίζεται στα δύο. Τα μισά παιδιά βγαίνουν έξω από την αίθουσα. Τα υπόλοιπα κάθονται σε κύκλο με τα μάτια δεμένα και έχουν στο δεξί τους μέρος από μία καρτέκλα. Τα παιδιά που έχουν βγει έξω γυρίζουν όσο μπορούν πιο αθόρυβα και με το σύνθημα του αρχηγού τραγουδούν. Στο δεύτερο σύνθημα σωπαίνουν όλα μαζί. Κάθε παιδί με δεμένα μάτια πρέπει να μαντέψει ποιος κάθεται στην καρτέκλα δεξιά του.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Ο Τοτός επιστρέφει σπίτι του απ το σχολείο και λέει στη μητέρα του:

– Μαμά, η δασκάλα με ρώτησε σήμερα αν έχω άλλους αδελφούς ή αδελφές, που θα πάνε κι αυτοί στο ίδιο σχολείο.

– Πολύ ευγενικό το ενδιαφέρον της, λέει η μαμά. Και τι είπε όταν της είπες ότι είσαι μοναχοπαιδί;

– Δόξα σοι ο Θεός!

ΒΙΝΤΕΟ:

Η διδακτική ιστορία **«ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ»** στο σύνδεσμο:

https://www.youtube.com/watch?v=e-7G_uP-H8

Η π ρ ο β ε υ χ ή

1. Ο Χριστός μας δίδαξε πώς να προσευχόμαστε. Μας παρέδωσε την «Κυριακή Προσευχή», το «Πάτερ ημών». Μπορούμε να έχουμε μια σύντομη ερμηνεία αυτής της τόσο σημαντικής προσευχής;

- **Πάτερ:** Η Κυριακή προσευχή αρχίζει με αυτή την επίκληση. Μας διδάσκει ο Κύριος να ονομάζουμε τον Θεό Πατέρα. Πατέρα, γιατί είναι ο δημιουργός και πλάστης μας. Ο χορηγός του είναι, της ζωής.

- **Ημών:** Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Κύριος μας διδάσκει να προσφωνούμε τον Θεό όχι μόνο Πατέρα, αλλά Πάτερ ημών. Πατέρα μας, Όχι Πατέρα μου. Έτσι μας αποτρέπει από μια εγωιστική σχέση με τον Θεό. Υπάρχει ο Θεός και εμείς, όχι ο Θεός και εγώ.

- **Ο εν τοις ουρανοίς:** Ο Πανάγιος Θεός είναι Πατέρας μας, αλλά και ο μόνος εν τοις ουρανοίς Πατέρας. Διευκρινίζει ο άγιος Χρυσόστομος: Δεν περιορίζει δηλαδή τον Θεό στον ουρανό αλλά υψώνει από την γη τον προσευχόμενο και τον προσηλώνει στους ανώτερους χώρους και τις άνω κατοικίες. Την αγιότητα λοιπόν του Θεού Πατρός δηλώνει το "εν ουρανοίς" και όχι τον τόπο του πανταχού παρόντος Θεού

- **Αγιασθήτω το όνομά σου:** Είναι το πρώτο αίτημα της Κυριακής προσευχής. Το "αγιασθήτω" σημαίνει "δοξασθήτω", κατά τον άγιο Χρυσόστομο. Δεν έχει ασφαλώς ο άκτιστος Θεός την ανάγκη να δοξάζεται από τα κτιστά του πλάσματα. Θέλει όμως να τον δοξάζουμε, γιατί αυτό ωφελεί εμάς τους ανθρώπους. Μας προφυλάσσει από τον κίνδυνο να δοξάζουμε τον εαυτό μας με δόξα ψευδή, που δεν μας ανήκει. Η φιλοδοξία είναι γέννημα της φιλαυτίας.

- **Ελθέτω η Βασιλεία σου:** Όταν ο Θεός βασιλεύει στον άνθρωπο, ο άνθρωπος ελευθερώνεται, ειρηνεύει, αναπαύεται, αγιάζεται. Όταν δεν βασιλεύει ο Θεός στον άνθρωπο, ο άνθρωπος είναι εκτεθειμένος στην τυραννία του διαβόλου που τον υποδουλώνει στα πάθη, στην φιλαυτία και τον φέρνει στην ανία, στο κενό, στην πλήξη, στην μοναξιά, κάνοντας την ζωή του κόλαση. Ο σημερινός κόσμος που αρνείται την βασιλεία του Θεού, βασανίζεται από φρικτές δαιμονικές καταστάσεις, όπως την μαγεία, τις δεισιδαιμονίες, τα ναρκωτικά, την τρομοκρατία, τα εγκλήματα, την διάλυση της οικογενείας. Μας διδάσκει λοιπόν ο Κύριος να ζητούμε να έλθει η Βασιλεία του, που κατά τους αγίους Πατέρας είναι η Χάρις του Αγίου Πνεύματος.

- **Γενηθήτω το θέλημά σου ως εν ουρανώ και επί της γης:** Το εγωιστικό θέλημα εχώρισε τον άνθρωπο από τον Θεό, τον εξώρισε από τον παράδεισο και έγινε αιτία όλων των κακών. Αν δεν απαρνηθή ο άνθρωπος το εγωιστικό του θέλημα και δεν υιοθετήση το άγιο θέλημα του Θεού, δεν μπορεί να θεραπευθή από την βαρεία αρρώστια της φιλαυτίας και του εγωισμού. Την ανυπακοή του Αδάμ και της Εύας στο άγιο θέλημα του Κυρίου ήλθε να διορθώσει ο νέος Αδάμ, ο Χριστός, και η νέα Εύα, η Θεοτόκος, με την τελεία υπακοή Του.

- **Τον άρτον ημών τον επιούσιον δος ημίν σήμερον:** Με το αίτημα αυτό ζητούμε, κατά τους αγίους Πατέρας, όχι μόνο τον υλικό άρτο, αλλά κυρίως τον πνευματικό Άρτο, που είναι ο Χριστός. Ο Χριστός προσφέρεται σε μας με το λόγο Του και με το Σώμα και με το Αίμα Του. Σε κάθε Θεία Λειτουργία γίνεται αυτή η προσφορά.

- *Και άφες ημίν τα οφειλήματα ημών ως και ημείς αφίεμεν τοις οφειλέταις*

ημών: Όσο ο άνθρωπος ζη εγωκεντρικά, δεν μπορεί να συγχωρήσει τον συνάνθρωπό του. Ο θιγόμενος εγωισμός του δεν του το επιτρέπει. Όταν όμως αποφασίσει δια της μετανοίας να ζήσει θεοκεντρικά, τότε συγχωρεί όσους τον εστενοχώρησαν, αδίκησαν και έβλαψαν. Η απαλλαγή από την μνησικακία θέλει αγώνα, γιατί ο εγωισμός δυναστεύει τον έσω άνθρωπο. Γι' αυτό ο Κύριος μας έδίδαξε να ζητούμε την συγχώρησή μας από τον Θεό, υπό τον όρο ότι και εμείς θα συγχωρούμε τους πταίοντας σε μας.

- *Και μη ειθενέχκης ημάς εις πειρασμόν, αλλά ρύσαι ημάς από του πονηρού:*

Δηλαδή: «Και μην επιτρέψεις, Κύριε, να πέσωμε σε πειρασμό, αλλά γλύτωσέ μας από τον πονηρό». Δύο ειδών είναι οι πειρασμοί κατά τον άγιο Μάξιμο. Οι ενήδονοι και οι ενώδυνοι. Αυτοί που φέρουν ηδονή και αυτοί που φέρουν οδύνη. Οι πρώτοι είναι εκούσιοι και γεννούν τα πάθη. Οι δεύτεροι είναι ακούσιοι και διώχνουν τα πάθη. Τους εκούσιους πρέπει να αποφεύγουμε. Τους ακούσιους να μη επιδιώκουμε και να απευχώμεθα, διότι είμεθα αδύνατοι και μπορεί να υποκύψουμε ' αλλ' όταν έλθουν, να τους υπομένουμε με γενναιότητα ως "καθαρτήριο" της ψυχής.

- *Ότι Σου εστίν η βασιλεία και η δύναμις και η δόξα:* Είναι φυσικό να τελειώνη η

Προσευχή με την δοξολογία του Θεού και όχι με την παράκλησι να ρυσθούμε από τον πονηρό. Τον τελευταίο λόγο στον κόσμο έχει ο παντοδύναμος Θεός, ο Βασιλεύς των βασιλευόντων και Κύριος των κυριευόντων, και όχι ο διάβολος που κατά παραχώρησιν φαίνεται πολλές φορές να κινή τα νήματα της ιστορίας. Ο διάβολος μπορεί να φέρη αναστάτωση, να επικρατεί προσωρινά στον κόσμο με τα όργανά του, αλλά τελικά θα γίνη το θέλημα του Κυρίου. Η εξουσία του Αντιχρίστου είναι προσωρινή. Ο Χριστός είναι ο Αιώνιος Κύριος και Βασιλεύς. Εις Άγιος, εις Κύριος, Ιησούς Χριστός, εις δόξαν Θεού Πατρός. Αμήν. Γι' αυτό και μόνο στον Τριαδικό Θεό ανήκει η δόξα.

Επεξεργασία από : <http://www.orthodoxfathers.com/logos/Kyriaki-Proseychi> ,

όπου υπάρχει και το πλήρες κείμενο του (†) Αρχιμ. Γεωργίου Καψάνη, «Η Κυριακή Προσευχή», εκδ. Ι.Μ. Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους - Άθω

2. Τί είναι και τί περιέχει η ευχή «Κύριε Ιησού Χριστέ Υιέ του Θεού ελέησόν με» ;

Το «Κύριε Ιησού Χριστέ Υιέ του Θεού ελέησόν με» είναι και προσευχή και ευχή και ομολογία πίστεως.

- Είναι προσευχή, διότι μ' αυτήν ζητούμε παρακλητικά το θείο έλεος.
- Είναι ευχή επειδή παραδίδουμε τους εαυτούς μας στο Χριστό με το να Τον επικαλούμεθα.
- Είναι ομολογία, διότι μακαρίστηκε ο Πέτρος επειδή ομολόγησε αυτό το όνομα.
- Διώχνει τους δαίμονες, διότι με το Όνομα του Ιησού Χριστού διώχθηκαν και διώκονται όλοι οι δαίμονες.

• Φέρνει τον Χριστό να κατοικήσει μέσα μας, διότι με το να Τον φέρουμε στη μνήμη μας, είναι μέσα μας. Και με την ενθύμηση μόνο κατοικεί εντός μας και μας γεμίζει ευφροσύνη, όπως λέει, «θυμήθηκα το Θεό και γέμισα ευφροσύνη».

• Είναι πηγή πνευματικών σκέψεων και λογισμών, διότι ο Χριστός είναι ο θησαυρός κάθε σοφίας και γνώσεως. Αυτά τα χορηγεί και σ' εκείνους που μέσα τους κατοικεί.

• Είναι πηγή του θείου ελέους , διότι ζητούμε το έλεος. Και ο Κύριος είναι ελεήμων και ελεεί όλους όσους Τον επικαλούνται.

• Είναι η μόνη σωτηρία διότι, λέει ο Απόστολος «με κανέναν άλλο δεν μπορούμε να σωθούμε», και «Αυτός είναι ο σωτήρας του κόσμου, ο Χριστός». Γι' αυτό και κατά την εσχάτη ημέρα «κάθε γλώσσα θα ομολογήσει» και θα ανυμνήσει, θέλοντας και μη θέλοντας «ότι Κύριος είναι ο Ιησούς Χριστός, για να δοξάζεται ο Θεός Πατέρας».

Αυτό είναι το σημάδι της πίστεως μας, ότι είμαστε και ονομαζόμαστε Χριστιανοί και δίνουμε μαρτυρία ότι είμαστε εκ Θεού. «Όποιος ομολογεί πως ο Ιησούς είναι ο Χριστός που ήλθε και έγινε άνθρωπος, αυτός είναι εκ του Θεού», λέει, όπως είπαμε και πριν. Όποιος δεν ομολογεί, δεν είναι εκ του Θεού. Αυτός όμως που δεν ομολογεί τον Ιησού Χριστό είναι από τον Αντίχριστο.

Αγίου Συμεών, Αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης,
Η Προσευχή του Ιησού, εκδ. Επέκταση

3. Ποια η ανάλυση της ευχής: «Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησον με τον αμαρτωλόν»;

«Την προσευχήν του Αγίου Όρους ποιός δεν την γνωρίζει; Αποτελείται από μίαν φράσιν μικράν, από μετρημένας τας λέξεις: «Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησον με τον αμαρτωλόν».

- Με την βοεράν κραυγήν «Κύριε», δοξολογούμεν τον Θεόν, τον δημιουργόν της ορατής και αοράτου κτίσεως.

- Με την γλυκυτάτην επίκλησιν και πρόσκλησιν «Ιησού», μαρτυρούμεν, ότι είναι παρών ο Χριστός, ο σωτήρ ημών, και ευγνωμόνως τον ευχαριστούμεν, διότι μας ητοίμασε ζωήν αιώνιον.

- Με την τρίτην λέξιν "Χριστέ", θεολογούμεν, ομολογούντες ότι ο Χριστός είναι αυτός ο Υιός του Θεού και Θεός. Δεν μας έσωσε κάποιος άνθρωπος, ούτε άγγελος, αλλά ο Ιησούς Χριστός, ο αληθινός Θεός.

- Με την ενδόμυχον αίτησιν «ελέησόν με», προσκυνούμεν και παρακαλούμεν να γίνη ίλεως ο Θεός, εκπληρών τα σωτήρια αιτήματά μας, τους πόθους και τας ανάγκας των καρδιών μας.

Και εκείνο το «με», τί εύρος έχει! Δεν είναι μόνον ο εαυτός μου. Είναι άπαντες οι πολιτογραφηθέντες εις το κράτος του Χριστού, εις την αγίαν Εκκλησίαν, είναι όλοι αυτοί που αποτελούν μέλος του ιδικού μου σώματος.

Και, τέλος, διά να είναι πληρεστάτη η προσευχή μας, κατακλείομεν με την λέξιν «τόν αμαρτωλόν», εξομολογούμενοι – πάντες γάρ αμαρτωλοί εσμεν – καθώς εξωμολογούντο και όλοι οι Άγιοι και εγίνοντο διά ταύτης της φωνής υιοί φωτός και ημέρας.

Εξ αυτών αντιλαμβανόμεθα, ότι η ευχή εμπεριέχει δοξολογίαν, ευχαριστίαν, θεολογίαν, παράκλησιν και εξομολόγησιν».

Αρχιμ. Αιμιλιανού, Προηγούμενου Ι. Μ. Σίμωνος Πέτρας

4. Ακούει ο Θεός και τις δικές μας αυτοσχέδιες, προσευχές;

«ΚΥΡΙΕ, ΜΗ ΜΕ ΕΛΕΗΣΕΙΣ!»

Μια ιστορία από το Γεροντικό με νόημα...

Πριν από πολλά χρόνια ζούσε σε κάποιο χωριό της πατρίδος μας ένας νέος, που από μικρός είχε τον πόθο να γίνει ασκητής. Υπήρχαν όμως κάποιες δυσκολίες: Ήταν αγράμματος, βραδυγλωσσος, λίγο βραδύνους και με οικογενειακές υποχρεώσεις.

Όμως στην ηλικία των σαράντα περίπου ετών μπόρεσε να πραγματοποιήσει τη κρυφή του, αγία επιθυμία. Έφυγε από το χωριό του και περιπλανώμενος από τόπου εις τόπον κατέληξε σε ένα ερημονήσι, όπου βρήκε ένα γέρο ασκητή που του ανέπαυε την καρδιά και έγινε υποτακτικός του.

Με έκπληξη, λοιπόν, παρατηρούσε ότι, όταν προσευχόταν ο Γέροντάς του, έλαμπε ολόκληρος, και ιδιαίτέρως όταν παρακλητικά και μετά δακρύων έλεγε "Κύριε, ελέησόν με".

Ο Γέρων ασκητής ήταν και αυτός αγράμματος, αλλά οι συμβουλές του ήταν πολύτιμες και γεμάτες σοφία και όλη του η πνευματική προσπάθεια συγκεντρώνετο στο πως να μάθει να προσεύχεται και ο υποτακτικός του με το "Κύριε, ελέησόν με".

Την τελευταία ημέρα της ζωής του ο Γέροντας ασκητής χάρισε στον υποτακτικό του το τρίχινο μισοτριμμένο ράσο του, ξάπλωσε κάτω, έκανε τον σταυρό του και λέγοντας τρεις φορές: «Κύριε, ελέησόν με. Κύριε, ελέησόν με. Κύριε, ελέησόν με», η οσιακή του ψυχή πέταξε στον ουρανό.

Μετά την κοίμηση και ταφή του Γέροντος του ο εν λόγω υποτακτικός ζούσε πλέον ολομόναχος στο ερημονήσι ως ασκητής και ησυχαστής μέσα σε μια σπηλιά, ακολουθώντας το ίδιο τυπικό προσευχής και κανόνων που παρέλαβε από τον Γέροντά του. Έτσι πέρασαν τριάντα ολόκληρα χρόνια, χωρίς να δει ποτέ του άνθρωπο.

Με το πέρασμα όμως των ετών και με την βραδυγλωσσία και βραδύνοια που τον διέκρινε, μπέρδευε τα λόγια της Ευχής προσευχόμενος έλεγε: «Κύριε, μη με ελεήσεις!»

Η καρδιά του όμως ήταν δοσμένη ολόκληρη στον Θεό, γι' αυτό και δάκρυα έτρεχαν άφθονα από τα γεροντικά του μάτια, όταν μέρα-νύχτα προσευχόταν με κατάνυξη και συντριβή, επαναλαμβάνοντας χιλιάδες φορές το «Κύριε, μη με ελεήσεις!»

Κάποια ανοιξιάτικη μέρα ένα καράβι άραξε κοντά στο ερημονήσι. Ένας από τους επιβάτες του ήταν και ο επίσκοπος της επαρχίας εκείνης και ο καπετάνιος για να τον ξεκουράσει και να τον ευχαριστήσει τον πήρε με μια βάρκα και πήγαν στο νησί για να περπατήσουν.

Αντίκρυσαν εκεί ένα μονοπάτι το οποίο ακολούθησαν και έφτασαν μπροστά σε μια σπηλιά όπου από μέσα άκουσαν την πονεμένη προσευχή του ασκητού που έλεγε συνεχώς "Κύριε, μη με ελεήσεις".

Προχώρησε ο επίσκοπος και είδε ένα σκελετωμένο γέροντα ασκητή, με μάτια βαθουλωμένα μέσα στις κόγχες τους, να είναι γονατιστός και ολόλαμπρος να προσεύχεται και να κλαίει.

Ο δεσπότης με πολλή συστολή προσπάθησε να του πει ότι αυτή η προσευχή του δεν είναι σωστή και πρέπει να λέει: «Κύριε, ελέησόν με!»

Ταράχθηκε ο ασκητής πιστεύοντας, ότι τριάντα τόσα χρόνια έκανε κακό στη ψυχή του και ξέσπασε σε κλάμματα ικετεύοντας τον επίσκοπο να τον μάθει να λέει σωστά την προσευχή. Κι εκείνος με δέος προσπάθησε για αρκετή ώρα να του "στρώσει" τη γλώσσα στο να λέει: «Κύριε, ελέησόν με!»

Φεύγοντας ο επίσκοπος τον συνόδευσε ο ασκητής μέχρι την ακροθαλασσιά, επαναλαμβάνοντας μαζί του το: «Κύριε, ελέησόν με», για να μην το ξεχάσει.

Το καράβι έφυγε και ο ασκητής το παρακολουθούσε με το βλέμμα του λέγοντας συνεχώς: «Κύριε, ελέησόν με!»

Δεν πέρασαν πέντε λεπτά και ο ερημίτης ξέχασε το «Κύριε, ελέησόν με». Σάστισε και ζαλίστηκε!

– Και τώρα τι θα γίνω; και ξέσπασε σε δάκρυα.

Στην απελπισία του πετάει στην θάλασσα το κουρελιασμένο ράσο του και βαδίζει πάνω σε αυτό προς το καράβι.

-Φάντασμα, φάντασμα...! -φώναζαν τρομαγμένοι οι ναύτες.

Με τις φωνές ανέβηκε ο δεσπότης στο κατάστρωμα και είδε τον ασκητή να του φωνάζει:

– Τι να λέω; Τι να λέω δεσπότη μου;

Και εκείνος με συγκίνησι του απάντησε:

– Ό,τι έλεγες να λες παιδί μου! Αυτή είναι η καλύτερη προσευχή για την ψυχή σου. Συγχώρεσέ με και κάνε και για μένα ένα σταυρό!

Μητροπολίτου Χίου Παντελεήμονος Φωστήνη, (διασκευή από) Το βιβλίο της ζωής, τ. Α΄ Πειραιάς 1987, σελ. 25.

Βλ. και Πρωτοπρεσβύτερου Στέφανου Κ Αναγνωστόπουλου, « Η "Ευχή" μέσα στον κόσμο», Πειραιάς 2007, σ. 20-22.

5. Τι είναι το κομποσχοίνι και ποια σημασία έχει;

Από μια συζήτηση με τον Όσιο Παισιό τον Αχιορείτη

- Γέροντα, ποιά σημασία έχει το κομποσχοίνι;

- Το κομποσχοίνι είναι μια κληρονομιά, μια ευλογία, που μας έχουν αφήσει οι Άγιοι Πατέρες μας. Και μόνο γι' αυτό έχει μεγάλη αξία. Βλέπεις, σε κάποιον αφήνει ο παππούς του μια κληρονομιά ένα ασήμαντο πράγμα και το έχει μετά σαν φυλαχτό, πόσο μάλλον το κομποσχοίνι που μας το άφησαν κληρονομιά οι Άγιοι Πατέρες!

Παλιά, που δεν υπήρχαν ρολόγια, οι μοναχοί μετρούσαν την ώρα της προσευχής με το κομποσχοίνι, αλλά οι κόμποι του κομποσχοινιού ήταν απλοί. Κάποτε ένας ασκητής έκανε πολύ αγώνα, πολλές μετάνοιες κ.λπ., και ο διάβολος πήγαινε και έλυνε τους κόμποις του κομποσχοινιού του. Έκανε

– έκανε μετάνοιες ο καημένος και απέκαμε, γιατί δεν μπορούσε να τις μετρά, αφού ο διάβολος του έλυne συνέχεια τους κόμπους. Τότε παρουσιάσθηκε Άγγελος Κυρίου και του δίδαξε πώς να πλέκη τους κόμπους, ώστε σε κάθε κόμπο να σχηματίζονται εννέα σταυροί. Ο διάβολος μετά, ο οποίος τρέμει τον σταυρό, δεν μπορούσε να τους λύση. Έτσι κάθε κόμπος του κομποσχοινιού έχει εννέα σταυρούς, που συμβολίζουν τα εννέα τάγματα των Αγγέλων.

- Γέροντα, τι σημαίνουν οι τριάντα τρεις, οι πενήντα, οι εκατό και οι τριακόσιοι κόμποι που έχουν τα κομποσχοίνια;

- Μόνον ο αριθμός τριάντα τρία είναι συμβολικός, συμβολίζει τα τριάντα τρία χρόνια που έζησε ο Χριστός επάνω στην γη. Οι άλλοι αριθμοί απλώς μας βοηθούν να μετράμε τις μετάνοιες που κάνουμε ή πόσες φορές θα πούμε την ευχή.

Μερικές μηχανές έχουν ένα σχοινί με μια χειρολαβή στην άκρη και, όταν θέλεις να τις βάλεις μπρος, τραβάς μερικές φορές το σχοινί με δύναμη, μέχρι να ξεπαγώσουν τα πνευματικά λάδια. Έτσι και το κομποσχοίνι είναι το σχοινί το οποίο τραβάμε μία - δύο - πέντε - δέκα φορές και ξεπαγώνουν τα πνευματικά λάδια και παίρνει μπρος η πνευματική μηχανή της αδιάλειπτου προσευχής, οπότε δουλεύει μετά μόνη της η καρδιά στην ευχή. Αλλά, και όταν η καρδιά πάρη μπρος στην ευχή, και πάλι δεν πρέπει να καταργήσουμε το κομποσχοίνι, για να μην παρακινηθούν και άλλοι να το καταργήσουν, ενώ δεν πήρε ακόμη μπρος η καρδιά τους στην ευχή.

- Όταν, Γέροντα, κρατώ το κομποσχοίνι μου και λέω την ευχή μηχανικά, μήπως υπάρχει κίνδυνος ανθρωπαρέσκειας;

- Αν κάνεις κομποσχοίνι εξωτερικά από ανθρωπαρέσκεια, ακόμη και τα χέρια σου να ξεφλουδίσουν, σε τίποτε δεν θα σε ωφελήσει. Μόνον κούραση θα σου φέρη και την ψευδαισθηση ότι δήθεν ασχολείσαι με την νοερά προσευχή.

- Γέροντα, εγώ δεν έχω συνηθίσει να κρατώ κομποσχοίνι.

- Το κομποσχοίνι να το κρατάς, για να μην ξεχνάς την ευχή, την οποία πρέπει να εργάζεσαι εσωτερικά, στην καρδιά. Όταν μάλιστα βγαίνεις από το κελλί σου, να θυμάσαι ότι ο εχθρός είναι έτοιμος για επίθεση. Γι' αυτό, να μιμήσαι τον καλό στρατιώτη που βγαίνοντας από το πολυβολείο έχει πάντοτε «ανά χείρας» το αυτόματο όπλο. Το κομποσχοίνι έχει μεγάλη δύναμη είναι το όπλο του μοναχού και οι κόμποι είναι σφαίρες, που θερίζουν τα ταγκαλάκια.

Οσίου Παϊσίου Αγιορείτου, Λόγοι –τ. Ζ' «Περί Προσευχής»,
εκδ. Ι. Ησυχαστηρίου «Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος, Σουρωτή Θεσσαλονίκης

Κείμενο για προβληματισμό:

«Ουχ ο τόπος, αλλ' ο τρόπος»

«Ο Ληστής σταυρώθηκε και δεν τον εμπόδισε ο σταυρός, αλλά του άνοιξε τον Παράδεισο.

Ο Ιώβ ήταν στην κοπριά και έκανε σπλαχνικό τον Θεό.

Ο Ιωνάς βρισκόταν στην κοιλιά του κήτους και τον άκουσε ο Θεός.

Και αν είσαι σε λουτρό, να προσεύχεσαι, και αν είσαι σε δρόμο, και αν είσαι στο κρεβάτι, όπου και αν βρίσκεσαι, να προσεύχεσαι. Είσαι ναός του Θεού, να μη ζητάς τόπο. Διάθεση μόνο χρειάζεται.

Και αν παρουσιασθής σε δικαστή, να προσεύχεσαι όταν οργίζεται ο δικαστής, να προσεύχεσαι. Η θάλασσα ήταν μπροστά, οι Αιγύπτιοι πίσω, ο Μωυσής στη μέση η στενότητα του χώρου ήταν μεγάλη, αλλά μεγάλο ήταν το πλάτος της προσευχής. Πίσω τους κατεδίωκαν οι Αιγύπτιοι, μπροστά ήταν η θάλασσα, στη μέση η προσευχή και τίποτε δεν έλεγε ο Μωυσής και του λέγει ο Θεός: "Γιατί φωνάζεις σε μένα;" (Εξ. 14,1) . Το στόμα βέβαια δε μιλούσε, η ψυχή όμως φώναζε. Και συ λοιπόν, αγαπητέ, όταν παρουσιασθής σε δικαστή που οργίζεται πάρα πολύ, που τυραννάει, που απειλεί με τις πιο μεγάλες απειλές και σε άλλους δημίους που κάνουν το ίδιο, προσευχήσου στο Θεό και προσευχόμενος τα κύματα ηρεμούν. Ο δικαστής είναι εναντίον σου; Εσύ να καταφεύγεις στον Θεό. Ο άρχοντας είναι κοντά σου; Εσύ κάλεσε τον Κύριο. Μήπως είναι άνθρωπος για να πας σε

κάποιον τόπο; Ο Θεός είναι πάντοτε κοντά. Αν θέλεις να παρακαλέσεις κάποιον άνθρωπο, ερωτάς τι κάνει, κοιμάται, ασχολείται και αν έχει υπηρεσία, δε σου απαντάει. Στο Θεό όμως δε συμβαίνουν τίποτε από αυτά. Όπου και αν πας και Τον καλέσεις, ακούει ούτε ασχολία, ούτε μεσίτης, ούτε υπηρέτης εμποδίζει.

Πες, "ελέησέ με" και αμέσως ο Θεός έρχεται κοντά σου διότι λέγει "Ενώ εσύ μιλάς, θα πω Να, εγώ είμαι παρών" (Ης. 58, 9) . Πω, πω, λόγος γεμάτος από καλωσύνη! Δεν περιμένει να τελειώσης την προσευχή σου, και παίρνεις τη χορήγησι».

Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, «Εις την επίλυσιν της Χανααναίας», ΕΠΕ 33, 466-472 (=PG 52, 457-459)

Από το βιβλίο: «Χρυσοστομικός Άμβων»- τ. Ε': «Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ. Τα νεύρα της ψυχής», εκδ. Συνοδίας Σπυρίδωνος Ιερομονάχου, Νέα Σκίτη Αγ. Όρους

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

• Ανακατεμένα γράμματα.

Ο υπεύθυνος δίνει σε κάθε παιδί ή ομάδα ένα φάκελο, που περιέχει εννιά χαρτάκια με ένα γράμμα στο καθένα. Τα ανακατεμένα αυτά γράμματα σχηματίζουν τη λέξη "καλοκαίρι". Το παιδί ή η ομάδα που θα συναρμολογήσει πρώτη τη λέξη την φωνάζει δυνατά ή την παραδίδει γραμμένη. Αντί για γράμματα γράφουμε συλλαβές ή λέξεις που να σχηματίζουν πρόταση.

• Ακουσε σωστά

Χωρίς να βλέπουν τα παιδιά (πίσω από ένα γραφείο ή παραβάν), ο υπεύθυνος χτυπάει με ένα ξύλο διάφορα αντικείμενα όπως μπάλα, τζάμι, τραπέζι, πάτωμα, ποτήρι. Τα παιδιά ή οι ομάδες προσπαθούν να καταλάβουν, από τον κρότο, το είδος του αντικειμένου και καταγράφουν τα αντικείμενα σ' ένα χαρτί με τη σειρά που τα άκουσαν.

Αντί κρότων ο υπεύθυνος κάνει διάφορες κινήσεις ή εργασίες, όπως μετακίνηση καρέκλας, γύρισμα αλυσίδας, άνοιγμα πόρτας, τρέξιμο επί τόπου, παλαμάκια, άνοιγμα πακέτου, εφημερίδας, γέμισμα ποτηριού.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Ο Κώστας και η Άννα ήταν κι οι δυο ασθενείς σε ψυχιατρική κλινική.

Μια μέρα κι ενώ περπατούσαν δίπλα στην πισίνα της κλινικής, ο Κώστας χωρίς κανέναν απολύτως λόγο, πηδάει στα άπατα. Βυθίζεται στον πυθμένα της πισίνας και μένει εκεί. Αμέσως η Άννα πηδάει για να τον σώσει. Κολυμπάει μέχρι τον πυθμένα, σέρνει τον Κώστα έξω από την πισίνα και τον πηγαίνει στο δωμάτιό του.

Όταν ο διευθυντής της κλινικής μαθαίνει για... την ηρωική πράξη της Άννας, δίνει αμέσως εντολή να της δοθεί εξιτήριο, κρίνοντας πως έχει επανακτήσει την ψυχική της ισορροπία. Πάει, λοιπόν, στην Άννα και της λέει: «Έχω καλά κι άσχημα νέα... Τα καλά νέα είναι ότι φεύγεις από εδώ, γιατί αντέδρασε πολύ λογικά σε μια κρίση. Με το να πηδήξεις μέσα στην πισίνα και να σώσεις τη ζωή ενός άλλου ασθενή, απέδειξες ότι είσαι ένα ψυχικά υγιές άτομο. Τα άσχημα νέα είναι ότι ο Κώστας, που έσωσες, κρεμάστηκε στο μπάνιο με τη ζώνη της ρόμπας του, αμέσως μετά από τη διάσωσή του. Λυπάμαι, αλλά είναι νεκρός».

Και η Άννα απαντά: «Δεν κρεμάστηκε μόνος του. Τον έβαλα εκεί για να στεγνώσει».

ΒΙΝΤΕΟ:

Η διδακτική ιστορία «**Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΕΤΟΥ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=dJxAPP8tPK8>

Εκκλησία και εκκλησιασμός - Α'

Με βάση τους λόγους του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου

1. Γιατί να εκκλησιάζομαι; Σε τι θα με ωφελήσει; Τι είναι τελικά ο εκκλησιασμός;

Ο τακτικός εκκλησιασμός δεν αποτελεί για τον πιστό μίαν απλή συνήθεια, ένα τυπικό θρησκευτικό καθήκον, μια κοινωνική υποχρέωση ή έστω μια ψυχολογική διέξοδο από τον ασφυκτικό κλοιό της καθημερινότητας. Αντίθετα, με την προσέλευσή του στο ναό εκφράζει μίαν υπαρξιακή του ανάγκη. Την ανάγκη να ζήσει αληθινά, αυθεντικά. Να συναντήσει την Πηγή της ζωής του, το Δημιουργό του, και να ενωθεί μαζί Του. Να εκφράσει την αγάπη και την ευλάβειά του στην Παναγία μας και στους Αγίους, του φίλους του Θεού. Να νιώσει δίπλα του τους πνευματικούς του αδελφούς.

Το σώμα και το αίμα του Χριστού, που μεταλαβαίνει στη θεία Λειτουργία, του χαρίζουν αυτή την πληρότητα, τον κάνουν να αισθάνεται «συμπολίτης των αγίων και οικείος του Θεού». Έτσι, αναχωρεί από το ναό με τη δύναμη ν' αντιμετωπίσει σύμφωνα με το θείο θέλημα και με την προοπτική της αιώνιας ζωής τη φθαρτότητα του καθημερινού του βίου.

Με λιμάνια μέσα στο πέλαγος μοιάζουν οι ναοί, που ο Θεός εγκατέστησε στις πόλεις• πνευματικά λιμάνια, όπου βρίσκουμε απεριγράπτη ψυχική ηρεμία όσοι σ' αυτά καταφεύγουμε, ζαλισμένοι από την κοσμική τύρβη. Κι όπως ακριβώς ένα απάνεμο κι ακύμαντο λιμάνι προσφέρει ασφάλεια στα αραγμένα πλοία, έτσι και ο ναός σώζει από την τρικυμία των βιοτικών μεριμών όσους σ' αυτόν προστρέχουν και αξιώνει τους πιστούς να στέκονται με σιγουριά και ν' ακούνε το λόγο του Θεού με γαλήνη πολλή.

Ο ναός είναι θεμέλιο της αρετής και σχολείο της πνευματικής ζωής. Πάτησε στα πρόθυρά του μόνο, οποιαδήποτε ώρα, κι αμέσως θα ξεχάσεις τις καθημερινές φροντίδες. Πέρασε μέσα, και μια αύρα πνευματική θα περικυκλώσει την ψυχή σου. Αυτή η ησυχία προξενεί δέος και διδάσκει τη χριστιανική ζωή• ανορθώνει το φρόνημα και δεν σε αφήνει να θυμάσαι τα παρόντα• σε μεταφέρει από τη γη στον ουρανό. Κι αν τόσο μεγάλο είναι το κέρδος όταν δεν γίνεται λατρευτική σύναξη, σκέψου, όταν τελείται η Λειτουργία και οι προφήτες διδάσκουν, οι απόστολοι κηρύσσουν το Ευαγγέλιο, ο Χριστός βρίσκεται ανάμεσα στους πιστούς, ο Θεός Πατέρας δέχεται την τελούμενη θυσία, το Άγιο Πνεύμα χορηγεί τη δική Του αγαλλίαση, τότε λοιπόν, με πόση ωφέλεια πλημμυρισμένοι δεν φεύγουν από το ναό οι εκκλησιαζόμενοι;

Στην εκκλησία συντηρείται η χαρά όσων χαίρονται• στην εκκλησία βρίσκεται η ευθυμία των πικραμένων, η ευφροσύνη των λυπημένων, η αναψυχή των βασανισμένων, η ανάπαυση των κουρασμένων. Γιατί ο Χριστός λέει: «Ελάτε σ' εμένα όλοι όσοι είστε κουρασμένοι και φορτωμένοι με προβλήματα, κι εγώ θα σας αναπαύσω» (Ματθ. 11:28). Τι πιο ποθητό απ' αυτή τη φωνή; Τι πιο γλυκό από τούτη την πρόσκληση; Σε συμπόσιο σε καλεί ο Κύριος, όταν σε προσκαλεί στην εκκλησία• σε ανάπαυση από τους κόπους σε παρακινεί• σε ανακούφιση από τις οδύνες σε μεταφέρει. Γιατί σε ξαλαφρώνει από το βάρος των αμαρτημάτων. Με την πνευματική απόλαυση θεραπεύει τη στενοχώρια και με τη χαρά τη λύπη.

2. Υπάρχουν πολλοί λόγοι που δεν εκκλησιάζεται κανείς...

Παρ' όλα αυτά, λίγοι είναι εκείνοι που έρχονται στην εκκλησία. Τι θλιβερό! Στους χορούς και στις διασκεδάσεις τρέχουμε πρόθυμα. Τις ανοησίες των τραγουδιστών τις ακούμε με ευχαρίστηση. Τις

αισχρολογίες των ηθοποιών τις απολαμβάνουμε για ώρες, δίχως να βαριόμαστε. Και μόνο όταν μιλάει ο Θεός, χασμουριόμαστε, ξυνόμαστε και ζαλιζόμαστε. Μα και στα ιπποδρόμια, μολονότι δεν υπάρχει στέγη για να προστατεύει τους θεατές από τη βροχή, τρέχουν οι περισσότεροι σαν μανιακοί, ακόμα κι όταν βρέχει ραγδαία, ακόμα κι όταν ο άνεμος σηκώνει τα πάντα. Δεν λογαριάζουν ούτε την κακοκαιρία ούτε το κρύο ούτε την απόσταση. Τίποτα δεν τους κρατάει στα σπίτια τους. Όταν, όμως, πρόκειται να πάνε στην εκκλησία, τότε και το ψιλόβροχο τους γίνεται εμπόδιο. Κι αν τους ρωτήσεις, ποιος είναι ο Αμώς ή ο Οβδιού, πόσοι είναι οι προφήτες ή οι απόστολοι, δεν μπορούν ν' ανοίξουν το στόμα τους. Για τ' άλλα, όμως, τους τραγουδιστές και τους ηθοποιούς μπορούν σε πληροφρήσουν με κάθε λεπτομέρεια. Είναι κατάσταση αυτή;

Γιορτάζουμε μνήμες αγίων, και σχεδόν κανένας δεν παρουσιάζεται στο ναό. Φαίνεται πως η απόσταση παρασύρει τους χριστιανούς στην αμέλεια• ή μάλλον όχι η απόσταση, αλλά η αμέλεια μόνο τους εμποδίζει. Γιατί, όπως τίποτα δεν μπορεί να εμποδίσει αυτόν που έχει αγαθή προαίρεση και ζήλο να κάνει κάτι, έτσι και τον αμελή, τον ράθυμο και αναβλητικό όλα μπορούν να τον εμποδίσουν.

Οι μάρτυρες έχυσαν το αίμα τους για την Αλήθεια, κι εσύ λογαριάζεις μια τόσο μικρή απόσταση; Εκείνοι θυσίασαν τη ζωή τους για το Χριστό, κι εσύ δεν θέλεις ούτε λίγο να κοπιώσεις; Ο Κύριος πέθανε για χάρη σου, κι εσύ Τον περιφρονείς; Γιορτάζουμε μνήμες αγίων, κι εσύ βαριέσαι να έρθεις στο ναό, προτιμώντας να κάθεσαι στο σπίτι σου; Και όμως, πρέπει να έρθεις, για να δεις το διάβολο να νικιέται, τον άγιο να νικάει, το Θεό να δοξάζεται και την Εκκλησία να θριαμβεύει.

3. «Μα είμαι αμαρτωλός και δεν τολμώ ν' αντικρύσω τον Άγιο...»

Ακριβώς επειδή είσαι αμαρτωλός, έλα εδώ, για να γίνεις δίκαιος. Ή μήπως δεν γνωρίζεις, ότι και αυτοί που στέκονται μπροστά στο ιερό θυσιαστήριο, έχουν διαπράξει αμαρτίες; Γι' αυτό οικονόμησε ο Θεός να υποφέρουν και οι ιερείς από κάποια πάθη, ώστε να κατανοούν την ανθρώπινη αδυναμία και να συγχωρούν τους άλλους.

4. «Αφού, όμως, δεν τήρησα όσα άκουσα στην , πώς μπορώ να έρθω πάλι;»

Έλα να ξανακούσεις τον θείο λόγο. Και προσπάθησε τώρα να τον εφαρμόσεις. Αν βάλεις φάρμακο πάνω στο τραύμα σου και δεν το επουλώσει την ίδια μέρα, δεν θα ξαναβάλεις και την επόμενη; Αν ο ξυλοκόπος, που θέλει να κόψει μια βελανιδιά, δεν κατορθώσει να τη ρίξει με την πρώτη σκεκουριά, δεν τη χτυπάει και δεύτερη και πέμπτη και δέκατη φορά; Κάνε κι εσύ το ίδιο.

5. «Πρέπει να εργάζομαι την ώρα της Θείας Λειτουργίας... Πώς θα ζήσω;»

Δεν είναι εύλογη και τούτη η πρόφαση. Εφτά μέρες έχει η εβδομάδα. Αυτές τις εφτά μέρες τις μοιράστηκε ο Θεός μαζί μας. Και σ' εμάς έδωσε έξι, ενώ για τον εαυτό Του άφησε μία. Αυτή τη μοναδική μέρα, λοιπόν, δεν δέχεσαι να σταματήσεις τις εργασίες;

Και γιατί λέω για ολόκληρη μέρα; Εκείνο που έκανε στην περίπτωση της ελεημοσύνης η χήρα του Ευαγγελίου, το ίδιο κάνε κι εσύ στη διάρκεια αυτής της μιας μέρας. Έδωσε εκείνη δυο λεπτά και πήρε πολλή χάρη από το Θεό. Δάνεισε κι εσύ δυο ώρες στο Θεό, πηγαίνοντας στην εκκλησία, και θα φέρεις στο σπίτι σου κέρδη αμέτρητων ημερών. Αν όμως δεν δέχεσαι να κάνεις κάτι τέτοιο, σκέψου μήπως μ' αυτή σου τη στάση χάσεις κόπους πολλών ετών. Γιατί ο Θεός, όταν περιφρονείται, γνωρίζει να σκορπίζει τα χρήματα που συγκεντρώνεις με την εργασία της Κυριακής.

Μα κι αν ακόμα έβρισκες ολόκληρο θησαυροφυλάκιο γεμάτο από χρυσάφι και εξ αιτίας του απουσίαζες από το ναό, θα ήταν πολύ μεγαλύτερη η ζημιά σου• και τόσο μεγαλύτερη, όσο ανώτερα είναι τα πνευματικά από τα υλικά. Γιατί τα υλικά πράγματα, κι αν ακόμα είναι πολλά και τρέχουν άφθονα από παντού, δεν τα παίρνουμε στην άλλη ζωή, δεν μεταφέρονται μαζί μας στον ουρανό, δεν παρουσιάζονται στο φοβερό εκείνο βήμα του Κυρίου. Αλλά πολλές φορές, και πριν ακόμα πεθάνουμε,

μας εγκαταλείπουν. Αντίθετα, ο πνευματικός θησαυρός που αποκτούμε στην εκκλησία, είναι κτήμα αναφαίρετο και μας ακολουθεί παντού.

6. «Ναι, αλλά μπορώ να προσευχηθώ και στο σπίτι μου...»

Απατάς τον εαυτό σου, άνθρωπε. Βεβαίως, είναι δυνατόν να προσευχηθείς και στο σπίτι σου• είναι αδύνατον όμως να προσευχηθείς έτσι, όπως προσεύχεσαι στην εκκλησία, όπου υπάρχει το πλήθος των πατέρων και όπου ομόφωνη κραυγή ικεσίας αναπέμπεται στο Θεό. Δεν σε ακούει τόσο πολύ ο Κύριος όταν Τον παρακαλείς μόνος σου, όσο όταν Τον παρακαλείς ενωμένος με τους αδελφούς σου. Γιατί στην εκκλησία υπάρχουν περισσότερες πνευματικές προϋποθέσεις απ' όσες στο σπίτι. Υπάρχουν η ομόνοια, η συμφωνία των πιστών, ο σύνδεσμος της αγάπης, οι ευχές των ιερέων. Γι' αυτό, άλλωστε, οι ιερείς προΐστανται των ακολουθιών• για να ενισχύονται με τις δυνατότερες ευχές τους οι ασθενέστερες ευχές του λαού, κι έτσι όλες μαζί ν' ανεβαίνουν στον ουρανό.

Όταν προσευχόμαστε ο καθένας χωριστά, είμαστε ανίσχυροι• όταν όμως συγκεντρωνόμαστε όλοι μαζί, τότε γινόμαστε πιο δυνατοί και ελκούμε σε μεγαλύτερο βαθμό την ευσπλαχνία του Θεού. Κάποτε ο απόστολος Πέτρος βρισκόταν αλυσοδεμένος στη φυλακή. Έγινε όμως θερμή προσευχή από τους συναγμένους πιστούς, κι αμέσως ελευθερώθηκε. Τι θα μπορούσε, επομένως, να είναι πιο δυνατό από την κοινή προσευχή, που ωφέλησε κι αυτούς ακόμα τους στύλους της Εκκλησίας;

7. Πώς να προσέρχεται κανείς στο ναό;

Σας παρακαλώ, λοιπόν, και σας ικετεύω, ας προτιμάτε από οποιαδήποτε άλλη ασχολία και φροντίδα τον εκκλησιασμό. Ας τρέχουμε πρόθυμα, όπου κι αν βρισκόμαστε, στην εκκλησία.

Προσέξτε, όμως, κανείς να μην μπει στον ιερό αυτό χώρο, έχοντας βιοτικές φροντίδες ή περισπασμούς ή φόβους. Αλλά αφού τ' αφήσουμε όλα τούτα έξω, στις πύλες του ναού, τότε ας περάσουμε μέσα. Γιατί ερχόμαστε στα ανάκτορα των ουρανών, πατάμε σε τόπους που αστράφτουν.

Ας διώξουμε από την ψυχή μας πρώτα-πρώτα τη μνησικακία, για να μην κατακριθούμε, όταν παρουσιαστούμε μπροστά στο Θεό και προσευχηθούμε λέγοντας: «Πάτερ ημών..., άφες ημίν τα οφειλήματα ημών, ως και ημείς αφίεμεν τοις οφειλέταις ημών». Διαφορετικά, πώς θέλεις να φανεί ο Δεσπότης Χριστός γλυκός και πράος απέναντί σου, αφού εσύ γίνεσαι στον συνάνθρωπό σου σκληρός και δεν τον συγχωρείς; Πώς θα μπορέσεις να υψώσεις τα χέρια σου στον ουρανό; Πώς θα κινήσεις τη γλώσσα σου σε λόγια προσευχής; Πώς θα ζητήσεις συγγνώμη; Ακόμα κι αν θέλει ο Θεός να συγχωρήσει τις αμαρτίες σου, δεν Τον αφήνεις εσύ, επειδή δεν συγχωρείς τον πλησίον σου.

8. Πώς να ντυνόμαστε, για να πάμε στην εκκλησία;

Μα και η ενδυμασία μας στο ναό να είναι καλή από κάθε πλευρά. Να είναι κόσμια και όχι εξεζητημένη. Γιατί το κόσμιο είναι σεμνό, ενώ το εξεζητημένο είναι άσεμνο.

Αυτό ακριβώς μας παραγγέλλει και ο απόστολος Παύλος, όταν λέει: «Θέλω να προσεύχονται οι άνδρες σε κάθε τόπο, σηκώνοντας προς τον ουρανό χέρια όσια, χωρίς οργή και δισταγμό ολιγοπιστίας. Επίσης και οι γυναίκες να προσεύχονται με αμφίεση σεμνή, στολιζοντας τον εαυτό τους με σεμνότητα και σωφροσύνη, όχι με περίτεχνες κομμώσεις και χρυσά κοσμήματα ή μαργαριτάρια ή ενδύματα πολυτελή, αλλά με ό,τι ταιριάζει στις γυναίκες που λένε ότι σέβονται το Θεό, δηλαδή με καλά έργα» (Α' Τιμ. 2:8-10). Αν, λοιπόν, απαγορεύει στις γυναίκες εκείνα που είναι απόδειξη πλούτου, πολύ περισσότερο απαγορεύει όσα κινούν την περιέργεια, όπως τα φτιασιδία, το βάψιμο των ματιών, το κουνιστό βάδισμα, τα παράξενα ρούχα και τα παρόμοια.

Τι λες, γυναίκα; Έρχεσαι στο ναό να προσευχηθείς, και στολίζεσαι με χρυσαφικά και χτενίζεσαι επιτηδευμένα; Μήπως ήρθες για να χορέψεις; Μήπως για να λάβεις μέρος σε γαμήλια γιορτή; Εκεί έχουν θέση τα χρυσαφικά και οι πολυτέλειες εδώ δεν χρειάζεται τίποτα απ' αυτά. Ήρθες να παρακαλέσεις το Θεό για τις αμαρτίες σου. Τι στολίζεις, λοιπόν, τον εαυτό σου; Αυτή η εμφάνιση δεν

είναι γυναίκας που ικετεύει. Πώς μπορείς να στενάξεις, πώς μπορείς να δακρύσεις, πώς μπορείς να προσευχηθείς με θέρμη, έχοντας τέτοια αμφίεση; Θέλεις να φαίνεσαι ευπρεπής; Φόρεσε το Χριστό και όχι το χρυσό. Ντύσου την ελεημοσύνη, τη φιλανθρωπία, τη σωφροσύνη, την ταπεινοφροσύνη. Αυτά αξίζουν περισσότερο απ' όλο το χρυσάφι. Αυτά και την ωραία την κάνουν ωραιότερη και την άσχημη την ομορφαίνουν. Να ξέρεις, γυναίκα, πως, όταν στολιστείς πολύ, γίνεσαι πιο αισχρή κι από τη γυμνή, γιατί έχεις αποβάλει πια την κοσμιότητα.

9. Η συμπεριφορά μας στο ναό πώς αρμόζει να είναι;

Αλλά και η διαγωγή μας, όσο βρισκόμαστε μέσα στο ναό, ας είναι η πρέπουσα, όπως αρμόζει σε άνθρωπο που βρίσκεται μπροστά στο Θεό. Να μην ασχολούμαστε με άσκοπες συζητήσεις, μα να στεκόμαστε με φόβο και τρόμο, με προσοχή και προθυμία, με το βλέμμα στραμμένο στη γη και την ψυχή υψωμένη στον ουρανό.

Γιατί έρχονται πολλοί στην εκκλησία, επαναλαμβάνουν μηχανικά ψαλμούς και ευχές, και φεύγουν, δίχως να ξέρουν τι είπαν. Τα χείλη κινούνται, αλλά τ' αυτιά δεν ακούνε. Εσύ δεν ακούς την προσευχή σου, και θέλεις να σε εισακούσει ο Θεός; Γονάτισα, λες• αλλά ο νους σου πετούσε μακριά. Το σώμα σου ήταν μέσα στην εκκλησία και η ψυχή σου έξω. Το στόμα έλεγε την προσευχή και ο νους μετρούσε τόκους, συμβόλαια, συναλλαγές, χωράφια, κτήματα, συναναστροφές με φίλους. Κι όλα αυτά συμβαίνουν, γιατί ο διάβολος είναι πονηρός• ξέρει πως την ώρα της προσευχής κερδίζουμε πολλά, γι' αυτό τότε επιτίθεται με μεγαλύτερη σφοδρότητα. Άλλες φορές είμαστε ξαπλωμένοι στο κρεβάτι, και τίποτα δεν σκεφτόμαστε• ήρθαμε όμως στην εκκλησία να προσευχηθούμε, και ο διάβολος μας έβαλε ένα σωρό λογισμούς, ώστε καθόλου να μην ωφεληθούμε.

Αν, αλήθεια, ο Θεός σου ζητήσει λόγο για την αδιαφορία ή και την ασέβεια που δείχνεις στις λατρευτικές συνάξεις, τι θα κάνεις; Να, την ώρα που Αυτός σου μιλάει, εσύ, αντί να προσεύχεσαι, έχεις πιάσει κουβέντα με τον διπλανό σου για πράγματα ανώφελα. Και όλα τ' άλλα αμαρτημάτα μας αν παραβλέψει ο Θεός, τούτο φτάνει για να στερηθούμε τη σωτηρία. Μην το θεωρείς μικρό παράπτωμα. Για να καταλάβεις, τη βαρύτητά του, σκέψου τι γίνεται στην ανάλογη περίπτωση των ανθρώπων. Ας υποθέσουμε ότι συζητάς μ' ένα επίσημο πρόσωπο ή μ' έναν εγκάρδιο φίλο σου. Και ενώ εκείνος σου μιλάει, εσύ γυρίζεις αδιάφορα το κεφάλι σου και αρχίζεις να κουβεντιάζεις με κάποιον άλλο. Δεν θα προσβληθεί ο συνομιλητής σου απ' αυτή την απρέπειά σου; Δεν θα θυμώσει; Δεν θα σου ζητήσει το λόγο;

Αλίμονο! Βρίσκεσαι στη θεία Λειτουργία, κι ενώ το βασιλικό τραπέζι είναι ετοιμασμένο, ενώ ο Αμνός του Θεού θυσιάζεται για χάρη σου, ενώ ο ιερέας αγωνίζεται για τη σωτηρία σου, εσύ αδιαφορείς. Την ώρα που τα εξαπτέρυγα Σεραφείμ σκεπάζουν τα πρόσωπά τους από δέος και όλες οι ουράνιες δυνάμεις μαζί με τον ιερέα παρακαλούν το Θεό για σένα, τη στιγμή που κατεβαίνει από τον ουρανό η φωτιά του Αγίου Πνεύματος και το αίμα του Χριστού χύνεται από την άχραντη πλευρά Του μέσα στο άγιο Ποτήριο, τη στιγμή αυτή η συνείδησή σου, άραγε, δεν σε ελέγχει για την απροσεξία σου; Σκέψου, άνθρωπε μου, μπροστά σε Ποιον στέκεσαι την ώρα της φρικτής μυσταγωγίας και μαζί με ποιους – με τα Χερουβείμ, με τα Σεραφείμ, με όλες τις ουράνιες δυνάμεις. Αναλογίσου μαζί με ποιους ψάλλεις και προσεύχεσαι. Είναι αρκετό για να συνέλθεις, όταν θυμηθείς ότι, ενώ έχεις υλικό σώμα, αξιώνεσαι να υμνείς τον Κύριο της κτίσεως μαζί με τους ασώματους αγγέλους.

Μη συμμετέχεις, λοιπόν, στην ιερή εκείνη υμνωδία με αδιαφορία. Μην έχεις στο νου σου βιοτικές σκέψεις. Διώξε κάθε γήινο λογισμό και ανέβα νοερά στον ουρανό, κοντά στο θρόνο του Θεού. Πέταξε εκεί μαζί με τα Σεραφείμ, φτερούγισε μαζί τους, ψάλε τον τρισάγιο ύμνο στην Παναγία Τριάδα.

10. Πώς να συμμετέχουμε στη Θεία Κοινωνία;

Σαν έρθει η στιγμή της θείας Κοινωνίας και πρόκειται να πλησιάσεις την αγία Τράπεζα, πίστευε ακλόνητα πως εκεί είναι παρών ο Χριστός, ο Βασιλιάς των όλων. Όταν δεις τον ιερέα να σου προσφέρει το σώμα και το αίμα του Κυρίου, μη νομίσεις ότι ο ιερέας το κάνει αυτό, αλλά πίστευε ότι

το χέρι που απλώνεται είναι του Χριστού. Αυτός που λάμπρυνε με την παρουσία Του την τράπεζα του Μυστικού Δείπνου, Αυτός και τώρα διακοσμεί την Τράπεζα της θείας Λειτουργίας. Παραβρίσκεται πραγματικά και εξετάζει του καθενός την προαίρεση και παρατηρεί ποιος πλησιάζει με ευλάβεια ταιριαστή στο άγιο Μυστήριο, ποιος με πονηρή συνείδηση, με σκέψεις βρωμερές και ακάθαρτες, με πράξεις μολυσμένες. Αναλογίσου, λοιπόν, κι εσύ ποιο ελάττωμά σου διόρθωσες, ποιαν αρετή κατόρθωσες, ποιαν αμαρτία έσβησες με την εξομολόγηση, σε τι έγινες καλύτερος. Αν η συνείδησή σου σε πληροφορεί ότι φρόντισες αρκετά για την επούλωση των ψυχικών σου τραυμάτων, αν έκανες κάτι περισσότερο από τη νηστεία, κοινωνήσες με φόβο Θεού. Αλλιώς, μείνε μακριά από τα άχραντα Μυστήρια. Και όταν καθαριστείς απ' όλες τις αμαρτίες σου, τότε να πλησιάσεις.

Να προσέρχεστε, λοιπόν, στη θεία Κοινωνία με φόβο και τρόμο, με συνείδηση καθαρή, με νηστεία και προσευχή. Χωρίς να θορυβείτε, χωρίς να ποδοπατάτε και να σπρώχνετε τους διπλανούς σας. Γιατί αυτό αποτελεί τη μεγαλύτερη τρέλα και τη χειρότερη περιφρόνηση των θείων Μυστηρίων.

Πες μου, άνθρωπε, γιατί κάνεις θόρυβο; Γιατί βιάζεσαι; Σε πιέζει τάχα η ανάγκη να κάνεις τις δουλειές σου; Και σου περνάει άραγε, την ώρα που πας να κοινωνήσεις, η σκέψη ότι έχεις δουλειές; Έχεις μήπως την αίσθηση ότι είσαι πάνω στη γη; Νομίζεις ότι βρίσκεσαι μαζί με ανθρώπους και όχι με τους χορούς των αγγέλων; Μα κάτι τέτοιο είναι δείγμα πέτρινης καρδιάς...

11. Κάθε πότε να κοινωνούμε;

Υπάρχει κι ένα άλλο θέμα: Πολλοί κοινωνούν μια φορά το χρόνο, άλλοι δύο φορές, άλλοι περισσότερες. Ποιους απ' αυτούς θα επιδοκιμάσουμε; Όσους μια φορά, όσους πολλές ή όσους λίγες φορές μεταλαβαίνουν; Ούτε τους μία ούτε τις πολλές ούτε τους λίγες, μα εκείνους που πλησιάζουν στο άγιο Ποτήριο με καρδιά αγνή, με βίο ανεπίληπτο. Αυτοί ας κοινωνούν πάντα. Οι άλλοι, οι αμετανόητοι αμαρτωλοί, ας μένουν μακριά από τα άχραντα Μυστήρια, γιατί αλλιώς κρίμα και καταδίκη, ετοιμάζουν για τον εαυτό τους. Ο άγιος απόστολος λέει: «Όποιος τρώει τον άρτο και πίνει το ποτήριο του Κυρίου με τρόπο ανάξιο, γίνεται ένοχος αμαρτήματος απέναντι στο σώμα και στο αίμα του Κυρίου, προκαλώντας την καταδίκη του» (Α' Κορ. 11:27, 29). Θα τιμωρηθεί, δηλαδή, τόσο αυστηρά, όσο και οι σταυρωτές του Χριστού, αφού κι εκείνοι έγιναν ένοχοι αμαρτήματος απέναντι στο σώμα Του.

Πολλοί από τους πιστούς έχουν φτάσει σε τέτοιο σημείο περιφρονήσεως των αγίων Μυστηρίων, ώστε, ενώ είναι γεμάτοι από αμέτρητες κακίες και δεν διορθώνουν καθόλου τον εαυτό τους, κοινωνούν στις γιορτές απροετοίμαστοι. Μη γνωρίζοντας ότι προϋπόθεση της θείας Κοινωνίας δεν είναι η γιορτή, αλλά, καθώς είπαμε, η καθαρή συνείδηση. Και όπως αυτός που δεν αισθάνεται κανένα κακό στη συνείδησή του, πρέπει καθημερινά να προσέρχεται στη θεία Κοινωνία, έτσι κι αυτός που είναι φορτωμένος αμαρτήματα και δεν μετανοεί, πρέπει να μην κοινωνεί ούτε στη γιορτή. Γι' αυτό και πάλι σας παρακαλώ όλους να μην πλησιάζετε στα θεία Μυστήρια έτσι απροετοίμαστοι κι επειδή το απαιτεί η γιορτή, αλλά, αν κάποτε αποφασίσετε να λάβετε μέρος στη θεία Λειτουργία και να κοινωνήσετε, να καθαρίζετε καλά τον εαυτό σας, από πολλές μέρες πριν, με τη μετάνοια, την προσευχή, την ελεημοσύνη, τη φροντίδα για τα πνευματικά πράγματα.

12. Πότε μπορούμε να φύγουμε από τη Θεία Λειτουργία;

Έρθες, λοιπόν, στην εκκλησία και αξιώθηκες να συναντήσεις το Χριστό; Μη φύγεις, αν δεν τελειώσει η ακολουθία. Αν φύγεις πριν από την απόλυση, είσαι ένοχος όσο κι ένας δραπετής. Πηγαίνεις στο θέατρο και, αν δεν τελειώσει η παράσταση, δεν φεύγεις. Μπαίνεις στην εκκλησία, στον οίκο του Κυρίου, και γυρίζεις την πλάτη στα άχραντα Μυστήρια; Φοβήσου τουλάχιστον εκείνον που είπε: «Όποιος καταφρονεί το Θεό, θα καταφρονηθεί απ' Αυτόν» (Πρβλ. Παροιμ. 13:13).

Τι κάνεις, άνθρωπε; Ενώ ο Χριστός είναι παρών, οι άγγελοι Του παραστέκονται, οι αδελφοί σου κοινωνούν ακόμα, εσύ τους εγκαταλείπεις και φεύγεις; Ο Χριστός σου προσφέρει την αγία σάρκα Του, κι εσύ δεν περιμένεις λίγο, για να Τον ευχαριστήσεις έστω με τα λόγια; Όταν παρακάθεται σε δείπνο,

δεν τολμάς να φύγεις, έστω κι αν έχεις χορτάσει, τη στιγμή που οι φίλοι σου κάθονται ακόμα στο τραπέζι. Και τώρα που τελούνται τα φρικτά Μυστήρια του Χριστού, τ' αφήνεις όλα στη μέση και φεύγεις;

Θέλετε να σας πω τίνος το έργο κάνουν όσοι φεύγουν πριν τελειώσει η θεία Λειτουργία και δεν συμμετέχουν έτσι στις τελευταίες ευχαριστήριες ευχές; Ίσως είναι βαρύ αυτό που πρόκειται να πω, μα πρέπει να το πω. Όταν ο Ιούδας πήρε μέρος στον Μυστικό Δείπνο του Χριστού, ενώ όλοι ήταν καθισμένοι στο τραπέζι, αυτός σηκώθηκε πριν από τους άλλους κι έφυγε. Εκείνον, λοιπόν, τον Ιούδα μιμούνται... Αν δεν έφευγε τότε εκείνος, δεν θα γινόταν προδότης, δεν θα χανόταν. Αν δεν ξεχώριζε τον εαυτό του από το ποίμνιο, δεν θα τον έβρισκε μόνο του ο λύκος, για να τον φάει.

13. Πώς μπορούμε να ωφεληθούμε και άλλους με το δικό μας εκκλησιασμό;

Εμείς ως αναχωρούμε από τη θεία Λειτουργία σαν λιοντάρια που βγάζουν φωτιά, έχοντας γίνει φοβεροί ακόμα και στο διάβολο. Γιατί το άγιο αίμα του Κυρίου που κοινωνούμε, ποτίζει την ψυχή μας και της δίνει μεγάλη δύναμη. Όταν το μεταλαβαίνουμε άξια, διώχνει τους δαίμονες μακριά και φέρνει κοντά μας τους αγγέλους και τον Κύριο των αγγέλων. Αυτό το αίμα είναι η σωτηρία των ψυχών μας, μ' αυτό λούζεται η ψυχή, μ' αυτό στολίζεται. Αυτό το αίμα κάνει το νου μας λαμπρότερο από τη φωτιά, αυτό κάνει την ψυχή μας λαμπρότερη από το χρυσάφι.

Προσελκύστε, λοιπόν, τους αδελφούς μας στην εκκλησία, προτρέψτε τους πλανημένους, συμβουλευστε τους όχι μόνο με λόγια, αλλά και με έργα. Κι αν ακόμα τίποτα δεν πεις, αλλά βγεις από την ιερή σύναξη, δείχνοντας στους απόντες – και με την εμφάνιση και με το βλέμμα και με τη φωνή και με το βάδισμα και μ' όλη σου τη σεμνότητα – τι κέρδος που αποκόμισες από το ναό, αυτό είναι αρκετό για παραίνεση και συμβουλή. Γιατί έτσι πρέπει να βγαίνουμε από το ναό, σαν από τα ιερά άδυστα, σαν να κατεβαίνουμε από τους ίδιους τους ουρανοί. Δίδαξε όσους δεν εκκλησιάζονται ότι έψαλες μαζί με τα Σεραφείμ, ότι ανήκεις στην ουράνια πολιτεία, ότι συναντήθηκες με το Χριστό και μίλησες μαζί Του. Αν έτσι ζούμε τη θεία Λειτουργία, δεν θα χρειαστεί να πούμε τίποτα στους απόντες. Αλλά βλέποντας εκείνοι τη δική μας ωφέλεια, θα νιώσουν τη δική τους ζημιά και θα τρέξουν γρήγορα στην εκκλησία, για ν' απολαύσουν τα ίδια αγαθά, με τη χάρη και φιλανθρωπία του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, στον οποίο, μαζί με τον Πατέρα και το Άγιο Πνεύμα, αιώνια ανήκει η δόξα.

**Πηγή: Από το φυλλάδιο: «Φωνή των Πατέρων», εκδ. Ι. Μονής Παρακλήτου, Ωρωπός Αττικής 2005*

• Κείμενο για προβληματισμό:

ΑΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΟ ΘΕΛΗΜΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ!

Μια θαυμαστή διήγηση

Ποιος είναι σήμερα ήσυχος; Ποιος δεν ανησυχεί; Ποιος δεν έχει βασανισμένη την καρδιά του;

Σπανίως συναντάς ήρεμο άνθρωπο. Υπάρχουν ακόμη και κάποια παιδιά που είναι όμοια με τους μεγάλους που έχασαν την υπέροχη γοητεία, η οποία σε προσελκύει, σε τραβάει στα παιδιά. Οι νεαροί ζουν σαν να έχουν πυρετό, οι μεγάλοι έχουν τεντωμένα «νεύρα», οι ηλικιωμένοι στερήθηκαν τη χαρακτηριστική τους ηρεμία, την ψυχική τους ειρήνη. Η ζωή έβαλε σε όλα τη σφραγίδα της. Όλα είναι σε αναβρασμό.

Αν ζήσατε στις όχθες κάποιου μεγάλου ποταμού με άφθονα νερά, τότε ξέρετε ότι καθώς λυσομανά το ποτάμι και τα κύματα αναταράζουν τη βάρκα και ετοιμάζονται να τη βυθίσουν στην υδάτινη άβυσσο, οι πλέοντες δεν πρέπει να χάσουν την ετοιμότητα του πνεύματος. Αντίθετα, πρέπει με πολλή δύναμη να εργασθούν για να παλέψουν εναντίον του φοβερού στοιχείου και να σώσουν τη ζωή τους.

Και καθένας για να εκπληρώσει το χρέος του, το χρέος του χριστιανού και του Ρώσου πολίτη, τον σημερινό καιρό χρειάζεται ψυχική ειρήνη, ηρεμία πνεύματος. Κι αυτό θα γίνει, όταν η καρδιά μας

φλέγεται από την πεποίθηση ότι ο πανταχού παρών Κύριος και Πατέρας μας, που βασιλεύει σ' όλο τον κόσμο και κατευθύνει τα πάντα προς το αγαθό δεν θα εγκαταλείψει εμάς τους αδύνατους και ανήμπορους, ότι Αυτός οδηγεί τη ζωή του καθενός από μας, τα πλάσματά Του, και ότι ούτε μια τρίχα της κεφαλής μας, κατά το λόγο του Σωτήρος Χριστού, δεν πέφτει χωρίς το θέλημά Του.

« Εαυτούς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.». Αυτή είναι μια εκφώνηση την οποία συχνά ακούμε κατά τη Θεία Λειτουργία. Ας αντηχεί όχι μόνο στ' αυτιά μας, αλλά ας φθάνει μέχρι την καρδιά, μέχρι το βάθος της και ας βρίσκει εκεί ειλικρινή και καταφατική απόκριση.

«Γεννηθήτω το θέλημά Σου». Τα λόγια αυτά της Κυριακής προσευχής, σαν τις θωπευτικές θερμές ακτίνες του ήλιου, ας θερμαίνουν την ύπαρξή μας χύνοντας σ' αυτήν τη μακάρια ειρήνη και την ήσυχη στάση μας σε όλες τις δυστυχίες και τις χαρές της ζωής, ενισχύοντάς την σε κάθε δραστηριότητα που επιβάλλεται σε κάθε θέση ή κατάσταση που βρισκόμαστε.

Το να παραδώσεις τον εαυτό σου στη θεία καθοδήγηση, το να μπεις κάτω από τη ζεστή και γεμάτη αγάπη σκέπη του Θεού, αυτός είναι ο σπουδαιότερος όρος μιας ευτυχισμένης ζωής...

Θεωρούμε κατάλληλη την στιγμή, χάριν νουθεσίας, να παραθέσουμε τη διήγηση για κάποιο μοναχό ο οποίος υπέταξε το δικό του θέλημα στο θέλημα του Θεού και απόλαυσε μεγάλη ειρήνη στην ψυχή του, λαμβάνοντας από τον Θεό το ιαματικό χάρισμα. Πολλοί ασθενείς γίνονταν καλά μόνο με το άγγιγμα του ενδύματός του. Παντού συναντούσε μεγάλο σεβασμό για το πρόσωπό του. Μεταξύ αυτών, οι αδελφοί της μονής εκπλήττονταν πολύ με όσα γίνονταν από το συμμοναστή τους, επειδή δεν παρατηρούσαν σ' αυτόν κανένα ιδιαίτερα εξέχον ασκητικό αγώνισμα, ούτε αυστηρή νηστεία, ούτε υπερβολικούς κόπους, ούτε κάτι άλλο. Ζούσε όπως όλοι οι άλλοι. Ένα μόνο πράγμα κρατούσε με αυστηρότητα. Όλα όσα του συνέβαιναν τα δεχόταν πρόθυμα και ευχαριστούσε γι' αυτά τον Θεό. Ένα τον διέκρινε: Είχε παραδοθεί ολοκληρωτικά στο θέλημα του Θεού.

Κάποτε που ο μοναχός αυτός θεράπευσε κάποιους αρρώστους χωρίς κανένα ιατρικό μέσο δια της ζώσης εν αυτώ χάριτος και δυνάμεως, ο προεστώς του κοινοβίου τον ρώτησε ποια ήταν η αιτία της θεραπείας, γιατί οι προσερχόμενοι σ' αυτόν λαμβάνουν την ίαση.

-Και εγώ ο ίδιος εκπλήττομαι που μπορώ να τους δίνω την υγεία τους, απάντησε ο μοναχός. Ντρέπομαι που τα ενδύματά μου έχουν ιαματική δύναμη, γιατί εγώ ούτε με τη νηστεία, ούτε με άλλα ασκητικά, μοναστικά αγωνίσματα, αξιώθηκα να λάβω τέτοιο δώρο από τον Θεό.

- Αυτό είναι αλήθεια, είπε ο προεστώς. Εμείς βλέπουμε ότι είσαι ένας συνηθισμένος άνθρωπος και σε σένα δεν υπάρχει τίποτα που να σε ξεχωρίζει από την τάξη των υπόλοιπων πατέρων.

Ο προεστώς της μονής αποφάσισε πάση θυσία να αποκαλύψει την πραγματική αιτία του ζωντανού ιαματικού χαρίσματος που είχε ο μοναχός. Έκανε μακρές συζητήσεις μαζί του, προσπαθώντας να μάθει όλα τα καλά στοιχεία του και να ξεσκεπάσει το μυστικό της καρδιάς του. Στα ερωτήματα του ηγουμένου ο μακάριος μοναχός είπε:

- Θυμήθηκα κάτι σχετικό με το έλεος που μου δόθηκε από τον Θεό: Εγώ σταθερά, σε όλα συντονίζω το θέλημά μου με το Θείο θέλημα. Ποτέ και τίποτα δεν φέρνω στη σκέψη μου που θα εναντιωνόταν στο θέλημα του Θεού. Ποτέ δεν τρομάζω μπροστά σε απρόβλεπτα γεγονότα, τα οποία θα μπορούσαν να κλονίσουν το νου μου και να εξασθενήσουν την καρδιά μου. Ποτέ και για τίποτε δεν παραπονέθηκα στους άλλους ούτε τους φανέρωσα τη θλίψη μου. Το ίδιο, και όσα ευτυχή συμβάντα λάχουν στη ζωή μου, δεν με ευχαριστούν σε τέτοιο βαθμό που να ευθυμώ περισσότερο από ό,τι τον υπόλοιπο καιρό. Όλα τα δέχομαι εξίσου, σαν σταλμένα από το χέρι του Θεού, τόσο τα ευχάριστα όσο και τα δυσάρεστα για μένα. Δεν προσεύχομαι στον Θεό για να πραγματοποιηθούν όλα σύμφωνα με την επιθυμία μου, αλλά θέλω σε όλα να γίνεται το άγιο θέλημά Του. Μ' αυτόν τον τρόπο τίποτε δεν με ευχαριστεί ιδιαίτερα, τίποτε δεν με συντρίβει και δεν με συγχύζει και τίποτε δεν με κάνει ευτυχισμένο, όπως μόνο αυτό το ίδιο το θέλημα του Θεού. Γι' αυτό σε όλες μου τις προσευχές για ένα μόνο παρακαλώ τον Θεό: Να γίνεται πάντοτε και ολοκληρωτικά σε μένα και σε όλα τα πλάσματά Του το Θείο θέλημα.

Ο ηγούμενος του κοινοβίου πάρα πολύ θαύμασε τα λόγια του μοναχού και απευθυνόμενος σ' αυτόν τον ρώτησε:

- Αγαπημένε μου αδελφέ! Πες μου τι αισθάνθηκες χθες την ώρα που συνέβη πυρκαϊά στο μοναστήρι μας. Στ' αλήθεια δεν λυπήθηκες μαζί με όλους τους άλλους, όταν ο κακός άνθρωπος έβαλε φωτιά στα μοναστηριακά οικοδομήματα και κάηκε πολύ από το σιτάρι μας;

- Δεν θα κρύψω, απάντησε ο μοναχός, ότι όλη αυτή η ζημιά του μοναστηριού δεν μου προκάλεσε την παραμικρή θλίψη, επειδή έχω τη συνήθεια για όλα, και για τα θλιβερά και για τα ευχάριστα, να ευχαριστώ τον Θεό και ήσυχα να δέχομαι και τούτο και το άλλο. Είμαι πεπεισμένος ότι αυτό που συνέβη σε μας, συνέβη σύμφωνα με το θέλημα του Θεού, ο οποίος κατευθύνει τα πάντα προς ψυχική ωφέλεια. Γι' αυτό ακριβώς δεν μεριμνώ και δεν σκέπτομαι τίποτε σχετικά μ' αυτό. Λίγο ή πολύ εμείς έχουμε το ψωμί μας και τα υπόλοιπα για τη διατροφή μας, γιατί πιστεύω δυνατά ότι ο Θεός μπορεί καθέναν από εμάς να τον χορτάσει τόσο με ένα ψίχουλο όσο και με ένα ολόκληρο ψωμί. Έτσι λοιπόν εγώ ήρεμα, χωρίς καμμιά σύγχυση, περνώ τη ζωή μου.

Κατάπληκτος από τα λόγια του μοναχού ο ηγούμενος για πολύ ακόμη καιρό συζητούσε μαζί του, προσπαθώντας να αναγκάσει τον αδελφό πιο καθαρά ακόμη να παρουσιάσει τον τρόπο σκέψεώς του, τις απόψεις του και να αποκαλύψει την πνευματική του κατάσταση.

Μεταξύ πολλών απαντήσεων που έδωσε ο ταπεινός μοναχός στον προεστώτα είπε και τα εξής:

- Κατά την καθημερινή προσφορά του εαυτού μου στο θέλημα του Θεού, τόσο προόδευσα στην υπακοή μου σ' Αυτό, ώστε, αν από πριν γνώριζα ότι ο Θεός εξάπαντος προόριζε να με στείλει στον κόλαση, τότε εγώ δεν θα επιχειρούσα να κάνω τίποτε εναντίον Του. Σου λέω ακόμη, ότι κι αν ήταν δυνατόν σε μένα να αλλάξω αυτή τη θεία απόφαση λέγοντας ένα «Πάτερ ημών» - σου λέω αλήθεια-, δεν θα τολμούσα να το κάνω αυτό, αλλά ακόμη πιο έντονα θα προσευχόμουν στον Θεό, ώστε να ενεργήσει σε μένα σύμφωνα με το Πανάγιο θέλημά Του και να μου δωρίσει τη Χάρη Του που θα με ενισχύσει ως τους απέραντους αιώνες, για να μη σκέπτομαι οτιδήποτε αντίθετο στο άγιο Του θέλημα.

Μετά από παρατεταμένη σιωπή λέει, τέλος, ο ηγούμενος στο μοναχό:

- Πορεύου, περιπόθητε πάτερ, πορεύου και εκπλήρωσε φιλότιμα την υπόσχεσή σου στον Θεό, όπως μου την εξέθεσες. Εσύ βρήκες τον ουρανό έξω από τον ουρανό. Να θυμάσαι ότι τέτοια χάρις δεν δωρίζεται από τον Θεό σε πολλούς. Δεν υπάρχουν πολλοί οι οποίοι δεν μπαίνουν ποτέ σε ανησυχία και δεν προσβάλλονται από τον οποιονδήποτε. Εκείνος μόνο είναι προστατευμένος στη ζωή του με ισχυρά και απόρθητα τείχη, όποιος πάντοτε και σε όλα, ό,τι κι αν συναντήσει στη ζωή του, συμφωνεί με το θέλημα του Θεού, δηλαδή ανέχεται τα πάντα σαν να είναι σταλμένα από τον Θεό.

Ας γίνεται σε όλα το θέλημα του Θεού!

Από το βιβλίο: «Στάρετς Σάβθας ο Παρηγορητής», εκδ. Άθως.

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Ο πατέρας μου ονομάζεται...

Ο αρχηγός γράφει στον πίνακα μερικές ερωτήσεις ή τις γράφει σε ισάριθμα χαρτιά, όσες είναι οι ομάδες. Μόλις πάρουν τις ερωτήσεις οι ομάδες, ο αρχηγός λέει: «Ο πατέρας μου ονομάζεται "Χαρίλαος"». Τότε τα παιδιά πρέπει να συμπληρώσουν το χαρτί με ονόματα, αντίστοιχα των ερωτήσεων, που ν' αρχίζουν από "Χ".

Οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις μπορούν να είναι οι παρακάτω:

- Όνομα μητέρας; Χριστίνα.
- Όνομα αδελφής; Χαρίκλεια.
- Όνομα πόλης; Χανιά.
- Ένα χρώμα; Χακί.
- Ένα αγώνισμα που σου αρέσει; Χόκεϊ.

2. Αέρας - γη - θάλασσα - φωτιά

Τα παιδιά κάθονται στα θρανία. Ο αρχηγός δείχνει ένα παιδί ή του πετάει ένα τοπάκι, ενώ συγχρόνως, φωνάζει μια λέξη (αέρας ή γη ή θάλασσα) Το παιδί πρέπει αμέσως ν' απαντήσει με το όνομα ενός πουλιού, ενός ζώου ή ενός ψαριού ανάλογα με τη λέξη που θα φωνάξει ο αρχηγός.

Δεν επιτρέπεται να επαναλαμβάνεται το ίδιο όνομα πουλιού ή ζώου ή ψαριού που θα έχει αναφέρει άλλο παιδί. Όταν ο αρχηγός φωνάξει τη λέξη φωτιά ,τα παιδιά ή οι ομάδες πρέπει να φωνάξουν ένα άψυχο αντικείμενο. Χάνει το παιδί που αργεί ν' απαντήσει . Όποιο παιδί μείνει τελευταίο κερδίζει το ίδιο ή η ομάδα του.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Είναι δύο κολλητοί φίλοι, μουσικοί. Ένα βράδυ λοιπόν μετά από ένα γερό πιάμα, υπόσχονται ο ένας στον άλλον ότι όποιος πεθάνει πρώτος, θα έρθει στον ύπνο του άλλου και θα του πει πως είναι τα πράγματα στην άλλη ζωή.

Πεθαίνει λοιπόν κάποια στιγμή ο ένας και σύμφωνα με την υπόσχεση, εμφανίζεται στον ύπνο του άλλου:

- Καλέ μου φίλε, έχω δυο πράγματα να σου πω για εδώ. Ένα ευχάριστο και ένα δυσάρεστο! Το ευχάριστο είναι ότι όλοι οι καλοί μουσικοί είναι εδώ! Χαμός, συναυλίες ατελείωτες για όλα τα γούστα: Rock, Jazz, Soul, Rap... Ό,τι γουστάρεις!!! Τέλεια...

- Και το δυσάρεστο; ρωτάει ο ζωντανός.

- Κυκλοφόρησαν παντού αφίσες... Το άλλο Σάββατο παίζεις!!!

ΒΙΝΤΕΟ:

Η διδακτική ιστορία **«ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΡΑΓΙΖΕΙ ΤΙΣ ΚΑΡΔΙΕΣ ΜΑΣ»** στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=SRr6fHnXjHk> .

Εκκλησία και εκκλησιασμός – Β'

1. Την Κυριακή μπορούμε να εργαζόμαστε;

Του Οσίου Παϊσίου του Αγιορείτου

Κανονικά πριν από τον Εσπερινό της γιορτής ή της Κυριακής σταματάει κάθε εργασία. Καλύτερα είναι να δουλέψη κανείς περισσότερο την προπαραμονή, όταν αυτό μπορεί να ρυθμισθή, και να μη δουλέψη μετά τον Εσπερινό της παραμονής. Άλλο είναι να κάνη κανείς σε μια γιορτή ή την Κυριακή ένα ελαφρό πράγμα το απόγευμα, όταν είναι μεγάλη ανάγκη, αλλά και αυτό πάλι με τρόπο. Παλιά και οι χωρικοί που ήταν έξω στα χωράφια, μόλις άκουγαν την καμπάνα του Εσπερινού, έκαναν τον σταυρό τους και σταματούσαν την δουλειά. Το ίδιο και οι γυναίκες που κάθονταν στην γειτονιά. Σηκώνονταν, έκαναν τον σταυρό τους και άφηναν το πλέξιμο ή ό,τι άλλο έκαναν. Και ο Θεός τους ευλογούσε. Είχαν την υγεία τους και χαίρονταν... Τώρα κατήργησαν τις γιορτές, απομακρύνθηκαν από τον Θεό και την Εκκλησία και τελικά όσα βγάζουν από την δουλειά τους τα δίνουν στους γιατρούς και στα νοσοκομεία... Μια φορά ήρθε ένας πατέρας στο Καλύβι και μου λέει: «Το παιδί μου αρρωσταίνει συχνά και οι γιατροί δεν μπορούν να βρουν τι έχει». «Να σταματήσης να δουλεύης Κυριακή και όλα θ' αλλάξουν», του είπα. Πράγματι σταμάτησε, και το παιδάκι του έγινε καλά.

Πάντα λέω στους λαϊκούς να σταματήσουν να δουλεύουν Κυριακές και γιορτές, για να μην τους βρουν στην ζωή τους συμφορές. Όλοι μπορούν να ρυθμίσουν την δουλειά τους. Όλη η βάση είναι η πνευματική ευαισθησία. Αν υπάρχει ευαισθησία, βρίσκονται λύσεις για όλα. Και αν λίγο ζημιωθούν από μια λύση, θα πάρουν ευλογία διπλή. Πολλοί όμως δεν το καταλαβαίνουν. Ούτε στην Θεία Λειτουργία πηγαίνουν. Η Θεία Λειτουργία αγιάζει. Αν δεν πάη ο Χριστιανός την Κυριακή στην Εκκλησία, πως θα αγιασθή;

Δυστυχώς όμως πάνε σιγά-σιγά οι άνθρωποι να μην αφήσουν ούτε γιορτές ούτε τίποτε. Βλέπεις, ακόμη και τα ονόματα τα αλλάζουν, για να μη θυμούνται τους Αγίους τους. Το Βασιλική το κάνουν Βίκυ· το Ζωή, Ζωζώ, και έτσι λέει δυο φορές... «ζώο»! Έβαλαν την γιορτή της Μάνας, του Μάη, του Απρίλη... Σε λίγο θα πουν: «Σήμερα είναι η γιορτή της αγκινάρας, την άλλη του κυπαρισσιού, την άλλη τα γενέθλια αυτού που βρήκε την ατομική βόμβα ή το ποδόσφαιρο». Δεν αφήνει όμως ο Θεός...

2. Γιατί τιμάμε ξεχωριστά την Κυριακή ως ημέρα ιερή;

Κυριακή πρωί. Ώρα Θείας Λειτουργίας. Όμως στην νεοελληνική μας κοινωνία των... προχωρημένων αντιλήψεων η ζωή διοργανώνεται αγνοώντας χαρακτηριστικά, τι σημαίνει κάλεσμα της καμπάνας και σύναξη στην θεία λειτουργία.

- Φροντιστήρια κανονίζουν μαθήματα την ίδια ώρα με την λειτουργία.
- Εκδρομείς και ταξιδιώτες κανονίζουν ταξίδια Κυριακή πρωί-πρωί.
- Εργαζόμενοι ρυθμίζουν τις δουλειές τους ή τον ύπνο τους την ίδια ώρα, που στους ναούς γίνεται η λειτουργία.

Πόσο θλιβερή άγνοια έχουν! Τι χάνουν! Τι στερούνται προτιμώντας κάτι άλλο, ούτε καν το σκέπτονται!

Ω αν καταλάβαιναν, σε τι προσφορά πλούτου χάριτος στρέφουν την πλάτη τους!

Ω αν ήξεραν, τι «δικαιώματα» δίνουν στο διάβολο και πόσο πιο ευάλωτοι γίνονται στις παγίδες του, μένοντας γυμνοί από την «χάρη» της θείας λειτουργίας!

Ω αν είχαν επιγνώση, πόσο τραγικά λάθος αξιολογήσεις κάνουν, αδικώντας έτσι τον εαυτό τους!...

Κάποτε, ένας ψαράς επήγε σε έναν ευλαβέστατο και άγιο μοναχό στο Άγιο Όρος Κυριακή βράδυ φρέσκα ψάρια για την εορτή που θα είχε την άλλη ημέρα, την Δευτέρα. Ο Γέροντας παραξενεύτηκε, και τον ερώτησε:

-Ποτέ τα έπιασες; Εκείνος απάντησε:

-Σήμερα το πρωί. Είναι φρέσκα-φρέσκα! Τότε ο άγιος εκείνος τού λέει:

-Παιδί μου, δεν μπορώ να τα αγοράσω. Είναι αφορισμένα. Γιατί τα έπιασες την Κυριακή.

Ο ψαράς δεν μπορούσε να το καταλάβει αυτό. Τότε του λέει ο Γέροντας:

Θέλεις να βεβαιωθείς γι' αυτό; Δώσε ένα ψάρι στο γάτο μου. Και θα το ιδείς. Δεν θα το φάει.

Και πράγματι. `Ο γάτος δεν το έφαγε. Βέβαια αυτό δεν ήταν φυσικό. Οι γάτες «τρελαίνονται» για ψάρια. Καί δεν γνωρίζουν, σαν ζώα, καταστάσεις χάριτος. Ο γάτος εκείνος δεν έφαγε το ψάρι, κατά ειδική υπερφυσική ενέργεια του Θεού. Όχι για την ψυχή του. Αλλά για την ψυχή τού ψαρά. Πού από άγνοια δεν σεβόταν την αργία τής Κυριακής. Αυτό, φυσικά, συγκλόνησε τον ψαρά, και στο εξής σεβόταν τις Κυριακές και τις μεγάλες εορτές.

Εμείς τις σεβόμαστε;

Αρχιμ. Σάββα Δημητριά, Δίδαξόν με τα δικαιώματά σου...

3. Κι όταν βρέχει την Κυριακή; Πού να τρέχεις στην Εκκλησία...

Είναι παρατηρημένο πως, όταν ο καιρός είναι βροχερός, μειώνεται το εκκλησίασμα. Έτσι η βροχή γίνεται μία «καλή» αφορμή για να μην πάμε στην Εκκλησία. Πόσο όμως στέκει μία τέτοια δικαιολογία;

Ένας ιερέας αντιμετώπιζε το ίδιο πρόβλημα με τούς ενορίτες του. Γι' αυτό διατύπωσε επτά λόγους, για τούς οποίους δεν θα πρέπει ποτέ ο Χριστιανός να λείπει από την Θεία Λειτουργία της Κυριακής.

1. Η Θεία Λειτουργία είναι τα «Τραπέζι», που μας ετοίμασε ο Χριστός με την Σταυρική Του Θυσία Εκεί μας προσφέρει ως τροφή τα Άχραντο Σώμα Του και το Τίμιο Αίμα Του.

2. Ο Χριστός είπε:- Όπου είναι δύο η τρεις συγκεντρωμένοι στα όνομα μου, εκεί είμαι κι εγώ ανάμεσά τους» (Μάτι. 26, 26-27). Με αυτά εννοούσε την ζωντανή Του παρουσία στην θεία Λατρεία μέσα στην Εκκλησία.

3. Ο Θεός ευλόγησε την Κυριακή ως «ημέρα Κυρίου» αφιερωμένη σ' Αυτόν, χωρίς να εξαιρέσει... τις βροχερές ημέρες!

4. Όταν πρόκειται για άλλες δραστηριότητες, είτε σπουδαίες είτε ασήμαντες (ταξίδια, δουλειές, αθλητισμό, κυνήγι), η βροχή δεν μας κρατάει στο σπίτι. Γιατί, λοιπόν, να μας γίνει εμπόδιο στον εκκλησιασμό μας;

5. Άσχημος καιρός; Τώρα θα φανεί πόσο αγαπάμε ειλικρινά τον Χριστό. Η αληθινή αγάπη απαιτεί και κάποιες Θυσίες. Τι αγάπη έχουμε για τον Χριστό, όταν με τόση «άνεση» απουσιάζουμε από το Πασχάλιο Δείπνο της Βασιλείας Του;

6. Η παραμονή στο σπίτι μία βροχερή Κυριακή αποτελεί την κακή αρχή, για να λείψουμε και άλλες Κυριακές... που δεν θα βρέχει.

7. Δεν γνωρίζουμε πόσες ακόμη Κυριακές θα ζήσουμε! Ας φροντίσουμε να περάσουμε τα πρωινά της -ενδεχομένως τελευταίας Κυριακής μας, στην Θεία Λειτουργία. Αυτά για την καλή αρχή. Γιατί, όταν γευθεί ο Χριστιανός την χάρη και την δύναμη που πηγάζουν από την Θεία Λειτουργία, τότε δεν θα απουσιάζει από αυτήν ούτε με ... κατακλυσμό! «Γεύσασθε και ίδετε ότι χρηστός ο Κύριος»,

4. Γιατί χτυτούν οι καμπάνες της Εκκλησίας; Τι γνωρίζουμε για τη ιστορία, την εξέλιξη και συμβολισμό τους;

Αιώνες τώρα η Αγία μας Εκκλησία έχει συμπεριλάβει στη λατρεία της και σ' ότι επιτελείται κάθε πρόσφορο μέσο που συντελεί είτε στην πρόσληψη του μηνύματός της από τους πιστούς ή της μετάδοσης μηνυμάτων προς αυτούς. Ένα απ' αυτά τα μέσα είναι οι καμπάνες, που έλκουν την καταγωγή και την ονομασία τους από την περιοχή της Καμπανίας, της Ιταλίας, αφού εκεί βρισκόνταν τα κατάλληλα μέταλλα για την παρασκευή καμπανών.

Οι καμπάνες εμφανίσθηκαν στη Δύση τον 6ο αιώνα και αργότερα έκαναν την εμφάνισή τους και στην Ανατολή. Σήμερα δεν νοείται Ορθόδοξος Ναός χωρίς καμπάνες αφού θεωρούνται απαραίτητο και αναπόσπαστο τμήμα της λατρείας. Και πως όχι, αφού σ' όλες τις περιπτώσεις και περιστάσεις της Χριστιανικής μας ζωής και λατρείας χρησιμοποιούνται για να επισημάνουν την έναρξη κάποιας Ιεράς Ακολουθίας είτε πρόκειται για τακτικές ιερές ακολουθίες όπως του Εσπερινού, του Όρθρου, της Θείας Λειτουργίας της Ιεράς Αγρυπνίας, κ.λ.π., είτε για έκτακτα γεγονότα όπως η αναγγελία της εκδημίας ενός αδελφού ή κάποια φυσική καταστροφή, ή την έναρξη του κατηχητικού, ή την άφιξη του Επισκόπου στο Ναό κ.λ.π.

Οι καμπάνες χτυπούν πάντοτε στον ίδιο ρυθμό; Με τον ίδιο σκοπό; Όχι. Το Ορθόδοξο ήθος διαπερνά και επηρεάζει ακόμη και τον τρόπο κρούσεως των καμπανών ανάλογα με την περίπτωση.

Έτσι κατά την παραμονή και την κυρία ημέρα μιας μεγάλης Δεσποτικής ή Θεομητορικής Εορτής οι καμπάνες χτυπούν χαρμόсуна, όπως χαρμόсуна χτυπούν όταν εορτάζει ο Άγιος της Ενορίας, του Ναού, όταν ψάλλεται η Δοξολογία προς τον Θεό, όταν επισκέπτεται για να χοροστατήσει και να ιεουργήσει ο Επίσκοπος, ο ιστάμενος εις τύπον και τόπον Χριστού, όταν εορτάζονται οι Εθνικές Εορτές ούτως ώστε και δι' αυτού του τρόπου, της κρούσεως των καμπανών, να τονιστεί το γεγονός και να ευφρανθούν οι πιστοί στο άκουσμα των κωδονοκρουσιών.

Αντίθετα όταν συμβαίνουν πένθιμα γεγονότα όπως κατά την Μεγάλη Παρασκευή, της Αγίας και Μεγάλης Εβδομάδας, ή κατά την εκδημία εις Κύριον ενός αδελφού ή ενός κληρικού τότε ο ήχος των καμπανών προσαρμόζεται στον πένθιμο χαρακτήρα του γεγονότος και καλεί σε συμμετοχή και συμπαράσταση τους πιστούς.

Υπάρχουν θα λέγαμε και κάποιοι σταθεροί «κώδικες» κωδονοκρουσιών με κάποιες ίσως μικρές παραλλαγές από περιοχή σε περιοχή και από ενορία σε ενορία.

Επί παραδείγματι, στην Ενορία μας, της Κοιμήσεως Θεοτόκου Οβρυιάς που καθημερινά πρωί και βράδυ τελούνται οι προβλεπόμενες από το Τυπικό της Εκκλησίας μας Ιερές ακολουθίες του Όρθρου και του Εσπερινού πράττουμε ως εξής:

Όταν τελείται ο Εσπερινός και την άλλη μέρα δεν πρόκειται να τελεσθεί Θεία Λειτουργία χτυπούμε το λεγόμενο «μονοκάμπανο» δηλαδή χτυπά μόνο η μία από τις τρεις ευρισκόμενες στο καμπαναριό καμπάνες. Ομοίως συμβαίνει και τα πρωινά που τελείται ο Όρθρος άνευ Θ. Λειτουργίας. Όταν όμως τελείται ο Εσπερινός και την άλλη μέρα ξημερώνει μια γιορτή και θα τελεσθεί Θ. Λειτουργία τότε χτυπούμε το λεγόμενο «διπλοκάμπανο» δηλαδή χτυπούν τουλάχιστο οι δύο από τις τρεις καμπάνες του ναού, σε πιο έντονο και χαρούμενο ρυθμό, για να «ειδοποιήσουν» με έμφαση τους πιστούς ότι αύριο ο ναός θα «λειτουργήσει».

Ομοίως συμβαίνει και όταν τελείται η ακολουθία του Όρθρου που μετά απ' αυτήν θα τελεσθεί η Θ. Λειτουργία.

Τότε μάλιστα έχουμε τρεις κωδονοκρουσίες. Μία στην αρχή του Όρθρου, μία περίπου στον μέσον του Όρθρου αμέσως μετά την ανάγνωση του Συναξαρίου και προ των καταβασιών, και η «τρίτη» λεγόμενη «καμπάνα» κατά τη Δοξολογία.

Ασφαλώς η Εκκλησία δεν χρησιμοποιεί τις καμπάνες απλώς και μόνο να γνωστοποιήσει στους πιστούς μια ακολουθία, μια τελετή, ένα γεγονός. Αυτό θα μπορούσε να το πράξει ιδίως στην εποχή μας και μ' άλλα μέσα.

Η Εκκλησία συνεχίζει να χτυπά και θα χτυπά τις καμπάνες γιατί η κρούση τους συμβολίζει και είναι το στόμα του Θεού, της Εκκλησίας, που μιλά στα τέκνα της και τα καλεί να προσέλθουν στο Ναό, στον οίκο του Πατρός τους να προσευχηθούν, να ξεκουραστούν πνευματικά, να γιατρευτούν, να δυναμώσουν, να ενθαρρυνθούν, να παρηγορηθούν, να ευχαριστηθούν, να κλάψουν, να χαρούν, να κατακτήσουν την ελπίδα, να κερδίσουν τη Σωτηρία τους.

Είναι αλήθεια ότι στις ημέρες μας οι καμπάνες χτυπούν ηλεκτρονικά, κάτι που δεν είναι πάντα κακό, και ανάμεσα στα προγράμματα κωδονοκρουσιών υπάρχει ένα πρόγραμμα που ονομάζεται «Αδάμ».

Τι σημαίνει άραγε αυτό; Σημαίνει κάτι το συγκλονιστικό. Ενθυμούμαστε ότι μετά την παρακοή τους οι Πρωτόπλαστοι κρύφτηκαν από το Θεό Γεν.κεφ3 στιχ.8-9, αλλά ο Κύριος ο Θεός φώναξε τον Αδάμ και του είπε: «Αδάμ που ει;» δηλαδή «Αδάμ, που είσαι;» Έτσι λοιπόν κάθε φορά που χτυπούν οι καμπάνες ο Θεός φωνάζει στον καθένα μας. «Αδάμ που είσαι;»

Μας καλεί κοντά του, μας καλεί να τον πλησιάσουμε, να τον επισκεφθούμε, είναι μια ευλογημένη αφορμή μ' ότι κι αν καταπιανόμαστε εκείνη την ώρα να σκεφθούμε το Θεό, την πορεία μας, τα έργα μας, τις σκέψεις μας σε σχέση με το Θεό και το Άγιο Θέλημά του. Και αν δεν μπορούμε να πάμε στον Ναό, ας σηκωθούμε από τη θέση μας, αν καθόμαστε, να κάνουμε τον σταυρό μας, να προσευχηθούμε να ξεκολλήσουμε από τα υλικά τα φθαρτά και τα μάταια και να προσανατολιστούμε στον «ήλιο της δικαιοσύνης» στον Φωτοδότη Χριστό.

Αγαπητοί αναγνώστες, οι Καμπάνες δεν «ενοχλούν» όπως κάποιοι προσπαθούν να μας κάνουν να πιστέψουμε, ο ήχος τους είναι σεμνός και μεγαλοπρεπής, γλυκός και τονωτικός, ήρεμος και κατανυκτικός, αφυπνιστικός και προσευχητικός.

Αντίθετα στο σύγχρονο τρόπο ζωής που ζούμε πολύ περισσότερο «θόρυβο» και πολύ πιο ενοχλητική αποδεικνύεται η έλλειψη αγάπης, ανθρωπιάς, ειλικρίνειας, συμπάθειας, προσφοράς, κατανόησης, δικαιοσύνης, αξιοκρατίας, οράματος, εμπιστοσύνης και τόσων άλλων αξιών και αρετών. Από την άλλη είναι βέβαιο ότι οι Καμπάνες «ενοχλούν», Ναι «ενοχλούν» το Διάβολο γιατί αφυπνίζουν τους ανθρώπους, τους φέρουν σε κατάσταση εγρήγορσης, είναι δυνατόν να τονώσουν και την πιο μικρή σπίθα πίστewος προς το Θεό και να μετατρέψουν σε «καρδιάν καιομένην» για το Χριστό, και ο «εχθρός» και όσοι τον ακολουθούν δεν το θέλουν αυτό.

Εμείς; «Στώμεν καλώς».

π. Χαράλαμπος Παπαδόπουλος, Θεολόγος (πάτερ Λίβυος)

5. Μπορεί να τελεσθεί Θεία Λειτουργία και σε χώρο εκτός του ναού;

Αρχικά να πούμε ότι δεν γίνεται Θεία Λειτουργία εκτός Εκκλησίας παρά μόνο εάν υπάρχει λόγος σοβαρός. Πέρα από τα ιερά σκεύη (δισκοπότηρο, Ευαγγέλιο κτλ) απαραίτητο είναι το Αντιμήνσιο. (τετράγωνο ύφασμα διακοσμημένο κυρίως με την εικόνα της Ταφής του Χριστού)Η λέξη Αντιμήνσιο προέρχεται από την ελληνική λέξη αντί και τη λατινική λέξη Μένσα, που σημαίνει Τράπεζα. Δηλαδή, χρησιμοποιείται αντί της Αγίας Τράπεζας.

Το Αντιμήνσιο είναι πάντα υπογεγραμμένο από τον Επίσκοπο της τοπικής Εκκλησίας.

Υπάρχει πιθανότητα η χρήση του να άρχισε την εποχή της Εικονομαχίας, όταν οι Ορθόδοξοι διώχθηκαν από τους ναούς και δεν είχαν που να λειτουργούν. Αναγκαστικά οι λειτουργίες γίνονταν σε σπίτια ή στην ύπαιθρο.

Στο κέντρο του Αντιμηνσίου ζωγραφίζεται η ταφή του Κυρίου, γιατί η Αγία Τράπεζα συμβολίζει τον Τάφο του Κυρίου.

Στις γωνίες του πρέπει να έχει ραμμένα ιερά λείψανα αγίων Μαρτύρων, γιατί αντικαθιστά την εγκαινιασμένη Αγία Τράπεζα που στο εσωτερικό της έχει πάντοτε ενσωματωμένα ιερά λείψανα Μαρτύρων.

π. Χρήστος Αιγίδης

6. Θα μπορούσαμε να έχουμε μουσικά όργανα μέσα στο χώρο της εκκλησίας έτσι ώστε να συνοδεύουν τις ακολουθίες;

Η απάντηση είναι αρνητική. Ας δούμε μια επιστολή διαμαρτυρίας, η οποία μας βρίσκει σύμφωνους:

«Η νόθευση και παραποίηση της απόδοσης των εκκλησιαστικών ύμνων»

Αγαπητοί φίλοι – συνάδελφοι,

Τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε, (κυρίως στις περιόδους των εορτών) ότι διάφοροι ... συνάδελφοι παρουσιάζουν, με χορωδίες ή κατά μόνας, στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (τηλεόραση, ραδιόφωνο) εκκλησιαστικούς ύμνους με προσθήκη λαϊκών οργάνων-γυναικείων φωνών, στοιχείων λαϊκής μουσικής, σε σημείο που τείνει να δημιουργηθεί μόδα. Ορισμένοι πάλι καλλίφωνοι σολίστες, κάνοντας επίδειξη των φωνητικών τους ικανοτήτων, χρησιμοποιούν και λίγο τραγουδάκι-λίγο αμανεδάκι και κάποιο μουσικό όργανο.

Με αφορμή, λοιπόν, την παρουσίαση εκ μέρους «ψαλτών» και «χορωδιών» εκκλησιαστικών ύμνων της Μ. Εβδομάδος κατά τρόπον νόθο και απρεπή, έρχομαι να καταθέσω τη διαφωνία μου, την θλίψη μου και την οργή μου γι' αυτά.

Κύριοι, Η βυζαντινή μουσική είναι προσευχητική, εκτελείται μόνο από φωνή ανθρώπινη, όχι από μουσικά όργανα, έχει γνώρισμα την μονοφωνία-ομοφωνία, υπηρετεί αποκλειστικά τις λατρευτικές ανάγκες της Εκκλησίας, είναι, τελικά, η μουσική της Ορθοδόξου Εκκλησίας και η πιστή παράδοση των πατέρων της Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Αφού, λοιπόν, δεν είναι κοσμική τέχνη, τα διάφορα «φτιασίδια» δεν επιτρέπονται. Το «ψάλλειν» είναι λειτουργήμα και αποστολή, γι' αυτό και ο «ιεροψάλτης» πρέπει, έχοντας υπ' όψιν τα παραπάνω, να είναι ευσεβής, ηθικός, άρχοντας επί του αναλογίου του, προσηλωμένος στο καθήκον του (την προσευχή), να έχει μουσική Βυζαντινή κατάρτιση και, βέβαια, να υλοποιεί το «στήκετε και κρατήτε τας παραδόσεις».

Όποιοι ψάλτες, παραβλέποντας κάθε έννοια παράδοσης και ιστορίας, παραποιούν το αυθεντικό βυζαντινό μέλος των θρησκευτικών ύμνων είναι παραποιητές – νοθευτές – υβριστές της πατρώς εκκλησιαστικής βυζαντινής μουσικής.

Η εκκλησιαστική βυζαντινή Μουσική έχει όρους και κανόνες διάφορους της μουσικής έξω της εκκλησίας. Είναι απρεπές να συνδέσουμε εκκλησιαστικούς ύμνους – ιερό ψαλμό που να βασίζεται σε ήθος και ρυθμό εξεκκλησιαστικό. Η σεμνή μελωδία δεν επιτρέπεται να αναμινύεται με άσεμνες και βέβηλες μελωδίες, διότι αποσπούν τον νουν και την καρδιά από την προσευχή.

Εάν ανατρέξουμε στο «τυπικόν» (Βιολάκη) της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας θα δούμε ότι από την ΣΤ' Οικουμενική Σύνοδο επεκυρώθη ο ΟΕ' κανόνας: «τους επί το ψάλλειν εν ταις εκκλησίαις παραγινόμενους βουλόμεθα μήτε βοαίς ατάκτοις χρήσθαι και την φύσιν προς κραυγήν εκβιάζεσθαι, μήτε επιλέγειν των μη τη εκκλησία αρμοδίων τε και οικείων, αλλά μετά πολλής προσοχής και κατανύξεως τας τοιαύτας ψαλμωδίας προσάγειν».

Τελικά, οι «παραποιητές ψάλτες» είτε από άγνοια, είτε εσκεμμένα ευρίσκονται σε αταξία. Δεν φτάνει μόνο η φωνή· τέτοια έχουν και τα κοράκια και τα τσακάλια. Δεν χρειάζονται στην προσευχή ούτε τα όργανα, ούτε το ήθος και ο ρυθμός λαϊκών ασμάτων· αυτά στα πανηγύρια και στα λοιπά κέντρα διασκεδάσεως. Ο κάθε ένας δεν μπορεί να εφαρμόζει ό,τι θέλει ή ό,τι νομίζει. Κύριοι, υπάρχουν κανόνες. Άλλο προσευχή και ιεροψάλτης και άλλο διασκέδαση και τραγουδιστής.

Επειδή, καταξιωμένοι, καταρτισμένοι, παραδοσιακοί και νομιμόφρονες (σε σχέση με την τάξη, το ήθος, την παράδοση) «ιεροψάλτες» δεν εμφανίζονται στα Μ.Μ.Ε (γιατί άραγε;), παρουσιάζονται οι «παραποιητές ψάλτες», οι «καινοτόμοι – εκσυγχρονιστές», προσθέτοντας ολίγον τραγουδάκι, ολίγον όργανο, ολίγον αμανέ, κάποια γυναικεία φωνή (παρουσία) και όλα καλά γι' αυτούς.

Γνωρίζουμε, ότι πολλοί από τους παραπονητές (για την ώρα ας μην αναφέρω ονόματα) ευρίσκονται στον χώρο λαϊκών συγκροτημάτων κι επομένως, για ευνοήτους λόγους, βολεύονται με αυτήν την κατάσταση.

Οι πλειοψηφία, όμως, των ιεροψαλτών θα επιτρέψει αυτήν την κατάσταση να συνεχίζεται;

Καλώ τους πεπλανημένους παραπονητές και τους εν αγνοία ευρισκομένους να σταματήσουν αυτόν τον δήθεν «εκσυγχρονισμό» και να επανέλθουν εις την τάξιν. Παρακαλώ θερμά όλους τους νομιμόφρονες συναδέλφους «ιεροψάλτες» να αντισταθούν σ' αυτήν την τάση και να καυτηριάσουν αυτήν την στάση.

Επίσης, καλώ και τους δασκάλους ιεροψάλτες (δεν με ενδιαφέρουν οι ... μουσικοδιδάσκαλοι – άλλη «ιστορία» αυτή) για ανάλογη διδασκαλία στους νέους ιεροψάλτες και τα μικρά παιδιά προς αποκατάσταση της τάξεως και της παραδόσεως.

Συνάδελφοι,

Γνωρίζω καλά ότι ορισμένοι για λόγους βιοποριστικούς (αφού οι αρμόδιοι ... ευρίσκονται στον κόσμο τους) παρεκκλίνουν. Όμως, επιτρέπεται να πετάξουμε τα «ιερά» και τα «όσια» (την θρησκευτική μας παράδοση) στα σκυλιά;

Νικόλαος Αθ. Ιωαννίδης,

Πρωτοψάλτης Ι. Ν. Παμμεγίστων Ταξιαρχών Καλαμαριάς

7. Δεν καταλαβαίνω αυτά που λέγονται στην Εκκλησία, γι' αυτό και πάω αραιά και που τις Κυριακές... Τι να κάνω;

Μα εγώ, θα πει κάποιος, δεν έχω γνώσεις θεολογικές και οι γραμματικές μου γνώσεις είναι λίγες, ή ξέρω γράμματα, αλλά δεν καταλαβαίνω τι λένε οι ψάλτες και ο ιερέας την ώρα της Θείας Λειτουργίας...

Και ποιος είπε ότι χρειάζονται γνώσεις γραμματικές ή θεολογικές για να προσεγγίσει κανείς τον Χριστό; Ήταν μήπως κανείς απόστολος γραμματιζόμενος; Ψαράδες φτωχοί, αγράμματοι και ταπεινοί ήταν ή πρώην τελώνες ή πρώην διώκτες του Χριστού...

Πολλοί Άγιοι μας επίσης ήταν αγράμματοι και όμως το συγγραφικό τους ταλέντο και τις γραπτές τους παρακαταθήκες θα ζήλευαν πολλοί λόγιοι.

Το «πάτερ ημών» δεν το γνωρίζουμε; Δεν το καταλαβαίνουμε;

Το «Πιστεύω» που είναι ομολογία πίστεως και περιέχει όλη την ουσία της ορθοδοξίας μας, δεν το ξέρουμε; Δεν το καταλαβαίνουμε;

Αλλά και ποιος είπε, ότι πρέπει από την μια μέρα στην άλλη να μάθουμε και να κατανοήσουμε, όλες τις προσευχές, όλες τις ακολουθίες, όλη την τάξη και το τυπικό της Εκκλησίας μας;...σιγά, σιγά. Αργά και σταθερά.

Είναι έργο του διαβόλου και πλάνη μεγάλη, να νομίζουμε ότι, αφού δεν καταλαβαίνουμε και πολλά, (δεν γνωρίζουμε, γιατί η κατανόηση έρχεται μόνη της σιγά-σιγά), αφού νομίζουμε ότι δεν είναι «του στυλ» μας, να μην κάνουμε τίποτα απολύτως. Να αδιαφορούμε...

Κάποτε πήγε μια πολύ ηλικιωμένη, εντελώς αγράμματη, σε ένα χριστιανικό βιβλιοπωλείο και ζήτησε να αγοράσει το Ευαγγέλιο. Την είδε κάποιος γνωστός της και της λέει: τι το θες το Ευαγγέλιο θεία; Αφού δεν ξέρεις ανάγνωση και γραφή, τι θα το κάνεις;

Αχ, παιδάκι μου, του απαντάει, θέλω μόνο να Το κρατώ αγκαλιά και να παρακαλώ τον Κύριο να βάλει την Σοφία των λόγων Του στην καρδιά μου!!!

Προσέξτε ταπείνωση, προσέξτε ομολογία πίστεως και προσέξτε το προχωρημένο της ηλικίας της...Τι ωραίο παράδειγμα, τι ωφέλεια είχε αυτή η γυναίκα, από μια τόσο απλή κίνηση...

Τι μας στοιχίζει δηλαδή, πχ το Σάββατο, να διαβάζουμε το Ευαγγέλιο που θα αναγνωστεί την Κυριακή, να το κατανοήσουμε με ή χωρίς μετάφραση, να διαβάσουμε τον Απόστολο που θα πει ο ψάλτης και να δούμε, τέλος, τι εορτάζουμε εκείνη την ημέρα που θα εκκλησιαστούμε; Φτάνει να ανοίξουμε ένα οποιοδήποτε εκκλησιαστικό ημερολόγιο, για να βρούμε ποιος Άγιος εορτάζει, ποια

αναγνώσματα θα ακουστούν κλπ. Δεν έχουμε ένα ημερολόγιο; Δεν έχουμε το Ευαγγέλιο; Δεν ξέρουμε πως θα τα προμηθευτούμε;

Εμείς, οι νεότερης ηλικίας άνθρωποι, χρήστες καλοί της τεχνολογίας και του Διαδικτύου, δεν έχουμε καμία απολύτως δικαιολογία: Όλα βρίσκονται κάπου στο Διαδίκτυο. Ευαγγέλιο, αναγνώσματα, μεταφράσεις; ΟΛΑ. -πχ μια εύχρηστη και έγκυρη τοποθεσία για τα αναγνώσματα και το καθημερινό εορτολόγιο, είναι: <http://www.imsamou.gr/>

Καλό είναι βέβαια αυτά που βρίσκουμε, ειδικά αν πρόκειται για λόγια Ευαγγελίου και γενικότερα για θέματα Αγίας Γραφής να τα διασταυρώνουμε και από άλλες πηγές ή ακόμα καλύτερα να τα προμηθευτούμε σε έντυπη μορφή από έγκυρους, ορθόδοξους εκδοτικούς οίκους.

8. Τι έχω να κερδίσω από τον εκκλησιασμό; Χαμένος χρόνος μου φαίνεται...

Αλήθεια, αδερφέ μου, τί κερδίζεις μακριά απ'την Εκκλησία; Τί έχει μεγαλύτερη αξία ο Χριστός ή ο χρυσός;

Με όλο το χρυσάφι του κόσμου, μπορείς να αγοράσεις την ευτυχία σου; Ασφαλώς όχι. Με τον Χριστό όμως μπορείς!

Με όλο το χρυσάφι του κόσμου μπορείς να αγοράσεις ένα μονάχα λεπτό του χρόνου; Ασφαλώς όχι. Με τον Χριστό όμως κερδίζεις όχι ένα λεπτό, αλλά την αιωνιότητα.

Λίγο απ'τον χρόνο μας δίνουμε και αιωνιότητα κερδίζουμε...

Πίστη δίνουμε, τη Βασιλεία των Ουρανών κερδίζουμε...

Κι εσύ λες "τί θα κερδίσω;". Τον ανεκτίμητο πλούτο θα κερδίσεις...

9. Γιατί εκκλησιαζόμαστε; Γιατί στον Ναό; Ποιός ο βαθύτερος σκοπός; Πότε, πως και γιατί εκκλησιαζόμαστε;

Εκκλησιαζόμαστε κυρίως για να δεχτούμε στην αγκάλη της πίστεως μας, στην αγκάλη της καρδιάς μας, τον Ιησού Χριστό. Και η τελεία υποδοχή γίνεται με τη θεία Κοινωνία.

Αν η απάτη του Διαβόλου μας έβγαλε απ' τον παράδεισο, η αγάπη του Θεού και Πατρός μας έφτιαξε νέο παράδεισο. Φύτεψε στη γη το νέο παράδεισο. Και ο παράδεισος αυτός είναι η Εκκλησία. Στην Εκκλησία ζει ξανά ο άνθρωπος την κοινωνία του Θεού. Και όταν εδώ λέμε «Εκκλησία», δεν εννοούμε μόνο το μυστικό σώμα του Χριστού, που είναι αόρατο και παγκόσμιο. Εννοούμε και τον συγκεκριμένο τόπο της συνάξεως της Εκκλησίας. Ο λαός, μιλώντας για τη λειτουργία στο ναό, λέει: «Πήγα στην εκκλησία». Και πολύ σωστά. Διότι μόνο στο ναό ζει και ολοκληρωτικά και καθολικά το μυστήριο της Εκκλησίας.

...Κάποιος ανώτατος άρχοντας, κάποιος βασιλιάς, μας καλεί σε τιμητικό τραπέζι. Θα περιφρονήσουμε την προσκλησί του; Ασφαλώς όχι. Θα σπεύσουμε. Θα βρισκόμαστε εκεί εγκαίρως. Και θα φορέσουμε την κατάλληλη ενδυμασία. Βασιλιάς όχι της γης, αλλά του Ουρανού, ο «Βασιλεύς των βασιλευόντων και Κύριος των κυριεύοντων» (Α' Τιμ. στ' 15), Αυτός είναι, που μας καλεί στη θεία Λειτουργία. Καλεί όλους. Πόσο μεγαλύτερη σπουδή οφείλουμε να δείχνουμε! Κι όμως!...

Οι περισσότεροι περιφρονούν την προσκλησί του Θεού για το ουράνιο Τραπέζι της θείας Λειτουργίας. Λίγοι προσέρχονται.

Και όσοι εκκλησιάζονται, προσέρχονται καθυστερημένοι. Το θεατρικό έργο το παρακολουθούν οι φιλοθεάμονες απ' την αρχή της πλοκής του.

Το έργο, το θαυμάσιο έργο, τη Λειτ-ουργία (λειτουργία σημαίνει έργο του λαού) το παρακολουθούν δυστυχώς οι χριστιανοί αποσπασματικά. Λίγοι προσέρχονται.

Μήπως συμβαίνει αυτό, διότι δεν γνωρίζουμε ποιος είναι ο σκοπός του εκκλησιασμού; Στην εκκλησία πηγαίνουμε όχι για να ευφρανθούμε, αλλά για να ωφεληθούμε. Και όταν ωφελούμαστε, τότε ευφραίνομαστε. Μπορεί κάποτε να μην ευφραίνεται κανείς με το φαγητό, είτε διότι δεν έχει όρεξη, είτε διότι είναι ασθενής, είτε διότι έχει υποστεί βλάβη το αισθητήριο της γεύσεως. Εν τούτοις

γνωρίζει, πόσο αναγκαία είναι η τροφή. Τρώει, λοιπόν, και κρατιέται στη ζωή. Και η ζωή τον ευφραίνει. Ευφραίνεται απ' το αποτέλεσμα.

Τροφή ζωής αιωνίου είναι η θεία Λειτουργία. Δεν πηγαίνουμε στην εκκλησία για τρυφή εγκόσμια, αλλά για τροφή ουράνια. Δεν πηγαίνουμε, για να ευχαριστηθεί τ' αυτί μας μουσική, αλλά για να μεταγγιστή στο είναι μας ζωή. Δεν είναι κοσμικό θέατρο η εκκλησία. Είναι το σπίτι, όπου τρεφόμεσθε. Και η μυστική τροφή φέρνει τη μυστική τρυφή, τη θεία αγαλλίαση.

Λέει χαρακτηριστικά ο ιερός Χρυσόστομος: *«Ουκ εστι θέατρον η εκκλησία, ίνα προς τέρψιν ακούωμεν. Ωφεληθέντες εντεύθεν απιέναι χρή, κερδάναντάς τι πλέον και μέγα, ούτως αναχωρείν δε. Επει μάτην και εική παραγινόμεθα, ει προς καιρόν ψυχαγωγηθέντες ούτως αναχωροίημεν έρημοι και κενοί της από των λεγομένων ωφελείας γενομενοι. Έκαστος τον πλησίον διορθούσθω. Οικοδομείτε γάρ εις τον ένα»* (Ε.Π.Ε. 31,644).

Μετάφραση: *«Δεν είναι θέατρο η εκκλησία, ώστε να ερχώμαστε για να ευχαριστηθεί το αυτί μας. Από εδώ πρέπει να αναχωρούμε αφού έχουμε ωφεληθεί, αφού έχουμε κερδίσει κάτι πολύ μεγάλο. Μάταια ερχώμαστε στο ναό, αν πρόσκαιρα ψυχαγωγηθήκαμε και αναχωρούμε έρημοι και κενοί εσωτερικά, χωρίς την ωφέλεια των λεγομένων. Η οικοδομή είναι ο σκοπός της λατρείας».*

Ο εκκλησιασμός, πρέπει να ελκύει. Η εκκλησία δεν είναι κοιμητήριο, είναι γυμναστήριο. Η εκκλησία δεν δίνει χλωροφόρμιο, για να ναρκώνει τους χριστιανούς. Νεκρώνει τα πάθη, αλλά διεγείρει τις ψυχές. Στη θεία Λειτουργία, και γενικά στη λατρευτική σύναξη, κάθε λέξις, κάθε εκφώνησης, κάθε ύμνος είναι και ένα σάλπισμα, που σαλπίζει και ξεσηκώνει με ειδικό πνευματικό παλμό. Ο απόστολος Παύλος στο περίφημο 14ο κεφάλαιο της Α' προς Κορινθίους Επιστολής, που είναι το κεφάλαιο της λατρευτικής συνάξεως, τονίζει το σαλπικτικό και διεγερτικό χαρακτήρα, που έχει κάθε ιερή ακολουθία: *«Αδηλον φωνήν σάλπιγξ εάν δω, τις παρασκευάσεται εις πολεμον;»* (Α' Κορ. 14' 8).

Θυμίζουμε την προσταγή του λειτουργού (διακόνου η πρεσβυτέρου), που προστάζει και καλεί σε συνειδητή συμμετοχή στη θεία Λατρεία: *«Πρόσχωμεν»!* Και αυτό το *«Πρόσχωμεν»* είναι ένα γυμναστικό παράγγελμα.

Ο εκκλησιασμός είναι η συναντησίς μας με τον Αγαπητό . Όταν κάποιος αγαπά ένα πρόσωπο, αγάλλεται, σκιρτά, χωρίς πάντοτε να καταλαβαίνει το γιατί. Βεβαίως μέσα στο ναό πρέπει όλα να γίνονται *«κατά τάξιν και εύσημονως»* (Α' Κορ. 14' 40).

Αλλ' αν όλα συνεργούν σε αγαθό στους ανθρώπους που αγαπούν το Θεό, πολύ περισσότερο συνεργεί σε αγαθό, προκαλεί πνευματική ωφέλεια και ενίσχυσι, το κορύφωμα της αγάπης, που είναι η συναντησίς μας με τον αγαπημένο μας Κύριο μέσα στο ναό. *«Τοις αγαπώσι τον Θεόν πάντα συνεργεί εις αγαθον»* (Ρωμ. 8' 28).

Ωφελούμαστε πάντοτε στο ναό, αρκεί να μπαίνουμε με φόβο και τρόμο. Ας ξανακούσουμε τον άγιο Κοσμά τον Αιτωλό: *«Να εμβαινέτε, αδελφοί μου, άνδρες και γυναίκες, μέσα εις την Εκκλησίαν με φόβον και τρόμον, και να μη κάμνετε κουβέντες και να μή εμβαινέτε μεσα εις την Έκκλησίαν διά να βλέπετε οί άνδρες τάς γυναίκας και αι γυναίκες τους άνδρας, αλλά να κάμνετε τον σταυρόν σας με φόβον και τρόμον, να ακούετε την θείαν Λειτουργίαν, να φωτίζεσθε και να καθαρίζεσθε από τας αμαρτίας σας».*

Η Εκκλησία έχει δύναμι μεγάλη. Και όπως ο στρατός για να είναι ετοιμοπόλεμος, έχει ανάγκη ανεφοδιασμού, έτσι κι ο χριστιανός, για να είναι ετοιμοπόλεμος, έχει ανάγκη συνεχούς ανεφοδιασμού. Ο ανεφοδιασμός γίνεται στην κοινή λατρεία. Δεν πηγαίνουμε στην εκκλησία τυπικά η εθιμοτυπικά. Πηγαίνουμε, για να πάρουμε δύναμι, να αρματωθούμε και να εξέλθουμε δυνατοί στην καθημερινή πάλη.

Λέει σχετικά ο ιερός Χρυσόστομος: *«Φρούριον κατασκεύασον κατά του Διαβολου. Τούτο γάρ εστιν η εκκλησία. Εκείθεν αρμάτωσαν αι χείρες εις κάματον. Πρώτον ανατεινέτωσαν αυτάς εις ευχάς, και τότε απίτωσαν εις την εργασίαν»* (Ε.Π.Ε. 15,534).

Μετάφραση: «Φρούριο κατασκεύασε ο Θεός εναντίον του Διαβόλου. Αυτό είναι η εκκλησία. Από εκεί ας παίρνουν δύναμι τα χέρια για εργασία. Πρώτα ας ανυψώνονται για προσευχή, και υστέρα ας πηγαίνουν στην εργασία».

...Ο Χριστός, με τη ζωή Του μας διδάσκει την απόλυτη αναγκαιότητα του εκκλησιασμού. Για τον Χριστό αποτελούσε ιδιαίτερη γλυκύτητα η παραμονή στο ναό, στο συγκεκριμένο τόπο του Θεού. Αν ο Χριστός δεν ήθελε να υπάρξει το ειδικό σπίτι του Θεού, που λέγεται ναός, δεν θα έλεγε στην Παναγία Μητέρα και στον Ιωσήφ, όταν δωδεκαετή τον βρήκαν στο ναό: «*Ουκ ήδετε, οτι εν τοις του πατρος μου δει ειναι με;*» (Λκ. 2,29). Αν δεν ήταν αναγκαίο να εκκλησιαζόμαστε, τότε δεν θα καθόταν ο Χριστός τρεις ολόκληρες μέρες μέσα στο ναό: «*Και εγένετο μεθ' ημέρας τρεις ευρον αυτόν εν τω Ιερω...*» (Λκ. 2,46).

Εκείνος, που ως Θεός βρίσκεται πάντοτε στους κόλπους του Πατέρα, τονίζει ως Θεάνθρωπος, ότι μέσα στο ναό «εν τοις του Πατρος Του» βρίσκεται. Ο ναός είναι οι κόλποι του Θεού Πατέρα. Εκείνος, που ως Θεός δεν είχε ανάγκη εκκλησιασμού, παραμένει τρεις μέρες ολόκληρες στο ναό. Κι εμείς, που έχουμε απόλυτη ανάγκη τον εκκλησιασμό, δεν μπορούμε μια η δυο ώρες να βρισκόμαστε στο ναό;

Αν ο Χριστός δεν ήθελε να υπάρχει το ειδικό σπίτι του Θεού, που λέγεται ναός, δεν θα έπαιρνε το φραγγέλιο για να πετάξει έξω από το ναό τους εκμεταλλευτές των ιερών και των όσιων, λέγοντας: «*Μή ποιείτε τον οίκον του πατρός μου οίκον εμπορίου*» (Ιω. 2,16).

Αν ο Χριστός δεν ήθελε να έχουμε την ιερή συνήθεια του εκκλησιασμού, δεν θ' αποκτούσε πρώτος ο Ίδιος τη συνήθεια αυτή. Γιατί δεν απέκτησε π.χ. ο Χριστός και τη συνήθεια να παίζει; Το παιχνίδι δεν είναι αναγκαίο για όλες τις ηλικίες. Γιατί δεν απέκτησε τη συνήθεια να γελάει;... Απέκτησε όμως τη συνήθεια του εκκλησιασμού, διότι ο εκκλησιασμός είναι απόλυτα αναγκαίος για όλες τις ηλικίες. Δυο συνήθειες είχε ο Χριστός, που, αν τις αποκτήσουμε κι εμείς, όχι μόνο θα γίνουμε προσωπικά ευτυχισμένοι, αλλά και όλη η γη θα μεταβληθεί σε παράδεισο. Η μία: Πήγαινε «κατά παν σάββατον» στο ναό η σε συναγωγή. Η άλλη: «*Ανεγίνωσκε*» τη Γραφή. Λέει ο ιερός Ευαγγελιστής: «*Και ήλθεν εις Ναζαρέτ, ου ην τεθραμμενος, και εισήλθε κατά το ειωθος αυτώ εν τη ήμερα των σαββάτων εις την συναγωγήν, και ανέστη αναγνώναι*» (Λουκ. 4,16).

• Αν ο Χριστός δεν ήθελε να υπάρξει ειδικό σπίτι του Θεού, που λέγεται ναός, δεν θα καυτηρίαζε στη γνωστή παραβολή μόνο το Φαρισαίο, αλλά θα καυτηρίαζε και τους δυο, και τον Τελώνη και το Φαρισαίο, που ανέβηκαν στο ναό! Ο Χριστός όχι μόνο δέχεται την ανάβασι «εις το ιερον προσεύξασθαι» (Λουκ. ιη' 9), αλλά και τονίζει, ότι στο ναό γίνεται η δικαιοσύνη, η σωτηρία του αμαρτωλού, που μετανοεί και εκζητεί τον ιλασμό του Θεού. «*Λέγω υμίν, κατέβη ούτος δεδικαιωμένος εις τον οίκον αυτού η εκείνος*» (Λουκ. ιη' 14).

Αυτό, που ο Χριστός θέλει να τονίσει, δεν είναι το ΑΝ πρέπει να εκκλησιαζόμαστε (αυτό είναι δεδομένο), αλλά το ΠΩΣ πρέπει να εκκλησιαζόμαστε. Θέλει να μας δείξει την ορθή στάση κατά τον εκκλησιασμό

Που κρύβεται το μυστικό;

• Αν ο Χριστός δεν ήθελε να υπάρχει το ειδικό σπίτι του Θεού, που λέγεται ναός, δεν θα έκρυβε στο ναό το μυστικό της πλήρους ενώσεως μας μαζί Του. Που μένει ο Χριστός; Μέσα μας. Πώς; Με τη θεία Κοινωνία. Και το μυστήριο της θείας Κοινωνίας τελείται μόνο στη θεία Λειτουργία. «*Ο τρώγων μου την σάρκα και πίνων μου το αίμα εν εμοί μένει, καγώ εν αυτώ*» (Ιω. 6, 86). Το φάρμακο μπορεί να συνίσταται από δυο στοιχεία, που υπάρχουν στη φύσι και βρίσκονται παντού. Αλλ' αν δεν μπουν στο ειδικό εργαστήριο, στο χημείο, να ενωθούν, το φάρμακο δεν παράγεται. Παντού ο Θεός, παντού κι ο άνθρωπος. Αλλά μόνο μέσα στο χημείο της θείας Λειτουργίας ενώνεται ο άνθρωπος με το Θεό, στη μυστική ένωση της θείας Ευχαριστίας, στο μυστικό Δείπνο της ευχαριστιακής συνάξεως.

«*Τη του ηλίου λεγομενη ημέρα (Κυριακή) πάντων κατά πόλεις η αγρούς μενόντων επί το αυτο συνέλευσις γίνεται, και τα απομνημονεύματα των Αποστολων η τα συγγράμματα των Προφητών αναγιώσκειται μεχρις εγχωρει. Είτα παυσαμενου του αναγιώσκοντος ο Προεστος διά λογου την νουθεσίαν και προκλησιν της τών καλών τούτων μιμήσεως ποιείται. Έπειτα ανιστάμεθα κοινή πάντες*

και ευχάς αναπέμπομεν. Και παυσαμενων ημών της ευχής, Άρτος προσφέρεται και Οίνος και ύδωρ και ο Προεστώς ευχάς ομοίως και ευχαριστίας, όση δύναμις αυτώ, αναπέμπει, και ο λαός επευφημεί λέγων το Αμήν, και η διάδοσις και η μετάληψις απο τών ευχαριστηθέντων εκάστω γίνεται, και τοις ου παρούσι διά των διακόνων πέμπεται» (Ιουστίνος. Απολογία Α'67,3-5)

Αρχιμ. Δανιήλ Αεράκη, Πότε και πως να εκκλησιάζεσαι; ,2007

10. Δεν μπορούμε να προσευχόμαστε μόνο στο σπίτι μας; Γιατί η Εκκλησία μόνο χαρακτηρίζεται «χώρος θεώσεως του ανθρώπου»;

Όσοι θέλουν να ενωθούν με τον Χριστό και διά του Ιησού Χριστού με τον Θεό Πατέρα γνωρίζουν ότι αυτή η ένωση γίνεται στο σώμα του Χριστού, που είναι η αγία μας Ορθόδοξος Εκκλησία.

Βεβαίως ανάλογα με την πνευματική κατάσταση που έχουν οι Χριστιανοί, άλλοτε είναι ζωντανά μέλη του σώματος του Χριστού και άλλοτε νεκρά. Αλλά και νεκρά δεν παύουν να είναι μέλη του σώματος του Χριστού. Ένας π.χ. που είναι βαπτισμένος, έχει γίνει μέλος του σώματος του Χριστού. Αν δεν εξομολογείται, δεν κοινωνεί, δεν ζει πνευματική ζωή, είναι νεκρό μέλος του σώματος του Χριστού. Όταν όμως μετανοήσει, αμέσως δέχεται την θεία ζωή. Αυτή τον διαποτίζει και γίνεται ζωντανό μέλος του σώματος του Χριστού. Αυτός δεν χρειάζεται να αναβαπτιστεί. Ο αβάπτιστος όμως δεν είναι μέλος του σώματος του Χριστού, ακόμη και αν ζει ηθική κατ' άνθρωπον ζωή. Χρειάζεται να βαπτιστεί, για να γίνει μέλος του σώματος του Χριστού, για να ενσωματωθεί στον Χριστό.

Όταν π.χ. πηγαίνουμε στον Ναό για να εκκλησιασθούμε, και συναντούμε εκεί ίσως μερικούς που δεν προσέχουν στη ιερά ακολουθία και συζητούν μάλιστα μεταξύ τους, έτσι ώστε και να αποσπούν προς στιγμήν την προσοχή μας απ' αυτή, έρχεται ένας, εύλογος τάχα, λογισμός που μας λέγει: – “Τι κερδίζεις τελικά που έρχεσαι στην Εκκλησία; Δεν κάθεσαι καλύτερα στο σπίτι σου, όπου θα έχεις και περισσότερη ησυχία και άνεση για να κάνεις προσευχή;”.

Εμείς όμως πρέπει με σύνεση να αντιλέξουμε στον πονηρό αυτόν λογισμό:

- “Ναι μεν, θα έχω ίσως περισσότερη εξωτερική ησυχία στο σπίτι μου, αλλά δεν θα έχω την Χάρι του Θεού, να με θεώνει και να με αγιάζει. Δεν θα έχω τον Χριστό, ο Οποίος είναι παρών στην Εκκλησία Του. Δεν θα έχω το άγιο Σώμα Του και το τίμιο Αίμα Του, που ευρίσκονται στον ιερό Ναό Του, επάνω στην αγία Τράπεζα. Δεν θα συμμετέχω στον μυστικό Δείπνο της θείας Λειτουργίας. Θα είμαι αποκομμένος από τους εν Χριστώ αδελφούς μου, με τους οποίους μαζί συναποτελούμαι το σώμα του Χριστού”.

Έτσι, λοιπόν, ό,τι κι αν συμβεί, εμείς δεν θα φύγουμε από την Εκκλησία, διότι σ' αυτήν μόνο ευρίσκουμε τον δρόμο της θεώσεως.

(†) Αρχιμ. Γεωργίου, Προηγούμενου της Ι.Μ. Οσίου Γρηγορίου

• Κείμενα για προβληματισμό:

Όσιος Πορφύριος Καυσοκαλυβίτης

ΌΛΑ ΝΑ ΤΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΠΡΟΣΕΥΧΗ!

Ο άνθρωπος του Χριστού όλα τα κάνει προσευχή. Και τη δυσκολία και τη θλίψη, τις κάνει προσευχή. Ό,τι και να του τύχει αμέσως αρχίζει: «Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με...;». Η προσευχή ωφελεί σε όλα, και στα πιο απλά. Για παράδειγμα, πάσχεις από αϋπνία. να μη σκέπτεσαι τον ύπνο.

Να σηκώνεσαι, να βγαίνεις έξω και να έρχεσαι πάλι μέσα στο δωμάτιο, να πέφτεις στο κρεβάτι σαν για πρώτη φορά, χωρίς να σκέπτεσαι αν θα κοιμηθείς ή όχι. Να συγκεντρώνεσαι, να λες τη δοξολογία και μετά τρεις φορές το «Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με...;» κι έτσι θα έρχεται ο ύπνος.

Όλα είναι μέσα μας, και τα ένστικτα και τα πάντα, και ζητούν ικανοποίηση. Αν δεν τα ικανοποιήσουμε, κάποτε θα εκδικηθούν, εκτός και τα διοχετεύσομε αλλού, στο ανώτερο, στον Θεό.

Αντί να στέκεστε έξω από την πόρτα και να διώχνετε τον εχθρό, περιφρονήστε τον. Έρχεται από δω το κακό; Δοθείτε με τρόπο απαλό από εκεί. Δηλαδή έρχεται να σας προσβάλει το κακό, δώστε εσείς την εσωτερική σας δύναμη στο καλό, στον Χριστό. Παρακαλέστε: «Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησον με». Ξέρει εκείνος πώς να σας ελεήσει, με τι τρόπο. Κι όταν γεμίζετε απ' το καλό, δεν στρέφεσθε πια προς το κακό. Γίνεσθε μόνοι σας, με τη χάρη του Θεού, καλοί. Που να βρει τόπο τότε το κακό; Εξαφανίζεται!

Σας πιάνει φοβία κι απογοήτευση; Στραφείτε στον Χριστό. Αγαπήστε τον απλά, ταπεινά, χωρίς απαίτηση και θα σας απαλλάξει ο Ίδιος.

Να μη διαλέγετε αρνητικούς τρόπους για τη διόρθωσή σας. Δεν χρειάζεται ούτε τον διάβολο να φοβάσθε, ούτε την κόλαση, ούτε τίποτα. Δημιουργούν αντίδραση. Έχω κι εγώ μια μικρή πείρα σ' αυτά. Ο σκοπός δεν είναι να κάθεσθε, να πλήττετε και να σφίγγεστε, για να βελτιωθείτε. Ο σκοπός είναι να ζείτε, να μελετάτε, να προσεύχεσθε, να προχωράτε στην αγάπη, στην αγάπη του Χριστού, στην αγάπη της Εκκλησίας.

Τις αδυναμίες αφήστε τις όλες, για να μην παίρνει είδηση το αντίθετο πνεύμα (δηλ. ο διάβολος) και σας βουτάει και σας καθηλώνει και σας βάζει στη στενοχώρια. Να μην κάνετε καμιά προσπάθεια ν' απαλλαγείτε από αυτές. Ν' αγωνίζεσθε με απαλότητα και απλότητα, χωρίς σφίξιμο και άγχος. Μη λέτε: «Τώρα θα σφιχτώ, θα κάνω προσευχή ν' αποκτήσω αγάπη, να γίνω καλός κλπ.». Δεν είναι καλό να σφίγγεσαι και να πλήττεις, για να γίνεις καλός. Έτσι θ' αντιδράσετε χειρότερα. Όλα να γίνονται με απαλό τρόπο, αβίαστα και ελεύθερα. Ούτε να λέτε: «Θεέ μου, απάλλαξέ με απ' αυτό», παραδείγματος χάριν, τον θυμό, την λύπη. Δεν είναι καλό να προσευχόμαστε ή και να σκεπτόμαστε το συγκεκριμένο πάθος. Κάτι γίνεται στην ψυχή μας και μπλεκόμαστε ακόμη περισσότερο. Ρίξου με ορμή, για να νικήσεις το πάθος και θα δεις τότε πως θα σ' αγκαλιάσει, θα σε σφίξει και δεν θα μπορέσεις να κάνεις τίποτα.

Η ελευθερία δεν κερδίζεται, αν δεν ελευθερώσουμε το εσωτερικό μας απ' τα μπερδέματα και τα πάθη.

Από το βιβλίο: Γέροντος Πορφυρίου του Καυσοκαλυβίτου, Βίος και Λόγοι, εκδ. Ι.Μ. Χρυσοπηγής Χανίων

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Ανακρίβειες

Ο αρχηγός διαβάσει ή διηγείται μια ιστορία, στην οποία κάνει διάφορα λάθη επίτηδες. Κάθε ομάδα σημειώνει τις ανακρίβειες. Για κάθε πραγματική ανακρίβεια δίδεται ένα βαθμός, αλλά αφαιρούνται δύο για κάθε λάθος.

2. Από πού βγαίνει ο ήχος;

Δένουμε τα μάτια ενός παιδιού. Τα άλλα παιδιά βρίσκονται στα θρανία ή σκορπισμένα στην τάξη. Ένα παιδί χτυπάει παλαμάκια 3- 4 φορές. Τότε το παιδί που έχει κλειστά τα μάτια πρέπει να προσπαθήσει να βαδίσει προς το μέρος του παιδιού που χτύπησε τα παλαμάκια. Μπορεί και κάποιο παιδί να μιλήσει. Τότε πρέπει να βρει ποιο παιδί μίλησε. Δίνοντας ίδιες ευκαιρίες στα παιδιά νικητής είναι αυτό το παιδί που έχει λιγότερες αποτυχίες.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Σταματάει το περιπολικό ένα αυτοκίνητο για έλεγχο. Ο οδηγός φορούσε την ζώνη του και ο αστυνομικός λέει:

-Συγχαρητήρια κύριε που φορούσατε την ζώνη σας. Το Υπουργείο... αποφάσισε να επιβραβεύει τους νομοταγής πολίτες γι' αυτό το λόγο σας δίνει το ποσό των 1.000 Ευρώ για ανταμοιβή.

Λέει ο οδηγός:

-Σας ευχαριστώ τόσο πολύ γιατί τώρα μπορώ να πάω να βγάλω δίπλωμα οδήγησης!

Πετάγεται η γυναίκα του:

-Συγχωρήστε τον άνδρα μου κύριε αστυφύλακα. Όταν πίνει δεν ξέρει τι λέει!

-Σας το είπα ότι δεν θα πάμε μακριά με κλεμμένο αυτοκίνητο, λέει ο επιβάτης από το πίσω κάθισμα!

Και ξαφνικά ακούγεται μια φωνή από το πορτ μπαγκάζ:

-Περάσαμε τα σύνορα ρε παιδιά επιτέλους;

ΒΙΝΤΕΟ

Η διδακτική ιστορία «**Η ΖΩΗ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=LgJy546xF5M>

Δημιουργία – Άγγελοι – Διάβολος

1. Η περιγραφή της δημιουργίας του Αδάμ όπως περιγράφεται στην Παλαιά Διαθήκη είναι πραγματική ή αλληγορική;

Δε γνωρίζουμε πώς αντιλαμβάνεται ο συγγραφέας του εν λόγω θρησκευτικού βιβλίου την αλληγορία. Από τον τρόπο που το εκφράζετε, παρουσιάζετε την αλληγορία ως αντίθετο του πραγματικού, ως συμβολισμό που όμως δεν έχει καμία ουσιαστική σχέση με την πραγματικότητα. Γενικά η προσέγγιση των γεγονότων της Γένεσης πρέπει να γίνει με ιδιαίτερη προσοχή γιατί είναι πολύ εύκολο να εξαχθούν λάθος συμπεράσματα.

Η θέση των Πατέρων της ορθόδοξης Εκκλησίας είναι ότι πρόκειται αφενός για πραγματικά γεγονότα που είναι δοσμένα με απλουστευμένη γλώσσα και ανθρωπομορφικές εικόνες ώστε το μήνυμά τους να είναι κατανοητό στους ανθρώπους κάθε εποχής και κάθε αντιληπτικής ικανότητας.

Για να δούμε το θέμα μέσα από ένα σημερινό παράδειγμα, όταν ένα παιδί 4 -5 χρόνων μας ρωτά πως γεννιούνται τα παιδιά θα του πούμε ότι η μητέρα έχει στην κοιλιά της μια φωλίτσα που εκεί μεγαλώνει το μωράκι κλπ. Χρησιμοποιούμε όρους κατανοητούς για το παιδί όπως «φωλίτσα», ή «μωράκι» και φυσικά δεν του μιλάμε για μήτρες και έμβρυα ούτε του λέμε ιατρικές αλήθειες που αδυνατεί να τις παρακολουθήσει. Του λέμε την αλήθεια; Ασφαλώς ναι. Χρησιμοποιούμε ακριβείς όρους; Ασφαλώς όχι, γιατί σεβόμαστε την αντιληπτική του ικανότητα.

Έτσι και η Γενεση είναι γραμμένη με ανθρωπομορφική γλώσσα, που αναγκαστικά είναι συμβολική, αλλά ταυτόχρονα εντελώς πραγματική. Π.χ. για την εικόνα που ο Θεός «παίρνει χώμα και φτιάχνει πηλό» προϋποθέτουμε χέρια στο Θεό. Όμως στο ίδιο βιβλίο της Π. Διαθήκης ο Θεός εξηγεί ότι δε μοιάζει με μας, δεν έχει πόδια ή χέρια. Άρα απλώς χρησιμοποιείται μια ανθρώπινη γλώσσα για να καταλάβουμε το εξής απλό: ο Θεός νοιάζεται ιδιαίτερος για τον άνθρωπο, τον «αγγίζει», εμπλέκεται ο ίδιος στην κατασκευή του, σε αντίθεση με τα άλλα ζώα που δημιουργήθηκαν προηγουμένως δια του λόγου.

Επομένως, είναι μεν πραγματικές οι διηγήσεις, όχι όμως κυριολεκτικές.

Ο Μ. Βασίλειος έχει γράψει ολόκληρο έργο, την «Εξαήμερο». Στο έργο αυτό ασχολείται με την ερμηνεία της Γενεσης σχετικά με τη δημιουργία του κόσμου και εκεί καταγράφει πολύ σπουδαίες τοποθετήσεις.

Γενικά για τη διήγηση της δημιουργίας, όπως καταγράφεται στο πρώτο βιβλίο της Π. Διαθήκης, στη Γένεση, πρέπει να διευκρινίσουμε τα εξής:

1. Το βιβλίο αυτό είναι, σύμφωνα με τη διδασκαλία της Εκκλησίας μας, θεόπνευστο, δηλαδή γραμμένο κατ' αποκάλυψη και με το φωτισμό του άγ. Πνεύματος. Χωρίς να μπορούμε σε έπιπλέον λεπτομέρειες για το θέμα της θεοπνευστίας, αρκεί να πούμε ότι θεοπνευστία/αποκάλυψη και ψέμα είναι διαμετρικά αντίθετα.

2. Ο θεόπνευστος συγγραφέας χρησιμοποιεί τη γλώσσα του για να μεταφέρει στους ανθρώπους της εποχής του το περιεχόμενο της αποκάλυψης. Αυτό σημαίνει ότι για υπερβατικές αλήθειες αναγκαστικά χρησιμοποιεί εικόνες και λέξεις που προέρχονται από την καθημερινότητά του. Έτσι, για παράδειγμα, ο Θεός παρουσιάζεται στην περίπτωση της δημιουργίας να «λέει», να «πλάθει», να «έμφυσάει», χωρίς ασφαλώς να έχει χέρια ή στόμα. Αυτό του εΐδους οι εκφράσεις ονομάζονται «άνθρωπομορφικές». Δεν είναι κυριολεκτική απόδοση των γεγονότων, ούτε όμως και φανταστική.

Είναι περιγραφή τής αλήθειας με τρόπο κατανοητό στον άνθρωπο.. Τό ότι ΔΕΝ χρησιμοποιούμε έπιστημονική γλώσσα είναι πού βοηθά τό παιδί νά καταλάβει τί συμβαίνει.

Αυτό τό ρόλο παίζουν καί οί άνθρωπομορφικές έκφράσεις. Η διήγηση τής Γένεσης δέν παρουσιάζει τά γεγονότα μέ τρόπο έπιστημονικό ή κυριολεκτικό, αλλά μέ τρόπο πού νά γίνονται κατανοητά άπό όλους τούς άνθρωπους κάθε έποχής. Κυρίως έπιμένει στην αλήθεια: Ό Θεός δημιούργησε τόν κόσμο τέλειο, χωρίς κόπο καί χωρίς νά «έμπλακεϊ» (μέ τό λόγο του) ένώ στην περίπτωση του άνθρώπου πρόκειται γιά δημιουργία μέ ιδιαίτερη φροντίδα καί αγάπη.

2. Πώς εξηγείται η διήγηση της Παλαιάς Διαθήκης σχετικά με την κοινή καταγωγή των ανθρώπων; Είμαστε όλοι αδέρφια; Πως δημιουργήθηκαν οι φυλές;

Η διήγηση της Παλαιάς Διαθήκης για την καταγωγή όλων των ανθρώπων από τον Αδάμ και την Εύα εξασφαλίζει το γεγονός, ότι «είμαστε όλοι αδέρφια» -που σημαίνει ότι καλούμαστε να συμπεριφερόμαστε με αδελφική αγάπη μεταξύ μας. Ταυτόχρονα, υποδηλώνεται η ισότητα όλων των ανθρώπων.

Βέβαια η Π. Διαθήκη δε μας δίνει λεπτομέρειες για τέτοια θέματα. Αυτό που θέλει να τονίσει είναι αφενός η αρχική ενότητα των ανθρώπων -που πρέπει να είναι και ο σκοπός μας, και αφετέρου, το ότι η διαίρεση της ανθρωπότητας προήλθε κυρίως από την αλαζονία του ανθρώπου και την απομάκρυνσή του από το Θεό.

Οι βιολόγοι που δέχονται το κείμενο της Π. Διαθήκης λένε ότι το γενετικό υλικό των πρωτοπλάστων ήταν δυναμικό. Εμπειρίχε δηλαδή την ποικιλία την οποία βλέπουμε σήμερα στο ανθρώπινο είδος. Οι μεταγενέστερες γενιές, με τις επιμειξίες, παρουσιάζουν συρρίκνωση του αρχικά πλούσιου γενετικού υλικού, με αποτέλεσμα να διαμορφώνονται οι φυλετικές διαφορές. Οι διαφορές αυτές οφείλονται επίσης σε προσαρμογή στις κλιματολογικές συνθήκες (π.χ. η ηλιοφάνεια προκαλεί αύξηση μελανίνης, συνεπώς σκουρότερο δέρμα).

Η διάκριση των φυλών παρουσιάζεται να συμβαίνει σε τρία στάδια στην Π. Διαθήκη. Στο πρώτο στάδιο ο Κάιν (με τη γυναίκα-αδελφή του) απομονώνεται από τα αδέρφια του (τους υπόλοιπους δηλαδή ανθρώπους της εποχής) μετά το φόνο του Άβελ. Έτσι δημιουργείται η γενιά του Κάιν (Γεν 4,16 και εξής) που διακρίνεται εντελώς από τη γενιά των άλλων παιδιών του Αδάμ.

Στο δεύτερο στάδιο, μετά τον κατακλυσμό, τα παιδιά του Νώε, ο Σήμ, ο Χαμ και ο Ιάφεθ δημιουργούν ουσιαστικά τρεις νέες φυλές: τους Ιαπετίτες (Καυκάσιοι και Ινδογερμανικοί λαοί), τους Χαμίτες (κατοίκησαν νότια της Παλαιστίνης, Αίγυπτο-Αφρική, Αραβία) και τους Σημίτες (κατοίκησαν ανατολικά, μεταξύ Μεσοποταμίας και Μεσόγειας Θάλασσας). Οι τρεις αυτές «φυλές» διαιρούνται μετά από το περιστατικό με τον πύργο της Βαβέλ, που αποτελεί και το τρίτο και καθοριστικό στάδιο διαίρεσης των ανθρώπων.

Εκείνο που έχει σημασία είναι να μην σκανδαλιζόμαστε, ούτε να «κολλάμε» σε σημεία που δεν έχουν την σημασία που θα θέλαμε εμείς να έχουν. Ο αδερφός του Κάιν για παράδειγμα ο Σηθ, γεννήθηκε 270 χρόνια μετά από το περιστατικό με τον Άβελ. Δεν μπορούμε με τα δεδομένα της σημερινής εποχής, ούτε καν να τα φανταστούμε τα γεγονότα του τότε, πόσο μάλλον να τα παραλληλίσουμε με το σήμερα.

Όπως λέει ο αειμνηστος καθηγητής π. Ιωάννης Ρωμανίδης:

«...Η Αγία Γραφή είναι μία περιγραφή των αποκαλύψεων του Χριστού προ (Παλαιά Διαθήκη) και μετά την Ενσάρκωση (Καινή Διαθήκη)...η Αγία Γραφή καταθέτει γραπτώς την περιγραφή εμπειριών, οι οποίες όμως ουσιαστικά δεν μπορούν να περιγραφούν, διότι είναι στην κυριολεξία απεριγράπτες, αφού είναι υπεράνω της λογικής του ανθρώπου. Η Αγία Γραφή δεν έχει ως σκοπό να περιγράψει τον Θεό, διότι ο Θεός είναι απερίγραπτος. Η Αγία Γραφή έχει σκοπό να οδηγήσει τον άνθρωπο σε ένωση με τον Θεό. Γι' αυτόν τον λόγο η γλώσσα της Αγίας Γραφής είναι συμβολική, όταν μιλάει για τον Θεό...»

3. Έχουν τα ζώα ψυχή;

Γράφει ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς κάτι καταπληκτικό, ότι η ψυχή του ανθρώπου έχει ουσία και ενέργεια. Μην μπλέκεστε με τις ορολογίες. Ενέργεια είναι ό,τι βλέπουμε να εκφράζεται: τα αισθήματα, τα συναισθήματα είναι ενεργήματα της ουσίας που δεν την προσεγγίζουμε, μια ουσία που δεν μπορούμε να την προσεγγίσουμε. Ενέργεια είναι όλα αυτά με τα οποία εκφέρεται η συμπεριφορά μας. Ουσία και ενέργεια.

Λέει επίσης ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, η ψυχή των ζώων (προσέξτε, λέει ότι τα ζώα έχουν ψυχή, αλλά τι ψυχή) είναι η ζωή του σώματός τους. Δεν υπάρχει όμως ουσία της ψυχής, είναι μόνο ενέργεια. Πεινούν, πηδούν, χορεύουν, γιατί δεν έχουν τίποτα άλλο εκτός από τα ενεργούμενα μέσω του σώματος, γι' αυτό και όταν διαλύεται το σώμα, συνδιαλύεται και αυτή η ενέργεια μαζί. Είναι μια ενέργεια αυτό. Το λέει και η Αγία Γραφή. Λέει «το αίμα του ζώου ψυχή αυτού εστί». Δεν είναι αυτή η ψυχή που λέμε εμείς, η κατ' εικόνα, αλλά είναι μια ενέργεια.

Άρα βλέπετε, έχουμε ουσία και ενέργεια στην ψυχή μας. Μόνο ο άνθρωπος έχει την ουσία. Τα ενεργήματα είναι κάποιες κινήσεις ζωικές. Δεν είναι μόνο σάρκα το ζώο, έχει μία κίνηση, ο Δημιουργός την έδωσε, αλλά είναι μόνο ενέργειες, όχι ουσία.

Λέει ο Άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής: *«η ψυχή του ανθρώπου κινείται, είναι θρεπτική και αυξητική»*. (Αυξάνει, κινείται, θρέφεται, αυτό είναι η ενέργεια της ψυχής). Είναι λέει και «ορμητική». Βλέπετε τα ζώα είναι ορμητικά (έχουν και ορμές) και αυτό είναι ενέργεια, αλλά είναι λέει και λογική, έλλογος. Πάνω στην ψυχή έρχεται και εγκαθιδρύεται η Χάρις του Θεού. Αυτή είναι η ουσία του Θεού.

Τα ζώα έχουν το αυξητικό, έχουν το ορμητικό, αλλά δεν έχουν το έλλογο, γι' αυτό λέει πάρα πολύ ωραία ο Άγιος Βασίλειος ο Μέγας: *«επειδή τα ζώα δεν έχουν αυτήν την ουσία της ψυχής, ο Θεός αναπλήρωσε την έλλειψη του λογικού με την υπεροχή των αισθητηρίων»*. Βλέπετε, τα ζώα πηδάνε πιο πολύ από εμάς, τρέχουν πιο γρήγορα από εμάς, κάνουν πράγματα που δεν τα κάνουμε εμείς, γιατί δεν έχουν αυτήν την ουσία της ψυχής, όπου εδράζεται το λογικό, και είναι μόνο το ορμητικό και το θρεπτικό. Αν αγνοήσω την ουσία της ψυχής, όλα τ' άλλα τι είναι; Ζώδεις εκφράσεις: θυμός, νεύρα, ταχύτητα, αγωνία, πεινώ, δεν πεινώ, έχω ανάγκες.

4. Τι είναι οι Άγγελοι; Υπάρχουν; Πώς δημιουργήθηκαν; Τι πιστεύει η Εκκλησία μας γι' αυτούς;

Οι άγγελοι δημιουργήθηκαν πριν από τον ορατό κόσμο και τον άνθρωπο. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, ο Θεός *«έπλασε τούς αγγέλους πριν από εμάς για χάρη μας για να αποστέλλονται ως διάκονοι, όπως λέγει ο Παύλος, στους μέλλοντας να κληρονομήσουν την σωτηρία»* (Ε.Π.Ε., τόμ. 9ος, σελ. 80, 81)

Σύμφωνα με την Ορθόδοξη θεολογία, όπως συνοψίζεται στην διδασκαλία του αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού, οι άγγελοι είναι υπάρξεις πνευματικές, αεικίνητες, ελεύθερες, ασώματες, που υπηρετούν τον Θεόν και είναι κατά χάριν αθάνατες. Τό σχήμα και την κατάσταση των υπάρξεων αυτών, μόνον ο Θεός τα γνωρίζει. Είναι όμως ασώματοι και αεικίνητοι οι άγγελοι σε σχέση με τούς ανθρώπους. Σέ σύγκριση με τον Θεό, τον μόνον ασώματο, είναι δυσκίνητοι και υλικοί. Είναι πλασμένοι από λεπτή ύλη. Μόνον ο Θεός είναι αληθινά άυλος και ασώματος. Δεν έχουν ανάγκη από γλώσσα και ακοή, αλλά πληροφορούνται μεταξύ τους τα προσωπικά διανοήματα και τις αποφάσεις τους, χωρίς τον προφορικό λόγο. Όταν επικοινωνούν με τούς ανθρώπους, τότε λαμβάνουν σχήμα και μορφή για να μπορούν οι άνθρωποι να τούς βλέπουν. Η θέα τους είναι φωτεινή και τα ρούχα τους είναι συνήθως λευκά, πράγμα που φανερώνει την καθαρότητά τους. Τροφή τους είναι η θέα του Θεού, τον Οποίο βλέπουν, κατά το μέτρο της δυνατότητός τους.

Οι άγγελοι και οι αρχάγγελοι, διαφυλάττουν τα μέρη της γής, είναι άρχοντες των λαών και των χωρών, όπως τούς όρισεν ο Δημιουργός, τακτοποιούν τα ανθρώπινα και προστατεύουν όσους τούς επικαλούνται, κυρίως από το μίσος και την μανία του διαβόλου. «Όπου επισκιάσει η χάρις σου

Αρχάγγελε, εκείθεν του διαβόλου διώκεται η δύναμις, ου φέρει γάρ τώ φωτί σου προσμένειν ο πεσών εωσφόρος...». (Δοξαστικό των αίωνων, 8ης Νοεμβρίου).

Σέ κάθε θεία λειτουργία, η οποία είναι Σύναξη ουρανού και γής, συλλειτουργούν με τον Αρχιερέα ή τον Ιερέα άγγελοι. Στην μικρή είσοδο, ο Λειτουργός παρακαλεί τον Κύριο να στείλη αγγέλους, για να συλλειτουργήσουν μαζί του και θα συνδοξολογήσουν την αγαθότητα του Θεού. Ο Διάκονος, επίσης, δέεται: «άγγελον ειρήνης, πιστόν οδηγόν, φύλακα των ψυχών και των σωμάτων ημών παρά του Κυρίου αιτησώμεθα».

“Εννέα είναι τα ουράνια τάγματα και τρεις τάξεις ή τρία συστήματα, που το καθένα αποτελεί τριάδα”.

Η πρώτη τριάς είναι αυτή που είναι πάντοτε γύρω από τον Θεό και είναι έτοιμη να ενωθή με αυτόν αμέσως, χωρίς την μεσολάβηση κανενός. Είναι η τάξη των εξαπερυγών Σεραφίμ και των πολυομμάτων Χερουβίμ και των αγιοτάτων Θρόνων.

Δευτέρα τάξη είναι εκείνη των Κυριοτήτων, των Δυνάμεων και των Εξουσιών. Έργο της είναι οι διευθετήσεις των μεγάλων πραγμάτων, οι ενέργειες των θαυμάτων και ο Τρισάγιος ύμνος, το Άγιος, Άγιος, Άγιος.

Τρίτη και τελευταία είναι η τάξη των Αρχών, των Αρχαγγέλων και των Αγγέλων, το χαρακτηριστικό γνώρισμα της οποίας είναι το “λειτουργικόν εν διακονίαις και τέλος ο ιερός ύμνος του Αλληλούϊα”» (Φιλοκαλία, τόμ. 3ος, σελ. 354, 355).

Από την ώρα που βγήκαμε από την μήτρα της Εκκλησίας, την Κολυμβήθρα του βαπτίσματος, μάς παραστέκει ένας άγγελος, ο οποίος είναι φύλακας των ψυχών και των σωμάτων μας. Δεν φεύγει από κοντά εάν εμείς δεν τον διώξουμε με την αμαρτωλή ζωή μας. Εκείνο που τον ξαναφέρνει κοντά μας είναι η αληθινή μετάνοια. Οι άγγελοι χαίρονται και πανηγυρίζουν, όταν κάποιος μετανοή ειλικρινά.

Στό τέλος του «Μικρού Αποδείπνου», μιάς κατανυκτικής ακολουθίας που θα πρέπει να την διαβάζουμε όλοι μας κάθε βράδυ, υπάρχει μιά θαυμάσια προσευχή στον φύλακα άγγελό μας.

Ο Όσιος Παΐσιος έλεγε ότι πρέπει να προσπαθήσουμε να αποκτήσουμε φιλία με τούς αγίους και τούς αγγέλους. Ιδαίτερα, με τον άγιο του οποίου φέρουμε το όνομα και με τον φύλακα άγγελό μας. Καί αυτό μπορεί να γίνη με την οργανική ένταξή μας στην πνευματική ατμόσφαιρα της Εκκλησίας, με την αδιάλειπτη προσευχή, την μυστηριακή ζωή και την άσκηση, ήτοι την βίωση των εντολών του Χριστού.

π. Γεώργιος Παπαβαρνάβας

5. Γιατί τα δαιμόνια εισήλθαν στα γουρούνια και γιατί αυτά έπεσαν απ'το γκρεμό στην λίμνη και πνίγηκαν; (Λκ 8,33)

Μετά από την κατάπαυση τής τρικυμίας ο Λουκάς περιγράφει την θεραπεία του δαιμονισμένου στα Γάδαρα (βλ. και Μθ 8,28-34· Μκ 5,1-20). Η όμολογία τών δαιμονίων και ή έκδίωξή τους από τούς χοίρους έρχεται ως απάντηση στο έρώτημα τών έκθαμβων μαθητών· «τίς άρα ούτός έστιν;» (8,25). Με την ύποταγή τής δαιμονικής λεγεώνας αποδεικνύεται για άλλη μιά φορά ή θεϊκή έξουσία του Ίησοϋ, στην όποια ύποτάχθηκε ή τρικυμισμένη θάλασσα.

Έξελθόντα δέ τὰ δαιμόνια από του ανθρώπου εισήλθον εις τούς χοίρους, και ώρμησεν ή άγέλη κατά του κρημνού εις την λίμνην και άπεπνίγη. (8,33)

Με την άδεια του Ίησοϋ, λοιπόν, τὰ δαιμόνια βγήκαν από τον δαιμονισμένο και μπήκαν στα γουρούνια. Εκείνα τότε τρομαγμένα όρμησαν στον γκρεμό, έπεσαν στην λίμνη και πνίγηκαν. Σύμφωνα με την πληροφορία που δίνει ο εύαγγελιστής Μάρκος (βλ. 5,13), τὰ γουρούνια ήταν περίπου δύο χιλιάδες. Ο Κύριος επέτρεψε να πνιγοϋν για ποικίλους λόγους, όπως:

α) να αποδειχθεί ότι ο σατανάς είναι ύπαρκτή όντότητα, πρόσωπο· δεν είναι ή προσωποποίηση του κακού·

β) να αποδειχθεί ή καταστροφική manía τών δαιμονίων, που μόνο για τό κακό και τον όλεθρο έπιστρατεύουν τίς δυνάμεις τους·

γ) να γίνει φανερό πόσοι και ποιοί κατοικοῦσαν τόσα χρόνια στὸν δυστυχισμένο ἄνδρα·

δ) να λάμψει γιὰ ἄλλη μιὰ φορά ἡ θεϊκὴ δύναμη τοῦ Ἰησοῦ·

ε) να φανερωθεῖ ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ πού καί τούς κατοίκους τῆς περιοχῆς φύλαξε ἀπὸ τὴν κακία τῶν δαιμονίων -δὲν ἐπέτρεψε νὰ βλάψουν τούς ἀνθρώπους- καί τὸν ἴδιο τὸν δαιμονισμένο προστάτευσε ἀπὸ χειρότερες συμφορές·

στ) να φανεῖ ἡ ἀχαριστία τῶν Γαδαρηνῶν, οἱ ὁποῖοι μετὰ ἀπὸ ἓνα τόσο μεγάλο σημεῖο, ἀντὶ νὰ εὐχαριστήσουν τὸν Κύριο, τὸν διώχνουν ἀπὸ τὴν χώρα τους·

ζ) να τιμωρηθεῖ ἡ παρανομία τῶν ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι παρὰ τὴν ἀπαγόρευση τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου (βλ. Λε 11,7· Δε 14,8) ἀσχολοῦνταν μὲ τὴν ἐκτροφή χοίρων. Ἦταν μιὰ πολὺ ἀποδοτικὴ ἐπιχείρηση, καθόσον οἱ Ῥωμαῖοι πού κατοικοῦσαν στὴν Παλαιστίνη καί τὸ πλῆθος τῶν ἐθνικῶν πού διέμενε στὴν περιοχὴ τῆς Δεκαπόλεως ἀκριβοπλήρωναν τὸ δυσεὔρετο στὰ μέρη ἐκεῖνα χοιρινὸ κρέας. Ἦθελε ὁ Κύριος νὰ δώσει ἓνα δεῖγμα τῆς δικαιοκρισίας του, νὰ φανερώσει ὅτι ἡ δύναμή του δὲν εὐεργετεῖ μόνο ἀλλὰ μπορεῖ ἐπίσης, ὅταν αὐτὸς κρίνει, νὰ τιμωρεῖ αὐστηρὰ, γιὰ τὸν σωφρονισμό καί τὴν μετάνοια τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Κύριος, ὅπως παρατηρεῖ ὁ Βασίλειος Σελευκείας, «συγχωρεῖ τὰ ἐλάττονα, ἴν' ἐπιγινῶμεν τὰ μείζονα». Ἐπιτρέπει κάποιες φορές μιὰ μικρὴ ζημία, γιὰ νὰ μᾶς χαρίσει μεγάλες ἀποκαλύψεις.

Ἐξάλλου, εἶναι ἀξιοσημεῖωτο ὅτι ἡ σοφία τοῦ Κυρίου στρέφει τὰ βέλη τῶν δαιμονίων ἐναντίον τους. «Ἐνῶ σχεδίαζαν νὰ βλάψουν τὸ ἔργο του, ἔπαθαν αὐτὰ τὴν μεγαλύτερη βλάβη. Συνέβη, δηλαδή, τὸ ἀντίθετο ἀπὸ αὐτὸ πού ἐπιθυμοῦσαν. Ἐλάμψε ἡ δύναμη τοῦ Χριστοῦ καί φανερώθηκε ἡ δική τους ἀσθένεια καί κακία», σχολιάζει εὐστοχα ὁ Ζιγαβηνός.

• *Κείμενα γιὰ προβληματισμό:*

Γέροντας Κλεόπα Ἥλιε

Ο ΑΓΙΟΣ ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ

Ἦταν κάποτε ἓνας βασιλεὺς τῆς Περσίας, γνωστὸς στοὺς ἱστορικοὺς Ναρσίτας, ὁ ὁποῖος ἔζησε, ὅταν στὴν Ῥώμη ἐβασίλευε ὁ εἰδωλολάτρης αὐτοκράτορας Διοκλητιανός. Αὐτὸς ὁ Ναρσίτας ἀπὸ τὰ ἔργα του γνωρίζοταν ὅτι ἦταν εἴτε ἐξ ὀλοκλήρου χριστιανός, ἢ δὲν ἦταν καί πολὺ μακριὰ μὲ τὰ ἔργα του ἀπὸ τὸν Χριστιανισμό, διότι εἶναι γνωστὸ ἀπὸ τὴν ἱστορία ὅτι μερικοὶ ἀπὸ τούς βασιλεῖς τῆς Περσίας ἦταν πλησιέστερα στὴν πίστι τοῦ Χριστοῦ μὲ τὰ ἔργα τους.

Ἔτσι αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ζώντας πολλὰ χρόνια μὲ τὴν βασίλισσά του καί μὴ ἔχοντας παιδιά ἐξ αἰτίας του, ἐπεθύμησε πάρα πολὺ νὰ προσευχηθῆ ἀπὸ τὰ βάρη τῆς καρδιάς του στὸν Θεὸ γιὰ νὰ τοῦ χαρίσῃ ἓνα παιδί. Ἔτσι, ἀκούοντας ὁ Θεὸς τὴν προσευχή του, μετὰ ἀπὸ πολλὰ χρόνια ἡ βασίλισσα ἔμεινε ἔγκυος στὸν μακάριο Ὀνούφριο, τὸν μεγάλο αὐτὸν ἀσκητὴ τῆς ἐρήμου, φίλο καί ἐραστή τοῦ Θεοῦ.

Ἐπειδὴ ὁ διάβολος μισεῖ τὸ ἀνθρώπινο γένος, βλέποντας τὰ καλὰ τὰ ὁποῖα ἐγένοντο καί θέλοντας νὰ τὰ ἐμποδίσει, παρουσιάσθηκε μὲ τὴν μορφή ἑνὸς ξένου στὸν βασιλέα καί τοῦ εἶπε:

-Βασιλεῦ, νὰ γνωρίζῃς ὅτι τὸ μωρὸ πού κυοφορήθηκε στὴν κοιλία τῆς βασίλισσας δὲν εἶναι ἀπὸ σένα, ἀλλὰ ἀπὸ κάποιον δοῦλον σου. Ἐὰν θέλῃς νὰ γνωρίσῃς τὴν ἀλήθεια, νὰ κάνῃς αὐτὸ πού θὰ σοῦ εἰπῶ: Ὅταν γεννηθῆ τὸ παιδί, νὰ διατάξῃς νὰ ἀναφθῆ μιὰ μεγάλη φωτιά καί νὰ ρίξουν τὸ παιδί μέσα καί, ἐὰν δὲν καεῖ, αὐτὸ θὰ εἶναι σημεῖο ὅτι τὸ παιδί αὐτὸ εἶναι δικό σου ἀληθινά. Ἐὰν ὅμως καεῖ, τότε ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν ἦταν δικό σου.

Ἔτσι ὁ βασιλεὺς πιστεύοντας στὰ διαβολικὰ αὐτὰ λόγια, ὠργίσθηκε πάρα πολὺ καί ἐμάλωσε σκληρὰ τὴν βασίλισσα. Ὅμως ἔκρυβε μέσα του ὅ,τι τοῦ εἶπε ὁ διάβολος γιὰ νὰ γίνῃ γνωστὸ τὸ γεγονός στὸν κατάλληλο καιρὸ. Ἀφοῦ συμπληρώθηκε ὁ καιρὸς τῆς γεννήσεως ἡ βασίλισσα ἐγέννησε ἀγόρι. Κι ἐνῶ ὁ βασιλεὺς σὰν ἄνδρας, θὰ ἔπρεπε νὰ χαρῆ γιὰ τὸ νεογέννητο ἀγόρι του, ὠργίσθηκε πολὺ καί παράχθηκε.

Ἄρπαξε τὸ παιδί καὶ τὸ ἐπέταξε στὴν φωτιά. Ὁ Παντοδύναμος Θεός, ὁ Ὅποιος φυλάγει τὰ νήπια μὲ τὴν θαυμαστή Του δύναμι, προστάτευσε κι αὐτὸ τὸ παιδί ἀπὸ τὴν φωτιά ὀλόκληρο καὶ ἀπείραχτο ἀπὸ τίς φλόγες.

Ὅχι μόνο αὐτὸ, ἀλλὰ καὶ ἄλλο θαυμαστὸ ἔργο τελέσθηκε. Διότι τὸ μωρό, ὅταν ἦταν μέσα στὴν φωτιά, ὕψωσε τὰ χεράκια του πρὸς τὸν Θεὸ καὶ προσευχήθηκε. Ὅταν εἶδε αὐτὸ τὸ μεγάλο θαῦμα ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ, ἐξεπλάγη καὶ κατάλαβε ὅτι ἐξαπατήθηκε ἀπὸ τὸν διάβολο.

Βγάζοντας τὸ μωρὸ ἀνέπαφο ἀπὸ τὴν φωτιά, ἄγγελος Κυρίου ἐμφανίσθηκε στὸν βασιλέα καὶ τὸν ἐμάλωσε διότι ἐπίστευσε στὴν πονηρὴ πρότασι τοῦ διαβόλου. Ἀμέσως ὁ ἄγγελος διέταξε νὰ βαπτισθῇ τὸ παιδάκι καὶ νὰ τὸ ὀνομάσουν Ὀνούφριο, κατόπιν νὰ τὸ φέρουν στὴν ἔρημο, ὅπου θὰ τὸ καθοδηγήσῃ ὁ Θεός, διότι εἶναι θέλημά Του τὸ παιδί αὐτὸ νὰ γίνῃ μέγας ἐραστής καὶ ἐκλεκτός τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι, ὁ βασιλεὺς ἀμέσως σηκώθηκε καὶ παίρνοντας στὴν ἀγκαλιά του τὸ παιδί, σύμφωνα μὲ τὴν θέλησι τοῦ Θεοῦ, τὸ ἔφερε στὴν ἔρημο τῆς Αἰγύπτου.

Ὅταν τὸ μετέφερε στὴν ἔρημο, τὸν συνάντησε μία ἐλαφίνα, πού στάλθηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ γιὰ νὰ διαθρέψῃ τὸ μωρὸ μὲ τὸ γάλα της, ὅσο θὰ πηγαίνῃ στὸν δρόμο ὁ πατέρας του. Βαδίζοντας δίπλα στὸν βασιλέα ἢ ἐλαφίνα, ξαφνικὰ ἔπεσε κάτω γιὰ νὰ δώσῃ γάλα στὸ μωρὸ. Τότε ὁ πατέρας τοῦ μωροῦ βλέποντας αὐτὸ τὸ θαῦμα, ἐθαύμασε γιὰ τὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ καὶ ἔκραξε μὲ θαυμασμό:

-Τώρα ἐγνώρισα ὅτι τὸ παιδί μου θὰ γίνῃ μέγας φίλος καὶ ἐκλεκτός τοῦ Θεοῦ.

Βαδίζοντας ἀρκετὸ δρόμο ἀκόμη, ἔφθασαν στὰ σύνορα τῆς Θηβαΐδος στὴν χώρα τῆς Αἰγύπτου. Φθάνοντας στὴν πόλι Ἐρμούπολι, εὐρῆκαν ἓνα μοναστήρι, ὄχι μακριὰ ἀπὸ τὴν πόλι, σ' ἓνα ἐξαιρετικὸ καὶ ὠραῖο τόπο.

Αὐτὸ τὸ μοναστήρι ἐκαλεῖτο τοῦ Ἐρίτου καὶ εἶχε περὶ τοὺς 100 ἐναρέτους μοναχοὺς. Καὶ διέταξε ὁ Θεὸς στὸν βασιλέα ν' ἀφήσῃ ἐκεῖ τὸν γιό του.

Τότε ὁ ἡγούμενος τοῦ μοναστηριοῦ αὐτοῦ ἐθαύμασε γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ βασιλέως ἀπὸ τὴν Περσία. Τὸν ὑποδέχθηκε μὲ μεγάλη τιμὴ. Μετὰ ὁ βασιλεὺς διηγήθηκε στὸν ἡγούμενο μὲ ὅλες τίς λεπτομέρειες γιὰ τὸ μωρὸ καὶ ὅτι μὲ ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, ἦλθε στὸ μοναστήρι του.

Ἀκούοντας ὅλα αὐτὰ ὁ ἡγούμενος μὲ ἐκπληξι, εἶπε στὸν βασιλέα:

-Πῶς καὶ ποιὸς ἀπὸ ἐμᾶς μπορεῖ νὰ διαθρέψῃ τὸ μωρὸ αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ γάλα μητρικὸ, διότι στὸ μοναστήρι μας δὲν μπορεῖ νὰ εἰσέλθῃ γυναῖκα;

Καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ ἀπήντησε:

-Καθὼς μέχρι τώρα τὸ διέθρεψε ὁ Θεὸς στέλλοντας μία ἐλαφίνα κοντὰ μου κατὰ τὴν διαδρομὴ μου μέχρι ἐδῶ, ἔτσι καὶ ἀπ' ἐδῶ καὶ ἐμπρὸς θὰ τὸ θρέψῃ ἢ ἴδια ἢ ἐλαφίνα, ὅσο θὰ χρειάζεται τὸ γάλα γιὰ νὰ μεγαλώσῃ.

Ἔτσι ὁ βασιλεὺς ἀφήνοντας τὸ παιδί του στὸν Θεὸ καὶ ἐμπιστεύοντάς το στὸν πάτερ ἡγούμενο, ἐπέστρεψε στὸ σπίτι του. Ἡ ἐλαφίνα στάθηκε δίπλα ἀπὸ τὸ μοναστήρι καὶ ἔτρεφε μὲ τὸ γάλα της τὸ μωρὸ μέχρι τὴν ἡλικία τῶν τριῶν ἐτῶν.

Ἀφοῦ συμπληρώθηκαν τρία χρόνια, ἡ ἐλαφίνα ἀνεχώρησε γιὰ τὴν ἔρημο νὰ ζήσει μὲ τὰ ἄλλα ἐλάφια. Ἀφοῦ τὸ παιδί ἔφθασε στὴν ἡλικία τῶν ἐπτὰ ἐτῶν, συχνὰ ἐπήγαινε στὴν τράπεζα καὶ ζητώντας ἓνα κομμάτι ψωμί ἐπήγαινε στὸ ντουβάρὶ τῆς ἐκκλησίας, ὅπου ἦταν ἐκεῖ ζωγραφισμένη μία εἰκόνα τῆς Κυρίας Θεοτόκου, ἢ ὁποῖα κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. Πλησιάζοντας ὁ μικρὸς Ὀνούφριος τὴν εἰκόνα, ὄντας ἀθῶος καὶ ἅγιος, μιλοῦσε ζωντανὰ μὲ τὸν Χριστὸ πού ἦταν στὴν εἰκόνα. Καὶ τοῦ ἔλεγε τοῦ μικροῦ Χριστοῦ ὁ Ὀνούφριος:

-Καὶ Σὺ εἶσαι μικρὸς, ὅπως εἶμαι κι ἐγώ. Ὅμως ἐγὼ πηγαίνω στὴν τράπεζα, ζητῶ ψωμί ἀπὸ τὸν τραπεζάρη καὶ τρώγω, ἀλλὰ ἐσύ δὲν τρώγεις ποτέ. Γιατί βασανίζεσαι ἔτσι, μὴ τρώγοντας τίποτε; Ἴδου, λάβε τὸ μερίδιό μου καὶ φάγε.

Καὶ τὸ Νήπιο ὁ Χριστός, ἄπλωσε τὰ χεῖρα Του καὶ ἐπῆρε ἀπὸ τὸν Ὀνούφριο τὸ ψωμί, τὸ ὁποῖον καὶ ἄρχισε νὰ τὸ τρώγῃ.

Τὸ θαῦμα αὐτὸ ἔγινε ὄχι μόνο μία ἢ δύο ἀλλὰ πολλές φορές. Βλέποντας ὁ τραπεζάρης νὰ μπαίνει τὸ παιδί στὴν τραπεζαρία καὶ νὰ παίρνῃ ψωμί συχνὰ, ἄρχισε νὰ τὸ παρακολουθῇ ποῦ τὸ πηγαίνει.

Βλέποντάς το ότι έμπαινε κάθε φορά στην εκκλησία και στεκόταν έξω όπου ήταν ή εικόνα της Παναγίας, έδινε τό ψωμί του στον Χριστούλη.

Βλέποντας αυτό τό θαῦμα ό τραπεζάρης είδοποίησε τόν ήγούμενο και όλους τούς παλαιούς πατέρες και τούς άνεκοίνωσε τό θαῦμα. Τότε ό ήγούμενος είπε στον τραπεζάρη:

-Όταν ό μικρός Όνούφριος θα ζητήσει ψωμί από σένα, νά μή τοῦ δώσης, αλλά νά τό έρωτήσης: «Πήγαινε νά ζητήσεις ψωμί άπό Άυτόν που τοῦ έδωσες έσύ τόσες φορές».

Πράγματι ό τραπεζάρης έκαμε όπως τοῦ είπε ό ήγούμενος.

Τότε τό παιδί, όντας πεινασμένο, έπήγε κλαίγοντας μπροστά στην εικόνα της Παναγίας και είπε στό Νήπιο Χριστός, ό Όποίος ήταν σαν ζωντανός στην εικόνα:

-Ό τραπεζάρης δέν θέλει νά μοῦ δώση ψωμί και τώρα έγώ πεινώ. Δός μου Έσύ, διότι έγώ σοῦ έδωσα πολλές φορές.

Και άμέσως ό Χριστός τοῦ έδωσε ένα μεγάλο ψωμί, φρέσκο καθαρό και ώραίο, άσπρο σαν τό χιόνι και ζεστό. Και ήταν τό κομμάτι τοῦ ψωμιού τόσο μεγάλο, ώστε μόλις μετά δυσκολίας μπορούσε νά τό μεταφέρει ό μικρός Όνούφριος. Έπήγε στον ήγούμενο κατ' εύθειαν λέγοντάς του μέ παιδική χαρά: «Ίδού, ό Χριστός μοῦ έδωσε ψωμί!»

Θαυμάζοντας ό ήγούμενος για τό θαῦμα αυτό, έκάλεσε τούς πατέρες και τούς έδειξε τό θαυμαστό ψωμί και διέταξε στον τραπεζάρη νά διηγηται τό θαῦμα σέ όποιον έβλεπε νά έρχεται στό μοναστήρι. Έρωτήθηκε κατόπιν ό Όνούφριος από τούς Πατέρες και τούς είπε ότι άληθινά τοῦ έδωσε τό ψωμί μέ τό χέρι Του ό μικρός Χριστός. Τότε οι πατέρες άρχισαν νά εύχαριστοῦν και δοξολογοῦν τόν Χριστό που έκαμε τέτοιο θαῦμα μέ τόν μικρόν Όνούφριον. Μετά έκοψαν τό ψωμί αυτό σέ μικρά τεμάχια και έπήραν όλοι για εύλογία.

Έζησε άκόμη ό Όνούφριος λίγα χρόνια στό μοναστήρι και μετά κατώκησε στό βάθος της έρήμου της Αιγύπτου, όπου άξιώθηκε νά τοῦ φέρη ψωμί άγγελος Κυρίου. Από εκεί σέ ηλικία 100 ετών μετατέθηκε στον Κύριο και άνήλθε ή ψυχή του μέ πολλή δόξα στους ούρανοῦς.

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Ποιος θα ρίξει τον άλλον

Χωρίζουμε τα παιδιά σε ισάριθμες ομάδες. Η μία έρχεται αντιμέτωπη με την άλλη. Προσοχή, κάθε παιδί να έχει αντίπαλο. Γονατίζουν και ακουμπούν ο ένας στις παλάμες του άλλου. Με το σύνθημα αρχίζουν να σπρώχνονται μόνον με τις παλάμες τους. Κερδίζουν αυτοί που κατάφεραν να ρίξουν τους άλλους.

2. Τραυματίας

Ένα παιδί υποδέεται τον τραυματισμένο και κάθε ομάδα πρέπει να σκεφτεί αλλά και να δοκιμάσει τους πιθανούς τρόπους μεταφοράς του.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

- Έχετε μία σπάνια αρρώστια. Σας συνιστώ να κάνετε πολλά αμμόλουτρα.
- Και με τα αμμόλουτρα θα θεραπευτώ, γιατρέ μου;
- Όχι, τα αμμόλουτρα είναι για να συνηθίσετε την ιδέα του χώματος.

ΒΙΝΤΕΟ:

Η διδακτική ιστορία «**ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΦΤΩΧΟΣ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=ppeekzYrD5s> .

Η μετά θάνατον ζωή

Όσιος Παΐσιος ο Αγιορείτης

1. Όταν πεθάνει ο άνθρωπος, συναισθάνεται αμέσως σε τι κατάσταση βρίσκεται;

Ναι, συνέρχεται και λέει «τι έκανα;», αλλά «φαιντά γιόκ» (στα Τουρκικά: «δεν υπάρχει όφελος, δεν υπάρχει χαίρι»), δηλαδή δεν οφελεί αυτό. Όπως ένας μεθυσμένος, αν σκοτώσει λ.χ. την μάνα του, γελάει, τραγουδάει, επειδή δεν καταλαβαίνει τι έκανε, και, όταν ξεμεθύσει, κλαίει και οδύρεται και λέει «τι έκανα;», έτσι και όσοι σ' αυτήν την ζωή κάνουν αταξίες είναι σαν μεθυσμένοι. Δεν καταλαβαίνουν τι κάνουν, δεν αισθάνονται την ενοχή τους. Όταν όμως πεθάνουν, τότε φεύγει αυτή η μέθη και συνέρχονται. Ανοίγουν τα μάτια της ψυχής τους και συναισθάνονται την ενοχή τους, γιατί η ψυχή, όταν βγει από το σώμα, κινείται, βλέπει, αντιλαμβάνεται με μια ασύλληπτη ταχύτητα.

Μερικοί ρωτούν πότε θα γίνη η Δευτέρα Παρουσία. Για τον άνθρωπο όμως που πεθαίνει γίνεται κατά κάποιον τρόπο η Δευτέρα Παρουσία, γιατί κρίνεται ανάλογα με την κατάσταση στην οποία τον βρίσκει ο θάνατος.

2. Πώς είναι οι κολασμένοι;

Είναι υπόδικοι νεκροί (υπόδικος=ο κατηγορούμενος που δεν έχει περάσει ακόμα από δίκη) φυλακισμένοι, που βασανίζονται ανάλογα με τις αμαρτίες που έκαναν και περιμένουν να γίνη η τελική δίκη, η μέλλουσα κρίση. Υπάρχουν βαρυποινίτες, υπάρχουν και υπόδικοι με ελαφρότερες ποινές.

3. Και οι Άγιοι και ο ληστής;

Οι Άγιοι και ο ληστής είναι στον Παράδεισο, αλλά δεν έχουν λάβει την τέλεια δόξα, όπως και οι υπόδικοι είναι στην κόλαση, αλλά δεν έχουν λάβει την τέλεια καταδίκη. Ο Θεός, ενώ έχει πει εδώ και τόσους αιώνες το «μετανοείτε ήγγικε γαρ η βασιλεία των ουρανών», παρατείνει-παρατείνει τον χρόνο, επειδή περιμένει εμάς να διορθωθούμε. Αλλά εμείς παραμένοντας στις κακομοιρίες μας αδικούμε τους Αγίους, γιατί δεν μπορούν να λάβουν την τέλεια δόξα, την οποία θα λάβουν μετά την μέλλουσα Κρίση.

4. Οι υπόδικοι νεκροί μπορούν να προσεύχονται;

Έρχονται σε συναισθηση και ζητούν βοήθεια, αλλά δεν μπορούν να βοηθήσουν τον εαυτό τους. Όσοι βρίσκονται στον Άδη μόνον ένα πράγμα θα ήθελαν από τον Χριστό: να ζήσουν πέντε λεπτά, για να μετανοήσουν. Εμείς που ζούμε, έχουμε περιθώρια μετανοίας, ενώ οι καημένοι οι κεκοιμημένοι δεν μπορούν πια μόνοι τους να καλυτερεύσουν την θέση τους, αλλά περιμένουν από μας βοήθεια. Γι' αυτό έχουμε χρέος να τους βοηθήσουμε με την προσευχή μας.

Μου λέει ο λογισμός ότι μόνον το δέκα τοις εκατό από τους υπόδικους νεκρούς βρίσκονται σε δαιμονική κατάσταση και, εκεί που είναι, βρίζουν τον Θεό, όπως οι δαίμονες. Δεν ζητούν βοήθεια, αλλά και δεν δέχονται βοήθεια. Γιατί, τί να τους κάνη ο Θεός; Σαν ένα παιδί που απομακρύνεται από

τον πατέρα του, σπαταλάει όλη την περιουσία του και από πάνω βρίζει τον πατέρα του. Ε, τι να το κάνη αυτό ο πατέρας του; Οι άλλοι όμως υπόδικοι, που έχουν λίγο φιλότιμο, αισθάνονται την ενοχή τους, μετανοούν και υποφέρουν για τις αμαρτίες τους. Ζητούν να βοηθηθούν και βοηθιούνται θετικά με τις προσευχές των πιστών. Τους δίνει δηλαδή ο Θεός μια ευκαιρία, τώρα που είναι υπόδικοι, να βοηθηθούν μέχρι να γίνη η Δευτέρα Παρουσία. Και όπως σ' αυτήν την ζωή, αν κάποιος είναι φίλος με τον βασιλιά, μπορεί να μεσολαβήση και να βοηθήση έναν υπόδικο, έτσι και αν είναι κανείς «φίλος» με τον Θεό, μπορεί να μεσολαβήση στον Θεό με την προσευχή του και να μεταφέρει τους υπόδικους νεκρούς από την μια «φυλακή» σε άλλη καλύτερη, από το ένα «κρατητήριο» σε ένα άλλο καλύτερο. Η ακόμη μπορεί να τους μεταφέρει και σε «δωμάτιο» η σε «διαμέρισμα».

Όπως ανακουφίζουμε τους φυλακισμένους με αναψυκτικά κ.λπ. που τους πηγαίνουμε, έτσι και τους νεκρούς τους ανακουφίζουμε με τις προσευχές και τις ελεημοσύνες που κάνουμε για την ψυχή τους. Οι προσευχές των ζώντων για τους κεκοιμημένους και τα μνημόσυνα είναι η τελευταία ευκαιρία που δίνει ο Θεός στους κεκοιμημένους να βοηθηθούν, μέχρι να γίνη η τελική Κρίση. Μετά την δίκη δεν θα υπάρχη πλέον δυνατότητα να βοηθηθούν.

Ο Θεός θέλει να βοηθήση τους κεκοιμημένους, γιατί πονάει για την σωτηρία τους, αλλά δεν το κάνει, γιατί έχει αρχοντιά. Δεν θέλει να δώση δικαίωμα στον διάβολο να πη: «Πως τον σώζεις αυτόν, ενώ δεν κοπίασε;». Όταν όμως εμείς προσευχώμαστε για τους κεκοιμημένους, Του δίνουμε το δικαίωμα να επεμβαίνη. Περισσότερο μάλιστα συγκινείται ο Θεός, όταν κάνουμε προσευχή για τους κεκοιμημένους παρά για τους ζώντες.

Γι' αυτό και η Εκκλησία μας έχει τα κόλλυβα, τα μνημόσυνα. Τα μνημόσυνα είναι ο καλύτερος δικηγόρος για τις ψυχές των κεκοιμημένων. Έχουν την δυνατότητα και από την κόλαση να βγάλουν την ψυχή. Κι εσείς σε κάθε Θεία Λειτουργία να διαβάζετε κόλλυβο για τους κεκοιμημένους. Έχει νόημα το σιτάρι. «Σπείρεται εν φθορά, εγείρεται εν αφθαρσία», λέει η Γραφή. Στον κόσμο μερικοί βαριούνται να βράσουν λίγο σιτάρι και πηγαίνουν στην εκκλησία σταφίδες, κουραμπιέδες, κουλουράκια, για να τα διαβάσουν οι ιερείς. Και βλέπεις, εκεί στο Άγιον Όρος κάτι γεροντάκια τα καημένα σε κάθε Θεία Λειτουργία κάνουν κόλλυβο και για τους κεκοιμημένους και για τον Άγιο που γιορτάζει, για να έχουν την ευλογία του.

5. Αυτοί που έχουν πεθάνει πρόσφατα, μήπως έχουν μεγαλύτερη ανάγκη από προσευχή;

Εμ, όταν μπαίνη κάποιος στην φυλακή, στην αρχή δεν δυσκολεύεται πιο πολύ; Να κάνουμε προσευχή για τους κεκοιμημένους που δεν ευαρέστησαν στον Θεό, για να κάνη κάτι και γι' αυτούς ο Θεός. Ιδίως, όταν ξέρουμε ότι κάποιος ήταν σκληρός -θέλω να πω, ότι φαινόταν σκληρός, γιατί μπορεί να νομίζουμε ότι ήταν σκληρός, αλλά στην πραγματικότητα να μην ήταν- και είχε και αμαρτωλή ζωή, τότε να κάνουμε πολλή προσευχή, Θείες Λειτουργίες, Σαρανταλείτουργα για την ψυχή του και να δίνουμε ελεημοσύνη[7] σε φτωχούς για την σωτηρία της ψυχής του, για να ευχηθούν οι φτωχοί «ν' αγιάσουν τα κόκκαλά του», ώστε να καμφθή ο Θεός και να τον ελεήση. Έτσι, ο,τι δεν έκανε εκείνος, το κάνουμε εμείς γι' αυτόν. Ενώ ένας άνθρωπος που είχε καλωσύνη, ακόμη και αν η ζωή του δεν ήταν καλή, επειδή είχε καλή διάθεση, με λίγη προσευχή πολύ βοηθιέται.

Έχω υπ' όψιν μου γεγονότα που μαρτυρούν πόσο οι κεκοιμημένοι βοηθιούνται με την προσευχή πνευματικών ανθρώπων. Κάποιος ήρθε στο Καλύβι και μου είπε με κλάματα: «Γέροντα, δεν έκανα προσευχή για κάποιον γνωστό μου κεκοιμημένο και μου παρουσιάσθηκε στον ύπνο μου. «Είκοσι μέρες, μου είπε, έχεις να με βοηθήσης με ξέχασες και υποφέρω». Πράγματι, μου λέει, εδώ και είκοσι μέρες είχα ξεχασθή με διάφορες μέριμνες και ούτε για τον εαυτό μου δεν προσευχόμουν».

6. Όταν πεθάνει κάποιος και μας ζητήσουν να προσευχηθούμε γι' αυτόν, είναι καλό να κάνουμε κάθε μέρα ένα κομποσχοίνι μέχρι τα σαράντα;

Άμα κάνης κομποσχοίνοι γι' αυτόν, βάλε και άλλους κεκοιμημένους. Γιατί να πάη μια αμαξοστοιχία στον προορισμό της με έναν μόνον επιβάτη, ενώ χωράει και άλλους; Πόσοι κεκοιμημένοι έχουν ανάγκη οι καημένοι και ζητούν βοήθεια και δεν έχουν κανέναν να προσευχηθή γι' αυτούς!

Μερικοί κάθε τόσο κάνουν μνημόσυνο μόνο για κάποιον δικό τους. Με αυτόν τον τρόπο δεν βοηθιέται ούτε ο δικός τους, γιατί η προσευχή τους δεν είναι τόσο ευάρεστη στον Θεό. Αφού τόσα μνημόσυνα έκαναν γι' αυτόν, ας κάνουν συγχρόνως και για τους ξένους.

7. Οι νεκροί που δεν έχουν ανθρώπους να προσεύχονται γι' αυτούς, βοηθιούνται από τις προσευχές όσων προσεύχονται γενικά για τους κεκοιμημένους;

Και βέβαια βοηθιούνται. Εγώ, όταν προσεύχομαι για όλους τους κεκοιμημένους, βλέπω στον ύπνο μου τους γονείς μου, γιατί αναπαύονται από την προσευχή που κάνω. Κάθε φορά που έχω Θεία Λειτουργία, κάνω και γενικό μνημόσυνο για όλους τους κεκοιμημένους και εύχομαι για τους βασιλείς, για τους αρχιερείς κ.λπ. και στο τέλος λέω «και υπέρ ων τα ονόματα ουκ εμνημονεύθησαν». Αν καμιά φορά δεν κάνω ευχή για τους κεκοιμημένους, παρουσιάζονται γνωστοί κεκοιμημένοι μπροστά μου. Έναν συγγενή μου, που είχε σκοτωθή στον πόλεμο, τον είδα ολόκληρο μπροστά μου μετά την Θεία Λειτουργία, την ώρα του μνημοσύνου, γιατί αυτόν δεν τον είχα ολόκληρο γραμμένο με τα ονόματα των κεκοιμημένων, επειδή μνημονευόταν στην Προσκομιδή με τους ηρωικώς πεσόντες. Κι εσείς στην Αγία Πρόθεση να μη δίνετε να μνημονευθούν μόνον ονόματα ασθενών, αλλά και ονόματα κεκοιμημένων, γιατί μεγαλύτερη ανάγκη έχουν οι κεκοιμημένοι.

8. Ποιο θα ήταν το καλύτερο μνημόσυνο για τους κεκοιμημένους;

Το καλύτερο από όλα τα μνημόσυνα που μπορούμε να κάνουμε για τους κεκοιμημένους είναι η προσεκτική ζωή μας, ο αγώνας που θα κάνουμε, για να κόψουμε τα ελαττώματά μας και να λαμπικάrouμε την ψυχή μας. Γιατί η δική μας ελευθερία από τα υλικά πράγματα και από τα ψυχικά πάθη, έκτος από την δική μας ανακούφιση, έχει ως αποτέλεσμα και την ανακούφιση των κεκοιμημένων προπάππων όλης της γενιάς μας. Οι κεκοιμημένοι νιώθουν χαρά, όταν ένας απόγονός τους είναι κοντά στον Θεό. Αν εμείς δεν είμαστε σε καλή πνευματική κατάσταση, τότε υποφέρουν οι κεκοιμημένοι γονείς μας, ο πάππος μας, ο προπάππος μας, όλες οι γενεές. «Δες τι απογόνους κάναμε!», λένε και στενοχωριούνται. Αν όμως είμαστε σε καλή πνευματική κατάσταση, ευφραίνονται, γιατί και αυτοί έγιναν συνεργοί να γεννηθούμε και ο Θεός κατά κάποιον τρόπο υποχρεώνεται να τους βοηθήση. Αυτό δηλαδή που θα δώση χαρά στους κεκοιμημένους είναι να αγωνισθούμε να ευαρεστήσουμε στον Θεό με την ζωή μας, ώστε να τους συναντήσουμε στον Παράδεισο και να ζήσουμε όλοι μαζί στην αιώνια ζωή.

Επομένως, αξίζει τον κόπο να χτυπήσουμε τον παλιό μας άνθρωπο, για να γίνη καινός και να μη βλάπη πια ούτε τον εαυτό του ούτε άλλους ανθρώπους, αλλά να βοηθήη και τον εαυτό του και τους άλλους, είτε ζώντες είναι είτε κεκοιμημένοι.

9. Πώς μπορεί ένας μοναχός ή ένας κοσμικός να βοηθήσει τους ανθρώπους με την προσευχή του: σ' αυτήν ή στην άλλη ζωή;

Παρόλο που καταλαβαίνουν οι αληθινοί μοναχοί ότι αυτό που απολαμβάνουν σ' αυτήν την ζωή είναι μέρος της χαράς του Παραδείσου και ότι στον Παράδεισο θα είναι περισσότερη, εν τούτοις από πολλή αγάπη προς τον πλησίον τους θέλουν να ζήσουν επί της γης, για να βοηθούν τους ανθρώπους με την προσευχή, να επεμβαίνη ο Θεός και να βοηθιέται ο κόσμος. Ή, καλύτερα, θέλουν να ζήσουν επί της γης, για να συμπάσχουν με τους ανθρώπους και να τους βοηθούν με την προσευχή».

Και στην άλλη ζωή θα βοηθή με την προσευχή του, αλλά δεν θα υποφέρει, ενώ τώρα συμπάσχει δεν περνάει χαρούμενα εδώ, «με χαρούμενη την όψη και με βλέμμα λαμπερό»! Όσο όμως υποφέρει για τον πλησίον του, τόσο ανταμείβεται με θεία παρηγοριά, και αυτό είναι κατά κάποιον τρόπο και η πληροφορία ότι βοηθιέται ο άλλος. Αύτη η παραδεισένια χαρά είναι η θεία ανταμοιβή για τον πόνο που νιώθει για τον αδελφό του.

10. Δηλαδή οι Άγιοι που επικαλούμαστε να μας βοηθήσουν δεν συμπάσχουν μαζί μας;

Εκεί δεν έχει πόνο, βρε παιδάκι μου! Στον Παράδεισο υποφέρουν; «Ένθα ουκ έστι πόνος ου λύπη ου στεναγμός» δεν λέει;

Ύστερα οι Άγιοι έχουν υπ όψιν τους την θεία ανταμοιβή που θα λάβουν όσοι άνθρωποι βασανίζονται σ' αυτήν την ζωή και αυτό τους κάνει να χαίρωνται. Μα και ο Ίδιος ο Θεός που έχει τόσο αγάπη, τόσο ευσπλαχνία, πως αντέχει αυτόν τον μεγάλο πόνο των ανθρώπων; Αντέχει, γιατί έχει υπ' όψιν Του την θεία ανταμοιβή που τους περιμένει. Όσο δηλαδή βασανίζονται εδώ οι άνθρωποι, τόσο τους αποταμιεύει εκεί ουράνιο μισθό. Ενώ εμείς αυτά δεν τα βλέπουμε και συμπάσχουμε με όσους υποφέρουν. Γι' αυτό, όταν κάποιος τα βλέπη λίγο αυτά και έχη υπ' όψιν του την ανταμοιβή που θα λάβουν, δεν υποφέρει τόσο πολύ.

11. Όταν παρακαλούμε τον Θεό να βοηθήσει κάποιον κεκοιμημένο που δεν έχει ανάγκη, πάει χαμένη αυτή η προσευχή;

Πώς να πάει χαμένη; Όταν λέμε «ανάπαυσον τον τάδε» και αυτός είναι σε καλή θέση στην άλλη ζωή, δεν παρεξηγείται ίσα-ίσα συγκινείται. «Για δεσ, λέει, εγώ είμαι σε καλή θέση και εκείνοι αγωνιούν», οπότε φιλοτιμείται και μας βοηθάει πιο πολύ, πρεσβεύοντας στον Θεό για μας. Άλλα που να ξέρης σε τι κατάσταση βρίσκεται ο άλλος; Φυσιολογικά κάνεις ευχή πρώτα γι' αυτούς που γνωρίζεις ότι με την ζωή τους λύπησαν τον Θεό και εύχεσαι και για άλλες ανάλογες περιπτώσεις και ύστερα εύχεσαι και για όλους τους κεκοιμημένους.

12. Η ψυχή πώς εξαγνίζεται, για να σταθεί καθαρή μπροστά στο Θεό;

Όταν ο άνθρωπος εργασθή τις εντολές του Θεού, κάνη δουλειά στον εαυτό του και καθαρισθή από τα πάθη, τότε ο νους φωτίζεται, φθάνει σε ύψος θεωρίας, και η ψυχή λαμπρύνεται και γίνεται όπως ήταν πριν από την πτώση των Πρωτοπλάστων. Σε τέτοια κατάσταση θα βρίσκεται μετά την ανάσταση των νεκρών. Μπορεί όμως ο άνθρωπος να δη την ανάσταση της ψυχής του πριν από την κοινή ανάσταση, αν καθαρισθή τελειώς από τα πάθη. Το σώμα του τότε θα είναι αγγελικό, άυλο, και δεν θα νοιάζεται για τροφή υλική.

13. Γέροντα, πως θα χίνη η μέλλουσα Κρίση;

Στην μέλλουσα Κρίση θα αποκαλυφθή σε μια στιγμή η κατάσταση του κάθε ανθρώπου και μόνος του καθένας θα τραβήξη για 'κει που είναι. Καθένας θα βλέπη σαν σε τηλεόραση τα δικά του χάλια και την πνευματική κατάσταση του άλλου. Θα καθρεφτίζη τον εαυτό του στον άλλον και θα σκύβη το κεφάλι και θα πηγαίνη στην θέση του. Δεν θα μπορή λ.χ. να πη μια νύφη που καθόταν μπροστά στην πεθερά της σταυροπόδι και η πεθερά της με σπασμένο πόδι φρόντιζε το εγγονάκι: «γιατί, Χριστέ μου, βάζεις την πεθερά μου στον Παράδεισο κι εμένα δεν με βάζεις;», επειδή θα έρχεται μπροστά της εκείνη η σκηνή. Θα θυμάται την πεθερά της που στεκόταν όρθια με σπασμένο πόδι και φρόντιζε το εγγονάκι της και δεν θα έχη μούτρα να πάη στον Παράδεισο, αλλά ούτε και θα χωράη στον Παράδεισο. Ή οι μοναχοί θα βλέπουν τι δυσκολίες, τι δοκιμασίες είχαν οι κοσμικοί και πως

τις αντιμετώπισαν και, αν δεν έχουν ζήσει σωστά, θα σκύψουν το κεφάλι και θα τραβήξουν μόνοι τους για εκεί που θα είναι.

Θα δουν εκεί οι μοναχές, που δεν ευαρέστησαν στον Θεό, ηρωίδες μάνες, που ούτε υποσχέσεις έδωσαν, ούτε τις ευλογίες και τις ευκαιρίες τις δικές τους είχαν, πως αγωνίσθηκαν και σε τι κατάσταση πνευματική έφθασαν, και εκείνες, καλόγριες, με τι μικροπρέπειες ασχολούνταν και βασανίζονταν, και θα ντρέπονται! Έτσι μου λέει ο λογισμός ότι θα γίνει η Κρίση. Δεν θα πη δηλαδή ο Χριστός: «έλα εδώ εσύ, τι έκανες;» η «εσύ θα πας στην κόλαση, εσύ στον Παράδεισο», αλλά ο καθένας θα συγκρίνη τον εαυτό του με τον άλλον και θα τραβήξη για εκεί που θα είναι.

14. Γιατί το σώμα Του νεκρού λέγεται «λείψανο»;

Γιατί είναι ό,τι μένει εδώ στην γη από τον άνθρωπο μετά τον θάνατο. Ο κυρίως άνθρωπος, που είναι η ψυχή, φεύγει στον Ουρανό. Στην μέλλουσα Κρίση θα αναστήση ο Θεός και το σώμα, για να κριθή με αυτό ο άνθρωπος, γιατί με αυτό έζησε και αμάρτησε. Στην άλλη ζωή όλοι θα έχουν το ίδιο σώμα - πνευματικό σώμα-, το ίδιο ανάστημα, και οι κοντοί και οι ψηλοί, την ίδια ηλικία, και οι νέοι και οι γέροι και τα μωρά, αφού η ψυχή είναι ίδια. Θα υπάρχει δηλαδή μια αγγελική ηλικία.

15. Στην άλλη ζωή, όσοι θα είναι στην Κόλαση θα βλέπουν αυτούς που θα είναι στον Παράδεισο;

Κοίταξε, όπως αυτοί που είναι την νύχτα έξω στο σκοτάδι βλέπουν όσους είναι μέσα σε ένα δωμάτιο φωτισμένο, έτσι και όσοι θα βρίσκονται στην κόλαση θα βλέπουν όσους θα είναι στον Παράδεισο. Και αυτό θα είναι μεγαλύτερη κόλαση. Όπως πάλι όσοι την νύχτα είναι στο φως, δεν βλέπουν αυτούς που είναι έξω στο σκοτάδι, έτσι και αυτοί που θα βρίσκονται στον Παράδεισο δεν θα βλέπουν αυτούς που θα είναι στην κόλαση. Γιατί, αν έβλεπαν τους κολασμένους, θα πονούσαν, θα θλίβονταν για την ταλαιπωρία τους, και δεν θα απολάμβαναν τον Παράδεισο, αλλά εκεί «ουκ εστί πόνος...» Και όχι μόνο δεν θα τους βλέπουν, αλλά ούτε θα θυμούνται αν είχαν αδελφό η πατέρα η μητέρα, αν δεν είναι και εκείνοι στον Παράδεισο. «Εν εκείνη τη ημέρα απολούνται πάντες οι διαλογισμοί αυτού», λέει ο Ψαλμωδός. Γιατί, άμα τους θυμούνται, πως θα είναι Παράδεισος; Αύτος μάλιστα που θα είναι στον Παράδεισο, θα νομίζουν ότι δεν θα υπάρχουν άλλοι άνθρωποι, ούτε θα θυμούνται τις αμαρτίες που είχαν κάνει. Γιατί, αν θυμούνται τις αμαρτίες τους, δεν θα αντέχουν από φιλότιμο στην σκέψη ότι λύπησαν τον Θεό.

Η ποσότητα πάλι της χαράς του καθενός στον Παράδεισο θα είναι διαφορετική. Άλλος θα έχη μια δαχτυλήθρα χαρά, άλλος ένα ποτήρι, άλλος μια ολόκληρη δεξαμενή. Όλοι όμως θα αισθάνονται πλήρεις και κανένας δεν θα ξέρη το μέγεθος της χαράς, της αγαλλιιάσεως, του άλλου. Τα κανόνισε έτσι ο Καλός Θεός, γιατί, αν γνώριζε ο ένας ότι ο άλλος έχη περισσότερη χαρά, δεν θα ήταν τότε Παράδεισος, επειδή θα υπήρχε το «γιατί εκείνος να έχη περισσότερη χαρά και εγώ λιγότερη;». Δηλαδή καθένας θα βλέπη στον Παράδεισο την δόξα του Θεού ανάλογα με την καθαρότητα των οφθαλμών της ψυχής του. Η ορατότητα όμως δεν θα καθορισθή από τον Θεό, άλλα θα εξαρτηθή από την δική του καθαρότητα.

16. Μερικοί δεν πιστεύουν ότι υπάρχει κόλαση και Παράδεισος...

Δεν πιστεύουν ότι υπάρχει κόλαση και Παράδεισος; Πως είναι δυνατόν οι νεκροί να μείνουν στην ανυπαρξία, αφού είναι ψυχές; Ο Θεός είναι αθάνατος και ο άνθρωπος είναι κατά χάριν αθάνατος. Επομένως αθάνατος θα είναι και στην κόλαση.

Ύστερα τον Παράδεισο και την κόλαση τα ζη η ψυχή μας σε έναν βαθμό και από αυτήν την ζωή, ανάλογα με την κατάσταση στην οποία βρίσκεται. Όταν κάποιος έχη τύψεις συνειδήσεως και νιώθη φόβο, ταραχή, άγχος, απελπισία, η είναι κυριευμένος από μίσος, από φθόνο κ.λπ., τότε ζη την

κόλαση. Ενώ, όταν μέσα του υπάρχει αγάπη, χαρά, ειρήνη, πραότητα, καλοσύνη κ.λπ., τότε ζη τον Παράδεισο.

Όλη η βάση είναι η ψυχή, γιατί αυτή είναι που αισθάνεται και την χαρά και τον πόνο. Να, πήγαινε σε έναν πεθαμένο και πες του τα πιο ευχάριστα πράγματα, λ.χ. «ήρθε ο αδελφός σου από την Αμερική» κ.λπ., δεν θα καταλάβει τίποτε. Αν Του σπάσης τα χέρια, τα πόδια, πάλι δεν θα καταλάβει. Επομένως η ψυχή είναι που αισθάνεται. Αυτά όλα δεν τους προβληματίζουν;

Η, ως υποθέσουμε, βλέπεις ένα ωραίο, ένα ευχάριστο όνειρο, χαίρεσαι, χτυπάει γλυκά η καρδιά σου και, δεν θέλεις να τελειώσει. Ξυπνάς και στενοχωριέσαι, γιατί ξύπνησες. Η βλέπεις ένα άσχημο όνειρο, ότι έπεσες λ.χ. και έσπασες τα πόδια σου, και υποφέρεις, κλαις. Από την αγωνία σου ξυπνάς με δάκρυα στα μάτια, βλέπεις ότι δεν έπαθες τίποτε και λες: «Ευτυχώς όνειρο ήταν!». Δηλαδή συμμετέχει η ψυχή.

Από ένα άσχημο όνειρο υποφέρει κανείς περισσότερο από ό,τι στην πραγματικότητα, όπως και ο άρρωστος υποφέρει πιο πολύ την νύχτα απ' ό,τι την ημέρα. Έτσι και όταν πεθάνει ο άνθρωπος, αν πάει στην κόλαση, θα είναι πιο οδυνηρό. Σκεφθήτε να ζη κανείς ένα αιώνιο εφιαλτικό όνειρο και να βασανίζεται αιώνια! Έδώ δεν μπορείς να αντέξεις για λίγα λεπτά ένα άσχημο όνειρο, άντε τώρα αιώνια -Θεός φυλάξοι- να είσαι μέσα στην θλίψη. Γι' αυτό καλύτερα να μην πάμε στην κόλαση. Έσείς τι λέτε;

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ:

- Οι ψυχές των νεκρών συναισθάνονται, αντιλαμβάνονται, κινούνται, βλέπουν.
- Ο Παράδεισος και η κόλαση είναι καταστάσεις υπαρκτές.
- Η προσευχή, τα μνημόσυνα, η μνημόνευση των ονομάτων, των κοιμηθέντων, στη Θεία Λειτουργία προσφέρουν βοήθεια και ανακούφιση στους νεκρούς.
- Οι προσευχές των δικαίων νεκρών βοηθούν τους ζωντανούς.
- Η τελική κρίση των κοιμηθέντων αλλά και όσων ζουν τότε θα γίνει με τη Δευτέρα παρουσία του Κυρίου.

• Κείμενα για προβληματισμό:

Όσιος Πορφύριος ο Καυσοκαλυβίτης

«ΤΩΣ ΘΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΤΕ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟ;»

«Υπάρχουν τρεις τρόποι πνευματικής ζωής. Ο πρώτος είναι να έχεις μία αρρώστια. Ο δεύτερος είναι να κάνεις όλες τις δουλειές με χαρά και ο τρίτος είναι να υπακούς σε Γέροντα. Αυτό το τελευταίο έχει τί το περισσόν». «Να λιώνεις επάνω στην εργασία σου. Να εργάζεσαι, όμως, μ' ευλάβεια, να έχεις πίστη μέσα σου και προσευχή. Μ' αυτό τον τρόπο θ' αγιάσεις».

Με την προσευχή σας, μέσω του Χριστού, επηρεάζετε ευνοϊκά τον άλλο. Να μην σκέφτεστε άσχημα για κάποιον, διότι τότε επηρεάζετε κι' αυτόν άσχημα.

«Οι περισσότεροι έρχονται εδώ και μου λένε: Κανείς δεν με θέλει, είμαι άχρηστος, δεν με καταλαβαίνουν, δεν μ' αγαπούν». Τους εξηγώ τότε «όλα αυτά προέρχονται από τον εγωισμό.

Όταν στραφείς προς το Θεό, δεν ζητάς τίποτε, δεν είσαι ανικανοποίητος κι' είσαι με όλα και με όλους ευχαριστημένος. Τους αγαπάς τότε όλους κι' εκείνοι σ' αγαπούν.

Κι' αυτό εξαρτάται από εσένα, διότι ενώθηκες με τον Θεό». «Η μητέρα αρχίζει να παιδαγωγεί το παιδί της μέσα από τη μήτρα της, με τα ψυχικά της βιώματα». «Επιτρέπεται», έλεγε, «να βοηθά ο Θεός τον άνθρωπο να κάμνει τόσες εφευρέσεις, να τις χρησιμοποιεί ο διάβολος κι' εμείς οι χριστιανοί να μη τις χρησιμοποιούμε;».

«Όταν αγαπήσουμε τον Χριστό η ψυχή μας ελευθερώνεται από το φόβο».

- «Όποιος αγαπά το Χριστό αυτός αποφεύγει την αμαρτία».

«Βρίσκεσαι μέσα σ' ένα σκοτεινό δωμάτιο και κουνάς τα χέρια σου και προσπαθείς μ' αυτό τον τρόπο να διώξεις το σκοτάδι. Δεν φεύγει, όμως, έτσι το σκοτάδι. Άνοιξε το παράθυρο για να μπη το φως και μόνο τότε θα φύγει το σκοτάδι. Το φως είναι εκείνο που θα διώξει το σκοτάδι. Να μελετούμε, λοιπόν, την Αγία Γραφή, τους βίους των Αγίων, τους Πατέρες αυτό είναι το φως, που θα διώξει το σκοτάδι».

«Όταν σε μια χώρα πέσει πολλή αμαρτία, τότε και τα πολιτικά της θέματα πάνε στραβά, αντί να πηγαίνουν ίσια».

Οσίου Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτου, Βίος και λόγοι

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Εργασίες τυφλού

Ένα παιδί κάθεται μπροστά σ' ένα τραπέζι με δεμένα μάτια και πρέπει να κάνει στο συντομότερο χρόνο που μπορεί, μια από τις παρακάτω εργασίες.

- α. Να γράψει τ' όνομα του με σπέρτα.
- β. Να αναγνωρίσει με την αφή διάφορα αντικείμενα.
- γ. Να τοποθετήσει κατά μέγεθος 4-5 διάφορα τετράγωνα χαρτόνια.
- δ. Να κατασκευάσει μια χάρτινη βαρκούλα.
- ε. Να βάλει στη σειρά 10 βόλους.

Ο κάθε υπεύθυνος θα μπορούσε να επινοήσει ένα μεγάλο αριθμό εργασιών που θα μπορούσαν να κάνουν τα παιδιά ανάλογα με την ηλικία.

3. Παρατήρησε όσο μπορείς περισσότερα αντικείμενα

Τοποθετούμε σε ένα τραπέζι 20 διαφορετικά αντικείμενα σκεπασμένα με ένα ύφασμα. Ξεσκεπάζουμε το τραπέζι και τα παιδιά παρατηρούν επί ένα λεπτό. Κατόπιν σκεπάζουμε το τραπέζι και τα παιδιά πρέπει να καταγράψουν από μνήμης όσο μπορούν περισσότερα αντικείμενα.

Βαθμολογούμε με ένα βαθμό για κάθε αντικείμενο που κατέγραψαν και με δύο βαθμούς (-) κάθε ανύπαρκτο αντικείμενο. Το παιχνίδι διαφοροποιείται αυξάνοντας ή ελαττώνοντας τον αριθμό των αντικειμένων και το χρόνο παρατήρησης.

Παραλλαγές: α. Με ΧΡΩΜΑΤΑ Το ίδιο με το προηγούμενο, αλλά αντί για διάφορα αντικείμενα τοποθετούμε χρωματιστά αντικείμενα. β. Με ΕΙΚΟΝΕΣ Παρατηρούν επί ένα λεπτό μια εικόνα δωματίου ή τοπίου και μετά καταγράφουν τι παρατήρησαν.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Ο Τάκης έχει σοβαρό πρόβλημα. Σήμερα είναι η επέτειος γάμου του και την είχε ξεχάσει.

Η γυναίκα του εξαγριωμένη του λέει: «Αύριο το πρωί θέλω στο πεζοδρόμιο ένα δώρο που να πηγαίνει από τα 0 στα 200 σε έξι δευτερόλεπτα. Καλύτερα να είναι εκεί!" Ο φίλος μας ο Τάκης τρομοκρατήθηκε και έφυγε στεναχωρημένος από το σπίτι...

Την άλλη μέρα ο Τάκης σηκώθηκε το πρωί και έφυγε για την δουλειά. Μετά από μια ώρα ξύπνησε και η γυναίκα του, φόρεσε με ανυπομονησία τη ρόμπα της και κοίταξε από το παράθυρο στο πεζοδρόμιο. Εκεί είδε ένα κουτί με περιτύλιγμα και κορδέλα. Με εμφανή σημάδια ανυπομονησίας και την απορία ζωγραφισμένη στο πρόσωπό της, τρέχει στο πεζοδρόμιο και ανοίγει το κουτί. Μέσα σε αυτό βρίσκει ...μια ζυγαριά μπάνιου!

ΒΙΝΤΕΟ

Η διδακτική ιστορία «**Η ΣΟΚΟΛΑΤΑ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=OIDnWH1yiHg>

Η Παναχία μας

1. Γιατί η Παναχία ονομάστηκε Μαρία;

Τι λέει η εκκλησιαστική γραπτή παράδοση;

M εμφανίζει τη Μαριάμ, αδελφή του προφήτου Μωϋσή, (βλέπε Έξοδ. κεφ. 15),

A την προφήτιδα Άννα, μητέρα του Σαμουήλ (Α΄ Βασιλ. κεφ. 1),

P την ωραιότατη Ραχήλ (Γένεσ. κεφ. 29),

I την ανδρειοτάτη Ιουδήθ (βλ. σχετ. βιβλίο)

A τη φρονιμότατη Αβιγαία (Α΄ Βασιλ. κεφ. 25).

Ακόμα, όλα τα γράμματα της λέξεως Μαρία σημειώνουν την εξής σωτηριολογική φράση:

Mόνη

Aύτη

Pύεται

Iού

Aπαντας

Mισοκάλου" (ΜΑΡΙΑΜ).

άρα συνοψίζοντας:

M-αριάμ, για την αγνότητά της,

A-ννα(Θεία Χάρη), για την υπομονή της.

P-αχήλ(αμνάδα), για την ομορφιά της,

I-ουδήθ, για την ανδρειοφροσύνη & την πίστη της,

A-βιγαία(πηγή χαράς), για την ταπείνωση & τη σωφροσύνη της.

«Το όνομα της Παναχίας μας είναι Μαρία. Στο όνομα της, κατά τρόπο παράδοξο, ενεργούν τρία κύρια στοιχεία. Η δύναμη, η σοφία, και η αγαθότητα. Το όνομα Μαρία λένε ορισμένοι Πατέρες, ότι προέρχεται από το εβραϊκό όνομα Άια, που σημαίνει Κύριος, εδώ Κυρία.

Η Κυρία Θεοτόκος σαν μητέρα του Χριστού έχει, λένε, την τελειότητα της δυνάμεως, θεμέλιο της κυριότητας είναι η δύναμη, που κυριεύει πάντων των κτισμάτων σαν "η των ουρανών υψηλότερα και πάσης κτίσεως τιμιωτέρα...".

Μην ξεχνούμε, ότι δεν ήταν καθόλου εύκολος ο ρόλος της και, μάλιστα, μέσα στα στενά όρια του χωριού της Ναζαρέτ. Αρραβωνιασμένη με τον Ιωσήφ βρίσκεται έγκυος. Φορτίο βαρύ, δυσκολίες ανείπωτες. Αλλά η όλη συμπόρευση της με τον Ιησού Χριστό την οδηγούν σε αρκετές δυσκολίες και δοκιμασίες, αποκορύφωμα των οποίων υπήρξε η πικρία του σταυρικού θανάτου του Υιού της.

Όλα αυτά ήταν, ασφαλώς, καταστάσεις, που ήθελαν περισσή δύναμη. Η Μαρία οπλίστηκε από τον θεό με τέτοια δύναμη, η οποία ξεπερνούσε τα όρια της ανθρωπίνης αντοχής, για να σηκώσει το φορτίο αυτό. Αλλά και ο ρόλος της σαν Μητέρας του Χριστού, αλλά και μητέρας όλου του κόσμου απαιτούσε σοφία. Το όνομα Μαρία ερμηνεύεται ως φωτισμός. Ο φωτισμός χρειάζεται την άνωθεν σοφία. Η λέξη σοφία ετυμολογείται από το "σώνον φως", που είναι κατά τον Σολομώντα "απαύγασμα αϊδίου φωτός", γι' αυτό το όνομα Μαρία εμπεριέχει την τελειότητα της σοφίας.

Ο Χριστός από το ύψος του Σταυρού μας την κληροδότησε ακριβή μας μητέρα. Να θυμηθούμε, ότι από το ύψος του Σταυρού Του είπε τις γεμάτες νόημα λέξεις, όπως τις σημειώνει ο ευαγγελιστής και που δείχνουν τον καινούργιο ρόλο της σαν Μητέρα μας: "Ιησούς ουν ιδών την μητέρα και τον μαθητήν παρεστῶτα ὄν ηγάπα, λέγει τη μητρί αυτού· γύναι, ἴδε ο υἱός σου, εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἴδε ἡ μήτηρ σου" (Ιωάν. 19, 26-27).

Τέλος, το όνομα Μαρία ερμηνεύεται, σαν πέλαγος. Ο άγιος Αμβρόσιος Μεδιολάνων σημειώνει, ότι στη λατινική γλώσσα η θάλασσα ονομάζεται mare και το πέλαγος marea. Το πέλαγος και, γενικά, η θάλασσα αποτελούν σύμβολο της αγαθότητας και της χάριτος του θεού. Την αγαθότητα έχει στην καρδιά της η Παναγία, η οποία, παρά την πίκρα, που της προξενεί το πλήθος των αμαρτιών μας, προστρέχει στη κάθε μας ανάγκη.

Με το να λάβει, λοιπόν, η Παναγία το όνομα Μαρία, πήρε και όσα σήμαινε το όνομα αυτό. Δύναμη για να γίνει η Μητέρα του θεού και στη συνέχεια η Μητέρα ολοκλήρου του ανθρωπίνου γένους. Σοφία χρειάζεται, για να μπορεί να ενώνει και να συμφιλιώνει τα ουράνια με τα επίγεια. Αγαθότητα, ώστε με τις πνευματικές της δωρεές και χάριτες να μεταδίδει σε όλα τα κτίσματα, ουράνια και επίγεια την αγαθότητα του Υιού και Θεού της.

Η Παναγία μας δείχνει τη μεταμορφωτική πορεία μας μέσα στο χώρο της Εκκλησίας. Όλα εκφράζουν τη βεβαιότητα, ότι η Μητέρα του Χριστού και δική μας Μητέρα είναι το κέντρο όλης της δημιουργίας. Το πρόσωπο με το οποίο εκφράζεται όλος ο κόσμος του θεού, ως ο τύπος και η απαρχή της αγιασμένης κτίσεως και μεσιτεύει διηνεκώς για όλους μας και ενεργεί για τη σωτηρία των ανθρώπων. Είναι "η κόσμον ευλογούσα, τα σύμπαντα αγιάζουσα· τοις κάμνουσιν άνεσις, τοις πενθούσι παράκλησις, τοις νοσούσιν ίασις, τοις χειμαζομένοις λιμήν, τοις αμαρτάνουσιν άφεσις, τοις λυπούμενοις ευμενές παραμύθιον, πάσι τοις αιτούσι ετοίμη βοήθεια". (Άγιος Ιωάννης Δαμασκηνός).

2. Γιατί ο Θεός επέλεξε ειδικά την Παναχία και όχι άλλη γυναίκα;

Ο Θεός, ναι μεν επέλεξε την Υπεραγία Θεοτόκο, αλλά ζήτησε και την συγκατάθεση της πριν, δια μέσω του Αγγέλου που Εκείνος απέστειλε σε αυτήν.

Είπε δε Μαριάμ· ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ρῆμα σου. και ἀπήλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος (Λκ. 1,38). Η Παναγία εδώ θα μπορούσε να πει όχι, δεν μπορώ, δεν δέχομαι, δεν θέλω. Είχε κάθε δικαίωμα να το κάνει. Οι πατέρες της εκκλησίας μας λένε ότι ακόμα και αν η Παναγία δεν δεχόταν και έδινε άλλη απάντηση στον Γαβριήλ, από αυτή που μας περιγράφει ο ευαγγελιστής Λουκάς στο σχετικό εδάφιο, το σχέδιο του Θεού για την σωτηρία του ανθρώπου, απλά θα ματαιωνόταν για λίγο. Αυτό είναι πολύ σημαντικό και μας δείχνει ότι τίποτε δεν είναι προορισμένο στον άνθρωπο, αλλά ο άνθρωπος δια μέσου της ελεύθερης του βούλησης και επιλογής, πορεύεται.

Όμως ο Θεός βεβαίως και επέλεξε την Παναγία μας. Και την επέλεξε γνωρίζοντας ότι αυτή η γυναίκα ήταν σε θέση και πληρούσε όλες τις προϋποθέσεις για να γίνει ο συνδετικός κρίκος μεταξύ των ανθρώπων και του Θεού.

Να ένα ωραίο κείμενο του π. Αθανασίου Γιουσμά:

«Την ωραιότητα της παρθενίας σου...». Ας το θυμηθούμε σε μετάφραση: «Την ομορφιά της παρθενίας Σου και την λαμπρότητα της αγνότητάς Σου, θαυμάζοντας ο Αρχάγγελος Γαβριήλ κατάπληκτος Σου έλεγε Θεοτόκε: Ποιο εγκώμιο, αλήθεια, μπορώ να Σου προσφέρω που να Σου αξίζει, Παναγία; Και πώς να Σε αποκαλέσω; Απορώ και εκπλήττομαι. Γι' αυτό, όπως έχω εντολή από το Θεό, Σου απευθύνω τούτον τον απλό και σημαντικό χαιρετισμό: Χαίρε Εσύ που είσαι η Κεχαριτωμένη όλων»!

Στους «Οίκους» των Χαιρετισμών της Θεοτόκου πάλι, ο υμνογράφος θεωρεί τον Αρχάγγελο που στάλθηκε από τον ουρανό στη φτωχή και μικρή κόρη της Ναζαρέτ, να Την κοιτά, να Τη θαυμάζει και να Της λέει με την «ασώματη φωνή» του, πολύ δυνατά, «κραυγάζοντας», τα αναρίθμητα «χαίρε».

Αλήθεια, τι ήταν αυτό το ιδιαίτερο που κοσμούσε τη Θεοτόκο και προξένησε τόσο θαυμασμό στον Αρχάγγελο Γαβριήλ, καθώς Την αντίκρισε εκείνη την ημέρα του Ευαγγελισμού; Δεν υπήρξαν πιο πριν άλλες γυναίκες παρθένες ή τόσο αγνές σαν την Κυρία Θεοτόκο; Δεν είχε συναντήσει ο

Αρχάγγελος άλλο παρόμοιο πρόσωπο με Εκείνη; Ποια απάντηση θα μπορούσαμε να δώσουμε σε τούτη την ερώτηση και απορία;

Είναι αλήθεια πανθομολογούμενη από τους Ιερούς Πατέρες της Εκκλησίας μας, πως καμιά γυναίκα της Παλαιάς Διαθήκης δεν κατάφερε μέσα στους τόσους αιώνες που πέρασαν από την πτώση των Πρωτοπλάστων, να συγκεντρώσει στο πρόσωπό της τόσες πολλές αρετές και μάλιστα από την εφηβική της ηλικία, όπως η Θεοτόκος! Την Παναγία μας δεν Την κοσμούσε μονάχα η παρθενία, αλλά και όλη Της η ζωή ήταν κατά τον Άγιο Φώτιο Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως: «Ανωτέρα των ουρανίων νοών»! Ανώτερη από τον αγγελικό κόσμο. Πρόσωπο που δέσποζε ανάμεσα σε όλα τα άλλα δημιουργήματα του Θεού!

Σε ένα του ποίημα ο Μανουήλ, ο επονομαζόμενος Μεγάλος ρήτωρ, σημειώνει: «Άχραντε, οι χορείες των Αγίων αΐλων Αγγέλων, στέκονται εμπρός Σου δουλικά και με δέος Σε ανυμνούν, γιατί Εσύ τους ξεπέρασες στην καθαρότητα»!

Η Μητροπάρθενος Μαρία, κατά τον υμνογράφο Άγιο Ιωάννη τον Ευχαΐτων ήταν: «Η καλή και ωραία κόρη», την οποία επέλεξε «ο ωραίος κάλλι Κυριος»! Ήταν κατά τον ίδιο Άγιο: «Ωραία ψυχή και σώματι, ωραίαν και τω νοΐ»! Στην ψυχή και στο σώμα και στο μυαλό ωραία! Γι' αυτό και έγινε μετά την Αρχαγγελική φωνή και με τη θέληση του Πατέρα Θεού: «Ναός και πύλη και λυχνία, κιβωτός και στάμνα και ράβδος και σκηνή, γη αγία και θεία τράπεζα, γέφυρα και σκάλα, θρόνος και νυφικό παλάτι του Θεού Υιού και Λόγου»!

Ο Αρχάγγελος Γαβριήλ –όπως και κάθε Άγγελος– δεν διέθετε παντογνωσία, αυτή είναι ιδιότητα μόνο του Θεού. Δεν γνώριζε το πλήθος των αρετών της Θεοτόκου πριν Τη συναντήσει, γι' αυτό κοιτώντας Την «εξίσταται» και απορεί. Απορεί γιατί ήταν «δυσθεώρητη» ακόμα και για τα μάτια των Αγγέλων! Θαυμάζει γιατί Αυτή κατόρθωσε μόνη από όλους τους ανθρώπους να τραυματίσει τους δαίμονες με την απειθαρχία Της σ' αυτούς! Εκπληττεται γιατί η Παναγία Μητέρα του Θεού του με την άγια βιωτή Της αποκαλύπτει στους ανθρώπους «των αγγέλων τον βίον» και αποτελεί για τους Αγγέλους το πανθαύμαστο «θαύμα»!

Στο «Θεοτοκάριο» του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου –ένα λειτουργικό Θεομητορικό βιβλίο– υπάρχουν θησαυρισμένες μπόλικες κι άλλες σχετικές απαντήσεις, που σε όμορφη ποιητική μορφή μαρτυρούν την αναμαρτησία της Κυρίας των Αγγέλων. Αυτό, δηλαδή, που είδε και κατάλαβε και διέγινωσε ο Γαβριήλ κατά τον Ευαγγελισμό.

Αλήθεια, αν σταλεί σήμερα στη γη μας ο Αρχάγγελος Γαβριήλ τι θα δει, τι θα βρει και τι θα διαπιστώσει; Δεν απαντώ. Η καθημερινότητα η δική μου και των άλλων βοά απαντητικά... Γι' αυτό σαρακοσιανά, νηστευτικά, όπως οι Νινευίτες, ας ομολογήσει ο καθένας μας κι όποιος το νιώθει, εκείνο που έφελνε με δάκρυα στην Παναγία ο Στουδίτης μοναχός Θεόκτιστος: «Μονάχος μου εγώ κι απ' όλους τους χωματένιους ανθρώπους, έχω υπερβεί κάθε είδους ανωμαλία. Έζησα και ζω στην ασωτία. Έγινα ανοητότερος και των άμυαλων κτηνών. Βοήθησέ με Παρθένε, εσύ που είσαι η δόξα των Αγίων Αγγέλων, με τις δικές Σου μεσιτείες». Αμήν!

3. Ποιές ήταν οι πρώτες εικόνες της Παναχίας; Ποιός τις έφτιαξε;

Πόσο όμορφη είναι η Ιερή μας Παράδοση. Πόσο απλά είναι όλα... Πόσο μεγαλειώδη και θαυμάσια. Ο ιατρός Λουκάς και η Παναγία μας συνομιλούν. Ο ιατρός της ζητάει την άδεια να την ζωγραφίσει και εκείνη την δίνει...Τι ωραία εικόνα. Πόσο όμορφα ξεκίνησε η απεικόνιση των Αγίων μορφών της ορθοδοξίας μας και η τιμητική τους προσκύνηση...Ο Ευαγγελιστής Λουκάς ήταν ο πρώτος αγιογράφος στην ορθόδοξη μας ιστορία.

Οι πρώτες του εικόνες είχαν ως θέμα την Υπεραγία Θεοτόκο Κάποια μέρα ένοιωσε την επιθυμία να ζωγραφίσει την Παναγία και γι' αυτό και της το ζήτησε και «πήρε την ευλογία της». Τότε άγγελος Κυρίου, του έδωσε τρία ξύλα και πάνω σε αυτά έφτιαξε τις τρεις πρώτες εικόνες. Όταν τελείωσε την πρώτη εικόνα την οποία έκανε με χρώματα επάνω στο ένα από τα τρία ξύλα που πήρε από τον άγγελο, πήγε να την δείξει στην Παναγία για να ακούσει την αποψή της. Εκείνη (η Παναγία), είδε την

εικόνα και του είπε ότι ήταν πολύ καλή, όμως είχε ένα έλλειμμα πολύ σημαντικό. Εικονιζόταν μόνη της, δεν είχε ζωγραφίσει ο Λουκάς τον Ιησού Χριστό, βρέφος.

Ο Ευαγγελιστής Λουκάς έκανε και δεύτερη εικόνα, την οποία έκανε με κερί και μαστίχα στο ένα από τα δύο ξύλα που έμειναν από αυτά που του έδωσε ο άγγελος, πήγε πάλι να την δείξει στην Παναγία.

Στο τελευταίο ξύλο που είχε μείνει, ο Ευαγγελιστής Λουκάς έκανε με χρυσό και ασήμι, την τρίτη εικόνα, και την πήγε και αυτή στην Παναγία. Τότε η πανάμωμος Παρθένος ευλόγησε και τις τρεις εικόνες κι είπε:

«Η χάρις του εξ εμού τεχθέντος δί' εμού μετ' αυτών».

Δηλαδή, η χάρη του υιού μου να είναι πάντα και με τις τρεις εικόνες. Αυτές τις τρεις εικόνες της Παναγίας έφτιαξε ο Ευαγγελιστής Λουκάς, που έχουν Πατριαρχική αναγνώριση, παρ' όλο που υπάρχουν πολλές που αποδίδονται σ' αυτόν και φτάνουν σε διάφορους αριθμούς (70, 80, 150 ...)

Η μία από τις τρεις εικόνες της Παναγίας που χάραξε πάνω σε ξύλο ο Ευαγγελιστής Λουκάς και διασώζονται, είναι η Παναγία Σουμελά. Από τις άλλες δύο, η μία βρίσκεται στη Μονή Κύκκου της Κύπρου και η άλλη στη Μονή του Μεγάλου Σπηλαιού.

4. Το πάντιμο σώμα της Θεοτόκου τι απέχινε;

Στο χωριό Γεθσημανή, στο μέσο μιας χαράδρας, μεταξύ του όρους Μόριον και του όρους των Ελαιών, μέσα σ' ένα λαξευτό τάφο, ενταφιάστηκε το πανάγιο σκήνωμα της Θεοτόκου.

Ο απόστολος Θωμάς ΚΑΙ σε αυτή την περίπτωση απουσίαζε από την σύναξη των άλλων αποστόλων. Κατά την ιστορία, την οποία βεβαιώνει η παράδοση, έφτασε μετά από τρεις μέρες και παρακάλεσε τους άλλους Αποστόλους να τον συνοδεύσουν ως τον τάφο, για να προσκυνήσει το άγιο σώμα της Θεοτόκου. Έτσι κι έγινε, αλλά όταν άνοιξαν τον τάφο, μεγάλη κατάπληξη και θαυμασμός τους κυριεύσε όλους. Το σώμα έλειπε και στο μνήμα κείτονταν μόνο το σεντόνι που είχαν τυλίξει το σώμα της Παναγίας. Η Παναγία αναστήθηκε και σωματικά αναλήφθηκε από την γη στους ουρανούς.

Η εορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου θεσπίσθηκε κατά τον έκτο αιώνα επί αυτοκράτορα Μαυρικίου.

- **Κείμενα για προβληματισμό:**

Γέροντας Ιάκωβος Τσαλίκης

.ΤΟ ΗΓΟΥΜΕΝΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΤΑΓΑΡΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΔΕΙΑΖΕ

Κάποιοι, τρία χρόνια μετά, τον προτρέπανε να φτιάξει ένα καλό Ηγουμενείο, γιατί λείπει στη Μονή. Και τους ξένους, από διάκο μέχρι πατριάρχη κι από κλητήρα μέχρι υπουργό, συνήθως τους δεχότανε σε μια στενή, απέριπτη και χωριάτικη τραπεζαρία, εκεί που τρώγανε και τρώνε οι μοναχοί. Ένα δωμάτιο με λίγες καλές καρέκλες επάνω, είναι κι αυτό ανεπαρκές. Δεν του άρεσε η ιδέα του μεγάλου Ηγουμενείου και, όταν τον πίεσαν, τα είπε κάπως αυστηρά:

–Άκουσε. Εγώ ούτε ηγουμενεία ζήλεψα, ούτε δόξα ζήλεψα, ούτε κτίρια, ούτε τιμές. Ζήλεψα τον παράδεισο! Ο άγιος Δαβίδ, που ζούσε στα σπήλαια και στις ερήμους και δεν είχε αυτά, τι έκανε; Με την απλότητα και την ταπείνωση κέρδισε τον παράδεισο.

Διάβασες σε κανένα Βίο αγίων ότι φτιάξανε το τάδε ηγουμενείο, το τάδε κτήριο και κερδίσανε τον παράδεισο; Αλλά έκαναν θυσίες, προσευχές, νηστείες, χαμαικοιτίες και τέτοια. Είχαν αρετές, μ'αυτές κερδίσανε τον παράδεισο. Εγώ θέλω τουλάχιστον μια γωνία στον παράδεισο, σε μια άκρη...

Και όμως χρήματα θά'βρισκε για το Ηγουμενείο... Το ταγαράκι στεκότανε πάντα στη θέση του, πάντα γεμάτο:

–Έρχονται, έλεγε, οι φτωχοί μου και λέω και τους δίνω. Και κείνο δεν αδειάζει. Γυρίζω και το βρίσκω ξεχειλισμένο.

Για να μην ξεχνάει τις πολλές περιπτώσεις, που έκρινε ότι πρέπει να στέλνει χρήματα, είχε καταλόγους. Τους βρήκαμε στο κελάκι του μακαριστού γέροντα. Κι επειδή χρειάζονταν μεγάλα χρηματικά ποσά, έλεγε σε προσκυνητές, ευκατάστατους, με τρόπο γενικό:

–Τα χρήματα δεν τα δίνει ο Θεός όλα για τον εαυτό μας.

Και το θαυμαστό ήτανε ότι το ταγαράκι τις περισσότερες φορές γέμιζε χωρίς ο ίδιος να βάζει μέσα κάτι, Δεν μπορούσε μάλιστα να το βλέπει γεμάτο. Ήξερε πολύ καλά ότι για να γεμίσει μόνο του, εκείνος πρέπει να δίνει.

Φώναξε μια μέρα τον π. Π. και του έδινε πολλά χρήματα για κάποιον που έκανε εγχειρήσεις στο εξωτερικό. Ο π. Π. υπενθύμισε ότι «πριν λίγες ημέρες δώσαμε» και ότι ακόμα είναι νωρίς για νέα προσφορά.

–Αυτά που στείλαμε τελείωσαν. Ξέρω εγώ τι σου λέω. Το σακούλι μου πάλι γέμισε. Τι να τα κάνω; Πέντε δίνω, πενήντα έρχονται...

Στυλιανός Γ. Παπαδόπουλος, Ο Μακαριστός Ιάκωβος Τσαλίκης, εκδ. «Τροχαλία»

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Το κυνήγι των πουλιών

Γράφουμε σε χαρτάκια ονόματα πουλιών τόσα όσα και τα παιδιά της συντροφιάς μας. Τα καρφισώνουμε στις πλάτες τους και με το σύνθημα ο καθένας προσπαθεί, παριστάνοντας τον κυνηγό να σκοτώσει (διαβάσει) όσα περισσότερα ονόματα πουλιών μπορεί χωρίς ο άλλος να του πει το όνομα του δικού του πουλιού. Κερδίζει αυτός που έχει τα περισσότερα ονόματα πουλιών. Τα παιδιά μπορούν να τα γράφουν ακόμα. Πρέπει να οριστεί χρονικό διάστημα για την διάρκεια του παιχνιδιού.

Υλικά: χαρτάκια με ονόματα πουλιών

4. Το τετράγωνο που μικραίνει

Υπάρχει κάτω στο πάτωμα ένα σκοινί απλωμένο στο σχήμα τετραγώνου. Η αγέλη βρίσκεται γύρω από αυτό σε κάποια απόσταση. Με το σύνθημα τρέχουν όλοι και προσπαθούν να μπουν μέσα στο τετράγωνο. Χάνει όποιος μείνει από έξω. Στη συνέχεια μικραίνουμε το τετράγωνο και κάνουμε το ίδιο μέχρι να μείνουν λίγα άτομα.

Υλικά: Σκοινί

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

- Γιατρέ μου, η καρδιά μου χτυπάει ακανόνιστα.
- Μην ανησυχείτε. Σε λίγο θα σταματήσει!

ΒΙΝΤΕΟ:

Η διδακτική ιστορία «**ΜΑΘΕΤΕ ΝΑ ΖΕΙΤΕ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=yKMhO6c8G3g>

Δευτέρα Παρουσία, Μέλλουσα Κρίση και Παράδεισος

1. Τι είναι ο Παράδεισος; Πώς μπορούμε να ζήσουμε τον Παράδεισο;

Ο πρώτος παράδεισος ήταν φυσικός. Ένας συγκεκριμένος τόπος.

Αυτό που λέμε σήμερα παράδεισος, ονομάζεται συνήθως στην Καινή Διαθήκη (αιώνια) ζωή, βασιλεία του Θεού, σωτηρία κ.α. Όλα αυτά είναι ο ίδιος ο Χριστός και προσφέρονται από Αυτόν.

Συχνά οι Πατέρες της Εκκλησίας επαναλαμβάνουν ότι όπου είναι ο Χριστός είναι και ο Παράδεισος, ενώ κόλαση είναι η απουσία του Θεού.

Για το λόγο αυτό και ενανθρώπησε, ώστε να μπορέσουν οι άνθρωποι να ενταχθούν στο σώμα του που ονομάζεται Εκκλησία. Γινόμαστε μέλη του Χριστού με το βάπτισμα και το χρίσμα, τρεφόμαστε από τη σάρκα του και το αίμα του με το μυστήριο της Θ. Ευχαριστίας, θεραπεύουμε τις πληγές των αμαρτιών μας με την εξομολόγηση κ.ο.κ.

Επομένως, όσοι τάσσονται μαζί με το Χριστό και ζουν ως μέλη του από αυτή τη ζωή, θα ζήσουν και μαζί του μετά την ανάσταση των νεκρών που προσδοκούμε. *«Εί γάρ συναπεθάνομεν, καί συζήσομεν· εἰ ὑπομένομεν, καί συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, κάκεινος ἀρνήσεται ἡμᾶς»* (Β' Τιμ 2,11-12) γράφει ο απ. Παύλος. *(Εάν πεθάνουμε, δια του βαπτίσματος, μαζί με το Χριστό, μαζί του και θα ζήσουμε αιώνια και στη μέλλουσα ζωή. Εάν υπομένουμε τις θλίψεις, όπως στον τέλειο βαθμό τις υπέμεινε Εκείνος, και θα βασιλεύσουμε μαζί μ'αυτόν. Εάν όμως τον αρνούμαστε και εκείνος θα μας αρνηθεί).*

Καμία αμαρτία δε μας «στέλνει στον παράδεισο». Ούτε όμως και τα «καλά έργα» από μόνα τους. Οι φαρισαίοι για παράδειγμα ήταν γεμάτοι από «καλά έργα».

Αυτό που έχει σημασία είναι η προσπάθεια να ζούμε εν Χριστώ και όταν αμαρτάνουμε να καθαρίζομαστε με το μυστήριο της μετάνοιας που ονομάζεται εξομολόγηση.

Πρακτικά, ο μόνος ασφαλής τρόπος για να ξέρουμε αν βαδίζουμε σωστά σ' αυτήν την πορεία, είναι να βρούμε έναν καλό πνευματικό που θα μας υποδεικνύει τις αστοχίες μας και θα μας κατευθύνει στην εν Χριστώ ζωή.

Ευτυχώς για μας, η αγάπη του Θεού είναι μεγαλύτερη από ό,τι μπορεί να θεωρήσουμε ως πιο φοβερή αμαρτία. Μάλιστα, όπως διδάσκει ο αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ακόμη κι όταν ο Θεός φαίνεται σα να «θυμώνει» μαζί μας, το κάνει από τη μεγάλη του αγάπη ώστε να μας συνεφέρει, γιατί δε θέλει να μας χάσει από κοντά του *(Ερμηνεία στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο, ομιλία 14,4 ΕΠΕ 9,456)*.

Το ότι ο πρώτος άνθρωπος που μπήκε στον παράδεισο ήταν ληστής, μας αποδεικνύει ότι ουσιαστικά δεν υπάρχει αμαρτία που να εμποδίζει την είσοδό μας σ' αυτόν. Το μόνο που μπορεί πραγματικά να μας εμποδίσει και να μείνουμε τελικά απ' έξω, είναι η εγωιστική μας διάθεση να μη ζητήσουμε ειλικρινά, έστω και την τελευταία στιγμή, τη συγχωρητική αγάπη του Χριστού.

Σοφία Χασιώτη, Δρ. Θεολογίας

2. Τί είναι και τι συμβολίζει το "δέντρο της ζωής";

Το δέντρο τῆς ζωῆς, «ξύλο τῆς ζωῆς», ἀναφέρεται γιά πρώτη φορά στο Γεν 2,9 ὅπου γίνεται ἀναφορά σέ τριῶν εἰδῶν δέντρα τοῦ παραδείσου:

1ον ἐκεῖνα πού ἔχουν βρώσιμους καρπούς

3ον τό δέντρο πού θά συντελοῦσε στήν πνευματική αὐξηση τοῦ ἀνθρώπου (ἢ καί στήν ὀλοκληρωτική ἀποξένωσή του ἀπό τό Θεό) τό δέντρο τῆς γνώσης τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ καί

3ον τό δέντρο πού θά τοῦ χάριζε τήν αἰώνια ζωή. Γιά τό ἴδιο δέντρο ὑπάρχει ἀναφορά στό Γεν 3,22.24.

Οἱ περισσότεροι Πατέρες συμφωνοῦν ὅτι πρόκειται γιά πραγματικά δέντρα πού ἐπιφορτίστηκαν μέ ἓνα ἐπιπλέον χαρακτηριστικό. Τό δέντρο τῆς γνώσης τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ ἦταν πραγματικό δέντρο καί ὄχι συμβολισμός, πού παρείχε στόν ἄνθρωπο τήν ἀφορμή τῆς ὑπακοῆς ἢ ἀνυπακοῆς στήν ἐντολή τῆς νηστείας πού τοῦ εἶχε δοθεῖ. Κατά παρόμοιο τρόπο, γιά νά ἐνθαρρύνει καί νά ὑπενθυμίζει στούς πρωτόπλαστους τή δυνατότητα τῆς ἄμεσης μετοχῆς στήν ἀθανασία, ὑπῆρχε τό δέντρο τῆς ζωῆς.

Ὅπως παρατηρεῖ στήν ἐρμηνεία τῶν παραπάνω χωρίων ὁ μακαριστός π. Ἰωήλ Γιαννακόπουλος, δέν ἦταν ὁ καρπός τοῦ δέντρου πού θά παρείχε τήν ἀθανασία. Αἴτιο τῆς ἀθανασίας εἶναι μόνο ἡ θεία βουλή καί ἡ ἐντολή τοῦ Θεοῦ πού θά δινόταν ἐφόσον ὁ ἄνθρωπος καθιστοῦσε τόν ἑαυτό του (μέ τήν πνευματική ἄσκηση πού τοῦ παρείχε τό δέντρο τῆς γνώσης) ἔτοιμο νά δεχτεῖ τή θεία αὐτή δωρεά.

Ἡ εἰκόνα τοῦ «ξύλου τῆς ζωῆς» ἐπανερχεται στήν Ἀποκάλυψη. Στο 2,7 ὁ καρπός του δίνεται πρὸς βρώση σ' ὅποιον νικήσει καί ἐξασφαλίζει τή θεραπεία ὄλων τῶν ἐθνῶν στο 22,2.14. Ἐπειδή στό βιβλίο τῆς Ἀποκάλυψης ἡ γλῶσσα εἶναι συμβολική, ὅπως συμβαίνει γενικά μέ τόν προφητικό λόγο, θά εἶναι ἄστοχο ἐρμηνευτικά νά δοῦμε ἐκεῖ τό δέντρο τῆς ζωῆς κυριολεκτικά, ὅπως βέβαια καί ὅλη τήν περιγραφή τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, ὡς πόλης γεμάτη ἀπό πολύτιμους λίθους. Ἀναμφίβολα πρόκειται γιά συμβολισμούς. Ἄλλωστε στήν Ἀποκάλυψη γενικά ἐπαναλαμβάνονται πολλές ἀπό τίς εἰκόνες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης πού βρίσκουν πιά τήν τελική τους πραγμάτωση.

Στή λατρευτική γλῶσσα τό «ξύλο τῆς ζωῆς» συνδέθηκε μέ τό ξύλο τοῦ σταυροῦ πού ἔγινε πρόξενος καί πηγὴ ζωῆς καί σωτηρίας τῆς ἀνθρωπότητος. Εἰδικά στήν ὑμνογραφία, μέ ποιητικό τρόπο ἀντιπαρατίθεται ὁ Σταυρός ἔναντι τῆς παρακοῆς τοῦ Ἀδάμ. Ψάλουμε στα τροπάρια τῆς μεγάλης ἑβδομάδας «Διά ξύλου ὁ Ἀδάμ, παραδείσου γέγονε ἄποικος, διὰ ξύλου δέ σταυροῦ, ὁ ληστής παράδεισον ὤκησεν...», ἢ στό ἐξαπόστειλᾶριο τῆς Μ. Παρασκευῆς «... καμέ τῷ ξύλῳ τοῦ σταυροῦ, φώτισον καί σῶσον με» κ.α.

Σοφία Χασιώτη, Δρ. Θεολογίας

3. Πώς ο Θεός θα κρίνει κάθε ἄνθρωπο στη Μέλλουσα Κρίση (Ματθ. 25, 31-46);

Τι δίνει αξία στην ἀνθρώπινη ὑπαρξη καί ζωή; Η σωστή πίστη; Η λατρεία; Η τήρηση των θείων ἐντολῶν; Καί αὐτά φυσικά εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητα, ἀλλά ὄχι μόνο αὐτά! Θα πρέπει οπωσδήποτε νά προσθέσουμε στα προηγούμενα καί τήν ἐμπρακτὴ ἀγάπη πρὸς ὅλους. Η παραβολικὴ αὐτὴ διήγηση, πού διασώζει ὁ ευαγγελιστὴς Ματθαῖος, ξεκαθαρίζει τι ἔχει προτεραιότητα στη ζωή μας καί τι ὄχι, ἐνῶ εἶναι πλούσια σε παραδείγματα καί παραστατικές εἰκόνες ἀπὸ τήν ποιμενική, τήν δικαστική καί τήν πολιτική ζωή. Διδάσκει λοιπὸν ὁ Χριστός:

«Ὅταν (το πότε καί το πού της Κρίσης εἶναι ἀγνωστο. Γνωστό σε μας εἶναι μόνο με ποιο τρόπο θα μας κρίνει ὅλους: Με το μέτρο της ἀγάπης) θα ἔρθει ὁ Ἵδιός του ἀνθρώπου» (τίτλος τοῦ Μεσσία, πού ἀναφέρεται στον Ἰησοῦ Χριστό καί ἐπισημαίνει τήν ταπείνωση, τὰ πάθη καί τήν ἐνδοξη ἐπάνοδό του) με ὅλη τή δόξα του καί με τή συνοδεία των ἁγίων ἀγγέλων του (καί ἐκεῖνοι ἐπίσης θα καταθέσουν μαρτυρία γιά τὰ πεπραγμένα των ἀνθρώπων, τους ὁποίους διακονοῦσαν πρὸς σωτηρίαν), θα καθίσει στον θρόνο της δόξης του. Τότε θα συγκεντρωθοῦν μπροστά του ὅλα τὰ ἔθνη (ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν), καί θα τους ξεχωρίσει (με κάθε ἀκρίβεια) ὅπως ὁ βοσκὸς ξεχωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τὰ κατσίκια (οἱ Ἰσραηλίτες πίστευαν ὅτι οἱ ἴδιοι θα κριθοῦν με ἐπιείκεια καί ὅτι οἱ εἰδωλολάτρες θα τιμωρηθοῦν. Εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον). Τὰ πρόβατα (ονομάζονται ἔτσι οἱ δίκαιοι γιά τὴν πραότητα τους καί τὴν καρποφορία σε ἀρετές) θα τὰ τοποθετήσει στα δεξιὰ του καί τὰ κατσίκια (ονομάζονται ἔτσι οἱ ἀμαρτωλοὶ γιά τὴν ἀγριότητά τους, ἀταξία, παρέκκλιση καί ἀκαρπία τους) στα ἀριστερά του (στα δεξιὰ, κατὰ τους ἀρχαίους χρόνους, ἦταν ἡ τιμητικὴ θέση καί ἀριστερὰ ἡ θέση παραγκωνισμοῦ καί ἡ υποτιμητικὴ).

Θα πει τότε ο κριτής βασιλεύς σ' αυτούς που βρίσκονται δεξιά του: «Ελάτε, οι ευλογημένοι από τον Πατέρα μου (οι εκλεκτοί), κληρονομήστε (ως άνωθεν οφειλόμενα και οικεία) την (πνευματική) Βασιλεία που σας έχει ετοιμαστεί από την αρχή του κόσμου (ή προ καταβολής κόσμου).

Γιατί πείνασα και μου δώσατε να φάω (εννοείται τα ουσιώδη),

δίψασα και μου δώσατε να πλώ (ήταν πολύ σημαντική πράξη αγάπης στην Ανατολή, λόγω και της σπανιότητας του ύδατος),

ήμουν ξένος και με περιμαζέψατε (οι περαστικοί και ξένοι αντιμετώπιζονταν συχνά με εχθρότητα και πολλές φορές ήσαν ανυπεράσπιστοι),

γυμνός (ο ημίγυμνος, ο ελάχιστος ντυμένος και αναγκεμένος άνθρωπος) και με ντύσατε,

άρρωστος και μ' επισκεφτήκατε,

φυλακισμένος κι ήρθατε να με δείτε» (αναφέρεται στις φιλανθρωπικές ιδιαίτερα πράξεις των πιστών, διότι αυτές κυρίως ζητεί από τους χριστιανούς).

Τότε θα του απαντήσουν οι άνθρωποι του Θεού: «Κύριε, πότε σε είδαμε να πεινάς και σε θρέψαμε, ή να διψάς και σου δώσαμε να πιεις; Πότε σε είδαμε ξένον και σε περιμαζέψαμε ή γυμνό και σε ντύσαμε; Πότε σε είδαμε άρρωστο ή φυλακισμένο κι ήρθαμε να σε δούμε;» (όλα αυτά τα ερωτήματά τους οφείλονται στην πραγματική αγάπη τους, που δεν περιέχει συμφέρον και υποκρισία). Και θα τους απαντήσει ο φιλόανθρωπος Κριτής: «Σας βεβαιώνω (αποτελεί και την κορύφωση της παραβολής) πως αφού τα κάνατε αυτά για έναν από αυτούς τους ασήμαντους αδελφούς μου (αδελφούς του επειδή και ο Χριστός υπήρξε πτωχός, ταπεινός, ελάχιστος εν τω κόσμω, απορριμμένος), για μένα τα κάνατε» (είναι μεγάλη τιμή αυτό για μας, διότι ο Χριστός, ως Υιός του Ανθρώπου και αντιπρόσωπος της ανθρωπότητας, ταυτίζει τον εαυτόν του με κάθε άνθρωπο που έχει ανάγκες και προβλήματα).

Ύστερα θα πει και σ' εκείνους που θα είναι στα αριστερά του: «Φύγετε από μπροστά μου οι καταραμένοι (όχι από τον Θεό, γιατί ο Θεός δεν καταριέται, αλλά από τα δικά τους έργα), πηγαίνετε μακριά από εμένα στην αιώνια φωτιά (πρόκειται για τον πόνο και τη δυστυχία που θα αισθάνονται οι άνθρωποι οι οποίοι με τον άσχημο τρόπο ζωής τους αποφάσισαν οι ίδιοι να βρίσκονται μακριά από την αγάπη του Θεού και των συνανθρώπων τους), που έχει ετοιμαστεί για το διάβολο και τους αγγέλους του (ο Θεός για τους ανθρώπους ετοίμασε τη βασιλεία του, όχι κόλαση, ενώ η αιώνια καταδίκη είναι επιλογή διαφόρων ανθρώπων).

Γιατί πείνασα και δεν μου δώσατε να φάω (εννοείται και πάλι την αναγκαία μόνο τροφή, όχι την πολυτελή),

Δίψασα και δεν μου δώσατε να πλω,

Ήμουν ξένος και δεν με περιμαζέψατε,

Γυμνός και δεν με ντύσατε,

Άρρωστος και φυλακισμένος και δεν ήρθατε να με δείτε» (δεν θα κρίνει ο Θεός τους ανθρώπους επειδή δεν απάλλαξαν κάποιους από τη φυλακή, ή τη φτώχεια τους, ή δεν κατέστησαν τους άρρωστους υγιείς, αλλά επειδή δεν ενδιαφέρθηκαν και δεν έπραξαν κυρίως τα απαραίτητα για να βοηθήσουν).

Τότε θα του απαντήσουν και αυτοί: «Κύριε, πότε σε είδαμε πεινασμένο ή δίψασμένο ή ξένο ή γυμνό ή άρρωστο ή φυλακισμένο και δεν σε υπηρετήσαμε;» Και θα τους απαντήσει: «Σας βεβαιώνω πως αφού δεν τα κάνατε αυτά (αμαρτίες εκ παραλείψεως) για έναν από τους ασήμαντους, μικρούς κατά τον κόσμο (δεν αναφέρει εδώ τον παραπάνω χαρακτηρισμό 'ελαχίστων αδελφών μου', διότι οι φαύλοι, πονηροί και άδικοι δεν θα μπορέσουν ποτέ να αισθανθούν την οικεία σχέση του Χριστού με τους πιστούς του), δεν τα κάνατε ούτε για μένα» (άγευστοι από έργα αγάπης, αρνήθηκαν να βοηθήσουν τους συνανθρώπους τους σε ώρες δύσκολες και δραματικές για εκείνους, ένοχοι γιατί δεν έπραξαν το αγαθό).

Κι αυτοί θα πάνε στην ΑΙΩΝΙΑ και ατελεύτητη (αυτό)τιμωρία-κόλαση (στην απουσία απολαυστικής κοινωνίας με την άκτιστη δόξα του Θεού, όπου θα βιώνουν μόνοι, εν τη αναστάσει, τις ανικανοποίητες επιθυμίες, τις τύψεις και ενοχές τους), ενώ οι δίκαιοι θα οδηγηθούν στην ΑΙΩΝΙΑ ζωή" (στο φως του

Θεού και τη χαρισματική-αγιαστική σχέση μαζί του), αφού δεν έπρατταν το σωστό και καλό για να βραβευτούν, ούτε από φόβο τιμωρίας, αλλά μόνο από ανιδιοτελή αγάπη.

Ο Θεός δεν είναι λοιπόν τιμωρός, ούτε εκδικείται τον άνθρωπο. Το βλέπουμε άλλωστε θαυμάσια αυτό και στην παραβολή του Σπλαχνικού Πατέρα (ή Ασώτου υιού). Οι λανθασμένες επιλογές μας είναι που μας καταστρέφουν και μας στρέφουν εναντίον του Θεού ή των συνανθρώπων μας. Η εκτεθείσα παραβολή του Ευαγγελίου αφορά το παρόν και το μέλλον της ανθρωπότητας, αν αυτή θέλει να επιβιώσει, και μάλιστα καθαρτικά και λυτρωτικά. Αφορά το ξύπνημα της συνειδήσεώς μας και τη σωστή σχέση με τους άλλους, γνωστούς, φίλους ή αγνώστους αδελφούς μας. Μας τονίζει πως η έμπρακτη εκδήλωση αγάπης, ή η παράλειψή της, κρίνει αποφασιστικά τον καθένα για τώρα και για πάντα. Διότι και τα αδειανά ακόμη χέρια πολλών (όχι τα κακά, αλλά τα αμελήσαντα να ενεργήσουν καλώς), μπορεί να μην προξενούν ζημιά, αλλά δεν παύουν να είναι άδεια από τρυφερότητα, καλοσύνη, συμπόνια και αγάπη.

Μιχαήλ Γ. Κούλης, θεολόγος

4. Τι πιστεύουμε για τη Δευτέρα Παρουσία, την ανάσταση των νεκρών και την κρίση του κόσμου;

Σαράντα μέρες μετά την ανάστασή Του, ο Χριστός υψώθηκε στον ουρανό, μπροστά στα μάτια των μαθητών Του και έτσι έφυγε από τον κόσμο. Έφυγε βέβαια μόνο ως προς το σώμα Του, γιατί πνευματικά ήταν, είναι και θα είναι πάντα κοντά μας και, μάλιστα, «πιο κοντά μας απ' ό,τι είναι η καρδιά μας». Αλλά και σωματικά, πρέπει να πούμε, ο Χριστός δεν 'απομακρύνθηκε αληθινά από μας. Βρίσκεται πολύ κοντά μας, μέσα στο άγιο δισκοπότηρο της θείας Μετάληψης, όπου κοινωνούμε το άγιο σώμα και αίμα Του στην Ορθόδοξη Εκκλησία, σε κάθε θεία λειτουργία. Πριν υψωθεί στον ουρανό – δηλαδή πριν Την ανάληψή Του, όπως λέμε αυτό το γεγονός – ο Κύριος είχε υποσχεθεί στους μαθητές Του και σε όλο τον κόσμο ότι θα ξανάρθει.

Τους είχε πει λόγια, όπως: *«Θα γίνει στον κόσμο μεγάλη θλίψη, ο Ήλιος θα σκοτεινιάσει και η σελήνη δε θα δίνει το φως της, τ' αστέρια θα πέσουν από τον ουρανό και οι δυνάμεις των Ουρανών θα σειστούν. Και τότε θα θρηνήσουν όλες οι φυλές της γης και θα δουν τον Υιό, του Ανθρώπου να έρχεται πάνω στα σύννεφα με δύναμη και δόξα πολλή. Και θα στείλει τους αγγέλους του με δυνατές σάλπιγγες και θα συγκεντρώσουν τους εκλεκτούς του από τα πέρατα της γης. Για την ημέρα και την ώρα εκείνη, κανείς δεν ξέρει, ούτε οι άγγελοι του ουρανού, παρά μόνο ο Πατέρας μου. Και όπως ο άνθρωπος δεν, ξέρει πότε θα μπει στο σπίτι του ένας κλέφτης, έτσι και ο Υιός του Ανθρώπου θα έρθει χωρίς να τον περιμένετε, γι' αυτό να είστε πάντα έτοιμοι» (Μτθ. 24, 29-31·36-44).*

«Υιό του Ανθρώπου» (=άνθρωπο) ο Χριστός ονομάζει τον εαυτό Του, από ένα όραμα του προφήτη Δανιήλ, στην Παλαιά Διαθήκη, όπου ονομάζεται έτσι (*Δανιήλ, κεφ. 7*).

Είπε επίσης: *«Αλήθεια σας λέω, ότι έρχεται ώρα – και ήδη ήρθε – που οι νεκροί θ' ακούσουν τη φωνή του Υιού του Θεού και αυτοί που θα την ακούσουν θα ζήσουν. Έρχεται ώρα, που όλοι όσοι βρίσκονται στους τάφους θ' ακούσουν τη φωνή του και θα πάνε, εκείνοι που έκαναν το καλό, σε ανάσταση ζωής, κι εκείνοι που έκαναν το κακό, σε ανάσταση κρίσης» (Ιω. 5, 25-29).*

Εκτός από τα παραπάνω, σε πάρα πολλά ακόμη σημεία της Αγίας Γραφής αναφέρεται η επιστροφή του Ιησού Χριστού, η ανάσταση των νεκρών και η κρίση των ανθρώπων. Με την κρίση αυτή (που θα την κάνει ο ίδιος ο Χριστός ως βασιλιάς του κόσμου), θα τοποθετηθούμε τελικά, όλοι οι άνθρωποι, όλων των λαών και των θρησκειών, είτε σε αιώνιο παράδεισο είτε σε αιώνια κόλαση.

Στο θέμα αυτό αναφέρεται ιδιαίτερα το τελευταίο βιβλίο της Αγίας Γραφής, η Αποκάλυψη, που έγραψε ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος, ο μαθητής του Χριστού και συγγραφέας του κατά Ιωάννην ευαγγελίου. Στα τελευταία κεφάλαιά της, η Αποκάλυψη μιλάει με έντονες περιγραφές γι' αυτά τα θέματα και κλείνει με μια υπέροχη περιγραφή του παραδείσου και μια προσευχή για να ξανάρθει ο Κύριος γρήγορα, όπως υποσχέθηκε, να μην αργήσει.

Μερικές εξηγήσεις γι' αυτά τα ζητήματα

Η Δευτέρα Παρουσία του Χριστού, λοιπόν, η ανάσταση των νεκρών και η κρίση, ο αιώνιος παράδεισος και η αιώνια κόλαση, είναι πράγματα βασικά και αναμφισβήτητα για τους χριστιανούς. Ο ίδιος ο Ιησούς Χριστός μίλησε γι' αυτά, είναι η υπόσχεση που έδωσε στους ανθρώπους και δεν υπάρχει καμία πιθανότητα να είναι ψέματα ή παραμύθια. Υπάρχουν όμως μερικά ζητήματα εδώ που χρειάζονται κάποια εξήγηση

- Η Δευτέρα Παρουσία είναι η ελπίδα και ο μεγάλος πόθος των χριστιανών, όχι κάτι που πρέπει να το φοβόμαστε. Οι πρώτοι χριστιανοί προσεύχονταν λέγοντας «ναι, έλα, Κύριε Ιησού». Εμείς είμαστε οι χριστιανοί, βαφτισμένοι στο όνομα της Αγίας Τριάδος, χρισμένοι (μυρωμένοι) με το άγιο μύρο, εξομολογούμαστε τις αμαρτίες μας και κοινωνούμε το πανάγιο σώμα και αίμα του Χριστού. Γιατί να φοβόμαστε τον γεμάτο Αγάπη Θεό μας, που καταδέχτηκε να γίνει άνθρωπος και να δώσει τη ζωή Του για να μας σώσει; Εκείνος θα έρθει να αναστήσει όλους τους ανθρώπους, να καταργήσει το θάνατο, να εξαφανίσει το Κακό από τον κόσμο! Υπάρχει μεγαλύτερη χαρά, ελπίδα και προσδοκία από αυτό;

- Η Αγία Γραφή μιλάει για σκοτεινίασμα του Ήλιου και της Σελήνης και πτώση των άστρων πριν την εμφάνιση του Χριστού. Δεν είναι καταστροφές που πρέπει να φοβόμαστε, αλλά η αλλαγή του σύμπαντος, ώστε να έχουμε «καινούργιους ουραμούς και καινούργια γη, στα οποία θα κατοικεί η δικαιοσύνη» (Β' Πτρ., κεφ. 3). Ναι, η Αγία Γραφή μιλάει και για πολέμους και για θλίψεις και συμφορές, αλλά απ' αυτές είναι ήδη γεμάτη η ανθρώπινη ιστορία, χωρίς διακοπή, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Σε κάθε εποχή το Κακό επιτίθεται στο Καλό και οι άνθρωποι του Θεού χρειάζεται να κρατούν δυνατή τη φλόγα της πίστης και της αγάπης, για ν' αντέχουν με τη βοήθεια της θείας χάριτος. Μήπως περιμένουν τη Δευτέρα Παρουσία για να τρομάξουν ή να υποφέρουν οι άνθρωποι που ζούσαν και ζουν σε πόλεμο, ξεριζωμούς, κατοχές, απάνθρωπες δικτατορίες, αθεϊστικά καθεστώτα που βασανίζουν και σκοτώνουν τους χριστιανούς; Ή σε συνθήκες πείνας, φτώχειας, εξαθλίωσης, κατάθλιψης, αθεράπευτων ασθενειών; Όχι, όλοι αυτοί, αν πιστεύουν στο Χριστό, περιμένουν τη Δευτέρα Παρουσία για να πάψει το Κακό να έχει δύναμη στον κόσμο. Κι αν εμείς δε ζούμε σε τέτοιες συνθήκες- που ίσως ζούμε – ας περιμένουμε μαζί τους για τον ίδιο λόγο.

- Πριν τη Δευτέρα Παρουσία θα υπάρχουν ιστορικά σημάδια: πόλεμοι, συμφορές, αλλά και μαζική αποστασία από το χριστιανισμό, καθώς και ελάττωση της αγάπης των ανθρώπων. Όλα αυτά τα σημάδια τα βλέπουμε σε διάφορες εποχές κι όμως η Δευτέρα Παρουσία δεν έχει γίνει ακόμη. Έτσι, παρόλο που και σήμερα τα παρατηρούμε, δεν είναι σίγουρο ότι ο καιρός έφτασε. Ίσως να έφτασε, ίσως όχι. Όμως, έτσι κι αλλιώς, πρέπει ν' αγωνιζόμαστε για να κρατήσουμε μέσα μας τη φωτιά της πίστης και της αγάπης, ενάντια στην απιστία, τη σκληρότητα και την κακία που βλέπουμε γύρω μας. Ν' αγωνιζόμαστε πνευματικά, να μεταδίδουμε αυτή τη φλόγα στους συνανθρώπους μας και να φωτίζουμε μ' αυτήν τις καρδιές των παιδιών μας. Έτσι θα είμαστε κοντά στο Θεό και θα σωθούμε και σ' αυτή τη ζωή και στην αιωνιότητα, είτε γίνει τώρα η Δευτέρα Παρουσία είτε μετά από χίλια ή από εκατό χιλιάδες χρόνια. Άλλωστε, ο Θεός (που βρίσκεται έξω από το χρόνο και είναι ο δημιουργός του χρόνου) αντιλαμβάνεται το δικό μας χρόνο εντελώς διαφορετικά. «*Χίλια χρόνια για τον Κύριο είναι σαν μία μέρα*», λέει ο απόστολος Πέτρος, στην Καινή Διαθήκη (Β' Πτρ. 3, 8), αλλά και ο ποιητής του Ψαλμού 89 στην Παλαιά Διαθήκη.

5. Τι είναι ο Παράδεισος;

Ο παράδεισος και η κόλαση δεν είναι καταστάσεις που τις ζούμε μόνο μετά το θάνατό μας, αλλά ξεκινούν από εδώ και συνεχίζονται στην αιωνιότητα. Παράδεισος είναι η χαρά της παρουσίας του Χριστού στη ζωή μας, που έρχεται όταν σπείρουμε και καλλιεργήσουμε στην καρδιά μας την ταπείνωση, την πίστη, την αγάπη και τη συγχώρηση. Κόλαση είναι ο πόνος που προκαλεί μέσα μας η απουσία της αγάπης και η υποδούλωσή μας στα πάθη μας, στα ελαττώματά μας, στην αρνητική πλευρά του εαυτού μας.

Χιλιάδες ορθόδοξοι χριστιανοί έχουν γίνει και γίνονται άγιοι ενώ ακόμα ζουν. Βέβαια, μετά θάνατον ο παράδεισος και η κόλαση ξεκαθαρίζονται πια. Εδώ η χαρά και η λύπη συχνά ανακατεύονται, εκεί

όμως θα είναι καθαρά. Αμέσως μετά το θάνατό μας θα ζήσουμε τη «μερική κρίση» του Θεού και μια πρόγευση του παραδείσου ή της κόλασης. Ο πλήρης παράδεισος και η πλήρης κόλαση θα υπάρξουν μετά τη Δευτέρα Παρουσία, την ανάσταση και την τελική κρίση.

6. Και η Κόλαση τι είναι;

Κατά τους αγίους διδασκάλους της Ορθοδοξίας, η κόλαση είναι:

Το ίδιο το Φως του Θεού που ο εγωιστής άνθρωπος το βλέπει με ακατάλληλα τα πνευματικά του μάτια δε μπορεί να το αντέξει και να ενωθεί σωστά μαζί του γι' αυτό το βλέπει και το ζει ως φωτιά. Η κόλαση δεν είναι «τιμωρία των αμαρτωλών» από το Θεό αλλά η ακαταλληλότητα και η άρνηση του ανθρώπου με τη σκοτεινιασμένη ψυχή να δεχτεί το Φως και την Αγάπη του Θεού. Τα σκληρά λόγια που λέει ο Χριστός για την κόλαση εξηγούν οι αγιοί μας (δηλ. οι Πατέρες της Εκκλησίας), είναι συμβολισμοί αυτών των καταστάσεων, που όμως είναι πολύ πιο οδυνηρές απ' ό,τι μπορεί να βάλει ο νους μας.

7. Τι είναι ο Αντίχριστος;

Είναι «το Θηρίο», που αναφέρει η Αποκάλυψη αρχίζοντας από το κεφ. 13, δηλ. ένας παγκόσμιος σατανικός αυτοκράτορας, που θα πείσει την πλειοψηφία των ανθρώπων να τον λατρέψει, θα κάνει τρομερό διωγμό αίματος ενάντια σε όσους αρνηθούν τη λατρεία του, (κυρίως, φυσικά, στους χριστιανούς, που θα δηλώσουν ότι λατρεύουν μόνο τον Τριαδικό Θεό εν Χριστώ), και θα σφραγίσει τους πιστούς του στο μέτωπο ή στο δεξί χέρι με το όνομά του ή «τον αριθμό του», που θα είναι 666 (στην Αποκάλυψη το γράφει χξς κατά το αρχαίο ελληνικό σύστημα αρίθμησης).

8. Μήπως βρισκόμαστε πράγματι ένα βήμα πριν την εποχή του Αντίχριστου;

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, το ηλεκτρονικό χρήμα, οι κάρτες με τα τσιπάκια, μήπως είναι καλώδια, με τα οποία σκοτεινοί κύκλοι – υπηρέτες και πρόδρομοι του Θηρίου – δένουν γρήγορα πλέον τον καθένα μας για να μας κάνουν υπηκόους, δούλους και λάτρεις του δαιμονικού ψευτο-Χριστού τους; Φαίνεται ότι και οι άνθρωποι ακόμη σύντομα θα εξαναγκαστούμε να βάλουμε τσιπάκια στο σώμα μας. Μήπως αυτό είναι το χάραγμα (η σφραγίδα) του Θηρίου;

Μπορεί ναι, μπορεί να έρθει στο μέλλον άλλη εποχή, πιο ταιριαστή στην Αποκάλυψη, που δεν τη φανταζόμαστε, και να είναι εκείνη η εποχή του Θηρίου. Το σίγουρο είναι πως σε κάθε γενιά – και σήμερα – «πολλοί πλάνοι [=πνευματικοί απατεώνες] εμφανίστηκαν στον κόσμο... αυτός είναι ο πλάνος και ο αντίχριστος», όπως γράφει ο ίδιος ο συγγραφέας της Αποκάλυψης, άγιος Ιωάννης ο Ευαγγελιστής και μαθητής του Χριστού, (το αναφέρει στη Γ' επιστολή του, αλλά δεσ και το κεφ. 3 της Α' επιστολής του, που όλες βρίσκονται στην Καινή Διαθήκη, πριν την Αποκάλυψη).

Δεν είναι μυστικό πως τον κόσμο δεν τον κυβερνούν τα κράτη, αλλά οι οικονομικές αυτοκρατορίες, δηλ. οι πολυεθνικές εταιρίες και οι διεθνείς τράπεζες. Αλλά υπάρχουν και άλλες «αυτοκρατορίες», οικονομικές & πολιτικές φυσικά, αλλά και πνευματικές. Αυτοί οι κύκλοι υποδουλώνουν πνευματικά τον άνθρωπο, (όλη την ανθρωπότητα), του ρίχνουν το δόλωμα της καταναλωτικής αφθονίας, της δήθεν ευημερίας, της δήθεν αρμονίας, (που υποστυλώνεται πλέον με γιόγκα και άλλα ινδουιστικά), και τελικά τον βυθίζουν σ' έναν ωκεανό απελπισίας, παρακμής και πόνου, επειδή είναι ένας ωκεανός ζωής απόλυτα μπουκωμένης από τεχνολογία, αλλά χωρίς Χριστό. Αυτός είναι ο κόσμος, όπως τον κατασκευάζουν εδώ και πολλά χρόνια οι αληθινοί «ηγέτες» του, που δεν είναι άνθρωποι του Θεού.

Απέναντι σ' αυτή την πνευματική και υλική σκλαβιά, η αντίσταση και η ελευθερία δε θα 'ρθει με πολιτική και κοινωνική αγανάκτηση και συγκεντρώσεις στις πλατείες, δε θα 'ρθει με διαμαρτυρίες, αγώνες και απαιτήσεις οικονομικής φύσεως, αλλά με πνευματικό αγώνα, προσευχή, ορθόδοξη

πνευματική και σωματική άσκηση (=όλο και μεγαλύτερη απεξάρτηση από την ανάγκη για χρήμα και για κατανάλωση), με θεία Χάρη.

Οι ορθόδοξοι χριστιανοί και όχι οι κοινωνικοί και πολιτικοί αγωνιστές αντιστέκονται στο παγκόσμιο σκοτεινό, κυριολεκτικά δαιμονικό, σύστημα, που είναι και πολιτικό-οικονομικό, αλλά και βαθύτατα πνευματικό και αποσκοπεί όχι στην αφαίρεση των χρημάτων μας, (που το ίδιο μάς πρόσφερε σε αφθονία ξεγελώντας μας για να εγκαταλείψουμε το Χριστό και την Εκκλησία, την τιμή προς τους αγίους, τη θεία Μετάληψη, τη νηστεία, το αναμμένο καντήλι στο σπίτι, στα εικονίσματα και στην καρδιά μας), όχι στην κατάργηση των εργασιακών και κοινωνικών δικαιωμάτων μας (που κι αυτό το κάνει, για να μας δέσει πιο σφιχτά), αλλά στην υποδούλωση των ψυχών μας, στην απομάκρυνση απ' το Χριστό και στο ριζισμό μας, (αφού δε θα θυμόμαστε καν πια πώς πάνε στην Εκκλησία, πώς εξομολογούνται, πώς προσεύχονται ... και θα τα έχουμε όλ' αυτά απαξιώσει, απαξιώνοντας τους «παπάδες»), στην αγκαλιά του ψεύτικου δικού τους «θεού», του διαβόλου. Άλλωστε «όλες οι θρησκείες δεν είναι ίδιες», όπως παπαγαλίζουν και μας πιπιλίζουν τ' αφτιά και το μυαλό. Όχι, δεν είναι.

9. Πώς θα κρίνει ο Θεός τον κόσμο;

Όλοι οι άνθρωποι, όλων των θρησκειών, θα κριθούν από το μοναδικό αληθινό Θεό, τον Ιησού Χριστό, και θα ζήσουν αιώνια στον ίδιο, παράδεισο και στην ίδια κόλαση με τους χριστιανούς. Δε θα κριθούν οι πιστοί κάθε θρησκείας από κάποιους δικούς τους θεούς, γιατί στην πραγματικότητα δεν υπάρχουν άλλοι θεοί εκτός από ένα Θεό, την Αγία Τριάδα.

10. Πώς όμως θα κριθούν οι πιστοί των άλλων θρησκειών;

Βλέπουμε ότι σε όλες τις θρησκείες υπάρχουν καλοί και ταπεινοί άνθρωποι. Όμως στις διάφορες θρησκείες, έξω από την Ορθοδοξία, υπάρχουν επίσης και διδασκαλίες που ανακατεύουν την αλήθεια και το ψέμα, καθώς επίσης και λατρείες σε, «θεούς» σκληρούς, επικίνδυνους και σκοτεινούς. Όλα αυτά σίγουρα επηρεάζουν τη σωτηρία των ανθρώπων. Επίσης, λείπουν από εκεί το βάπτισμα, η θεία Μετάληψη, η εξομολόγηση και όλα τα εφόδια που προσφέρει ο Χριστός μέσω της Εκκλησίας για να γίνει άγιος ο άνθρωπος.

Έτσι, ο ίδιος ο Χριστός έδωσε εντολή στους μαθητές Του και κατ' επέκτασιν σε όλους μας να διαδίδουμε το μήνυμά Του σε όλους τους λαούς – να μιλάμε για το Χριστό και την Εκκλησία Του σε όλους τους ανθρώπους, για να σωθούν όσο το δυνατόν περισσότεροι (η εντολή αυτή υπάρχει στο τέλος του κατά Ματθαίον ευαγγελίου). Αυτό μόνο μπορούμε να ξέρουμε με σιγουριά. Επιθυμία και αγώνας μας είναι να σωθούν όλοι οι άνθρωποι.

11. Πότε θα γίνει η Δευτέρα Παρουσία;

Δεν πρέπει να μας βασανίζει η αγωνία για το πότε θα γίνει η Δευτέρα Παρουσία. Θα γίνει όταν έρθει η ώρα της, κατά την αλάνθαστη κρίση και σοφία του Θεού. Ό,τι κι αν κάνουμε, δεν πρόκειται να μάθουμε τη χρονολογία. Ο Κύριος αρνήθηκε να την αποκαλύψει ακόμη και στους ίδιους τους μαθητές Του (Μτθ. 24, 36).

Τόνισε όμως ότι -παρόλο που θα υπάρχουν σημάδια- η στιγμή εκείνη θα έρθει ενώ δεν την περιμένουμε και ότι πρέπει να είμαστε πάντα έτοιμοι.

Να επισημάνουμε εδώ ότι ακόμη κι αν η Δευτέρα Παρουσία γίνει μετά από αιώνες, σίγουρα η δική μας προσωπική συνάντηση με το Θεό δε θ' αργήσει. Μετά από μικρό ή μεγάλο χρονικό διάστημα θα κοιμηθούμε – όχι για να ξυπνήσουμε το πρωί, αλλά για να ξυπνήσει η ψυχή μας στην πορεία προς τον Ουρανό! Τότε θα συναντήσουμε το Θεό, δηλαδή το Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό, και πρέπει να είμαστε έτοιμοι. Αυτή είναι η προσωπική μας Δευτέρα Παρουσία και πρέπει, να έχουμε στο χέρι το εισιτήριο, δηλαδή την πίστη, την ταπείνωση και την αγάπη μας προς όλο τον κόσμο, ακόμη και προς τους εχθρούς μας, όπως μας ζήτησε και μας δίδαξε ο Χριστός.

Σχετική βιβλιογραφία:

Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννου Προδρόμου Καρέα, Θάνατος, Ανάσταση και αιώνια ζωή, εκδ. «Ετοιμασία»

Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεου (Βλάχου), Η ζωή μετά τον θάνατο, εκδ. Ι. Μονής Γενεθλίου Θεοτόκου Πελαγίας

Θεόδωρος Ι. Ρηγινώτης, Θεολόγος

• Κείμενα για προβληματισμό:

Όσιος Παΐσιος ο Αγιορείτης

ΑΣ ΜΗΝ ΠΕΤΡΟΒΟΛΟΥΜΕ... ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ!

Είπα σε κάποιον μία φορά: Ξέρεις πώς υπάρχουν και μαχητές τού πειρασμού;».

Ό Χριστιανός δέν πρέπει νά είναι φανατικός, άλλα νά έχη αγάπη γιά όλους τους ανθρώπους. Όποιος πετάει λόγια αδιάκριτα, και σωστά νά είναι, κάνει κακό.

Γνώρισα έναν συγγραφέα πού είχε ευλάβεια πολλή, άλλα μιλούσε στους κοσμικούς μέ μία γλώσσα ωμή, πού προχωρούσε όμως σε βάθος, και τους τράνταζε.

Μιά φορά μου λέει: «Σε μία συγκέντρωση είπα αυτό και αυτό σέ μία κυρία». Άλλα μέ τον τρόπο πού της τό είπε, την είχε σακατέψει. Την πρόσβαλε μπροστά σέ όλους. «Κοίταξε, τού λέω, εσύ πετάς στους άλλους χρυσά στεφάνια μέ διαμαντόπετρες, έτσι όμως πού τά πετάς, σακατεύεις κεφάλια. Όχι μόνον ευαισθητα άλλα και γερά». Ας μην πετροβολάμε τους ανθρώπους... χριστιανικά.

Όποιος ελέγχει μπροστά σέ άλλους κάποιον πού αμάρτησε ή μιλάει μέ εμπάθεια γιά κάποιο πρόσωπο, αυτός δέν κινείται από τό Πνεύμα τού Θεού κινείται από άλλο πνεύμα. Ό τρόπος της Εκκλησίας είναι ή αγάπη- διαφέρει από τόν τρόπο των νομικών.

Ή Εκκλησία βλέπει τά πάντα μέ μακροθυμία και κοιτάζει νά βοηθήση τόν καθέναν, ο,τι και άν έχη κάνει, όσο αμαρτωλός και άν είναι. Βλέπω σέ μερικούς ευλαβείς ένα είδος παράξενης λογικής.

Καλή είναι ή ευλάβεια πού έχουν, καλή και ή διάθεση γιά τό καλό, άλλα χρειάζεται και ή πνευματική διάκριση και ευρύτητα, γιά νά μή συνοδεύη την ευλάβεια ή στενοκεφαλιά, ή γεροκεφαλιά (τό γερό δηλαδή αρβανίτικο κεφάλι). Όλη ή βάση είναι νά έχη κανείς πνευματική κατάσταση, γιά νά έχη τήν πνευματική διάκριση, γιατί αλλιώς μένει στο «γράμμα τον νόμου», και τό «γράμμα του νόμου άποκτείνει».

Αυτός πού έχει ταπείνωση, δεν κάνει ποτέ τόν δάσκαλο ακούει και, όταν τού ζητηθη ή γνώμη του, μιλάει ταπεινά. Ποτέ δέν λέει «εγώ», άλλα «ό λογισμός μου λέει» ή «οί Πατέρες είπαν». Μιλάει δηλαδή σάν μαθητής. Όποιος νομίζει ότι είναι ικανός νά διορθώνη τους άλλους έχει πολύ εγωισμό.

- Όταν, Γέροντα, ξεκινάη κανείς από καλή διάθεση νά κάνη κάτι και φθάνη στά άκρα, λείπει ή διάκριση;

- Είναι ό εγωισμός μέσα στην ενέργεια του αυτή και δέν το καταλαβαίνει, γιατί δέν γνωρίζει τόν εαυτό του, γι' αυτό πιάνει τα άκρα. Πολλές φορές από ευλάβεια ξεκινούν μερικοί, άλλα που φθάνουν!

Όσίου Παΐσιου Αγιορείτου Λόγοι, τ-Β' «Πνευματική αφύπνιση»,

εκδ. Ι. Ησυχαστηρίου «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ», Σουρωτή Θεσσαλονίκης, σ. 78-82

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Κρυμμένη λέξη.

Ένα παιδί βγαίνει έξω από την αίθουσα. Τα άλλα ορίζουν μια λέξη π.χ. " δυνατός ". Έρχεται το παιδί μέσα και κάνει μια οποιαδήποτε ερώτηση σε ένα από τα παιδιά, π.χ. " Γιατί είσαστε εδώ " Η

απάντηση πρέπει να είναι τέτοια, που να περιλαμβάνεται και η κρυμμένη λέξη, όπως " είμαστε εδώ γιατί έπιασε δυνατός αέρας" ή γιατί παίζουν τα παιδιά . Η απάντηση μπορεί να είναι, παίζουν για να κάνουν δυνατό και ωραίο κορμί. Οι ερωτήσεις συνεχίζονται μέχρις ότου το παιδί ανακαλύψει την κρυμμένη λέξη.

5. Το ψάρεμα

Ο παιδαγωγός ή ένα παιδί γίνεται ψαράς και 10-12 παιδιά παριστάνουν τα ψάρια. Ο ψαράς ανεβαίνει σε ένα κάθισμα κρατώντας στο χέρι ένα καλάμι ή ξύλο από το οποίο κρέμεται ένα σχοινί με ένα ελκυστικό δόλωμα (καραμέλα-λουκούμι) Αρχίζει να μετακινεί το αγκίστρι μπροστά από τη μύτη των ψαριών. Τα παιδιά καταβάλλουν προσπάθειες για να πιάσουν με το στόμα τους μόνο το δόλωμα δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιήσουν τα χέρια τους.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Ένας ταξιθέτης, κάνοντας έλεγχο στο θέατρο, βλέπει κάποιον με σχισμένα ρούχα, μέσα στα αίματα, σε κακό χάλι, ξαπλωμένο ανάμεσα σε δύο καθίσματα:

- Μπορώ να δω το εισιτήριό σας;
- Του δίνει ο τύπος το εισιτήριο, το κοιτάει ο ταξιθέτης και λέει:
- Σ' έπιασα! Αυτό είναι για τον εξώστη!
- Το ξέρω. Έπεσα!

ΒΙΝΤΕΟ

Η διδακτική ιστορία «**Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΤΑΛΟΥΔΑΣ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=8wYi6MCjDM>

Οι Άγιοί μας

1. Πώς μπορούμε να γνωρίσουμε τους Αγίους μας και μάλιστα τον Άγιο, που φέρουμε το όνομά του;

Ἡ ἀγάπη μας πρὸς τοὺς Ἁγίους, καὶ ἰδιαίτερα πρὸς αὐτόν, πού ἀξιωθήκαμε νὰ φέρουμε τὸ ὄνομά του, φανερώνεται καὶ μὲ τὴ μελέτη τῆς ζωῆς του.

Πρώτη καὶ βασικὴ πηγὴ γιὰ τὴ ζωὴ τους, εἶναι οἱ ἱερὲς Ἀκολουθίες τῆς Ἐκκλησίας μας. Οἱ ὕμνωδοί, φωτισμένοι ἀπὸ τὸ Θεό, ἔφαλλαν ὀλόκληρη τὴ ζωὴ τους, ἀπὸ τὴ γέννηση μέχρι τὸ θάνατό τους.

Μέσα στὰ Μηναῖα, βρίσκουμε ἀρκετές πληροφορίες γιὰ τοὺς Ἁγίους ἐκείνους, πού εἶναι περισσότερο γνωστοί· τὰ Ἀπολυτικά, τὰ Κοντάκια, τὰ Καθίσματα, οἱ Κανόνες, ἐξυμνοῦν τὴν ἅγια ζωὴ τους. Τὰ Συναξάρια ἀποτελοῦν τὸ βασικὸ ἀνάγνωσμα. Οἱ Ὁμιλίες τῶν Πατέρων συμπληρῶνουν τὸ βίό τους.

Ἵπάρχουν ὅμως κι ἄλλες ἀξιόλογες πηγές. Ὁ Συναξαριστής, ἕνας τόμος γιὰ κάθε μῆνα, ὅπου ὁ πιστὸς βρίσκει τοὺς Ἁγίους πού γιορτάζουν κάθε μέρα. Βιβλία, πού παρουσιάζουν τὴ ζωὴ ἀρκετῶν ἁγίων, κι ἐμεῖς προτιμοῦμε αὐτό, πού ἔχει τὸν ἅγιό μας. Τεύχη, καὶ Φυλλάδια, πού προβάλλουν σὺντομα, τὴ ζωὴ καὶ τὴ διδασκαλία ἐνός Ἁγίου.

2. Πώς γιορτάζουμε τοὺς Ἁγίους μας με τρόπον που να ἀρέσει στο Θεό;

Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος

«Οἱ γιορτές τῶν μαρτύρων δικαιώνονται, ὄχι μόνο γιὰ ἐκείνους πού γιορτάζουν, ἐπειδὴ φέρνουν τὸ ὄνομά τους, ἀλλὰ καὶ μέσα στίς ψυχές ὄλων ἐκείνων πού τίς γιορτάζουν.

Νά τί σημαίνει αὐτό πού σᾶς εἶπα· Μιμήθηκες τὸ μάρτυρα; Ζήλεψες τὴν ἀρετὴ του; Ἀκολούθησες τὰ ἴχνη τῆς καθαρῆς ζωῆς του; Ἄν πράγματι τὰ ἔκανες ὅλα αὐτά, τότε ἐσύ τίμησες θεάρεστα τὸ μάρτυρα, κι ἂν ἀκόμη δὲν εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς γιορτῆς του. Γιατί τιμὴ ἁγίου σημαίνει μίμηση ἁγίου.

Ἦρθες σήμερα στό ναό, γιὰ νὰ δεῖς ἀνθρώπους, πού ἀρνήθηκαν τὴν παρούσα ζωὴ καὶ πέταξαν γιὰ τὴν αἰώνια. Γίνε κι ἐσύ ἀντάξιος τῶν ἀγώνων τους. Περιφρόνησαν ἐκεῖνοι τὴν ἐπίγεια ζωὴ; Περιφρόνησε κι ἐσύ τίς ἐφήμερες ἀπολαύσεις.

Μάζεψε μέσ στήν ψυχὴ σου τὸ κέρδος, πού ἀπόλαυσες ἀπὸ τὴ γιορτὴ τοῦ μάρτυρα. Γύρισε πίσω στό σπίτι σου, δείχνοντας σ' ὅλους μέ τὸ φωτεινὸ πρόσωπό σου, ὅτι εἶδες μάρτυρες. Ἔτσι ἄς ἐπιστρέφουμε πάντοτε ἀπὸ τοὺς μάρτυρες, ἀπὸ τὰ πνευματικὰ μύρα, ἀπὸ τὰ οὐράνια λιβάδια, ἀπὸ τὰ παράδοξα θεάματα.

Τότε, ἀφοῦ ἐμεῖς οἱ ἴδιοι προγευτοῦμε τὴν αἰώνια χαρὰ, θὰ τὴν μεταδώσουμε καὶ σ' ἄλλους. Κι ὅλοι μαζί, θὰ πετύχουμε τὰ μελλοντικὰ ἀγαθὰ μέ τὴ χάρη καὶ τὴ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ».

3. Πώς τιμάμε πραγματικὰ τοὺς Ἁγίους μας;

Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός

«Τί δέ θά ἔδινες, γιὰ νὰ βρεῖς ἕνα πρόσωπο, πού θά ἀναλάμβανε νὰ μιλήσει γιὰ χάρη σου, μπροστά σέ ἐπίγειο βασιλιά;

Εμείς τώρα, δέν πρέπει νά τιμοῦμε τούς Ἁγίους, τούς προστάτες ὁλόκληρου τοῦ γένους, πού γιά χάρη μας παρακαλοῦν τό Θεό; Καί βέβαια, πρέπει νά τούς τιμοῦμε. Γι' αὐτό χτίζουμε ναούς, ἀφιερωμένους στό ὄνομά τους· προσφέρουμε προσφορές· ὑμνοῦμε τίς μνήμες τους· συμμετέχουμε μέ χαρά στίς γιορτές τους.

Ἄν θελήσουμε σήμερα νά τούς τιμήσουμε, μέ ὅποιονδήποτε ἄλλο τρόπο, ἔξω ἀπό τό πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας, καί δέν κάνουμε ἐκεῖνα, πού εὐαρεστοῦν τό Θεό, σίγουρα θά τούς δυσαρεστήσουμε.

Ἄς τούς τιμήσουμε, «έν ψαλμοῖς καί ὕμνοις καί ὠδαῖς πνευματικαῖς»· αὐτοί μέ τίς μεσιτεῖες τους, ἐπιζητοῦν γιά χάρη μας, τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

Ἄς χτίσουμε γι' αὐτούς ναούς κι ἄς ὑψώσουμε εἰκόνες ἱερές· ἄς γίνουμε οἱ ἴδιοι, ἔμψυχοι ναοί καί εἰκόνες ζωντανές, μιμούμενοι τίς ἀρετές τους.

Ἄς ἐξετάσουμε τή ζωή τους· ἄς ἀντιγράψουμε τήν πίστη, τήν ἀγάπη, τήν ἐλπίδα, τήν ὑπομονή τους. Ποιοί ἔφτασαν μάλιστα μέχρι τό μαρτυρικό θάνατο.

Ἄς τούς μιμηθοῦμε, γιά ν' ἀπολαύσουμε μαζί τους, τά ἀμάραντα στεφάνια τῆς αἰώνιας δόξας τοῦ Θεοῦ».

4. Να γιορτάζουμε την ημέρα των γενεθλίων ἢ την ονομαστική γιορτή μας;

«Μέσα στό πλαίσιο τῆς οἰκογένειας, τῆς Ἐκκλησίας τοῦ οὐρανοῦ, ἔχω μόνο ἓνα ὄνομα· ὅλοι μας ἔχουμε ἓνα μόνο ὄνομα. Τό αἰώνιο ὄνομά μας, πού πήραμε κατά τή βάπτισή μας. Κι εἶναι ἅγιο, γιατί δόθηκε ἀπό τό Θεό καί καταγράφηκε ἀπό τούς ἀγγέλους.

Γι' αὐτό λοιπόν, ἐμεῖς οἱ πιστοί πρέπει, νά ἐορτάζουμε τήν ὀνομαστική μας ἐορτή κι ὄχι τήν ἡμέρα τῆς γέννησής μας, ὅπως γιορτάζουν σήμερα οἱ περισσότεροι κάτοικοι τῆς γῆς. Ἐκτός ἀπό αὐτό, ὑπάρχει κι ἄλλος λόγος, γιά τόν ὁποῖο πρέπει νά τιμοῦμε τήν ὀνομαστική μας ἐορτή.

Ὁ ἅγιος, πού φέρουμε τό ὄνομά του, εἶναι ἓνα ἀδιάσπαστο κομμάτι τῆς οἰκογένειάς μας καί τῆς καθημερινῆς ζωῆς μας.

Μετά τή βάπτισή μας, παίρνουμε τήν εἰκόνα τοῦ ἁγίου προστάτη μας. Τήν φυλάγουμε κρεμασμένη στό εἰκονοστάσι τοῦ σπιτοῦ μας, σ' ὅλη μας τή ζωή.

Μά κι ὅταν πεθάνουμε, θά μάς βάλουν τήν εἰκόνα του στό στήθος μας. Γιατί κι ἄν ἐμεῖς πεθάνουμε, οἱ Ἅγιοι παραμένουν ζωντανοί, ὄχι μόνο στόν οὐρανό, ἀλλά καί στή γῆ.

Ὁ ἅγιος πού φέρουμε τό ὄνομά του, εἶναι συγχρόνως κι ὁ πρεσβευτής μας στόν οὐρανό. Θά εἶναι ἓνας ἀπό τούς ὑπερασπιστές μας στήν τελική κρίση· θά εἶναι πολύ κοντά στήν κυρία Θεοτόκο, τή Μητέρα τοῦ Θεοῦ μας καί πλάι στό φύλακα ἀγγελό μας».

Virgil Gheorgiu, Πᾶς ἐορτάζομεν «κατά Θεόν»,
εκδ. Ι. Ν. Αγ. Ιωάννου Προδρόμου Πτολεμαΐδος

5. Σε ποιες κατηγορίες χωρίζει η εκκλησία μας τους Αγίους της και γιατί;

Ἡ Ἐκκλησία μας χωρίζει τούς Ἁγίους της σε διάφορες κατηγορίες ἀνάλογα μέ τήν ιδιότητα τους.

- **Προφῆτες:** Λέγονται ὅλοι ἐκεῖνοι ὅλους τούς ἁγίους ἐκείνους ἄνδρες καί γυναῖκες πού κατά τήν προ Χριστοῦ περίοδο μέχρι καί τόν Ἰωάννη τόν βαπτιστή κήρυξαν στον Ἰουδαϊκό λαό τόν λόγο τοῦ Θεοῦ καί προφήτευσαν τήν ἔλευση τοῦ Μεσσία ὅπως ὁ Μωυσῆς, ὁ Ἡλίας, ὁ Ησαΐας καί ἄλλοι.

- **Προπάτορες:** Λέγονται κυρίως οἱ πρόγονοι τοῦ Χριστοῦ ἀπό τοῦ Ἀδάμ μέχρι καί τῶν ἀμέσων κατά σάρκα προγόνων Του καί ευρύτερα καί ὅλοι οἱ ἄνδρες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης πού ἐζήσαν πρὶν ἀπό τόν Χριστό οἱ «Δίκαιοι» ὅπως ὁ Ἐνῶχ, ὁ Νωε, ὁ Ἐσδρας κλπ.

- **Ἀπόστολοι:** Λέγονται οἱ ἀμέσοι μαθητές τοῦ Χριστοῦ οἱ δώδεκα καί οἱ εβδομήκοντα ὅπως ὁ Πέτρος καί Παῦλος, ὁ Ἀνδρέας, ὁ Κλεώπας ἀλλά καί οἱ πρῶτοι μαθητές τῶν Ἀποστόλων πού ἐκήρυξαν καί αὐτοί τόν Εὐαγγέλιο ὅπως ὁ Τίτος, ὁ Τιμόθεος ὁ Σίλας κ.α. Στήν ἴδια κατηγορία ἔχουμε τούς τέσσερεις Εὐαγγελιστές πού ἐγράψαν τὰ ἰσάριθμα κανονικά εὐαγγέλια, καί οἱ Ἰσαπόστολοι οἱ Ἅγιοι δηλαδή πού δέν ἦταν μὲν Ἀπόστολοι ἀλλά πρόσφεραν τόσες μεγάλες υπηρεσίες στον Χριστιανισμό,

που από ευγνωμοσύνη τους αναγνωρίστηκε από την Εκκλησία ίση αξία με τους Αποστόλους όπως ο Κων/νος και η μητέρα του Ελένη, η Φωτεινή η Σαμαρείτιδα, η Όλγα των Ρώσων κλπ.

- **Μάρτυρες:** Είναι οι πιστοί εκείνοι χριστιανοί που από τον Πρωτομάρτυρα Στέφανο μέχρι και τους σύγχρονους μας νεομάρτυρες προτίμησαν τον Θάνατο και τον πιο φρικτό ακόμη αρκεί να μην αρνηθούν τον Χριστό και προδώσουν την πίστη Εκείνου, που πρώτος εμαρτύρησε για την Σωτηρία όλων μας. Σ' αυτούς υπάγονται και οι Ιερομάρτυρες οι κληρικοί δηλαδή μάρτυρες όπως ο Χαραλάμπης, ο Βλάσσιος, ο Ερμόλαος κ.α., οι Οσιομάρτυρες, οι μοναχοί δηλαδή μάρτυρες, όπως ο Νίκων και η Ευγενία, οι Μεγαλομάρτυρες που υπέφεραν πριν πεθάνουν τα πιο φρικτα βασανιστήρια για να ξαναγυρίσουν στην ειδωλολατρία όπως είναι ο Γεώργιος, ο Δημήτριος, οι Θεόδωροι κ.α., οι Παρθενομάρτυρες, οι γυναίκες Παρθένοι που μαρτύρησαν για τον Χριστό, όπως η Βαρβάρα, η Αικατερίνη κ.α., οι Οσιοπαρθενομάρτυρες οι μοναχές δηλαδή μάρτυρες όπως η Παρασκευή και τέλος οι Νεομάρτυρες οι σύγχρονοι μας δηλαδή μάρτυρες, που βασανίστηκαν και σκοτώθηκαν από τους Τούρκους γιατί αρνήθηκαν να αλλάξουν την πίστη τους (κάπου αναφέρει ο Φώτης Κόντογλου ότι οι Νεομάρτυρες εκτιμώνται περί τους 35.000!) όπως ο Γεώργιος εξ Ιωαννίνων, Θεόδωρος ο Βυζάντιος, Γεώργιος ο Χιοπολίτης κ.α.

- **Ομολογητές:** Λέγονται οι χριστιανοί που στην εποχή των διωγμών σύρθηκαν στα ειδωλολατρικά δικαστήρια, ομολόγησαν την πίστη τους στον Χριστό, τους υπέβαλλαν σε μαρτύρια για να Τον αρνηθούν, αλλά για τον ένα ή τον άλλο λόγο δεν θανατώθηκαν όπως οι μάρτυρες πχ ο Μάξιμος, ο Χαρίτων κ.α.

- **Όσιοι:** Λέγονται οι μοναχοί και Οσίες μοναχές που έζησαν υποδειγματική μοναχική ζωή και δεν πρόσφεραν μεν το αίμα τους αλλά θυσίασαν την ζωή τους και με καθημερινό «μαρτύριο της συνειδήσεως» κέρδισαν τον ουρανό. Πχ Αντώνιος, Ευθύμιος, Αθανάσιος ο εν τω Άθω, Ευφροσύνη κ.α.

- **Ιεράρχες και Διδάσκαλοι:** Λέγονται οι μεγάλοι εκείνοι επίσκοποι που με αγιότητα και φρόνηση ποίμαιναν τον λαό του Θεού και δίδαξαν γραπτά ή προφορικά τον Λόγο της αληθείας όπως οι τρεις Ιεράρχες Βασίλειος, Γρηγόριος και Ιωάννης, ο Αθανάσιος κ.α.

- **Πατέρες:** Λέγονται –κυριολεκτικά– οι κληρικοί εκείνοι που διακρίθηκαν για την αγιότητα του βίου τους και την ορθή τους διδασκαλία που διατύπωσαν στα σοφά τους συγγράμματα, αλλά και γενικά όλοι οι άγιοι κληρικοί και μοναχοί.

Ιωάννου Μ.Φουντούλη, «Απαντήσεις εις Λειτουργικές Απορίες»

6. Ποιες γιορτές έχει καθιερώσει η Εκκλησία για να τιμά τους Αγίους της;

Η Εκκλησία μας, μας προτρέπει να μιμηθούμε τους Αγίους μας, στο φρόνημα και τη ζωή τους, υπενθυμίζοντας μας το «Άγιοι γίνεσθε ότι εγώ Άγιος ειμί» (Α΄ Πέτρ. α΄, 16) και ότι «Μνήμη Αγίου, μίμηση Αγίου» (Πατέρες της Εκκλησίας).

Σ' αυτή τη μίμηση διευκολύνει ή Εκκλησία τους πιστούς με την καθιέρωση εορτών προς τιμή τους. Τέτοιες γιορτές είναι:

α. Επέτειοι του Μαρτυρίου ή της κοιμήσεως των Αγίων. Η ημέρα αυτή ονομάζεται «μνήμη Αγίου» ή «γενέθλιος ημέρα» του Αγίου (εισήλθε – γεννήθηκε στην αιώνια ζωή).

β. Συνάξεις. Πρόκειται για εορτές που τελούνται την επόμενη ημέρα μιας Δεσποτικής ή Θεομητορικής εορτής. Συνάζονται οι πιστοί για να τιμήσουν το πρόσωπο το οποίο συμμετείχε ή συνέβαλε στην εορτή. Έτσι έχουμε; Σύναξη της Θεοτόκου στις 26 Δεκεμβρίου (αυτή έγέννησε τον Χριστό), Σύναξη του Προδρόμου στις 7 Ιανουαρίου (αυτός βάπτισε τον Χριστό), Σύναξη του αρχαγγέλου Γαβριήλ στις 26 Μαρτίου κ,λπ.

γ. Ευρέσεις και άνακομιδές ή μετακομιδές αγίων λειψάνων.

δ. Επέτειοι θαυμάτων και σπουδαιών γεγονότων από τη ζωή της Εκκλησίας ή των Αγίων.

ε. Έπι πλέον για να τιμηθούν όλοι μαζί οι Άγιοι, γνωστοί και άγνωστοι, θεσπίστηκε και η εορτή «Των Αγίων Πάντων», που εορτάζεται την πρώτη Κυριακή μετά την Πεντηκοστή.

Καί οι πιστοί ανταποκρινόμενοι στη φροντίδα αυτή και αγάπη της Εκκλησίας προστρέχουν στους Ναούς για να τους τιμήσουν, αλλά και για να ζητήσουν την πρεσβεία και μεσιτεία τους: «Αγιε του Θεού... πρέσβευε υπέρ ημών». Αυτό το πνεύμα εκφράζει και το τροπάριο του Μεγάλου Αποδείνου; «Κύριε, εἰ μὴ τοὺς ἁγίους σου εἶχομεν πρεσβευτὰς καὶ τὴν ἀγαθότητα σου συμπαθοῦσαν ἡμῖν, πῶς ετολμῶμεν, Σωτὴρ ἡμῶν σε...».

π. Γεώργιος Κουγιουμτζόγλου

7. Σε ποιο γεγονός ή ποιο Πρόσωπο είναι αφιερωμένη η κάθε ημέρα της εβδομάδας;

- **ΚΥΡΙΑΚΗ:** στην Ανάσταση του Κυρίου (Παναγία Τριάς ο Θεός ελέησον ημάς).
- **ΔΕΥΤΕΡΑ:** στους αγίους Ταξιάρχες (Άγιοι Αρχάγγελοι, πρεσβεύσατε υπέρ εμού).
- **ΤΡΙΤΗ:** στον άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο και Βαπτιστή. (Βαπτιστά του Χριστού, πρέσβευε υπέρ εμού).
- **ΤΕΤΑΡΤΗ:** στην σταύρωση του Κυρίου και στην Υπεραγία Θεοτόκο. (Σταυρέ του Χριστού, σώσον με τη δύναμει σου και Υπεραγία Θεοτόκε σώσον ημάς).
- **ΠΕΜΠΤΗ:** στους αγίους Αποστόλους και τον άγιο Νικόλαο. (Άγιοι Απόστολοι, πρεσβεύσατε υπέρ εμού και, Άγιε Νικόλαε, πρέσβευε υπέρ εμού).
- **ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ:** στην σταύρωση του Κυρίου. (Σταυρέ του Χριστού, σώσον με τη δύναμει σου).
- **ΣΑΒΒΑΤΟ:** στους αγίους Πάντες και στους νεκρούς. (Άγιοι Πάντες, πρεσβεύσατε υπέρ εμού).

8. Είναι οι άγιοί μας "πανταχού παρόντες";

Από τον Μέγα Βασίλειο μαθαίνουμε ότι οι άγιοι "*Πανταχού προφθάνουν, όχι όμως κατά φύση και ουσία*". Σε πολλά μέρη μπορούν να βρίσκονται τα πνεύματα και οι ψυχές των Αγίων, για αυτό και ενεργούν ταυτόχρονα με διάφορους τρόπους και σε διάφορους τόπους, δια της θείας Χάριτος.

"*Αι των Αγίων ψυχαί πανταχού ορώσι και ενεργούσιν*", όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Μέγας Βασίλειος : "*Τα των Αγγέλων αναρίθμητα πλήθη. Και μετά τούτων τα των Πατέρων άγια πνεύματα. Ουδείς γαρ τούτων εστίν ος ουχί πανταχού καθορά*". (λόγος περί παρθενίας).

Πώς γίνεται αυτό; Ο Θεός και η Χάρη του Θεού, υπάρχει πανταχού ως φύση απεριόριστος. Επειδή λοιπόν οι ψυχές των αγίων είναι ενωμένες με τον πανταχού υπάρχων Θεό και της πανταχού Χάριτος του Θεού, για αυτό και αυτές αφού ακριβώς με αυτήν την Χάρη είναι ενωμένες, πανταχού προφθάνουν και ενεργούν. Όχι κατά φύση και ουσία, γιατί περιορισμένες είναι λόγω της ουσίας τους, αλλά "κατά Χάριν και μέθεξιν θείαν".

9. Τί συμβολίζει το "φωτοστέφανο" στις αχιογραφίες;

Το φως στην διδασκαλία της ορθοδόξου πίστεώς μας κατέχει πρωτεύουσα θέση. Όχι βέβαια το φως το αισθητό, το κτιστό με όλα του τα γνωρίσματα τα φθαρτά και πεπερασμένα, αλλά το άκτιστο, και αἴδιο το Φῶς το εκ Φωτός, όπως ομολογούμε στο σύμβολο της πίστεως. Ο Χριστός δηλαδή, που γνωρίζει τον εαυτό Του στους πιστούς ως φῶς. Σ' εκείνους που δια της βιοτής τους αξιώθηκαν αυτής της θεοποιοῦ θεωρίας του ακτίστου Φωτός.

Όλες οι εκκλησιαστικές τέχνες τονίζουν αυτή την αποκαλυπτική αλήθεια, ότι ο Θεός είναι φῶς, και ως φως γνωρίζει τον εαυτό του στους θεουμένους.

Αυτό το φως στην ζωγραφική των εικόνων εκφράζεται ως φωτεινό στεφάνι γύρω από τις ιερές κεφαλές των εικονιζομένων προσώπων. Δηλώνει ότι ο άνθρωπος αυτός μετείχε από αυτή την ζωή της καθαρτικής, φωτιστικής, και, θεοποιοῦ ενεργείας του Τριαδικού Θεού.

Ο φωτοστέφανος, έχει καταγωγή ειδωλολατρική, και κληροδοτήθηκε αργότερα στην χριστιανική τέχνη. Τον συναντάμε στην Αίγυπτο, ως σύμβολο του ηλίου· κατόπιν και στον Βουδισμό, και από εκεί

στην Ρώμη. Για παράδειγμα, φωτοστέφανος περιβάλλει την κεφαλή του αυτοκράτορος Τραϊανού στην αψίδα του Μ. Κωνσταντίνου. Αλλά και αργότερα, κυρίως από τον ΙΒ΄ αιώνα σε πολλά αραβικά χειρόγραφα. Ενώ σε πολλές εικόνες της δύσης ο φωτοστέφανος είναι απαραίτητος να δηλώσει την αγιότητα του εικονιζομένου προσώπου λόγω της κοσμικότητας που τα διακρίνει, στην ορθόδοξη ζωγραφική των εικόνων μπορούμε και από την όλη στάση του εικονιζομένου να καταλάβουμε την ιερότητά τους. Παρατηρούμε μάλιστα ότι σε πολλές εικόνες των παλαιότερων χριστιανικών παραστάσεων, όπως π.χ. στις τοιχογραφίες των κατακομβών, σε εικόνες του Χριστού και της Παναγίας ο φωτοστέφανος απουσιάζει εντελώς, καθώς επίσης και σε σαρκοφάγους του Ιδ΄ αιώνα και σε ορισμένα ψηφιδωτά, όπως π.χ. στα ψηφιδωτά του τρούλου του αγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης.

Όταν οι χριστιανοί άρχισαν να χρησιμοποιούν τον φωτοστέφανο τον έβαζαν, όπως φαίνεται, όχι μόνο ως διακριτικό των ιερών μορφών, αλλά και των σημανόντων προσώπων, όπως π.χ. στην Santa Maria Maggiore, φωτοστέφανο έχει και ο Ηρώδης, και όπως στον άγιο Βιτάλιο, οι Ιουστινιανός και Θεοδώρα. Γενικότερα στο Βυζάντιο, φωτοστέφανο έχουν τα μέλη της βασιλικής αυλής.

Για την ορθόδοξη εικονογραφία ο φωτοστέφανος καθιερώθηκε ως σύμβολο της μεθέξωσ του εικονιζομένου προσώπου με τον Θεό, την πηγή του φωτός.

Ο φωτοστέφανος τοποθετείται μόνο στο κεφάλι του αγίου και όχι σε όλο του το σώμα, διότι ο εγκέφαλος είναι το πολυτιμότερο όργανο στον άνθρωπο· σ' αυτόν οδηγούν και από αυτόν πηγάζουν όλες οι αισθήσεις· εκεί είναι το κέντρο της σκέψεως και της διανοίας. Τα πρόσωπα της εικόνας που διαπερνώνται από τούτο το άκτιστο φως μετέχουν μυστικά στην ζωή του Θεού, αφού κατά τον άγιο Γρηγόριο Νύσσης "διά τούτο τω φωτί, προσεγγίσασα η ψυχή φως γίνεται".

Στην Δύση ο πνευματικός χαρακτήρας του συμβόλου αυτού παρανοήθηκε εντελώς. Έλαβε την μορφή ελλειψοειδούς, κυκλικού στεφανιού, που σχεδιάζεται πάνω και πέρα από το κεφάλι των αγίων. Εικονίζεται ως ακτινοβολία που πηγάζει μέσα από την μορφή του εικονιζομένου αγίου· "Ψυχή η καταλαμφθείσα τελείως υπό του αρρήτου κάλλους της δόξης του φωτός του προσώπου του Χριστού, και κοινωνήσασα πνεύματι αγίω τελείως... όλη οφθαλμός, και όλη φώς, και όλη πρόσωπον", κατά τον άγιο Μακάριο τον μέγα.

Το χρώμα που χρησιμοποιείται συνήθως για τον φωτοστέφανο είναι χρυσό ή κίτρινο. Ο χρυσός κυρίως, αντιθέτως από τα άλλα χρώματα, δεν ζη από το φως διότι είναι φώς. Άλλωστε η παχύτητα της ύλης υπονοεί την απουσία φωτός, ενώ και η έντονη φωτεινότητα ελαφρώνει το βάρος και προκαλεί διαφάνεια.

Ο φωτοστέφανος μπορεί να κοσμεείται με διάφορα σχήματα ή λουλούδια κ.λ.π., ενώ αυτόν του Χριστού τον συναντάμε σταυροφόρο, έχοντα μέσα του τα γράμματα Α-Ω ή αργότερα Ο-ΩΝ. Μπορούμε δε να τον συναντήσουμε και σε άλλους τύπους όπως, τετράγωνο ή τρίγωνο. Ο τετράγωνος έμπαινε συνήθως σε ιερά πρόσωπα που ήταν εν ζωή, για κάποιο ιερό έργο που επιτελούσαν. Τέτοιους φωτοστεφάνους συναντούμε στις κεφαλές των δύο κτητόρων που εικονίζονται εκατέρωθεν του αγ. Δημητρίου στον νότιο πεσσό του Ι. Βήματος του ομωνύμου ναού. Αλλά, και από τον 13^ο αιώνα εμφανίζεται στην Δύση σχεδιαζόμενος, κυρίως στην παράσταση της Αγίας Τριάδος ή να περικλείη τον "Παντεπόπτην Θείον Οφθαλμόν".

Ο φωτοστέφανος, λοιπόν, είναι εκείνο το σύμβολο που από την πρώτη του εμφάνιση δήλωνε κάτι ξεχωριστό και χρησιμοποιήθηκε από τους αγιογράφους για να δηλώσει την θέωση και τον αγιασμό του εικονιζομένου προσώπου. Σ' αυτόν τον εκφαντορικό γνόφο, (κατά τον Αρεοπαγίτη άγιο Διονύσιο) ως αποβλέπουμε όλοι μας μετέχοντας στην καθαρτική, φωτιστική, θεοποιό ενέργεια της Παναγίας Τριάδος.

π. Σιλουανός Πεπονάκης, «Ο φωτοστέφανος των Αγίων, φως και ζωή Του»

10. Τί είναι η λιτανεία;

Η Λιτανεία παράγεται από το ρήμα λιτανεύω, που σημαίνει, παρακαλώ, ικετεύω. Προέρχεται δε, από το ουσιαστικό «Λιτή» = δέηση, παράκληση και δηλώνει την ενέργεια του «λιτανεύει», δηλαδή, την πάνδημο παράκληση προς επέμβαση Θεού, σε περιόδους επιδημίας, ανομβρίας κλπ.

Στην εκκλησιαστική λοιπόν γλώσσα λιτανεία είναι η «μετ'ευχών και ύμνων» θρησκευτική τελετή, με συμμετοχή του κλήρου και του λαού, σε πομπή, προς επίκληση του Θεού σε καιρό θεομηνίας ή προς απόδοση τιμής σε μνήμη Αγίου κλπ. Σαν συνήθεια υπάρχει ήδη από τις αρχές του Γ' αιώνα, όπου αρχικά και λόγω διωγμών, ετελούνταν πάντοτε την νύκτα, κυρίως ως «νεκρική πομπή» (μεταφορά λειψάνων κλπ). Μετά τους διωγμούς όμως, γινόντουσαν τακτικότερα και οποιαδήποτε ώρα είτε ημέρα είτε νύκτα και για άλλους λόγους, όπως για παράκληση σε καιρό ανάγκης, σε ανακομιδή λειψάνων, για υποδοχή επισκόπου αλλά και ευχαριστία μετά από παρέλευση των δυσμενών συνθηκών.

Οι λιτανείες διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες:

- **Τακτικές** είναι εκείνες που τελούνται σε συγκεκριμένη ώρα και μέρα ανελλιπώς κάθε χρόνο, πχ η περιφορά του Επιταφίου την Μ.Παρασκευή, περιφορά εικόνων Πολιούχων αγίων, ή, σε ημέρες μεγάλων εορτών λιτανείες λειψάνων των Αγίων κλπ
- **Έκτακτες** είναι εκείνες που τελούνται σε καιρούς ανάγκης ή θεομηνίας λόγω ανομβρίας, επιδημίας, καθώς και πχ κατά τα εγκαίνια ενός Ιερού Ναού.
- **Γενικές ή δημόσιες** είναι εκείνες κατά τις οποίες συμμετέχει όλος ο κλήρος και ο λαός όλων των ναών ενός τόπου ή μιας περιοχής.

Σαφώς λοιπόν από τα παραπάνω συμπεραίνεται ότι, ο σκοπός της Λιτανείας είναι η επίκληση βοήθειας σε καιρό ανάγκης ή η εξωτερική ευχαριστία προς το Θεό και απόδοση τιμής προς τους Αγίους.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η Λιτανεία πρέπει να γίνεται μέσα σε απόλυτο κλίμα ευλάβειας κατάνυξης και σεβασμού, έτσι ώστε να παρακινεί τον λαό σε προσευχή και κατάνυξη και όχι να περιορίζεται μόνο στη «θεαματικότητα». Τέλος στην Ελλάδα το δικαίωμα καθορισμού των λιτανειών το έχει η εκκλησιαστική αρχή, κατόπιν συνεννοήσεως με την πολιτική αρχή.

Πηγή: «Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαίδεια»

11. Ποιοί ήταν οι Άγιοι Απόστολοι και πως πέθαναν;

- Ο Πέτρος : τον σταύρωσαν!
- Ο Ανδρέας : τον σταύρωσαν!
- Ο Ματθαίος : τον έκαψαν ζωντανό σε ένα καμίνι.
- Ο Ιάκωβος : τον έσφαξαν.
- Ο Σίμωνας ο Ζηλωτής : τον σταύρωσαν!
- Ο Φίλιππος : τον κρέμασαν ανάποδα.
- Ο Ιάκωβος ο του Ζεβεδαίου : τον έσφαξαν.
- Ο Βαρθολομαίος : τον σταύρωσαν!
- Ο Ιούδας ο Θαδδαίος : τον θανάτωσαν με τόξα.
- Ο Θωμάς : τον θανάτωσαν με τόξα.
- Ο Ματθίας (που πήρε την θέση του Ιούδα του Ισκαριώτη): με φρικτά βασανιστήρια.
- Ο Ιωάννης ο Θεολόγος : πέθανε με φυσικό θάνατο.

12. Τι πρέπει να γνωρίζουμε για τον Άγιο Βαλεντίνο;

Στην Ορθόδοξη Εκκλησία Άγιος Βαλεντίνος δεν υπάρχει. Είναι απαράδεκτο, λοιπόν, να προβάλλεται η έννοια της αγιότητας σε ανύπαρκτο πρόσωπο και με στόχο να δικαιολογηθεί ή και να καλυφθεί η αμαρτία. Αλλά και αν ακόμη οι παπικοί ή οι προτεστάντες αναγνωρίζουν ή θα αναγνωρίσουν στο μέλλον κάποιον σαν άγιο και προστάτη του έρωτα και των ερωτευμένων, θα είναι και αυτό ένα ακόμη τραγικό τους λάθος κοντά στα τόσα, που έχουν διαπράξει από τον καιρό του σχίσματος. Και είναι αυτονόητο ότι η Ορθοδοξία σε καμμία περίπτωση δεν θα γίνη συνεργός σε τέτοιου είδους πλάνες.

Η καινοφανής και απαράδεκτη αυτή γιορτή είναι κατάλοιπο αρχαίου ειδωλολατρικού εθίμου που οδηγούσε τους νέους και τις νέες σε ακατανόμαστες σαρκικές ακολασίες. Στις ημέρες μας πήρε μια σύγχρονη μορφή. Προβάλλει παραπλανητικά τον έρωτα και την αγάπη, που είναι έννοιες θεϊκές και πνευματικές, αλλά οδηγεί, δυστυχώς, τα νειάτα. στις ίδιες ακολασίες που οδηγούσε και στην αρχαιότητα. Το απαράδεκτο αυτό έθιμο προσπαθούν, δυστυχώς και στην πατρίδα μας, να το στηρίξουν διάφοροι επιχειρηματίες, που έχουν οικονομικό κέρδος από την υπόθεση αυτή, συμμετέχοντας έτσι στο πνευματικό έγκλημα που διαπράττεται εναντίον της νεολαίας. Για να κερδίσουν χρυσό, πρόδωσαν τον Χριστό και το άγιο θέλημά Του. Εκμεταλεύθηκαν την ευκαιρία, και υπερεπρόβαλλαν τον ανύπαρκτο άγιο του έρωτα. Κερδίζουν, έτσι, πολλά χρήματα, αδιαφορούν, όμως, εγκληματικά για την πνευματική ζημιά που γίνεται στην ανυποψίαστη νεολαία.

Αυτό που διαφημίζεται σήμερα, κυρίως πριν από το Μυστήριο του Γάμου, σαν αγάπη και αληθινός έρωτας, ούτε αγάπη είναι, ούτε έρωτας. Είναι ένστικτο, είναι εμπαθές συναίσθημα, είναι επιθυμία για σαρκική ήδονη, είναι ζωώδης και κτηνώδης κατάσταση, αγάπη πάντως και έρωτας δεν είναι. Ο έρωτας είναι πνευματική υπόθεση, δίδεται σαν δώρο από τον Θεό και έχει αρχή το Μυστήριο του Γάμου. Τότε ενεργοποιείται με την ευλογία του Θεού και τότε μοναδικά και προσωπικά αναφέρεται στο ανδρόγυνο. Μόνο μία φορά μπορεί ένας άνδρας να ερωτευθή μία γυναίκα και αντιστρόφως. Και αυτή την δυνατότητα την δίδει μόνο ο Χριστός και μόνο μετά την ευλογία του Γάμου.

Μπορούν τα νιάτα και πρέπει να ερωτευθούν, με θείο έρωτα, πριν από τον Γάμο. Όχι όμως άνθρωπο, αλλά τον Θεάνθρωπο Κύριο Ιησού Χριστό. Αυτόν τον θείο έρωτα είχαν όλοι οι Άγιοι και όλες οι Αγίες της Εκκλησίας. Ο Χριστός ήταν γι' αυτούς "ο Νυμφίος" της ψυχής τους. Όσο αύξανε ο έρωτάς τους για τον Χριστό τόσο προώδευαν πνευματικά. Αποκτούσαν πολύ μεγάλο πόθο για τον Χριστό στην ψυχή τους. Καιγόταν η καρδιά τους από την φλόγα της θεϊκής αγάπης. Με την πνευματική φλόγα του έρωτα για τον Χριστό διέκοπταν την σαρκική φλόγα για την πορνεία. Απολάμβαναν τέτοια θεϊκή γλυκύτητα από την ένωσή τους με τον Χριστό, που δεν άφηνε την ψυχή τους να δημιουργήση μια συμβατική και εφήμερη σχέση με την αμαρτία. Ένας πολύ μεγάλος Άγιος, ο Άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος, έχει γράψει 8200 στίχους με τους οποίους υμνεί τον θείο έρωτα και την ένωση της ψυχής με τον αγαπημένο Χριστό. Γράφει χαρακτηριστικά: "Έλα Χριστέ, που είσαι το φως το αληθινό. Έλα Εσύ, που είσαι η αιώνια ζωή. Έλα Εσύ, τον οποίο ποθεί η ψυχή μου. Έλα Εσύ, που από λαχτάρα και πόθο ήλθες μέσα μου και με βοήθησες κι εμένα να σε ποθήσω και να σε λαχταρήσω. Έλα Εσύ, που είσαι η πνοή μου, η ζωή μου, η παρηγοριά της ταπεινής μου ψυχής, η χαρά μου, η δόξα μου, η παντοτεινή μου ηδονή και απόλαυση".

Αυτός είναι ο αληθινός έρωτας των Αγίων. Αυτόν τον έρωτα, τον θείο έρωτα, που ενώνει την ψυχή με τον Χριστό συμφέρει πνευματικά να αποκτήσουν όλα τα νιάτα. Έτσι πρέπει να προετοιμασθούν για τον γάμο τους. Όχι με προγαμιαίες σχέσεις και σαρκικούς δήθεν έρωτες. Όχι με άγιους Βαλεντίνους και όλες τις σχετικές ξενόφερτες ανοησίες. Και όταν έλθη η ευλογημένη στιγμή του γάμου, τότε, χωρίς να παύση να είναι πρώτος στόχος ο θείος έρωτας, το νεόνυμφο ζευγάρι θα πάρη ευλογία, δύναμη και ενίσχυση από τον Χριστό και για τον ανθρώπινο έρωτα, που θα κατευθύνεται μοναδικά από τον άνδρα προς την μοναδική γυναίκα του, και από την γυναίκα προς τον μοναδικό άνδρα της, που μόλις πριν από λίγο θα έχουν ενωθή με τα δεσμά του γάμου. Και ο ανθρώπινος αυτός έρωτας θα πρέπει να είναι μοναδικός, προσωπικός και ισόβιος.

Αλλά και αν κάποια νειάτα δεν επιλέξουν τον γάμο, η ορθοδοξία ένα μόνο δρόμο σωτηρίας έχει να τους δείξη εκτός από τον γάμο. Τον δρόμο του Μοναχισμού. Τον δρόμο της ολοκληρωτικής αφιερώσεως στον Χριστό, που ακολούθησαν πλήθος ευλογημένες ψυχές στην πορεία της Εκκλησίας. Οι Μοναχοί και οι Μοναχές με όλα τα μέσα της ασκήσεως αγωνίζονται να έχουν διαρκώς στην ψυχή τους τον θείο έρωτα. Λέγει ένα τροπάριο του Όρθρου: "Τοις ερημικοίς ζωή μακαρία εστί, θεϊκώ έρωτι πτερουμένοι". Που σημαίνει: "Μακάρια και τρισευτυχισμένη είναι η ζωή αυτών που διάλεξαν την Μοναχική ζωή, διότι με τα φτερά του θεϊκού έρωτα πετάνε πνευματικά και ανεβαίνουν προς τον αγαπημένο τους Χριστό".

Προσπαθήσαμε πολύ σύντομα να δείξουμε στα νειάτα ότι δεν υπάρχει άγιος του έρωτα και ότι αυτός, που παραπλανητικά κάποιοι κατασκεύασαν, είναι ψεύτικος και επικίνδυνος. Προσπαθήσαμε επίσης να δείξουμε στα νειάτα ποιός είναι ο αληθινός έρωτας των αγίων, τον οποίο πρέπει να αποκτήσουν. Τί θα διαλέξουν τα νειάτα; Ευχόμεθα εκ καρδίας να διαλέξουν και να ζήσουν τον θείο έρωτα είτε μέσα από το μυστήριο του Γάμου, είτε μέσα από το μυστήριο του Μοναχισμού, όπως τον έζησαν πλήθος Μοναχοί ή Έγγαμοι, αληθινοί Άγιοι της Εκκλησίας μας. Μόνο στην περίπτωση αυτή θα απολαύσουν, μαζί με όλους τους Αγίους, για πάντα, στην αιωνιότητα, "τήν απέραντη ηδονή όσων θα βλέπουν το απεριγράπτο κάλος του προσώπου του αγαπημένου τους Χριστού".

Αρχιμ. Νεκτάριος Γκολιόπουλος

• Κείμενα για προβληματισμό:

.ΔΙΔΑΧΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΡΟΝΤΑ ΙΑΚΩΒΟ ΤΣΑΛΙΚΗ

- Έλεγε ο πατήρ Ιάκωβος « Η χάρη των Αγίων μας ακόμη και πάνω στα ξύλα των αγίων εικόνων υπάρχει. Κάποτε στην Μικρά Ασία ένας Τούρκος κτηνοτρόφος προσπάθησε με το τσεκούρι του να σχίσει παλιό ξύλο εικόνας. Με την πρώτη τσεκουριά το ξύλο άρχισε να αιμοραγεί. Ο τούρκος τότε πανικόβλητος παρέδωσε την εικόνα στους χριστιανούς διηγούμενος το θαύμα.»
- Άλλοτε πάλι σε λιτανεία της εικόνας της Παναγίας ο Γέροντας είδε την εικόνα ζωντανή την Παναγιά να σηκώνει το χέρι της και να τον ευλογεί.
- Τόνιζε ο Γέροντας ότι μεγάλη σημασία στην πνευματική εξέλιξη των απογόνων έχει η πνευματική κατάσταση και η βιωτή των γονιών.
- Έλεγε ο Γέροντας «Μια φορά που λειτουργούσα δεν μπορούσα να κάνω Μεγάλη Είσοδο από αυτά που έβλεπα. Οπότε ξαφνικά νιώθω να με σπρώχνει κάποιος από τον ώμο και να με οδηγεί στην Αγία Πρόθεση. Ήταν ο Αρχάγγελος.»
- Όταν ο Γέροντας κοινωνούσε τους πιστούς και έβλεπε τα πρόσωπά τους, άλλα πρόσωπα έβλεπε με μορφές ζωνών και άλλα να λάμπουν σαν τον ήλιο. Ενώ όταν προσκόμιζε έβλεπε τις ψυχές που περνούσαν από μπροστά του και τον παρακαλούσαν να τις μνημονεύσει.
- Στους γονείς που ρωτούσαν τι κάνουν τα παιδιά τους όταν δεν ακούνε έλεγε: «προσευχή θα κάνετε με πίστη θα τα νουθετήσετε και όσο μπορείτε με την αγάπη και με τον καλό τον τρόπο. Όχι με αυστηρότητα.»
- Αναφερόμενος ο Γέροντας στο θέμα της νηστείας έλεγε: « Η νηστεία είναι η πρώτη εντολή του Θεού και ο Χριστός μας ακόμη νήστεψε. Εμένα δεν με έβλαψε η νηστεία μέχρι σήμερα που είμαι 70 χρονών. Και τα δαιμόνια και οι αρρώστιες και όλα τα πάθη με τη νηστεία και με την προσευχή αποβάλλονται.»
- Ένας άνθρωπος ρώτησε «Εφόσον ο πατήρ Ιάκωβος αγαπά Τον Θεό γιατί ο Θεός επέτρεψε και πήγε στο νοσοκομείο και του έκαναν σοβαρές εγχειρήσεις;» Ο Γέροντας απάντησε: «Επέτρεψε ο Θεός για να ταπεινωθώ».
- Συχνά ο Γέροντας έλεγε «Δεν πρέπει παιδιά μου να έχει κανείς αμφιβολίες ούτε δυσπιστίες. Να έχετε πίστη Θεού ως κόκκον σινάπεως και ότι ζητήσετε ο Θεός θα σας το δώσει. Πάντα η προσευχή στηρίζει. Να μη φοβόμαστε. Ει ο Θεός μεθ' ημών, ουδείς καθ' ημών».
- «Χωρίς την ψυχήν μας καθάρην, δεν έχουμε κανένα όφελος από τη Θεία Κοινωνία. Για αυτό να μη διστάζετε, να μην ντρέπεστε και να εξομολογηίστε. Ότι και αν έχετε κάνει, την πιο μεγάλη αμαρτία, ο πνευματικός έχει την εξουσία από το Χριστό και από τους Αποστόλους με το πετραχήλι του να τη συγχωρήσει.»
- «Η στενοχώρια είναι η πιο μεγάλη αρρώστια, να τη διώχνετε.»
- «Στην Εκκλησία βρίσκουμε την υγεία, την παρηγοριά, την ελπίδα και τη σωτηρία της ψυχής μας».

«Αχ, τι να σας πω τώρα. Να σας πω και αυτό, καίτοι αυτό είναι ένα απόρρητο της ζωής μου, αλλά για την αγάπη σας, να πούμε, γιατί κι εσείς ανηψάκια μου είσαστε, θα σας το πω.

Το έκζεμα το οποίο έχω, αυτήν την πληγή που έχω στο ποδάρι, τό 'χω από δεκαπέντε χρονών. Δοκίμασα διάφορα φάρμακα, τίποτε. Τώρα που πέρασε η ηλικία, τότες περισσότερο επιδεινώθη το πράγμα. Καθήμενος στο κρεβάτι, το ονομάζω το "κρεβάτι του πόνου" εγώ.

Διότι να καθίσω όπως καθόσαστε εσείς, δεν μπορώ. Θα καθίσω λίγο, δεν μπορώ, κατεβαίνουν τα αίματα και πονάει περισσότερο η πληγή, ενώ έτσι, τρόπον τινά, αν βάλεις κι ένα μαξιλάρι και σηκώσεις λιγάκι το ποδάρι πιο ψηλά, κατεβαίνουν κάτω τα αίματα και ελαφρώνεται ο πόνος. Ε, τη νύχτα προσπαθώ έτσι να ελαφρώσω τον πόνο.

Αλλά καθήμενος εδώ μου δημιουργήθηκε και κύστη κόκκυγος. Όταν το σκέπτεσθε αυτό, είναι το πλέον φρικωδέστερο, να πούμε. Διότι είναι... πολύ πόνο!

Πώς να καθίσεις, βρε παιδί μου; Πώς να καθίσεις; Στο κρεβάτι κάθεται, θα καθίσεις λίγο έτσι, θα καθίσεις λιγάκι δεξιά, λιγάκι αριστερά. Υπομονή· γυρίζεις δεξιά. Δεξιά ο γλουτός εκεί σε πονάει, μετά από μισή ώρα σε πονάει, σε τσούζει, σε προειδοποιεί ότι θ' ανοίξει πληγή.

Γυρίζεις αριστερά. Πάλι μισή ώρα που κάθεται αριστερά, πάλι σε τσούζει, σε πονάει, σε ειδοποιεί ότι θ' ανοίξει πληγή. Μα εδώ θ' ανοίξει πληγή, δεξιά θ' ανοίξει πληγή, αριστερά θ' ανοίξει πληγή, έτσι ανάσκελα που κάθεται πάλι πληγή προμηνύει· ε, τότες εγώ πώς να καθίσω; Δοκίμασα να καθίσω μπρούμυτα, μα μπρούμυτα μπορείς να καθίσεις;

Υπομονή, υπομονή, υπομονή, υπομονή, εωσότου μια φορά δεν άντεξα κι έπεσα σε απόγνωση! Μόνο που το σκέπτεσαι, η απόγνωση είναι φρίκη, είναι γεύση κολάσεως, γεύση γεέννης, να πούμε. Σαν να έχω τώρα τούτα εδώ, πώς να περπατήσω, να πηδήξω να βγω απ' έξω, πώς να το κάνω να φύγω, πώς να βγω; Με κράτησε έξι έως εφτά λεπτά.

Μέσα στον πόνο, μέσα στην απόγνωση, μέσα στην απελπισία που βρισκόμουν, στη συνοδεία μου δεν έλεγα τίποτες. Μια λεπτή φωνή άκουσα, σαν αύρα λεπτή, να πούμε, ότι: «Έτσι σε θέλει ο Θεός». Με αυτό έτσι σαν να πήρα μια βαθιά αναπνοή· ε, νάναι ευλογημένο, αφού με θέλει ο Θεός, νά 'ναι ευλογημένο· μα δώσ' μου και υπομονή, γιατί δεν αντέχω εγώ τώρα.

Τι να κάνω, να βγω έξω να κάνω εγχείρηση; Όλοι σου λένε, εγχείρηση να κάνεις, εγχείρηση να κάνεις. Πώς να βγω όμως; Εδώ θα μπω στο αυτοκίνητο, θα πάω, αλλά και στο αυτοκίνητο δεν σε τραντάζει; Σηκώνομαι απελπισμένος έτσι και πηγαίνω στο καντηλάκι της Παναγίας, και το καντηλάκι της Παναγίας κι αυτό θαυματουργό είναι· πήρα λίγο βαμβάκι κι έρχομαι στο δωμάτιο, αλοιβώ το μέρος που είναι η κύστη κόκκυγος και δεξιά και αριστερά τους γλουτούς την πρώτη μέρα. Τη δεύτερη μέρα πάλι, την τρίτη μέρα άφαντα γινήκαν όλα. Εθαυματούργησε η Παναγία! Τώρα κάθομαι ώρες ολόκληρες, δεν με πονάει ούτε γλουτός ούτε κύστη κόκκυγος.

Και είναι σαν μια βεβαίωση, να πούμε, αυτά τα βιβλία του Γέροντος Ιωσήφ που λεν -και το πρώτο και το δικό σας και του Φιλοθεΐτη- υπομονή στις θλίψεις. Υπομονή. Σ' όλο το βιβλίο αναπτύσσεται, να πούμε, το ρητό «υπομονή στις θλίψεις». Και το παίρνει ο Γέροντάς σας και ο άλλος ο Ηγούμενος και το αναπτύσσει σε διάφορες λεπτομέρειες.

Ναι, αλλά η Σκέπη της Παναγίας πάντα υπάρχει, αλλά δεν τη βλέπουμε. Τότες τη βλέπουμε, όταν πρόκειται να πέσουμε μέσα στο χάος, στην άβυσσο.

Όταν πρόκειται να πέσουμε, τότες βλέπουμε τη Σκέπη της Παναγίας που μας απαλλάσσει από το να πέσουμε σ' αυτήν την καταβόθρα, να πούμε.

Και όχι μόνο αυτό, αλλά το κυριότερο όταν εσταμάτησε, την τρίτη μέρα που έφυγαν οι πόνοι όλοι, μια χαρά κυκλοφόρησε μέσα μου, σαν μια πληροφορία ότι ο Θεός από την πολλή Του αγάπη, την άμετρο αγάπη Του, την φανέρωσε στο να μου δώσει την πληγή κάτω στο ποδάρι.

Και δεν χόρταινα να ευχαριστώ, να δοξάζω, να υμνολογώ, να ευγνωμονώ τον Θεό που μού 'δωσε την πληγή. Ως δείγμα της αγάπης Του μου 'δωσε την πληγή αυτή στο ποδάρι. Δεν χόρταινα, μέρα-

νύχτα χαιρόμουν και δοξολογούσα: «Η αγάπη Σου η μεγάλη σ' αυτό φανερώθηκε· μα πώς να Σε δοξολογήσω, μα πώς να Σ' ευχαριστήσω, μα πώς να πω.

Η αγάπη Σου εμένα τον ελεεινό, την βρώμα, ο Θεός ο άπειρος, το Αιώνιον, το Ατελεύτητον, εμένα αγάπησες; Μα τι είδες σε μένανε; Δοξάζω την Δόξα, δοξάζω το Ελεήμον, το Οικτίρμον», έλεγα, τώρα δεν μπορώ να πω τέτοια ώρα, δεν μπορώ να πω όπως έλεγα τότες. Τρεις μέρες, μετά από τρεις μέρες σταμάτησε.

Γι' αυτό καλά είναι οι θλίψεις, καλά είναι τα βάσανα, καλά είναι οι στενοχώριες, ξέρει ο Θεός γιατί τις δίνει. Γιατί έτσι περισσότερο πλησιάζουμε στον Θεό, με τις θλίψεις, με τα βάσανα. «Κύριε, εν θλίψει εμνήσθημέν Σου», λέει (Ησ. 26,16). Με τις θλίψεις πλησιάζουμε. Ο Θεός μας αφαιρεί τις θλίψεις; «Ο φεύγων πειρασμόν επωφεληή, φεύγει ζωήν αιώνιον», λέει. Έτσι είναι.

Γι' αυτό ο άνθρωπος να μην απελπίζεται, να μην έρχεται σε απόγνωση για τη μια αποτυχία. Διότι δεν γνωρίζεις ποιο είναι το θέλημα του Θεού.

Όταν το γνωρίσεις το θέλημα του Θεού, κάνεις υπομονή, αλλά το θέλημα του Θεού δεν είναι πάντοτε γλυκό, είναι και πικρό, είναι και πικρό! «Το ποτήριον, ου μη πίνω αυτό;» λέει. «Δεν θα το πω το ποτήρι, Πέτρο;» λέει. «Θα το πω το ποτήρι», και τον ονόμασε και σατανά, «ύπαγε οπίσω μου, σατανά, το ποτήριον ο δέδωκε ο Πατήρ, ου μη πίνω αυτό;» (Ιω. 18,11). Έτσι είναι. Ναι, αλλά διά μέσου του Σταυρού ήρθε η Ανάστασις. «Ιδού γαρ ήλθε δια του Σταυρού χαρά εν όλω τω κόσμω»· διά μέσου του Σταυρού.

Και ο άγιος Χρυσόστομος επαινεί τον Ιώβ όχι στον πρότερό του βίο, που ήταν ελεήμων, οικτίρμων, που ήταν φιλόξενος, που ήταν της προσευχής άνθρωπος, όχι. Την υπομονή που έκανε στη μεγάλη δοκιμασία που του παρεχώρησε ο Θεός, στον πειρασμό, στην ασθένειά του.

Η ασθένεια αυτή έκζεμα ήταν, όλο το σώμα του τό 'ξυνε κι έβγαζε ιχώρα, πύον έβγαζε. Εκεί επαινεί περισσότερο ο άγιος Χρυσόστομος τον Ιώβ. Αλλά «την υπομονήν Ιώβ ηκούσατε» (Ιακ. 5,11).

Εγώ σας έχω πει ότι κάποτε με πλησίασε μια Γερόντισσα εκεί και λέει:

-Θέλω να εξομολογηθώ.

-Μα εγώ δεν εξομολογώ τους καλογήρους, θα εξομολογήσω καλογριές;

-Όχι, θέλω να πω τον λογισμό μου, λέει.

-Ε, πες τον λογισμό σου.

Αφού είπε κι εκείνη τα βάσανά της -γιατί πάντα βάσανα θα σου πει, δεν θα σου πει χαρές- λέει:

«Είδα σαν ένα όραμα, ότι πάνω σ' ένα βουναλάκι καθόντουσαν οι Πατριάρχαι Αβραάμ, Ισαάκ και Ιακώβ. Και λέω:

-Οι Πατριάρχαι είσαστε;

-Ναι, λένε, Αβραάμ, Ισαάκ και Ιακώβ.

-Νά 'ρθω κι εγώ εκεί;

-Έλα.

-Από πού νά 'ρθω;

-Να, από 'κει, απ' τον δρόμο.

-Δεν βλέπω κανέναν δρόμο.

-Εκεί είναι, ψάξε να τον βρεις.

-Μα, δεν βλέπω δρόμο.

-Ψαξε, βρε ευλογημένη, ψάξε και θα τον βρεις.

-Μα, αυτός ο δρόμος είναι δεκαπέντε πόντους, πώς θα περάσω; Όλο αγριοπούρναρα και αγκάθια. Θα σχίσω τα φορέματά μου, θα ματώσω τα ποδάρια μου.

-Α, κι εμείς από 'κει περάσαμε και ήρθαμε εδώ πάνω.»

Το πράγμα θέλει να πει ότι διά μέσου των θλίψεων, δια μέσου των στενοχωριών, διά μέσου του αίματος, ο άνθρωπος θ' ανέβει στον ουρανό. Με αμεριμνία και με άνεση, με αυτοκίνητο δεν πάμε, πάτερ, στον Παράδεισο. Θα δώσεις αίμα, να πάρεις πνεύμα.

Έξω αυτή η Γερόντισσα, να πούμε, δεν αναφέρω τ' όνομά της. Καρκίνο, εγχειρήσεις, τούτο, εκείνο, αυτό κι όμως προσευχομένη είδε την Παναγία στο θρόνο της. «Περάστε οι όσοι», λέει. Όλοι οι όσοι πέρασαν μπροστά σαν παρέλαση, στην Παναγία. «Περάστε οι μεγαλομάρτυρες».

Αυτή καθότανε εκεί, Γερόντισσα ήταν, Ηγουμένη. Και στο τέλος πήγε, έβαλε μετάνοια φίλησε το χέρι της Παναγίας, ήταν ένα βελούδο! Και η Παναγία της είπε: «Υπομονή, υπομονή, υπομονή», και ξύπνησε, να πούμε. Δηλαδή αν θέλεις να είσαι μαθήτρια και μαθητής του Χριστού, θ' ανέβεις κι εσύ απάνω στο Σταυρό.

Απαλλαγή κανένας Άγιος δεν εξήτησε από τον Θεό. Υπομονή να χαρίσει. Αν κάνεις υπομονή θά 'χεις και λιγάκι μισθό, αν θά 'χεις απαλλαγή, δεν έχεις τίποτες, μισθό δεν έχεις.

Εγώ είχα μια ξαδέρφη, η οποία έπαθε το μυαλό της και υπέφερε, να πούμε. Περίπου μετά από είκοσι χρόνια πέθανε. Πιστεύσατέ με, την είδα μέσα στα τάγματα των αγγέλων· μαζί με τους αγγέλους υμνολογούσε την Αγία Τριάδα! Ακούτε; Λίγη υπομονή που έκανε στη λύπη, στη θλίψη. Δεν μπορούσε, είχε έτσι σαν μια παραλυσία και δεν μπορούσε ούτε τον εαυτό της να περιποιηθεί. Και εν τούτοις όμως την υπομονή που έκανε σ' αυτόν τον πειρασμό, που τον έδωσε ο Θεός βέβαια, και που την αξίωσε ο Θεός! Μέσα στα αγγελικά τάγματα, μέσα κι αυτή. Βρε, Βασιλική, λέω, τέτοια δόξα ηξιώθη! Υμνολογούσε μαζί με τους αγγέλους την Αγία Τριάδα».

Πηγή: www.myriobiblos.gr

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Διαφημίσεις

Κόβουμε τις διαφημίσεις στα δύο και τις μοιράζουμε στα παιδιά. Με το σύνθημα προσπαθούν να βρουν το κομμάτι που τους λείπει. Κερδίζει η δυάδα που τελείωσε μέσα σε ένα χρονικό διάστημα.

Υλικά: κομμάτια εφημερίδας με διαφημίσεις

2. Το φυσητό

Τέσσερις ομάδες τοποθετούνται στα 4 άκρα ενός τραπεζιού που έχουν ήδη χωριστεί με κιμωλία σε τέσσερα ίσα τμήματα. 1 μπαλάκι του πινγκ-πονγκ στο κέντρο του τραπεζιού. Οι 4 ομάδες που βρίσκονται στα 4 σημεία του τραπεζιού φυσάνε το μπαλάκι με σκοπό να το στείλουν σε αντίπαλη περιοχή. Το μπαλάκι πρέπει να μένει πάντα πάνω στο τραπέζι και σκοπός του κάθε παίχτη να μην το αφήσει να πέσει κάτω.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Ήταν ένας τραυλός και πάει σε ένα βιβλιοπωλείο.

- Θεθεθεθεθεθέλω δουδουδουδουδουλλλλλλειά.

- Εντάξει, λέει ο...βιβλιοπώλης. Αν πουλήσεις αυτά τα βιβλία σε 3 μέρες θα το σκεφτώ.

Μετά από 3 μέρες πάει ξανά ο τραυλός στο βιβλιοπωλείο.

- Τα πουπουπούλλλλλησα!

- Εντάξει, λέει ο βιβλιοπώλης. Αν πουλήσεις αυτά τα 5 βιβλία σε 3 ώρες θα έχεις πάρει την δουλειά.

Μετά από 3 ώρες πάει ξανά ο τραυλός στο βιβλιοπωλείο.

- Τα πουπουπούλλλλλησα!

- Ωραία. Την δουλειά την πήρες, αλλά μπορείς να μου πεις πώς πουλήσες τόσα βιβλία τόσο γρήγορα;

- Εεεεεε, τους έλελελεγα, θέθεθεθεθεθεθελετε νανανανανανανα τα αγογογογογοράσετε ή νανανανανα σασασασασα τα διαδιαδιαβαασασσσω;

ΒΙΝΤΕΟ

Η διδακτική ιστορία «**ΜΑΘΗΜΑ ΖΩΗΣ ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=qgCOZfMTiUE>

Μετάνοια και Εξομολόγηση

1. Τι είναι η αμαρτία; Τι σημαίνει αμαρτάνω;

«Αμαρτάνω» στην αρχαία ελληνική γλώσσα σημαίνει «αστοχώ, αποτυγχάνω» και «αμαρτία», ορίζεται ως «Ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἀποτυχία» (=η αποτυχία να πράξουμε το σωστό –Λεξικό Σούδα). Ο στόχος του ανθρώπου ήταν να φτάσει στη θέωση, όπως δηλώνεται με το «καθ' ὁμοίωσιν», ἡδη από την αρχή της Αγίας Γραφής. Απέτυχε να φτάσει αυτόν το στόχο και με την επιλογή του αντί για ζωή γνώρισε το θάνατο. Ο Θεός, όμως, δεν άφησε τον άνθρωπο αβοήθητο. Έγινε ο ίδιος άνθρωπος, «για να γίνει ο άνθρωπος θεός» όπως λέει ο Μ. Αθανάσιος. Με την ενανθρώπιση ο Χριστός δίνει τη δυνατότητα στους ανθρώπους να ενταχθούν στο σώμα του (με το μυστήριο του βαπτίσματος και του χρίσματος) και ως μέλη του σώματός του να τρέφονται από τον ίδιο (Θ. Ευχαριστία) κλπ. Στο βαθμό που συνειδητοποιεί κανείς το γεγονός αυτό, ότι δηλαδή αποτελεί μέλος του σώματος με κεφαλή τον Χριστό, επηρεάζεται ο τρόπος ζωής του.

Αν είμαι μέλος του σώματος του Χριστού τότε μπορεί να συμβούν δύο πράγματα:

α) Δεν μπορώ –δε μ' αφήνει η συνειδησή μου και η αγάπη μου προς το Χριστό- να κάνω κάτι που δε θα έκανε ο Χριστός στη θέση μου. Αφού είμαι μέλος του, δεν μπορώ ως μέλος του να κάνω κάτι που Εκείνος δεν εγκρίνει. Αυτός είναι ο προβληματισμός του απ. Παύλου σχετικά με την αμαρτία στην Α' προς Κορινθίους επιστολή (Α' Κορ 6,15)

β) Στην περίπτωση που τελικά πράξω χωρίς την έγκριση «της κεφαλής» (δηλ. του Χριστού), αναγκαστικά ξεκόβω τον εαυτό μου από το Χριστό που είναι ο «στόχος» μου, αυτός που μου εξασφαλίζει τη θέωση, επομένως «αμαρτάνω» με την αρχαιοελληνική σημασία της λέξης.

Πρέπει να σημειωθεί επίσης ότι η «αμαρτία» συνδέεται με το «θάνατο» (Ιακ. 1,15), ενώ αντίθετα ο Χριστός εξασφαλίζει τη ζωή (Ρωμ 6,22-23). Για αυτό και οι πατέρες της Εκκλησίας την αντιμετωπίζουν ως ασθένεια που πρέπει να θεραπεύσουμε, κι όχι ως ζήτημα ηθικής που αφορά μια «καλύτερη» κοινωνία ή «καθώς πρέπει» ανθρώπους.

Επειδή, όμως, όσο και αν προσπαθήσουμε, σίγουρα θα υπάρξουν στιγμές που θα παρεκκλίνουμε από το στόχο μας, ο Χριστός κατανοεί την ασθένειά μας, ανοίγει την αγκαλιά του, μας δέχεται και πάλι στο σώμα του και μας αποκαθιστά πλήρως με το μυστήριο της μετάνοιας (εξομολόγηση) που για το λόγο αυτό ονομάστηκε από τους πατέρες της Εκκλησίας δεύτερο βάπτισμα.

Σοφία Χασιώτη, Δρ. Θεολογίας

2. Υπάρχει μικρή και μεγάλη αμαρτία;

Πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι οι Πατέρες της εκκλησίας διακρίνουν τα αμαρτήματα σε 2 κατηγορίες:

Τα **θανάσιμα** που είναι αμαρτήματα, τα οποία αποχωρίζουν τον άνθρωπο από το Θεό και διώχνουν τη χάρη του Αγίου Πνεύματος. Θεωρούνται δε ως τέτοια τα εξής επτά : υπερηφάνεια, πλεονεξία, πορνεία, φθόνος, γαστριμαργία, μνησικακία και η πνευματική αδιαφορία (ακηδία)

και τα **συγγνωστά**. Ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης αναφέρει σχετικά με τα συγγνωστά αμαρτήματα ότι αδυνατίζουν τις δυνάμεις της ψυχής, καταστρέφουν την ευλάβεια, εμποδίζουν την χάρι που προέρχεται από τον Θεό, ανοίγουν θύρα στους πειρασμούς, και αν δεν θανατώνουν την ψυχή, όμως την κάνουν να ασθενή και ιδιαίτερος όταν κανείς παραμένει σ αυτά για μεγάλο χρονικό

διάστημα με την κλίσι που έχει και με την θέλησί του. Γιατί άλλο είναι το να πής μία ή δυο φορές ένα ελαφρύ ψέμα και άλλο το να λέγης ψέμα για κάθε υπόθεσι και να έχη κάποια κλίσι και χαρά σε τέτοιο ελάττωμα.

Το μικρό και το μεγάλο έχει να κάνει με τον βαθμό της αμαρτίας (της παράβασης των εντολών του Θεού και την διάκριση της σε θανάσιμη και συγγνωστή) και όχι με την κλίμακα μικρή-μεσαία-μεγάλη αμαρτία.

Δεν υπάρχει μικρή ή μεγάλη αμαρτία. Η αμαρτία είναι πάντα αμαρτία. Είναι δυνατόν π.χ. κάποιος να κλέψει 1 ευρώ και κάποιος άλλος να κλέψει 1.000 και ο Θεός να τους ξεχωρίσει σε μικρό και σε μεγάλο κλέφτη; Όχι βέβαια...

Ευτυχώς για μας όλες οι αμαρτίες συγχωρούνται με την εξομολόγηση και την μετάνοια.

Το άσχημο είναι ότι τα φαινομενικά ασήμαντα πράγματα για μας (ποιός θα ασχοληθεί με 1 ευρώ λιγότερο ή περισσότερο;;) είναι και τα πιο επικίνδυνα ακριβώς γιατί δεν σπουδαιολογούνται...έτσι μένουν μέσα μας μικρά αγκαθάκια-παράσιτα για τα οποία πρέπει με αυτοεξέταση και αυτοέλεγχο να καταπολεμούμε...

Πολύ σοφά το αναφέρει ο 50ος ψαλμός : "ότι την αμαρτία μου εγώ γινώσκω και η αμαρτία μου ενώπιον μου εστί δια παντός"

Ο Γέροντας Παΐσιος στην πνευματική του διαθήκη αναφέρει:

"Του λόγου μου ο Μοναχός Παΐσιος, όπως εξέτασα τον εαυτό μου, είδα ότι όλες τις εντολές του Κυρίου τις παρέβην. Όλες τις αμαρτίες τις έχω κάνει. Δεν έχει σημασία εάν ορισμένες έχουν γίνει σε μικρότερο βαθμό διότι δεν έχω καθόλου ελαφρυντικά, επειδή με έχει ευεργετήσει πολύ ο Κύριος..." - αντί να σχολιάσουμε το παραπάνω, με κίνδυνο να ζημιωθούμε κιόλας, ας αρκεστούμε να το διαβάσουμε ξανά και ξανά, μήπως διδαχθούμε και συμμορφωθούμε.

3. Τι είναι μετάνοια;

Είναι ένα βίωμα ψυχικό, που γεννιέται από την περισυλλογή.

Η ζωή μάς σπρώχνει διαρκώς έξω από τον εαυτό μας. Η καθημερινή βιοπάλη, τα διάφορα προβλήματα, οι ολοένα αυξανόμενες ανάγκες, η μέριμνα της οικογενείας, η φροντίδα για τον επιούσιο, οι διεθνείς αναστατώσεις, το άγχος της εποχής μας μάς αποξενώνουν από τον εαυτό μας. Μας απορροφούν κάθε ενδιαφέρον, μας αποξηραίνουν κάθε πνευματική ικμάδα και σαν καρπό μας προσφέρουν τη ζάλη, την ταραχή, την ανησυχία, την καταστροφή της ψυχικής γαλήνης.

Χρειάζεται φωτισμένη χριστιανική σκέψη, για να περιμαζέψει κανείς το πνεύμα του, να επιστρέψει στον εαυτό του, να αυτοσυγκεντρωθεί. Γιατί πρέπει μέσα στις καθημερινές ασχολίες μας και στην τύρβη της ζωής, να διαθέτουμε λίγα λεπτά της ώρας για περισυλλογή, για να καθρεπτίσουμε τον εαυτό μας, να ιδούμε την κατάστασή μας, να συνειδητοποιήσουμε σε ποια στάθμη βρίσκεται η πνευματικότητά μας.

Ποιός διαθέτει 5 λεπτά της ώρα κάθε μέρα, δηλαδή 35 λεπτά της ώρας κάθε εβδομάδα, για να συνομιλήσει με τον εαυτό του; Μέ τους άλλους ανθρώπους παρ' όλες τις απασχολήσεις μας, κάνουμε συχνά ατέλειωτες και συχνά άσκοπες συζητήσεις. Με τον εαυτό μας δεν ευκαιρούμε να συζητήσουμε. Και παρουσιάζομε αυτό το πράγματι τραγικό: να φροντίζομε για τούς άλλους και να αδιαφορούμε για τον εαυτό μας. Γνωρίζομε πολλά εξωτερικά πράγματα και αγνοούμε την κατάσταση της καρδιάς μας. Ενώ, αν είχαμε την καλή συνήθεια της περισυλλογής, αν διαθέταμε λίγο χρόνο για να συνομιλήσωμε με τον εαυτό μας, θα γεννιόταν εξάπαντος μέσα μας το σωτήριο ψυχικό βίωμα της μετανόιας.

Μετάνοια είναι ακόμη το αποτέλεσμα μιας συγκρίσεως: ποιό είμαστε και ποιό θα έπρεπε να είμαστε; Αν η ανθρωπότητα δεν βαδίζει καλά, αν τα άτομα χάνουν καθημερινά απ' τόν ψυχικό τους το αγαθό, αυτό συμβαίνει γιατί δεν σκεπτόμαστε στα σοβαρά, ποιό έπρεπε να είμαστε.

Μας αφήνει αδιάφορους η ενατένιση προς την αγιότητα, την οποία είμαστε υποχρεωμένοι να ζούμε. Δεν ζητούμε να είμαστε πρότυπα. Και αποφεύγομε επιμελώς να κάνωμε αυτή τη χρησιμότετη σύγκριση της σημερινής πνευματικής καταστάσεώς μας, με εκείνη που θα έπρεπε να διαθέτομε. Με ευχαρίστηση ασχολούμαστε με τη ζωή των άλλων και προσπαθούμε να ανακαλύψωμε τα σφάλματά

τους, για να δικαιολογήσουμε την προσωπική μας ηθική φθορά. Και το κάνουμε αυτό, γιατί μας λείπει το πρώτο, η περισυλλογή, που θα βοηθούσε κατά πολύ σ'αυτή τη σωτήρια σύγκριση. Αλλά εφόσον δεν ενδιαφερόμαστε να μάθουμε το ύψος της αρετής, στο οποίο θα έπρεπε να είχαμε φθάσει, δεν είναι δυνατό να μετανοήσουμε για το χαμηλό επίπεδο της πνευματικότητάς μας.

Ο Φαρισαίος της παραβολής είχε όλες τις αρετές, εκτός από την ταπεινοφροσύνη. Ο εγωϊσμός τον είχε τυφλώσει, γ'αυτό δεν βρήκε τόπο μέσα στην ψυχή του, για να φυτρώσει το άνθος της μετανοίας. Πόσο διαφορετικά όμως ένιωθε ο Τελώνης. Ήταν αμαρτωλός. Αλλά είχε συνείδηση της αμαρτωλότητάς του. Δεν ήθελε να εθελουφυεί όπως ο Φαρισαίος. Όχι. Είχε κάνει τη συνομιλία με τον εαυτό του, είχε συγκρίνει τη φτώχεια της ψυχής του, την αμαρτωλότητά του, με τον πλούτο της αρετής, τον οποίο θα έπρεπε να κατείχε, ταπεινωμένος δε και συντετριμμένος αποζητά τώρα το έλεος του Θεού. Και το παίρνει...

Η μετάνοια, καρπός της ταπεινής του ψυχής, του εξαφάνισε την προηγούμενη αμαρτωλή ζωή. Με ειρηνευμένη πλέον την ψυχή επιστρέφει στο σπίτι του, απαλλαγμένος απ' το φορτίο της ενοχής του. Άνθρωπος που πιστεύει, πώς σε όλα είναι εντάξει, ψυχή που νιώθει το αίσθημα της αυτάρκειας, δεν μπορεί να έχει σχέση με τη μετάνοια.

Για να πληρώσουμε τον Θεό χρειάζεται η αναμαρτησία ή μετάνοια. Το πρώτο δεν είναι δυνατό να το αποκτήσωμε. Είμαστε άνθρωποι με ελαττώματα και αδυναμίες και καθημερινά σφάλουμε. Αναμάρτητοι δεν μπορούμε να είμαστε. Μπορούμε όμως να ζούμε σε μετάνοια. Αντίθετα με όσους αδιαφορούν για την πνευματική τους κατάσταση και αγνοούν τον εαυτό τους, εμείς ας ερευνούμε με ειλικρίνεια τα βάθη της ψυχής μας. Και ας μετανοήσουμε ειλικρινά για ό,τι μέχρι σήμερα έχουμε πικράνει τον Θεό, για ό,τι αμαρτωλό διαπράξαμε ως τώρα.

Μητροπολίτης πρ. Πειραιώς Καλλίνικος

4. Δεν αισθάνομαι την ανάγκη να εξομολογηθώ... Άλλωστε τι είναι η εξομολόγηση;

Κάποτε πήγε κάποιος να εξομολογηθεί για πρώτη φορά στη ζωή του, επειδή αντιμετώπιζε ένα οικογενειακό πρόβλημα. Είπε λοιπόν στον πνευματικό ότι δεν υπήρχε λόγος για αυτή την εξομολόγηση (αλλά ήρθε σ' αυτόν εξαιτίας του οικογενειακού του προβλήματος) και ότι ποτέ του δεν είχε αμαρτήσει στο ελάχιστο. Τότε ο πνευματικός έβγαλε το πετραχήλι του και του το έδωσε λέγοντας του: Θα ήθελα τότε εγώ να εξομολογηθώ σε σένα...

Η εξομολόγηση πριν από όλα είναι συνάντηση και συμφιλίωση. Είναι συνάντηση με τον Χριστό που ποτέ δεν μας στρέφει τα νώτα, αν κι εμείς φεύγουμε μακριά. Μερικές φορές μία τέτοια συνάντηση μπορεί να γίνει έμπνευση για ολοκλήρη τη ζωή και να μας δώσει δύναμη και κουράγιο να διάγουμε το υπόλοιπο του βίου.

(†) Μητροπολίτης Σουρόζ Αντώνιος

Από το βιβλίο «Οι περιπέτειες ενός Προσκυνητού»...

... σταχυολογήσαμε τα παρακάτω που νομίζουμε ότι μας δίνουν ένα καλό «ταρακούνημα» όταν νομίζουμε ότι δεν έχουμε τίποτα να πούμε κατά την εξομολόγηση...

«Δεν αγαπώ τον Θεό. Αν αγαπούσα πραγματικά τον Θεό θα είχα συνεχώς την σκέψη μου στραμμένη προς αυτόν και θα ήμουν ευτυχισμένος. Κάθε σκέψη για τον Θεό θα μου έδινε χαρά και αγαλλίαση. Αντιθέτως, όμως, πολύ συχνότερα και πολύ ευκολότερα σκέπτομαι διάφορα γήινα πράγματα, ενώ η απασχόληση τής σκέψεώς μου με τον Θεό καταντά εργασία επίπονη και ξερή.

Εάν αγαπούσα τον Θεό, η συνομιλία μου με αυτόν, δια τής προσευχής, θα ήτο η τροφή και η τρυφή μου και θα με οδηγούσε σε αδιάσπαστη επικοινωνία με αυτόν. Όμως, όμως αντίθετα, όχι μόνο δεν ευρίσκω ευχαρίστηση εις την προσευχή μου αλλά χρειάζεται κάθε φορά να καταβάλλω προσπάθεια για να προσευχηθώ.

Αγωνίζομαι κατά τής απροθυμίας, νικιέμαι από την αμαρτωλότητά μου και είμαι πάντα πρόθυμος να καταπατώ με κάθε ανόητη σκέψη και πράγμα, ακόμη και κατά την ώρα τής προσευχής, γεγονότα, πού, όπως είναι φυσικό, μικραίνουν την προσευχή και απομακρύνουν την σκέψη από αυτήν.

Ο καιρός μου περνά αχρησιμοποίητος ή μάλλον χρησιμοποιείται σε μάταιες απασχολήσεις, όταν δε απασχολούμαι με τον Θεό, όταν θέτω τον εαυτόν μου κάτω από την παρουσία Του, τότε κάθε ώρα μου φαίνεται πώς είναι ένας ολόκληρος χρόνος.

Όταν ένας άνθρωπος αγαπά κάποιο πρόσωπο, το σκέπτεται όλη την ημέρα χωρίς διακοπή, διατηρεί συνεχώς την εικόνα του μέσα εις την καρδιά του, φροντίζει γι' αυτό, και σε καμιά περίπτωση το αγαπημένο του πρόσωπο δεν φεύγει από την σκέψη του. Εγώ, όμως, ολόκληρη την ημέρα, είναι ζήτημα αν ξεχωρίζω έστω και μίαν ώρα για να βυθισθώ σε εντρύφηση και θεία μελέτη, για να ζωογονήσω την καρδιά μου με την αγάπη μου προς αυτόν, ενώ με ευκολία και ευχαρίστηση εξοδεύω τις είκοσι τρεις ώρες τού ημερονυκτίου σαν μια θερμή προσφορά και θυσία εις τα είδωλα των διαφόρων παθών.

Ολονένα συζητώ για τιποτένια πράγματα και γεγονότα, τα οποία μολύνουν το πνεύμα, κι αυτό μου δίνει ευχαρίστηση. Εις τις σκέψεις μου για τον Θεό, είμαι ξηρός, απρόθυμος και αμελής. Κι όταν ακόμη χωρίς να το θέλω, συμβαίνει ώστε άλλοι να με παρακινήσουν σε πνευματική συζήτηση, κοιτάζω να μετατρέψω το θέμα σε κάτι άλλο, πιο ευχάριστο εις τις επιθυμίες μου.

Είμαι τρομερά περίεργος για κάθε μοντέρνο, για τα πολιτικά και για χίλια δύο άλλα ζητήματα. Πολύ συχνά ζητώ την ικανοποίηση εις την αγάπη προς τις κοσμικές γνώσεις, εις την επιστήμη, εις την τέχνη, και θέλω όλο και περισσότερα αγαθά να αποκτήσω. Η μελέτη τού Νόμου τού Θεού, η γνώση Αυτού και τής Θρησκείας, δεν μου κάνουν πολλήν εντύπωσιν, ούτε ικανοποιούν την πνευματική πείνα τής ψυχής μου. Όλα αυτά τα παραδέχομαι ότι είναι όχι μόνον ανούσια απασχόληση για ένα χριστιανό, αλλ' επί πλέον και ανωφελής.

Εάν η αγάπη προς τον Θεό είναι η τήρηση των εντολών Του, όπως ο Χριστός είπε «ει αγαπάτε με τās εντολάς τās εμάς τηρήσατε», εγώ όχι μόνον δεν τηρώ τās εντολάς Του, αλλ' ούτε καμιά προσπάθεια καταβάλλω να κατορθώσω την τήρησή τους. Έτσι είναι απόλυτη αλήθεια, την οποία εύκολα συμπεραίνει κανείς, ότι δεν αγαπώ τον Θεό. Επάνω σ' αυτό ο Μέγας Βασίλειος λέει: «Η απόδειξη ότι ο άνθρωπος δεν αγαπά τον Θεό και τον Χριστό, έγκειται εις το γεγονός ότι δεν τηρεί τās εντολάς του.

Δεν αγαπώ ούτε τον πλησίον μου. Εάν αγαπούσα τον πλησίον μου, θα ήτο δυνατόν να σκεφθώ και να αποφασίσω να δώσω και την ζωή μου γι' αυτόν, εάν θα υπήρχε ανάγκη. Όχι, όμως, αυτό μόνον δεν κάνω, αλλ' ούτε και την παραμικρή θυσία είμαι διατεθειμένος να υποστώ γι' αυτόν.

Εάν αγαπούσα τον πλησίον μου, σύμφωνα με την εντολή τού Ευαγγελίου, οι λύπες του θα ήσαν και δικές μου λύπες και οι χαρές του θα αντανακλούσαν εις το πρόσωπό μου, όπως εις το δικό του. Αντιθέτως, όμως, ευχαριστούμαι να ακούω διάφορα άσχημα πράγματα γι' αυτόν, αντί να λυπούμαι και να πονώ.

Το κάθε κακό τυχόν που ακούω για τον πλησίον μου, όχι μόνον δεν μου φέρνει στενοχώρια, αλλά μου δίνει ένα είδος χαράς, ενδιαφέροντος και ελπίδας, ν' ακούσω περισσότερα. Το σφάλμα ή το αμάρτημα τού αδελφού μου όχι μόνον δεν το σκεπάζω με αγάπη, αλλά το διατυμπανίζω όπου μπορώ με εσωτερική ικανοποίηση. Η ευτυχία τού πλησίον μου, η τιμή του, τα αγαθά του δεν με ευφραίνουν, μου δίνουν δε αντιθέτως το συναίσθημα τής αδιαφορίας. Τέλος, όχι λίγες φορές, καταλαμβάνουν την ψυχή μου περιφρόνηση και φθόνος για τον πλησίον μου.

Δεν έχω θρησκευτική πίστη. Ούτε εις την αθανασία, ούτε εις το Ευαγγέλιο, διότι εάν ήμουν τέλεια πεπεισμένος και πίστευα χωρίς αμφιβολία ότι μετά από τον τάφο ξανοίγεται η αιώνιος ζωή και η ανταπόδοση των πεπραγμένων αυτού τού κόσμου, θα σκεπτόμουν συνεχώς αυτό, χωρίς ανάπαυλα. Η ιδέα τής αθανασίας θα με συνέτριβε κυριολεκτικά και θα ζούσα αυτήν την πρόσκαιρη ζωή σαν ένας ξένος και παρεπίδημος, πού έχει πάντα εις τον νου του την φροντίδα να αξιωθεί κάποτε να φθάσει εις την γλυκιά του πατρίδα.

Αντίθετα, όμως, εγώ ούτε καν σκέπτομαι για την αιωνιότητα και συμπεριφέρομαι εις την ζωή μου σαν να πιστεύω ότι το τέλος τού παρόντος βίου είναι και το τέρμα τής ανθρώπινης υπάρξεώς μου. Μέσα μου φωλιάζει υποσυνείδητα η σκέψη πού συνοψίζεται εις το: ποιος ξέρει και ποιος είδε τα μετά θάνατον;

Όταν μιλώ για την αθανασία, το μυαλό μου συμφωνεί με εκείνη, ενώ η καρδιά μου πολύ απέχει από τού να είναι πεπεισμένη για αυτήν. Όλη αυτή η απιστία μου αποδεικνύεται από τις πράξεις μου και από την συνεχή φροντίδα να ικανοποιώ την ζωή των αισθήσεων. Εάν η διδασκαλία τού Ευαγγελίου είχε κυριαρχήσει εις την καρδιά μου με την ανάλογη πίστη, θα είχα καταληφθεί απ' τον Λόγο τού Θεού και θα τον μελετούσα, θα έβρισκε δε η αφοσίωση και η προσοχή την κατοικία της εις την ψυχή μου.

Η προσοχή, η ευσπλαχνία, η αγάπη που κρύπτονται μέσα εις αυτόν θα με οδηγούσαν εις την χαρά και την ευτυχία τής μελέτης τού Νόμου τού Θεού νύκτα και ημέρα. Εις την μελέτη αυτήν θα εύρισκα τροφή πνευματική, τον επιούσιο άρτο τής ψυχής μου και η καρδιά μου θα παρεκινείτο εις την τήρηση του.

Τίποτε εις τον κόσμο αυτόν δεν θάταν δυνατό να με αποτρέψει απ' την εφαρμογή της εις την ζωή μου. Αντιθέτως, όμως, όταν κάθε τόσο διαβάζω ή ακούω τον Λόγο τού Θεού, αν η ανάγκη ή η αγάπη προς τη γνώση με ωθούν προς τούτο, τον παρακολουθώ χωρίς την δέουσα προσοχή και τον ευρίσκω τις περισσότερες φορές καταθλιπτικό ή χωρίς σπουδαίο ενδιαφέρον. Συνήθως φθάνω εις το τέλος τής μελέτης του χωρίς σπουδαία ωφέλεια και πάντα πρόθυμος να τον αλλάξω με ελαφρά αναγνώσματα πού μου είναι πολύ ενδιαφέροντα και με ευχαριστούν.

Είμαι πλήρης από υπερηφάνεια και φιλαυτία. Όλες μου οι ενέργειες το βεβαιώνουν. Βλέποντας κάτι καλό εις τον εαυτόν μου, επιθυμώ να το κάνω εμφανές ή να υπερηφανευθώ γι' αυτό μπροστά σε άλλους ανθρώπους ή να το θαυμάσω μόνος μου εσωτερικώς. Αν και επιδεικνύω μιαν εξωτερική ταπεινοφροσύνη, την αποδίδω σε αποτελεσματικότητα τής ιδικής μου δυνάμεως, θεωρώ δε τον εαυτόν μου ή ανώτερο από τους άλλους, ή τουλάχιστον όχι χειρότερό τους.

Όταν ανακαλύπτω ένα σφάλμα μου προσπαθώ να το δικαιολογήσω και να το σκεπάσω λέγοντας: «Τι να κάνω; Έτσι είμαι φτιαγμένος, ή δεν πειράζει, κανείς δεν θα με παρεξηγήσει». Θυμώνω με όσους δεν δείχνουν εκτίμηση προς το πρόσωπό μου και τους πιστεύω ότι είναι άνθρωποι που δεν μπορούν να εκτιμήσουν την αξία τού άλλου. Αγάλλομαι για τα χαρίσματά μου, και όλες μου τις πτώσεις τις θεωρώ εντελώς προσωπικό μου ζήτημα.

Ενώ είμαι μεμψίμοιρος, ευρίσκω ευχαρίστηση εις τις ατυχίες των εχθρών μου. Όταν αγωνίζομαι για κάτι καλό το κάνω με τον σκοπό ή να κερδίσω επαίνους, ή να δώσω κάποια ελαστικότητα εις τον πνευματικό μου εαυτό, ή να πάρω μια πρόσκαιρη παρηγοριά.

Είναι δε τόσο δυνατό το αποτέλεσμα της εξομολογήσεως (κάθε φορά που προσερχόμαστε με ειλικρίνεια) που ο γέροντας Παΐσιος έλεγε σε μερικούς να φωτογραφηθούν πριν από την εξομολόγηση και μετά την εξομολόγηση, για να διαπιστώσουν και οι ίδιοι την καλή αλλοίωση, γιατί στο πρόσωπο ζωγραφίζεται η εσωτερική πνευματική κατάσταση. Τα μυστήρια της Εκκλησίας κάνουν θαύματα. Όσο πλησιάζει κανείς στον Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό, θεώνεται, και επόμενο είναι να ακτινοβολεί και να προδίδεται από την θεία Χάρη».

5. Μπορεί κανείς να σωθή χωρίς πνευματικό και χωρίς εξομολόγηση;

Γέροντος Κλεόπα Ηλίου

Όχι. Κανείς δεν μπορεί να σωθεί, ούτε λαϊκοί ούτε μοναχοί ούτε κληρικοί, χωρίς την εξομολόγηση των αμαρτιών και χωρίς τη λύση από τον πνευματικό, κατά τον λόγο του Κυρίου που λέει: «λάβετε Πνεύμα Άγιον. Αν τινών αφήτε τας αμαρτίας, αφήνεται αυτοίς. Αν τινών κρατήτε, κεκράτηνται» (Ιω. 20, 23). Και σε άλλο χωρίο: «όσα εάν δήσητε επί της γης, έσται δεδεμένα εν τω ουρανώ. Και όσα εάν λύσητε επί της γης, έσται λελυμένα εν τω ουρανώ» (Ματθ. 18, 18).

Επομένως, πώς θα μπει κανείς στη βασιλεία των ουρανών, μη όντας λευμένος στη γη από τις αμαρτίες του; Διότι η εξουσία αυτή δόθηκε μόνο στους εκλεκτούς, δηλαδή στους Αποστόλους, στους Επισκόπους και στους Ιερείς, και όχι στους λαϊκούς.

Πρέπει όλοι να έχουμε τους πνευματικούς μας και να εξομολογούμεθα τακτικά, ακόμα και εκείνοι οι οποίοι νομίζουν ότι δεν έχουν αμαρτίες. Έτσι μας διδάσκει ο άγιος Απόστολος και Ευαγγελιστής Ιωάννης: «εάν είπωμεν ότι αμαρτίαν ουκ έχομεν, εαυτούς πλανώμεν και η αλήθεια ουκ έστιν εν ημίν. εάν ομολογώμεν τας αμαρτίας ημών, πιστός έστι και δίκαιος, ίνα αφή ημίν τας αμαρτίας και καθάριση ημάς από πάσης αδικίας» (Α΄ Ιω. 1, 8-9).

Και ο άγιος Συμεών Θεσσαλονίκης δείχνει λέγοντας: «Όλοι πρέπει να μετανοήσουμε, και λαϊκοί και μοναχοί και ιερείς και αρχιερείς. Να μετανοήσουμε όλοι (να εξομολογηθούμε), για να σωθούμε». Χωρίς εξομολόγηση, κανείς δεν μπορεί να σωθεί, επειδή «πολλά γαρ πταίομεν άπαντες» (Ιακ. 3, 2). Πας άνθρωπος συλλαμβάνεται και γεννιέται με αμαρτίες (Γεν. 8, 21 Ψαλ. 50, 6 Μθ. 7, 11 Ρωμ. 3, 11). Η Αγία Γραφή μας δείχνει ότι «η δε αμαρτία γεννά τον θάνατον» (Ιακ. 1, 15) και ότι «τίποτα ακάθαρτο δεν θα εισέλθει στη βασιλεία των ουρανών». Να ενθυμούμαστε ότι «αμαρτία είναι η καταπάτηση του νόμου του Θεού και ακαθαρσία ενώπιον Του», και ότι η οργή του Κυρίου έρχεται πάνω στους κακούς και αμαρτωλούς, οι οποίοι πεθαίνουν ανεξομολόγητοι και χωρίς μετάνοια. Οι αμαρτωλοί, δι' εξομολόγησης και μετανοίας, στρέφουν την δίκαιη οργή του Θεού και αποκτούν την σωτηρία, των ψυχών τους....

6. Ωφελεί να σκεφτόμαστε τις περασμένες αμαρτίες μας ή τις περασμένες επιτυχίες μας; Ωφελεί δηλαδή να σκεφτόμαστε το παρελθόν;

Το παρελθόν μας έχει ασφαλώς και θετικό και αρνητικό περιεχόμενο. Στη ζωή μας που πέρασε έχουμε και θετικές εμπειρίες, επιτυχίες στις προσπάθειες μας, νίκες στους πνευματικούς μας αγώνες. Έχουμε όμως και πτώσεις, αποτυχίες στην πάλη μας με το κακό, αμαρτήματα κάποτε σοβαρά, που ταλαιπώρησαν την ψυχή μας. Πώς θα σταθούμε απέναντι σ' όλα αυτά;

Για τα θετικά του παρελθόντος πρέπει να πούμε ότι είναι επικίνδυνο το να γυρίζουμε με τη μνήμη μας σ' αυτά. Να θυμόμαστε τούς αγώνες που κάναμε, τις νίκες που σημειώσαμε, τις αρετές που καλλιεργήσαμε. Διότι τότε μπορεί να τα θυμόμαστε με καύχηση, να επαναπαυόμαστε σ' αυτά και να μην προχωρούμε στα επόμενα, σ' εκείνα που έχουμε χρέος να κάνουμε στη συνέχεια. Ο απόστολος Παύλος λέγει: «*Εν δε, τα μεν οπίσω επιλανθανόμενος τοις δε έμπροσθεν επεκτεινόμενος κατά σκοπόν διώκω έτη το βραβείον της άνω κλήσεως του Θεού εν Χριστώ Ιησού*» (Φιλ. 3, 14). Δηλαδή: «Ένα πράγμα με απασχολεί και γι' αυτό φροντίζω: Όσα έγιναν στο παρελθόν και τα έχω αφήσει πίσω μου, τα λησμονώ. Απλώνομαι δε διαρκώς και σπεύδω προς αυτά που βρίσκονται μπροστά μου και τα όποια πρέπει να εργασθώ. Και έτσι προχωρώ για να πετύχω το σκοπό μου, τρέχω για να πάρω το βραβείο που μας επιφυλάσσει η πρόσκληση μας προς τον ουρανό, όπου μας καλεί ο Θεός διά του Ιησού Χριστού».

Να λοιπόν ότι πρέπει να ξεχνούμε το παρελθόν ως προς τα θετικά που πετύχαμε.

Για τα αρνητικά; Για τα λάθη μας, τις πτώσεις και τα αμαρτήματα μας;

Και αυτά δεν πρέπει πια να τα σκεπτόμαστε, εφόσον μετανοήσαμε, εφόσον εξομολογηθήκαμε την αμαρτία μας και πήραμε την άφεση. Ο Θεός τα έσβησε μέσα στον απέραντο ωκεανό του ελέους του, δεν τα θυμάται πλέον. Γιατί να τα θυμόμαστε εμείς; Γιατί να ξαναγυρνάμε σε τέτοιες δυσάρεστες και πικρές εμπειρίες του παρελθόντος, που η ανάμνηση τους μπορεί να βάζει και πάλι σε πειρασμό την ψυχή, ή και αν αυτό δεν συμβαίνει, μπορεί να την απελπίζει;

Ε, όχι! Μη γυρίζουμε ξανά στο αμαρτωλό παρελθόν μας. Τέλειωσαν αυτά. Νέα ζωή τώρα άρχισε, με χαρά να κάνουμε τον αγώνα μας, να προοδεύουμε στην αρετή, να ζούμε κατά το θέλημα του Θεού. «Τα αρχαία παρήλθεν, ιδού γέγονε καινά τα πάντα» (Β΄ Κορ. 5,17). Όλα είναι καινούργια τώρα. Το αμαρτωλό παρελθόν δεν υπάρχει πια. Δεν υπάρχει ως ζωή αμαρτωλή, ως ένοχη, ως αιτία καταδίκης. Έτσι δεν πρέπει να το σκεπτόμαστε.

Το αμαρτωλό παρελθόν υπάρχει ως απόδειξη της αδυναμίας μας, που η συνειδητοποίηση της μας βοηθεί στην καλλιέργεια του πνεύματος της ταπεινοφροσύνης. Το αμαρτωλό παρελθόν υπάρχει ως κατάσταση θανατηφόρα, που όμως τη θεράπευσε το έλεος του Θεού και η ανάμνηση της μας βοηθεί να στεκόμαστε με διαρκή ευγνωμοσύνη απέναντι στον οικτίρμονα και ελεήμονα Κύριο.

Η στροφή στο παρελθόν με τα αρνητικά του στοιχεία μπορεί να μας βοηθήσει μόνον όταν γίνεται με τέτοιο πνεύμα. Ο απόστολος Παύλος πολλές φορές τα σκέπτεται έτσι. Μέσα στις Επιστολές του κατηγορεί τον εαυτό του για την απαράδεκτη στάση του απέναντι της Εκκλησίας και των πιστών στα χρόνια που άνηκε στον χώρο του Ιουδαϊσμού. «Έδωξα την εκκλησίαν του Θεού», λέγει (Α΄ Κορ. 15,9). Υπήρξα «βλάσφημος και διώκτης και υβριστής» (Α΄ Τιμ. 1,13). Αυτές οι δυσάρεστες αναμνήσεις τον κρατούν στην ταπείνωση. Ενώ λησμονεί τα κατορθώματα του παρελθόντος, για να μην επαίρεται και εφησυχάζει, φέρνει στο νου τα λάθη του, αναπολεί το παρελθόν τής αγνοίας του, για να ταπεινοφρονεί, να συντρίβεται και να ευγνωμονεί τον Θεό για το έλεος του και την αγάπη του.

Μόνον έτσι μπορούμε να σκεφθούμε το αρνητικό παρελθόν μας. Διαφορετικά δεν ωφελεί ούτε τις περασμένες αμαρτίες μας να φέρνουμε στο νου ούτε τα καλά που έχουμε κάμει. Εκείνο που χρειάζεται και μας ωφελεί είναι να κοιτάμε μπροστά και να εκμεταλλευόμαστε με συστηματικό αγώνα τις πολλές ευκαιρίες του παρόντος.

7. Ποια λάθη μπορεί να κάνουμε συνήθως όταν εξομολογούμαστε;

Για τη συγχώρηση των παραπτωμάτων μας απαραίτητη προϋπόθεση είναι η αλήθεια και η ειλικρινής εξαγόρευση.

Αλλά ποιοί είναι εκείνοι, που, ενώ ξεκινούν με διάθεση εξαγορεύσεως των παραπτωμάτων τους, στο δρόμο σκοντάφτουν και δεν είναι ειλικρινείς στην όμορφη αυτήν ευκαιρία, όπου έχουν δυνατότητα απαλλαγής από τα αμαρτήματα και τα πλημμελήματα τους;

Πρώτον: Αυτοί που κρύβουν τις αμαρτίες τους, γιατί ντρέπονται να τις εξαγορεύσουν. Ο Σατανάς πάντα ενθαρρύνει τον άνθρωπο, όταν πρόκειται να αμαρτήσει. Όταν όμως έλθει η ώρα της μετάνοιας τον αποθαρρύνει με την ντροπή. Ντρέπομαι λέγει. Πώς να παρουσιάσω στο φώς αυτά που έκανα στο σκοτάδι; ο Ιερός Χρυσόστομος λέγει: συ να μη πεισθείς σ αυτήν την προτροπή του Σατανά. Και ο Άγιος Γρηγόριος Νύσσης προτρέπει τους χριστιανούς λέγοντας: Με πολύ θάρρος αποκαλύψατε τα μεγάλα σας αμαρτήματα αποκαλύψτε αυτά, που είναι φωλιασμένα στο βάθος της ψυχής σας αποκαλύψτε, όπως αποκαλύπτει ο ασθενής στο γιατρό τα κρυμμένα του τραύματα. Έτσι και μόνο θα πετύχετε τη θεραπεία

Δεύτερον: Αυτοί που ομολογούν ότι αμάρτησαν, Αλλά το βάρος της αμαρτίας το ρίχνουν σε τρίτους. η διάθεση αυτή, της επιρρίψεως της αμαρτίας στους άλλους, φαίνεται καθαρά και στο πρώτο βιβλίο της Π. Διαθήκης, τη Γένεση. εκεί παρατίθεται από τον ιερό συγγραφέα, τον προφήτη Μωυσή, ένας διάλογος, που είναι ιδιαίτερα κατατοπιστικός. Λέγει ο Θεός στον Αδάμ, που παρέβη την εντολή και έφαγε από το δένδρο της γνώσεως του καλού και του κακού Ποιός σου ανήγγειλε ότι είσαι γυμνός, εκτός αν έφαγες από το δένδρο, από το οποίο και μόνο σου απαγόρευσα να φάγεις; και ο Αδάμ άπαντά: ή γυνή, ην έδωκας μετ εμού, αυτή μοι έδωκεν από του ξύλου, και έφαγον. Και είπε Κύριος ο Θεός τη γυναικί τι τούτο εποίησας; και είπεν η γυνή· ο όφης ηπάτησε με και έφαγον. στο διάλογο αυτόν, παρατηρούμε ότι ο Αδάμ ρίχνει την ευθύνη για την πτώση του στη γυναίκα, Αλλά και στον ίδιο το Θεό. δε φταίω εγώ, Αλλά η γυναίκα που Εσύ μου έδωσες. Και η Εύα ρίχνει την ευθύνη στον όφη. Αυτός με ηπάτησε λέγει.

Τρίτον: Αυτοί που αμαρτάνουν και θλίβονται όχι γιατί έσφαλαν ενώπιον του Θεού, Αλλά γιατί φοβούνται ότι με την κοινολόγηση των πραγμάτων θα θιγεί η αξιοπρέπεια τους.

π. Βασίλειος Ακριβόπουλος

- *Κείμενα για προβληματισμό:*

Γέρων Παΐσιος

«Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ ΚΟΒΕΙ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ...»

Να πάνε τουλάχιστον οι άνθρωποι σε έναν Πνευματικό να εξομολογηθούν, να φύγει η δαιμονική επίδραση, για να μπορούν να σκέφτονται λιγάκι. Τώρα δεν μπορούν ούτε να σκεφθούν από την δαιμονική επίδραση. Η μετάνοια, η εξομολόγηση κόβει το δικαίωμα του διαβόλου.

Πριν λίγο καιρό, ήρθε στο Άγιον Όρος ένας μάγος και έφραξε με πασσαλάκια και δίχτυα όλο τον δρόμο, εκεί σε μια περιοχή κοντά στο Καλύβι. Αν περνούσε από 'κεί μέσα ένας ανεξομολόγητος, θα πάθαινε κακό. Δεν θα ήξερε από πού του ήρθε. Μόλις τα είδα, κάνω τον Σταυρό μου και περνάω από μέσα τα διέλυσσα. Μετά ο μάγος ήρθε στο Καλύβι, μου είπε όλα τα σχέδιά του και έκαψε τα βιβλία του.

Σε έναν που είναι πιστός, εκκλησιάζεται, εξομολογείται, κοινωνάει, ο διάβολος δεν έχει καμιά δύναμη, καμιά εξουσία. Κάνει μόνο λίγο «κάφ-κάφ» σαν ένα σκυλί που δεν έχει δόντια. Σε έναν όμως που δεν είναι πιστός και του δίνει δικαιώματα, έχει μεγάλη εξουσία. Μπορεί να τον λιντσάρη· έχει δόντια και τον ξεσκίζει. Ανάλογα με τα δικαιώματα που του δίνει μια ψυχή, είναι και η εξουσία του επάνω της.

Ακόμη και όταν πεθάνει κανείς και είναι τακτοποιημένος, την ώρα που η ψυχή του ανεβαίνει στον Ουρανό, είναι σαν να τρέχει ένα τραίνο και άλλα σκυλιά τρέχουν από πίσω γαυγίζοντας «κάφ-κάφ...» και άλλα από μπροστά γαυγίζοντας «κάφ-κάφ...»· κόβει και κανένα σκυλί το τραίνο. Αλλά, αν δεν είναι τακτοποιημένος, είναι σαν να βρίσκεται σε τραίνο που δεν μπορεί να τρέξει με ταχύτητα, γιατί είναι χαλασμένες οι ρόδες, οι πόρτες ανοικτές και μπαίνουν τα σκυλιά μέσα και δαγκάνουν και κανέναν.

Όταν ο διάβολος έχει αποκτήσει μεγάλα δικαιώματα στον άνθρωπο και τον έχει κυριεύσει, τότε πρέπει να βρεθεί αιτία, για να κοπούν τα δικαιώματα. Αλλιώς, όση προσευχή και να κάνουν οι άλλοι, αυτός δεν φεύγει. Σακατεύει τον άνθρωπο. Οι ιερείς δώσ' του-δώσ' του εξορκισμούς, και τελικά τα πληρώνει ο άνθρωπος, γιατί βασανίζεται ακόμη περισσότερο από τον διάβολο. Πρέπει να μετανοήσει ο άνθρωπος, να εξομολογηθεί, να κοπούν τα δικαιώματα που έχει δώσει, και μετά θα φύγει ο διάβολος· αλλιώς θα ταλαιπωρηθεί. Μια μέρα, δυό μέρες, εβδομάδες, μήνες, χρόνια, διάβασε-διάβασε εξορκισμούς, αφού ο διάβολος έχει δικαιώματα, δεν φεύγει.

Οσίου Παΐσιου Αγιορείτου, Λόγοι –τ. Α΄, «Με πόνο και αγάπη για τον σύγχρονο άνθρωπο», εκδ. Ι.Ησυχαστηρίου «ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ», Σουρωτή Θεσσαλονίκης

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Αλλαγή θέσεων

Τοποθετούμε τα διάφορα αντικείμενα σε μια σειρά . Τα παιδιά παρατηρούν επί ένα λεπτό . Ο αρχηγός επιφέρει μερικές μεταβολές στη σειρά των αντικειμένων. Τα παιδιά κατόπιν προσπαθούν ν' ανακαλύψουν τις αλλαγές και να υποδείξουν την πρώτη σειρά των αντικειμένων.

2. Κακή εμφάνιση

Ένα παιδί βγαίνει από την αίθουσα, αφού το παρατήρησαν προσεκτικά τα άλλα παιδιά. Επιστρέφει έχοντας ξεκουμπωμένο ένα κουμπί, κατεβασμένη μια κάλτσα , ένα σημάδι στο σακάκι του, αλλάζει χωρίστρα. Τα παιδιά προσπαθούν να ανακαλύψουν τις αλλαγές.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Ο υπουργός του κυβερνώντος κόμματος κάνει περιοδεία. Επισκέπτεται ένα σχολικό συγκρότημα και ακούει τα παράπονα των δασκάλων και των μαθητών:

- Κύριε υπουργέ, δεν έχουμε πετρέλαιο για θέρμανση και έρχεται βαρύς χειμώνας...

- Κύριε υπουργέ, δεν μας χωράνε οι αίθουσες, τα μισά θρανία είναι χαλασμένα, τα περισσότερα τζάμια είναι σπασμένα...

Αφού ακούει διάφορα τέτοια, τους λέει:

- Μήν ανησυχείτε όλα θα γίνουν το συντομότερο δυνατόν.

Μπαίνει στην Μερσεντές και πάει στον επόμενο σταθμό, στις τοπικές φυλακές. Ακούει και εκεί πολλά παράπονα.

- Κύριε υπουργέ, θέλουμε καλύτερο φαγητό, περισσότερα κλινοσκεπάσματα, πιο πολύ προσωπικό γιατί δεν επαρκούμε...

- Θα γίνουν όλα όσα ζητάτε, μην ανησυχείτε.

Μπαίνει στην Μερσεντές και καθώς φεύγουν, αρχίζει να δίνει οδηγίες στον γραμματέα του.

- Λοιπόν, Κώστα. Στο σχολείο στείλε ένα συνεργείο να μπαλώσει μερικές τρύπες και να βάλει μερικά τζάμια, αλλά τίποτε άλλο. Μετά στείλε ένα συνεργείο στις φυλακές να φτιάξει: πισίνα, χαμάμ, τζακούζι, σάουνα, αίθουσα για διασκέδαση με 50άρα τηλεόραση, internet cafe, φλίπερ...

Μένει κάγκελο ο γραμματέας:

- Μα κύριε υπουργέ, τί είναι αυτά που λέτε;

Και απαντά ο υπουργός:

- Κοίτα Κωστάκη. Σχολείο πήγαμε και δεν θα ξαναπάμε. Στην φυλακή όμως δεν ξέρεις πότε θα μπούμε... Κατάλαβες;

ΒΙΝΤΕΟ

Η ταινία μικρού μήκους «**ΟΣΟ ΜΠΟΡΕΙΣ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=4M7iGRm8Da4>

Η Θεία Κοινωνία

1. Τι είναι η θεία Κοινωνία; Γιατί κοινωνάμε;

Η θεία Μετάληψη ή θεία Κοινωνία (=ενότητα) ή θεία Ευχαριστία είναι το κέντρο της Εκκλησίας. Χωρίς αυτήν δεν υπάρχει χριστιανισμός. Η επίγεια Εκκλησία είναι οι χριστιανοί ενωμένοι γύρω από το κοινό Ποτήρι της θείας Μετάληψης. Πρόκειται για το «φάρμακο της αθανασίας και αντίδοτο κατά του θανάτου», όπως το ονομάζει ο άγιος Ιγνάτιος ο Θεοφόρος γύρω στο 110 μ.Χ., που η Εκκλησία εξαρχής θεωρεί ότι είναι το ίδιο το Σώμα και το Αίμα του Χριστού, στο οποίο έχει μεταβληθεί μυστηριωδώς το ψωμί και το κρασί.

Βλέποντας παραμορφωμένα την εκκλησιαστική ζωή, αντιμετωπίζουμε τη θεία Μετάληψη ως ένα προσωπικό μας γεγονός («πάω να μεταλάβω», χωρίς να νιώθω δεσμό με τους άλλους που μεταλαβαίνουν συγχρόνως) και μάλιστα ως εξαίρεση στην καθημερινότητά μας, ενώ, στην πραγματικότητα, σε κάθε λειτουργία θα έπρεπε να μεταλαβαίνουμε όλοι όσοι είμαστε στο ναό, εκτός φυσικά αν ο πνευματικός μας μάς έχει ζητήσει να απέχουμε για κάποιο συγκεκριμένο λόγο.

Αυτό θα σήμαινε ότι κάθε μέρα θα προσέχουμε να μην αμαρτάνουμε, όχι όμως κι ότι θα νηστεύουμε κάθε μέρα. Αν κοινωνούσαμε ταχτικά, θα αρκούσε να νηστεύουμε όταν είναι μέρες νηστείας, δηλαδή τις Σαρακοστές, τις Τετάρτες και τις Παρασκευές (με εξαιρέσεις) και τις άλλες νηστίσιμες εορτές, όπως η ημέρα του Τιμίου Σταυρού, 14 Σεπτεμβρίου, ή η επέτειος της αποτομής της κεφαλής του αγίου Ιωάννη του Προδρόμου, 29 Αυγούστου.

Η θεία λειτουργία γίνεται αποκλειστικά και μόνο για να κοινωνήσουν οι παρευρισκόμενοι και *λειτουργία* ονομάζεται μόνο εκείνη η εκκλησιαστική τελετή, στην οποία τελείται η θεία Μετάληψη. Δεν είναι λειτουργία ο εσπερινός, ο γάμος, η βάφτιση, η κηδεία, το ευχέλαιο, οι Χαιρετισμοί κ.τ.λ. Όλα αυτά λέγονται «ακολουθίες». Λειτουργία λέγεται *μία* ακολουθία, αυτή που γίνεται κάθε Κυριακή και γιορτή και περιλαμβάνει τη θεία Μετάληψη. Υπάρχει και η θεία λειτουργία των Προηγιασμένων Δώρων, που γίνεται τις καθημερινές της μεγάλης Σαρακοστής (πριν το Πάσχα), με θεία Μετάληψη που έχει καθαγιαστεί την προηγούμενη Κυριακή.

Αυτό που τρώμε, όταν μεταλαβαίνουμε, είναι το αληθινό Σώμα και το αληθινό Αίμα του Χριστού, και όχι απλό ψωμί και κρασί που μόνο «συμβολίζουν» το Σώμα και το Αίμα Του. Ο Ίδιος το λέει στο κατά Ιωάννην ευαγγέλιο, 6, 48-59: «Εγώ είμαι ο άρτος της ζωής... Ο άρτος που θα δώσω εγώ είναι η σάρκα μου, την οποία θα δώσω υπέρ της ζωής του κόσμου. Αλήθεια σας λέω, αν δε φάτε τη σάρκα και δεν πιείτε το αίμα του Υιού του ανθρώπου, δεν έχετε ζωή μέσα σας. Όποιος τρώει τη σάρκα μου και πίνει το αίμα μου έχει ζωή αιώνια και εγώ θα τον αναστήσω την έσχατη ημέρα. Γιατί η σάρκα μου είναι στ' αλήθεια τροφή και το αίμα μου στ' αλήθεια ποτό. Όποιος τρώει τη σάρκα μου και πίνει το αίμα μου μένει μέσα μου κι εγώ μέσα του...».

Φυσικά ο Ίδιος ο Ιησούς παρέδωσε τη θεία Μετάληψη στους ανθρώπους κατά το μυστικό δείπνο (που λέγεται «μυστικός», επειδή περιελάμβανε το «μυστήριο» της θείας Μετάληψης κι όχι επειδή... ήταν κρυμμένοι), όπως φαίνεται στα *Μτθ.* 26, 26-29, *Μκ.* 14, 22-24, *Λκ.* 22, 17-20, και *Α' Κορ.* 11, 23-30.

Στους πρώτους χριστιανούς, η θεία Μετάληψη λεγόταν «κλάσις του άρτου» (κόψιμο του ψωμιού) και γινόταν τουλάχιστον κάθε Κυριακή, δηλαδή τη «Μία των σαββάτων», ημέρα της ανάστασης του Χριστού (Πρ. 20, 7).

Γιατί όμως μεταλαβαίνουμε; Πώς η θεία Μετάληψη μας βοηθάει να πλησιάσουμε το Θεό; Ας προσπαθήσουμε να ανιχνεύσουμε την απάντηση.

Ο άνθρωπος ενώνεται περισσότερο μ' αυτό που τρώει παρά με οτιδήποτε άλλο. Τρώγοντας λοιπόν το Σώμα και πίνοντας το Αίμα του Χριστού, ενώνεται με Αυτόν. Γίνεται έτσι «μικρός Χριστός». Δε γίνεται βέβαια άγιος αυτόματα και μαγικά. Όμως η ένωση αυτή με το Θεό (δηλαδή με το Χριστό) ενισχύει τον άνθρωπο, για να μπορεί να αντέξει το μεγάλο μαρτύριο της αγάπης. Χωρίς τη θεία Μετάληψη, Κύριε, δε μπορώ να εκπληρώσω την εντολή Σου «αγαπάτε αλλήλους» και μάλιστα «αγαπάτε τους εχθρούς σας» (Λκ. 6, 27-36). Συνήθως λέμε: «Τους εχθρούς μου θέλω να τους μισώ. Άλλωστε, αν αγαπώ χωρίς όρια, οι περισσότεροι θα με εκμεταλλευτούν, θα με προδώσουν, θα με συντρίψουν! Και, γεμάτος πόνος, ή θα εξοντωθώ ή θα βάλω φρένο στην αγάπη μου και θα πάψω να προσπαθώ να τηρώ την εντολή Σου. Θ' αγαπώ μόνο αυτούς που μ' αγαπούν και τους άλλους απλά θα τους «συμπαθώ» μέσα σε περιορισμένα όρια».

Έχω όμως το Σώμα και το Αίμα Σου, που με θωρακίζει και με κάνει ν' αντέχω και να συνεχίζω μαζί Σου. Αν θέλω. Αν είμαι πωρωμένος και δε θέλω ν' αγαπήσω, και κάθε μέρα να μεταλαβαίνω, θα είμαι (μη γένοιτο) μακριά Σου...

Έτσι, θεωρούμε ότι ο χριστιανός που μεταλαβαίνει επιτελεί την ύψιστη ένωση με όλη την ανθρωπότητα, με όλη τη δημιουργία και με το Θεό, αλλά και συμμετέχει με μυστικό τρόπο στη σταύρωση και την ανάσταση του Χριστού. Και φυσικά ενώνεται ιδιαίτερα με εκείνους που κοινωνούν την ίδια μέρα, γιατί όλοι κοινωνούμε από το «κοινό Ποτήρι».

Υπόψιν ότι, κατά την αγία προσκομιδή (στην πρόθεση), την ουσιαστική έναρξη της θείας λειτουργίας, ο ιερέας βγάζει από το πρόσφορο μερίδες για το Χριστό (τον «Αμνό» = αρνάκι), την Παναγία, τους αγγέλους, τους αγίους και κάθε ζωντανό και νεκρό, τα ονόματα των οποίων του έχουμε δώσει (σε χαρτάκια) να μνημονεύσει. Όλα αυτά τοποθετούνται σ' ένα μικρό δίσκο (το «δισκάριο») και στη συνέχεια μπαίνουν στο άγιο Ποτήρι και *γίνονται η θεία Μετάληψη*. Όταν λοιπόν έρθει η ώρα να μεταλάβεις, μέσα στο Ποτήρι –το κοινό Ποτήρι, το Ποτήρι της αγάπης που μας ενώνει– βρίσκεται σε μικρογραφία όλο το σύμπαν.

Ας σημειώσουμε τέλος ότι το πρόσφορο, το ψωμί της θείας Μετάληψης, είναι ένα, γιατί συμβολίζει την ενότητά μας, και στρογγυλό, γιατί συμβολίζει τον κόσμο. Όσο απομένει και δε γίνεται Σώμα Χριστού, καθώς και τα επιπλέον πρόσφορα, κόβεται και μοιράζεται σ' εκείνους που δεν κοινωνούν «αντί δώρου». Είναι το «αντίδωρο». Βέβαια εμείς παίρνουμε αντίδωρο ακόμη κι όταν κοινωνούμε, όμως ο αρχικός προορισμός του αντίδωρου ήταν για εκείνους που δεν κοινωνούσαν.

Θεόδωρος Ρηγινιώτης, Θεολόγος, «Φως Ιλαρόν», τ. 2 (Νοέμβριος 2012)

2. Πως πρέπει να προετοιμαζόμαστε για την Μετάληψη των Αχράντων

Μυστηρίων;

«Δοκιμαζέτω δε άνθρωπος εαυτόν, και ούτως εκ του άρτου εσθιέτω και εκ του ποτηρίου πινέτω. Ο γάρ εσθίων και πίνων αναξίως κρίμα εαυτώ εσθίει και πίνει, μη διακρίνων το σώμα του Κυρίου»
(Α' Κορ. 11, 28-29)

...Θα παρουσιάσουμε τα αναγκαιότερα έργα τα όποια πρέπει να γνωρίζουν, όσοι επιθυμούν να κοινωνούν των Αχράντων Μυστηρίων.

Κατ' αρχήν πρέπει να καταλάβουμε ότι η προ της Θείας Κοινωνίας προετοιμασία είναι διπλή, δηλαδή σωματική και πνευματική. Η σωματική έγκειται στην νηστεία, στην εγκράτεια από τις σωματικές επιθυμίες, στην αγρυπνία, στην κλίση των γονάτων (μετάνοιες) και άλλους κόπους με τους οποίους καθαρίζεται και ελαφρύνεται το σώμα από αυτά που το βαρύνουν, το ενοχλούν και το μολύνουν. Ενώ η πνευματική προετοιμασία αποτελείται από την εξομολόγηση στον Πνευματικό, την ανάγνωση των προσευχών, όπως συνιστά το Ωρολόγιο, με φόβο Θεού, με προσοχή και ταπείνωση.

Άλλη αγία προετοιμασία είναι η συμφιλίωση με όλους να μη είναι με κανέναν ψυχραμένος, να μη κρατά οργή σε κάποιον, να συγχωρεί όλους, όσοι του έκαμαν κάτι, ενθυμούμενος τα λόγια του

Σωτήρος που λέγει: Εάν συγχωρήτε τοις ανθρώποις τα παραπτώματα αυτών και ο Πατήρ υμών ο ουράνιος συγχωρήσει τα παραπτώματα υμών (Ματθ. 6,14) και γενικά να αγωνίζεται να μη έχει με τον πλησίον του κάτι που να τους χωρίζει.

Γι' αυτόν που δεν είναι ασθενής η σωματική νηστεία περιλαμβάνει τις τέσσερις μεγάλες νηστείες του έτους, όπως αυτές έχουν καθορισθεί από τους Αποστόλους και τους Πατέρας της Εκκλησίας, καθώς και τις ημέρες Τετάρτη και Παρασκευή. Και όποιος έχει πνευματικές προϋποθέσεις και δυνατότητες μπορεί να κρατά και την νηστεία της Δευτέρας. Αυτές οι ημέρες νηστεύονται όλο το έτος, πλην των ημερών που επιτρέπει η Εκκλησία την κατάλυση σύμφωνα με το τυπικό των εορτών. Όλοι οι χριστιανοί εκτός των ανωτέρω, έχουν καθήκον να νηστεύουν την παραμονή της Γεννήσεως του Χριστού, της Βαπτισέως Του, την ημέρα της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού και την Αποτομή της Κεφαλής του Τιμίου Προδρόμου.

Εγκράτεια στην τράπεζα σημαίνει να μη τρώμε μέχρι χορτασμού.

Να νηστεύει όχι μόνο η γλώσσα από τις περιπλογογίες, αλλά και το χέρι να μη εγγίξη το ξένο πράγμα, να μη τολμά να υπογράψει άδικα έγγραφα και γενικά να μη κάνει τίποτε απ' αυτά που οδηγούν στην αμαρτία. Να νηστεύουν και τα πόδια μας για να μη πηγαίνουν εκεί, όπου δεν ευαρεστείται ο Θεός. Εκτός από την διπλή νηστεία που μέχρι εδώ αναφέραμε, χρειάζεται επί πλέον ταπείνωση της καρδιάς και συνειδησης καθαρής και ειρηνική απέναντι όλων των ανθρώπων.

Επίσης να μη πιστεύει κάποιος ότι η ευτυχία του εξαρτάται από την συχνή Θεία Κοινωνία, αλλά από την, κατά το δυνατόν, καλή προετοιμασία με μεγάλη ταπείνωση, συντριβή καρδιάς και ανυπόκριτη ευλάβεια.

Επ' αυτών ο ιερός Χρυσόστομος λέγει τα εξής: *«Πολλοί λαμβάνουν αυτό το Μυστήριο μία φορά τον χρόνο, ενώ άλλοι περισσότερες φορές... Προς όλους μας απευθύνεται η πρόσκληση για το Μυστήριο αυτό, όχι μόνο προς τους πολίτες, αλλά και προς τους ερημίτες, μερικοί των οποίων κοινωνούν μία φορά τον χρόνο ή κάθε δεύτερο χρόνο... Λοιπόν, ποιοι απ' αυτούς βαδίζουν την σωστή οδό; Αυτοί που κοινωνούν μία φορά τον χρόνο, αυτοί που κοινωνούν πολλές φορές ή αυτοί που κοινωνούν λίγες φορές τον χρόνο»;*

Προκειμένου να δείξει ποια είναι η αληθινή προετοιμασία για την Θεία Μετάληψη, λέγει τα εξής:

«Αυτοί που έχουν καθαρούς λογισμούς και σκέψεις, καθαρή καρδιά και αμόλυντη ζωή, πρέπει πάντοτε να προσέρχονται. Ενώ όσοι δεν έχουν αυτές τις προϋποθέσεις δεν πρέπει ούτε μία φορά τον χρόνο να προσέρχονται».

Αλλά, μετά απ' αυτά, μπορεί να ερωτήσει κάποιος: «Πώς μπορώ εγώ να γίνω άξιος για μία τόσο ανεκτίμητη Κοινωνία, η οποία απαιτεί από έμενα μεγάλη προετοιμασία»; Σ' αυτήν την ερώτηση δεν θα απαντήσω εγώ, αλλά ο άγιος Αναστάσιος ο Σιναίτης: *«Μόνον εάν θέλεις, άνθρωπε, μπορείς να γίνεις άξιος».*

Και θέλοντας να δείξει ποιες είναι οι δυσκολίες γι' αυτή την προετοιμασία, λέγει: *«Γνώριζε πως είσαι αμαρτωλός, εγκατάλειψε την αμαρτία, διώξε την οργή και την πονηρία, δείξε έργα της μετανοίας, απόκτησε την καθαρότητα, την πραότητα και ταπείνωση, δώσε ελεημοσύνη στους πτωχούς και στους ξένους από τους καρπούς της δικαιοσύνης και προσευχήσου στον Θεό με συντριμμένη ψυχή και έτσι θα είσαι πλέον άξιος για το Μυστήριο».*

Πόση αγάπη και στοργή εκφράζεται σ' αυτό το Μυστήριο εκ μέρους του Θεού! Λόγω της μεγίστης αγάπης Του που έχει προς τον άνθρωπο, ευδόκησε να επιτρέψει σ' εμάς να Τον τρώγουμε και να Τον πίνουμε. Πράγματι ο καλός μας και μεγάλος Ποιμήν δεν έχει άλλον όμοιον Του στους οικτιρμούς και το έλεος σ' αυτό το ανθρώπινο γένος. Διότι κανείς ποιμήν, όσο καλός και να είναι και όσο πολύ ν' αγαπά τα πρόβατα του, ποτέ δεν ακούστηκε ότι τα έθρεψε αυτά με την σάρκα του σώματος του και τα πότισε με το αίμα του. Πολλές είναι οι περιπτώσεις που γονείς δίνουν τα παιδιά των, μετά την γέννηση των, σε άλλους να τα θρέψουν και μεγαλώσουν. Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο με τον Χριστό, ο οποίος μας τρέφει σ' όλη μας την ζωή με το σώμα Του.

Στην συνέχεια θα μιλήσουμε για την έξηξ τακτική του διαβόλου. Μερικούς τους εξαπατά με κάποια υποκριτική ευλάβεια και ταπείνωση, ότι δεν είναι άξιοι να λαμβάνουν τα Πανάχραντα Μυστήρια. Και

με αυτή την φαινομενική ευλάβεια τους ρίχνει ο πονηρός στην ακηδία, στην αδιαφορία και αναισθησία και έτσι χάνουν την μεγίστη ωφέλεια, την οποία θα κέρδιζαν, εάν κοινωνούσαν με ειλικρινή ευλάβεια τα Θεία Μυστήρια... Άλλους τους κάνει να αναβάλουν τον χρόνο της Κοινωνίας από το ένα διάστημα στο άλλο και από την μία νηστεία στην άλλη και έτσι τους απομακρύνει περισσότερο από την Μετάληψη των Θείων Μυστηρίων. Το αποτέλεσμα είναι να μη προοδεύουν σχεδόν καθόλου στην οδό της εργασίας των θείων εντολών. Και πώς αυτοί θα μπορέσουν να ενωθούν με τον Πλάστη των, που τους λέγει: «Μείνατε εν εμοί καγώ εν υμίν... ότι άνευ εμού ου δύνασθε ποιείν ουδέν»; (Ίω. 13,5-6).

Άλλους πάλι ούτε στα γεράματα των, ούτε στις βαρείς και θανατηφόρες ασθένειες δεν τους αφήνει να ενωθούν με τον Χριστό. Γι' αυτό μία καλή φροντίδα που πρέπει να έχουμε εμείς οι χριστιανοί για τους οικείους και συγγενείς μας είναι, όταν κάποιος αρρωστήσει, να καλούμε αμέσως τον Πνευματικό και να συμβουλευόμαστε τον ασθενή να εξομολογηθεί όλες τις αμαρτίες του. Και αφού γίνει αυτό και τον θεωρήσει ο ιερέυς ως κατάλληλον για την Θεία Κοινωνία, κατόπιν να τον κοινωνήσει.

Εάν όμως η κατάσταση του είναι πολύ σοβαρά και πρόκειται να πεθάνει, ο ιερέυς πρέπει να τον κοινωνήσει απαραίτητως, διότι τότε ο ιερέυς έχει την άδεια να λύνει και να συγχωρεί αμαρτήματα, να κοινωνεί τον ετοιμοθάνατο ακόμη και όταν έχει θανάσιμα αμαρτήματα που κανονικά απαγορεύουν την Θεία Κοινωνία. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να γίνει δεκτός από τον Κύριο, όπως ο ληστής επί του σταυρού. Εάν όμως με την ευλογία του Θεού, μετά την Μετάληψη των Θείων Δώρων, γίνει υγιής, τότε να παραμείνει στον κανόνα της μετανοίας που του είχε επιβληθεί μέχρις ότου τον τελειώσει.

Άκουσα ακόμη από το στόμα μερικών χριστιανών και άλλες συμβουλές που ο πονηρός τους ψιθυρίζει στα αυτιά των: «Μη καλείς τον παπά, εάν κάποιος είναι ασθενής, διότι εάν έλθει εκείνος τότε θα αποθάνη ο ασθενής. Άφησε, εάν υπάρξει μεγάλη ανάγκη θα τον καλέσουμε». Αλλά αλλοίμονο! Τι μεγάλη απάτη του διαβόλου είναι αυτή η συμβουλή με την οποία μερικοί αγωνίζονται να μη φέρουν τον ασθενή αδελφό τους, όντας στο κρεβάτι του θανάτου, να πλησιάσει τα Άχραντα Μυστήρια! Πολλοί ακούγοντας αυτές τις προτροπές του πονηρού οδηγηθήκαν στα αιώνια βάσανα, διότι τους άρπαξε ο θάνατος τότε, όταν τον έστειλε ο Θεός και όχι όταν ήθελαν αυτοί να έλθει.

Πολλούς απομακρυσμένους από την αλήθεια τους συμβουλεύει ο σατανάς ότι η ευτυχία και αγιότης εξαρτάται από την όσο το δυνατόν συχνή Θεία Κοινωνία, χωρίς την πρέπουσα προετοιμασία, όπως αναφέρθηκε παραπάνω. Αυτοί όντως πλανεμένοι από τον διάβολο κατά τρόπο αξιολύπητο, ξέχασαν τα λόγια του Αποστόλου Παύλου, που λέγει: «Δοκιμαζέτω δε άνθρωπος εαυτόν, και ούτως εκ του ποτηρίου πινέτω, ο γάρ εσθίων και πίνων αναξίως κρίμα εαυτώ εσθίει και πίνει, μη διακρίνων το σώμα του Κυρίου» (Α' 11, 28-29).

Με ποιόν τρόπο πέφτει κανείς σ' αυτή την τιμωρία, της καταπατήσεως του Υιού του Θεού, μας διδάσκει ο ιερός Χρυσόστομος, ο οποίος λέγει: «Όταν συ κοινωνείς Αυτόν στο Άγιο Μυστήριο και κάνεις αμαρτία, λέγε μου: Δεν τον κατεπάτησες; Δεν τον χλεύασες; Καθώς εμείς δεν έχουμε καμμία συναίσθηση και συντριβή γι' αυτά που καταπατούμε, έτσι και αυτοί που σφάλουν, δεν έχουν καμμία συναίσθηση και φόβο για τον Χριστό».

Κανείς λοιπόν, να μη πλησιάζει τα Άγια Μυστήρια χωρίς την πρέπουσα ευλάβεια και προετοιμασία, ούτε πάλι, λόγω οκνηρίας και απελπισίας, να απομακρύνεται περισσότερο απ' αυτά. Οι Άγιοι Πατέρες σε κάθε έργο λέγουν ότι τα άκρα είναι του διαβόλου, ενώ η μέση και βασιλική οδός που βάδισαν και οι Άγιοι, είναι του Χριστού.

Αλλά μπορεί κάποιος να μας ερωτήσει, ποια είναι η μέση και βασιλική οδός; Θα απαντήσουμε σ' αυτούς: Η Μετάληψη των Θείων Μυστηρίων είναι στενά συνδεδεμένη με την εξομολόγηση. Αυτή πρέπει να γίνεται, τουλάχιστον για τους λαϊκούς τέσσαρες φορές τον χρόνο, κατά την περίοδο των μεγάλων νηστειών. Η συχνή ή αραιή συμμετοχή περαιτέρω στα Θεία Μυστήρια επαφίεται περισσότερο στην κρίση του Πνευματικού, ο οποίος μπορεί με διάκριση να χρησιμοποιεί την ακρίβεια και οικονομία των ιερών Κανόνων και γνωρίζει την πρόοδο κάθε μιας ψυχής στην μετάνοια.

Ένα πράγμα όμως ας έχουν υπ' όψιν των, όσοι επιθυμούν να κοινωνούν συχνότερα: Αυτό το οποίον επιθυμούν είναι «Τα Άγια τοις αγίοις» και ας ακούσουν τι λέγει όσον αφορά αυτό ο Θεός

Χρυσόστομος: «Βλέπε, ότι, όταν ο ιερέυς ή ο διάκονος λέγει: «Τα Ἅγια τοις αγίοις» αυτό εννοεί: εάν κάποιος δεν είναι άγιος να μη προσέρχεται. Όχι μόνο καθαρός από την αμαρτία, αλλά άγιος...»

Το Σώμα και το Αίμα του Χριστού γίνονται αιτία μεγάλων βασάνων γι' αυτούς που δεν προσέρχονται επαξίως. Ενώ οι ι. Κανόνες για το ίδιο μυστήριο λένουν: Τα Ἅγια προσφέρονται στους αγίους, ενώ η αγιότης κατορθώνεται με νηστεία και προσευχή. Αμήν.

Ιερομ. Κλεόπας Ηλίου, Πνευματικοί Λόγοι, εκδ. «Ορθόδοξος Κυψέλη»

3. Τι είναι το πρόσφορο και ποιόι οι συμβολισμοί του; Πώς χρησιμοποιείται;

Το Πρόσφορο είναι το ψωμί που προσφέρουμε στον Ναό, για να τελεσθεί η Θεία Ευχαριστία. Μαζί με το κρασί, ως Τιμία Δώρα (άρτος και οίνος), προτού μεταφερθούν με τη Μεγάλη Είσοδο στην Αγία Τράπεζα, τοποθετούνται στην Πρόθεση (προ + τίθημι = προθέτω), όπου με την τελετή της Προσκομιδής θα προετοιμασθούν για τη Θεία Λειτουργία.

Στην Προσκομιδή τμήματα του Προσφόρου θα τοποθετηθούν τελετουργικά στο Δισκάριο και λίγο κρασί στο Ἅγιο Ποτήριο.

Το στρογγυλό σχέδιο του Προσφόρου συμβολίζει την κοιλιά της Παρθένου Μαρίας, απ' όπου προήλθε (γεννήθηκε) ο μονογενής Υιός της. Πάνω στο Πρόσφορο υπάρχει ανάγλυφο σχέδιο, που σχηματίζεται από σφραγίδα. Από το κέντρο του Προσφόρου βγαίνει ο Αμνός, δηλ. το κεντρικό τετράγωνο του σχεδίου με τα γράμματα: ΙΣ ΧΣ ΝΙ ΚΑ (Ιησούς Χριστός νικά).

Τα γράμματα αυτά πρέπει να είναι ευδιάκριτα και να φαίνονται καθαρά. Λέγεται Αμνός (αρνάκι), γιατί ο προφήτης Ησαΐας προφήτευσε ότι ο Μεσσίας σαν ένα άκακο αρνάκι θα οδηγηθεί στη θυσία. Ο Ιωάννης ο Πρόδρομος επιβεβαίωσε αυτή την προφητεία, όταν έδειξε στους μαθητές του τον Μεσσία και είπε: "Να ο αμνός του Θεού" (Ιωάν.1/α', 29). Επίσης ο Απόστολος Πέτρος στην Α' Επιστολή (1/α', 18-19) γράφει: "Ελυτρώθητε εκ της ματαίας υμών αναστροφής... τιμώ αίματι ως αμνού αμώμου και ασπίλου Χριστού".

Το σχέδιο του Προσφόρου περιέχει επίσης τη μερίδα της Παναγίας με τα γράμματα Μ και Θ, δηλ. Μητηρ Θεού. Η τριγωνική μερίδα της Παναγίας τοποθετείται δεξιά του Αμνού στο Δισκάριο με τα λόγια: "Εἰς τιμὴν και μνήμην της υπερουλογημένης, ενδόξου Δεσποίνης ημών Θεοτόκου, και αιπαρθένου Μαρίας, ης ταις πρεσβείαις πρόσδεξαι, Κύριε, την Θυσίαν ταύτην εις το υπερουράνιον σου Θυσιαστήριον. (Συνεχίζει με τον 10 στίχο του 44 ψαλμού) Παρέστη η Βασίλισσα εκ δεξιών σου, εν ιματισμῷ διαχρύσω περιβεβλημένη, πεποικιλμένη". (Δηλαδή: Προσφέρουμε τη μερίδα αυτή προς τιμή και μνήμη της υπερουλογημένης ένδοξης Κυρίας μας Θεοτόκου και αιπαρθένου Μαρίας, με τις πρεσβείες της οποίας δέξου, Κύριε, τη Θυσία αυτή στο υπερουράνιό σου Θυσιαστήριον. Τιμητικά στάθηκε η Βασίλισσα στα δεξιά σου με ιματισμό χρυσό ντυμένη, στολισμένη). Η Παναγία στη Βασιλεία του Θεού έχει το πρωτείο τιμής.

Από τα εννέα τριγωνάκια, που βρίσκονται στο δεξί μέρος του προσφόρου, εξαγονται οι μερίδες των αγγέλων και όλων των αγίων και τοποθετούνται αριστερά του Αμνού. Οι άγιοι που μνημονεύονται είναι οι Προφῆτες, οι Απόστολοι, οι Ιεράρχες, οι Μάρτυρες, οι Όσιοι, οι Ανάργυροι, οι Θεοπάτορες μαζί με τον άγιο της ημέρας και τελευταίος ο Πατέρας της Εκκλησίας που συνέγραψε την τελούμενη Θεία Λειτουργία.

Οι Ἅγιοι, επειδή δεν έχει γίνει η Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου και δεν έχουν εισέλθει ακόμα στον Παράδεισο, ωφελούνται κι αυτοί από τη μνημόνευση στις Θείες Λειτουργίες. Εξάλλου και στον

Παράδεισο θα προχωρούν από “δόξης εις δόξαν”, δηλ. θα βελτιώνεται η κατάσταση τους και θα απολαμβάνουν σταδιακά μεγαλύτερες θείες ευλογίες.

Επίσης, κατά τον Καβάσιλα προσφέρεται η αναίμακτη θυσία ως ευχαριστία στον Θεό, που μας έδωσε τους αγίους. Αυτοί αποτελούν τα πρότυπα όλων των χριστιανών, αυτοί τους καθοδηγούν και μεσιτεύουν γι’ αυτούς με τις προσευχές τους.

Από άλλα τμήματα του Προσφόρου εξάγονται οι μερίδες υπέρ των ζώντων και των κεκοιμημένων, οι οποίοι ανήκουν στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Αυτές τοποθετούνται εμπρός από τον Αμνό και, όταν πριν τη Θεία Κοινωνία κατά τη συστολή (ένωση) Σώματος και Αίματος ο Λειτουργός τις ρίχνει στο Δισκοπότηρο, λέει συγχρόνως τα ακόλουθα αξιοπρόσεκτα λόγια: “Απόπλυνον, Κύριε, τα αμαρτήματα των ενθάδε μνημονευθέντων δούλων σου τω Αίματί σου τω Αγίω· πρεσβείαις της Θεοτόκου και πάντων σου των αγίων. Αμήν”. (Δηλαδή: Σβήσε εντελώς, Κύριε, τις αμαρτίες όσων εδώ μνημονεύθηκαν δούλων Σου με το Αίμα Σου το Άγιο· με τις πρεσβείες της Θεοτόκου και όλων Σου των αγίων. Αμήν).

Στήν αρχή της Προσκομιδής ο Ιεουργός υψώνει (σηκώνει ψηλά) το Πρόσφορο μέχρι το μέτωπο και μ’ αυτή την κίνηση συμβολίζει την ύψωση του Χριστού στον Σταυρό, όπου έχυσε το τίμιο Αίμα Του για τη σωτηρία των ανθρώπων.

Ιερά Μονή Παναγίας Παραμυθίας Ρόδου

4. Πώς πρέπει να παίρνουμε το αντίδωρο και τι πρέπει να ξέρουμε γι’ αυτό;

Ο Ιερός Καβάσιλας μας λέει: «Ο άρτος που διανέμεται ως αντίδωρο, έχει από πριν αγιασθεί, επειδή προσφέρθηκε στον Θεό. Όλοι οι εκκλησιαζόμενοι χριστιανοί τον δέχονται με ευλάβεια μέσα στην δεξιά κυρτή τους παλάμη και ασπάζονται το δεξί χέρι του Ιερέως που πριν από λίγο ακούμπησε και κομμάτισε το πανάγιο Σώμα του Σωτήρος Χριστού. Επειδή αγιάσθηκε ολόκληρο, γιαυτό πιστεύεται από την Εκκλησία μας ότι το χέρι του λειτουργού μεταδίδει αυτόν τον αγιασμό σε όσους το αγγίζουν και το ασπάζονται»

Βασικά πράγματα που πρέπει να γνωρίζουμε για το αντίδωρο:

- Πρέπει να μοιράζεται μέσα σε ησυχία και τάξη
- Το παίρνουμε από το χέρι του Ιερέα και όχι από το παγκάρι
- Τοποθετούμε το δεξί μας χέρι πάνω στο αριστερό και με ανοιχτή την παλάμη
- Οι ιεροψάλτες φάλλουν ύμνους κατά την διάρκεια της διανομής
- Πρέπει να είμαστε νηστικοί για να το φάμε.
- Το καταναλώνουμε όλο και δεν το πετάμε πουθενά.

Μην ξεχνάμε ότι δίνεται αντί-δώρου δηλαδή αντί για το μεγάλο δώρο που είναι η Θεία Κοινωνία, αλλά και ως επιπλέον δώρο για αυτούς που κοινωνήσαν. Εδώ πρέπει να διευκρινιστεί ότι ουδεμία σύγκριση πρέπει να γίνεται μεταξύ του αντιδώρου και της Θ. Κοινωνίας ή να θεωρηθεί το αντίδωρο ως “ισάξιο” της Θ. Κοινωνίας.

Πιο αναλυτικά:

α. Το αντίδωρο βγαίνει από τα πρόσφορα, που προσεκόμισαν και προσέφεραν οι πιστοί, προκειμένου να τελεσθεί η Θ. Λειτουργία. (γι’ αυτό και η ονομασία “πρόσφορο”, από το ρήμα προσφέρω). Το πρόσφορο ζυμώνεται με προσευχές και θυμιάματα και σφραγίζεται με τα σύμβολα του Χριστού μας ΙC ΧC ΝΙΚΑ. Γι’ αυτό ήδη από την παρασκευή του ενέχει ευλογία, δεν είναι κοινός άρτος. Με το που προσφέρεται στο Άγιο Βήμα, αποκτά ακόμη μεγαλύτερο αγιασμό.

Τελικά, αμέσως μετά τον Καθαγιασμό των Τιμίων Δώρων, όπου το τμήμα του προσφόρου, που προσκομίσθηκε στο Άγιο Δισκάριο και την Αγία Τράπεζα, έγινε Σώμα και Αίμα Χριστού, παίρνει ο Λειτουργός τα κάνιστρα με το Αντίδωρο ένα-ένα και τα υψώνει εμπρός από την Αγία Τράπεζα λέγοντας “Μέγα το Όνομα της Αγίας Τριάδος”. Έτσι το Αντίδωρο αποκτά και μιά ακόμη ευλογία.

Συμβολίζει το σώμα της Αειπαρθένου. Είναι τμήμα του προσφόρου, απ'όπου προήλθε ο Αμνός του Θεού. Και άκουσα κάποτε ένα παιδάκι που κοινώνησε να προσέρχεται στο Αντίδωρο και να λέει, "μαμά, να πάρουμε τώρα και την Παναγία μας".

β. Καλό είναι το Αντίδωρο να υπάρχει σε ένα κάνιστρο κοντά σε όσους κοινωνούν, ώστε αμέσως μετά τη Θ.Μετάληψη να λαμβάνουν ένα κομμάτι και να σπογγίζουν τα χείλη και το στόμα τους.

γ. Μερικοί αποζητούν το λεγόμενο "Υψωμα". Αυτό είναι Αντίδωρο, αλλά τέτοιο κομμάτι που να διατηρεί τη σφραγίδα του Κυρίου (IC XC NIKA) πάνω του. Και το θεωρούμε πιό τιμητικό. Το προσφέρει ο Ιερέυς σε όσους ήδη είχαν προσκομίσει πρόσφορο για την τέλεση της Θ.Λειτουργίας, ή σε όσους τιμώνται (πχ Δήμαρχος του τόπου) ή σε συγγενείς ανθρώπου, του οποίου τελούμε Μνημόσυνο, προς παρηγορίαν τους μεγαλύτερα. Τούτο όμως δεν πρέπει να καταλήγει να γίνεται αφορμή ξεσυνέργειας ή παρεξηγήσεων. Ίδια είναι η ευλογία που παίρνουμε. Ακόμη και με τα ψίχουλα που απέμειναν στο κάνιστρο!! Κί'όσο πιό ευλαβική και κατανυκτική και ανώτερη και εύτακτη είναι η ψυχή μας, τόσο πιό πολύ ωφελούμεθα.

δ. Παίρνοντας το αντίδωρο από το χέρι του Ιερέα, συγχρόνως και επικοινωνούμε μαζί του. Τον προσεγγίζουμε. Έκείνος λουσμένος στην ιερότητα και τη θεϊκή Χάρη (και στον ιδρώτα συχνά, έναν ξεχωριστό ιδρώτα κατανύξεως) κί'οι εκκλησιαζόμενοι, που μέχρι τώρα ήταν απέναντι, κάπως απόμακροι, να έρχονται και να τον εγγίζουν, σα να εγγίζουν τον ίδιο το Χριστό μας. Εκείνη τη στιγμή και ο Ιερέας θα δείξει μιá διακριτική οικειότητα προς κάθε ψυχή της Ενορίας του, θα τους χαιρετήσει με το όνομά τους, θα τους ευχηθεί, θα στείλει χαιρετίσματα σε κάποιον κατάκοιτο της οικογενείας κοκ. Λιτά όμως. Και χωρίς διαχύσεις ή πληθωρικά χαμόγελα ή άσχετα θέματα και καθυστερήσεις. Μέσα στο κλίμα της Λειτουργίας!

ε. Αρκετές φορές από τα πρόσφορα που έφεραν οι πιστοί περίσσεψαν πολλά. Είναι ευλογία αυτό. Δείχνει πόσο οι πιστοί συμμετέχουν στο μεγάλο γεγονός της Θ.Λειτουργίας. Οι Ιερείς κρατούν ωρισμένα, γιά να λειτουργήσουν ενδιάμεσως της εβδομάδος, και τα υπόλοιπα είναι επιτρεπτό να τα διοχετεύσουν σε σπίτια ευσεβών χριστιανών. Σκεφθείτε μάλιστα όταν υπάρχει πανηγύρι, πόσα περισσεύουν!.. Δεν είναι άτοπο να τα παραλάβουν οι πιστοί, αλλά πρέπει να παρατεθούν στο τραπέζι, όπου καθόμαστε κανονικά ' και κάνουμε προσευχή, τραπέζι οικογενείας, όπου όλα είναι ευλογημένα και ιερά, και έτσι το πρόσφορο, που το λαμβάνουμε ως ψωμί, προσθέτει στην ιερότητα του τραπέζιού μας. Υπάρχει και η περίπτωση να το φρυγανίσουμε λίγο, ώστε να διατηρηθεί και να το λαμβάνουμε με το τσάι μας. Ομοίως και ευλογημένο τμήμα Αντιδώρου μπορούμε να φρυγανίζουμε (γιά να διατηρηθεί πολλές μέρες), ώστε να λαμβάνουμε το πρωί κατά την προσευχή μας..

5. Τι εννοούμε όταν λέμε «μνημόνευση ονομάτων» στη Θεία Λατρεία; Ποιοι μνημονεύονται;

Πριν από όλα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τι σημαίνει μνημόνευση ονομάτων στην θεία Λατρεία.

Τα ονόματα, λοιπόν, ζώντων και τεθνεώτων, μνημονεύονται στην προσκομιδή, κατά την ακολουθία της προθέσεως που γίνεται στον όρθρο. Εκεί γίνεται η εξαγωγή των μερίδων από το πρόσφορο.

Πρώτα λοιπόν ο Ιερέας εξάγει τον Αμνό. Ακολουθώς εξάγει την μερίδα της Παναγίας. Στην συνέχεια εξάγει τις μερίδες των Αγγέλων και των Αγίων. Τέλος εξάγει ο Λειτουργός και μερίδες μόνο χριστιανών ορθοδόξων (δηλ.βαπτισμένων) ζώντων και τεθνεώτων. Έτσι στο Άγιο Δισκάριο με αυτόν τον τρόπο υπάρχει πλέον όλη η Εκκλησία: Επίγειος και Ουράνιος και εν μέσω πάντων ο Κύριος. Αυτή είναι η μέλλουσα Βασιλεία.

Στην Θ. Λειτουργία τα ονόματα μνημονεύονται (μυστικώς πάλι) αμέσως μετά το "Εξαιρέτως...", μετά την Παναγία και τους Αγίους αλλά και τους φίλους του Χριστού.(το σημείο αυτό λέγεται μνημόνευση των Διπτύχων).

Σημαντικό επίσης είναι να αναφέρουμε μιá απο τις ευχές που λέει ο Ιερέας κατά την Ιερότερη στιγμή της Θ.Λειτουργίας στο " Τα Σα εκ των Σων..." Ετι προσφέρομεν Σοι την λογικὴν ταύτην λατρείαν, υπέρ των εν πίστει αναπαυσασμένων Προπατόρων, Πατέρων, Πατριαρχών,

Προφητών, Αποστόλων, Κηρύκων, Ευαγγελιστών, Μαρτύρων, Ομολογητών, Εγκρατευτών και παντός πνεύματος Δικαίου εν Πίστει τετελειωμένου”.

Απαραίτητη λοιπόν προϋπόθεση είναι η Πίστη. Η συνειδητή συμμετοχή στην Αλήθεια της Εκκλησίας μας. Μνημονεύεται ο κλήρος και ο λαός, όλη η Ορθόδοξος Εκκλησία. Όλοι όσοι ανήκουν στην Ορθόδοξη οικογένεια. Όλοι όσοι αποτελούν μέλη του Σώματος του Ιησού Χριστού.

Αυτά όσον αφορά στην λατρεία του Τριαδικού Θεού αναφορικά με την μνημόνευση και την τάξη της Εκκλησίας μας στην Θ. Λειτουργία.

Οι Λαϊκοί όμως (και οι Ιερείς στις ατομικές τους προσευχές), όχι μόνον δεν απαγορεύεται να μνημονεύουν ονομαστικά ετερόδοξους αλλά ίσως και επιβάλλεται θα λέγαμε. Είναι καλή και ευλογημένη συνήθεια και κομποσκοίνοι να κάνουμε και ιδιαίτερη προσευχή για όλους όσους είναι εκτός “Οικογενείας” για φωτισμό και ένταξη στην Αλήθεια της Πίστης μας.

6. Επιτρέπεται να μνημονεύουμε ετεροθρήσκους (Μουσουλμάνους, Εβραίους κ.ά.) ή ετεροδόξους (Καθολικούς, Προτεστάντες, Μονοφυσίτες κ.ά.) στη Θεία Λατρεία;

Όχι. Λέμε «υπέρ των ευσεβών και ορθοδόξων χριστιανών». Η λατρεία και μάλιστα η Θεία Ευχαριστία, είναι εσωτερική υπόθεση. Θέλουμε να γίνουν ορθόδοξοι; Θα γίνουν αυτά, έρχονται. Δόξα τω Θεώ. Μας αναγκάζουν να τρέξουμε. ...

Θα πρέπει, λοιπόν, εν αγάπη να βλέπουμε οι μεν προς τους δε διότι πλησιάζουμε στην ορθή τοποθέτηση απέναντι στα πράγματα. Κι όταν, λοιπόν, έρθει αυτή η μέρα, που θα έρθει (δε ξέρω αν θα έρθει στις ημέρες μου) και ξέρετε, τότε; Η λειτουργία θα γίνει όπως ήτανε τότε, στους πρώτους αιώνες, μέχρι τον 8^ο, 9^ο, 10^ο αιώνα που λέγαμε «τας θύρας τας θύρας εν σοφία πρόσχωμεν». Και θα κοιτάζει ο ένας τον άλλον, αν είναι ορθόδοξος, να τον παίρνει και να του λέει «Σας παρακαλώ πολύ, βγέστε τώρα έξω (οι κατηχούμενοι, οι μετανοούντες) για να κάνουμε το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας». Και θα κοινωνούμε όλοι, θα εξομολογούμεθα όλοι, κ.τ.λ..

Έχουμε ένα δρόμο ακόμα, λοιπόν. Κάποιοι, η «μαγιά» που λέει ο Μακρυγιάννης, θα μείνουν και θα φτάσει σ’ αυτό το σημείο. Άρα, χωρίς φανατισμούς και χωρίς απολυτότητας.

π. Γεώργιος Δ. Μεταλληνός

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Γρήγοροι και σιγανοί ήχοι (Ζεστό – Κρύο)

Ένα παιδί βγαίνει έξω από την τάξη και ο αρχηγός κρύβει ένα αντικείμενο σε κάποιο σημείο. Έρχεται το παιδί απ’ έξω και ο αρχηγός το καθοδηγεί, για να ανακαλύψει το αντικείμενο. Όταν ο αρχηγός το καθοδηγεί, για να ανακαλύψει το αντικείμενο. Όταν ο αρχηγός χτυπάει αργά και ρυθμικά το χέρι του ή ένα μολύβι στο τραπέζι σημαίνει ότι είναι μακριά από το κρυμμένο αντικείμενο. Εάν το παιδί πάρει σωστή κατεύθυνση τότε χτυπάει γρήγορα.

Με τη σειρά τους παίζουν όλα τα παιδιά, αφού ο αρχηγός για κάθε παιδί κρύψει σε άλλο μέρος το αντικείμενο. Όποιο παιδί ανακαλύψει σε μικρότερο χρόνο το αντικείμενο κερδίζει.

2. Πέρασμα λαβυρίνθου

Σε ένα διάδρομο μήκους 2-3 μέτρων τοποθετούμε διάφορα αντικείμενα (βιβλία, μολύβια κ.α.) Το παιδί βλέπει για λίγο τη θέση των αντικειμένων. Δένουμε τα μάτια του με ένα μαντήλι και προσπαθεί να περάσει απέναντι χωρίς ν’ ακουμπήσει τα εμπόδια. Μπορεί να χωρίσουμε τα παιδιά της τάξης σε ομάδες και να παίρνει ένα βαθμό κάθε παιδί που πετυχαίνει και έτσι να βγάλουμε νικήτρια ομάδα.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

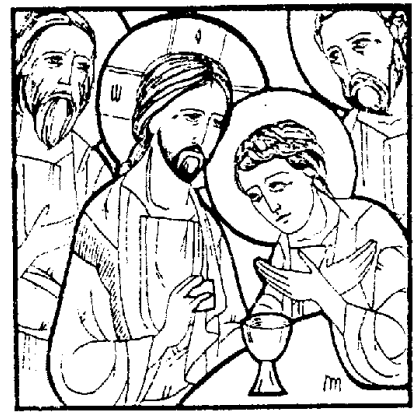
Ενας τύπος σε κακό χάλι, γεμάτος γρατσουνιές στο πρόσωπο και στο λαιμό , συναντιέται με ένα φίλο του. Εκείνος ανήσυχος τον ρωτά:

- Μα καλά...Τί έπαθες ; είσαι χάλια.
- Ασε, θάψαμε χθες την πεθερά μου...
- Και καλά, τί είναι όλες αυτές οι γρατσουνιές ;
- Δεν ήθελε !!!

ΒΙΝΤΕΟ

Η διδακτική ιστορία **«Η ΠΙΟ ΟΜΟΡΦΗ ΚΑΡΔΙΑ»** στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=AkQMSvFAw6E>

Προλήψεις και δεισιδαιμονίες

1. Ποιες δεισιδαιμονίες και πλάνες μπορεί να συναντήσουμε; Καλό θα είναι να τις γνωρίζουμε, για να τις αποφεύγουμε;

«Εγώ είμαι πολύ θρήσκος άνθρωπος. Να φανταστείτε ότι ποτέ δεν αρχίζω κάποια εργασία ημέρα Τρίτη...» Η άγνοια και η σύγχυση είναι προφανής.

Οι διάφορες δεισιδαιμονίες και προλήψεις που ταλαιπωρούν τον άνθρωπο είναι τόσες πολλές, που είναι αδύνατον να αναφερθούν όλες εδώ.

Οι κάθε είδους προλήψεις και δεισιδαιμονίες, τα όποια είδωλα, είναι εντελώς ασυμβίβαστα και αντίθετα με την χριστιανική πίστη και συνάμα προσβάλλουν την ελευθερία του ανθρώπου. Η βαθύτερη αιτία των προλήψεων είναι η έλλειψη πίστης και εμπιστοσύνης στον αληθινό Θεό. Κι εδώ συμβαίνει το παράδοξο: Ο άνθρωπος την πίστη στον Θεό την θεωρεί «οπισθοδρόμηση» Την εμπιστοσύνη στην πάνσοφη πρόνοια Του την περιφρονεί. Και από την άλλη υποδουλώνεται σε πράγματα άλογα και γελοία, σε πέταλα και κρεμμύδια, σε κατακάθια του καφέ και σε τραπουλόχαρτα!

Είναι ποτέ δυνατόν, τα κατακάθια του καφέ στο φλιτζάνι να απεικονίσουν το μέλλον;

Είναι ποτέ δυνατόν, οι κινήσεις των άστρων να προσδιορίζουν την ζωή μας;

Είναι ποτέ δυνατόν, η ημέρα γεννήσεως κάθε ανθρώπου να τον κατατάσσει σε ζώδιο-αστερισμό, και να ισχύουν για εκατομμύρια ανθρώπους του ίδιου ζωδίου οι ίδιες οδηγίες που δίνουν οι «ειδικοί αστρολόγοι» στα ωροσκόπια;

Είναι ποτέ δυνατόν, κάθε τραπουλόχαρτο να παίρνει αυθαίρετα νόημα και να ορίζει την ζωή μας;

Με ποιά λογική ο αριθμός 13 ή η μέρα Τρίτη, φέρνει κακό;

Με ποια λογική το πέταλο φέρνει γούρι; Και που την βρήκε το πέταλο την ιδιότητα να απομακρύνει τα κακά;

Τα χαϊμαλιά, οι χάντρες, τα μάτια έχουν μεγαλύτερη δύναμη από τον Σταυρό;

Είναι δυνατόν για κάθε κακό ή αναποδιά που μας συμβαίνει να φταίνε πάντα κάποιοι άλλοι; Δεν πήγε καλά ο αρραβώνας; Του έκαναν μάγια. Δεν πήγαν καλά οι δουλειές; Τον γλωσσόφαγαν. Έχει πονοκέφαλο; Τον μάτιασαν. Αλλά ας πούμε ότι πράγματι έχουμε απανωτές αναποδιές, που θα τρέξουμε;... στις «ξεματιάστρες»; ή στον Ιερέα και στα μυστήρια της Εκκλησίας μας;

Μεγάλη πλάνη είναι επίσης τα όνειρα. Η εκκλησία μας συμβουλεύει να απορρίπτουμε εντελώς τα όνειρα. Η πίστη στα όνειρα όχι μόνο δεν ωφελεί καθόλου αλλά κρύβει τεράστιους πνευματικούς κινδύνους.

Και όμως όχι μόνο πολλοί επιρρεπείς στις προλήψεις ανατρέχουν σε ονειροκρίτες, αλλά πολλοί είναι αυτοί που επιδιώκουν να ονειρευτούν(!) πχ ποιόν θα παντρευτούν βάζοντας κάτω από το μαξιλάρι τους κουφέτα από γάμο ή ένα κομμάτι φανουρόπιτα...

Η ποικιλία όμως των προλήψεων είναι ανεξάντλητη.

Με ποια λογική δυο αδέρφια δεν μπορούν να παντρευτούν μέσα στον ίδιο χρόνο; Ή αδέρφια γεννημένα κατά τον ίδιο μήνα άλλου έτους, δεν «κάνει» να παρευρεθεί ο ένας στον γάμο του άλλου;

Με ποια λογική δεν «κάνει» να παντρευτούμε μήνα Μάιο ή σε δίσεκτο έτος;

Με ποια λογική αυτοί που θα παραλάβουν τον κουμπάρο πρέπει να γυρίσουν από άλλο δρόμο για να μην «χαλάσει» ο γάμος;

Με ποια λογική δεν κάνει το νιόπαντρο ζευγάρι να φυτέψει δέντρα κατά τον πρώτο χρόνο του γάμου τους;

Γιατί η νύφη δεν πρέπει να σκουπίσει το σπίτι της την πρώτη εβδομάδα μετά τον γάμο της.

Γιατί λέμε ότι «χαλάει» το προξενιό αν μπορούμε από μια είσοδο και βγούμε από μια άλλη;

Αλλά και για την τεκνογονία πόσες προλήψεις υπάρχουν...πχ Αν ακούσει η μητέρα να λαλεί κουκουβάγια θα γεννήσει κορίτσι, αν ακούσει μπουφο, θα γεννήσει αγόρι. Την όγδοη ημέρα αντί να έρθει ο Ιερέας και να δίνεται το όνομα του παιδιού, πολλές μητέρες φτιάχνουν γλυκά για να γλυκάνουν τις «μοίρες», να' χει το παιδί καλή μοίρα.

Και πολλοί τέλος αντί να εφοδιάζουν τα παιδιά τους με το πανίσχυρο όπλο του σταυρού, τα εμπιστεύονται στις πράσινες, μπλε και κόκκινες χάντρες και στα ειδωλολατρικά φυλακτά.

Η παρουσία ενός κληρικού ειδικά το πρωί είναι για αρκετούς κακός οιωνός!

Πολλοί είναι αυτοί που απαγορεύουν στον ιερέα να επισκεφτεί έναν ασθενή στο σπίτι ή στο νοσοκομείο λόγω της πρόληψης που επικρατεί ότι η παρουσία του κληρικού θα προκαλέσει τον θάνατο του! Αυτά όμως αποτελούν πλάνη και ασέβεια του ανθρώπου προς τον Θεό και τον λειτουργό του...

Δεν είναι επίσης λίγες οι φορές που οι χριστιανοί ζητούν παράλογα πράγματα από τους ιερείς πχ την ζώνη, την άγια ζέση, το άγιο μύρο και πολλά άλλα. Το χειρότερο είναι ότι ζητούν όλα αυτά γιατί έτσι τους συμβούλεψε κάποιος μάγος...

Και έπεται συνέχεια...το αλάτι μην χυθεί κάτω, ούτε καφές ή λάδι...το κρασί δεν πειράζει, προς Θεού μην σπάσει καθρέπτης και αν υπάρχει τζάκι και τρίζουν τα ξύλα...αλλοίμονο! Βουίζει το δεξί αυτί; είναι για καλό, αν βουίζει το αριστερό είναι για κακό...τρεμοπαίζει το μάτι; φαγωμάρα στην μύτη ή στο χέρι; Ο λόξυγκας;... Μην ξεχάσουμε να αναφέρουμε την μαύρη γάτα...

Πραγματικά δεν έχουν τέλος οι προλήψεις... Οι περισσότερες ίσως προλήψεις συνδέονται με το τέλος της επίγειας ζωής του ανθρώπου. Ο άνθρωπος κάποια μέρα, είτε σε βαθύ γήρας είτε σε νεότερη ηλικία θα έλθει αντιμέτωπος «με την φοβερήν ώραν του θανάτου». Κανείς όμως δεν γνωρίζει ποια θα είναι αυτή η ώρα, παρά μόνον ο Θεός, ο Κύριος της ζωής και του θανάτου. Το μόνο που μας προτρέπει είναι να είμαστε άγρυπνοι και έτοιμοι: «Γρηγορείτε!».

Την φιλάνθρωπη αυτή προτροπή οι άνθρωποι λησμονούν ή αγνοούν και προσπαθούν να κρυφτούν πίσω από μύριες προλήψεις. π.χ. Ο ασθενής ξεψύχησε. Σε πολλά χωριά τρέχουν να χύσουν όλα τα νερά από δοχεία και άλλα σκεύη γιατί το νερό αυτό θεωρείται πεθαμένο. Μόλις βγαίνει ο νεκρός από την πόρτα σπάνε ένα πιάτο, ένα σκεύος για να μείνει εκεί το κακό...Άλλοι πάλι τοποθετούν στον τάφο διάφορα τρόφιμα για να φάει ο νεκρός. Πολλοί είναι αυτοί που γυρίζουν από άλλο δρόμο για να μην δευτερώσει το κακό. Άλλοι πάλι δεν τρώνε κρέας για σαράντα μέρες...

Το χειρότερο όμως από όλα είναι ότι οι πενθούντες δεν εκκλησιάζονται γιατί απαγορεύεται! Έτσι υπάρχουν άνθρωποι που για χρόνια ολόκληρα δεν εκκλησιάζονται δεν συμμετέχουν στα μυστήρια και αποκόπτονται από την εκκλησία. Στερώνουν τον εαυτό τους από την παρηγοριά και την ελπίδα που δίνει η εκκλησία, απομονώνονται, φθείρουν την υγεία τους και παραδίδονται σε σκέψεις απελπισίας. Ζουν όπως οι άθεοι «οι μη έχοντες ελπίδα» και η ζωή τους μεταβάλλεται σε τραγωδία...

Ο λόγος του Αποστόλου Ευαγγελιστού Ιωάννου είναι και σήμερα εξαιρετικά επίκαιρος: «Τεκνία, φυλάξατε εαυτούς από των ειδώλων» (Α' Ιωάν. 5, 21)

Φυλλάδιο «Δεισιδαϊμονίες και προλήψεις», έκδοση Ι. Μονής Σαγματά

2. Τι είναι η βασκανία, το "μάτι"; Γιατί κάποιος μπορεί να "ματιάσει" και κάποιος άλλος όχι;

Η Εκκλησία μας δέχεται την βασκανία, δηλαδή την επέμβαση του πονηρού πνεύματος και τη θεωρεί έργο του διαβόλου. Σχετίζεται κυρίως με τον φθόνο και την ζήλεια.

Γι' αυτό και η ευχή κατά της βασκανίας (που διαβάζεται μόνο από Ιερέα) λέει μεταξύ άλλων: ...απόστησον πάσαν διαβολικήν ενέργειαν, πάσαν σατανικήν έφοδο και πάσα επιβουλήν, περιέργειαν τε πονηράν και βλάβην και οφθαλμών βασκανίαν τω φθονερών ανθρώπων απο του δούλου σου (όνομα) και η υπο ωραιότητος ή ανδρείας ή ευτυχίας ή ζήλου ή και φθόνου βασκανίας συνέβη,...

Στην απάντηση μας αυτή δεν θα αναφερθούμε σε αυτόν που "ματιάζεται", αλλά σε αυτόν που "ματιάζει". Και αυτό, γιατί πρέπει να εξετάσουμε και να πολεμήσουμε την πηγή της βασκανίας. Το ερώτημα δεν είναι γιατί "μας πιάνει το μάτι", αλλά γιατί κάποιος έχει αυτή την αρνητική ικανότητα...

Ο καθένας από εμάς μπορεί να ματιάσει; Όχι. Άρα αυτός που μπορεί, τι έχει ή μάλλον τι του λείπει και μεταδίδει αρνητική ενέργεια "δια της οράσεως";

Είπαμε ότι οι πατέρες της Εκκλησίας μας αποδίδουν το μάτι σε "δαιμόνιο". Αυτός που ματιάζει έχει "δαιμόνιο". Ακούγεται βαρύ αλλά έτσι είναι.

Αυτός που ματιάζει, συνήθως απέχει από την εκκλησία και τα μυστήρια της. Δεν εξομολογείται, δεν κοινωνεί των Αχράντων μυστηρίων, δεν κάνει τον Σταυρό του ή τελοσπάντων ανήκει στο Σώμα της Εκκλησίας αλλά δεν μετέχει συνειδητά στα μυστήρια της... και μάλλον έτσι είμαστε οι περισσότεροι: "ο λαός ούτος τω στόματι αυτών και τοις χείλεσί με τιμά, η δε καρδιά αυτών πόρρω απέχει απ' εμού" (Μτθ. 15, 8)

Δυστυχώς, έτσι είναι όσο και αν ακούγεται άσχημα όσο και αν δεν θέλουμε να το παραδεχτούμε, η αποχή και η απομάκρυνση από τον θείο δρόμο από τον μη εκκλησιασμό, μόνο πόρτες ανοίγει στον διάβολο με ό,τι μπορεί να συνεπάγεται αυτό.

Ο καθένας από εμάς λοιπόν, πρέπει να εξετάσει τον εαυτό του σχετικά με την ειλικρινή συμμετοχή του στα μυστήρια και στον εκκλησιασμό και να ασφαλίσει τον εαυτό του με το μεγαλύτερο όπλο κατά του διαβόλου που είναι ο Σταυρός.

3. Υπάρχει τύχη ή θεία Πρόνοια;

Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος

«Ἄν ἡ τύχη κἀνὴ τὸν καλὸν ἢ τὸν κακὸν (ἄνθρωπον), τότε γιατί συμβουλεύεις τὰ παιδιά σου καὶ τὰ νοουθετεῖς; Ὅλα τότε ἄσκοπα καὶ χαμένα. Ἄν ἡ τύχη κάνει τοὺς πλουσίους, καὶ τοὺς πτωχοὺς, τότε δὲν χρειάζεται μόρφωσις, οὔτε ἀγὼν διὰ ἀπόκτησιν περιουσίας. Ἄν δὲν ὑπάρχη Θεός, ὁ ὁποῖός ἐποπτεύει τὰ πάντα, τότε δὲν θὰ ὑπῆρχε τάξις καὶ ἄρμονία, χωρὶς δηλαδὴ τὴν πρόνοιάν Του. Ἄν δὲν ὑπάρχη Θεός, πῶς ἔγιναν ὅλα αὐτά; Κί' ἂν ὑπάρχη, πῶς τὰ παραβλέπει αὐτά; Ἄν πάλι – ὅπως συμβαίνει – τὰ ἐδημιούργησεν ὅλα, τότε πρόσεχε τὴν ἀσέβειαν καὶ βλασφημίαν!

- Ἄν ὑπάρχη τύχη, δὲν ὑπάρχει κρίσις.
- Ἄν ὑπάρχη τύχη, δὲν ὑπάρχει πίστις.
- Ἄν ὑπάρχη τύχη, δὲν ὑπάρχει Θεός.
- Ἄν ὑπάρχη τύχη, δὲν ὑπάρχει ἀρετή.
- Ἄν ὑπάρχη τύχη, δὲν ὑπάρχει κακία.
- Ἄν ὑπάρχη τύχη, ὅλα ἄδικα τὰ κάνομε καὶ ἀνώφελα τὰ ὑπομένομε.

Εἶναι νὰ θαυμάζῃ κανεὶς, τὴν Πάνσοφον, Δικαίαν καὶ Στωργικὴν Πρόνοιαν τοῦ Παναγάθου Θεοῦ καὶ Πατρός ἡμῶν. Εἶναι νὰ γεμίζῃ ἡ καρδιά μας, ἀπὸ εὐγνωμοσύνην καὶ ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸν Παντοδύναμον Θεὸν καὶ Παντοκράτορα τοῦ κόσμου. Εἶναι ἡ πίστις ποὺ πρέπει νὰ μᾶς κἀνὴ δυνατοὺς κί' ἀποφασιστικοὺς εἰς τὴν ζωὴν, ὥστε νὰ προχωροῦμε εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς. Εἶναι αὐτή, ἡ ὁποία μᾶς δίδει δύναμιν, νὰ μὴ λυγίσωμεν εἰς τὰς δυσκολίας τῆς ζωῆς, τὰς δοκιμασίας καὶ τὰς θλίψεις.

Εἶναι ἡ Θεία Πρόνοια γιὰ ὅλους καὶ γιὰ ὅλα».

4. Τι είναι η αστρολογία;

Αστρολογία είναι η ενασχόληση με τα άστρα για την πρόγνωση του μέλλοντος. Αναπτύχθηκε στους αρχαίους λαούς, οι οποίοι λάτρευαν τον ήλιο, τη σελήνη και κάποια αστέρια ως θεούς. Υπήρχαν καλά και κακά αστέρια. Η σελήνη ήταν κακός θεός, γι' αυτό, όταν κάποιος πάθαινε δαιμονοληψία, έλεγαν ότι έπαθε σεληνιασμό, ότι δηλαδή τον επηρέασε η κακή σελήνη.

Οι αστρολόγοι έχουν ως κεντρική θέση της διδασκαλίας τους τα εξής: Οι συσχετισμοί και η θέση των άστρων κατά την ώρα της γέννησης επηρεάζουν το χαρακτήρα και όλη τη ζωή του κάθε ανθρώπου. Το ζώδιο, δηλαδή ο αστερισμός που προηγείται της ανατολής του ήλιου κατά τη μέρα της

γέννησης, προσδιορίζει απόλυτα τον άνθρωπο. Στους δώδεκα μηνιαίους αστερισμούς οι αρχαίοι έδωσαν ονόματα ως επί το πλείστον ζώων (Κριός, Λέων, Ταύρος, Ιχθείς, Αιγόκερως, Καρκίνος, Σκορπιός), και γι' αυτό λέγονται ζώδια. Σήμερα οι αστρονόμοι ισχυρίζονται πως υπάρχει και 13ος αστερισμός. Άρα καταρρίπτεται η θεωρία των ζωδίων, αφού δεν υπάρχει στο έτος 13ος μήνας.

Ανάλογα με το ζώδιο του καθενός, τη θέση του ήλιου, της σελήνης και των πλανητών, σχηματίζουν το ωροσκόπιο της γέννησής του, δηλαδή τα αστρολογικά στοιχεία και μ' αυτά «διαβάζουν» το μέλλον. Ωροσκόπιο σημαίνει βλέπω (σκοπώ) το χρόνο (την ώρα). Μόνο ο αστρολόγος μπορεί να «εξηγήσει» το ωροσκόπιο.

Οι αρχαίοι Σπαρτιάτες καθυστέρησαν να ξεκινήσουν για τη μάχη του Μαραθώνα, επειδή δεν το επέτρεπαν τα αστρολογικά δεδομένα. Όταν έφθασαν, είχε ήδη τελειώσει η μάχη και το στεφάνι της νίκης το πήραν μόνον οι Αθηναίοι.

Πολλοί άνθρωποι σήμερα στην εποχή της επιστήμης αγοράζουν εφημερίδες και περιοδικά και αναζητούν το ωροσκόπιό τους, για να καθορίσουν τη δράση της ημέρας ή της εβδομάδας. Κάποιοι πολιτικοί και επιχειρηματίες δεν παίρνουν καμία απόφαση, αν δε ρωτήσουν τον αστρολόγο τους. Στην ουσία γίνονται θύματα στα χέρια του σατανά. Ο πονηρός με μεθοδευμένο τρόπο τούς οδηγεί στην καταστροφή.

5. Μήπως οι μελλοντολόγοι συγκροτούν κι αυτοί ένα επάγγελμα;

Οι «μελλοντολόγοι» (αστρολόγοι, μάντιες, χειρομάντιες, καφεμάντιες, χαρτορίχτρες) προσπαθούν να βρουν το μέλλον μέσω της αποκάλυψής του από κάποια ανώτερη δύναμη ή της επικοινωνίας δήθεν με το Θεό. Όλοι αυτοί, θα λέγαμε, είναι διάφορες κατηγορίες μέντιουμ. Οι μάντιες των αρχαίων Ελλήνων στην έκσταση πίστευαν ότι είχαν επικοινωνία με κάποιο θεό, το Δία ή τον Απόλλωνα ή τον Διόνυσο.

Εκτός από εκείνους που είναι τσαρλατάνοι, υπάρχουν και εκείνοι που είναι όργανα του σατανά. Αυτός γνωρίζει μόνο το παρελθόν. Αυτή τη γνώση του παρελθόντος τη χρησιμοποιούν οι «μελλοντολόγοι», για να εντυπωσιάσουν τα θύματά τους, να τα ελκύσουν κοντά τους και να τους πάρουν χρήματα. Το μέλλον ο σατανάς άλλοτε το υποθέτει από την πολυχιλιετή πείρα του και άλλοτε το προσχεδιάζει βάσει της κακίας του και προσπαθεί να το πραγματοποιήσει σύμφωνα με την πρόγνωση, που έδωσε στα όργανά του.

Όλοι αυτοί βρίσκουν «δουλειά», γιατί οι άνθρωποι θέλουν να μάθουν το μέλλον τους και, αν είναι δυνατό, να το προσδιορίσουν. Αν το μέλλον το προγνωρίζεις, σημαίνει ότι είναι σίγουρο και επομένως δεν μπορείς να το αλλάξεις κατά τις επιθυμίες σου. Συνήθως οι «μελλοντολόγοι» πουλάνε ελπίδες και «προβλέπουν» γενικώς ευνοϊκές εξελίξεις. Αν γνωρίζουν και κανένα πρόβλημα, λένε ότι θα έρθει κάποια λύση του. Όλες οι «προφητείες» τους στη συντριπτική πλειοψηφία τους «βγαίνουν» απραγματοποίητες. Μόνον η είσπραξη εσόδων στο πορτοφόλι τους πραγματοποιείται!

6. Τι είναι ο πνευματισμός;

Είναι η επικοινωνία μέσω ενδιάμεσων (μέντιουμ) με άγνωστα πνεύματα ή πνεύματα δήθεν νεκρών.

Οι πνευματιστές στην Αγία Γραφή ονομάζονται νεκρομάντιες. Ο βασιλιάς Σαούλ, ενώ είχε διώξει κάθε μάντη και νεκρομάντη από τη χώρα του (Α' Βασιλ. 28,3), πήγε σε μια νεκρομάντισσα (Α' Βασιλ. 28,4-25). Ο Θεός επέτρεψε εδώ να έρθει η ψυχή του Σαμουήλ και να του πει ό,τι του έλεγε ως ζωντανός: ο Θεός τον καθαιρεί από τη βασιλεία, γιατί ήταν ανυπάκουος. Αν ήταν ο διάβολος, που συνήθως πηγαίνει στους νεκρομάντιες, θα του έλεγε «καλά έκανες και ανυπάκουσες στο Θεό, να συνεχίσεις». Ένα άλλο στοιχείο για την παρουσία του Σαμουήλ είναι ότι η προφητεία του, ότι ο Σαούλ την επόμενη μέρα θα σκοτωθεί, εκπληρώθηκε. Η αρχή και το τέλος της ζωής ανήκουν μόνο στο Θεό.

Οι νεκρομάντιες καλούν πνεύματα νεκρών. Στην ουσία έρχεται ο σατανάς και με τέχνη παραπλανά τα θύματά του. Ο Θεός τις ψυχές των νεκρών τις μεταφέρει στον πνευματικό κόσμο, όπου αναμένουν

την κοινή ανάσταση για την κρίση. Η παραδοχή φαντασμάτων είναι απομεινάρια της ειδωλολατρίας και εξυπηρετεί τα σχέδια του πονηρού για παραπλάνηση των ανθρώπων.

Εκτός από τους νεκρομάντεις πνευματιστές, υπάρχουν κι αυτοί που επικαλούνται πνεύματα, δήθεν αγαθά. Η παρουσία των πνευμάτων γίνεται αισθητή με την κίνηση αντικειμένων.

Στο εξωτερικό υπάρχει στα παιδικά καταστήματα το παιχνίδι της μάγισσας. Το παιχνίδι αυτό αποτελείται από ένα δίσκο στρογγυλό με γραμμένα γύρω-γύρω τα γράμματα του αλφαβήτου και από ένα βέλος στη μέση περιστρεφόμενο. Αφού συγκεντρωθούν τη νύχτα και σε κατάλληλη αστρολογική ημερομηνία, κάνουν όσοι βρίσκονται γύρω μία υβριστική «προσευχή» στο Θεό και διαπιστώνουν με την κίνηση του βέλους την παρουσία πνεύματος. Μετά θέτουν ερωτήσεις στο πνεύμα, κι αυτό δείχνει ένα-ένα τα γράμματα των λέξεων της απάντησης.

Στη Ρόδο το τόλμησαν μερικοί μαθητές Γυμνασίου και τρομοκρατήθηκαν, γιατί με τις απαντήσεις του τους οδηγούσε στο μίσος προς άλλα άτομα, πράγμα αντίθετο προς το θέλημα του Θεού. Τρεις άλλοι μεσήλικες επειδή έκαναν στην εφηβεία τους επίκληση πνεύματος αποτύγχαναν επανειλημμένα για πολλά χρόνια να ανοίξουν κάποια επιχείρηση και να δημιουργήσουν οικογένεια.

7. Γιατί δεν πρέπει να καταφεύγουμε σε αστρολόγους, μέντιουμ, φλιτζανούδες και χαρτορίχτρες;

Η καταφυγή μας σε «μελλοντολόγους» αποτελεί δείγμα απιστίας στο Θεό. Ο πιστός εμπιστεύεται όλη τη ζωή του στα χέρια του Θεού και καταφεύγει πάντοτε σ'Αυτόν ζητώντας τη θεία Πρόνοια. Αυτή η πίστη του δίνει κουράγιο στις δυσκολίες και τις περισσότερες φορές ελκύει τη βοήθεια του Θεού.

Σε πολλούς ανθρώπους η ενασχόληση με τα αστέρια λειτουργεί ως μετάθεση των λαθών της ζωής τους στα αστέρια. Λένε: «το ότι εγώ έχω νεύρα ή επικίνδυνο αυθορμητισμό ή οτιδήποτε άλλο αρνητικό, αυτό οφείλεται στο ζώδιό μου». Αντί να παλέψουν να διώξουν το πάθος από μέσα τους, το αποδέχονται ως δημιουργία συμπαντικής κοσμικής δύναμης. Αυτή η νοοτροπία οφείλεται στην ψυχολογική ανάγκη να μη ρίχνουμε την ευθύνη των λαθών πάνω μας, αλλά κάπου αλλού. Από δω δημιουργήθηκε το πασχαλιάτικο κάψιμο του Ιούδα, σαν να φταίνε μόνο οι Εβραίοι για το θάνατο του Χριστού, κι όχι και οι δικές μας αμαρτίες.

Στο ίδιο πλαίσιο πολλοί ανώριμοι και άβουλοι αποφασίζουν για το μέλλον τους στηριζόμενοι όχι στη λογική, αλλά στα ζώδια. Αυτοί νομίζουν ότι ο αστρολόγος διαβάσει το μέλλον τους και τους κατευθύνει σωστά. Συνήθως παθαίνουν μεγάλες αποτυχίες. Κι αν δεν αποτύχουν, προσπαθούν (αυθυποβαλλόμενοι) με κάθε τρόπο να στηρίξουν τη λάθος συμβουλή. Αυτοί προσαρμόζουν το χαρακτήρα τους και τη ζωή τους στις αστρολογικές κατευθύνσεις. Ένας «λέων» π.χ., λένε οι αστρολόγοι, έχει επιθετική νοοτροπία. Απ' αυτό το αυθαίρετο θέσφατο κάθε αφελής «λέων» εκφράζεται με επιθετικότητα.

Πολλοί από τους γνήσιους αστρολόγους και τα γνήσια μέντιουμ ή βρίσκονται στην κατοχή κάποιου πονηρού πνεύματος ή καταφεύγουν σε μαγικά τεχνάσματα, για να προβλέψουν. Κανείς δεν πρέπει να δέχεται να του πουν άγνωστοι ή γνωστοί το μέλλον του με κανέναν τρόπο. Υπάρχει κίνδυνος να μπλέξει. Ειδικά δεν είναι σωστό να επικοινωνεί με γύφτισσες μάντισσες. Κατακλέβουν τους αφελείς και τους μπλέκουν στα πλοκάμια του σατανά με τις επικλήσεις τους. Κανείς να μη τους δίνει ρούχα ή άλλα προσωπικά είδη, γιατί κάνουν μαγεία σ' αυτά. Οι περισσότεροι «μελλοντολόγοι» για να καλυφθούν, εσκεμμένα βάζουν στο χώρο «εργασίας» τους εικόνες. Είναι οι λύκοι, που ντύνονται με προβιά προβάτου, όπως είπε ο Χριστός (Ματθ. 7,15).

Ο Θεός στην Παλαιά Διαθήκη απαγορεύει να υπάρχει ανάμεσα στο λαό του μάντης, οιωνοσκόπος, μάγος και νεκρομάντης (Δευτ. 18,10-13 και Λευϊτ. 19,26). Οι μάντεις πρέπει να θανατώνονται με λιθοβολισμό (Λευϊτ. 20,27). Ο Βασιλιάς Ιωσίας έδωσε τους ιερείς των ειδώλων, γιατί πρόσφεραν θυσίες στον ήλιο, στη σελήνη, στα ζώδια και στ' αστέρια (Βασιλ. Δ' 23,5). Οι προφήτες εξ ονόματος του Κυρίου απαγορεύουν τους ψευδοπροφήτες που είναι οι οιωνοσκόποι και οι αστρολόγοι.

Ο απόστολος Παύλος (Γαλ. 5,20) απαγορεύει τη μαγεία, την οποία ονομάζει φαρμακεία.

Μόνο άνθρωπος άγιος, φωτισμένος από το Θεό, μπορεί να φωτίζεται και να αποκαλύπτει το μέλλον. Οι άγιοι του Θεού δεν παίρνουν χρήματα, όταν προφητεύουν. Αυτοί με τις προοράσεις τους βοηθούν τους ανθρώπους να βρουν το δρόμο της σωτηρίας.

Οι αστρολόγοι, τα μέντιουμ, οι καφεμάντιες, οι χαρτομάντιες και οι χρήστες ταρό, εργάζονται με την έμπνευση πονηρών πνευμάτων. Ο Θεός δεν είναι τόσο μικρός, που στον καφέ ή στα χαρτιά να φανερώνει το θέλημά Του. Ούτε εξαναγκάζεται να φανερώσει το θέλημά Του, όποτε το θέλει ο καθένας.

Στο Δευτερονόμιο (13,2-6) χαρακτηριστικά ο Θεός απαγορεύει με τον ψευδοπροφήτη και τον ερμηνευτή ονείρων (ονειροκρίτη). Λέει εκεί: «μην τον ακούσετε εκείνον τον προφήτη ή τον ονειροκρίτη, γιατί ο Κύριος ο Θεός σας θέλει να σας δοκιμάσει για να δει αν τον αγαπάτε με όλη την καρδιά σας και μ' όλη την ψυχή σας» (Δευτ. 13,4). Μήπως και σήμερα ο Θεός ανέχεται τη δράση των σημερινών ψευδοπροφητών-μάντεων, για να δοκιμάσει την αγάπη μας σ' Αυτόν;

8. Δε θα ήταν ωφέλιμο να γνωρίζαμε το μέλλον μας;

Ο Θεός αποκρύπτει το μέλλον μας, γιατί η γνώση του θα μας έβλαπτε. Δε μας συμφέρει να γνωρίζουμε εκ των προτέρων το μέλλον μας. Αν δεν είχαμε καλό χαρακτήρα και γνωρίζαμε ότι το μέλλον μας θα είναι καλό, πιθανόν να γινόμασταν εγωιστές, να τεμπελιάζαμε στην εργασία και να ξεχνούσαμε το Θεό. Αν π.χ. κάποιος οκνηρός γνώριζε ότι θα πλούτιζε στο μέλλον, πιθανόν από τώρα να γινόταν τεμπέλης. Αντίθετα, αν γνώριζε ότι το μέλλον θα είναι κακό, θα υπήρχε ο πειρασμός να τον κυρίευε η απογοήτευση, η ολιγοψυχία και η μελαγχολία, πριν έρθουν οι δυσκολίες (αρρώστιες, αποτυχίες), και έτσι θα χαλούσε την ψυχή και τη ζωή του. Ίσως, όταν αργότερα έλθουν οι δυσκολίες, οι συνθήκες να είναι διαφορετικές και ο χαρακτήρας του πιο ώριμος και δυνατός, για να αντέξει σ' αυτές και να μην καταβληθεί από την ταλαιπωρία.

Οι επιτυχίες και οι αποτυχίες συνήθως στη ζωή εναλλάσσονται. Κανένας δεν έχει πάντοτε επιτυχίες, ούτε το αντίθετο. Και οι επιτυχίες και οι αποτυχίες παίζουν θετικό ή αρνητικό ρόλο στη ζωή μας ανάλογα με το χαρακτήρα μας: οι αποτυχίες τον καλό τον ταπεινώνουν, ενώ τον κακό τον αποθαρρύνουν από τη συνέχιση του κακού· οι επιτυχίες τον καλό τον ενθαρρύνουν στη δράση, ενώ τον κακό τον οδηγούν στον εγωισμό.

Και στις δύο περιπτώσεις της πρόγνωσης του μέλλοντος πολλοί υβριστικά θα παραπονιούνταν, θα κρίναν και θα κατηγορούσαν τον Θεό για τις επιλογές Του. Κάτι δε θα τους άρεσε, κάτι θα τους ήταν ελλιπές. Θα ασεβούσαν λέγοντας στο Θεό: «εδώ με αδικείς, εκεί με υποτιμάς», «δε μου φτάνει αυτό το καλό, θέλω περισσότερα», «θέλω την άλλη ευνοϊκή λύση», «γιατί θα με ταλαιπωρήσεις εμένα τόσο πολύ και όχι τον άλλο;», «είσαι πολύ σκληρός, που θα επιτρέψεις να ταλαιπωρηθώ τόσο πολύ»....

Το μέλλον μας δεν εξαρτάται μόνον από το Θεό, αλλά και από τη δική μας ελευθερία. Η μελλοντική θέλησή μας είναι άγνωστη. Κάθε φορά αποφασίζουμε επηρεασμένοι από πολλούς αστάθμητους παράγοντες. Ο Θεός βοηθά, αφού εμείς αποφασίσουμε. Γνωρίζοντας εκ των προτέρων το μέλλον μας, θα περιοριζόταν η ελευθερία μας και η δυνατότητα πολλαπλών επιλογών και έτσι θα χάνονταν η νοστιμιά της ζωής. Τότε θα υποτασσόμασταν στη μοίρα μας και θα ήμασταν αδρανείς περιμένοντας βαριεστημένα τα αναμενόμενα ή θα ενεργούσαμε παθητικά βάσει των μελλοντικών προοπτικών. Τότε το μέλλον θα προσδιόριζε το παρόν, κι όχι το παρόν το μέλλον, όπως γίνεται σήμερα. Η ελευθερία του ανθρώπου πολλές φορές αναιρεί και το θέλημα του Θεού. Ενώ ο Θεός δε θέλει πολέμους, οι άνθρωποι αλληλοσκοτώνονται. Ενώ ο Θεός δημιουργεί ψυχή με τη σύλληψη του εμβρύου, οι γονείς σταματούν τη ζωή του με την έκτρωση.

Ο Θεός στα θέματα της ζωής μας, τα οποία σχετίζονται με την ελευθερία μας, ακολουθεί το θέλημα το δικό μας. Αν ο Θεός προσδιόριζε απόλυτα τη ζωή μας, τότε δε θα έπρεπε να κριθούμε, γιατί Αυτός θα έφταιγε και για τις αμαρτίες μας. Ο Θεός προσδιορίζει τις γενικότερες συνθήκες της ζωής μας με το θέλημά Του, κι όχι με τις αστρικές δυνάμεις.

Το ότι δε γνωρίζουμε το μέλλον μας, κάνει τη ζωή μας πιο ευχάριστη, πιο αγωνιώδη και περιπετειώδη. Η αγωνία και το αβέβαιο του μέλλοντος γεμίζουν με ελπίδα και προσμονή τη ζωή. Το

άγνωστο μέλλον μάς κάνει πιο προσεκτικούς στις σχέσεις μας με τους συνανθρώπους (πάντοτε χρειαζόμαστε φίλους), πιο προσεκτικούς στη διαχείριση των χρημάτων (πιθανές δυσκολίες και ασθένειες στο μέλλον), πιο ταπεινούς στα αξιώματα (κάποτε τα χάνουμε πρόωρα), και πιο πιστούς στο Θεό (τον χρειαζόμαστε πάντοτε).

9. Πώς μπορούμε να δούμε την αστρολογία με την απλή λογική;

1. Είναι ανεξήγητη η παραδοχή των αστρολόγων, ότι τα αστέρια επηρεάζουν τον άνθρωπο μόνο τη στιγμή της γέννησης. Κατά τους εννέα μήνες της ενδομήτριας ζωής και μετά τη γέννηση αδρανοποιείται η αστρική επίδραση;

2. Πώς η αστρική επίδραση μεταφέρεται στη γη από την περιοχή των αστερών, που απέχουν τεράστιες αποστάσεις από τη γη; Ο φωτισμός των άστρων αυτών, ο οποίος φθάνει στη γη, ξεκίνησε πριν από χιλιάδες και εκατομμύρια χρόνια. Οι μακρινοί αστερισμοί με τι είδους δύναμη επηρεάζουν την ανθρώπινη ζωή και προσδιορίζουν το μέλλον της; Προφανώς εδώ έχουμε τα παραμύθια των αρχαίων με τις μοίρες και την ειμαρμένη.

3. Οι αστρολόγοι κανένα μεγάλο γεγονός δεν προέβλεψαν. Αν προέβλεπαν το μέλλον, έπρεπε να ειδοποιούν τις χώρες για τους σεισμούς και να προλάβαιναν τους θανάτους των σεισμοπαθών. Αν προέβλεπαν το μέλλον, έπρεπε να ειδοποιούσαν τους λαούς για τη μελλοντική παρουσία παρανοϊκού ηγέτη, ούτως ώστε να προλάβουν το κακό που θα κάνει.

Και το δικό τους μέλλον δεν προβλέπουν. Αν επισκεπτόμενος το χώρο τους αρχίσεις και τους βρίζεις, ποτέ δεν το περιμένουν. Αφού προγνωρίζουν το μέλλον, γιατί δε βρίσκουν κάποιο τυχερό λαχείο και να λύσουν το οικονομικό πρόβλημα της ζωής τους; Αντί γι' αυτό, όμως περιμένουν κάθε μέρα τα αφεληί θύματά τους και πουλάνε το δήθεν φωτισμό τους από το Θεό. Αν ήταν από το Θεό, δεν θα έπρεπε να παίρνουν χρήματα.

4. Αυτοί που πηγαίνουν να μάθουν το μέλλον τους στον καφέ είναι τουλάχιστον αφελείς. Είναι δυνατόν ο Θεός το άγνωστο μέλλον, που το ξέρει μόνο Αυτός, να το αποκαλύπτει στα υπολείμματα του καφέ; Ο καθένας μπορεί να κάνει ένα πείραμα, που δείχνει το ανόητο των ισχυρισμών αυτών που καταφεύγουν στον καφέ. Αν φτιάξει καφέ για δύο φλιτζάνια, και με τα δύο του χέρια πίνει ταυτόχρονα και με τα δύο φλιτζάνια, θα παρατηρήσει στο τέλος, όταν τα γυρίσει ανάποδα, να έχουν δημιουργηθεί εντελώς διαφορετικά σχέδια.

5. Όσοι ανατρέχουν στα ωροσκόπια, ας πάρουν την ίδια ημέρα πολλές εφημερίδες. Θα δουν ότι κάθε αστρολόγος γράφει διαφορετικά. Βέβαια όλοι έχουν γενικότητες υπεκφυγής, όπως σε μία τοπική εφημερίδα: «Μην κινηθείτε βιαστικά, πριν πράξετε να σκεφθείτε αρκετά, πρέπει να βάλετε προτεραιότητες, θα έχετε πολλές δυνατότητες, αρχίζετε και καταλαβαίνετε τον περίγυρό σας, πρέπει να έχετε τα μάτια σας ανοιχτά, συμπεριφερθείτε λογικά και μην αγχωθείτε, καλύψτε τα κενά του παρελθόντος, ακούστε τη γνώμη των δικών σας, μην απομονώνεσθε, να είστε έτοιμοι για κάθε ενδεχόμενο».

6. Η σελήνη και ο ήλιος επηρεάζουν τη γη με τις ακτινοβολίες και τον μαγνητισμό τους και προκαλούν διάφορα φυσικά φαινόμενα, όπως παλίρροιες, τροποποίηση καιρού κ.λπ., δεν επηρεάζουν την ψυχολογία του ανθρώπου. Η ψυχολογία του ανθρώπου ελάχιστα επηρεάζεται από το φυσικό περιβάλλον. Έχουμε παιδιά την ίδια μέρα και ώρα γεννημένα με διαφορετικά ψυχικά γνωρίσματα και διαφορετική πορεία ζωής. Τι ρόλο έπαιξαν τα κοινά αστρολογικά στοιχεία; Κανένα.

10. Τι είναι τα UFO;

Το 1947 ο πιλότος Kenneth Arnold στην Αμερική ανέφερε ότι είδε κάποια άγνωστα αντικείμενα να πετούν. Από τότε η Ουφολογία εισήλθε στο προσκήνιο και κατά περιόδους επανέρχεται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Η συνεχής αναφορά στα UFO οδήγησε κάποιους να πιστεύσουν στην ύπαρξή τους.

Οι αναφορές σε UFO προέρχονται είτε από παρατήρηση στρατιωτικών σκαφών άγνωστων μέχρι τότε (π.χ. τα Stealth), είτε από τη φαντασία ευφάνταστων ή ψυχοπαθών, είτε από μεταφυσικά οράματα.

Αξία έχουν τα μεταφυσικά οράματα. Αυτά τα UFO κατά τη γνώμη του ερευνητή π. Σεραφείμ Ρόουζ στο βιβλίο του: «Η Ορθοδοξία και η θρησκεία του μέλλοντος» πρέπει να είναι δαιμονολογικά φαινόμενα. Στους βίους κάποιων αγίων αναφέρονται δαιμονικοί πειρασμοί με δαιμονικές εμφανίσεις παρόμοιες με τα ουφολογικά φαινόμενα. Οι δαίμονες παρουσιαζόμενοι ως εξωγήινοι βρήκαν ένα τέχνασμα να στρέφουν τους ανθρώπους σε εξωγήινους σωτήρες μακριά από τον πραγματικό Θεό. Το κίνημα της 'Νέας Εποχής', καθαρά αντιχριστιανικό, προπαγανδίζει υπέρ των UFO. Έτσι φθάσαμε στο σημείο να δημιουργηθούν από ανθρώπους που "ήλθαν σε επαφή" με τα όντα των UFO ομάδες λατρείας των UFO.

Οι επιστήμονες της αστροφυσικής δε δέχονται την ύπαρξη εξωγήινων επισκέψεων. Γι' αυτούς οι αναφορές των UFO είναι αποκυήματα της φαντασίας ή φυσικά φαινόμενα ανεξήγητα από τους μη ειδικούς.

Αρχιμ. Μάξιμος Παναγιώτου, «Νεανικές αναζητήσεις» -τ. Α': Ζητήματα πίστεως, εκδ. Ι. Μονής Παναγίας Παραμυθίας, Ρόδος

11. Ήταν οι τρεις Μάγοι αστρολόγοι;

Οι αστρολόγοι επικαλούνται επίσης τους Μάγους εξ Ανατολών και το αστέρι της Βηθλεέμ. Στη Βαβυλώνα, λένουν, γνώριζαν πως η αστρική Σύνοδος των Ιχθύων επεδείκνυε ένα νέο άνδρα, που γεννιέται στις Ιουδαϊκές πόλεις της Παλαιστίνης. Αυτό το σπάνιο ουράνιο γεγονός ήταν για τους σοφούς από την Ανατολή σίγουρο σημείο για την γέννηση ενός πνευματικού ηγέτη. Έτσι από όλο τον αστρολογικό συσχετισμό αναγνωρίστηκε, όχι μόνο το γεγονός της γεννήσεως τού ηγέτη αυτού, αλλά προσδιορίστηκε και η γεωγραφική θέση που επρόκειτο να γεννηθεί (Dr. Lohmer, Christus und die Astrologie, Baumgartenverlag, Warpe-Billerbeck 1955, σ. 16).

Κατ' αρχήν στο Ματθ. β' 1 δεν αναφέρονται μάγοι εκ Βαβυλώνας, αλλά μάγοι από ανατολών. Εδώ μπορούμε να υποθέσουμε την ανατολή τού ήλιου, μπορούμε όμως να εκλάβουμε ως ανατολάς και κάποια περιοχή που βρίσκεται ανατολικά της Ιουδαίας. Επομένως ο Ισχυρισμός ότι ήσαν μάγοι από την Βαβυλώνα είναι καθαρή φαντασία.

Οι αστρολόγοι συνδέουν το πρόσωπο τού Χριστού με τον Κυρίαρχο πάνω σε μια Εποχή ή σε ένα Κοσμικό Μήνα. Ο Χριστός, λένουν, είναι ο Δάσκαλος της Εποχής των Ιχθύων. Κατά συνέπεια, με την έναρξη της Εποχής αυτής ανεμένετο από τους αστρολόγους να εμφανισθεί στη γη και ο Δάσκαλος (Αβατάρ) αυτής της εποχής, δηλαδή ο Χριστός.

Όμως οι μάγοι, σύμφωνα με το Ευαγγέλιο, δεν αναζητούν κάποιο Ηγέτη τού Κοσμικού Μήνα των Ιχθύων, αλλά ρωτούν: που έστιν ο τεχθείς βασιλεύς των Ιουδαίων; (Ματθ. 6' 2). Το Ευαγγέλιο δεν μιλάει για κάποιο υπολογισμό τού τόπου γεννήσεως με βάση τους συνδυασμούς των αστέρων. Οι μάγοι ακολουθούν ένα ορατό αστέρι: είδομεν γαρ αυτού τον αστέρα εν τη ανατολή και ήλθομεν.... Παρατήρησαν δηλαδή το αστέρι εκείνο και δεν έκαναν κάποιους υπολογισμούς.

Ο F.W. Haack, συγκρίνοντας τους μάγους από ανατολών με τους σημερινούς αστρολόγους, υπογραμμίζει ότι οι μάγοι εκείνοι δεν μπορούν να ταυτιστούν με τους σημερινούς αστρολόγους. Ο σημερινός αστρολόγος βρίσκεται σε αντίθεση με τον αστρονόμο ή με τον επιστημονικό παρατηρητή των άστρων. Η διάκριση ανάμεσα στον αστρονόμο και τον αστρολόγο δεν υπήρχε κατά την εποχή τού Ιησού Χριστού. Στους ειδικούς, που κατά την αρχαιότητα εξέταζαν τα άστρα, δεν έχουμε μόνο τους προγόνους των αστρονόμων, αλλά και τους προπάτορες των αστρολόγων. Δίπλα από τους μάγους, δηλαδή τους σοφούς από την Ανατολή, υπήρχαν και οι επαγγελματίες μάντιες, που στη μέθοδο τους δεν διέφεραν καθόλου από τους σημερινούς αστρολόγους των ωροσκοπίων. Για τέτοιους μάντιες δεν γίνεται λόγος στο δεύτερο κεφάλαιο του Ευαγγελίου τού Ματθαίου.

Το αστέρι λοιπόν της Βηθλεέμ δεν έχει καμμία απολύτως σχέση με τους σημερινούς αστρολόγους. Αλλά και οποιοδήποτε άλλο εδάφιο της Αγίας Γραφής κι αν επικαλεσθούν οι αστρολόγοι, δεν λέει γι'

αυτούς τίποτα, γιατί σίγουρα είναι άσχετο: Δεν μπορούμε να το ερμηνεύσουμε με τρόπο που να ακυρώνει το κύριο μήνυμα της Βίβλου. Τα μόνα σχετικά εδάφια της Γραφής, που αφορούν τους αστρολόγους και όλους τους μάντεις, είναι εκείνα, με τα οποία ο Θεός μας συνιστά να μην έχουμε σχέση μ' αυτούς. Δεν παραλείπει μάλιστα να υπογραμμίσει τις συνέπειες, στην περίπτωση που θα παραβούμε το θέλημά Του.

(†) π. Αντώνιος Αλεβιζόπουλος, *Η Αστρολογία στο φως της Ορθοδοξίας*, Αθήνα 1995

12. Τι διαφορετικό έχει... το ψωμί από τα Ιεροσόλυμα;

Η εποχή μας έχει ορθώς χαρακτηριστεί ως εποχή ψεύδους και συγχύσεως. Ο άρχοντας του σκότους και πατέρας του ψεύδους έχει εξαπολύσει παντού τα όργανά του για να τραβήξει μαζί του στην κόλαση όσους περισσότερους ανθρώπους μπορέσει. Το χειρότερο απ' όλα, αλλά και το πιο επιτυχές κόλπο του, είναι ότι δεν προσπαθεί να απομακρύνει τους ανθρώπους από τον Χριστό και την Εκκλησία αλλά να μολύνει αυτήν την σχέση συγχέοντας την ευλάβεια των πιστών με πράγματα αντίθετα προς την διδασκαλία της Εκκλησίας και άρα δαιμονικά. Επί παραδείγματι κάποιος φοράει τον Τίμιο Σταυρό στον λαιμό του και μαζί ένα "ματόχανδρο". Η χάρη του Σταυρού δεν ενεργεί αφού είναι βλασφημία να τίθεται δίπλα Του το σύμβολο της δεισιδαιμονίας. Όπως χαρακτηριστικά έλεγε ο Γέρον Παΐσιος: "εάν πέσουν στα αυγά που τηγανίζουμε ακαθαρσίες τότε είναι για πέταμα τα αυγά μαζί με το τηγάνι".

Αυτή η σύγχυση συμβαίνει σε πάρα πολλές εκφάνσεις της ζωής μας. Όμως το παρόν έχει ως σκοπό να ενημερώσει για κάτι που έχει υποπέσει στην αντίληψή μας και το θεωρήσαμε άκρως επικίνδυνο για την πνευματική και κατά συνέπεια και για την σωματική μας υγεία. Τους τελευταίους μήνες αρκετοί μας ρωτούν για κάποιο προζύμι που περιφέρεται από χέρι σε χέρι- κυρίως γυναικών- και το οποίο όσοι το λάβουν προτρέπονται να το ζυμώσουν προσευχόμενοι (αναρωτιόμαστε σε ποιόν "θεό") για ό,τι επιθυμούν. Το ζυμάρι αυτό παρουσιάζεται με διάφορα ονόματα προέλευσης (π.χ. από τα Ιεροσόλυμα) ή φέρει το όνομα κάποιου συγχρόνου Οσίου (π.χ. του Γέροντος Παϊσίου). Φυσικά όποιος διακατέχεται από γνήσια ορθόδοξη πνευματικότητα μπορεί αμέσως να διακρίνει την πλάνη σε μια τέτοια περίπτωση. Από κανένα έμπιστο ή ειλικρινές πρόσωπο, που κατέχει υπεύθυνη θέση στην Εκκλησία ή έστω που έχει ορθή σχέση μ' Αυτήν, δεν πιστοποιείται κάποια τέτοια πρακτική. Οι Ορθόδοξες πρακτικές είναι γνωστές και συγκεκριμένες και γνωστές (αρτοκλασία, κόλλυβα κλπ.). Ακόμη και τα ιδιαίτερα έθιμα, όπως η πίτα του Αγίου Φανουρίου, καταλήγουν στην Εκκλησία για να ευλογηθούν και δεν παρασκευάζονται από κάτι "ειδικό" και "μυστήριο". Επίσης, είναι κραυγαλέα αντιευαγγελική η χρήση ψυχολογικής βίας ώστε να φοβηθεί όποιος σκεφθεί να μην παρασκευάσει την πίτα. Τις περισσότερες φορές η συνταγή που συνοδεύει ως συνήθως το ζυμάρι προειδοποιεί πως όποιος δεν εφαρμόσει την διαδικασία μπορεί να προκαλέσει στον εαυτό του διάφορα αρνητικά πράγματα. Και διερωτόμεθα: Τι σχέση έχουν οι εκφοβισμοί και οι εξαναγκασμοί με την ελευθερία του Κυρίου μας Ιησού Χριστού; Ο Χριστός μας καλεί τον καθένα να Τον ακολουθήσει εν ελευθερία: "όστις θέλει οπίσω μου ακολουθείν".

Δυστυχώς έχουμε σαφείς πληροφορίες και στοιχεία πως η διαδικασία αυτή προέρχεται από χώρους αποκρυφιστών της Νέας Εποχής. Χρησιμοποιούν ανατολικές θρησκευτικές μεθόδους και διδασκαλίες αναμιγνύοντας σ' αυτές ονόματα και άλλα στοιχεία της Ορθόδοξου Εκκλησίας. Στην αρχή του γράμματός περιγράψαμε πόσο φρικτό είναι αυτό.

Αγαπητοί αδελφοί, είναι ανθρώπινη η άγνοια ή η σύγχυση, όμως εάν ακολουθούμε την ασφαλή οδό της υπακοής θα είμαστε προστατευμένοι από κάθε κακό. Είναι θεμιτό να ρωτούμε τον Πνευματικό μας Πατέρα για κάθε θέμα που σχετίζεται με την πίστη. Εάν αφορούσε το θέμα την σωματική μας υγεία θα σπεύδαμε να πάρουμε την συμβουλή του γιατρού μας. Γιατί αδιαφορούμε τόσο και ενεργούμε απερίσκεπτα για την πνευματική μας υγεία; Γιατί δεν προστρέχουμε στους πνευματικούς μας ιατρούς που έχει ορίσει η Εκκλησία του Χριστού;

Κλείνοντας προτρέπουμε πατρικά όποιον έπεσε σ' αυτήν την δαιμονική παγίδα να απομακρύνει ο,τιδήποτε έχει σχέση μ' αυτήν την υπόθεση και να προστρέξει εν μετανοία στο μυστήριο της Ι.

Εξομολογήσεως. Προτείνουμε επίσης και την τέλεση Αγιασμού στα σπίτια που εισήλθαν τέτοιου αντικείμενα.

Αρχιμ. Κύριλλος, Ι. Μ. Παντοκράτορος Μελισσοχωρίου

- **Κείμενα για προβληματισμό:**

**«ΤΟ ΕΚΑΜΑ, ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΙΣΘΕΙΤΕ ΟΤΙ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΣΑΣ
ΚΡΥΒΕΤΑΙ ΔΑΙΜΟΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ»**

Ο μακαριστός π. Γαβριήλ Διονυσιάτης το 1916-1917 βρισκόταν στο Ορφάνι του Παγγαίου, υπεύθυνος σε ένα μετόχι της Μονής του. Στην περιοχή εκείνη στάθμευε τότε μία μεραρχία στρατού. Μια ομάδα αξιωματικών, μνημένοι στον πνευματισμό, συνήθιζαν να συγκεντρώνονται τα βράδια γύρω από ένα τραπέζι και με την μεσολάβηση ενός στρατιώτη-μέντιουμ, καλούσαν τα πνεύματα του βασιλέως Γεωργίου, του Τρικούπη και άλλων διασήμων νεκρών. Όταν το τραπέζακι εκκινείτο (σημείο ότι άρχισε η επικοινωνία με το «πνεύμα»!) έκαναν ερωτήσεις και εκ μέρους του «πνεύματος» απαντούσε ο στρατιώτης –μέντιουμ.

Έτυχε ένα βράδυ σε μια τέτοια σύναξη να παρευρίσκεται και ο π. Γαβριήλ. Κατάλαβε ότι η όλη προσπάθεια ήταν επίκληση δαιμόνων. Όταν έφυγαν, βρήκε την ευκαιρία να κολλήσει κάτω από το τραπέζι δύο κεριά σε σχήμα Σταυρού. Όταν ξαναπήγαν και προσπάθησαν να επαναλάβουν την επίκληση των «πνευμάτων», δοκίμασαν οδυνηρή έκπληξη. Ενώ «καλούσαν» ώρα πολλή, το τραπέζι δεν εκκινείτο από την θέση του και το «πνεύμα» δεν έκανε την εμφάνισή του. Άρχισαν να ερευνούν, μήπως κάποιος κάρφωσε το τραπέζι στο πάτωμα! Και ερευνώντας, ανακάλυψαν τον Σταυρό από κεριά κάτω από το τραπέζι.

-Το έκαμα, για να πεισθείτε ότι στην πράξη σας κρύβεται δαιμονική ενέργεια, τους είπε ο π. Γαβριήλ.

Δεν το παραδέχτηκαν. Και άρχισαν να αραδιάζουν διάφορες πνευματιστικές θεωρίες, ότι τάχα το κεριό σαν ουσία είναι «δέκτης καλός» και συγκεντρώνει το... ρεύμα της επικοινωνίας κλπ.

-Καλά, τους είπε τότε ο π.Γαβριήλ. Αφού φταίει το κεριό, αφαιρέσατέ το. Αλλά να μου επιτρέψετε να κάμω κάτι άλλο.

Και αφού άναψε το ένα κεριό, σχημάτισε με τον καπνό ένα Σταυρό κάτω από το τραπέζι. Μετά τους είπε, να κάμουν τις επικλήσεις τους. Άρχισαν αυτοί και πάλι να καλούν τα δαιμόνια. Αλλά το τραπέζακι πάλι έμεινε ακίνητο. Δεν γινόταν τίποτε. Αναγκάστηκαν τότε εκ των πραγμάτων να παραδεχθούν, ότι δεν είχαν να κάμουν με επικοινωνία πνευμάτων νεκρών ανθρώπων, αλλά με το διάβολο! Με εκείνον, που «ως λέων ωρυόμενος περιπατεί ζητών, τίνα καταπιή» αλλά και που η δύναμη και οι παγίδες του κυριολεκτικά συντρίβονται μπροστά στη δύναμη του Τιμίου Σταυρού, «φρίττει γάρ και τρέμει μη φέρων καθοράν αυτού την δύναμιν».

Είναι γεγονός, ότι στους καιρούς της αποστασίας που ζούμε, η μαγεία, ο πνευματισμός και άλλες συναφείς επιδόσεις γνωρίζουν ημέρες δόξης. Οι αγγελίες των μέντιουμ στις εφημερίδες αυξάνονται και πληθύνονται. Γιατί;

Γιατί ο άνθρωπος, που βγάζει από τη ζωή του το Θεό, εύκολα καταντάει να ψάχνει για παρηγοριά και ικανοποίηση σε κάποια υποκατάστατα της αληθινής πίστης. Πελαγωμένοι σήμερα οι άνθρωποι στα αδιέξοδα και στα προβλήματά τους, εύκολα παγιδεύονται στις σκοτεινές παγίδες του πονηρού, του εχθρού της σωτηρίας μας. Και αντί να βρουν λύτρωση, πέφτουν σε χειρότερο μπλέξιμο και σε μεγαλύτερη ταλαιπωρία.

Και όλα αυτά γιατί;

Γιατί δεν θέλουν να πατήσουν το πόδι τους στην Εκκλησία. Έστω και αν είναι δυό βήματα από το σπίτι τους. Δεν αντέχουν την –έστω- πεντάλεπτη ορθοστασία της καθημερινής προσευχής. Φοβούνται να πιάσουν στα χέρια τους ένα πνευματικό βιβλίο. Διστάζουν να ταλαιπωρήσουν λίγο την «δέσποινα»-

κοιλιά τους με την σωτήρια άσκηση της νηστείας. Τρέμουν στην σκέψη να πάνε σε πνευματικό να εξομολογηθούν...

Και έτσι, τελείως γυμνοί από οποιαδήποτε προστασία, και αποκοιμισμένοι πάνω στο μαλακό μαξιλαράκι των παθών τους, εύκολα «τσιμπάνε» το φαινομενικά «χορταστικό» δόλωμα του σατανά. Και πέφτουν θύματά του!

Ρύσαι ημάς από του πονηρού, Κύριε!

Αρχιμ. Σάββας Δημητριάς

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Σπάω τα μπαλόνια

Χωρισμένοι σε δύο ομάδες, που στην κάθε μία αντιστοιχούν διαφορετικού χρώματος μπαλόνια από ότι στην άλλη, προσπαθούμε να σπάσουμε τα μπαλόνια της αντίπαλης ομάδας.

Υλικά: μπαλόνια, σπάγκος

3. Finishing line

Η ομάδα παρατάσσεται σε μία ευθεία. Με το πρώτο σύνθημα, όλα τα παιδιά φουσκώνουν από ένα μπαλόνι μέχρι την μέση και με το δεύτερο σύνθημα τα αφήνουν προς την ίδια κατεύθυνση.

Υλικά: 20 μπαλόνια

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

- Γιατρέ, κατάπια το κλαρίνο μου.
- Είστε τυχερός που δεν είστε πιανίστας.

ΒΙΝΤΕΟ:

Η διδακτική ιστορία «**ΤΑ ΔΥΟ ΒΟΤΣΑΛΑ ΤΗΣ ΑΠΛΗΣΤΙΑΣ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=MCMfIKydLk4>

Η Ιερωσύνη και οι Ιερείς

1. Ποιοί είναι οι βαθμοί της Ιερωσύνης;

Η Ιερωσύνη διακρίνεται σε τρεις βαθμούς:

α) του Διακόνου, ο οποίος διακονεί τον Ιερέα και τον Επίσκοπο στην τέλεση των μυστηρίων. Δεν τελεί κανένα μυστήριο μόνος του και η χειροτονία του τελείται από κανονικό επίσκοπο μετά από τον καθαγιασμό των Τιμίων Δώρων (μετά την εκφώνηση: Και έσται τα ελέη του μεγάλου Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού..) ακριβώς για να είναι έτοιμος να διακονήσει κατά τη μετάδοση των Αχράντων Μυστηρίων.

β) του Ιερέως, ο οποίος τελεί όλα τα μυστήρια εκτός της Ιερωσύνης, επ' ονόματι του επισκόπου. Η χειροτονία του τελείται από κανονικό επίσκοπο μετά το τέλος του Χερουβικού Ύμνου (πριν την είσοδο των Τιμίων Δώρων) ώστε να λάβει μέρος στην τέλεση του Μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας το οποίο έκτοτε θα τελεί μόνος του και θα αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του ποιμαντικού και αγιαστικού έργου του. Και τρίτος και τελευταίος βαθμός:

γ) του επισκόπου. Ο επίσκοπος είναι στην Εκκλησία «εις τύπον και τόπον Χριστού». Είναι η εικόνα του Χριστού μέσα στην εκκλησία. Έχει τη μεγάλη ευθύνη να ποιμάνει την εκκλησία διαφυλάσσοντας την ενότητα της πίστεως. Χειροτονείται από τουλάχιστον δύο ή τρεις κανονικούς επισκόπους αμέσως μετά τον Τρισάγιο Ύμνο (πριν από την ανάγνωση του Αποστόλου και του Ευαγγελίου επειδή έχει καθήκον τη διδασκαλία και τη τέλεση των μυστηρίων). Είναι ο μόνος ιερούργος του μυστηρίου της Ιερωσύνης και διαβιβάζει την αποστολική διαδοχή σε κάθε ένα που χειροτονεί.

Είναι άξιο προσοχής ότι ο επίσκοπος γνωρίζει ότι ενεργεί και πράττει ως υπηρέτης του Μεγάλου Αρχιερέως και γι αυτό κατά την χειροτονία του διακόνου εύχεται με τα εξής λόγια: «..ου γαρ εν τη επιθέσει των εμών χειρών, αλλ' εν τη επισκοπή των πλουσίων σου οικτιρμών δίδοται η χάρις τοις αξίοις σου..».

2. Γιατί φορούν ράσα οι ιερείς; Μήπως πρέπει στις μέρες μας να καταργηθούν;

Εκεί έχουμε φτάσει : στο όνομα τάχα μου της δημοκρατίας και της μη διακρίσεως, να ισοπεδωθεί και αυτό ακόμα το τίμιο ράσο του κληρικού μας. Φτάσαμε να κάνουμε δημοσκοπήσεις και ψηφοφορίες για το πως θα ντυθεί ο Ιερωμένος...Τώρα, ο κάθε κληρικός, που 24ώρες κυκλοφορεί με ένα μαύρο ράσο και η γκαρνταρόμπα του δεν αποτελείται από τίποτε άλλο, κατηγορείται για ακριβό ντύσιμο και υπερβολή στην εμφάνισή του, τι θα γίνει όταν κυκλοφορεί με armani και D&G;

Οι Πατέρες της Εκκλησίας, κατόπιν προσεκτικής και επισταμένης μελέτης ολοκλήρου της Αγίας Γραφής, κατόπιν προσευχής και με την Χάρη του Αγίου Πνεύματος πολέμησαν όλες τις Αιρέσεις, ξεκαθάρισαν άπαξ δια παντός τα της Πίστεως και ρύθμισαν τα της Θείας Λατρείας. Συγχρόνως, όρισαν και την ενδυμασία των ιερωμένων, κληρικών και μοναχών, σύμφωνα πάντοτε με την Αγία Γραφή και την Ιερά Παράδοση. Διότι και στην Παλαιά Διαθήκη ο ίδιος ο Θεός παρήγγειλε στον Μωϋσή με κάθε λεπτομέρεια πώς να κατασκευασθεί ο Ναός (ή Κιβωτός της Διαθήκης), πώς θα ντύνονται οι ιερείς, πώς

θα κατασκευάζεται το θυμίαμα, πώς θα γίνεται ο αγιασμός των πιστών, ο στολισμός του Ναού, το άναμμα των κανδηλιών κλπ. (Έξοδος κεφ. 25-30).

Με βάση λοιπόν την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη καθόρισαν οι Άγιοι Πατέρες την όλη Χριστιανική Λατρεία, αλλά και την στολή των ιερουργούντων τον Κύριο. Όπως οι στρατιωτικοί φορούν διακριτική ενδυμασία, έτσι και οι Λειτουργοί του Υψίστου έχουν ιδιαίτερη στολή, την φορούν μάλιστα συνεχώς, διότι οι Ιερείς όχι μόνον τελούν τα Άγια Μυστήρια της Εκκλησίας, αλλά είναι πάντοτε και στην υπηρεσία των ψυχών. Μεταξύ άλλων συμβουλεύουν και εξομαλύνουν τα προβλήματα του ποιμνίου τους, στα σημερινά μάλιστα αυτά χρόνια της αποστασίας. Οι Ιερείς, με την σεμνή τους εμφάνιση, τα μακριά γένεια και μαλλιά, που σημαίνουν την αφιέρωσή τους στον Κύριο, με τα μαύρα ράσα που σημαίνουν πένθος για τα Πάθη του Κυρίου, πένθος για τις αμαρτίες τις δικές τους αλλά και τις αμαρτίες του κόσμου, και χωρίς να θέλουν, διδάσκουν και συμμορφώνουν τους γύρω τους. Φορούν και χαρούμενη στολή οι Ιερείς και ο Επίσκοπος όταν λειτουργούν, διότι ο Κύριος δεν σταυρώθηκε μόνον, αλλά και αναστήθηκε και κατήργησε το κράτος του Διαβόλου. Και πρέπει να είμαστε υπερήφανοι για την αξιοπρεπή εμφάνιση των Ιερών Ναών και των Ιερέων. Δικαιούται και ο Θεός να έχει ο Ναός Του ευπρέπεια! «αγιάσον Κύριε τους αγαπώντας την ευπρέπειαν του Οίκου Σου» (Θεία Λειτουργία). Αλλωστε όλα τα αγαθά της γης είναι του Θεού (Ψαλμός 23).

Κατά την Θεία Λειτουργία ο Επίσκοπος εικονίζει τον Κύριο, οι Ιερείς και οι άλλοι Κληρικοί εικονίζουν τις τάξεις των Αγγέλων που υμνούν ακαταπαύστως τον Κύριο. Το Ράσο της Ορθοδοξίας είναι άγιο ένδυμα που το τίμησαν μυριάδες Οσίων, Οσιομαρτύρων, Ομολογητών, Αγίων, Μοναχών. Σημαίνει νέκρωση κάθε κοσμικής επιθυμίας. Το κάθε ένα χωριστά ιερατικό άμφιο έχει και ορισμένη θρησκευτική και λατρευτική για τον Θεό σημασία (Συμewών Θεσσαλονίκης).

Οι Κληρικοί μας είναι άξιοι παντός σεβασμού. Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός λέγει: «Όλος ο κόσμος να παρακαλέσει τον Θεό δεν δύνανται να τελειώσουν τα Άχραντα Μυστήρια. Κι όμως, ένας απλός ιερεύς με την Χάρη του Αγίου Πνεύματος τελεί το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας (την Θεία Κοινωνία). Να τιμάτε – λέγει – τους ιερείς και αν τύχει ένας ιερεύς και ένας άγγελος, τον ιερέα να προτιμήσεις, διότι ο ιερεύς είναι ανώτερος από τους αγγέλους».

Ο δε Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος στους λόγους του περί Ιερωσύνης λέγει ότι «εις ουδένα των αγγέλων εδόθη η εξουσία του αφιέναι αμαρτίας». Ο ιερέας όμως έχει λάβει τέτοια εξουσία από τον Κύριο. Ο Κύριος, μετά την ένδοξη Ανάστασή Του, είπε προς τους Αποστόλους και δια των Αποστόλων προς τους διαδόχους τους: «Λάβετε πνεύμα άγιον, αν τινών αφήτε τας αμαρτίας, αφιένται αυτοίς αν τινών κρατείτε, κεκράτηνται» (Ιω. 20, 22-23).

Στον Ιερέα ο Θεός εμπιστεύθηκε τέτοια Μυστήρια, στα οποία και Άγγελοι με δέος παρακύπτουν να δούν. Η Ιερωσύνη είναι ένα από τα επτά Άγια Μυστήρια της Εκκλησίας μας.

Ράσο και Ορθοδοξία είναι συνυφασμένα. Δυστυχώς, τώρα τελευταία ακούγεται ότι θέλουν να καταργήσουν το Ράσο. Όμως, όταν ο Ιερέας θα κυκλοφορεί ντυμένος κοσμικά ή κουρεμένος, παραβαίνει εντολή Θεού. Δεν βοηθάει έτσι καθόλου τις ψυχές, αλλά και ο ίδιος ο Ιερέας μπορεί εύκολα να ξεφύγει από τις ιερές και φρικτές υποσχέσεις και υποχρεώσεις που ανέλαβε κατά την ημέρα της χειροτονίας του έναντι του Θεού και του ποιμνίου του. Γι' αυτό όσοι θέλουν να υπηρετήσουν τον Κύριο φορούν με χαρά το ένδυμα αυτό, τα άλλα όλα είναι εκ του πονηρού. Ας προσπαθήσουμε όλοι να κρατήσουμε άθικτη την Ορθόδοξη Πίστη και Χριστιανική Παράδοση της Εκκλησίας μας, την μεγάλη θρησκευτική μας αυτή Κληρονομιά.

3. Ποια πρέπει να είναι η στάση του Ιερέα γενικά και ποιά προς τους εγκληματίες ειδικότερα;

Ότι έκαμε ο Χριστός οφείλει να το κάνει και ο Ιερέας. Πρέπει να φροντίζει για τη σωτηρία όλων των ανθρώπων. Και αφού ο ιερέας πρέπει να ενδιαφέρεται για τη σωτηρία όλων των ανθρώπων, πρέπει στο πρόσωπο κάθε ανθρώπου να βλέπει την εικόνα και την ομοίωση του Θεού και όχι τον αντιπρόσωπο αυτής ή της άλλης τάξεως, της μιας ή της άλλης εθνικότητας, αυτών ή των άλλων

πολιτικών πεποιθήσεων. Και όσο περισσότερο παραμορφωμένη είναι η εικόνα του Θεού σε κάποιον, τόσο περισσότερη αγάπη πρέπει να του δείχνει ο ιερέας.

π. Dimitri Dudko (Πώσσοσ Ιερέας)

4. Γιατί δεν έχουμε γυναίκες κληρικούς;

Η Ορθόδοξη Εκκλησιαστική Παράδοση αποκλείει τη χειροτονία των γυναικών:

- Για ιστορικοθεολογικούς λόγους και κυρίως γιατί ο Ιερέας είναι τύπος του θεανδρικού (Θεός+άνδρας) προσώπου του Ιησού. Ο Κληρικός κλήθηκε όχι να καταλάβει μια βιοποριστική εργασία, αλλά για να είναι μέτοχος της Ιερωσύνης του Χριστού.

- Γιατί ο ίδιος ο Χριστός δεν επέλεξε καμία γυναίκα για απόστολο.

- Γιατί αν κάποια γυναίκα έπρεπε να κατείχε ιερατικό αξίωμα αυτή θα ήταν η ίδια η Θεοτόκος αφού αξιώθηκε να γίνει μητέρα του σαρκωθέντος Υιού και λόγου του Θεού. (Και μόνο το παράδειγμα της Θεοτόκου είναι αρκετό ως απάντηση).

Στην ίδια την αποστολική παράδοση κατά την οποία οι Απόστολοι συμβαδίζοντας και συνεχίζοντας το παράδειγμα του Κυρίου, ουδέποτε χειροτόνησαν γυναίκα.

Πως συμμετέχει η γυναίκα στην Ορθοδοξία;

Με πάμπολλους και ουσιαστικούς τρόπους

- Ως Πρεσβυτέρα, συν-διακονώντας με τον Ιερέα

- Τα περισσότερα φιλανθρωπικά έργα βασίζονται στις δραστηριότητες γυναικών κυρίως.

- Η παροχή βοήθειας σε ασθενείς, φτωχούς, και κυρίως ηθική ενίσχυση προβληματικών οικογενειών, παραστρατημένων γυναικών, εγκαταλελειμμένων παιδιών, είναι αρμοδιότητες εκκλησιαστικές, που επωμίζονται κυρίως οι Γυναίκες.

- Η Γυναίκα (όπως βέβαια και κάθε βαπτισμένος Ορθόδοξος) μπορεί να τελέσει και αυτή, το μυστήριο του «βαπτίσματος της ανάγκης» ή «αεροβάπτισμα».

5. Με το τόσα σκάνδαλα που δημιουργούν οι Ιερείς, γιατί να μην εγκαταλείψουμε την Εκκλησία;

Η παρακάτω απάντηση, ας θεωρηθεί και ως ελάχιστος φόρος τιμής, ως ένδειξη αγάπης και σεβασμού προς το πρόσωπο των λειτουργών της εκκλησίας μας, μια φωνή υπεράσπισης, όχι του λειτουργήματος του κληρικού, γιατί το λειτουργήμα δεν βάλλεται και δεν μπορεί να πειραχθεί, (με την έννοια της ευχαριστίας αφού η λογική λατρεία λαμβάνει χώρα στο «υπερουράνιο και νοερόν θυσιαστήριον»), αλλά των ανθρώπων εκείνων που καθημερινά βάλονται πανταχόθεν, που ξευτιλίζονται όσο καμία άλλη μερίδα συνανθρώπων μας, που στα εκατοντάδες ρεπορτάζ των ΜΜΕ δεν υπάρχει ούτε ένα που να πει: Για στάσου! Πού φτάσαμε; Πού βαδίζουμε; Γιατί τέτοιο μίσος και εναντίων ποιών;

- Των ανθρώπων εκείνων που καθημερινό τους μέλημα είναι οι ενορίτες τους;

- Των ανθρώπων εκείνων που στην διάρκεια της θητείας τους (της ζωής τους δηλαδή) προσεύχονται και μνημονεύουν για εκατομμύρια ψυχών ονομαστικά!;

- Των ανθρώπων εκείνων που συμπάσχουν, αγωνιούν και συμπαραστέκονται έμπρακτα στον συνάνθρωπο τους;

- Των ανθρώπων εκείνων που από την ίδρυση της εκκλησίας μέχρι σήμερα έχουν γίνει αιτία να σωθούν εκατομμύρια ψυχές;

- Των ανθρώπων εκείνων που συνειδητά επιλέγουν να φορούν για όλη τους τη ζωή ένα και μόνο ρούχο, ένα μαύρο ράσο (και για αυτό ακόμα επικρίνονται!!!) κάθε μέρα, όλη μέρα, για πάντα;

- Των ανθρώπων εκείνων που στην διάρκεια της εκκλησιαστικής ιστορίας εκατοντάδες από αυτούς έδωσαν το αίμα τους, για τον Χριστό και την ορθοδοξία μας;

Σε καμία περίπτωση τα λόγια αυτά μη θεωρηθούν κολακευτικά ή ότι πηγάζουν από κάποιου είδους ιδιοτέλεια.

Σκάνδαλα πάντα υπήρχαν και θα υπάρχουν και "ουαί τω κόσμω από των σκανδάλων· ανάγκη γαρ ελθείν τα σκάνδαλα, πλην ουαί τω ανθρώπω δι' ου το σκάνδαλον έρχεται..." (ματθ. ιη' 7)

Αλλοίμονο, δηλαδή, στον άνθρωπο εξαιτίας του οποίου έγινε σκάνδαλο και σκάνδαλα είναι ανάγκη (στο σχέδιο του Θεού) να υπάρχουν. Αλλοίμονο στον άνθρωπο και στον κόσμο όχι σε όλους τους ανθρώπους και όλους τους κληρικούς.

- Έχετε παρατηρήσει ότι κατηγορούνται "όλοι οι Ιερείς" και όχι μερικοί από αυτούς; Αυτός που κατηγορεί, πάντα ξεκινάει λέγοντας: ο τάδε έκανε αυτό, είπε εκείνο κλπ, για να καταλήξει γενικεύοντας την κατηγορία, συμπεριλαμβάνοντας όχι μόνο όλους τους Ιερείς αλλά και την ίδια την Εκκλησία και τα μέλη της.

- Έχετε παρατηρήσει ότι αυτοί που κατηγορούν, δεν έχουν ίδια γνώση περί του σκανδάλου, δεν έχουν καμία απόδειξη, αλλά το μεταφέρουν επειδή κάπου το άκουσαν;

- Έχετε παρατηρήσει ότι οι επικριτές σπάνια πατάνε το πόδι τους στην εκκλησία και αν το κάνουν το κάνουν με βαριά καρδιά, όπως λένε, εξαιτίας των σκανδάλων στους κόλπους της Εκκλησίας;

- Έχετε αναλογιστεί και παρατηρήσει ότι οι άνθρωποι εκείνοι που εκκλησιάζονται τακτικά, είναι συνειδητά μέλη της εκκλησίας και μετέχουν στα μυστήρια της, σπανίως και ελαχίστως παραπονιούνται; Γιατί, έχουν κανένα όφελος οικονομικό ή κοινωνικό από αυτήν τους την συμμετοχή;

- Έχετε αναλογιστεί και παρατηρήσει ότι οι άνθρωποι που διακονούν και βοηθούν την εκκλησία, καθ' οιονδήποτε τρόπο, καμία αμοιβή, διευκόλυνση ή ωφέλεια υλική αποκομίζουν;

Ξέρετε ότι ενώ υπάρχουν πάνω από 10.000 Ιερείς σε όλη την Ελλάδα, αυτοί τους οποίους αφορούν τα σκάνδαλα (εμπλέκεται δηλαδή το όνομα τους) είναι λιγότεροι από το 1-2% του συνόλου και συνήθως, οι κατηγορίες για αυτούς είναι γελοίες: "μίλησε άσχημα", "έκανε αυτό", "θεάθηκε από κάποιον να κάνει εκείνο", "πήρε τόσα χρήματα" κλπ. Λες και οι παπάδες δεν είναι κι αυτοί άνθρωποι, λες και είναι τέλειοι και αναμάρτητοι!

Επειδή δηλαδή, ένας απόστολος αποστάτησε, παρέκλινε και ξεκόπηκε από τους άλλους, σκανδάλισε με την συμπεριφορά του, πρέπει όλοι οι υπόλοιποι να είναι το ίδιο και πρέπει όλοι εμείς να ακολουθήσουμε τον ένα γιατί μας βολεύει καλύτερα;. Είναι αυτό δικαιολογία να εγκαταλείψουμε την Εκκλησία του Χριστού; Είναι αυτό δικαιολογία; Είναι;

Όσιος Παΐσιος ο Αγιορείτης

«Η Ορθόδοξη Εκκλησία μας δεν έχει καμία έλλειψη. Η μόνη έλλειψη που παρουσιάζεται, είναι από μας τους ίδιους, όταν δεν αντιπροσωπεύουμε σωστά την Εκκλησία, από τον πιο μεγάλο στην ιεραρχία μέχρι τον απλό πιστό. Μπορεί να είναι λίγοι οι εκλεκτοί, όμως αυτό δεν είναι ανησυχητικό. Η Εκκλησία είναι Εκκλησία του Χριστού και Αυτός την κυβερνάει. Δεν είναι Ναός που κτίζεται με πέτρες, άμμο και ασβέστη από ευσεβείς και καταστρέφεται με φωτιά βαρβάρων, αλλά είναι ο ίδιος ο Χριστός· «και ο πεσών επί τον λίθον τούτον συνθλασθήσεται· εφ' ον δ' αν πέση, λικμήσει αυτόν».

Ο Χριστός ανέχεται σήμερα μια κατάσταση. Ανέχεται και ενεργεί η θεία Χάρις για χάρη του λαού. Μια μπόρα είναι· θα ξεκαθαρίσουν τα πράγματα· δεν θα σταθούν.

[...]Αν όμως φταίει ένας δεσπότης, ένας παπάς, ένας καλόγερος, δεν φταίει ο Χριστός. Αλλά οι άνθρωποι δεν πάνε ως εκεί. «Αντιπρόσωπος του Χριστού δεν είναι;» λένε. Ναι, αλλά αναπαύεται ο Χριστός με αυτόν τον αντιπρόσωπο; Ή δεν σκέφτονται τι τον περιμένει αυτόν τον αντιπρόσωπο στην άλλη ζωή.

Γι' αυτό μερικοί που σκανδαλίζονται από μερικά γεγονότα καταλήγουν να μην πιστεύουν, γιατί δεν καταλαβαίνουν οι καημένοι ότι όπως, αν φταίει ένας χωροφύλακας, δεν φταίει το έθνος, έτσι κι αν φταίει ένας παπάς, δεν φταίει η Εκκλησία. Όσοι όμως σκανδαλίζονται, αλλά έχουν καλή διάθεση, καταλαβαίνουν, όταν τους εξηγήσεις. Αυτοί έχουν και ελαφρυντικά, γιατί μπορεί να μην είχαν βοηθηθεί και να έχουν άγνοια από μερικά πράγματα».

6. Τι είναι και ποιά είναι τα "κωλύματα" Ιερωσύνης;

Απαραίτητη προϋπόθεση για να γίνει κάποιος Ιερέας είναι

α. Να είναι Χριστιανός Ορθόδοξος.

β. Να έχει νόμιμη ηλικία (όπως αυτή ορίζεται στο "Πηδάλιον", στον Α' κανόνα των Αγίων Αποστόλων, στον ΙΔ' της στ' Οικουμεν. Συνόδου, στον ΙΑ' της εν Νεοκαισαρεία τοπικής Συνόδου).

γ. Να διακρίνεται για την ορθόδοξη πίστη του.

δ. Να είναι αρτιμελής και να μην πάσχει ψυχικώς.

ε. Να μην έχει σαρκικές σχέσεις εκτός γάμου –παράλληλα με τη νόμιμη σύζυγό του ή πριν το γάμο, έστω και με αυτήν ακόμη την αρραβωνιαστικιά του- και εντός του γάμου να μην έχει παρά φύση (σχέσεις), αλλά και κάθε άλλη έξω από τον γάμο του σεξουαλική σχέση, όπως είναι η πορνεία, ή η μοιχεία, ή η αρσενοκοιτία..

Άλλα κωλύματα Ιερωσύνης είναι: Η Αποστασία από την πίστη, η Αίρεση, ο φόνος, ο Ευνουχισμός, η Πορνεία η Μοιχεία, η Αρπαγή γυναικός, η Αθεμιτογαμία, η Διγαμία, η Φαρμακεία, η Μαντεία, η Γοητεία, η Ψευδομαρτυρία, η Τυμβωρυχία, η Ιεροσυλία.

Είναι επίσης τελείως ανεπίδεκτα οικονομίας τα κωλύματα Ιερωσύνης.

Δεν επιτρέπεται δηλαδή σε καμμιά περίπτωση να δοθή συμμαρτυρία, για να προσέλθω στις τάξεις της Ιερωσύνης κάποιος, που έχει κάποιο κώλυμα.

7. Πρέπει να ελέγχουμε ο ένας τον άλλον, όταν βλέπουμε κάποια σφάλματα;

Υπάρχει διαφορά, όταν βρίζει κανείς ή όταν ελέγχει κάποιον;

Ίσως μερικοί από σᾶς, που διαβάζουν τὴν Ἁγία Γραφή, προβληματίζονται, ὅταν βλέπουν πῶς ὁ Κύριος ἐνῶ μᾶς ἀπαγορεύει νὰ λέμε τὸν πλησίον μας "ἀνόητε" καὶ "ἠλίθιε", καὶ αὐτὸς πού τὸ κάνει, σύμφωνα μὲ τὸ λόγο Του, εἶναι ἔνοχος τῆς φωτιᾶς τῆς κολάσεως.

Ἐνῶ λοιπὸν λέει αὐτὰ, ὁ Ἴδιος πολλές φορές χρησιμοποιεῖ σκληρὰ λόγια γιὰ κάποιους ἀνθρώπους, ὅπως στὴν περίπτωση τοῦ ἀρχισυναγῶγου, στὸν ὁποῖον εἶπε· "ὑποκριτὰ". Ἐπίσης πολλές φορές ἔλεγχε ὑποκριτὲς τοὺς γραμματεῖς καὶ τοὺς φαρισαίους. Αὐτοὺς ἔλεγε ἀκόμα· *"ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν"* (Μτθ. 23, 33).

Μιά φορά, ὅταν ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἦταν στὴν Ἰουδαία, Τὸν προειδοποίησαν ὅτι ὁ Ἡρώδης θέλει τὸ θάνατό του καὶ Τὸν συμβούλεψαν ὅσο γίνεται πιὸ γρήγορα νὰ φύγει ἀπὸ τὴν Ἰουδαία. Καὶ τί ἀπάντησε τότε ὁ Χριστὸς; Πολὺ ἤρεμα εἶπε τὸ ἑξῆς· "Πορευθέντες εἶπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτη· ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι" (Λκ, 13, 32). Ἄλεπού εἶπε τὸν Ἡρώδη.

Μιά φορά ὀνόμασε "Σατανᾶ" τὸν μεγαλύτερο ἀπόστολο καὶ τὸν πιὸ ἀγαπητὸ φίλο του, τὸν Πέτρο· *"ὑπάγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· σκάνδαλὸν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων"* (Μτ. 16, 23).

Γνωρίζετε ὅτι μερικές φορές ὁ Κύριος ὀργιζόταν, δύο φορές ἔδωξε ἐμπόρους ἀπὸ τὸ ναὸ καὶ ἀναποδογύρισε τὰ τραπέζια τῶν ἀργυραμοιβῶν. Ἐπίσης γνωρίζετε πῶς μιὰ φορά ἔφτιαξε μαστίγιο ἀπὸ σκοινιά καὶ ἔδωξε ἀπὸ τὸ ναὸ αὐτοὺς πού πουλοῦσαν ἐκεῖ ζῶα. Φοβερὴ ἦταν μερικές φορές ἡ ὀργὴ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Τί λοιπὸν μπορούμε νὰ ποῦμε ἐμεῖς; Εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχει ἀκόμα καὶ ἴχνος ἀντίφρασης σ' αὐτὰ πού ἔκανε καὶ πού δίδασκε ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς; Εἶναι δυνατόν νὰ παρέβαινε ὁ ἴδιος τὴν ἐντολὴ πού μᾶς εἶχε δώσει καὶ σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία εἶναι ἁμαρτία νὰ λέμε ἀνόητο τὸν πλησίον μας;

Ἀσφαλῶς ὄχι. Στὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστὸ τὸ "ναὶ" εἶναι "ναὶ" καὶ τὸ "ὄχι" – "ὄχι" καὶ δὲν ὑπάρχει καμία ἀντίφραση. Καὶ οὔτε μπορεῖ νὰ ὑπάρχει στὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ. Τότε πῶς μπορούν νὰ ἐξηγηθοῦν αὐτὰ τὰ λόγια καὶ οἱ πράξεις τοῦ Χριστοῦ πού σᾶς ἀνέφερα προηγουμένως;

Ἡ ἐξήγηση εἶναι πολὺ ἀπλή· πρέπει νὰ ξεχωρίζουμε τὴ λογικὴ μὲ τὴν ὁποία τὸ ἔλεγε ἢ τὸ ἔκανε ὁ Κύριος ἀπὸ τὴ λογικὴ μὲ τὴν ὁποία τὸ κάνουμε ἐμεῖς. Ὑπάρχει διαφορά, ὅταν βρίζεις κάποιον ἢ ὅταν τὸν ἐλέγχεις. Ἐμεῖς ὅταν λέμε στὸν πλησίον μας "ἀνόητε" ἢ "ἠλίθιε", τί ἐκφράζουμε μ' αὐτὲς τίς λέξεις;

Τὴν περιφρόνησή μας. Τὸν προσβάλλουμε μ'αὐτὸ τὸν τρόπο καὶ τὸν βρίζουμε. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἀπαγορεύει ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς μὲ τὴν ἐντολή του.

Καὶ ποιά σημασία ἔχουν τέτοια σκληρὰ λόγια στὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ; Γιατί ἔλεγε σὲ μερικοὺς ἀνθρώπους «ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν» ἢ «πορευθέντες εἶπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτη»; Τὸ ἔλεγε γιὰ νὰ τοὺς ἐλέγξει. Ὑπάρχει μεγάλη διαφορά, ὅταν βρίζει κανεὶς ἢ ὅταν ἐλέγχει κάποιον. Ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ προσβάλλουμε τὸν πλησίον μας, ἐνῶ τὸ νὰ ἐλέγχουμε κάτι ποὺ δὲν εἶναι σωστὸ μᾶς τὸ παραγγέλλει ἡ ἴδια ἡ Ἁγία Γραφή· *“μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μάλλον· δὲ καὶ ἐλέγχετε”* (Ἐφ. 5, 11).

Στὶς ἐπιστολές του πρὸς Τιμόθεον ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς δίνει τὴν ἐξῆς ἐντολή· *“Τοὺς ἀμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγγε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσι»* (Α΄ Τιμ. 5, 20). *“Κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως, ἔλεγγον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ”* (Β΄ Τιμ. 4,2).

Βλέπετε, τὸ νὰ ἐλέγχουμε κάτι ποὺ δὲν εἶναι σωστὸ, εἶναι ἡ ἐντολή τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Ὅχι μόνο δὲν πρέπει νὰ ἔχουμε καμία συμμετοχὴ στὰ ἔργα τοῦ σκότους, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰ ἐλέγχουμε. Δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ προσπερνᾶμε μὲ ἀδιαφορία καὶ σιωπὴ τὴν κακία καὶ τὴν ἀσέβεια, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὰ ἐλέγχουμε. Κάθε φορὰ ποὺ ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἔλεγε κάποιον λόγο σκληρὸ, τὸν ἔλεγε, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ ἐλέγξει τὴν κακία. Δὲν προσέβαλλε τὴν ἀξιοπρέπεια ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους ὀνόμαζε ἀλεπούδες ἢ ἀκόμα καὶ γεννήματα ἐχιδνῶν. Ἦθελε μόνο νὰ ἐλέγξει τὸ ψέμα ποὺ εἶχαν μέσα τους, διότι ἡ ὑποκρισία εἶναι ἓνα εἶδος ψέματος καὶ ὁ πατέρας τοῦ ψεύδους εἶναι ὁ διάβολος.

Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν μπορούσε νὰ μὴ ἐλέγχει τὸ ψέμα καὶ τὴν ὑποκρισία. Πάντα τὰ ἔλεγε καὶ πολὺ ἔντονα. Διότι ὑπάρχει ὀργὴ ποὺ εἶναι θεία καὶ μία τέτοια ὀργὴ εἶναι ἐντολή τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἡ ὀργὴ πρέπει νὰ ἀνάβει μέσα μας κάθε φορὰ, ὅταν βλέπουμε πὼς προσβάλλουν ἱερὸ καὶ ὄσιο. Τέτοια ὀργὴ ἀνάγκασε τὸν μεγάλο ἱεράρχη καὶ θαυματουργό, τὸν ἅγιο Νικόλαο στὴν Α΄ Οἰκουμένη Σύνοδο νὰ χαστουκίσει τὸν Ἄρειο.

Απὸ τὴν ἴδια θεία ὀργὴ ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἔφτιαξε μαστίγιο ἀπὸ σκοινιά καὶ ἔδιωξε τοὺς ἐμπόρους ἀπὸ τὸ ναό. Ἡ φλογερὴ του ὀργὴ ἔκαιγε τοὺς ἀσεβεῖς. Ὑποκριτὲς ἔλεγε ἐκείνους ποὺ ἦταν τέτοιοι στὴν πραγματικότητα. Ἦταν ἀνάγκη νὰ τοὺς ἐλέγχει μπροστὰ στὸν λαό, νὰ τοὺς βγάλει τὸ προσωπεῖο τῆς εὐλαβείας, νὰ δεῖξει τὸ πραγματικὸ τους πρόσωπο, γιὰ νὰ καταλάβουν οἱ ἄλλοι πὼς οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι ψεῦτες. Πολὺ σωστὴ καὶ δικαιολογημένη ἦταν στὸ στόμα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἡ λέξη “ὑποκριτὰ”, ποὺ Αὐτὸς εἶπε γιὰ τὸν ἀρχισυνάγωγο. Τὸ ἴδιο καὶ ἡ ὀνομασία ποὺ ἔδωσε στοὺς Γραμματεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους λέγοντάς τους ὄχι μόνο ὑποκριτὲς ἀλλὰ καὶ “ὄφεις” καὶ “γεννήματα ἐχιδνῶν”.

Διαβᾶστε τὸ 23ο κεφάλαιο τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου καὶ θὰ δεῖτε πόση ἀλήθεια ὑπάρχει στὸν λόγο τοῦ Χριστοῦ γιὰ τοὺς Φαρισαίους, ὅτι πολὺ δικαιολογημένα τοὺς ἔδωσε αὐτὲς τὶς προσωνυμίες.

Δικαιολογημένα δὲν ὀνομάστηκε ὁ Ἡρώδης ἀλεπού; Γιατί τὸν εἶπε ἀλεπού ὁ Κύριος; Τί διακρίνει τὴν ἀλεπού μεταξὺ τῶν ἄλλων ζώων; Εἶναι γνωστὴ ἡ πονηριά της, πὼς ξεγελάει καὶ τὸν κυνηγὸ καὶ τὸ θῦμα της. Ὅταν ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἔλεγε τὸν Ἡρώδη ἀλεπού, τὸ ἔκανε γιὰ νὰ ἐλέγξει τὴν πονηριά του, τὴν τάση του γιὰ προδοσία. Αὐτὸ ποὺ εἶπε ὁ Κύριος γιὰ τὸν Ἡρώδη δὲν ἦταν προσβολὴ ἀλλὰ δικαιολογημένος καὶ σωστὸς ἔλεγχος.

Γιατί γιὰ τὸν ἀπόστολο Πέτρο ὁ Χριστὸς χρησιμοποίησε τὴν τρομερὴ αὐτὴ λέξη “Σατανᾶ”; Γιατί ὅταν ἄκουσε ὁ ἀπόστολος πὼς ὁ Κύριος πρέπει νὰ προδοθεῖ, νὰ σταυρωθεῖ καὶ νὰ πεθάνει φοβερὸ θάνατο γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ἄρχισε νὰ ἀντιλέγει προσπαθώντας νὰ τὸν πείσει νὰ λυπηθεῖ τὸν ἑαυτό του.

Αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ ἔργο τοῦ Σατανᾶ; Ὁ Σατανᾶς δὲν προσπαθοῦσε νὰ ἀποτρέψει τὴν θυσία ποὺ ἤθελε νὰ προσφέρει ὁ Χριστὸς στὸν Γολγοθᾶ; Μὲ τὸ στόμα τοῦ ἀποστόλου μιλοῦσε τότε ὁ ἴδιος ὁ Σατανᾶς γι'αὐτὸ καὶ εἶπε ὁ Κύριος τὸν σκληρὸ αὐτὸ λόγο· *“Ὑπάγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων”* (Μτθ. 1ς΄ 23).

Βλέπετε ποιά είναι ή διαφορά μεταξύ ύβρεως και έλέγχου; Πρέπει να έλέγχουμε ό ένας τον άλλον, όταν βλέπουμε κάποια σφάλματα. Καί οί ποιμένες τής Έκκλησίας πρέπει να έλέγχουν δημοσίως τους άμαρτωλούς, σύμφωνα με την έντολή του Άποστ. Παύλου. Μάλλον είναι ύποχρεωμένοι να τὸ κάνουν.

Άγιος Λουκάς, Αρχιεπίσκοπος Κριμαίας, Λόγοι και Ομιλίες - τ. Γ', εκδ. «Ορθόδοξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 2003, σ. 267-282.

8. Τί συμβολίζει το χέρι του Ιερέα που ευλογεί;

Με αυτόν τον τρόπο ο Ιησούς ευλογούσε την ημέρα της αναλήψεως Του. "Και αφού σήκωσε τα χέρια του, τους ευλόγησε. (Λκ. 24,50) και ευλογώντας τους, εχωρίσθηκε απ' αυτούς και εφέρετο πρὸς τα πάνω, στον ουρανό μέχρι που τον έχασαν από τα μάτια τους. Αυτή η ευλογία είναι πια η αρχή της Πεντηκοστής.

Ο Κύριος ανέρχεται για να μας στείλει το παράκλητο Πνεύμα, όπως λέγει το τροπάριο της εορτής: "Ανυψώθηκες στη δόξα, Χριστέ Θεέ μας, αφού χαροποίησες τους μαθητές σου με την επαγγελία του Αγίου Πνεύματος και βεβαιώθηκαν από την ευλογία σου".

Με τον ίδιο τρόπο από τότε και κάθε κληρικός με το δεξί του χέρι, ευλογεί το ποίμνιο του.

Δυο πνευματικές ερμηνείες υπάρχουν για τον συμβολισμό του χεριού:

Η πρώτη λέει, ότι έτσι, το χέρι σχηματίζει την φράση "Ιησούς Χριστός Σωτήρ". Το μικρό δάχτυλο παρομοιάζει το "ιώτα" – την λέξη Ιησούς. Ο δείκτης με τον μέσο "χιαστί" το γράμμα "Χ" την λέξη Χριστός και ο παράμεσος με τον αντίχειρα το μικρό "σ" (σίγμα) που δηλώνει την λέξη Σωτήρ.

Η δεύτερη λέει, ότι έτσι, το χέρι σχηματίζει την φράση "Ιησούς Χριστός Νικά". Το μικρό δάχτυλο παρομοιάζει το "ιώτα" – την λέξη Ιησούς. Ο παράμεσος με τον αντίχειρα το γράμμα "Χ" την λέξη Χριστός και ο δείκτης με τον μέσο, το μικρό "ν" που σημαίνει Νικά

• Κείμενα για προβληματισμό:

Γέροντας Εφραίμ Κατουνακιώτης

ΛΟΓΟΙ ΔΙΔΑΧΗΣ ΠΕΡΙ ΙΕΡΩΣΥΝΗΣ

Όταν λειτουργάς, νά 'χεις υπόψη σου ότι είσαι μεσίτης. Παραλαμβάνεις από τον κόσμο πόνο, δάκρυα, ασθένειες, παρακλήσεις και τ' αναφέρεις επάνω εις το θρόνο της θεότητας. Και μεταφέρεις κατόπιν στον κόσμο παρηγοριά, θεραπεία, ό,τι έχει ανάγκη ο καθένας. Μεγάλο αξίωμα σ' έχει αξιώσει, παιδί μου, ο Θεός. Να το καλλιεργήσεις. Το αυτί του Θεού είναι στο στόμα του ιερέως.

Μεγάλη δύναμη έχει το πετραχήλι. Το πετραχήλι είναι ο διαλλάκτης του πεπτωκότος ανθρώπου με τον Πατέρα, με τον Δημιουργό του. Γι' αυτό όσο μπορείς περισσότερα ονόματα να μνημονεύεις. Όσο μπορείς περισσότερα.

Στον καιρό της Τουρκοκρατίας γύριζαν πολλοί παπάδες, αλλά ένας παπάς γύριζε και μάζευε ονόματα και τα μνημόνευε στη Λειτουργία. Και είπε ο καϊμακάκης, ο Τούρκος αστυνομικός: «Βρε, αυτός εγείρει τον κόσμο σε επανάσταση».

Τον πιάνει και τον βάζει μέσα. Και στον ύπνο του φανερώνονται όλοι αυτοί που μνημόνευε και λένε: «Άκουσε, ή βγάζεις τον παπά έξω, διότι αυτός μας μνημονεύει και μας παρηγορεί, ή θα σου πάρουμε το πρώτο παιδί».

Κι ο Τούρκος φοβήθηκε. Επί Τουρκοκρατίας. «Άντε, παπά, πάνε στο καλό», λέει, «πάνε, εγώ θα χάσω το παιδί μου;»

Μεγάλη δύναμη έχει το πετραχήλι, παιδί μου, μεγάλη δύναμη. Όσο μπορείς περισσότερα ονόματα να μνημονεύεις.

Ναι, εμένα παλιά μου 'δωσε ο π, Αρσένιος, ο παραδερφός του γερο-Ιωσήφ, κάτι ονόματα απ' 'οταν ήταν μετανάστης απ' τη Ρωσία και ήρθε στην Ελλάδα. Κι εγώ τα μνημόνευα. Κι έπειτα μου λέει: «Ξέρεις, Γέροντα, τι είδα;

Είδα στον ύπνο μου ότι αυτά τα ονόματα που σου 'δωσα, πήγα στο ένα σπίτι. Λέω, πώς τα περνάς εδώ; Ε, λέει, λιγάκι, καλά, αλλά έρχεται ο παπα-Εφραίμ και μας παρηγορεί».

Είναι που του μνημόνευα τα ονόματα. Ναι. Έπειτα ο άλλος: «Εσύ πώς τα περνάς;» «Ναί, έτσι κι έτσι, αλλά πέφτει λιγάκι βροχή και κρυώνω, αλλά έρχεται ο παπα-Εφραίμ, λέει, και μας παρηγορεί». Λέω: «Είναι, αδερφέ μου, τα ονόματα που μνημονεύω».

Ο παπα-Πλανάς γιατί αγίασε; Εμνημόνευε ολόκληρα χαρτιά, εμνημόνευε. Κι εγώ θυμήθηκα κάτι ονόματα και τα τοιχοκόλλησα στην Προσκομιδή. Εκεί εκ του προχείρου. Και στον ύπνο μου βλέπω, λοιπόν, ότι ήρθαν κάτι γέροι παλαιοί, με παλαιϊκά ρούχα, όπως άκουγα εγώ από την μητέρα του πατέρα μου. Λένε: «Εσύ, παιδί μου, μας έγγραψες, αλλά ο Γέροντας, παιδί μου, δεν μας μνημονεύει».

-Ελα, λέω του Γέροντα, γιατί δεν τα μνημονεύεις;

-Δεν τα έβλεπα καθαρά, λέει.

-Γέροντα, αυτό κι αυτό είδα: ότι ο Γέροντας δεν μας μνημονεύει, λέει.

Κι από τότες έλαβα προθυμία να μνημονεύω όσα ονόματα περισσότερα. Όσα ονόματα περισσότερα, περισσότερο μισθό λαμβάνεις.

Αλλά αυτή είναι η μεγαλύτερη ελεημοσύνη: να ενώσεις τον άνθρωπο με τον Θεό. Αυτή είναι η μεγαλύτερη ελεημοσύνη. Και μπορείς να το κάνεις. Όσα, παιδί μου, περισσότερα ονόματα μνημονεύεις, τόσο περισσότερο μισθό λαμβάνεις. Ναι.

Ένας ιερομόναχος: Και για τα δάκρυα που είπατε; Πώς μπορεί κανείς, έτσι, νά 'χει δάκρυα στην ώρα της Θ. Λειτουργίας;

Γέροντας: Να σου πω, εγώ τώρα έχω κόναν χρόνο που σταμάτησα, διότι δεν βλέπω, αλλά όλη την ημέρα προπαρασκευαζόμουνα για τη Θ.Λειτουργία. Να μην περιορισθείς, παιδί μου, στις ευχές της Μεταλήψεως. Διότι τη Μετάληψη τη διαβάζει και ο λαϊκός, κι ο παπάς, κι ο δεσπότης, κι ο πατριάρχης. Αλλά δεν είναι όλοι ένα.

Ο κόσμος τα παραλαμβάνει έτοιμα τα Δώρα. Ενώ ο παπάς είναι χασάπης. Θυσιάζει τον Χριστό και Τον μεταδίδει κατόπιν στο πλήρωμα του λαού. Έχει μεγάλη διαφορά, δεν είναι το ίδιο. Γι' αυτό, παιδί μου, αν θέλεις νά 'χεις κατάσταση, μην περιορίζεσαι στις ευχές της Μεταλήψεως. Γιατί εσύ είσαι χασάπης. Σφάζεις και θυσιάζεις.

Ενώ ο άλλος τον παίρνει έτοιμο τον άγιο Άρτο. Γι' αυτό όλη την ημέρα να παρακαλός την Παναγία, που έχεις κοντά: «Παναγία μου, αξιώσέ με να δω τι θυσιάζω, τι υπούργημα μου 'δωσε ο Θεός. Να το αισθανθώ». Και θα σου το δώσει η Παναγία. Ναι. Άμα λειτούργησες και δεν δάκρυσες, είσαι λιγάκι... υπό μέμψιν, είσαι υπό κατάκρισιν.

Ιερομόναχος: Στενοχωριέμαι κι εγώ.

Γέροντας: Ναι. Άμα, όμως, κλάψεις στη Λειτουργία, θα καταλάβεις ότι λειτούργησες, ότι έφαγες κρέας πνευματικό, να πούμε. Αν, όμως, δεν έκλαψες είτε στην προσευχή σου, είτε στη Λειτουργία, είναι σαν να έφαγες νερόβραστο. Αν, όμως, κλάψεις, θα καταλάβεις ότι έφαγες πνευματικό κρέας.

Ιερομόναχος: Γέροντα, κανείς προσπαθεί να προετοιμάζεται όσο μπορεί, όμως βλέπει ότι ο εχθρός δεν κάθεται, δηλαδή φέρνει λογισμούς πολλές φορές αισχρούς, βλασφήμους, ρυπαρούς. Τότε τι κάνει, ας πούμε, τι πρέπει, πώς να τους αντιμετωπίσει;

Γέροντας: Άκουσε να δεις, άνθρωποι είμεθα. Ε, άνθρωποι είμεθα, δεν είμεθα άγγελοι. Φέρνει και λογισμούς αισχρούς, φέρνει και λογισμούς υπερηφανείας, φέρνει και λογισμούς κατακρίσεως, όλα. Εμείς θ'αγωνιζόμαστε.

Άλλη φορά ήρθε κάποιος εδώ πέρα και με την ομιλία προβήκαμε σε κατάκριση. Έπειτα πάω να λειτουργήσω και δεν μπορώ να πω τις ευχές.

Βρε, τι έκανα; λέω. Μπρος! Ήρθε ο τάδε γείτονας και κατακρίναμε κάτι δεσποτάδες και το αυτό. Απάνω στη Λειτουργία, λειτουργώντας, λέω: «Θεέ μου, συγχώρεσέ με. Συγχώρεσέ με, Θεέ μου. Έσφαλα, Θεέ μου.

Για ποιον είναι το "έσφαλα", Θεέ μου; Υπάρχει και για μένα συγχωρητική ευχή», λέω. «Ε, καλά, Θεέ μου, ευλόγησον». Και στο τέλος ειρήνευσα και λέω: «Αμα θέλεις άλλη φορά, κατάκρινε!»

Μεγάλο πράγμα είναι, μεγάλο κακό είναι η κατάκρισις. Ε, ως άνθρωποι θα σφάλλουμε, παιδί μου. Αλλά τι; Και η εξομολόγησις είναι μυστήριο, παιδί μου.

Εγώ μόνο το Γυμνάσιο έβγαλα, δεν πήγα παραπάνω. Κι έγραψα όλους τους συμμαθητάς μου, όλους τους καθηγητάς μου, τους δασκάλους από την πρώτη Δημοτικού μέχρι την τελευταία τάξη του Γυμνασίου. Και όταν τα μνημονεύω, πόση χαρά λαμβάνω! Ξέρεις πόση χαρά λαμβάνω; Διότι μνημονεύω εκείνους, οι οποίοι με έκαναν άνθρωπο καλό. Τώρα, επειδή έχω ένα χρόνο που δεν πάω στη Λειτουργία, γιατί δεν ακούω, και θέλω να μνημονεύσω πάλι εκείνα τα ονόματα, και λίγο-λίγο πάλι τα θυμάμαι, αυτοί οι άνθρωποι ωφελούνται. Γι' αυτό, παιδάκι μου, θέλεις να σωθεί η ψυχή σου δωρεάν; Όσα μπορείς περισσότερα ονόματα να μνημονεύεις.

Μεγάλη παρρησία έχει το πετραχήλι, μεγάλη παρρησία. Γι' αυτό, παιδάκι μου, θες ν' αποκτήσεις κατάσταση; Άμα λειτουργήσεις και δεν κλάψεις, κάπου έπταισες, κάπου έκανες λάθος. Εγώ όλη την ημέρα προπαρασκευάζα τον εαυτό μου για την ώρα της Λειτουργίας. Κι όταν έμπαινα στη Λειτουργία, δεν μπορούσα να σταματήσω τα δάκρυα. Ναι! Πολλές φορές δηλαδή είδα και απάνω στην αγία Τράπεζα σώμα νεκρό, να πούμε, σαν σε έκσταση, σώμα νεκρό.

Ιερομόναχος: Εγώ, Γέροντα, ήμουνα είκοσι χρόνια απλός μοναχός. Και είναι αλήθεια, όταν έγινα παπάς, μετά δυσκολεύτηκα, δεν μπορούσα να συνηθίσω ότι ήμουνα ιερέυς. Και από την άλλη μέρα που έγινα παπάς με πολέμησε ο διάβολος με λογισμούς, με αγωνία, με φόβο, με αυτά, με πάλεψε πολύ με αυτά.

Γέροντας: Ε, τη δουλειά του κάνει αυτός. Τη δουλειά του, αλλά κι εμείς θα κάνουμε τη δουλειά μας. Εκεί εις την Παναγία, να παρακαλάς την Παναγία, παιδί μου, διότι όλοι οι Άγιοι παρακάλεσαν την Παναγία. Δεν δίνεται ένα χάρισμα από τον Θεό εις τον άνθρωπο, ει μη διά μέσου της Παναγίας. Η Παναγία μοιράζει τα χαρίσματα στον κόσμο, η Παναγία τα μοιράζει.

Ιερομόναχος: Κι έτσι εθαύμασα. Λέω, πως ο διάβολος ούτε τη Θ. Λειτουργία δεν φοβάται, με τους λογισμούς του, με αισχρά, με το ένα, με το άλλο.

Γέροντας: Δεν λείπουν, παιδί μου, αυτά τα πράγματα. Δεν λείπουν.

Ιερομόναχος: Περιφρόνηση χρειάζεται...

Γέροντας: Περιφρόνηση. Ε, τη δουλειά του κάνει αυτός, παιδί μου, τη δουλειά του κάνει. Αλλά εμείς τη δουλειά μας, τη δουλειά μας.

Πηγή: myriobiblos.gr

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Νόμιμη ανταρσία

Τα παιδιά είναι παρατεταγμένα σε μία γραμμή. Ο κατηχητής δίνει παραγγέλματα και εντολές κινήσεων. Τα παιδιά πρέπει να εκτελέσουν το αντίθετο. Όσοι κάνουν το σωστό χάνουν. Κερδίζει αυτός που μένει τελευταίος.

4. Παράσιτα

Η συντροφιά μας χωρίζεται σε τρεις ομάδες, που τοποθετούνται σε απόσταση η μια από την άλλη. Η μια ομάδα είναι το ραδιόφωνο που εκπέμπει ένα μήνυμα, μια φράση που την επαναλαμβάνουν όλοι μαζί όσο πιο δυνατά μπορούν. Η ομάδα που βρίσκεται στη μέση είναι τα παράσιτα, που κάνουν όσο πιο πολλή φασαρία μπορούν, ώστε να μην ακουστεί το μήνυμα. Η τρίτη ομάδα είναι οι ακροατές που προσπαθούν να καταλάβουν το μήνυμα. Για λίγα λεπτά γίνεται μια

πραγματική οχλοβοή. Κερδίζει η εξάδα, αν καταλάβει το μήνυμα. Οι ομάδες αλλάζουν και περνούν από όλες τις ιδιότητες.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

- Γιατρέ μου, θα ήθελα να έχω και μια δεύτερη γνώμη.
- Βεβαίως! Ελάτε ξανά αύριο.

ΒΙΝΤΕΟ:

Η διδακτική ιστορία «**ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΙ ΤΗΣ ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑΣ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=YY20T0EIW88>.

Από το κίνημα “αντι-fastfood” στο... “αντιfacebook” κίνημα

Ερωτήσεις:

(Οι απαντήσεις βρίσκονται μέσα στο παρακάτω κείμενο).

1. Πώς και γιατί απευθύνεται αποκλειστικά στους εφήβους και στους νέους η διατροφή με σύστημα των “fast-food”;
2. Ποια αντίδραση υπήρξε σε ευρωπαϊκό επίπεδο και με ποια επιχειρήματα απέναντι στους κλάδους αυτού του είδους της διατροφής;
3. Τι είναι το “αντιfastfood” κίνημα;
4. Ποιοι κίνδυνοι υπάρχουν στην επικοινωνία μέσω του “facebook” και των άλλων μέσων κοινωνικής δικτύωσης (tweeter, instagram κτλ.);
5. Τι κοινά στοιχεία έχουν τα δύο αυτά κινήματα “αντι-fastfood” και “αντιfacebook” ;

- **Κείμενα για προβληματισμό:**

Από το κίνημα “αντι-fastfood” στο... “αντιfacebook” κίνημα

Τόσο το γνωστό σύστημα διατροφής, το αποκαλούμενο «fast food», όσο και το επίσης γνωστό σύστημα κοινωνικής δικτύωσης «facebook», δεν είναι τίποτ’ άλλο παρά πτυχές της παγκοσμιοποίησης όπως τη ζούμε σήμερα. Πρόκειται για συστήματα - πτυχές με τεράστια απήχηση, ιδιαίτερα δε στους κόλπους της νεολαίας, που την προωθούν ταχύτατα και παντού. Που ωστόσο άρχισαν να αμφισβητούνται, ακόμη δε και απ’ αυτούς τους θιασώτες τους. Χαρείτε!

Το ζητούμενο βλέπετε, απ’ την παγκοσμιοποίηση, είναι να έχουμε όλοι την ίδια κουλτούρα, τα ίδια ενδιαφέροντα, τις ίδιες απόψεις, τα ίδια γούστα, τις ίδιες «αξίες» στα πάντα, ακόμη δε και στη διατροφή μας! Γιατί εκεί που αποβλέπουν είναι στο να αποκτήσουμε όλοι τη «νέα σκέψη» και τη «νέα συμπεριφορά», δηλαδή τη «σκέψη» και τη «συμπεριφορά» της Ν. Εποχής. Οπότε πόσο σημαντικό είναι που όλα αυτά άρχισαν τώρα να αμφισβητούνται!

*

Κι ας αρχίσουμε απ’ το πρώτο, το «σύστημα fast food».

Είναι γνωστό πως με την βιομηχανοποίηση τυποποιήθηκαν τα πάντα, όπως και η διατροφή μας, οπότε και προωθούνται παντού σ’ όλο τον πλανήτη τα ίδια ακριβώς γεύματα, με τις ίδιες συνταγές, τα ίδια ακριβώς ποτά και βέβαια τις ... ίδιες γεύσεις! Όλα πλέον γίνονται συγκεκριμένα και ομοιόμορφα, ενώ η μεγάλη ποικιλία φαγητών, ποτών, εδεσμάτων, συνταγών κ.λπ. κάθε λαού ελαχιστοποιείται ως την πλήρη κατάργησή της!

Εμπροσθοφυλακή σ' αυτή τη διατροφική ισοπεδωτική ομοιομορφία, είναι βέβαια στα μεν φαγητά τα fast food με εμπνευστή, πρωταγωνιστή, συνάμα δε και σύμβολο την Mc Donald's, στα δε ποτά, τα αναψυκτικά, με επίσης πρωταγωνιστή και σύμβολο την Coca Cola (ή την Pepsi το ίδιο κάνει!)

Απ' το 1960 αρχίζουν να ανοίγουν μαζικά στις ΗΠΑ τα πρώτα fast foods (πόσα πράγματα της παγκοσμιοποίησης δεν έχουν αρχίσει την ίδια εποχή!), η δε Mc Donald's κατέληξε να γίνει η πρωταγωνιστής του είδους και μια από της κορυφαίες επιχειρήσεις στον πλανήτη!

Σήμερα διαθέτει 32.000 εστιατόρια σε 120 χώρες και ως το 2000 άνοιγε ένα νέο κάθε 4 ώρες σε κάποιο σημείο του κόσμου! Απασχολεί 1 εκατ. άτομα και προσφέρει τροφή για 35 εκατ. άτομα καθημερινά!!

Η απήχηση του γρήγορου φαγητού στις ΗΠΑ είναι πολύ μεγάλη, με τις γνωστές διαδικασίες διαφήμισης και μάρκετινγκ που χρησιμοποιούνται. Υπολογίζεται ότι το ενώ το 1970 οι Αμερικανοί είχαν δαπανήσει 6 δις δολλ. για χάμπουργκερ, σήμερα υπερβαίνουν τα 180 δις δολλ. τον χρόνο, δηλαδή όσα δαπάνησαν συνολικά για την ανώτερη παιδεία, τους ηλεκτρ. υπολογιστές, τα καινούργια αυτοκίνητα, τα βιβλία, τις εφημερίδες, τα περιοδικά, τους δίσκους και τις ταινίες!!!

Ίδιες διαδικασίες χρησιμοποιήθηκαν και στα αναψυκτικά, με αποτέλεσμα η Αμερικανική αγορά να είναι πλέον κορεσμένη απ' αυτά, αφού κατά μέσον όρο κάθε Αμερικανός καταναλώνει 220 λίτρα ετησίως, δηλαδή πάνω από μισό λίτρο την ημέρα!!! Στην Ευρώπη αυτή η κατά κεφαλήν κατανάλωση είναι μικρότερη (132 λίτρα ετησίως) στη δε Χώρα μας είναι ακόμη μικρότερη (55 λίτρα ετησίως)! Και τώρα με την παγκοσμιοποίηση χαιρόνται, γιατί ...έχουν τέτοια δεδομένα μπροστά τους μέχρι να φέρουν τον ίδιο κορεσμό σ' όλο τον πληθυσμό του πλανήτη!! Ήδη η Coca Cola μόνον πωλεί κάθε μέρα 126 εκατ. λίτρα, το δε μπουκάλι της αναγνωρίζεται από το 90% του παγκόσμιου πληθυσμού!!!

Έρευνα του INKA έδειξε πως στη Χώρα μας οι έφηβοι ηλικίας 12-19 ετών, διαθέτουν στα fast foods το μεγαλύτερο μέρος απ' το χαρτζιλίκι τους (38,5 – 44%), Επιπλέον ας σημειωθεί ότι την Ελληνική αγορά αναψυκτικών ελέγχουν κατά 90% δύο μόνον εταιρείες (αυτές που σχετίζονται με την Coca Cola και την Pepsi)

Και τι σύμπτωση κι εδώ! Και οι δύο αυτοί κλάδοι διατροφής έχουν στο στόχαστρο τα παιδιά, τους εφήβους και τους νέους, προς τους οποίους φαίνεται ότι απευθύνονται αποκλειστικά!

Ωστόσο ένα κύμα αντιδράσεων ορθώνεται παντού εναντίον τους! Σε συνέδριο που οργάνωσε τελευταία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην Κοπεγχάγη για την παχυσαρκία, έγινε πολύς λόγος για το εξής πρωτάκουστο: Πως η βιομηχανία των fast foods πρέπει να αντιμετωπισθεί εξίσου με την βιομηχανία των τσιγάρων και να την αναγκάσουν να προειδοποιεί τους καταναλωτές για τις τροφές που παράγουν με τόσο υψηλά λιπαρά!

Από το 2004 δε, η Βρετανική Κυβέρνηση στα μέτρα που έχει πάρει κατά της παχυσαρκίας, περιλαμβάνονται και οι απαγορεύσεις διαφημίσεων fast foods πριν από τις 9 το βράδυ!

Ο Αμερικανός δημοσιογράφος Έρικ Σλόσερ με το βιβλίο του «Fast Food Nation» (δηλ. «Το έθνος του γρήγορου φαγητού» που προκάλεσε πολύ θόρυβο κι έγινε «μπέστ σέλερ») αποκαλύπτει με αδιάσειστα στοιχεία τις επιπτώσεις που έχει το φαγητό τους στο διαιτολόγιο, την υγεία, την εργασία, ακόμη δε και την αγροτική ζωή! Οι «Νιου Γιόρκ Ταϊμς» έγραψαν πως το βιβλίο αυτό «θα σε κάνει να σκεφθείς δύο φορές πριν φας το επόμενο μέρκερ σου κι επίσης θα σε κάνει να σκεφθείς τις επιπτώσεις που έχει η βιομηχανία του γρήγορου φαγητού στο κοινωνικό και πολιτιστικό τοπίο»

Σχολιαστές εξαιρούν το βιβλίο αυτό, «ως την αρχή του τέλους της ερωτικής σχέσης της Αμερικής με όλα τα παχυντικά και τηγανητά ωραία πράγματα»!

Οι εφημερίδες συνεχώς γράφουν πως «το μέλλον προβλέπεται δυσόιωνο για τους κολοσσούς της ταχυφαγίας (fast food) και των αναψυκτικών, όπως τα Mc Donald's και η Coca Cola, καθώς η παχυσαρκία εξελίσσεται με γοργούς ρυθμούς σε μάστιγα του 21^{ου} αιώνα»!!

Ήδη στις ΗΠΑ έχουν ξεκινήσει οι πρώτες μηνύσεις εναντίον τους και οι ειδικοί προβλέπουν ότι πολύ σύντομα θα ακολουθήσουν χιλιάδες άλλες, όπως ακριβώς συνέβη με τις καπνοβιομηχανίες και τον αμianto!

Υπέρβαροι έφηβοι (πέριξ των 120 κιλών!) στις μηνύσεις τους κατηγορούν τα Mc Donald's για τα «μπίγκ μακ» γεύματά τους των 1600 θερμίδων, αλλά και για τα πολλά γεύματα που έπαιρναν σ' αυτά, λόγω της συλλεκτικής μανίας που απέκτησαν στα πλαστικά παιχνίδια που τους πρόσφεραν και γενικά για τις βλαβερές διατροφικές συνήθειες που τους δημιούργησαν!

Είτε για λόγους υγείας (στις δυτικές χώρες), είτε για λόγους αντιαμερικανισμού (στις λοιπές), αλλά και παγκοσμιοποίησης (σε όλες!) τα fast foods βρίσκονται σήμερα στο στόχαστρο! Οι ειδικοί εκτιμούν ότι οι αλυσίδες γρήγορου φαγητού έφθασαν πια στο ζενίθ τους και δεν μπορούν να επεκταθούν άλλο. Μέχρι πρότινος οι μετοχές τους εθεωρούντο ως η πλέον ασφαλής επένδυση. Όχι πια σήμερα! Ήδη άρχισαν να κλείνουν εστιατόρια της Mc Donald's σε πολλές χώρες του κόσμου, οι θυγατρικές της δε στην Ευρώπη (όπως και στη Χώρα μας) παρουσιάζουν σημαντικές ζημιές!

Η επενδυτική Τράπεζα UBS τονίζει στους επενδυτές ότι στο άμεσο μέλλον οι επιχειρήσεις αυτές θα βρεθούν αντιμέτωπες μ' ένα εξαιρετικά εχθρικό κλίμα και θα παύσουν να αποφέρουν κέρδη!

Κάποιες απ' αυτές άρχισαν να υιοθετούν την υγιεινή διατροφή. Ως και η Coca Cola έλαβε το μήνυμα! Τώρα κάνει ανοίγματα στους χυμούς και τα εμφιαλωμένα νερά!

Ήδη έχει αναπτυχθεί το διεθνές «αντί – fast food» κίνημα, εξαπλωμένο σε 36 χώρες, που έχει ως στόχο να επαναφέρει στο τραπέζι μας τις τροφές και τα γεύματα που είχαμε κάποτε! Ξεκίνησε από διανοομένους στην Ιταλία, λέγεται «Slow Food», έχει ως σήμα του το σαλιγκάρι και ως σύνθημα του το «φάτε λιγότερο, φάτε καλύτερα» καθώς και το «παράγετε λιγότερο, παράγετε καλύτερα», θέλοντας ταυτόχρονα να προβάλλει τους παραδοσιακούς τρόπους παραγωγής, παρασκευής και κατανάλωσης της τροφής! Ουσιαστικά το κίνημα αυτό, στρέφεται κατά της παγκοσμιοποίησης έχοντας ως αιχμή του δόρατος τα fast foods!

Ο ιδρυτής του κινήματος Κάρλο Πετρίνι, θέλοντας να δείξει το πρόβλημα από τη συρρίκνωση που έφερε η ομογενοποίηση στη διατροφή μας, τονίζει: «Πριν από 100 χρόνια οι άνθρωποι έτρωγαν 100 με 120 διαφορετικά είδη τροφής. Σήμερα η δίαιτά μας περιορίζεται σε 10-12 είδη»!!!

Δεν είναι τυχαίο δε, που τόσο η Mc Donald's όσο και η Coca Cola δεν είναι μόνο τα σύμβολα της παγκοσμιοποιημένης διατροφής, αλλά και τα σύμβολα αυτής της παγκοσμιοποίησης, τα κόκκινα πανιά όλων των εχθρών της!

Ας δούμε τώρα και το δεύτερο, το «σύστημα facebook»

Αυτό είναι πλέον δομημένο στην ίδια μας την επικοινωνία. Κι είναι ακόμη πιο φοβερό, γιατί αφορά πλέον τα ίδια τα προσωπικά μας δεδομένα. Είναι αυτό που περνά μέσα απ' τις σελίδες της λεγόμενης «κοινωνικής δικτύωσης».

Πρωταγωνιστής σ' αυτές είναι το γνωστότατο facebook. Σύμφωνα με στοιχεία της Google, το facebook είναι η ιστοσελίδα με την μεγαλύτερη επισκεψιμότητα στο διαδίκτυο. Μάλιστα κατέχει πάνω απ' το 1/3 της διαδικτυακής αγοράς! Οι χρήστες του -που αυξάνουν αλματωδώς- φθάνουν τα 500 εκατομμύρια! Αντίπαλός του, αλλά με μεγάλη διαφορά, είναι το twitter.

Όμως άρχισε τώρα τελευταία κι αυτό να κατηγορείται ως το σημείο που για πρώτη φορά (το 2010) η 31^η Μαΐου καθιερώθηκε ως «παγκόσμια ημέρα διαγραφής απ' το facebook, με τη διαδικτυακή εκστρατεία υπό τον τίτλο «Quit facebook day»! Ο πρωτεργάτης της κίνησης αυτής Μάθιου Μίλαν είπε: «Δεν βλέπουμε ότι η κατεύθυνση που έχει το facebook συνδέεται με κάποια θετική προοπτική του internet στο μέλλον. Έτσι φεύγουμε»!

Έγραψαν χαρακτηριστικά γι' αυτό: «Το facebook έγινε ένας κατεργάρης, μεθυσμένος απ' τα όνειρα του ιδρυτή του Mark Zuckerderg για παγκόσμια κυριαρχία»!

Έγραψε η εφ. «ΤΟ ΒΗΜΑ»: «Όλο και πληθαίνουν τον τελευταίο καιρό οι φωνές εναντίον του facebook. Οι διαχειριστές της μεγαλύτερης ιστοσελίδας κοινωνικής δικτύωσης δέχονται τα πυρά επικριτών που τους κατηγορούν ότι, όχι μόνο δεν προστατεύουν τα προσωπικά δεδομένα των χρηστών, αλλά τα χρησιμοποιούν και τα εκμεταλλεύονται με σκοπό το οικονομικό όφελος. Δυσανεστημένοι χρήστες οργανώνουν «εκστρατείες» εξόδου από το facebook, ενώ αρκετοί γκουρού των νέων μέσων καταργούν τον λογαριασμό τους στην ιστοσελίδα ή «σβήνουν το προφίλ τους».

Οργανώσεις προστασίας προσωπικών δεδομένων και καταναλωτών στις ΗΠΑ κατήγγειλαν το facebook στην Ομοσπονδιακή Επιτροπή Εμπορίου ότι «ακολουθεί πρακτικές που παραπλανούν τους χρήστες και παραβαίνουν τη νομοθεσία περί προστασίας των καταναλωτών.

Η βασική αιτία για την οποία οι περισσότεροι χρήστες έχουν εξοργιστεί με το facebook είναι οι συχνές αναπροσαρμογές στην πολιτική απορρήτου του δικτύου. Έχουν περάσει μόνο 5 χρόνια από τότε που η ιστοσελίδα διαβεβαίωνε ότι *«καμμία προσωπική πληροφορία που υποβάλλεται στο facebook δεν θα είναι προσβάσιμη σε κανένα χρήστη που δεν ανήκει σε κάποια από τις ομάδες που εσείς έχετε επιλέξει»*.

Σήμερα όλα τα προσωπικά τους δεδομένα είναι δημόσια. Απ' την πόλη που ζουν, ως το όνομα, τη φωτογραφία, τα ονόματα των φίλων τους, τους λόγους για τους οποίους έχει υπογράψει να συμμετέχει, τις προτιμήσεις στη μουσική και τα χόμπι τους, πληροφορίες για τις συνήθειες, την απασχόληση, το σχολείο, το διάβασμα και γενικά ό,τι συνθέτει το προφίλ τους! Κι ό,τι μπαίνει στη «μνήμη» του το facebook διαχέεται πλέον ως και στις μηχανές αναζήτησης!

Απ' την άνοιξη του 2010, ό,τι δηλώσει κανείς ότι του αρέσει, πρέπει να το εκθέτει δημόσια! Αν θέλει να κάνει τη λίστα των φίλων του ιδιωτική, δεν μπορεί! Αν θέλει το προφίλ του να είναι ορατό μόνο στους φίλους του, δεν του επιτρέπεται! Σε περίπτωση που δεν το θέλει αυτό, δεν μπορεί να το βάλει στο το facebook! Οι πρώτοι που τα εκμεταλλεύονται όλα αυτά είναι οι διαφημιστές και οι πολυεθνικές! Κι αυτό είναι που ξεχείλισε το ποτήρι στις αντιδράσεις!

Ο θρύλος των υπολογιστών και του λογισμικού Ρίτσαρντ Στάλμαν, δήλωσε στην «Καθημερινή»: *«Το facebook φτύνει στα μούτρα των χρηστών του τον σεβασμό της ιδιωτικότητας και γίνεται κάθε χρόνο χειρότερο. Είναι ανήκουστο να μην έχει κάποιος το θάρρος να παρατήρει το facebook»!*

Ως και ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Μπαράκ Ομπάμα συμβούλεψε ως εξής τους νεαρούς Αμερικανούς: *«Θα ήθελα να είστε εξαιρετικά προσεκτικοί όταν στέλνετε μηνύματα στο facebook, γιατί στην εποχή του You Tude, ό,τι και να κάνετε, ό,τι και να γράφετε μπορεί κάποιος να το ανασύρει αργότερα»!*

Μάλιστα στην περίπτωση που κάποιος θελήσει ν' αλλάξει τους όρους αυτούς, έρχεται αντιμέτωπος με μια διαδικασία τόσο περίπλοκη, που το αφήνει αυτό για ... μια άλλη φορά! Με λίγα κανείς δεν μπορεί να κάνει απόρρητη τη λίστα με τους φίλους του!!

Πράγματι οι όροι χρήσης του facebook είναι εντελώς μονομερείς. Έτσι όπως είναι δομημένοι, του παραχωρεί κανείς την άδεια να χρησιμοποιεί το υλικό που «ανεβάζει» όπως και όποτε θέλει το facebook, χωρίς να είναι υποχρεωμένο να δώσει αποζημιώσεις! Ούτε δε οι όροι, ούτε και η πολιτική απορρήτου είναι μεταφρασμένοι στα ελληνικά. Είναι πολύ δύσκολο να σβήσει απ' αυτό κανείς ακόμη και το προφίλ του!

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι νέοι όροι που ισχύουν στο facebook και υποχρεωτικά αποδέχεται κάθε εγγεγραμμένος σ' αυτό, αναφέρουν πως όλα όσα αναρτά κανείς εκεί είναι δημόσια!

Έγραψε η εφ. «Ελευθεροτυπία»: *«Κάθε φορά που χρησιμοποιεί κανείς μια εφαρμογή (παίζει ένα παιχνίδι, παίρνει μέρος σ' ένα χιουμοριστικό συγκριτικό τεστ με τους φίλους του, γράφεται σε μια ομάδα διαμαρτυρίας ή υποστήριξης κ.ο.κ.) είναι σαν να κάνει μια δημόσια ανακοίνωση, που υπερβαίνει τα όρια της –ούτως ή άλλως– κοινότητας του facebook. Όλες αυτές οι δημοσιεύσεις είναι διαθέσιμες για εμπορική χρήση από υπηρεσίες και εταιρείες τις οποίες ο χρήστης πιθανότατα αγνοεί εντελώς, αλλά στο αρχείο των οποίων εκείνος θα αποτελεί μια αξιοποιήσιμη μονάδα για εμπορικούς και άλλους σκοπούς. Ακόμη κι αν διαγράψει κάποτε τον λογαριασμό του, αυτά τα δεδομένα θα εξακολουθούν να είναι δημόσια και θα προσφέρονται για τις παραπάνω χρήσεις, εφ' όσον τα έχει μοιραστεί με φίλους του στο διαδίκτυο, εκτός αν τα διαγράψουν κι εκείνοι.*

Ήδη στην πρώτη έκκληση για διαγραφή ανταποκρίθηκαν 26.000 που δεν είναι και ασήμαντο, δεδομένου ότι στο παρελθόν μικρές ομάδες προσπάθησαν να οργανώσουν μαζικές διαμαρτυρίες χωρίς όμως αποτελέσματα.

Είναι χαρακτηριστικό πως 4 σπουδαστές πληροφορικής απ' τη Ν. Υόρκη πρότειναν μια πιο δημιουργική αντίδραση. Σχεδίασαν το Diaspora (προσέξατε τη λέξη;), ένα μοντέλο κοινωνικού μέσου

που θα επιτρέψει τη δικτύωση και ανταλλαγή πληροφοριών, αλλά με διασύνδεση των υπολογιστών μόνο των διαδικτυακών φίλων, αντί της παραχώρησής τους σε βάσεις δεδομένων σε στυλ facebook.

Όπως έγραψε η «Ελευθεροτυπία», «η ιδέα τους βρήκε απρόσμενα μεγάλη χρηματοδότηση από δωρεές και υπόσχονται να την υλοποιήσουν. Ασφαλώς δεν θα καταφέρουν να αφυπνίσουν την τεράστια μάζα χρηστών που αδιαφορούν για την προστασία της ιδιωτικότητας τους, αλλ' υπάρχει πολύς ψαγμένος κόσμος που περιμένει με αγωνία να δει το Diaspora στη πράξη».

Σαφώς υπάρχει χρήμα και εξουσία εκεί όπου οι άνθρωποι αυτοπροσδιορίζονται και μάλιστα μαζικά, με αφέλεια και σαφώς παρασυρμένοι απ' το «έτσι κάνουν όλοι»!

Το facebook για να μπορεί να καταγράφει και να εκμεταλλεύεται τα πάντα περνά την αντίληψη ότι τα περί ιδιωτικής ζωής είναι ... ντεμοντέ! Κατά τη δική του άποψη τα πάντα θα πρέπει να είναι δημόσια!

Ένας έφηβος, ένας νέος, με όλα αυτά, καταγράφεται απολύτως. Ως και οι μελλοντικοί εργοδότες του θα μπορούν να γνωρίζουν τα πάντα γι' αυτόν, ακόμη και πριν τον προσλάβουν στις δουλείες τους! Έρευνα που έγινε απ' την εταιρεία Carrerbuilder.com αποκάλυψε ότι το 45% των εργοδοτών ερευνούν στις ιστοσελίδες κοινωνικών επαφών για να βρουν αναλυτικά στοιχεία των υποψηφίων υπαλλήλων τους!

Λοιπόν, που καταλήγουμε μετά απ' όλ' αυτά;

Πως δεν μπορούμε να είμαστε αφελείς στα τόσα που συμβαίνουν γύρω μας, όσο ωραία και θελκτικά κι αν είναι. Απ' την καθημερινή μας διατροφή, ως τις νέες τεχνολογίες που όλους μας συνεπαίρνουν. Μας ομογενοποιούν, μας φακελώνουν, μας εκθέτουν δημόσια, με πολύ ωραία «συστήματα» και διαδικασίες, για να μας εκμεταλλεύονται απολύτως! Για να διαπλάθουν όπως θέλουν τη ζωή μας, την οποία τελικά κατευθύνουν στις δικές τους τόσο επικίνδυνες ατραπούς. Επιβάλλεται να είμαστε προβληματισμένοι, υποψιασμένοι, κοινώς «ψαγμένοι» για τα πάντα. Μόνο έτσι θα μπορέσουμε να επιζήσουμε στο αύριο που έρχεται τόσο μελετημένο και παράλληλα αυτός είναι και ο κατ' εξοχήν τρόπος να ανατρέψουμε τα σχέδιά τους. Αφορμή για προβληματισμό και σκέψη ας είναι όλα τούτα τα αντι – κινήματα που δημιουργούνται...

Κ.Γ. Παπαδημητρακόπουλος, Περιοδικό «Τα Κρίνα»

Η ΓΕΝΙΑ ΤΟΥ ΝΑΡΚΙΣΣΙΣΜΟΥ

Η ιστορία του Νάρκισσου, με τις διάφορες εκδοχές της, είναι μία από τις δημοφιλέστερες της μυθολογίας. Ο νέος από τη Βοιωτία, θαμπωμένος από την ομορφιά του που καθρεφτίζεται στο νερό, πεθαίνει από μαρasmus εξαιτίας του ανικανοποίητου έρωτα προς τον ίδιο του τον εαυτό.

Ο ναρκισσισμός, η εμμονική αυταρέσκεια που μπορεί να καταλήξει σε πάθηση, δεν είναι κάτι καινούργιο. Υπάρχει από τότε που ο άνθρωπος πρωτοσυνάντησε το είδωλό του.

Σήμερα, όμως, που ο καθένας ανεβάζει δεκάδες είδωλά του χάρη στην κατάρρα και ευλογία των social media, ο ναρκισσισμός, εκτός από υπαρκτός, είναι και ψηφιακός. Οι διαταραχές που προκαλούνται από τη μανία της εξαντλητικής αυτοφωτογράφισης και της online υπερέκθεσης απασχολεί όλο και πιο συχνά τα ψυχιατρικά συνέδρια, με τους ειδικούς να επιμένουν ότι η υπέρμετρη προσήλωση στο «εγώ και ο εαυτός μου», εκτός από γραφική, σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να αποδειχθεί και επικίνδυνη.

Εγώ, εγώ, εγώ

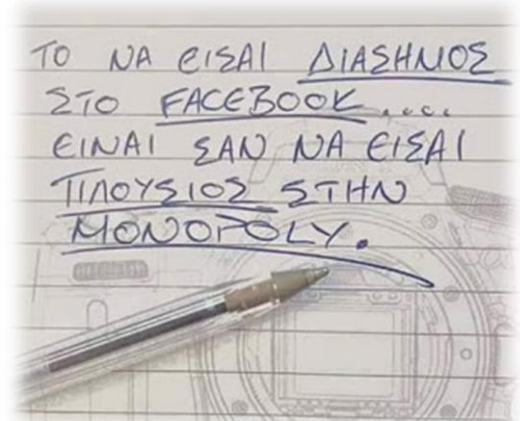

Η λέξη «selfie», όπως ορίζεται η σύγχρονη αυτοπροσωπογραφία που βγάζει κάποιος με το κινητό του και κατόπιν την ανεβάζει στο Facebook και σε άλλα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, επιλέχθηκε ως «Λέξη της χρονιάς» για το 2013 από το Βρετανικό Λεξικό της Οξφόρδης. Παράλληλα, οι νέοι κανονισμοί του περίφημου επιτραπέζιου παιχνιδιού Scrabble τη δέχονται πλέον ως σωστή και οι παίκτες κερδίζουν πόντους όταν τη σχηματίζουν.

Μία λέξη ισοδυναμεί πλέον με χίλιες εικόνες. Πόσα αντίγραφα του εαυτού σου μπορείς να βγάλεις ώσπου να τον ερωτευθείς παράφορα ή να μην αντέχεις άλλο να τον βλέπεις; Η απόσταση από το ένα στάδιο στο άλλο δεν είναι τόσο μακριά όσο νομίζουμε. Νάρκισσοι υπήρχαν πάντα. Από την αρχαιότητα ως σήμερα. Η διαφορά είναι ότι έχουν πλέον πολλά εργαλεία στα χέρια τους: Facebook, Pinterest, Twitter, Foursquare, Instagram.

Οι έρευνες μαρτυρούν ότι τα επίπεδα του ναρκισσισμού είναι πολύ υψηλότερα σε σύγκριση με τις περασμένες γενιές και δεκαετίες και όλο και περισσότερα τεστ γίνονται για να μετρηθεί η στάθμη της επικίνδυνης εγωμανίας σε άνδρες και γυναίκες. Και όπως αποκαλύπτουν αμερικανοί ψυχολόγοι, τα προφίλ των χρηστών του Facebook είναι ο πιο έγκυρος τρόπος για να επαληθεύσουν αν οι ερωτηθέντες είπαν την αλήθεια ή όχι.

«Παρακολουθώ και θαυμάζω τη δουλειά σου μέσω Facebook εδώ και αρκετό καιρό. Οι φωτογραφίες που βγάζεις είναι εκπληκτικής αισθητικής. Παίρνω, λοιπόν, το θάρρος να σου ζητήσω μια χάρη. Εδώ και λίγο καιρό χώρισα με τον φίλο μου, αλλά τον θέλω πίσω. Και σκέφτηκα ότι ο μόνος τρόπος να τον ξανακερδίσω είναι να του τραβήξω την προσοχή μέσα από φωτογραφίες που θα μου βγάλεις εσύ. Θέλω να με αναδείξεις, να γίνω μια από τις ηρωίδες σου, να με κάνεις να θυμίζω σταρ του σινεμά»: αυτό το μήνυμα βρήκε στην προσωπική της «αλληλογραφία» στο Facebook φίλη φωτογράφος και σκηνοθέτις. Μια άγνωστη γυναίκα σε ερωτική απελπισία τής ζητούσε να τη μεταμορφώσει σε κάτι που δεν είναι, προκειμένου να θαμπώσει και να ξανακερδίσει την καρδιά του πρώην της.

Το νερό της λίμνης όπου άλλοτε πνίγηκε ο Νάρκισσος έχει δώσει τη θέση του στο γυαλί της οθόνης, που είναι εξίσου θολό και παραπλανητικό. Ο ναρκισσισμός ξεσπά και εξαπλώνεται σαν επιδημία. Εχουμε να κάνουμε με την εκδίκηση του κοινού θνητού, του μέσου ανθρώπου, ο οποίος, ζηλεύοντας και χλευάζοντας επί χρόνια τη ζωή των σταρ, τώρα έχει βαλθεί να τους αντιγράψει μέχρι την τελευταία λεπτομέρεια.

Πάντα αποτελούσε είδηση το τι παρήγγειλε η Μαντόνα, ακόμη και η εγχώρια Μενεγάκη, σε ένα εστιατόριο. Ή τι φοράει όταν πηγαίνει για ψώνια. Ή πού έκανε διακοπές. Τώρα πια, βάζοντας σε δεύτερη μοίρα τα «επώνυμα» πρόσωπα, είμαστε εμείς οι παπαράτσι του εαυτού μας. Μας καταδιώκουμε, δεν μας αφήνουμε στιγμή σε ησυχία. Μας πιέζουμε να κάνουμε δηλώσεις για το πώς αισθανόμαστε, προτού καλά καλά φτάσουμε στον προορισμό μας: «ενθουσιασμένος στην περιοχή Φάληρο» / «ευλογημένη στη βάφτιση της κορούλας μου Μαρίας-Ηλέκτρας». Μας αιφνιδιάζουμε με αυθόρμητα snapshots που τραβάμε τον εαυτό μας μόλις ξυπνήσουμε ή λίγο προτού κοιμηθούμε, όταν τρώμε, αφού φάμε, όταν βγαίνουμε από τη θάλασσα.

Δίπλα στις χίλιες εικόνες, έρχονται να προστεθούν και οι ισάριθμες λέξεις – «πεινάω, διψάω, νυστάζω, θέλω παγωτό» – σαν προστάγματα κακομαθημένων πριγκιπόπουλων που έχουν εκατοντάδες αυλικούς, κι εκείνοι με τη σειρά τους, αντί να τσακιστούν για να τα ικανοποιήσουν, απλώς κάνουν «like». Και αυτό μοιάζει αρκετό.

Άλλοι, πάλι, προτιμούν τη ρητορική, τις πολιτικές αναλύσεις. Το να εκθέτεις την άποψή σου σε μια πλατφόρμα όπως το Facebook είναι κάτι παραπάνω από θεμιτό, όταν όμως γράφεις ακατάπαυστα στα ψηφιακά fora κάνοντας τους πάντες να αναρωτιούνται πότε προλαβαίνεις να κάνεις οτιδήποτε άλλο (κάτι που συμβαίνει ακόμη και με συγκεκριμένους πολιτικούς, που δουλεύουν παρέα με το Twitter τους), τότε έχουμε να

κάνουμε με την άλλη όψη του ναρκισσιστικού νομίσματος. Με τη λαλίστατη λεζάντα κάτω από την εξίσου φλύαρη φωτογραφία.

Η ψυχολόγος-ψυχοθεραπεύτρια Νάντια Τσιλιάκου εξηγεί: «Τα άτομα των οποίων η δομή της προσωπικότητας τους τους επιβάλλει να αντλούν επιβεβαίωση από παράγοντες έξω από τον εαυτό τους ονομάζονται από τους ειδικούς ναρκισσιστικά. Ολοι μας νιώθουμε ευάλωτοι απέναντι στο ποιοι είμαστε, πόση αξία έχουμε, και προσπαθούμε να ζούμε με τέτοιο τρόπο ώστε να προκύπτουν θετικά συναισθήματα για τον εαυτό μας. Το συναίσθημα υπερηφάνειας και αποδοχής αυξάνεται όταν οι “σημαντικοί άλλοι” μας αποδέχονται και “τραυματίζεται” όταν μας απορρίπτουν. Ορισμένοι βέβαια από εμάς ασχολούνται σε δυσανάλογο βαθμό με την εικόνα που προβάλλουν προς τα έξω, ακόμη και αν κάποιες φορές εξαπατούν τους άλλους. Με άλλα λόγια, στον νάρκισσο υπάρχει δυσκολία αυτοαποδοχής και δημιουργίας ουσιαστικών σχέσεων».

Και συμπληρώνει σχετικά με την online επιδημία: «Διανύοντας την εποχή των social media με την ευκολία προβολής του ιδανικότερου εαυτού μας μέσω αυτών, χωρίς απαραίτητα να απαιτείται να έχουμε ουσιαστική επαφή και σχέση με τους διαδικτυακούς “φίλους” μας, θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για μια εμμονή προβολής που εύκολα τροφοδοτείται και αυξάνεται ανάλογα με την ποσότητα των “like” που θα πάρουμε π.χ. σε κάθε selfie φωτογραφία, ενισχύοντας έτσι θετικά τη χαμηλή αυτοπεποίθηση που κρύβει ο ναρκισσισμός μας. Την εξέλιξη τέτοιων συμπεριφορών δεν τη γνωρίζουμε ακόμη, ωστόσο αξίζει να τονιστεί ότι δεν αποτελεί έναν θεραπευτικό τρόπο ουσιαστικής βελτίωσης της αυτοπεποίθησης ενός ατόμου, αλλά προσωρινής εξιδανίκευσης, χωρίς όμως το γνήσιο συναίσθημα. Ποιος πρέπει να είναι οι άμυνές μας; Να επαναπροσδιορίσουμε τη σημαντικότητα των social media στην καθημερινή μας ζωή, να σκεφτούμε τις σχέσεις μας και το κομμάτι της κριτικής ως προς τον εαυτό μας και τους άλλους, να αγαπάμε χωρίς να εξιδανικεύουμε και να εκφράζουμε γνήσια συναισθήματα χωρίς να ντρεπόμαστε».

Γύρω από τη ναρκισσιστική φρενίτιδα έχει στηθεί μια ολόκληρη βιομηχανία βοηθημάτων – υπάρχουν ακόμη και μάνατζερ που σε βοηθούν να χτίσεις ιδανικά fan bases στο Facebook.

Υπάρχουν ακόμη και πλασματικοί social media followers, σαν βαλτοί πελάτες στα νυχτομάγαζα, που λόγω κρίσης κάθονται στα πρώτα τραπέζια για να μη φαίνεται άδειο το κέντρο «διασκεδάσεως».

Όλο και πιο συχνά, οι ψυχοθεραπευόμενοι μιλούν στον ψυχοθεραπευτή τους για την εικονική και όχι για την πραγματική ζωή τους. Σύμφωνα με έρευνες, επτά στους δέκα χρήστες θα συνδεθούν – αν είχαν αποσυνδεθεί – στο Facebook με το που θα ξυπνήσουν και προτού καν πάνε στην τουαλέτα.

«Εγώ έχω το smartphone στο μαξιλάρι δίπλα μου και κοιμάμαι μαζί του σαν να είναι ο φίλος μου» μου είπε πρόσφατα μια φίλη. Ο φρενήρης διαγωνισμός δημοτικότητας μας γυρίζει πίσω στο βασανιστικό σκηνικό του σχολείου, όταν το μόνο που σε ένοιαζε ήταν αν φοράς τα καλύτερα αθλητικά παπούτσια σε όλο το προαύλιο.

Αν η «φωτογραφία προφίλ» που μόλις ανέβασες δεν πήρε τα αναμενόμενα «like» μέσα στο πρώτο κρίσιμο πεντάλεπτο, καταφεύγεις σε σπασμωδικές κινήσεις, αλλάζοντας τη μία μετά την άλλη, όπως αλλάζεις μπλουζες μπροστά στον καθρέφτη όταν νιώθεις ότι τίποτα δεν σου πάει. Εκτός, λοιπόν, από τους δεκάδες λόγους που έχει κάποιος να νιώσει στενάχωρα στην καθημερινότητά του, έρχεται να προστεθεί και ένας ακόμη: η ιντερνετική απόρριψη. Ολο και περισσότεροι χρήστες του Διαδικτύου δηλώνουν ευθαρσώς σε ερωτηματολόγια ότι η διάθεσή τους εξαρτάται σε τεράστιο βαθμό από το πόσους σηκωμένους αντίχειρες θα βρουν κάτω από κάθε δημοσίευσή τους, ενώ το να τους διαγράψει κάποιος από φίλο είναι ικανό να τους καταρρακώσει.

Η selfie ως selfie δεν είναι καινούργια ανακάλυψη. Selfies βγάζαμε και στα 80s με μηχανές πολαρόντ ή με Kodak fun μιας χρήσης. Το θέμα είναι ότι από τη στιγμή που θα δώσεις όνομα σε αυτό που κάνεις, η αθώα και αυθόρμητη φωτογραφία της στιγμής δεν είναι πια ούτε τόσο αθώα ούτε τόσο αυθόρμητη. Καταντάει μεγαλεπήβολο πρότζεκτ.

Φωτογραφίζουμε αδηφάγα τον εαυτό μας που παίρνει μπλαζέ ή φιλήδονες πόζες όπως οι Γιαπωνέζοι φωτογραφίζουν με μανία τη Μόνα Λίζα στο Λούβρο. Παράγουμε ασταμάτητα αυτοπροσωπογραφίες και τις εκθέτουμε σε εικονικές γκαλερί. Όπως στην τέχνη, όμως, έτσι και στη ζωή, όσο πιο πολλά είναι τα αντίτυπα που βγάζεις, τόσο

μειώνεται η αξία του πρωτότυπου. Ο ναρκισσισμός σε ελεγχόμενες ποσότητες δεν βλάπτει. Σε υπερβολικές δόσεις, όμως, μπορεί να εξελιχθεί ακόμη και σε πάθηση.

Ο πρώτος επίσημα καταγεγραμμένος Βρετανός με εθισμό στα selfies είναι ο 19χρονος Ντάνι Μπάουμαν, ο οποίος έδωσε και συνέντευξη στην εφημερίδα «Mirror». Το όνειρό του να τραβήξει την «τέλεια selfie» μετατράπηκε σε αρρωστημένη εμμονή, με τον ίδιο να φτάσει στο σημείο να παρατήσει το σχολείο, να χάσει 15 κιλά, να μη βγαίνει από το σπίτι επί έξι μήνες, τραβώντας κατά μέσο όρο εκατό φωτογραφίες του εαυτού του, επί δέκα ώρες την ημέρα.

Η μητέρα του τον βρήκε λιπόθυμο, όταν αποπειράθηκε να αυτοκτονήσει παίρνοντας χάπια, επειδή δεν είχε καταφέρει να τραβήξει τη φωτογραφία των ονείρων του. Αργότερα, στο νοσοκομείο, η περίοδος απεξάρτησής του από το κινητό του διήρκεσε αρκετό καιρό, με τον ίδιο αρχικά να καταφέρνει να αντέχει χωρίς το τηλέφωνό του για 15 λεπτά, ενώ στη συνέχεια μισή και μία ώρα.

Η συγκεκριμένη ιστορία σίγουρα δεν χαρακτηρίζει την πλειονότητα των χρηστών των social media, όσο εθισμένοι και αν είναι με την απθανάτιση του ειδώλου τους. Ας ρίξουμε, όμως, μια ματιά στον έξω κόσμο. Ο τρόπος με τον οποίο συμπεριφερόμαστε εντός Διαδικτύου είναι πάνω-κάτω ο ίδιος με εκείνον όταν έχουμε βγει για να διασκεδάσουμε, να επικοινωνήσουμε, να ζήσουμε: ζευγάρια αμίλητα που θα βρουν σημείο επαφής μόνο όταν θα βγει το tablet πάνω στο τραπέζι της καφετέριας. Συντροφικές ολόκληρες που απαρτίζονται από πρόσωπα τα οποία φωταγωγούνται από τις οθόνες των smartphones, καθώς κομπάζουν στο Facebook πόσο καλά περνούν στο τάδε μπαρ. Η μοναξιά υπήρχε πάντα, απλώς τώρα κυκλοφορεί με πιο φαντεζί αξεσουάρ.

Ο ναρκισσισμός, το χαϊδευτικό του ατομικισμού, αριθμεί πλέον στρατιές ατόμων μοναχικών και ολομόναχων: δεν θέλω να παντρευτώ ούτε και να συζήσω, τα λεφτά που βγάζω θέλω να τα τρώω όλα μόνος μου, να μη δίνω λογαριασμό σε κανέναν.

Μια κοινωνία σε πρώτο ενικό με τις φατσούλες emoticon ως μάσκες της σύγχρονης τραγωδίας ή κωμωδίας που βιώνει ο καθένας. Θέλουμε πολλά τετραγωνικά για τον εαυτό μας και πολλά πίξελ για το είδωλό μας. Παραπονιόμαστε ότι δεν υπάρχουν άνθρωποι που μας καταλαβαίνουν πραγματικά και, όταν τελικά βρεθούν, νιώθουμε ότι πνιγόμαστε όπως ο Νάρκισσος στο ρηχό νερό, σε μια ύστατη προσπάθεια να ζήσει για πάντα ερωτευμένος με τον εαυτό του.

Αστερόπη Λαζαρίδου, «ΒΗmagazino», Κυριακή 21 Σεπτεμβρίου 2014

FACEBOOK Η FAKEBOOK;

Απομονωμένος, ταπεινωμένος & δυστυχισμένος, ο σύγχρονος άνθρωπος ενθαρρύνεται να ειδωλοποιεί και να λατρεύει τον εαυτό του, πιστεύοντας ότι έτσι ανακτά τη χαμένη του αξιοπρέπεια.

Καταργεί τον ιδιωτικό του χώρο, αυτοπροβάλλεται ναρκισσιστικά με μια ψευδαίσθηση παγκόσμιας διασημότητας και, επιπλέον, έχει ένα οχυρό, δήθεν απαραβίαστο, απ' όπου μπορεί να εξαπολύει την καταπιεσμένη κακία και το δηλητήριο που έχουν συσσωρευτεί μέσα του σε όλη του τη ζωή - μια ζωή χωρίς πνευματική θεραπεία, μια ζωή χωρίς εκκλησιασμό (= συνάντηση με τους άλλους), μια ζωή χωρίς Χριστό.

Ο άνθρωπος είναι "ένας ήλιος, ένας μικρός θεός μέσα στη λάσπη" (έτσι τον χαρακτηρίζει ο σύγχρονος άγιος, και πανεπιστημιακός, Ιουστίνος Πόποβιτς). Όμως για να λάμψει χρειάζεται την αγάπη και το Χριστό και τη θεραπεία των τραυμάτων του.

Λίγα από τα πολλά - εκτός των άλλων - που προκαλεί η αλόγιστη ζωή στον πλανήτη του Facebook. Φυσικά, στη ζούγκλα του Fb - όπως και στον ωκεανό της μπλογκόσφαιρας - υπάρχουν και αληθινοί ταξιδευτές, καθώς και ιεραπόστολοι, που συχνά μάλιστα διακινδυνεύουν. Ευτυχής όποιος τους ανακαλύπτει...

Πηγή: «Το Κουτί Της Πανδώρας» - Κώστας Βαξεβάνης

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Τα κούτσουρα της γνώσης

Τοποθετούνται μπρος από κάθε εξάδα δύο σκαμνάκια ένα πιο ψηλό και ένα πιο χαμηλό. Ο αρχηγός διηγείται μία ιστορία. Διαδοχικά τα παιδιά ανεβαίνουν στο πιο ψηλό σκαμνί όταν η διήγηση είναι σωστή, ενώ όταν είναι λάθος στο πιο χαμηλό. Για κάθε σωστή επιλογή η εξάδα παίρνει από έναν βαθμό. Κερδίζει η εξάδα με τους περισσότερους βαθμούς.

2. Τα πέντε ζώα

Τα παιδιά σκέφτονται πέντε ζώα και μιμούνται τις κραυγές τους και τον τρόπο που περπατάνε.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Την Ημέρα της Μητέρας δασκάλα έβαλε στα παιδιά να γράψουν μια έκθεση, που να τελειώνει με τη φράση «Μάνα είναι μόνο μία.»

Όλα τα παιδάκια έγραφαν η μαμά μου με αγαπάει, με φροντίζει και στο τέλος «Μάνα είναι μόνο μία»...

Ο Τοτός έγραψε: «Μια μέρα ήρθε στο σπίτι μια φίλη της μαμάς μου. Η μαμά μου, τη ρώτησε τι θα πει και η φίλη της απάντησε μια πορτοκαλάδα. Τότε η μαμά μου, μου είπε να φέρω δύο απο το ψυγείο. Όταν πήγα στο ψυγείο είδα ότι υπήρχε μόνο μία πορτοκαλάδα και φώναξα: «Μάνα, είναι μόνο μία!»

ΒΙΝΤΕΟ:

Το αφιέρωμα της εξαιρετικής τηλεοπτικής εκπομπής του Κώστα Βαξεβάνη «Το Κουτί της Πανδώρας», με θέμα: «**FACEBOOK ή FAKEBOOK?**»

<https://www.youtube.com/watch?v=aMeCbLGAA9w> .

Η διδακτική ιστορία «**ΤΟ ΠΟΥΚΑΜΙΣΟ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=3znS7CN0xnY>

Οι ήρωες της οικογένειας

Ερωτήσεις:

(Οι απαντήσεις βρίσκονται μέσα στο παρακάτω κείμενο).

1. Έχει ανάγκη η εποχή μας από ήρωες και πρότυπα;
2. Ποια είναι τα πρότυπα που προβάλλονται σήμερα;
3. Η Ιστορία του λαού μας και η παγκόσμια περιλαμβάνει φωτεινές μορφές ηρώων. Γιατί τους ξεχωρίζουμε; Ποια είναι τα χαρακτηριστικά τους;
4. Μπορούν να μας διδάξουν οι ηρωικές μορφές των Αγίων της Εκκλησίας μας και πώς;

ΉΡΩΕΣ ΣΗΜΕΡΑ!

Συνηθισμένα τα ερωτήματα που θέτουμε ως γονείς στον εαυτό μας. «Με τι ήρωες θα μεγαλώσουμε τα παιδιά μας;» «Πώς θα τα βοηθήσουμε να μην γίνουν δέσμια των προτύπων της εποχής μας;» Στη δική μας παιδική ηλικία η τηλεόραση δεν ήταν η αρχή και το τέλος της διασκέδασης μέσα στο σπίτι, με αποτέλεσμα να μη γίνονται ήρωές μας οι τηλεοπτικές φιγούρες. Εξάλλου, οι παππούδες και οι γιαγιάδες διηγούνταν τα παραμύθια στα εγγόνια τους, καθώς συνήθως ήταν μεγάλοι σε ηλικία και είτε τα παιδιά πήγαιναν διακοπές κοντά τους είτε επισκέπτονταν εκείνοι τα παιδιά, υπήρχε αυτή η κοινωνία της διήγησης, του παραμυθιού, της ιστορίας, των ηρώων. Αλλά και οι γονείς μας θα ξέκλεβαν χρόνο μέσα στις υποχρεώσεις τους για να μας δώσουν τα μηνύματά τους, ενώ η Ιστορία και τα Θρησκευτικά του σχολείου είχαν τη δομή του κόσμου στον οποίο ξεχωρίζουν οι προσωπικότητες, οι μορφές, οι Άγιοι και οι ήρωες.

Σήμερα ο κόσμος έχει αλλάξει και δεν ωφελεί ούτε να κινδυνολογούμε ούτε να απελπιζόμαστε. Ας μάθουμε να ζούμε σύμφωνα με τις συνθήκες και τις απαιτήσεις της εποχής. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μπορούμε να βρούμε ήρωες που να προβάλλουμε στα παιδιά μας. Απλώς χρειάζεται πρώτα το αυτονόητο. Να διαλεχθούμε με την εποχή μας και με τον εαυτό μας, κάνοντας μια στάση στο ταξίδι των πολλών υποχρεώσεων και των διαφορετικών προτεραιοτήτων που ο καθένας μας θέτει σε σχέση με την οικογένεια. Γιατί πριν μιλήσουμε για ήρωες, θα πρέπει να δούμε αν τα παιδιά μας τους χρειάζονται και τι διαφορετικό θα κομίσουν αυτοί οι ήρωες από αυτούς που τα παιδιά ήδη θαυμάζουν, συζητούν, υποστηρίζουν.

Ο ήρωας απαιτεί δουλειά με τη φαντασία του ανθρώπου. Και η φαντασία, ενώ έχει τις θετικές της πλευρές, καθώς γεννά ζωή, έμπνευση, στόχους, δημιουργικότητα και ανοίγει δρόμους προόδου στις ανθρώπινες σχέσεις, μπορεί να αποβεί και επικίνδυνη, αν δεν έχουμε μέτρο και κριτήρια στον τρόπο που την καλλιεργούμε. Όπως κάθε κομμάτι του μυαλού μας, η φαντασία θέλει διάλογο. Θέλει μοίρασμα των σκέψεων και των ιδεών που γεννά. Θέλει κριτική των ηρώων που συναντά ή πλάθει. Θέλει προσανατολισμό προς το καλό και υπέρβαση της αμαρτίας που οι λογισμοί της πολλές φορές γεννούν. Θέλει αγάπη από αυτούς που μπορούν να στηρίξουν εκείνον που την έχει, δηλαδή τους γονείς προς το παιδί.

Ζούμε σε μια εποχή που η φαντασία του ανθρώπου αποκοιμίζεται με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια, τα play station, τα video και Internet games, με αποτέλεσμα το παιδί και ο νέος να χρησιμοποιούν συνήθως την ταχύτητα των χεριών στο πληκτρολόγιο και ελάχιστα να βάζουν το μυαλό τους να

εμπνευστεί και να δημιουργήσει. Επειδή όμως η εποχή μας είναι αντιφατική, μπορούμε να συναντήσουμε στο παιχνίδι της εμπορευματοποίησης, τους ήρωες του κινηματογράφου και των βιβλίων που εξακολουθούν να συγκινούν τα παιδιά και τους νέους και να τους προσφέρουν αυτό που είναι το σημαντικό σε όποιον ψάχνει για έναν ήρωα, δηλαδή την ταύτιση. Παράλληλα, η τηλεοπτική εικόνα γεννά συνεχώς νέους ήρωες, για τους οποίους τα παιδιά και οι νέοι συζητούν, μιμούνται, ίσως ονειρεύονται να τους μοιάσουν, αλλά δεν έχουν περιθώριο να φανταστούν. Όλα είναι στην εικόνα.

Επομένως, αν ως γονείς ενδιαφερόμαστε για τους ήρωες των παιδιών μας, οφείλουμε πρωτίστως να μάθουμε ποιοι κυκλοφορούν στην εποχή μας. Πριν τους συναντήσουμε στη ζωή των παιδιών μας, να τους γνωρίσουμε εμείς. Να «διαλεχθούμε» μαζί τους, διαβάζοντας γι' αυτούς, ρωτώντας άλλους που τους γνωρίζουν, για να κατανοήσουμε εάν αυτοί οι ήρωες ταιριάζουν στο αξιακό σύστημα με το οποίο θέλουμε να μεγαλώσουμε τα παιδιά μας ή, αν δε γίνεται αλλιώς, να τα προβληματίσουμε σχετικά με την πραγματική τους αξία. Χρειάζεται λοιπόν χρόνος, γνώση και διάθεση επικοινωνίας με τα παιδιά μας, ώστε να συμβάλουμε στην κριτική και ασκητική λειτουργία της φαντασίας τους.

Θα ήταν σπουδαίο αν μπορούσαμε να ενθαρρύνουμε τα παιδιά μας να μάθουν μέσα από την Ιστορία, αλλά κυρίως, μέσα από τη ζωή της Εκκλησίας, για ορισμένες ξεχωριστές ηρωικές μορφές. Οι Άγιοι της πίστης μας, είτε είναι μάρτυρες είτε ασκητές είτε άντρες είτε γυναίκες είτε παιδιά, αποτελούν ήρωες που διδάσκουν την αξία της αγάπης προς το Θεό και τον συνάνθρωπο, την αξία της ελπίδας, την δύναμη της ζωής του Ευαγγελίου, αλλά και μιλούν για το όραμα ενός διαφορετικού κόσμου, αυτού της Βασιλείας των Ουρανών, που, αν βιωθεί, τότε αλλάζει ριζικά η ζωή μας. Αλλά και η Ιστορία του λαού μας και του κόσμου περιλαμβάνει μορφές ξεχωριστές, που δίνουν ελπίδα σε όποιον στηριχθεί σ' αυτές, από την άποψη ότι προσέφεραν ακόμη και τη ζωή τους για το καλό του συνόλου, κάτι που σήμερα λείπει από τα ατομοκεντρικά μας πρότυπα. Γι' αυτό ο παππούς και η γιαγιά που μπορούν να μιλήσουν για το παρελθόν, να διηγηθούν και να διδάξουν αποτελούν πολύτιμους βοηθούς στο παιχνίδι των ηρώων. Το ίδιο και ο δάσκαλος που δεν βλέπει την παιδεία ως επάγγελμα, αλλά ως στάση ζωής.

Θα έρθει κάποια στιγμή που οι ήρωες της οικογένειας θα μείνουν στο ράφι της βιβλιοθήκης ή στο ντουλάπι με τα cd και τα dvd. Άλλωστε, όσο μεγαλώνει κανείς έχει λιγότερο ανάγκη από ήρωες και περισσότερο από συγκρότηση, δημιουργικότητα, στόχους και δουλειά. Επειδή, όμως, κανείς από μας δεν είναι απόλυτα ευχαριστημένος από ό,τι κι αν κάνει, η συνάντηση με τους ήρωες της μικρής ή της μεγάλης οθόνης, των γηπέδων, των εφημερίδων και των βιβλίων ξυπνά αναμνήσεις και ξεκουράζει. Για να είναι γόνιμη αυτή η ξεκούραση, χρειάζεται να περνά από το κόσκινο της κριτικής μας. Για να μπορούμε να επιλέξουμε τους ήρωές μας και να μην αποδεχόμαστε ό,τι μας προβάλλεται.

Στο μονοπάτι αυτό είναι σπουδαία η αναψυχή που προσφέρουν οι ήρωες της πίστης, οι Άγιοί μας. Γι' αυτό και οι γιορτές τους αποτελούν μία υπόμνηση στους μεγάλους και μια αφορμή για γνώση στους μικρούς ότι οι ήρωες, εκτός από το ντουλάπι και την βιβλιοθήκη, κατοικούν και στο εικονοστάσι. Και μας περιμένουν όταν θα έρθει εκείνη η ώρα. Όχι για να τους μιμηθούμε μόνο, αλλά για να γίνουμε κι εμείς με τη σειρά μας ό,τι είναι αυτοί.

π. Θεμιστοκλής Μουρτζανός

- **Κείμενα για προβληματισμό:**

ΤΡΕΙΣ ΗΡΩΕΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΗΣ ΑΠ' ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΜΕΡΕΣ...

I

Πρόσφατα είδα στην τηλεόραση τις δηλώσεις του πατέρα ενός από τα θύματα της σφαγής του Κονέκτικατ.

Ο ηρωικός αυτός γονιός (που υποθέτω πως δεν είναι ορθόδοξος χριστιανός) είπε: "Οι προσευχές μας συνοδεύουν τις οικογένειες όλων των θυμάτων. Το ίδιο ισχύει και για την οικογένεια του δράστη".

Αυτοί οι άνθρωποι, δηλαδή, προσεύχονται όχι μόνο για τους ομοιοπαθείς, τους γονείς των άλλων θυμάτων, αλλά και για να στηρίξει ο Θεός την οικογένεια του ανθρώπου που σκότωσε φρικτά το παιδί τους και ένα σωρό άλλα παιδάκια, μαζί με μερικούς ενήλικες (και ο ίδιος αυτοκτόνησε)!

Σας συγχαίρω, αδελφοί μου, και παίρνω θάρρος από τον τρόπο που σηκώνετε το σταυρό σας. Εδώ, στην "Ορθόδοξη" Ελλάδα (με ή χωρίς " ", έστω), έχουμε παρόμοιες περιπτώσεις συγχώρησης, αλλά τόσο καταθλιπτικά λίγες... Ο κανόνας είναι πως, αν κάποιος γονιός τολμήσει να ξεστομίσει τέτοια κουβέντα χριστιανικής συγγνώμης, ολόκληρη η κοινωνία, ΚΑΙ η ίδια η οικογένειά του, θα τον καταδικάσει στη συνείδησή της με περιφρόνηση. Εδώ, "χριστιανικό" θεωρείται το μίσος και η δίψα για εκδίκηση.

Υπάρχουν κι εδώ αληθινοί χριστιανοί, το ξαναλέω, μα πρέπει να παλέψουν υπεράνθρωπα με την κοινωνία και με τους δικούς τους, για ν' αντέξουν, με τη δύναμη του Θεού, τον απερίγραπτο ψυχολογικό πόλεμο και τις απανωτές πληγές που θα υποστούν.

Ο Θεός να συγχωρέσει θύματα και δράστη και να στηρίξει τις οικογένειές τους...

II

Σεβασμό αισθάνεται η κοινωνία μας για το 15χρονο αγόρι από την Καβάλα, που μπήκε στη φωτιά για να σώσει τ' αδερφάκια του, δε μπόρεσε να τα σώσει και κάηκε και το ίδιο... Σεβασμό νιώθω κι εγώ, μάλλον μαζί με κάποια αμηχανία και ζήλεια (συχωρέστε με, αδελφοί), που δεν έχω τόση αγάπη και γενναιότητα.

Ένας έφηβος, με τον οποίο είχα την τιμή να συζητήσω το γεγονός, με ρώτησε αν πιστεύω πως το αγόρι αυτό (δεν ξέρω το όνομά του) είναι άγιος.

Φυσικά, δε μπορώ να το ξέρω, εύχομαι όμως ολόψυχα ο Θεός να το κατατάξει με τους αγίους Του και να δώσει σημάδι στην τραγική οικογένεια, για στήριξη και παρηγορία στο μεγάλο ανήφορο που υψώθηκε μπροστά τους...

Άγιοι της διπλανής πόρτας υπάρχουν πολλοί. Απ' όσους έχουν παρηγορία στο Θεό, ας έχουμε τις πρεσβείες τους.

III

Τον Αύγουστο 2012 συνέβη το τρίτο περιστατικό, αλλά το είδαμε τώρα δημοσιευμένο. Η συγκλονιστική ομιλία μιας μάνας στην κηδεία του 19χρονου παλικαριού της φανερώνει τι θα πει αληθινή ορθόδοξη μάνα. Ο Θεός να στηρίζει αυτή την οικογένεια και κάθε χαροκαμένη οικογένεια.

Τόν περασμένο Αύγουστο φτερούγισε για τόν Ούρανό ή άγνή ψυχή τοῦ 19χρονου Βασιλείου Δαρδανοῦ, ἀπό τόν Ἄλιάρτο - Βοιωτίας. Τελευταῖος γιός τοῦ εὐσεβοῦς Ἱερατικοῦ ζεύγους π. Παναγιώτη καί Μαργαρίτας, δοκίμασε τόν πόνο ἀπό τή λεγόμενη ἐπάρτα νόσο λίγο μετά τήν ἐπιτυχία του στή Φιλοσοφική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἐπί ἓνα χρόνο φοίτησε στό σχολεῖο τοῦ πόνου καί πῆρε ὁμολογουμένως ἄριστα. Τό πτυχίο τό πῆρε ἀπό τά χέρια τοῦ ἀγωνοθέτου Χριστοῦ.

Στή συνέχεια δημοσιεύουμε τήν προσλαλιά τῆς θεολόγου μητέρας τοῦ Μαργαρίτας, κατά τήν ἐξόδιο ἀκολουθία, στήν ὁποία προέστη ὁ Μητροπολίτης Θηβῶν καί Λεβαδείας π. Γεώργιος. Ἡ πίστη τῆς θυμίζει μητέρες μαρτύρων καί ἡρώων:

«Θέλω νά πῶ ἓνα λόγο ἀπλό γιά τό Βασίλη μας, πού νά ταιριάζει στήν καθαρότητα τῆς καρδιάς του, στή δυνατή του πίστη, στόν τρόπο πού περπάτησε τήν μαρτυρική τοῦ πορεία. Σήμερα σας παρακαλοῦμε, μήν ψάχνετε γιά ἀπαντήσεις λογικές τοῦ παρόντος καιροῦ. Σήμερα σας παρακαλοῦμε ἐμεῖς, ἡ οἰκογένειά του, ἀρπάξτε τήν εὐκαιρία νά

περάσετε στην άλλη λογική, στη σχοινοβασία της πίστης, στην άλλη ανάγνωση της ζωής. Γιατί σ' αυτή τή διαδρομή ο Βασίλης έτσι περπάτησε και αγάπησε τή δοκιμασία του και μάς έλεγε συχνά: «Είναι ή καλύτερη χρονιά της ζωής μου, ή ασθένεια είναι εύλογία και εύκαιρία».

Και όσο ή ασθένεια έφθειρε τό νεανικό του σώμα, τόσο ανανέωνε τό πνεύμα του και καθάριζε τήν ψυχή του. Ο μικρότερός μας προπορεύεται σήμερα. Ίσως και ο καλύτερός μας. Και είναι!

Αν και έζησε λίγο, σά νά συμπλήρωσε χρόνια πολλά. Και ο Κύριός μας τόν δοκίμασε και τόν βρήκε άξιο για τόν έαυτό Του. Ο Βασίλης στην αρχή της δοκιμασίας του έλεγε: «Ίσως ο σκοπός της ζωής νά είναι ή αγιότητα».

Και στό τέλος έλεγε: «Θέλω τήν αγιότητα. Δέν φοβάμαι τόν θάνατο». Μάς έλεγε συχνά: «Φοβάμαι, μήπως χάσω τόν παράδεισο».

Γι' αυτό σήμερα, άς σκεφτοϋμε μέ τή λογική του Βασίλη, τήν ξένη για τόν κόσμο, άφοϋ γι' αυτόν είμαστε εδϋ, καθώς προπορεύεται όλων μας στην ούράνια πατρίδα. Εμείς, πού τοϋ κρατήσαμε τό χέρι απ' τήν αρχή ως τό τέλος, ξέρουμε, έχουμε τήν βεβαιότητα, πώς ο Βασίλης μας «μεταβέβηκεν έκ τοϋ θανάτου εις τήν ζωήν», άφοϋ άξιοποίησε και τελειοποίησε στην πολύμηνη δοκιμασία του, όλα τοϋ τά χαρίσματα, τήν ύπομονή, τήν εύγένεια, τήν ταπεινώση, τό άριστο ήθος, μά πάνω από όλα τή βαθιά του πίστη στην πρόνοια τοϋ Θεοϋ, στην αγάπη τοϋ Θεοϋ.

Μοϋ έλεγε λίγες μέρες πριν φύγει: «Ξέρει Έκεϊνος, ξέρει, γιατί τά επέτρεψε όλα». Αϋτή τοϋ τήν πίστη κληροδοτεί σ' έμάς. Αϋτό μας αφήνει τό παιδί μας. Είμαστε εύγνώμονες σήμερα στό Θεό, πού μας άξίωσε νά κουβαλήσουμε αϋτό τό Σταυρό, ελάχιστα νά μιμηθοϋμε τήν αγάπη Του, και πού μας έδωσε τή δύναμη, τήν άπόφαση στην καρδιά μας, τήν έσωτερική ειρήνη νά σταθοϋμε.

Είμαστε εύγνώμονες στό Θεό, πού έστειλε τό Βασίλη στη ζωή μας, 19 χρόνια πριν, και μάς άξίωσε νά μεγαλώσουμε ένα παιδί, πού μας χάρισε τόσες και μόνο χαρές και στάθηκε τόσο άξια άπέναντι στη χάρη τοϋ Θεοϋ και τή δέχτηκε στην καλή γή και τήν καρποφόρησε.

Όμως στην πορεία δέν ήμασταν μόνοι. Η δοκιμασία τοϋ παιδιοϋ μας έδωσε στην αγάπη τήν εύκαιρία νά ξεδιπλωθει μέσα από τήν προσευχή και τή θερμή συμπαράσταση όλων σας μέ κάθε τρόπο. Σεβασμιώτατε, έπίσκοπε άληθινέ της καρδιάς μας, σάς εύχαριστοϋμε. Δέν μπορώ νά πώ για ποιο από όλα, από τήν πρώτη ως τήν τελευταία στιγμή. Για όλα. Ο Κύριος γνωρίζει, και έμεις, πού γευτήκαμε μίας άληθινής πατρικής παρουσίας.

"Όλους σας, σάς εύχαριστοϋμε. Αϋτούς, πού κουράστηκαν μαζί μας τίς μέρες και τίς νύχτες τών θεραπειών και τοϋ πόνου. Και ιδιαίτερα τούς νέους συνεργάτες της έκκλησιαστικής έπιτροπής, πού σάν άληθινά άδέλφια συνόδεψαν όλο μας τόν άνήφορο.

Εύχαριστοϋμε αϋτούς, πού ύψωσαν θερμό λόγο ίκεσίας στην προσευχή τους για μάς νά γνωρίζουν, ότι ή προσευχή τους μας περιέβαλε ως τεϊχος άπρόσβλητο, σέ πολύ δύσκολες στιγμές, πού φαίνονταν άξεπέραστες.

Εύχαριστοϋμε τό εξαιρετικό προσωπικό τοϋ νοσοκομείου, πού αγκάλιασαν τό παιδί μας, τό φρόντισαν μέ τόση αγάπη και εύγένεια, τοϋ έκαναν πιό εύκολες τίς δύσκολες ώρες της νοσηλείας, αφήνοντας και σέ μας τήν γλυκιά αίσθηση, πώς τό παιδί μας είχε τήν καλύτερη φροντίδα, πού θά μπορούσε νά έχει.

Βασίλη, γλυκιά μας λαχτάρα και αγάπη, καλό σου ταξίδι! Σ' εύχαριστοϋμε, άγόρι μου γλυκό, για όλα όσα ξέρουμε και γι' αϋτά πού δέν μπορούμε νά κατανοήσουμε.

Έσυ, πού προπορεύεσαι, τώρα πιά ξέρεις, πώς παίρνεις τό βραβεϊό της άνω κλήσεως, γιατί τό πόθησες κι αγωνίστηκες γι' αϋτό.

Καλόν παράδεισο, άγόρι μου, και καλή άντάμωση στην κοινή μας πατρίδα, νά μοιραστοϋμε μαζί σου αϋτό πού ήδη προγεύεσαι.

«Ποῦ σου, θάνατε, τό κέντρον; Ποῦ σου, Ἄδη, τό νίκος;». Χριστός Ἄνεστη!

Πηγή: Περιοδικό *ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ, ΤΕΥΧΟΣ 573*, σελ. 181-182.

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Μάντεψε ποιος!

Ένα παιδί κάθεται σε μία καρέκλα με την πλάτη του προς τους άλλους. Κάτω από την καρέκλα υπάρχει ένα μικρό αντικείμενο που όμως κάνει θόρυβο. Με ησυχία, ένα από τα παιδιά παίρνει το αντικείμενο και το κρύβει πίσω από την πλάτη του. Αν το παιδί που κάθεται στην καρέκλα βρει ποιος πήρε το αντικείμενο, συνεχίζει το παιχνίδι κάνοντας τον ίδιο ρόλο. Αν όχι, ένα άλλο παιδί τον αντικαθιστά.

Υλικά: μικρό βαζάκι με κουδουνάκια

3. Δέκα ερωτήσεις

Ένα παιδί βγαίνει από το δωμάτιο. Η υπόλοιπη ομάδα ορίζει ένα «αντικείμενο», ένα «ιστορικό γεγονός», ένα «θεατρικό έργο», μια «προσωπικότητα» κλπ.

Όταν συμφωνήσουν, έρχεται το παιδί στο δωμάτιο και υποβάλλει ερωτήσεις, μέχρι να ανακαλύψει την λέξη που όρισαν. Δεν μπορεί να υποβάλει παραπάνω από 10 ερωτήσεις.

Στις ερωτήσεις τα παιδιά απαντούν με «Ναι» ή «Όχι» ή μεταξύ δύο που προτείνει ο ερωτών υποδεικνύουν το ένα, δηλαδή «φυτικό ή ζωικό»

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

- Κοπελιά τι είναι αυτό που έχει 6 μάτια, 8 πόδια και 2 κεραιές;
- Δε ξέρω...
- Ούτε εγώ ξέρω αλλά περπατάει επάνω σου τώρα.

ΒΙΝΤΕΟ:

Η διδακτική ιστορία **«ΤΑ ΧΡΥΣΑ ΜΗΛΑ»** στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZnlLdw5EL90>

Το διαδίκτυο μας κάνει... «ανήθικους»;

Ερωτήσεις:

(Οι απαντήσεις βρίσκονται μέσα στο παρακάτω κείμενο).

1. Υπάρχουν όρια (ηθικοί φραγμοί) για το σερφάρισμά μας στο διαδίκτυο;
2. Ποιους κινδύνους εγκυμονεί το «κάνω ό,τι θέλω» στο διαδίκτυο;
3. Πώς μπορούμε να αξιοποιούμε ό,τι θετικό προσφέρει το διαδίκτυο;
4. Τι μπορούν να προσφέρουν οι γονείς σε αυτή την κατεύθυνση;

- **Κείμενα για προβληματισμό:**

ΗΘΟΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ;

Υπερβολικός αυτός ο τίτλος, έτσι δεν είναι; Ή μήπως και ... ολίγον σκοταδιστικός;

Όμως δεν είναι δικός μας. Είναι των εφημερίδων που κατέγραψαν την είδηση!

Και ποια είναι η είδηση; Η έρευνα του μεγαλύτερου Πανεπιστημίου του κόσμου, του Χάρβαρντ, για την online συμπεριφορά των νέων, κυρίως δε των παιδιών και των εφήβων, που παρουσιάστηκε στο συνέδριο Social Good Summit της ιστοσελίδας Mashable.

Η έρευνα, λοιπόν, αυτή που μελέτησε τις ηθικές ευαισθησίες της λεγόμενης «ψηφιακής γενιάς», διαπίστωσε την απουσία ηθικών φραγμών στους νέους την ώρα που «σερφάρουν» στο διαδίκτυο!

Συγκεκριμένα δε, την ώρα που βρίσκονται online, υποδύονται έναν διαφορετικό ρόλο απ' αυτόν που έχουν όταν δρουν στον πραγματικό κόσμο.

Ο «ψηφιακός εαυτός» τους είναι πιο ανάλητος, πιο σκληρός και πιο ανήθικος!

Η ερευνητική ομάδα του Χάρβαρντ διαπίστωσε ότι οι περισσότεροι νέοι στερούνται ηθικής σκέψης και σεβασμού για τον υπόλοιπο κόσμο όταν χρησιμοποιούν το διαδίκτυο, ενώ οι ηθικές τους αναστολές αμβλύνονται ή εξαφανίζονται!

Οι απαντήσεις τους ήταν σαν αυτή: «Κάνω online ό,τι θέλω να κάνω. Δε νομίζω ότι είναι δουλειά κανενός να μου λέει τι δεν πρέπει να κάνω. Δε νιώθω υπεύθυνος απέναντι σε άλλους ανθρώπους όταν είμαι online. Περισσότερο νοιάζομαι για μένα, παρά για οποιονδήποτε άλλο».

Στην απάντηση αυτή, που έδωσαν αρκετοί ερωτώμενοι, συνοψίζεται ο τρόπος με τον οποίο σκέφτονται οι νέοι όταν «σερφάρουν» στον Παγκόσμιο Ιστό και το μέγεθος της ευθύνης που αντιλαμβάνονται ότι τους αναλογεί.

Κατά την έρευνα, η αντίδραση των περισσότερων όταν βλέπουν στο διαδίκτυο κάτι «περίεργο» είναι να βάζουν τα γέλια. Ακόμη κι αν είναι κάτι που στον «έξω κόσμο» θα τους ενοχλούσε, στο διαδίκτυο το προσπερνούν, θεωρώντας ότι δεν μπορούν να το αλλάξουν!

Απ' όλα αυτά τρία πράγματα θα συνοψίσουμε παιδιά. Πως οι νέοι στο διαδίκτυο 1) υποδύονται έναν διαφορετικό ρόλο, 2) στερούνται ηθικής σκέψης και σεβασμού για τον υπόλοιπο κόσμο και 3) αμβλύνονται ή εξαφανίζονται οι ηθικές τους αναστολές!

Άραγε από πού απορρέουν όλ' αυτά; Μα απ' τη δυνατότητα που δίνει το διαδίκτυο σ' αυτό το υπέρμετρα εγωιστικό και ταυτόχρονα απόλυτα καταστροφικό «κάνω online ό,τι θέλω»!

Αλλά μήπως εδώ ακριβώς βρίσκεται και η καρδιά του προβλήματος, ότι δηλαδή στο διαδίκτυο «κάνω ό,τι θέλω», ενώ στον πραγματικό κόσμο αυτό δεν το μπορώ;

Άρα το διαδίκτυο δεν είναι τίποτ' άλλο τελικά, παρά η διέξοδος στο να «κάνω ό,τι θέλω», στο να μην έχω φραγμούς και όρια στη ζωή μου!

Αλλά κι αν έχω, πόσο εύκολα μπορεί να τα υπερβεί κανείς απ' τη μια στιγμή στην άλλη!

Οπότε δόθηκε στους νέους, κάτι το εντελώς σύγχρονο και τόσο συναρπαστικό, όπως είναι το διαδίκτυο, για να αμβλύνουν τις ηθικές τους αναστολές, να κινούνται χωρίς όρια και φραγμούς ακόμη και σ' ό,τι χυδαίο και αμαρτωλό, κι αν έχουν πολύ εύκολα να τα ξεπερνούν!

Ναι, αυτή είναι η πραγματικότητα κι είναι σημαντικό που καταγράφεται απ' το Χάρβαρντ!

Αλλά μην μας διαφεύγει και το άλλο. Πως οι νέοι δέχονται παθητικά ό,τι τους προκύπτει στο διαδίκτυο, γιατί τους έχει δημιουργηθεί η εντύπωση πως δεν μπορούν να το αλλάξουν!

Οπότε – σου λέει – αυτός είναι ο (ψηφιακός) κόσμος μας, δεχθείτε τον όπως είναι, ζήστε μαζί τους, πορευτείτε στο χάος του!

Γι' αυτό και οι νέοι που συμμετείχαν στην έρευνα δεν θεωρούν ανήθικο το «κατέβασμα» μουσικής απ' το διαδίκτυο, ενώ φαίνεται ότι δεν τους απασχολεί ιδιαίτερα το θέμα των πνευματικών δικαιωμάτων και της αμοιβής των δημιουργών.

Και πολύ φυσικό, αφού τους παρέχει ανεμπόδιστα αυτή τη δυνατότητα, αφού αυτό ακριβώς είναι το διαδίκτυο.

Κατά τον ίδιο τρόπο, γιατί να έχουν πρόβλημα και ηθικές αναστολές και στα υπόλοιπα; Αυτό δεν είναι το διαδίκτυο;

Η έρευνα συμπεραίνει ότι είναι σημαντικό να βελτιωθεί η online συμπεριφορά των νέων. Η Κάρι Τζέιμς, διευθύντρια Έρευνας του Χάρβαρντ, αναφέρθηκε στην ανάγκη καθοδήγησης των νέων για την ορθή χρήση των κοινωνικών δικτύων.

Αλλά πως; Ιδού το μεγάλο ερώτημα για το οποίο δεν φαίνεται να ασχολήθηκε το Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ. Σοφές οι διαπιστώσεις του, ποιες είναι όμως οι λύσεις;

Και οι γονείς, από άγνοια κινούμενοι οι περισσότεροι, σπεύδουν όχι μόνο να πάρουν ηλεκτρονικό υπολογιστή στα παιδιά τους, αλλά και τους παρέχουν την σύνδεσή τους με το διαδίκτυο, βασικά επειδή έτσι κάνουν όλοι, για να είναι τάχα σύγχρονοι και για τη ... μόρφωση τους!

Κι όμως ούτε οι ίδιοι οι εφευρέτες και οι προωθητές αυτών των μέσων δεν κάνουν αυτό στα παιδιά τους, όπως ο Μπιλ Γκέιτς, για παράδειγμα, όπως ο ίδιος δημόσια έχει δηλώσει.

Ας μείνουμε, φίλοι, στην μεγάλη αρετή της αθωότητας όσο γίνεται, ας μην σπεύσουμε να κάνουμε «αυτό που κάνουν όλοι», ας το αφήσουμε για αργότερα αυτό που πιεζόμαστε να κάνουμε τώρα!

Τότε που θα είμαστε πιο ώριμοι, τότε που θα μπορούμε να κάνουμε το σωστό και όχι το «ό,τι θέλω», τότε που δεν θα μας ενδιαφέρει τι κάνουν οι πολλοί, αλλ' αυτό που κάνουν οι σωστοί (θα το λέγαμε οι άγιοι)!

Ο ... Αξιολογών!

Πηγή: Περιοδικό «ΤΑ ΚΡΙΝΑ»

- Περισσότερο υλικό βλ. στην ιστοσελίδα του Εθνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου:

<http://www.saferinternet.gr>

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟ ΜΑΣ ΚΑΙ ΜΗ ΦΟΒΟΜΑΣΤΕ ΤΙΠΟΤΑ...

Γέροντα, οι παππούδες μας έλεγαν ότι θα έρθη καιρός που θα έχουμε απ' όλα τα αγαθά , αλλά δεν θα μπορούμε να φάμε. Σήμερα οι άνθρωποι για τις περισσότερες τροφές έχουν ερωτηματικά.

-Τι να κάνουμε; Μόλυναν όλο το περιβάλλον . Μη σας πιάνη όμως φοβία. Να κάνετε τον σταυρό σας και να μη φοβάσθε. Έχω υπ' όψιν μου ανθρώπους που κάνουν την ζωή τους μαρτύριο , γιατί

φοβούνται τα πάντα· και είναι Χριστιανοί, βαπτισμένοι, μυρωμένοι, κοινωνούν, διαβάζουν το Ευαγγέλιο, τα έχουν μάθει απ' έξω τα ρητά. Δεν βλέπουν τι δύναμη έχει η Χάρη του Θεού; «Οτιδήποτε θανάσιμο κι αν πιήτε, δεν θα σας βλάψη», είπε ο Χριστός και, «σας δίνω εξουσία να πατάτε πάνω στα φίδια και στους σκορπιούς χωρίς να παθαίνετε κακό».

Αν ο άνθρωπος έχει την Χάρη του Θεού δεν φοβάται τίποτε. Γι' αυτό πάντα να ζητάμε την Χάρη του Θεού κάνοντας τον σταυρό μας. Θυμάστε το περιστατικό που αναφέρει το Λαυσαϊκό; Πήγε ένας μοναχός να πάρη νερό από το πηγάδι και, επειδή είδε μέσα μια ασπίδα, έφυγε κατατρομαγμένος, χωρίς να πάρη νερό. «Πάει ,Αββά, χαθήκαμε, είπε στον Γέροντά του, μια ασπίδα είναι μέσα στο πηγάδι!». «Καλά, του λέει ο Γέροντας ,αν πάνε σ' όλα τα πηγάδια δηλητηριώδη φίδια, τι θα κάνης; θα πεθάνης απ' την δίψα;». Πήγε ο Γέροντας, σταύρωσε το πηγάδι, πήρε νερό και ήπιε. «Όπου σταυρός επιφοιτά, του είπε, ουκ ισχύει κακία του σατανά».

-Γέροντα, έχω μέσα μου μία φοβία.

-Η φοβία που έχεις είναι μια ευλογία από τον Θεό· είναι οικονομία Θεού, για να καταφεύγης πάντα σ' Εκείνον δια της προσευχής. Θα σε βοηθήση να πιασθής από τον Θεό. Βλέπεις, το μικρό παιδί, αν δεν το φοβερίσουν, δεν μπορούν να το συμμαζέψουν. Να αγωνίζεσαι φιλότιμα και με ελπίδα στον Θεό και τότε δεν θα φοβάσαι τίποτε. «Τον δε φόβον ημών ου μη φοβηθώμεν ουδ' ου μη ταραχθώμεν, ότι μεθ' ημών ο Θεός», δεν ψάλλουμε στο Μεγάλο Απόδειπνο;

Όσιος Παΐσιος ο Αγιορείτης

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Τι χτυπάω;

Χωρίζουμε ένα δωμάτιο με ένα τετρωμένο πανί. Από τη μία μεριά του πανιού βρίσκονται τα παιδιά και από την άλλη ο αρχηγός του παιχνιδιού. Ο αρχηγός χτυπάει με ένα ξύλο διάφορα αντικείμενα όπως μπάλα, τραπέζι, τζάμι, πάτωμα, ποτήρι κ.α.

Τα παιδιά προσπαθούν να καταλάβουν, από τον κρότο, το είδος του αντικειμένου και καταγράφουν τα αντικείμενα σε ένα χαρτί με τη σειρά που τα άκουσαν. Αντί για κρότους, ο αρχηγός μπορεί να κάνει διάφορες κινήσεις όπως μετακίνηση καρέκλας, γύρισμα αλυσίδας, άνοιγμα πόρτας, παλαμάκια κ.α.

4. Το αλφάβητο

Ο αρχηγός φωνάζει ένα γράμμα του αλφαβήτου. Τα παιδιά κάθε εξάδα στέκονται το ένα κοντά στο άλλο ώστε να σχηματίσουν αυτό το γράμμα. Τα παιδιά μπορούν να καθίσουν ή να ξαπλώσουν στο πάτωμα. Κερδίζει η εξάδα που θα κάνει τα πιο καλοσχηματισμένα γράμματα στο συντομότερο διάστημα.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Δασκάλα: Τοτέ πες μας μια λέξη με τρία «ου».

Τοτός: Μπουφάν, κυρία.

Δασκάλα: Μα αυτή δεν έχει τρία «ου» που είναι τα άλλα δύο;

Τοτός: Στην κουκούλα, κυρία.

ΒΙΝΤΕΟ:

Η διδακτική ιστορία «**ΤΟ ΑΙΝΙΓΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=27jrGDUKyaE>

Βάπτισμα και Γάμος

1. Γιατί ο Κύριός μας επέλεξε τον Ιορδάνη ποταμό και όχι κάπου αλλού για να Βαπτισθεί;

Στον "Θησαυρό Δαμασκηνού" βρίσκουμε τις εξής πληροφορίες:

Στον Ιορδάνη ποταμό είχαν γίνει πολλά θαύματα και ήταν πλήρης χαρίτων, αγιασμένος και για αυτό ο Χριστός πήγε εκεί.

Ένα θαύμα είναι όταν διήλθε από αυτόν ο Ιησούς του Ναυή με την Κιβωτό την οποία την κρατούσαν οι δώδεκα ιερείς και με εντολή του Ιησού του Ναυή μπήκαν οι ιερείς με την κιβωτό. Τότε έγινε θαύμα παράδοξο: Ο Ιορδάνης εστράφη εις τα οπίσω και απέμεινε τόσο νερό, όσο ήταν αρκετό για να βραχούν οι ιερείς μόνο μέχρι τον αστράγαλο. Και έτσι έμειναν τα νερά έως ότου πέρασαν όλοι οι Εβραίοι.

Ένα άλλο θαύμα είναι όταν ο Ηλίας ο Προφήτης, πέρασε τον Ιορδάνη με τον Ελισσαίο, πάλι σαν σε στεριά, όταν ο Προφήτης Ηλίας "χτύπησε" με την μηλωτή του τον ποταμό και άνοιξε στο μέσον του δρόμος ώστε πέρασαν και οι δύο χωρίς να βραχούν. Τότε ο Ηλίας ανελήφθη στους ουρανούς (ανέβηκε με άμαξα πύρινη και με τέσσερα άλογα πύρινα, ως εις τον ουρανόν), και άφησε την μηλωτή του στον Ελισσαίο. Προσπάθησε λοιπόν με την σειρά του κατόπιν ο Ελισσαίος να "χτυπήσει" τα νερά για να περάσει πάλι πίσω και δεν έγινε τίποτα. Τότε επικαλέστηκε τον Θεό του Ηλία και αμέσως επαναλήφθηκε το θαυμαστό αυτό γεγονός.

Άλλο πάλι είναι όταν ένας στρατηγός του Βασιλιά της Συρίας ο Νεεμάν είχε λέπρα και πήγε στον Προφήτη Ελισσαίο να τον θεραπεύσει. Εκείνος όμως καθόλου δεν τον συνάντησε, αλλά του διεμήνυσε να πάει να λουστεί στον Ιορδάνη ποταμό και θα γίνει καλά. Αυτός θύμωσε αρχικά, για την αντιμετώπισή του από τον Προφήτη, αλλά στο τέλος έκανε υπακοή και έγινε πράγματι εντελώς καλά.

Κάποτε πήγαν ξυλοκόποι στην όχθη του Ιορδάνου, για να κόψουν ξύλα. μεταξύ αυτών ήταν και ο Προφήτης Ελισσαίος. Εκεί, καθώς έκοβαν τα ξύλα ξεκόλλησε ο πέλεκυς από την λαβή και έπεσε το σιδερένιο μέρος του τσεκουριού στο ποτάμι μέσα. Τότε ο Προφήτης, πήρε την ξύλινη λαβή και την ακούμπησε στο χείλος του ποταμού και είπε : Δείξε θαύμα Θεέ μου. Και αμέσως ξεπήδησε το σιδερένιο μέρος από το ποτάμι και μπήκε στο μέσο της λαβής, και έγινε ως Σταυρός. Σε ένα τροπάριο του κοσμά του Μελωδού αναφέρεται αυτό το θαύμα που ήταν η προτύπωση του Αγίου Βαπτίσματος αλλά και του Τιμίου Σταυρού:

"Ο βυθώ κολπωσάμενος, τέμνουσαν ανέδωκεν Ιορδάνης ξύλω, τω Σταυρώ και το Βαπτίσματι, την τομήν της πλάνης τεκμαιρόμενος". Ο Ιορδάνης που δέχτηκε μέσα του το σίδερο που κόβει, πάλι το έδωσε πίσω στο ξύλο του, και όπως με το τσεκούρι κόβονται τα ξύλα έτσι με τη Δύναμη του Σταυρού και του Αγίου Βαπτίσματος κόπηκε η πλάνη και η αμαρτία.

Αλλά πολλά ακόμα θαύματα έγιναν, όπως ο Γεδεών ο Κριτής που τον πέρασε, Ο Ιακώβ ο υιός του Ισαάκ, ο αδελφός του Ησαύ, που και αυτός τον πέρασε με μία ράβδο, όπως λέει ο ίδιος "Εν γαρ τη ράβδω μου ταύτη διέβην τον Ιορδάνην" κ.α.

2. Γιατί υπάρχει ο ανάδοχος (νονός); Ποιος είναι ο ρόλος του;

Κανένας δεν μπορούσε να βαπτισθεί και να γίνει μέλος της Έκκλησίας μας, από της ιδρύσεως της μέχρι τώρα, εάν δεν διδασκόταν και δεν αποδεχόταν τις αλήθειες της ορθοδόξου πίστεως. Το έργο

τῆς διδασκαλίας τῶν ἀληθειῶν τῆς πίστεως ἀνῆκε κυρίως στὸν ἐπίσκοπο. Ἐπειδὴ ὁμως ἐκεῖνος δὲν ἐπαρκοῦσε νὰ κατηγεῖ ὅλους τοὺς προσερχόμενους στὸν χριστιανισμό, ἀνέθετε καὶ στοὺς πρεσβύτερους τῆς ἐκκλησίας τὸ ἔργο τῆς κατηχήσεως. Ὁ ἐπίσκοπος ἢ οἱ ἐπιτετραμμένοι πρὸς τοῦτο πρεσβύτεροι ὄχι μόνο κατηχοῦσαν, ἀλλὰ καὶ ἐξέταζαν ἂν οἱ κατηχούμενοι ἔκαναν κτῆμα τοὺς αὐτὰ πού διδαχθῆκαν.

Αργότερα καθὼς πληθυνθῆκαν οἱ χριστιανοί, ἐπικράτησε δὲ καὶ ὁ νηπιοβαπτισμός, δὲν ἐπαρκοῦσαν πλέον οὔτε οἱ πρεσβύτεροι γιὰ τὸ ἔργο τῆς κατηχήσεως, τὸ ὁποῖο στὴ περίπτωση τοῦ νηπιοβαπτισμοῦ γινόταν ἐκ τῶν ὑστέρων. Ἐνῶ ὁμως οἱ πρεσβύτεροι δὲν ἐπαρκοῦσαν ἢ κατήχηση ἔπρεπε νὰ γίνεαι ὁπωςδήποτε, διότι ἀλλιῶς τὸ βάπτισμα θὰ καταντοῦσε ξηρὸς τύπος.

«Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται» (Μαρκ16,16). Δὲν εἶπε ἀπλῶς «ὁ βαπτισθεὶς», ὁ Κύριος, ἀλλὰ «ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς». Καὶ γιὰ νὰ πιστεύσει πρέπει νὰ ἀκούσει, νὰ πληροφορηθεῖ τὸ περιεχόμενο τοῦ κηρύγματος. «Πῶς πιστεύουσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; Πῶς δὲ ἀκούσουσι χωρὶς κηρύσσοντος;» (Ρωμ.1,14).

Ἦταν τόσο βασικὸ τὸ θέμα τῆς κατηχήσεως, ὥστε ὁ 47ος κανὼν τῆς ἐν Λαοδικείας συνόδου νὰ ζητᾷ γι' αὐτοὺς πού βαπτίσθηκαν πρὶν περατωθεῖ ἢ κατήχηση, ἐπειδὴ λόγω σοβαρᾶς νόσου κινδύνευαν νὰ πεθάνουν, νὰ συμπληρώσουν τὴν κατήχηση τοὺς μόλις θεραπευθοῦν. Γι' αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία συναισθανόμενη τὴν εὐθύνη τῆς ἔναντι τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπαρκοῦσαν οἱ πρεσβύτεροι διὰ τὴν κατήχηση τῶν νηπίων, δὲν ἀρκέσθηκε στοὺς γονεῖς τοῦ νηπίου -πού ὁπωςδήποτε ἔπρεπε νὰ εἶναι χριστιανοί καὶ μάλιστα συνειδητοί- ἀλλὰ ζήτησε καὶ ἐγγυήσεις πρόσθετες. Δημιούργησε τὸν θεσμό τῶν ἀναδόχων, κατὰ τὸν ὁποῖον, ὑποχρεωτικῶς στὴ βάπτισμα τοῦ νηπίου πρέπει νὰ παρίσταται κάποιος λαϊκός. Αὐτὸς θὰ πρέπει νὰ δώσει ἐξ ὀνόματος τοῦ νηπίου τὶς ὑποσχέσεις τῆς ἀποτάξεως ἀπὸ τὸν Σατανᾶ καὶ τῆς συντάξεως μετὰ τὸν Χριστό, καὶ αὐτὸς θὰ πρέπει ν' ἀναλάβει ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα νὰ ἐνσωματωθεῖ τὸ μωρὸ πλήρως στὴν Ἐκκλησία, διὰ τῆς σωστῆς κατηχήσεως καὶ βιώσεως τῆς χριστιανικῆς ζωῆς.

Συνεπῶς ἡ Ἐκκλησία στὸν ἀνάδοχο ἀνέθεσε καὶ ἐμπιστεύθηκε τὸ δικό της καθῆκον καὶ ἔργο ἀπὸ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ νηπιοβαπτισμοῦ. Θεώρησε τὸν ἀνάδοχο ἐκπρόσωπο, ἐντολοδόχο, πληρεξούσιο, τοῦ ποιμένου (ἐπισκόπου ἢ πρεσβυτέρου) στὸ δύσκολο ἔργο τῆς κατηχήσεως καὶ τῆς κατὰ Χριστὸν ὀρθοπραξίας. Γι' αὐτὸ στὴν εὐχή τῆς τριχοκουρίας, κατὰ τὴν τελετὴ τῆς βαπτίσεως, ἡ ἐκκλησία εὐχεται «...τὸν προσελθόντα δοῦλον σου...εὐλόγησον ἅμα τῷ αὐτοῦ ἀναδόχῳ καὶ δὸς αὐτοῖς πάντα μελετᾶν ἐν τῷ νόμῳ σου καὶ τὰ εὐάρεστα σοὶ πράττειν...».

Ὁ τίτλος πού προσδίδεται στὸν ἀνάδοχο, «πνευματικὸς πατήρ » τοῦ ἀναδεκτοῦ του, εἶναι καὶ αὐτὸς δηλωτικὸς ὅτι ὁ ἀνάδοχος ἐκτελεῖ κατ' ἀνάθεση ἔργο πού ἀνήκει στὸν ἱερέα. Διότι πνευματικὸς πατήρ ὀνομάζεται ὁ ἔχων τὸ ἱερατικὸ ἀξίωμα καὶ ὁ ὁποῖος διὰ τῶν μυστηρίων καὶ τῆς κατηχήσεως δημιουργεῖ πνευματικὰ παιδιὰ. Καὶ οἱ γονεῖς ἀνατρέφουν τὰ παιδιὰ τοὺς «ἐν παιδείᾳ καὶ νοθεσίᾳ Κυρίου (Εφ. 6,4), ἀλλὰ αὐτοὶ ἐνεργοῦν ἐξ ἰδίας ὑποχρεώσεως καὶ εὐθύνης ἐνῶ ὁ ἀνάδοχος ἐνεργεῖ κατ' ἀνάθεση τοῦ ποιμένου. Καὶ ναὶ μὲν τὸν ἀνάδοχο διαλέγουν οἱ γονεῖς, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπάρχει πάντοτε συγκατάθεση τοῦ ποιμένου, ἔστω καὶ σιωπηρά. Τώρα ἂν ὑπάρχουν λόγοι σοβαροὶ ἀκαταλληλότητος τοῦ ἀναδόχου (ἀνήθικος, ἄσωτος, ἀσεβής, ἄπιστος, ἐντελῶς ἀκατήχητος καὶ ἀθεολόγητος), ὁ ἱερεὺς ὄχι μόνο μπορεῖ ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλεται ν' ἀρνηθεῖ νὰ τὸν δεχθεῖ ὡς ἐκπρόσωπο του.

Αρχιμ. Μελέτιος Βαδραχάνης

3. Ποιὰ εἶναι ἡ θέση τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸν πολιτικὸ γάμο;

Ἡ θέση τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας μπροστὰ στὴν ὑπαρξη πολιτικοῦ γάμου, εἶναι ὅτι δὲν τον ἀναγνωρίζει με βάση τὴ θρησκευτικὴ μας διδασκαλία. Ἐκ τῶν πραγμάτων ἀναγνωρίζει ὁμως θεσμικὰ τὴν πολιτειακὴ ἀπόφαση καὶ μάλιστα, ὅταν υπάρξει διαζύγιο πολιτικοῦ γάμου, ἀναγκάζεται ἀπὸ τὸ Νόμο ἡ Ἐκκλησία νὰ ἐκμετρά αὐτὸν ὡς ἤδη τελεσθέντα. Ωστόσο ὁμως στὴν οὐσία ὁ πολιτικὸς γάμος δὲν εἶναι μυστήριον, δὲν ἔχει ἱερολογία καὶ δὲν εἶναι τῆς ἱεράς Παραδόσεώς μας. Ὡς ἐκ τούτου δὲν

μπορεί να γίνει αποδεκτός. Τα ζεύγη εκείνα που τέλεσαν μόνο πολιτικό γάμο, βρίσκονται ως αποκομμένα μέλη της Εκκλησίας και τελούν εφ' όσον μετανιώσουν και σκέπτονται να επανορθώσουν το σφάλμα τους, υπό κανόνος.

Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος σε σύγκλιση της από 19-21 Ιανουαρίου 1982 με απόφαση της τοποθετήθηκε με τις κάτωθι θέσεις επί του πολιτικού γάμου:

Σύμφωνα με την δογματική διδασκαλία της Ορθόδοξου Εκκλησίας, ο γάμος είναι μυστήριο και για την κανονική και νόμιμη σύστασή του απαραίτητο στοιχείο είναι η Ιερολογία του. Άλλου είδους γάμο δεν αναγνωρίζει για τους πιστούς της. Γι' αυτό το λόγο, κατά την πίστη της Εκκλησίας, ο πολιτικός γάμος αποτελεί πορνεία και μοιχεία και παραβίαση της δογματικής διδασκαλίας περί Μυστηρίων. Είναι λοιπόν φανερόν, ότι ο πολιτικός γάμος δεν μπορεί να θεωρηθεί από την Εκκλησία ως ισόκυρος και ισοδύναμος προς τον θρησκευτικόν γάμο των ορθοδόξων.

Εξ αιτίας όμως των ολίγων εκείνων, που θεωρητικά υποστηρίζουν ότι είναι άπιστοι και άθεοι, ανέχεται η Εκκλησία την θέσπιση πολιτικού γάμου, για να μην εμπαίζεται το μέγα μυστήριο του γάμου από ανθρώπους που δεν πιστεύουν στην ιερότητά του και για να εξυπηρετηθούν οι αλλόθρησκοι και οι ετερόδοξοι.

Όσοι Ορθόδοξοι τελούν πολιτικό γάμο, «θέτουν εαυτούς μόνοι των εκτός της Εκκλησίας, εφ' όσον ευσυνειδήτως και δημόσια απαρνούνται θεμελιώδη της πίστεως επιταγήν. Επομένως, μετά πολλής λύπης, οι τελικώς και αμετανοήτως εμμένοντες εις την απιστίαν αυτήν, αποκόπτονται της Εκκλησίας εξ' ίδιας αυτών υπαιτιότητος και στερούνται των ευλογιών και των ευχών της».

Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος με την υπ' αριθμ. 2320/19-5-1982 Εγκύκλιόν της «προς τους Σεβ. Μητροπολίτας της Εκκλησίας της Ελλάδος» για τις προϋποθέσεις τελέσεως θρησκευτικού γάμου, βάσει του Ν.1250/1982 δεν παραλείπει να «επισημειώσει» ότι «τέκνα της Εκκλησίας λογίζονται όσα σέβονται και ευλαβούνται τα Ιερά Αυτής Μυστήρια». Η διατύπωση δεν επιτρέπει αμφιβολία: Όσοι τελούν πολιτικό γάμο δείχνουν έμπρακτα και δημόσια ότι δεν σέβονται και δεν ευλαβούνται ένα από τα επτά ιερά Μυστήρια• άρα δεν λογίζονται τέκνα της Εκκλησίας. Δηλαδή, αποκόπτονται μόνοι τους από το ιερό Σώμα Της. Γιατί, όπως εύστοχα παρατηρήθηκε, η Ιερά Σύνοδος δεν μπορεί να κάνει «χάρη» να αναγνωρίζει ως πιστούς χριστιανούς, όσους δεν είναι.

Πάντως πρέπει να σημειώσουμε ακόμη ότι κανονικά και σύμφωνα με τις Εντολές των Ιερών Κανόνων της Αγίας μας Εκκλησίας, όσοι τελούν πολιτικό γάμο είναι σαν να συζούν μέσα στην προγαμιαία σχέση, που για την Ορθόδοξη Εκκλησία μας παραμένει αμάρτημα, το οποίον εν μετανοία καλούνται όσοι το διαπράττουν να εξομολογούνται. Επίσης οι τελέσαντες μόνον πολιτικό γάμο, δεν μπορούν να γίνουν ανάδοχοι σε μυστήριο βαπτίσεως ή κουμπάροι σε γάμο. Και το πιο βαρύ είναι, ότι δεν θάπτονται με θρησκευτική κηδεία, εφόσον δεν μετανόησαν για την πράξη τους αυτή. Φυσικά οι κανόνες αυτοί, όσο αυστηροί κι αν φαίνονται είναι για να διαφυλάξουν την ελευθερία μας. Πρέπει να καταλάβουμε ότι η Εκκλησία μας είναι Εκκλησία αγάπης και οικονομεί τα παιδιά Της, τότε μόνον, όταν αυτά την σέβονται και την υπακούν και όχι όταν θέλουν οι ίδιοι να φτιάξουν ή να αναδημιουργήσουν την Εκκλησία. Από τους πρώτους κιόλας χρόνους ζωής της η Εκκλησία είχε τέτοιες τάσεις αποσχιστικές. Πώς έπρεπε, λοιπόν, να διαφυλάξει την Θεοπαράδοτη κληρονομιά Της; Την διαφύλαξε με νύχια και με δόντια, χωρίς ποτέ να ενδίδει στις φοβέρες και στις απειλές απ' όποιους κι αν αυτές εκστομίζονταν και έθετε πάντοτε τους Ιερούς όρους και τους Ιερούς κανόνες της, με την επιφοίτηση και την καθοδήγηση του Αγίου Πνεύματος.

Πιστεύω στην Ορθόδοξη Εκκλησία, σημαίνει ότι την αποδέχομαι όπως μας την παρέδωσε ο Κύριός μας, οι Άγιοι Απόστολοι και οι Άγιοι Πατέρες μας. Τίποτα δεν μπορώ να διαλέξω ή να επιλέξω αποσπασματικά. Ή όλα τα αποδέχομαι, ή όχι. Μέση κατάσταση δεν μπορεί να υπάρξει. Έτσι συμβαίνει και με τον πολιτικό γάμο, που είναι ένα τέχνασμα του διαβόλου, για να κρατάει δέσμια τα παιδιά του Θεού, τα βαπτισμένα και μυρωμένα στην αναγεννητική κολυμβήθρα της Εκκλησίας, στην πορνεία και στην μοιχεία. Δυστυχώς όμως υπάρχουν και γονείς, που μπροστά στο συμφέρον δεν υπολογίζουν Θεό και Εκκλησία. Σήμερα το συμφέρον έγινε Θεός, και επειδή έτσι συμβαίνει, γι' αυτόν τον λόγο δεν υπάρχει ευλογία και αγάπη μέσα στα ζευγάρια και περνάει μεγάλη κρίση ο θεσμός της οικογένειας.

Πώς όμως να μην περνάει, αφού αφήσαμε και αφήνουμε το Θεό και την Εκκλησία Του έξω από τα σπιτικά μας;

Πηγή: <http://www.orthmad.gr/node/3745>

4. Τελευταία βλέπουμε να γίνονται πολλοί μικροί γάμοι μεταξύ αλλοθρήσκων. Επιτρέπεται αυτό; Τι λέει η Ορθόδοξη παράδοση μας;

Πραγματικά προκαλούν προβληματισμό τέτοια φαινόμενα, όχι τόσο για τον κοινωνικό αντίκτυπο που προκαλούν, όσο για την απίστευτη ελαφρότητα που αντιμετωπίζεται το θέμα (από όλους μας βέβαια). Και βέβαια η αγάπη σύνορα δεν γνωρίζει, αλλά ποια αγάπη;

Αντί άλλης απάντησης παραθέτουμε την ωραιότατη τοποθέτηση του π. Αθανασίου Γιουσμά:

ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΗ ΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΜΙΚΤΟΙ ΓΑΜΟΙ

Προβληματίζομαι καθώς η βασική υπόθεση των τηλεοπτικών σειρών, της ελληνικής «Μη μου λες αντίο» και της τούρκικης «Τα σύνορα της αγάπης», σιγά-σιγά γίνονται πραγματικότητα. Οι εναλλαγές παιδιών σε κατασκηνωτικούς εκατέρωθεν χώρους, τα καθημερινά μας ταξίδια απέναντι, όχι μόνο για εμπορικούς λόγους αλλά και για ερωτικές περιπέτειες, είναι πολύ φυσικό να μας οδηγήσουν ή να μας οδηγούν στους μικτούς λεγόμενους γάμους.

Είναι κακό; Είναι ευχάριστο; Δε θέλω παπικά ν' αποφανθώ. Έγιναν και γίνονται συζητήσεις επί των συζητήσεων με αρνητικούς και θετικούς σχολιασμούς. Εγώ απλά ως Ιερέυς, κι άρα ταπεινός κι ελάχιστος εκφραστής της Αγιογραφικής μας Παραδόσεως, λίγες ασχολίαστες σκέψεις θα καταθέσω. Δεν έχω την πρόθεση να θίξω κανέναν, πολύ δε περισσότερο την παρατηρούμενη τελευταία τάση της συμφιλίωσης των δύο λαών, της Ελλάδος και της Τουρκίας. Το έχω γράψει και το έχω πει πολλές φορές, πως οι λαοί μπορούν να συμβιώσουν, αν αυτό το αποφασίσουν οι Μεγάλες Δυνάμεις, που συνήθιζαν και συνηθίζουν να σκορπούν τον τρόμο, το φόβο και το μίσος με τις απάνθρωπες και μισητές δολοφονικές τους ενέργειες.

Για την Ορθόδοξη Εκκλησία μας αποτελεί κώλυμα σύναψης θρησκευτικού γάμου, η διαφορά θρησκεύματος των μελλονύμφων. Κατά συνέπεια, όπως ίσως θα γνωρίζετε, δεν ευλογεί το γάμο λ.χ. χριστιανού ορθοδόξου με αλλόδοξη ή αλλόθρησκη, εκτός κι αν το πρόσωπο αυτό αποδεχθεί τις αλήθειες της Πίστεώς μας κι αποφασίσει να ενταχθεί με το Μυστήριο του Βαπτίσματος στην Εκκλησία του Χριστού. Αυτήν την πάγια τακτική της η Εκκλησία μας την στηρίζει στην Αγία Γραφή. Από την εποχή της Παλαιάς Διαθήκης θεωρείτο για το λαό του Θεού, τον Ισραήλ, «ανομία» ο γάμος με «αλλογενείς» και ειδωλολάτρες· κι αυτό για να μη νοθευτεί η αληθινή πίστη στον ένα Θεό. Επίσης στην Καινή Διαθήκη ο Απόστολος Παύλος συμβουλεύει: «Μην κάνετε αιτίασιτους δεσμούς γάμου με απίστευτους. Γιατί, ποια σχέση μπορεί να έχει η δικαιοσύνη με την ανομία; Ή τι κοινό υπάρχει ανάμεσα στο φως και στο σκοτάδι; Ποια συμφωνία μπορεί να γίνει ανάμεσα στο Χριστό και στο διάβολο; Ή τι έχει να μοιράσει ο πιστός με τον άπιστο; Μπορεί να υπάρχουν στον ίδιο τόπο ο ναός του Θεού – που είστε εσείς – και ο ναός των ειδώλων; Γι' αυτό, λέει ο Κύριος: Φύγετε μακριά απ' αυτούς και ξεχωρίστε» (Β' Κορ. 6, 14-17).

Στηριγμένοι οι Πατέρες της Εκκλησίας μας, όπως ο Μέγας Βασίλειος, σ' αυτές κυρίως τις δύο αγιογραφικές προτάσεις όρισαν πως: «Δεν επιτρέπεται σε ορθόδοξο άνδρα να συνάψει γάμο με αιρετική γυναίκα ή και το αντίθετο» (Μεγ. Βασίλειος, ΣΤ' 72). Κανόνες Οικουμενικών Συνόδων κι όχι μόνο, κατηγορηματικά αποφαινόνται: Οι Ορθόδοξοι, κληρικοί και λαϊκοί, δεν θα πρέπει να παντρεύουν τα παιδιά τους με αιρετικούς. «Μη δειν τους της Εκκλησίας αδιαφόρως προς Γάμου κοινωνίαν συνάπτειν τὰ εαυτῶν παιδιά αιρετικοίς» (Δ' Οικουμ. Σύνοδος κανών 14· Σύνοδος Λαοδικείας Κανόνες 10, 31, 33, 37· ΣΤ' Οικουμ. Σύνοδος Κανών 72 και Σύνοδος Καρθαγένης Κανών 29).

Τελευταία, «κατ' οικονομίαν», ευλογείται ο γάμος ορθοδόξου με αιρετικό-σχισματικό, αν ο δεύτερος είναι βαπτισμένος χριστιανός και εφ' όσον η χριστιανική ομολογία στην οποία ανήκει

αποδέχεται το Ιερό Βάπτισμα ως Μυστήριο. Κατά την έκδοση της άδειας της τέλεσης αυτού του γάμου, μ' έναν προτεστάντη ή με έναν ρωμαιοκαθολικό λ.χ., ο ορθόδοξος μέλλων ή μέλλουσα σύζυγος, διαβεβαιώνει εγγράφως την Ιερή Μητρόπολη, εκεί όπου θα γίνει ο γάμος, πως τα παιδιά που θα προέλθουν από αυτόν το μικτό γάμο, θα τα μεγαλώσει σύμφωνα με το Ορθόδοξο δόγμα. Κάτι βέβαια που σε καμία περίπτωση δεν ελέγχεται ή δεν πιέζεται ο ορθόδοξος στη συνέχεια να κάνει.

Εν κατακλείδι, αφήνοντάς κι αυτό ασχολίαστο, θυμίζω ένα παλιό μικρασιάτικο τραγούδι με τίτλο «Η Έλλη». Η υπόθεση έχει ως εξής: Η όμορφη Ελληνοπούλα, η Έλλη, αγάπησε έναν Τούρκο αξιωματικό. Παράτησε τα παιδιά της και τον άνδρα της και έφυγε μ' αυτόν. Κανένας δεν την ήθελε από τους συμπατριώτες της και από τους συγγενείς της, ώσπου μια μέρα, «ανήμερα Χριστούγεννα», καθώς χτυπούσαν οι καμπάνες, την σκότωσε ο αδελφός της... Μονολογώ: Ακρότητες, υπερβολές! Άλλαξαν κι ολοένα αλλάζουν οι καιροί, οι νοοτροπίες, τα ήθη και τα έθιμα. Αλλάζουμε κι εμείς οι άνθρωποι. Μετασχηματίζεται κι αλλοιώνεται δυστυχώς κι η πίστη μας. Ο λόγος όμως του Θεού κι οι θέσεις της Εκκλησίας για τον συνειδητά ενσωματωμένο σ' Αυτήν χριστιανό, αξίζει να παραμένουν αναλλοίωτες...

Τελικά, η ζωή μας και η πορεία μας, από το Θεό έχει οριστεί να είναι, και είναι, μια ελεύθερη επιλογή. Κάθε επιλογή έχει και τις ανάλογες θετικές κι αρνητικές συνέπειες. Είμαστε όμως, ελεύθεροι να φροντίσουμε για τη διατήρηση της Ορθόδοξης πίστης μας ή ακόμη και να την πουλήσουμε αντί "πινακίου φακής" ή για τα όμορφα μάτια μιας ...Ναζλί ή ενός ...Μουράτ.

π. Αθανάσιος Γιουσμάς

5. Τι χρειάζεται να έχουμε υπόψη μας, προκειμένου να τελεσθεί το μυστήριο του Γάμου;

Οι Νυμφευόμενοι, κατά την "Καλή Ωρα" τελέσεως του Μυστηρίου, πρέπει νά προσέρχονται εγκαίρως στο Ναό. Οποιαδήποτε καθυστέρηση, ιδίως της Νύφης, προκαλεί μεγάλη αναστάτωση στο Πρόγραμμα του Ναού, όταν μάλιστα, ακολουθούν και άλλοι γάμοι.

Πρώτοι οι Νυμφευόμενοι οφείλουν νά ευλαβούνται τήν Ιερότητα του Μυστηρίου και νά συμμετέχουν ουσιαστικά στα λεγόμενα και τὰ τελούμενα.

Εϊδικότερα η νύφη, κατά τή διάρκεια της τέλεσης του Ιερού Μυστηρίου, καλόν είναι, γιά μερικά σχέδια νυφικών, νά επιθέτει επάνω στους ώμους της ένα κατάλληλο επένδυμα.

Συστήστε στον διακοσμητή και τους φωτογράφους νά ενεργούν μέ διακριτικότητα και σεβασμό προς τό Μυστήριο και νά μή γίνονται ενοχλητικοί.

Δεν ιερολογείται γάμος μεταξύ Ορθοδόξου και Προτεστάντη που ανήκει σε Προτεστάντική παραχριστιανική ομάδα, απ' αυτές που δέν έχουν Βάπτισμα μεταξύ των οποίων είναι και οι εξής: αγαπινισμός, αδελφοί ελευθέρου Πνεύματος, αντβεντισταί της εβδόμης ημέρας, Βοημοί αδελφοί, εκκλησία του Θεού της Πεντηκοστής, Καθαροί, Κουάκεροι, Μορμόνοι, Χριστάδελφοι, τὰ Παιδιά του Μω, αποστολική εκκλησία της Πεντηκοστής, αντιπριαδικές Πεντηκοστιανές ομάδες (Κοινωνία των Μαθητών του Χριστού, ανανεωμένοι Χριστιανοί κλπ), Υπερκοινοτικές Πεντηκοστιανές Κινήσεις (Ευαγγελική αδελφότης η Πεντηκοστή, Πανελλήνιος Χριστιανική αδελφότης) αγγλικανοί αποσχισθέντες από τήν επίσημη αγγλικανική εκκλησία κλπ.

6. Πότε δεν τελούνται Γάμοι;

1. Γάμοι δέν τελούνται:

- Μ.Τεσσαρακοστή, από τήν Κυριακή της Τυρινής μέχρι τέλους.
- Από 1-15 και 29 Αυγούστου
- Από 18-24 Δεκεμβρίου.

2. Γάμοι δέν τελούνται επίσης, τίς ημέρες των Χριστουγέννων, του Πάσχα, της Πεντηκοστής καί των Θεοφανείων, λόγω του ότι τά εορταζόμενα τίς ημέρες αυτές από τήν Εκκλησία γεγονότα έχουν αποκλειστική προτεραιότητα στή ζωή των Ορθοδόξων χριστιανών.

Εξαίρεση γίνεται μόνο για σοβαρούς λόγους όπως λ.χ. απαγωγή, εγκυμοσύνη, αποδημία, στράτευση, βαρεία νόσος συγγενων των Μελλονύμφων.

5. Γάμος μεταξύ Ορθοδόξων καί αλλοθρήσκων (Εβραίων, Μουσουλμάνων κλπ.) δέν Ιερολογείται.

6. Γάμος μέ ετεροδόξους πού δέν έχουν Τριαδικό Βάπτισμα δέν Ιεουργείται, εκτός εάν τό ετερόδοξον μέλος δεχθεί νά βαπτισθεί καί νά γίνει Ορθόδοξος.

•Κείμενα για προβληματισμό:

Από το Γεροντικό:

ΤΙ ΦΟΒΑΤΑΙ Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ

Ο Ιωάννης ο Βοστρηνός, άνθρωπος άγιος και με εξουσία κατά πνευμάτων ακαθάρτων, ρώτησε δαίμονες που κατοικούσαν μέσα σε κόρες και που εξ αιτίας τους ήταν κυριευμένες από μανία και υπέφεραν φοβερά, και τους είπε: «Ποια πράγματα φοβάστε από τους Χριστιανούς;»

Και αυτοί απάντησαν: «Έχετε πράγματι τρία μεγάλα πράγματα. Εκείνο που φοράτε στο λαιμό σας, εκείνο που λούξετε στην Εκκλησία κι εκείνο που τρώτε στη Λειτουργία».

Αυτός ρώτησε πάλι: «Ποιο από τα τρία αυτά φοβάστε περισσότερο;»

Και αποκρίθηκαν: «Αν φυλάγατε καλά εκείνο που μεταλαμβάνετε, κανένας από εμάς δεν θα μπορούσε να βλάψει Χριστιανό».

Αυτά λοιπόν που φοβούνται περισσότερο οι δαίμονες είναι ο Σταυρός, το Βάπτισμα και η Θεία Κοινωνία!

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ΕΝ ΤΟΙΣ ΜΥΣΤΗΡΙΟΙΣ

Δια της Εκκλησίας οι πνευματικοί κρουνοί της χάριτος του Θεού, μέσω των επτά κυρίων μυστηρίων της, περιλούζουν όχι μόνο την ανθρωπότητα αλλά και ολάκερη την πλάση, με σκοπό την λύτρωση του ανθρώπου και την επιτέλεση του φυσικού προορισμού παντός κτιστού όντος. Λέμε «μέσω των επτά κυρίων μυστηρίων της», διότι η Εκκλησία δεν αρνήθηκε ποτέ, δια των Πατέρων και της αποστολικής Παραδόσεως, πως μυστήριο είναι όλη η εκκλησιαστική και εν χάριτι ζωή των πιστών, η ασκητική και εν μετανοία ζωή των μοναχών, ο φωτισμός και η έλλαμψη του θείου και ακτίστου φωτός.

Ακόμη, μυστήρια είναι: Ο χωρισμός ψυχής και σώματος την στιγμή του θανάτου, η ατελεύτητος ζωή των αναχωρησάντων εκ του βίου τούτου, η επενέργεια των μνημοσύνων στις ψυχές των κοιμηθέντων και η προσωρινή, έως της Δευτέρας Παρουσίας, διάκριση σε αγωνιζόμενη στη γη και θριαμβεύουσα εν ουρανοίς Εκκλησία.

Ιδιαίτερα ο απόστολος Παύλος ονομάζει την Εκκλησία «Σώμα Χριστού» (Ρωμ. 12,5/Α' Κορ. 10,17/κεφ. 12), η οποία έχει ως κεφαλή τον Χριστό και μέλη τους πιστούς. Στις λειτουργίες του φυσικού σώματος αντιστοιχούν και οι χαρισματικές λειτουργίες του εκκλησιαστικού σώματος, της νέας δηλονότι οικογένειας, στην οποία ο άνθρωπος εντάσσεται από το βάπτισμά του και εξής.

Έτσι, στη γέννηση του ανθρώπου αντιστοιχεί το μυστήριο του Βαπτίσματος. Στην κίνηση και αύξηση το μυστήριο του Χρίσματος. Στην τροφή το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Στην ενηλικίωση το μυστήριο του γάμου και της οικογένειας ή της μοναχικής ζωής. Στην ανάγκη για ψυχοσωματική θεραπεία ανταποκρίνεται το μυστήριο του Ευχελαιού. Στην ανάγκη για συμφιλίωση και κοινωνία με τους συνανθρώπους το μυστήριο της Μετανοίας-ιεράς Εξομολόγησης. Η Εκκλησία δεν εγκαταλείπει

τον άνθρωπο αβοήθητο και «στην τύχη του» ούτε και κατά τον θάνατό του, αλλά ούτε και μετά. Τον ακολουθεί μέχρι την τελευταία του κατοικία με την ακολουθία της κηδείας και εύχεται γι' αυτόν στον Θεό με τα μνημόσυνα, αλλά και κατά τη διάρκεια της Θείας Λειτουργίας.

Όλα μάλιστα τα στοιχεία της φύσεως εξαγιάζονται δια της χάριτος του Θεού, μέσω των τελετών, ακολουθιών και μυστηρίων της Εκκλησίας, ώστε να συμπεριλάβει η νέα ανθρωπότητα του Χριστού κάθε υλικοπνευματική εκδήλωση της ζωής και να βοηθήσει τους πιστούς να αναπνέουν πλήρως μέσα στη Θεία Παρουσία.

Το νερό ευλογείται κατά τα άγια Θεοφάνεια, αλλά και μετατρέπεται σε αγιασμό με τις ευχές του ιερέα. Το λάδι ευλογείται και χρησιμοποιείται κατά το Βάπτισμα, το Χρίσμα και το άγιο Ευχέλαιο. Ο άρτος και ο οίνος μεταβάλλονται σε σώμα και αίμα Χριστού. Ευχές και ευλογίες έχει όμως η Εκκλησία και για τα επαγγέλματα, την καθημερινή ζωή και τα αντικείμενα που χρησιμοποιεί ο άνθρωπος, ούτως ώστε να τον επισκέπτεται πολύ συχνά η δύναμη του Θεού και να καλυτερεύει η ζωή του σωματοψυχικά. Έτσι, μέσω της Εκκλησίας, ο πιστός γίνεται κατ' ενέργειαν ένα με το Θεό και αναγνωρίζει όχι σαν μαγική την αίσθηση της Θείας Χάριτος, αλλά σαν νέο ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ τρόπο υπάρξεως, εν τω Σώματι του Κυρίου.

Κάθε λειτουργία του εκκλησιαστικού σώματος έχει μια ξεχωριστή αποστολή, αλλά και ανταποκρίνεται αγιαστικά στην συνολική ζωή των πιστών. Έτσι:

ΚΑΤΑ ΤΟ ΒΑΠΤΙΣΜΑ εντάσσεται ο άνθρωπος στην οικογένεια του Χριστού και υπάγεται πλέον εκτός από τη φυσική (βιολογική) και στην πρωταρχική (όπως όφειλε να είναι εν Παραδείσω), κατά θέλησιν Θεού, πνευματική του οικογένεια (Εκκλησία). Δια της τριπλής καταδύσεως και αναδύσεως στο νερό της κολυμβήθρας ο πιστός νεκρώνει τον παλαιόν άνθρωπο της αρχικής πτώσεως και φθοράς και αναγεννάται στη ζωή της Αγίας Τριάδος.

Είναι γνωστή η εντολή του Χριστού στην νεοσύστατη Εκκλησία Του: «Πηγαίνετε και κάνετε όλα τα έθνη μαθητές μου, βαπτίζοντάς τους στο όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος» (Ματθ. 44,19), αλλά και το παράγγελμα των Πράξεων: «Σήκω και βαπτίσου και ομολόγησε ότι αυτός είναι ο Κύριος για να καθαριστείς από τις αμαρτίες σου» (22,16). Ο δε απόστολος Παύλος επισημαίνει: «Όσοι βαπτισθήκατε στο Χριστό, έχετε ενδυθεί τον Χριστό» (Γαλ. 3,27).

Κατά τη διάρκεια του μυστηρίου ο ιερέας αλείβει με λάδι το σώμα του πιστού, φανερώνοντας συμβολικά τη βοήθεια που παρέχει ο Θεός για να ξεφύγει ο βαπτισθείς από τις παγίδες του διαβόλου και του κακού, όπως οι αθλητές αλείβονταν με λάδι για να ξεφύγουν στην αρένα από τις παγίδες και τον σφιχτό εναγκαλισμό των αντιπάλων τους. Ακόμη, κόβει μερικές τρίχες σταυροειδώς ο ιερέας από το κεφάλι του παιδιού για να δηλώσει ότι δεν είναι πλέον δούλος κάποιου αφέντη, αλλά δούλος Χριστού, ήτοι πραγματικά ελεύθερος από τα πάθη και την αμαρτία.

Την αξία του βαπτίσματος και πόσο αυτό μπορεί να αλλάξει όλη την κοινωνία, αν εμείς οι ίδιοι θελήσουμε, δείχνει η ακόλουθη ιστορία: Οι Φιτζαίοι υπήρξαν πριν εκχριστιανιστούν φυλή αγρίων και κανιβάλων στον Ειρηνικό Ωκεανό. Αφού όμως βαπτίσθηκαν και δέχθηκαν τον Χριστιανισμό (1867), την ίδια μεγάλη πέτρα πάνω στην οποία αφαιρούσαν τη ζωή από τα θύματά τους, την μετέτρεψαν, αφού τη λάξευσαν, σε βαπτιστήριο και εκεί βάπτιζαν τα παιδιά τους.

Από τα πρώτα χριστιανικά χρόνια είναι αλήθεια πως βαπτίζονταν και τα νήπια (σύμφωνα και με το Ματθ. 19,13-15). Συγκεκριμένα βαπτίζονταν ολόκληρες οικογένειες, μέσα στις οποίες υπήρχαν και πολλά παιδιά, γεγονός που επισημαίνει άλλωστε το κήρυγμα του απ. Πέτρου, ο οποίος κάλεσε όλους τους παρευρισκόμενους να βαπτισθούν (3.000 ανθρώπους), μικρούς και μεγάλους, με τα λόγια: «Αυτά που υποσχέθηκε ο Θεός είναι για σας και για τα παιδιά σας» (Πράξ. 2,38-39). Αλλά και η θεοσεβής Λυδία από την πόλη των Θυατείρων «βαπτίστηκε αυτή και οι οικιακοί της» (Πράξ. 16,15), ο δεσμοφύλακας του Παύλου και του Σίλα «βαπτίστηκε αυτός και όλοι οι δικοί του» (Πράξ. 16,33), καθώς και ο «οίκος», η οικογένεια δηλαδή του Στεφανά, από τον απ. Παύλο (Α' Κορ. 1,16).

ΤΟ ΧΡΙΣΜΑ είναι η σφραγίδα της χάριτος του Θεού πάνω στους βαπτισθέντες και η λήψη των ποικίλων χαρισμάτων του Αγίου Πνεύματος. Στη Σαμάρεια λ.χ., αν και είχαν βαπτισθεί οι πιστοί από το

Διάκονο Φίλιππο, δεν είχαν λάβει ακόμη τα χαρίσματα του Παρακλήτου, γεγονός που έγινε στη συνέχεια από τον Πέτρο και τον Ιωάννη, οι οποίοι «έθεταν τα χέρια πάνω τους και λάβαιναν Πνεύμα Άγιο» (Πράξ. 8,14-17). Το ίδιο συνέβη και στην Έφεσο από τον απ. Παύλο, όπου μόνο δι' επιθέσεως των χεριών του Παύλου «ήλθε το Πνεύμα το Άγιον επ' αυτούς, ελάλουν τε γλώσσαις και προεφήτευον» (Πράξ. 19,1-6).

Αργότερα αντικαταστάθηκε η «επίθεση των χεριών» των αποστόλων με τη χρήση και επάλειψη δι' αγίου μύρου, δηλαδή από ευλογημένο υπό επισκόπου έλαιο, εκκλησιαστική πρακτική που μαρτυρείται από αυτά ήδη τα αποστολικά χρόνια. Δια του μυστηρίου του Χρίσματος ο πιστός, δια της δυνάμεως του Θεού και του ιδικού του αγώνος, καλείται να αποκτήσει το τριπλό αξίωμα του Κυρίου, δηλαδή να γίνει ιερέας, προφήτης και βασιλιάς. Σαν ιερέας οφείλει να ευχαριστεί τον Θεό και να προσφέρει την, ήδη στον άνθρωπο δωρηθείσα, φύση και πάλι στον Θεό με προσευχές και ύμνους. Σαν προφήτης οφείλει να ομιλεί (για), και να διδάσκει τους συνανθρώπους του, την Οδόν του Κυρίου και σαν βασιλέας οφείλει να υποτάσσει τη φύση του στο θέλημα του Θεού και να καθίσταται άρχοντας στα πάθη και κατώτερα ένστικτα.

Ο ΓΑΜΟΣ είναι το μυστήριο εκείνο που αναφέρεται «εις Χριστόν και εις την Εκκλησία», σύμφωνα και με τον απόστολο Παύλο (Εφ. 5,25-32). Δόθηκε στους ανθρώπους πριν την πτώση των πρωτοπλάστων, επομένως δεν είναι αποτέλεσμα αμαρτίας.

Είναι μάλιστα μυστήριο «μέγα», καθώς όχι μόνο συντελεί εις σωτηρίαν αλλά και θεραπεύει ανάγκες ψυχολογικές, κοινωνικές και βιολογικές. Ο Θεός ήταν μάλιστα που έδωσε την εντολή τού «αυξάνεσθε και πληθύνεσθε» στους πρώτους ανθρώπους, με σκοπό να πληρώσουν την γη και να την κατακυριεύσουν (Γεν. 1,28).

«Και έσονται οι δύο εις σάρκα μίαν» (Γεν. 2,24) αναφέρει τόσο η Π.Δ. όσο και η Εκκλησία κατά τη διάρκεια του μυστηρίου. Από τότε και ύστερα δεν είναι πια δύο αλλά ένας άνθρωπος. Ο Χριστός τίμησε τον γάμο παρευρισκόμενος και θαυματουργώντας για πρώτη φορά στον εν Κανά γάμο, «τη παρουσία και τω δώρω», όπως γράφει και ο ιερός Χρυσόστομος (P.G. 51, 210).

Ο γάμος, εκτός από την άγια και αγαπητική ζωή των συζύγων, ολοκληρώνεται και με την απόκτηση απογόνων, χωρίς να είναι αυτό φυσικά το μοναδικό ζητούμενο στη συζυγία τους. Από δω και πέρα δημιουργείται «η κατ' οίκον Εκκλησία», όπως λέγει ο απ. Παύλος. Η σωστή παρουσία και συμπεριφορά των συζύγων είναι απαραίτητη για την υγιή ανάπτυξη των παιδιών, όπως και η σωστή επικοινωνία τού καθενός με τους άλλους.

Μεγάλη βοήθεια προσφέρεται δια της συχνής μυστηριακής ζωής, της ελλείψεως φωνασκιών, της πίστης προς τον Θεό και της αγάπης προς όλους. Είναι απαραίτητο ακόμη οι σύζυγοι να αισθάνονται ανεξάρτητοι από πεθερικά και συγγενείς, διάγοντες βέβαια με υπευθυνότητα και σεβασμό προς εκείνους.

Μιχαήλ Χούλης, Θεολόγος

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Καταγραφή αντικειμένων και πληροφοριών

Μοιράζονται στις ομάδες των παιδιών κάποια χαρτιά που ζητάνε κάποια αντικείμενα και πληροφορίες. Επίσης υπάρχει ένα πρόχειρο σχεδιάγραμμα του χώρου. Τα παιδιά ανά ομάδες πρέπει να βρουν τα αντικείμενα και τις πληροφορίες.

Π.χ.: Φέρτε ένα κομμάτι χαρτί υγείας. (τουαλέτες).

Φέρτε ένα καπάκι κατσαρόλας. (κουζίνα)

Πόσες λάμπες υπάρχουν κ.ο.κ.

2. Back-to-Back Balloon Bursting

Η ομάδα χωρίζεται σε δυάδες. Η κάθε δυάδα στέκεται πλάτη με πλάτη έχοντας ένα μπαλόνι ανάμεσά τους. Με το σύνθημα η κάθε δυάδα προσπαθεί να σπάσει το μπαλόνι χωρίς αυτό να πέσει κάτω.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Ένας πιτσιρικάς μπαίνει σε ένα κουρείο και ο κουρέας σκύβει και ψιθυρίζει στον πελάτη του. «Αυτό είναι το πιο χαζό παιδί που ξέρω! Κοίτα και θα σου το αποδείξω»!

Έτσι, βγάζει και κρατάει στο ένα του χέρι ένα νόμισμα των δύο Ευρώ και στο άλλο δύο των 50 λεπτών και τον ρωτάει. «Ποιο από τα δύο θέλεις αγόρι μου»;

Ο πιτσιρικάς βουτάει τα δύο πενηντάρικα και φεύγει τρέχοντας.

«Τι σου έλεγα»; Λέει γεμάτος ικανοποίηση ο κουρέας. «Το παιδί δεν μαθαίνει, ούτε μετά από τριάντα φορές που του έχω κάνει την ίδια πλάκα»!

Αργότερα ο πελάτης βλέπει τον πιτσιρικά να βγαίνει από ένα παγωτατζίδικο βαστώντας δύο χωνάκια παγωτό. «Μια στιγμή αγόρι μου του λέει, να σου κάνω μια ερώτηση; Γιατί πήρες τα δύο πενηντάρια αντί για τα δύο Ευρώ»;

Ο πιτσιρικάς, γλύφοντας ένα από τα δύο παγωτά του, του απαντάει. «Γιατί αν πάρω τα δύο Ευρώ, δεν θα έχει νόημα να συνεχίσει το ίδιο παιχνίδι ο κουρέας»!

ΒΙΝΤΕΟ:

Η διδακτική ιστορία **«Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ»** στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=CDrM2hI2RjM>

Συναντήσεις

18η:	Σαββατοκύριακο, 20 - 21 Φεβρουαρίου 2016
19η:	Σαββατοκύριακο, 27 - 28 Φεβρουαρίου 2016
21η:	Σαββατοκύριακο, 12 - 13 Μαρτίου 2016
22η:	Σαββατοκύριακο, 19 - 20 Μαρτίου 2016

Γύρω από τη ζωή μας

1. Πότε αποκτά ψυχή το έμβρυο;

Τὰ τελευταῖα χρόνια μία ἀκόμη αἴρεση ἔχει σηκώσει κεφάλι, πολεμώντας τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Ἡ αἴρεση αὐτὴ διατείνεται ὅτι τὸ ἔμβρυο ἐμψυχοῦται κατὰ τὸν τρίτο μῆνα τῆς κυήσεως. Υἱοθετώντας, ὁ μὴ γένοιτο, κάποιος τὴ θέση αὐτὴ, ταυτόχρονα, κατὰ συνέπεια, δέχεται ὅτι ἐπιτρέπονται οἱ ἐκτρώσεις μέχρι καὶ τὸν τρίτο μῆνα τῆς κυήσεως.

Τονίζεται μάλιστα ἐμφαντικὰ ὅτι, σύμφωνα μὲ τὴ διδασκαλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἄλλο εἶναι τὸ ζῶν καὶ ἄλλο εἶναι τὸ ἐμψυχο ἔμβρυο. Ἐμψυχο, καθίσταται κατὰ τὸν τρίτο μῆνα τῆς κυήσεως. Ἡ ἄποψη εἶναι θεολογικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ τουλάχιστον ἀπαράδεκτη. Ἡ πάγια ἀκράδαντη θεολογικὴ τοποθέτηση εἶναι ὅτι τὸ ἔμβρυο ἐμψυχοῦται «ἐξ ἄκρας συλλήψεως», δηλαδὴ τὴ στιγμή, ποὺ ἐνώνεται τὸ ὠάριο μὲ τὸ σπερματοζῶάριο. Ὑπενθυμίζουμε τὸ πατερικὸ «ἅμα σύλληψη, ἅμα ψυχή».

Στὴ διδασκαλία τῶν Πατέρων (βλ. Διδαχὴ τῶν 12 Ἀποστόλων, ἐπιστολὴ Βαρνάβα, ἀπολογητὴ Ἀθηναγόρα κ.ἄ.) τὸ ἀνθρώπινο ἔμβρυο θεωρεῖται πάντοτε ὀλοκληρωμένος ἄνθρωπος. Τὴ διάκριση ἐμβρύου «ἐξεικονισμένου» καὶ «μὴ ἐξεικονισμένου», τὴν ὁποία κάπου ἀνέφεραν ὁ Τερτυλλιανός, ὁ Αὐγουστίνος καὶ ὁ Θεοδώρητος Κύρου, στηριζόμενοι στὸ χωρίο τῆς Ἐξόδου κα' 22-25, ἡ Ἐκκλησία δὲν τὴν δέχθηκε ποτέ! Ὅχι μόνο δὲν τὴν δέχθηκε ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπεδοκίμασε.

Ὁ Μέγας Βασίλειος στὸν β' κανόνα του, ὁ ὁποῖος ἐπικυρώθηκε ἀπὸ τὴν Πενθέκτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδο καὶ ἐπομένως ἐκφράζει ὀριστικὰ, ἐπίσημα καὶ ἀμετάκλητα τὸ φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας, ἔγραψε: «Ἡ γυναῖκα ποὺ θανατώνει ἐπιτηδες, ἠθελήμενα, τὸ ἔμβρυο θεωρεῖται φόνισσα». Ὅλοι οἱ Ἱεροὶ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἀναφέρονται στὴν ἄμβλωση, δὲν κάνουν καμιά διάκριση μεταξὺ «ἐξεικονισμένου» καὶ «ἀνεξεικονιστοῦ» ἐμβρύου καὶ χαρακτηρίζουν τὴν ἄμβλωση ὡς φόνος!

Ἀλλὰ καὶ στὸν η' κανόνα του ὁ Μέγας Βασίλειος γράφει: «Καὶ ὅσες λοιπὸν δίνουν ἀμβλωτικὰ φάρμακα εἶναι καὶ αὐτὲς φόνισσες, καθὼς ἐπίσης καὶ ὅσες παίρνουν τὰ ἐμβρυοκτόνα αὐτὰ δηλητήρια». Ἀλλὰ καὶ πληθώρα Πατέρων ἔχουν μιλήσει γιὰ τὸ θέμα. Ἐνδεικτικὰ ὁ Γρηγόριος Νύσσης γράφει: «Μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ψυχῆς τε καὶ σώματος ἀρχὴν τῆς συστάσεως». Οὔτε τὸ σῶμα προηγεῖται τῆς ψυχῆς, οὔτε ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος. Καὶ τῶν δύο (τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς) ἡ ἀρχὴ «ἐν ταῖς τῆς γενέσεως ἀφορμαῖς (εἶναι) συνισταμένη». Καὶ ὁ μεγάλος θεολόγος τῆς Ἐκκλησίας μας Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός γράφει: «Τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ ἐπλάσθησαν ταυτόχρονα καὶ ὄχι τὸ ἓνα πρῶτα καὶ τὸ ἄλλο ὕστερα, κατὰ τὶς φλυαρίες τοῦ Ὠριγένη»!

Τὸ θέμα αὐτὸ τὸ ἔχουν ξεκαθαρίσει αὐθεντικὰ μεγάλα θεολογικὰ ἀναστήματα, ἔτσι ὥστε κάθε διαφορετικὴ ἄποψη ἀποτελεῖ πλάνη καὶ αἴρεση. Ἐπομένως τὸ θέμα αὐτὸ δὲν εἶναι θεολογούμενο, ἀλλὰ καθαρὴ πίστη τῆς Ἐκκλησίας. Ἐνδεικτικὰ παραπέμπουμε τοὺς ἀναγνώστες στὰ μνημειώδη ἔργα τοῦ π. Ἐπιφανίου Θεοδωροπούλου «Ἄρθρα - Μελέται- Ἐπιστολαί» (βλ. ἄρθρα «Θανατικὴ ποινὴ καὶ

άμβλώσεις» και «Αί άμβλώσεις και ή Έκκλησία») καθώς και στο έργο του Νικολάου Βασιλειάδη «Πό τε έμψυχοῦται τὸ έμβρυο;»

Έρωτᾶ ὁ μακαριστὸς γέροντας π. Έπιφάνιος: «Ὁ μὴ άνεχόμενος τὴν θανάτωσιν ένὸς άποδεδειγμένου κακούργου, ένὸς είδεχθοῦς δολοφόνου, είς ὃν μάλιστα παρέχονται τόσα μέσα πρὸς υπεράσπισιν έαυτοῦ, πῶς άνέχεται τὴν θανάτωσιν ένὸς άθώου και άνυπερασπίστου πλάσματος, οὔ τὸ μοναδικὸν “έγκλημα” υπήρξεν ὅτι, κατ’ έπιταγὴν άτέγκτων και άδηρίτων φυσικῶν νόμων, έλαβεν ύπαρξιν;».

Άλλὰ και ή Θεοτόκος ὅταν έπισκέφθηκε τὴν έξαδέλφη της Έλισάβετ ήταν έγκυος μερικῶν ήμερῶν, ένῶ ή Έλισάβετ ήταν έγκυος έξι μηνῶν. Ὅταν ή Θεοτόκος άσπάστηκε τὴν Έλισάβετ, τότε ὁ Τίμιος Πρόδρομος σκίρτησε μέσα στὴν κοιλιὰ τῆς Έλισάβετ, διότι άναγνώρισε τὸ «έμβρυο Πρόδρομος» ὅτι τὸ έμβρυο, πού έκυοφορεῖτο στὴν κοιλιὰ τῆς Θεοτόκου, ήταν ὁ ἴδιος ὁ σαρκωθείς Θεός!

Ἄν λοιπὸν δεχθοῦμε τὴν έξωφρενική αὐτὴ θεωρία, περι διακρίσεως «ζῶντος» και «έμψυχου» έμβρύου, τότε πρέπει νὰ δεχθοῦμε ὅτι-ὅταν ήταν έγκυος ή Θεοτόκος δέν είχε μέσα της τὸ Χριστό, ἀλλὰ ένα «ζῶν έμβρυο», τὸ ὁποῖο μετὰ ἀπὸ τρεῖς μῆνες θὰ άποκτοῦσε ψυχὴ! Αὐτὸ ὅμως εἶναι βλασφημία και νὰ τὸ σκεφθοῦμε μόνο! Ὁ Κύριός μας, σύμφωνα μὲ τὴν Καινὴ Διαθήκη και τοὺς Ἁγίους Πατέρες, εἶναι ταυτοχρόνως τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος έξ άκρας συλλήψεως. Ὅμως και ή σύγχρονη έπιστήμη έρχεται νὰ έπιβεβαιώσῃ τὴν ἀπὸ αἰῶνων διαχρονική τοποθέτηση τῆς Έκκλησίας!

Ὁ Γάλλος ίατρὸς Κόπο Βίοτ γράφει: «Πράγματι, μόλις υπάρξει ζωή, υπάρχει έμψυχος βίος! Ἀπὸ τὴ στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποία πραγματοποιεῖται ή γονιμοποίηση μία ψυχὴ ζωοποιεῖ τὸ ὄν αὐτό». Περὶ τοῦτου έπίσης έχουν μιλήσει πληθῶρα έπιστημόνων, ὅπως ὁ καθηγητὴς τῆς ίατρικῆς σχολῆς τοῦ Ἄριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Σταῦρος Μπαλογιάννης. Ἡ ὁποιαδήποτε έπομένως και σὲ ὁποιοδήποτε στάδιο τῆς κυήσεως έκτρωση άποτελεῖ φόνο ένὸς άνυπεράσπιστου πλάσματος και οἱ συνεργοῦντες σὲ αὐτὸ τὸ έγκλημα, άνδρόγυνο, γιατροί, κ.λπ. στυγνοὶ δολοφόνοι!

Χριστόδουλος Βασιλειάδης, Δρ Θεολογίας – Μουσικολόγος, «Ορθόδοξος Τύπος», φ. 2017 (04.04.2014)

2. Ποιοι είναι αληθινοὶ Χριστιανοί;

Ὅσιος Πορφύριος ο Καυσοκαλυβίτης

«Ὁ χριστιανὸς είναι ευγενής. Να προτιμάμε ν’ αδικούμαστε. Ἄμα έλθει μέσα μας τὸ καλὸ, η αγάπη, ξεχνάμε τὸ κακὸ που μὰς κάνανε. Ἐδῶ κρύβεται τὸ μυστικὸ. Ὅταν τὸ κακὸ έρχεται ἀπὸ μακριά, δέν μπορείτε νὰ τὸ αποφύγετε. Η μεγάλη τέχνη είναι, ὅμως νὰ τὸ περιφρονήσετε. Με τὴν χάρι του Θεοῦ ενῶ θὰ τὸ βλέπετε, δέν θὰ σὰς επηρεάζει, διότι θὰ εἴστε πλήρεις χάριτος.

Στὸ Πνεῦμα του Θεοῦ ὅλα είναι αλλιώτικα. Εκεί κανεῖς τὰ δικαιολογεῖ στους άλλους ὅλα. Ὅλα! Τί είπαμε; Ὁ Χριστὸς βρέχει ἐπὶ δικαίους και άδικους”. Εγὼ εσένα βγάζω φταίχτη, έστω κι αν μου λέεις ὅτι φταίει ὁ τάδε ή η τάδε. Τελικὰ σε κάτι φταίεις και τὸ βρίσκεις, ὅταν σου τὸ πω. Αὐτὴ τὴ διάκριση ν’ ανακτήσετε στὴ ζωή σας. Να εμβαθύνετε στὸ καθετὶ και νὰ μην τὰ βλέπετε επιφανειακά. Αν δέν πάμε στὸν Χριστό, αν δέν υπομένομε ὅταν πάσχομε αδικῶς, θὰ βασανιζόμαστε συνέχεια. Τὸ μυστικὸ είναι ν’ αντιμετωπίζει κανεῖς τὶς καταστάσεις με πνευματικὸ τρόπο.

Νὰ έχουμε αγάπη, πραότητα, ειρήνη. Ἐτσι βοηθάμε τὸν συνάνθρωπο μας, ὅταν κυριεύεται ἀπὸ τὸ κακὸ. Μυστικὰ ακτινοβολεῖ τὸ παράδειγμα, ὄχι μόνον ὅταν ὁ άλλος είναι παρὼν ἀλλὰ κι ὅταν δέν είναι. Ν’ αγωνιζόμαστε νὰ στέλνομε τὴν αγαθὴ μας διάθεση. Ἀκόμη και λόγια ὅταν λέμε για τὴ ζωή του άλλου που δέν τὴν εγκρίνομε, αὐτὸς τὸ καταλαβαίνει και τὸν απωθοῦμε. Ενώ αν εἴμαστε ελεήμονες και τὸν συγχωροῦμε, τὸν επηρεάζομε -ὅπως τὸν επηρεάζει και τὸ κακὸ- κι ας μην μὰς βλέπει.

Νὰ μην αβανακτοῦμε με εκείνους που είναι βλάσφημοι, αντίθετοι, διώκτες κ.λπ. Η αβανάκτηση κάνει κακὸ. Να προσευχηθοῦμε γι’ αὐτοὺς. Ὁ χριστιανὸς έχει αγάπη και ευγένεια και φέρεται ἀνάλογα».

Πηγή: Περιοδικὸ «ΠΡΩΤΑΤΟΝ», 121 (Ιαν. – Μάρ. 2011)

3. Ποιο είναι τὸ «μυστικὸ» για νὰ ζήσει κανεῖς γνήσια τὴν Πίστη μας;

ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΜΑΣ

«Μοναχά σας λέγω και σας φανερώνω τέσσερα μυστήρια, τα αναγκαιότερα της πίστεώς μας:

Το πρώτον είναι να αγαπάτε τους εχθρούς σας και να τους συγχωράτε με όλην σας την καρδίαν εις ότι και αν σας έφταιξαν.

Το δεύτερον είναι να εξετάζετε να ευρίσκετε Πνευματικόν καλόν και να του ειπήτε ο καθένας έτσι: Εγώ, πνευματικέ μου, έχω να κολασθώ διατί δεν αγαπώ τον Θεόν και τον αδελφόν μου. Εγώ είμαι αχάριστος εις τον Θεόν μου δια τα τόσα καλά που μου εχάρισε... Και να φυλαχθής, να μη του κρύψης καμίαν αμαρτίαν, αλλά να τες ειπής όλες χωρίς εντροπήν...

Το τρίτον είναι όταν σε ελέγξη ο πνευματικός, εσύ να μη ρίξης την αφορμήν εις άλλον, αλλά να κατηγορήσης του λόγου σου και να ειπής το κακόν σου το κεφάλι εις όλα σου έφταιξε...

Το τέταρτον είναι ότι και να σου ειπή ο πνευματικός και ότι σε νουθετήση να τα βάλης μέσα εις τον νούν σου και επάνω εις τον κεφάλι σου, και να αποφασίσης πλέον με στερεάν γνώμην οπού καλύτερα να αποθάνης, παρά να ματαπέσης και να αποκάμης τα όμοια αμαρτήματα...

Μάλιστα ύστερα από την καθαράν εξομολόγησιν να συχνοκοινωνάτε τα Άχραντα Μυστήρια, διατί ο θάνατος έρχεται ωσάν κλέπτης έξαφνα και ημπορεί να μας εύρη ανέτοιμους και τι γενόμεσθε;»

4. Πότε να μιλάει κανείς και πότε να σιωπά; Υπάρχει καλή και κακή σιωπή;

Βεβαίως. Όπως υπάρχει η καλή σιωπή, υπάρχει και η κακή. Όπως υπάρχει η καλή ομιλία, υπάρχει και η κακή.

Καλή σιωπή είναι η ταπεινή, η εσωτερική, αυτή, που συνοδεύεται με προσευχή, και γεμίζει την ψυχή με χαρά. Κακή σιωπή είναι εκείνη, που την συνοδεύει η δειλία, η εσωτερική κατάκριση, η ολιγοπιστία, η θλίψη, η απόγνωση.

Καλή ομιλία είναι εκείνη, που λέγει τα σωστά και αναγκαία. Κακή ομιλία είναι η αργολογία, η ευτραπελία, η κολακεία, η υποκρισία, ο θυμός, η οργή, η αισχρολογία, η κατάκριση, η συκοφαντία και όλα τα παρόμοια.

Πρέπει λοιπόν να αποκτήσουμε "νουν Χριστού" (Α' Κορ. β' 16), ώστε να μπορούμε να διακρίνουμε πότε θα πρέπει να μιλήσουμε και πότε θα πρέπει να σιωπήσουμε.

5. Πώς και γιατί νηστεύουμε την Τετάρτη και την Παρασκευή;

Ο μοναχός Γαλακτίων Ίλλιε, κοινοβιάτης στη μονή Συχάστρια τής Ρουμανίας από τό 1918, τηρούσε μέ ακρίβεια τή νηστεία.

Άν δέν τελειώνε τόν μοναχικό του κανόνα, δέν έτρωγε τίποτα. Τήν Τετάρτη καί τήν Παρασκευή νήστευε μέχρι τό βράδυ, τήν ώρα πού έβγαιναν τ' άστέρια.

Τότε έκανε τόν σταυρό του, ζητούσε συγχώρηση άπ' όλου, έπαιρνε αντίδωρο και ύστερα έτρωγε. -Γέροντα, τοϋ εΐπε ό μαθητής του, ή μέρα εΐναι μεγάλη, κι εσύ ήλικιωμένος και άδύνατος. Δέν εΐναι καλύτερα νά τρώς τό φαγητό σου νωρίτερα;

-Κάποτε, άποκρίθηκε εκείνος, ένας άγιος εΐδε νά πηγαίνουν κάποιο νεκρό στόν τάφο. Μπροστά και πίσω τών συνόδευαν δυό ώραϊοι άγγελιοι. «Ποιοί εΐστε εσεΐς;» ρώτησε ό άγιος. «Εγώ όνομάζομαι Τετάρτη και εγώ Παρασκευή!» άπάντησαν οι άγγελοι. «Ήρθαμε εδω, μέ έντολή τοϋ Κυρίου, νά βοηθήσουμε αύτή τήν ψυχή, γιατί σ' όλη τή ζωή της νήστευε τήν Τετάρτη και τήν Παρασκευή για νά τιμήσει τά Πάθη τοϋ Κυρίου.» Από τότε, συμπλήρωσε ό π. Γαλακτίων, δέν έφαγα ποτέ πιά αυτές τις μέρες, για νά μέ βοηθήσουν κι έμένα ή Τετάρτη και ή Παρασκευή τήν ώρα τοϋ θανάτου μου.

Απόσπασμα από τό βιβλίο «Εμφανίσεις και θαύματα τών Αγγέλων», εκδ. Ίερās Μονής Παρακλήτου Ξρωπός Αττικής 2007, σελ.259-260

6. Πώς ένας Θεός παντοδύναμος, που είναι πανταχού παρών και τα πάντα πληρών, μοιάζει «αδύναμος» να σταματήσει το κακό;

Κάνοντας καλό λογισμό και θεωρώντας πώς κρύβει αληθινή αγωνία για απάντηση, ταπεινά καταθέτουμε τα εξής:

Πράγματι ο Θεός βρίσκεται παντού, και τα πάντα πληροί και τα πάντα κρατεί, αλλά ένοικεί μόνο στους Αγίους, ζώντας μέσα σε αυτούς και γνωριζόμενος διά μέσω αυτών ως όργανων της ενέργειας Του. Οί Άγιοι είναι ζωντανές εικόνες του Χριστού, και κατά την Χάριν, ίδιοι με τον Ίησοϋ. Πράγματι, αφού ανύψωσαν το νοϋ τους προς τις θείες και άναρχες και άθανατες Ακτίνες του Θεού Πατρός, αφού αναγεννήθηκαν κατά Χάριν διά του Λόγου εν Πνεύματι Αγίω και αφού έφεραν πλήρη την όμοίωση προς το Θεό που τους αναγέννησε, εύλογα έλαβαν το όνομα θεοί. "Όχι από την καλλιέργεια των φυσικών προσκαιρών ιδιωμάτων τους, αλλά από τα θεϊα και μακάρια γνωρίσματα διά των οποίων, όσο περισσότερο μετείχαν σ' αυτά, τόσο περισσότερο μεταμορφώθηκαν και θεώθηκαν. "Έγιναν «Καινή κτίση» (Α' Κορ. 5,17), ό καθ'είς «νέος άνθρωπος» (Κολ. 3,10).

Τό θέμα δέν είναι ή πανταχοϋ παρουσία του Θεού, αλλά τό κατά πόσο έμεϊς μετέχουμε σ' αυτήν διά των μυστηρίων, οικειοθελώς και έγκαρδίως, ταπεινά και υπάκουα σ' αυτό που θέλει ό Θεός και όχι ή σκεπούλα μας.

Λέει ό Μέγας Άθανάσιος: «Οί άνθρωποι που είναι φύσει κτίσματα δέν θά μπορούσαν άλλοιώς νά γίνουν υιοί του Θεού, παρά μόνον αν δέχονταν τό Πνεϋμα του Φυσικού και άληθινού Θεού· για νά συμβεί λοιπόν αυτό ό Λόγος έγινε σάρκα (Ίω. 1,14) ώστε νά καταστήσει τό ανθρώπινο, δεκτικό θεότητας και νά τό καλέσει υιό» (Κατά Άρειανών, ΡC 26, 273Α).

Ό άγιος Διάδοχος έπίσκοπος Φωτικής διδάσκει ότι μόνο ό Θεός είναι κατά φύσιν άγαθός. Ό άνθρωπος γίνεται άγαθός με την έπιμέλεια της διαγωγής του μέσω του όντος άγαθοϋ, δηλ. του Θεού. Τό κακό ούτε φυσική ύπαρξη έχει ούτε είναι κανείς έκ φύσεως κακός. Ό Θεός δέν έπλασε τίποτε κακό. Όταν κανείς επιθυμήσει τό κακό, τότε τό άνύπαρκτο αρχίζει και γίνεται ύπαρκτό, όπως τό θέλει εκείνος που τό κάνει.

Σέ άλλο σημείο πάλι ό Μέγας Άθανάσιος χρησιμοποιεί τό εξής παράδειγμα: «Όπως αν κάποιος κλείσει τά μάτια του, ενώ λάμπει ό ήλιος και ή γή φεγγοβολεί από τό φώς του, ανακαλύπτει μέσα του τό σκοτάδι, τό όποίο δέν ύπάρχει στην πραγματικότητα, και περπατᾷ στό εξής περιπλανώμενος και πολλές φορές πέφτει ή βαδίζει προς τους γκρεμούς και νομίζει πώς δέν ύπάρχει πλέον φώς, έτσι και οι ψυχές των ανθρώπων. Έπειδή έκλεισαν τά μάτια τους διά των οποίων μπορούν νά βλέπουν τό Θεό, έπιθύμησαν και βρήκαν τά κακά τους, διαπράττοντάς τα, νομίζοντας μάλιστα ότι κάτι κάνουν. "Έτσι ενώ ή ψυχή δημιουργήθηκε νά βλέπει τό Θεό, εκείνη έπεζήτησε τά φθαρτά και τό σκότος. ...Άλλαξε κατεύθυνση και ξεχασε ότι είναι πλασμένη κατ' εικόνα και καθ' όμοίωσιν του Θεού...Αφού βγήκε από τόν έαυτό της, έχοντας χάσει και τό Θεό, κατασκευάζει τά άνύπαρκτα και βλέπει μόνο εκείνα τά όποια προσπίπτουν στις αισθήσεις». (Κατά ειδώλων, σελ.90-96, τ.1 ΕΠΕ).

"Έτσι, ή απάντηση σε αυτούς που άποροϋν για τά πολλά κακά και δεινά του κόσμου και μέμφονται τόν Θεό που δέν τά καταργεί ως Παντοδύναμος και πανταχοϋ Παρών είναι:

Έκτός από την αμαρτία, κανένα πράγμα από τά του βίου αυτού δέν είναι πραγματικά κακό, έστω και αν προξενεί κάκωση, ούτε ό ίδιος ό θάνατος.

Άμαρτία έστιν ή άπιστία στον Χριστό. Από την άμαρτία έπέρχεται σε μᾶς έμφύλιος στάσις και σύγχυσις που προκαλεί κάθε είδος κακίας και ένοικίζει τόν αρχηγό της κακίας μέσα στους άπιστους στασιάρχες και στασιαστές· ό αρχηγός αυτός, ό σατανᾶς, μετασκευάζει σε θηρία αυτούς στους όποιους εισοικίζεται, δέν είναι δέ ύπερβολή νά ποϋμε ότι τους προετοιμάζει νά άποκτήσουν ήθος δαιμόνων. Και έτσι από τότε που ό αρχάγγελος έσφόρος έξέπεσε από άγαθός άγγελος, όπως τόν είχε δημιουργήσει ό Θεός, έγινε με τή δική του προαίρεση άνθρωποκτόνος και μισάνθρωπος διάβολος, άντιστεκόμενος στις βουλές του Θεού, διαβάλλοντάς τις στους ανθρώπους, ποθώντας νά τους καθιστᾷ και αυτούς άνθρωποκτόνους και άντιπάλους στό Ζωοδότη Χριστό.

Άφοῦ λοιπόν ὅλη ἡ Κτίσις εἶναι τρεπτή, πλήν τῶν ἀγγέλων πλέον, ἡ ὄρατὴ καὶ ἡ ἀόρατὴ, ἡ αἰσθητὴ καὶ ἡ ἀναίσθητη, ἡ λογικὴ καὶ ἡ ἄλογη, μόνο ἡ λογικὴ φύσις τοῦ ἀνθρώπου ἔχοντας τὸ αὐτεξούσιο, μπορεῖ ἐθελούσια, ἀφέαυτῆς, ἢ νὰ ἀναχθεῖ στοῦ ἀγαθότερο ἢ νὰ ἐκπέσει στοῦ χειρότερο. Ἡ νὰ προσηλωθεῖ στη βούληση τοῦ Θεοῦ στήν ὁποία προστίθεται σ'αὐτήν γιά πάντα ἡ προκοπή καὶ πρόοδος πρὸς τὸ καλύτερο, ἢ νὰ ἀντιπαχθεῖ στη βούληση τοῦ Θεοῦ, στίς ἐντολές Του, ὁπότε δικαίως ὁ Θεὸς παραχωρεῖ νὰ ὑποπέσει ἄθλια καὶ καὶ νὰ ἐκπέσει στοῦ χειρότερο.

Ἔχουμε γίνει ἀπὸ τὸν Θεὸ αὐτεξούσιοι καὶ ἐλάβαμε μέσα μας τὸ ἡγεμονικὸ τῆς ψυχῆς ὡς ἐξουσιαστικὴ δύναμη κατὰ τῶν παθῶν, τοῦ δόλου, τῆς κακίας, χωρὶς κανένας νὰ μᾶς κυριαρχεῖ ἢ νὰ μᾶς ἐκβιάζει. Ὁ Τριαδικὸς Θεὸς πλάττοντας τὸν ἄνθρωπο αὐτεξούσιο, τὸν ἀξίωσε μεγάλης προνοίας ὥστε χρησιμοποιώντας σωστά τὸ αὐτεξούσιο νὰ κλίνει ὄχι πρὸς τὸ κακὸ, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀγαθὸ. Αὐτεξούσια γίνονται κανεὶς καλὸς ἢ κακός. Ὁ Ἀγαθὸς Θεὸς εἶναι ἀπείραστος κακῶν.

Ποῦ εἶναι λοιπόν ἐκεῖνοι πού μέμφονται τὸν Θεὸ γιά τὰ δεινὰ τοῦ κόσμου, τὰ δεινὰ τῶν ἀνθρώπων; Ἄν ὁ Θεὸς καταργήσει τὸ αὐτεξούσιο τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, κάνοντάς τον μόνο ἀγαθὸ, τότε καταστρέφει τὸ ἴδιο τὸ πρόσωπο, τὴν ἴδια τὴ δημιουργία, τὴν ἐλευθερία ἐπιλογῆς, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ παρουσιάζεται ὄχι μόνο ὡς ὑπεύθυνος τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀγαθότητος, κάτι πού δὲν θὰ ἄρесе σέ ὅλους, ἀλλὰ καὶ ὡς αὐτὸς πού θὰ ἀκυρώνει τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό, ἀφοῦ ὡς ἐλεύθερος Θεὸς θὰ καταλύει τὸ ἴδιωμα τῆς ἐλευθερίας ἀπὸ τὸν κατ' εἰκόνα Θεοῦ δημιουργημένο ἄνθρωπο.

Ἐν τούτοις, ὁ Θεὸς δὲν εἶναι ἄδικος, ἀλλὰ κατὰ πάντα Δίκαιος καὶ Ἀγαθός.

Ἐπιτρέπει καὶ παραχωρεῖ, ἐξαιτίας τῆς ἁμαρτίας, τὸ φερόμενο ὡς κακὸ, θεομηνίες, πολέμους, πείνα, διαζύγια, ἀρρώστιες, βάσανα καὶ πόνους, ἀποτυχίες, θλίψεις, θανάτους, μὲ σκοπὸ νὰ δώσει τὴν ἔσχατη εὐκαιρία στὸν καθένα πού ἐπέλεξε τὴν ἁμαρτία, τὸ ὄντως κακὸ, νὰ γλυτώσει διὰ τῆς μετανοίας ἀπὸ τὴν αἰώνια καταδίκη. Ἡ τεράστια ὅμως ἀδικία πού συντελεῖται ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο πρὸς τὸ Θεὸ εἶναι νὰ ρίχνει, τυφλωμένος, τὰ βάρη καὶ τίς εὐθῦνες στοῦ Θεοῦ, ἀποκομίζοντας τὸ κρῖμα γιά τὸν ἑαυτό του.

Χρειαζόμαστε, ἀδελφοί μου νοῦν Χριστοῦ, τὸ φρόνημα τῶν Ἁγίων, γιά νὰ κατανοήσουμε εἰς τέλος τὴν αἰτία τοῦ κακοῦ, ἢτοι τῶν δεινῶν πού μαστίζουν τὴν ἀνθρωπότητα. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὁ ἀνθρωποκτόνος διάβολος ἐξεγέρθηκε ἀπὸ φθόνου καὶ μῖσος ἐναντίον μας. Ἐν τούτοις, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ζωῆς, ὁ Χριστός, ὁ Μεσσίας, κινήθηκε γιά χάρη μας ἀπὸ ὑπερβολικὴ φιλάνθρωπία καὶ ἀγαθότητα. Καὶ ὅπως ὁ διάβολος ἄδικα ἀγάπησε τὴν ἀπώλεια τοῦ πλάσματος τοῦ Θεοῦ, ἔτσι ὁ Πλάστης δίκαια ἀγάπησε τὴ σωτηρία τοῦ πλαστοουργήματος καὶ ἀπέθανε διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ ἀνέστη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.

«Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον.» (Ἰω. 3,16) «...ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι τὸν διάβολον, καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας.» (Ἐβρ. 2, 14-15)

Ἀπὸ αὐτὸ ἐγίνε ὀλοφάνερη ἡ δικαιοσύνη. Ἐπρεπε δὲ νὰ διδαχθοῦν καὶ οἱ ἄνθρωποι νὰ ἐπιδεικνύουν τὴ δικαιοσύνη μὲ ἔργα ἐδῶ, κατὰ τὸν καιρὸ τῆς θνητότητος, ὥστε παίρνοντας δύναμη νὰ τὴ διατηροῦν σταθερὰ τὸν καιρὸ τῆς ἀθανασίας. Ἄς μὴν κατηγορεῖται στοῦ ἐξῆς ὁ Θεὸς γιά τὸ κακὸ καὶ τὰ δεινὰ πού ἡ ἁμαρτία σωρεύει στή ζωὴ μας. Αὐτὴ, ἡ ἁμαρτία, εἶναι τὸ μόνο καὶ μοναδικὸ κακὸ, ἡ μόνη καὶ μοναδικὴ ἀδικία. Μέγας εἶ Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου καὶ οὐδεὶς λόγος ἐξαρκέσει, πρὸς ὕμνον τῶν θαυμασίων σου.

π. Αθανάσιος Μηνάς

7. Πῶς μπορεῖ νὰ αντιμετωπισθεῖ τὸ ἀγχος;

Τὸ ἀγχος εἶναι ἀναμφιβόλως ἓνα πληθωρικὸ ψυχολογικὸ χαρακτηριστικὸ τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἐποχῆς μας. Οἱ χαρακτηρισμοί: ἀγχώδης ἀντίδραση, ἀγχογόνος κατάσταση ἀνθρώπινης ζωῆς, ἀγχωτικὸς τύπος καὶ ἄλλοι παρόμοιοι καὶ σχετικοὶ μὲ τὴν ἔννοια τοῦ ἀγχους χαρακτηρισμοί, ἀκούγονται συχνὰ στήν καθημερινή μας ζωὴ.

Στὸ ἐπίπεδο τῆς ἐπιστημονικῆς ψυχολογικῆς ἔρευνας τὸ ἄγχος ἐντοπίσθηκε ὡς νοσογόνον σύμπτωμα ἀνθρώπινης συμπεριφορᾶς, κατὰ τὸ δεύτερο ἡμῖσι τοῦ 19ου αἰῶνος, στὸ πλαίσιο τῆς ἀναπτύξεως τῶν διαφόρων θεωριῶν τῆς Ψυχολογίας τοῦ Βάθους (τοῦ ἀσυνειδήτου).

Ἀλλὰ τὸ ἄγχος ὑπῆρχε πάντοτε στὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ, ἀπὸ κάποια χρονικὴ στιγμή καὶ ἐξῆς, ὡς λανθάνον αἴτιο ἐνδεχόμενης ψυχικῆς διαταραχῆς, μικρῆς ἢ μεγάλης ἐκτάσεως. Ἀπλῶς κατὰ τὸ δεύτερο ἡμῖσι τοῦ 20ου αἰῶνος οἱ συνεχεῖς, μεγάλες καὶ συχνὰ ἐκπληκτικὲς ἀλλαγές συνθηκῶν καὶ ὄρων ἀνθρώπινης ζωῆς, ὀφειλόμενες στὴν ταχεία ἐξέλιξη τῶν ἐπιστημῶν καὶ μάλιστα τῆς τεχνολογίας, ὅπως καὶ στὴ σχετικὴ συνεργία λοιπῶν κοινωνικῶν, ἰδεολογικῶν καὶ πολιτισμικῶν παραγόντων, συνετέλεσαν στὴν ἔντονη διέγερση τοῦ ἀνθρώπινου ψυχισμοῦ, μὲ συνέπεια τὴν ἐκδήλωση ψυχολογικῶν προβλημάτων ἀλλὰ καὶ ψυχοπαθολογικῶν συμπτωμάτων μὲ κορυφαῖο, συχνὰ, χαρακτηριστικὸ τὸ ἄγχος.

Τὸ ἄγχος γεννήθηκε στὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ στὸν παράδεισο ἀμέσως μὲ τὴν πτώση τοῦ ἀνθρώπου στὴν ἀμαρτία. Ἡ παράβαση τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ, ποὺ προῆλθε ἀπὸ τὴ θανατηφόρο παρακοὴ τοῦ Ἀδάμ, βιώθηκε καὶ ἐκδηλώθηκε ἤδη μέσα στὸν παράδεισο ὡς ἀγχογόνος ἀντίδραση στὰ ἀποτελέσματα τῆς παρακοῆς αὐτῆς, ἐπὶ τοῦ ψυχοσωματικοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ἀδαμικοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ πρώτη ἀγχωτικὴ ἀντίδραση τοῦ ἀδαμικοῦ ζεύγους σχετίζεται μὲ τὴν μεταπτωτικὴ αὐτοσυνειδησία τοῦ ζεύγους αὐτοῦ· «καὶ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν, καὶ ἔραψαν φύλλα συκῆς καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα» (Γεν. 3,7).

Ἡ προσεκτικὴ μελέτη τοῦ στίχου αὐτοῦ δείχνει ὅτι οἱ παραβάτες τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ, μόλις ἔφαγαν τὸν ἀπαγορευμένο καρπὸ, βρέθηκαν μπροστὰ σὲ μία εἰκόνα τοῦ ἑαυτοῦ τους, τόσο ἀποκρουστικὴ στὰ μάτια τῆς αὐτοσυνειδησίας τους, ὥστε ἀμέσως, χωρὶς τὴν παραμικρὴ χρονοτριβή, προσπάθησαν νὰ καλύψουν τὴν ἀσημοσύνη τῆς ψυχικῆς, ἀπαράδεκτης γι' αὐτούς, εἰκόνας τους.

Ἔτσι στὸ Γεν. 3,7 ἔχουμε δύο σημαντικὰ ὑπαρξιακὰ γεγονότα τῆς ζωῆς τῶν παραβατῶν αὐτῶν τὴν ἀπαράδεκτη γι' αὐτοὺς μεταπτωτικὴ αὐτοσυνειδησία τους καὶ τὴν κάλυψη τῆς εἰκόνας τῆς αὐτοσυνειδησίας τους αὐτῆς, μὲ τέτοια συνάφεια μεταξύ τους, ὥστε νὰ μαρτυρεῖται ἐντυπωσιακὰ ὁ ἀγχώδης χαρακτήρας τῆς ἀμεσότητος μὲ τὴν ὁποία ἔσπευσαν, εὐθύς ἀμέσως, νὰ πραγματοποιήσουν τὴν κάλυψη αὐτῆ, τῆς κακοποιημένης ἀπὸ τὴν ἀμαρτία προσωπικῆς τους εἰκόνας.

Ἐξάλλου ἡ δευτέρη ἀγχώδης ἀντίδραση τοῦ ἀδαμικοῦ ζεύγους στὴν ἀποτρόπαια αὐτῆ εἰκόνα τους, ἦταν ἡ ἄμηση, ἐσπευσμένη, ἀπόκρυψη τους πίσω ἀπὸ τὰ δέντρα τοῦ παραδείσου, ὅταν «ἤκουσαν τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλινόν» (Γεν. 3, 8). Τὸ ἠχητικὸ ἐρέθισμα τῆς φωνῆς τοῦ Θεοῦ τοὺς προκάλεσε ἔντρομη φυγὴ καὶ κρύψιμο. Ἔτσι «ἐκρύβησαν ὁ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου».

Ὅταν ὁμως ὁ Θεὸς ἐκάλεσε ὀνομαστικῶς τὸν Ἀδὰμ, μὲ τὴν ἐρώτηση· «Ἀδὰμ, ποῦ εἶ;», ἐκεῖνος ἀπήντησε ὁμολογώντας καὶ δικαιολογώντας συγχρόνως τὸ κρύψιμό του πίσω ἀπὸ τὰ δέντρα τοῦ παραδείσου· «τῆς φωνῆς σου ἤκουσα περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ καὶ ἐφοβήθην, ὅτι γυμνὸς εἶμι, καὶ ἐκρύβην». Ἡ αὐτοσυνειδησία τῆς γυμνότητος τῆς εἰκόνας τους ἀπὸ τὰ θεουργὰ χαρίσματα τοῦ «κατ' εἰκόνα» λειτούργησε μὲ ἔντρομη ἀμεσότητα, γιὰ τὴν ἀπόκρυψή τους ἀπὸ τὴν ἐλεγκτικὴ παρουσία τοῦ προσώπου τοῦ Θεοῦ. «Ἐφοβήθην» καὶ «ἐκρύβην»! Φόβος καὶ κρύψιμο, πρὸ τῆς ἐλεγκτικῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ!

Ἄν θὰ θέλαμε νὰ συσχετίσουμε τὶς δύο αὐτὲς λέξεις ἢ ἀντιδράσεις τοῦ πεπτωκότος ἀδαμικοῦ ἀνθρώπου, φόβο καὶ κρύψιμο, μὲ βασικὲς ἔννοιες τῆς Ψυχολογίας τοῦ ἀσυνειδήτου (τοῦ Βάθους), θὰ διαπιστώναμε χωρὶς δυσκολία τὴ σύμπτωση τοῦ ἀδαμικοῦ φόβου μὲ τὸ ἄγχος, ὅπως ἀκριβῶς τὸ ἐννοεῖ ἡ σύγχρονη Ψυχολογία στὴν ψυχοδυναμικὴ του λειτουργία. Ἀλλὰ καὶ τὸ κρύψιμο θὰ μπορούσαμε ἄνετα νὰ τὸ παραλληλίσουμε καὶ μᾶλλον νὰ τὸ ταυτίσουμε μὲ τὴν ἔννοια τῆς ἀπωθήσεως τοῦ ἑαυτοῦ στοὺ ἀσυνειδήτο του, ὅπως ἀκριβῶς τὴν ἀντιλαμβάνεται τὴν ἔννοια αὐτή, στὴ σχέση της μὲ τὸ ἄγχος, ἢ ἴδια Ψυχολογία.

Σύμφωνα μὲ τέτοιες συσχετίσεις μπορούμε νὰ δεχθοῦμε ὅτι ἡ πτώση στὴν ἁμαρτία ἐπεσκότισε πράγματι καὶ ἀχρείωσε σὲ μεγάλο βαθμὸ τὴ χαρισματικὴ (θεουργο) δυναμικὴ τοῦ «κατ' εἰκόνα». Τὸ μεγάλο αὐτὸ δῶρο τοῦ Θεοῦ στὸν πρωτόπλαστο, βυθίστηκε στοὺ σκοτὸς μιᾶς ψυχικῆς πραγματικότητας, ἄγνωστης πλέον καὶ ἀπρόσιτης στοὺ σκοτισμένο λογικὸ του ἀνθρώπου. Θὰ λέγαμε μὲ τὴ γλώσσα τῆς σύγχρονης ψυχολογίας στοὺ ἀσυνειδήτο ψυχισμό του.

Ἔτσι, στοὺ ἐξῆς, οἱ ψυχικὲς ἀντιδράσεις τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου εἶχαν πλέον ἀσυνειδήτες ἀφετηρίες, ἐφόσον ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου, βυθισμένος στοὺ σκοτὸς τῆς ἁμαρτίας, δὲν μπορεῖ πλέον νὰ κατόπτευση φωτιστικὰ τὸ ἀπύθμενο βάθος τῆς ἁμαρτίας αὐτῆς, στὴν ὁποία εἶχε ἤδη δουλωθῆ.

Ἐπομένως ὄχι μόνο τὸ ἄγχος ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπώθηση τοῦ ἑαυτοῦ στοὺ ἀσυνειδήτο ψυχισμό του, εἶναι συμπτώματα τῆς διαβρώσεως τοῦ «κατ' εἰκόνα» ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσία στὴν ἁμαρτία, μὲ κοινὴ ὅμως ἐσωτερικὴ ἁμαρτηρικὴ σχέση, ποὺ οὐσιώνεται στὴ βίωση τῆς ἐνοχῆς γιὰ τὴν παράβαση τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι τὸ ἄγχος ἔχει σαφῶς ἐνοχικὴ ἀφετηρία. Ἐκφράσθηκε ὡς φόβος μπροστὰ στὴν ἀπειλὴ τῆς ἐλεγκτικῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ.

Καὶ εἶναι ἰδιαίτερα ἀξιοπρόσεκτο τὸ γεγονός ὅτι ἡ σύγχρονη Ψυχολογία τοῦ ἀσυνειδήτου, κατανοεῖ τὸ ἄγχος ἐπίσης ὡς ἀσυνειδήτη καὶ διάχυτη στὴ συνολικὴ ὑπαρξὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐνοχικὴ ἀγωνία. Πρόκειται ἀσφαλῶς γιὰ τὸ ἰσχυρότερο πάθος τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς· τὸ βίωμα ἢ τὸ αἶσθημα τῆς ἐνοχῆς, ποὺ ἐξάλλου ἀποτελεῖ καὶ τὸν πυρήνα τοῦ νευρωτικοῦ γενικὰ φαινομένου.

Ἀπὸ τὴν ἄποψη αὐτὴ τὸ ἄγχος ὑποδηλώνει τὴν ἀόριστη, μὴ δυνάμενη νὰ προσδιορισθεῖ ἐξ ἀντικειμένου ἀγωνία ἐνώπιον κάποιας ἀπειλῆς κινδύνου. Τὸ δὲ ἔντονο κινητικὸ – ψυχοδυναμικὸ στοιχεῖο του, ποὺ προεκτείνεται συχνὰ στὴ συμπεριφορὰ τῆς ἀγχωτικῆς ἀντιδράσεως, μὲ μορφὴ ἐπιθετικότητας, ἀποτελεῖ ἀσφαλῶς μαρτυρία τῆς ἐνοχικῆς ἀφετηρίας του.

Ἀλλὰ τὸ ἄγχος, ὡς παθογόνος παράγοντας τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, ὡς πάθος, εἶναι ὑπὸ ὠρισμένους ὅρους, ἐπίδεκτικὸ μιᾶς ἀξιοποιήσεως του ὡς ἐργαλείου πνευματικῆς καὶ μάλιστα νηπτικῆς προκοπῆς. Κατὰ τὸν ἄγ. Μάξιμο, τὰ πάθη, ἂν καὶ δὲν «συνεκτίσθησαν προηγουμένως» στὴν ἀνθρώπινη φύση, εἶναι καλὰ γιὰ τοὺς προχωρημένους στὴν πνευματικὴ ζωὴ. Γιατὶ αὐτοὶ μποροῦν νὰ χρησιμοποιοῦν τὴν ἐμπειρία τῶν παθῶν ποὺ εἶχαν (καὶ τὰ ἐξέβαλαν ἀπὸ τὴ σαρκικὴ τους ἀφετηρία) γιὰ τὴν ἀπόκτηση οὐρανίων ἀρετῶν. Ὅπως τὸ φόβο ὡς μέσο προφυλάξεως ἀπὸ τὴ μέλλουσα τιμωρία ἀλλὰ καὶ τὴ λύπη, ὡς διορθωτικὴ διάθεση, κατὰ τὴ μεταμέλεια γιὰ κάποιο κακὸ, ποὺ διαπράχθηκε κατὰ τὸν παρόντα βίο.

Πρόκειται ἐδῶ γιὰ μία μεταποιητικὴ «κατεργασία» τῆς δυναμικῆς ἐνὸς πάθους σὲ πνευματικὴ λειτουργία ἀρετῆς. Τὴ μεταποιητικὴ αὐτὴ μέθοδο μεταβολῆς μιᾶς ἀρνητικῆς πνευματικῆς ἐμπειρίας σὲ θετικὴ καὶ ἐποικοδομητικὴ ἐνέργεια ἀνωτέρου ἐπιπέδου πνευματικῆς ζωῆς, ἐπισημαίνει καὶ ὁ ἄγ. Μάξιμος σὲ ὀρισμένα σημεία τοῦ συγγραφικοῦ του ἔργου.

Ἐφόσον· «Πᾶν πάθος κατὰ συμπλοκὴν πάντως αἰσθητοῦ τινός, καὶ αἰσθήσεως καὶ «φυσικῆς δυνάμεως», θυμοῦ λέγω τυχόν, ἢ ἐπιθυμίας, ἢ λόγου παρατραπέντος τοῦ κατὰ φύσιν συνίσταται», εἶναι δυνατόν ἕνας «σπουδαῖος» πνευματικὸς ἀγωνιστής, κατὰ τὴν ἐπιδίωξη κάποιας ἀρετῆς νὰ «μεταποίηση ἢ νὰ «μεθορμήση» ἢ νὰ «μετεργασθῆ» ἢ νὰ «ἐπαναγάγη» τὴ φυσικὴ αὐτὴ δυναμικὴ τοῦ πάθους σὲ βιωματικὴ ποιότητα ἀρετῆς.

Εἶναι λοιπὸν δυνατόν ἕνας ἀγωνιζόμενος χριστιανός, ποὺ ἀνήκει σ' ἕνα ἀγχώδη τύπο, νὰ προσπαθήσει νὰ «μεθορμήση» τὴν ἀγχωτικὴ του δυναμικὴ σὲ ὑψηλὰ πεδία πνευματικῆς ζωῆς, ὅπως ἀκριβῶς εἶναι ἡ νήψη, ἡ ἐγρήγορηση, ἡ πατερικὴ προσοχὴ καὶ ἄλλες παρόμοιες πνευματικὲς ἐμπειρίες καὶ ἐνέργειες. Στὴν ἀγιογραφικὴ ἀλλὰ καὶ στὴν πατερικὴ διδαχὴ συναντοῦμε προτροπὲς ποὺ μᾶς προσανατολίζουν στὴν πνευματικὴ ἀξιοποίηση μιᾶς «ἀγχωτικῆς» ἢ «φοβικῆς» δυναμικῆς. Ὅπως ἐνδεικτικῶς:

α) Στὴν Π. Δ. «δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ καὶ ἀγαλλιάσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ» (Ψαλμ β' 11).

β) Στὴν Κ.Δ. «Γρηγορεῖτε οὖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν ἐν ἧ' ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται». «Γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται... μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὖρη ὑμᾶς καθεύδοντας». «Μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε». «Νήψατε, γρηγορήσατε· ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίη.

γ) Κατὰ τὸν ἅγ. Μακάριο τὸν Αἰγύπτιο, αὐτὸς ποὺ θέλει πραγματικὰ νὰ εὐχαρίστησει τὸ Θεὸ καὶ νὰ δεχθεῖ τὴ Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πρέπει νὰ βιάζει τὸν ἑαυτό του στὴν τήρηση ὅλων τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ... ὅπως ἀκριβῶς αὐτὸς ποὺ προσπαθεῖ νὰ μάθει τὴν εὐχὴ καὶ «βιάζεται καὶ ἄγχει». Κι' αὐτὸς λοιπὸν ποὺ θέλει νὰ ἐφαρμόσει τίς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ «βιάζεται καὶ ἄγχει καὶ ἐθίζει ἕθος ἀγαθόν... Καὶ ἐμεῖς λοιπὸν βιασώμεθα καὶ ἄγξωμεν ἑαυτοὺς εἰς τὴν κατόρθωσιν τῶν ἀρετῶν».

Ὁ ἴδιος ἅγιος συνιστᾷ «Πάντοτε ο»=υν ἐν τῇ συνειδήσει ὀφείλεις ἔχειν τὴν μέριμναν καὶ τὸν φόβον.... τὸν φόβον καὶ τὸν πόνον, ὡς φυσικὸν καὶ ἄτρεπτον, τὸν συντριμμὸν τῆς καρδίας πάντοτε πεπηγμένον».

Ἐπίσης, κατὰ τὸν ἀββᾶ Δωρόθεο, ὁ ἀδιαλείπτως προσευχόμενος ἄνθρωπος, ἂν ἀξιωθεῖ νὰ ἀπόκτησει κάποιο χάρισμα γνωρίζει πῶς τὸ κατόρθωσε καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ὑπερηφανευθεῖ γιὰ τὸ χάρισμα αὐτό, ὅτι μὲ τὴ δικὴ του δύναμη τὸ ἀπέκτησε ἀλλὰ τὸ ἀποδίδει στὸ Θεὸ καὶ συνεχῶς τὸν παρακαλεῖ «τρέμων» νὰ μὴ ἀποδειχθεῖ ἀνάξιος αὐτοῦ τοῦ χαρίσματος καὶ στερηθεῖ τῆς βοήθειας του καὶ ἀποκαλυφθεῖ ἔτσι ἡ ἀσθένεια καὶ ἡ ἀδυναμία του.

Ἡ ἀνάδυση τοῦ ἄγχους ἀπὸ ἀσυνειδητες, ἄγνωστες καὶ ἀπρόσιτες ἀπὸ τὸ λογικὸ ἐνδοψυχικὲς ἀφετηρίες, κάνουν πολὺ δύσκολη, ἂν μὴ ἀδύνατη, τὴν κατὰ μέτωπο καταπολέμησή του. Γεγονὸς ποὺ ἀφορᾷ σ' ὅλα τὰ πάθη τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἡ πατερικὴ ἐμπειρία ποὺ ἐπισημαίνει ὅτι ὁ πνευματικὸς ἀγωνιστής δὲν εἶναι ἐκριζωτῆς τῶν παθῶν ἀλλὰ ἀνταγωνιστής, δείχνει ὅτι ἡ μέθοδος τῆς μετοχετεύσεως τῆς ψυχικῆς δυναμικῆς τοῦ πάθους σὲ στόχους πνευματικῆς ζωῆς, δημιουργεῖ ἐλπίδες μιᾶς θεοφιλοῦς ἀξιοποιήσεως τοῦ ἄγχους, σὲ νηπτικούς ἀγῶνες καὶ προσπάθειες φωτιστικῆς αὐτογνωσίας, στὸ κλίμα τῆς ἀδιάλειπτης μνήμης τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς παρουσίας τοῦ προσώπου τοῦ Θεοῦ στὴ προσωπικὴ ζωὴ τοῦ πνευματικοῦ ἀγωνιστοῦ.

Ἄν τὸ ἄγχος βιώνεται ὡς ἕνας ἀνεπιθύμητος ψυχικὸς ἀναγκασμὸς, σὰν μία πιεστικὴ βία στὸν πυρήνα τῆς αὐτοσυνειδησίας τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου, ὁ μόνος τρόπος νὰ ἀνταγωνιστεῖ κανεὶς τὸ ἄγχος εἶναι ἡ ἄσκηση βίας στὴ βία τοῦ πάθους αὐτοῦ. Στὸ σημεῖο τοῦτο εἶναι χρήσιμη ἡ προτροπὴ τοῦ ὁσίου Νείλου τοῦ ἀσκητοῦ· «Θέλησον τῇ βίᾳ τῆς

φιλόθεου σπουδῆς ἐκνικῆσαι καὶ λῦσαι τὴν βίαν (τοῦ ἄγχους)! «Ἡμεῖς τῇ βίᾳ τὴν βίαν καταγωνισώμεθα».

Στὸ ἐρώτημα «πῶς μπορεῖ ἓνας πνευματικὸς ἄνθρωπος νὰ ἀντιμετώπισει καὶ νὰ ἀξιοποιήσει τὸ ἄγχος ὡς ἐργαλεῖο πνευματικῆς προκοπῆς;» μία ἐπιγραμματικὴ – συνοπτικὴ ἀπάντηση θὰ ἦταν, στὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἡ ἐξῆς:

- Νὰ παραδώσει τὸ ἄγχος καὶ τὴν ἀνασφάλεια πού τὸ συνοδεύει στὸ ἔλεος καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

- Νὰ προσπαθήσει νὰ τὸ ἰδεῖ καὶ νὰ τὸ κατανοήσει στὴν ψυχοδυναμικὴ του ἰδιαιτερότητα ὡς φοβίας ἢ ἀόριστης ἀγωνίας ἢ ἀναιτιολόγητης ἐπιθετικῆς παρορμήσεως ἢ τέλος ὡς ἐνοχικῆς φοβικῆς εὐαισθησίας, ὡς παράγοντα τῆς παιδείας τοῦ Κυρίου!

- Νὰ ἐντοπίσει ἐνδεχομένως τὸ ἐνοχικὸ ὑπόστρωμα τοῦ ἄγχους, πού συνήθως ἀποτελεῖ τὴν κυρία ψυχοδυναμικὴ του ἀφετηρία. Ἀπωθημένες ἀμαρτητικὲς ἐμπειρίες, δηλ. ἀνεξομολόγητες ἐνοχές, ἐκδικοῦνται μὲ ἀσυνείδητη ἀγχώδη ἀντίδραση.

- Νὰ συλλάβει τὴν ἀφυπνιστικὴ πνευματικὴ σημασία τοῦ ἄγχους, ὡς ἐρεθίσματος μιᾶς ἐργασίας αὐτογνωσίας μὲ κριτήρια ἀντικειμενικὰ καὶ ὄχι αὐτοδικαιωτικά.

- Νὰ μεταποιήσει τὴ δυναμικὴ τῆς ἀγχωτικῆς ἀγωνίας σὲ νηπτικὸ τρόπο βιώσεως τῆς πνευματικῆς ζωῆς, σύμφωνα μὲ τὴν μνημονευθεῖσα προτροπὴ τοῦ ἁγ. Μακαρίου του Αἰγυπτίου: «Καὶ ἡμεῖς τοίνυν βιασώμεθα καὶ ἄγξωμεν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ταπεινοφροσύνην, τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πραότητα., ἵνα ἀποστείλῃ τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν ὁ Θεός!»!

Ὅντως τὰ ἀντίρροπα τοῦ ἄγχους εἶναι ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ πραότητα!

Ιωάννης Κορναράκης,

Ομότιμος Καθηγητὴς Ποιμαντικῆς Ψυχολογίας καὶ Εξομολογητικῆς Πανεπιστημίου Αθηνῶν

8. Ποιες εἶναι οἱ καθημερινές "ευλαβικές συνήθειες", που στολίζουν τὸ σπίτι του Χριστιανοῦ;

Οἱ ευλαβικὲς λαϊκὲς συνήθειες πού μέσα ἀπὸ τὴν παράδοση ἔχουν περάσει στὴν καθημερινότητα τῆς ζωῆς του Χριστιανοῦ, παρατηροῦμε ὅτι στὶς ἡμέρες μας παραθεωροῦνται, γιὰ νὰ μὴν πούμε περιφρονοῦνται καὶ απορρίπτονται, σαν κάτι μὴ ἀναγκαῖο.

Παρατηροῦμε σὲ πολλὰ σπίτια τὰ ὁποῖα ἐπισκεπτόμαστε, ὅτι τὸ καντηλάκι δὲν ὑπάρχει, τὸ θυμίαμα εἶναι ἀγνωστο καὶ ἀνύπαρκτο, οἱ ἱερὲς εἰκόνες χρησιμοποιοῦνται σαν 'ντεκόρ' γιὰ νὰ στολίσουμε τὸ σπίτι, τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ κατὰ τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ ἀπὸ ὅπου δὲν ἀπουσιάζει γίνεται μὲ βιασύνη καὶ σαν νὰ ντρεπόμαστε ἢ νὰ αισθανόμαστε ἀβόλα τὴν ὥρα πού κάνουμε τὸ σταυρὸ μας!

Κι ὁμως ἀγαπητοί μου αὐτὲς οἱ ἀπλὲς καὶ ευλαβικὲς συνήθειες μας βοηθοῦν νὰ κρατοῦμε τὸ νοῦ μας καὶ τὴν καρδιά μας κοντὰ στὸ Θεό. Μας θυμίζουν καθημερινὰ τὸ Θεό καὶ τὴν ἀγάπη καὶ προστασία πού μας παρέχει, εἶναι ἓνα ελάχιστο δεῖγμα εὐχαριστίας πρὸς τὸν Θεό!

Αὐτὲς οἱ ἀπλὲς καθημερινὲς συνήθειες πού τόσο ἀβασάνιστα απορρίπτουμε καὶ περιφρονοῦμε σαν κάτι πού δὲν εἶναι ἀναγκαῖο, εἶναι αὐτὲς πού καλλιεργοῦν μέσα μας τὴν ευλάβεια καὶ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ μέσα στα σπίτια μας! Ὁχι βέβαια σαν μηχανικὲς κινήσεις συνηθείας ἀλλὰ ὡς ἐκφραση τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ μας πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ. Ὡς μίᾳ ἐκφραση ἀποδοχῆς τοῦ Θεοῦ μέσα στὴ ζωὴ μας καὶ τὰ σπίτια μας!

Θα θυμάστε σίγουρα ὅλοι τὶς συνήθειες πού εἶχαν οἱ πατεράδες καὶ οἱ παππούδες μας τὰ παλαιότερα χρόνια, συνήθειες ἀπλὲς πού ὁμως ἐξέφραζαν τὴν πίστη καὶ τὸν σεβασμὸ τους πρὸς τὸν Θεό, ὅπως γιὰ παράδειγμα ὅτι δὲν ἐράβαν ἢ δὲν κεντούσαν τὶς παραμονές καὶ ἀνήμερα τῶν μεγάλων εορτῶν, ὅτι κάθε πρῶτῃ τοῦ μηνὸς ράντιζαν μὲ ἀγιασμὸ τὰ σπίτια τους, ὅτι δὲν ξεκινούσαν τὴν

δουλειά τους χωρίς να κάνουν το σημείο του σταυρού ή την ώρα που έβγαιναν από το σπίτι τους έκαναν πάντα το σημείο του σταυρού ή το πρωί μόλις ξυπνούσαν έτρωγαν ένα κομματάκι αντίδωρο ή έπιναν λίγο αγιασμό για να ευλογήσει ο Θεός την ημέρα που άρχιζε!

Μέσα από αυτές τις απλές συνήθειες μάθαιναν και τα μικρότερα παιδιά την αγάπη προς τον Θεό. Όχι γιατί τους μιλούσαν μόνο για τον Θεό αλλά γιατί έβλεπαν την παρουσία του Θεού στην καθημερινή ζωή των μεγαλύτερων σαν πράξη, μέσα από το ακοίμητο καντηλάκι που έκαιγε στο σπίτι, μέσα από το σημείο του σταυρού που έκαναν οι μεγαλύτεροι όταν κάθονταν στο τραπέζι, ή άρχιζαν κάποια δουλειά! Ακόμη και κατά το πλύσιμο, που γίνονταν την ημέρα του Σαββάτου απαραίτητα για τι την άλλη ημέρα θα ξημέρωνε Κυριακή, το λούσιμο γίνονταν τρεις φορές εις τύπον της άγιας Τριάδος και η καθαριότητα του σώματος θύμιζε την καθαριότητα της ψυχής που πρέπει να έχουμε για να πλησιάσουμε τον Θεό!

Δεν πρέπει αδελφοί μου να ξεχνούμε ότι αυτές οι απλές πράξεις τυπώνονται στο μυαλό και την καρδιά των μικρότερων παιδιών πολύ πιο καθαρά από ότι τα λόγια τα οποία τους λέμε, διότι βλέπουν την αγάπη και τον σεβασμό απέναντι στο Θεό μέσα από την δική μας ζωή και όχι μέσα από τα λόγια μας!

Δεν θα πρέπει να ξεχνούμε να ανάψουμε το καντηλάκι μας, που τόση θαλπωρή και ζεστασιά μας δίνει καθώς το βλέπουμε να καίει μπροστά στις άγιες εικόνες και συμβολίζει την άσβεστη αγάπη που τρέφουμε προς τον Πλάστη και Δημιουργό μας!

Δεν πρέπει να καταργήσουμε το θυμιάτισμα του σπιτιού μας που συμβολίζει την πνευματικά ευωδία των προσευχών και των παρακλήσεων μας προς τον Θεό, αλλά και την Χάρη του Θεού που ως ευωδία σκεπάζει και ευφραίνει τις καρδιές μας!

Δεν πρέπει αβασάνιστα να καταργήσουμε ευλαβικές συνήθειες αιώνων που αγιάζουν την καθημερινότητα μας, που μεταφέρουν την ζωή μας μπροστά στο θρόνο του Θεού και του την προσφέρουν για να την αγιάσει!

Αυτές οι τόσο απλές συνήθειες κρατούν το νου μας και την καρδιά μας κοντά στο Θεό μας ενώνουν με την ζωή της Εκκλησίας την οποία συνεχίζουν μέσα στα σπίτια μας και αποτελούν το καλύτερο σχολείο για τους νεότερους οι οποίοι ακολουθούν και παραδειγματίζονται περισσότερο από το παράδειγμα μας παρά από τα λόγια μας!

Ιερός Ναός Αρχαγγέλου Ταξιάρχη Χολομώντα Χαλκιδικής

9. Είναι σωστό να φτιάχνουμε Φανουρόπιτα στην μνήμη του Αγίου Φανουρίου;

Είναι ένα λαϊκό έθιμο σχετικά πρόσφατο που έχει γίνει πλέον πανελλήνιο.

Η πίτα του Αγίου Φανουρίου είναι μια νηστίσιμη πίτα που φτιάχνεται στην μνήμη του Αγίου (27/08) και προσφέρεται στους πιστούς ως ευλογία.

Σίγουρα είναι ένα έθιμο που ξεκίνησε από μια ευλαβική χειρονομία των πιστών (κυρίως από το γυναικείο φύλλο και το όνομα του έχει συνδεθεί με την εύρεση απολεσθέντων αντικειμένων αλλά και προσώπων) και δεν νομίζουμε ότι υποκρύπτει κάτι το αντικανονικό ή το άσχημο. Άλλωστε αν επρόκειτο για κάτι το οποίο αλλοίωνε την λατρευτική τάξη και ήταν αντίθετο με την εκκλησιαστική μας παράδοση, η εκκλησία είχε τον χρόνο και τον τρόπο να το διορθώσει και να το αποτρέψει. Βεβαίως προτιμητέο θα ήταν τα κίνητρα και οι εκδηλώσεις να ήταν περισσότερο πνευματικού χαρακτήρα αλλά στο χέρι μας είναι να έχουμε και πνευματική ωφέλεια. Μπορούμε για παράδειγμα να φτιάξουμε εμείς την πίτα και όχι να την αγοράσουμε έτοιμη, να μάθουμε το απολυτίκιο του Αγίου και τον βίο του, να συμμετέχουμε ενεργά στις ακολουθίες που γίνονται προς τιμή του Αγίου και να μην μένουμε μόνο στην προσφορά της φανουρόπιτας.

Άλλωστε ο Άγιος, αυτό είναι που θέλει από εμάς, την ειλικρινή συμμετοχή μας και την προσευχή μας, έτσι ώστε να μεσιτεύει όπως και κάθε Άγιος στον Χριστό, για την σωτηρία της ψυχής μας και αν

κάτι θέλουμε οπωσδήποτε να μας φανερώσει, αυτό ας είναι ο σωστός δρόμος που θα μας οδηγήσει στην αιώνια βασιλεία Του.

10. Πολλοί μας κατηγορούν εμάς τους Ορθοδόξους, ότι πολυασχολούμαστε με τα ουράνια και παραβλέπουμε τα επίγεια. Τι θα μπορούσαμε να τους πούμε;

Ερωτά ο Πασκάλ: «Εάν λύσω όλα τα προβλήματα, όλα ανεξαιρέτως, οικονομικά, βιολογικά, φυσικά, χημικά, τα πάντα, και δεν λύσω ένα πρόβλημα, το πρόβλημα του θανάτου, η επίλυση όλων των άλλων προβλημάτων θα με βοηθήσει στην αντιμετώπιση του θανάτου; Όχι. Αντιθέτως. Εάν λύσω μόνον το πρόβλημα του θανάτου, η άγνοια όλων των άλλων προβλημάτων θα με δυσκολέψει στην αντιμετώπιση του θανάτου; Όχι. Λοιπόν, τι έχω να κάνω; ρωτάει. Να λύσω το πρόβλημα του θανάτου. Ασχολήσου, άνθρωπε, να λύσης αυτό το πρόβλημα. Και αν το λύσης, βρήκες το παν. Υπάρχει κάτι χειρότερο από την απιστία και από τον θάνατο; Δεν υπάρχει. Η κλίμακα σταματάει εκεί πέρα. Εάν λύσης το πρόβλημα του θανάτου, θα βρής το πάν. Το πρώτο, λοιπόν, που πρέπει να σκέπτεται ο άνθρωπος, είναι αυτό. Διότι, όταν όλο τον κόσμο κερδίσουμε, λέει η Εκκλησία, «τότε τω τάφω οικήσωμεν, όπου ομού βασιλείς και πτωχοί». (Νεκρώσιμο κάθισμα του πλ.β' ήχου του "Όρθρου του Σαββάτου"). Δεν λέγει κανείς να δείξουμε τελεία αδιαφορία για τα υλικά, αλλ' η μέριμνα μας γι' αυτά να είναι δευτερεύουσα. «Ζητείτε πρώτον την βασιλείαν του Θεού και την δικαιοσύνην Αυτού και ταύτα πάντα προστεθήσεται υμίν» (Ματθ. 6,33).

Αρχιμ. Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος, «Χριστώ τω Θεώ παραθώμεθα», 2005

11. Πότε κάνουμε το σταυρό μας στις ακολουθίες, αλλά και γενικά όταν βρισκόμαστε μέσα στην Εκκλησία;

Κάνουμε το σταυρό μας:

1. Μόλις ανάψουμε το κερί μας.
2. Όταν μπαίνουμε στους Ιερούς Ναούς και όταν βγαίνουμε από αυτούς.
3. Στην αρχή κάθε ακολουθίας.
4. Σε κάθε Τριαδική εκφώνηση. Δηλαδή κάθε φορά πού θα λέγεται ή θα ψάλλεται το: «Δόξα Πατρί και Υιώ και Αγίω Πνεύματι», ή όταν ακούγεται το «... του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος...».
5. Σε κάθε εκφώνηση της Παναγίας: «Της Παναγίας, αχράντου, υπερευλογημένης, ενδόξου, Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και αειπαρθένου Μαρίας...» που υπάρχει στα Ειρηνικά, Πληρωτικά και Μικρές Συναπτές.
6. Στα Απολυτίκια ή Τροπάρια όταν και όπου ακούγεται το όνομα του Αγίου ή της Αγίας της ημέρας, του Ναού κλπ.
7. Στον Όρθρο, όταν ψάλλεται, επαναλαμβανόμενο, το Μεγαλυνάριο της Παναγίας: «Την τιμιωτέραν των Χερουβείμ και ενδοξοτέραν ασυγκρίτως των Σεραφείμ...». Το σταυρό μας είναι προτιμότερο να τον κάνουμε, όταν φθάνει η ψαλμωδία στο: «...την όντως Θεοτόκον ...», για να τονίζεται η πίστη ότι εγέννησε Θεόν.
8. Στη Μικρή και Μεγάλη Είσοδο, όταν περνούν από μπροστά μας το Ευαγγέλιο και τα Τίμια Δώρα.
9. Στον Τρισάγιο ύμνο: «Άγιος ο Θεός, Άγιος Ισχυρός, Άγιος Αθάνατος, ελέησον ημάς».
10. Στο «Δεύτε προσκυνήσωμεν και προσπέσωμεν...» το οποίο επαναλαμβάνεται τρις. Μαζί με το σταυρό μας σ' αυτήν την περίπτωση κάνουμε κάθε φορά και μία μικρή μετάνοια.
11. Πριν από το τέλος του Εσπερινού, όταν ο Ιερέας λέγει το «Νυν απολύεις τον δούλον σου, Δέσποτα, κατά τὸ ρήμα σου ἐν ειρήνῃ ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου...».
12. Στις απολύσεις των ακολουθιών (Εσπερινού, Όρθρου και λοιπών ακολουθιών), καθώς και στην απόλυση της Θείας Λειτουργίας.

13. Κάθε άλλη φορά, κατά τις διάφορες αιτήσεις του Ιερέα , έφ' όσον αυτό αναπαύει ή ευχαριστεί τον πιστό.

14. Όταν προσκυνούμε τις άγιες Εικόνες ή άγια Λείψανα.

15. Πριν κοινωνήσουμε και μετά τη Θεία Κοινωνία.

ΔΕΝ κάνουμε το σταυρό μας:

1. Όταν μας θυμιάζει ο Ιερέας. Στις περιπτώσεις αυτές αντί Σταυρού, κάνουμε μια υπόκλιση της κεφαλής ευχαριστούντες τον Ιερέα για την τιμή που μας κάνει: Μετά τις άγιες Εικόνες να θυμιάζει και εμάς, ως εικόνες του Θεού! Εάν καθόμαστε , πρέπει να σηκωνόμαστε.

2. Όταν στην αρχή του Όρθρου αναγινώσκεται ο Εξάψαλμος. Το σταυρό μας μπορούμε να κάνουμε στην αρχή και στο τέλος του Εξάψαλμου. Σ' όλη όμως τη διάρκεια αυτού, ακόμη και στο μέσον του, όταν λέγουμε τα «Δόξα... Και νυν... Αλληλουία...» ΔΕΝ κάνουμε το σταυρό μας, αλλά παρακολουθούμε «εν πάση σιωπή και κατανύξει» τον Αναγνώστη, ο όποιος «μετ' ευλάβειας και φόβου Θεού», διαβάσει τον Εξάψαλμο. Διότι ό χρόνος αυτός τής αναγνώσεως προεικονίζει το χρόνο τής Δευτέρας Παρουσίας του Κυρίου, κατά τη διάρκεια του οποίου με φόβο και τρόμο θα αναμένουμε την τελική κρίση Του για εμάς. Και, όπως τότε, έτσι και τώρα θα πρέπει σιωπώντας, όρθιοι, ακίνητοι, χωρίς μετακινήσεις ή, προπαντός, χωρίς και τούς παραμικρούς θορύβους, να παρακολουθούμε την ανάγνωση αυτή. (Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στις εσπερινές ακολουθίες της Μεγάλης Εβδομάδας, οι οποίες είναι ό Όρθρος της επομένης. Διότι τότε, αφηρημένοι, μπαίνουμε στους Ναούς χωρίς να προσέχουμε, εάν εκείνη την ώρα διαβάζεται ο Εξάψαλμος. Σ' αυτές τις περιπτώσεις θα πρέπει να παραμένουμε ακίνητοι στην είσοδο του Κυρίως Ναού και μετά το πέρας της αναγνώσεως να μετακινούμαστε για να καταλάβουμε τη θέση μας).

3. Όταν φιλάμε το χέρι Ιερωμένου. Η συνήθεια ορισμένων να κάνουν το σταυρό τους πριν φιλήσουν το χέρι του Επισκόπου ή Ιερέα ή οποιουδήποτε ρασοφόρου είναι λανθασμένη. Το σταυρό μας τον κάνουμε, όταν ασπαζόμαστε τις άγιες Εικόνες και όχι όταν ασπαζόμαστε το χέρι του Ιερωμένου. Όταν λοιπόν πρόκειται να επικοινωνήσουμε ή να συναντηθούμε με Ιερωμένο, μπορούμε να πούμε «Ευλόγησον, Δέσποτα ή Πάτερ» ή «Την ευχή σας, Σεβασμιώτατε ή Αγιε Καθηγούμενε ή Πάτερ και κάνοντας μία μικρή υπόκλιση της κεφαλής να ασπαστούμε το δεξί του χέρι, όποτε συνεχίζουμε το διάλογο μαζί του, όπως επιθυμεί ό καθένας. Το ίδιο κάνουμε και φεύγοντας από κοντά του. Λέμε, «Την ευχή σας ή Ευλογείτε, Πάτερ», κάνουμε μικρή υπόκλιση, προτείνοντας τις παλάμες μας σταυροειδώς, ασπαζόμαστε τη δεξιά του και φεύγουμε.

4. Όταν λαμβάνουμε το αντίδωρο από το χέρι του Ιερέα, το οποίο (χέρι) στη συνέχεια το ασπαζόμαστε.

π. Γεώργιος Κουγιουμτζόγλου, «Λατρευτικό Εγχειρίδιο», σ. 168,171.

12. «Ου κλέψεις!» Τι ακριβώς είναι η κλοπή και πως θα εξετάσουμε τον εαυτό μας αν έχει πέσει σε αυτό το παράπτωμα;

«Ου κλέψεις». Είναι μία από τις δέκα εντολές, η μελέτη της οποίας είναι διαφωτιστική, για να γνωρίζουμε το πως πρέπει να ζήσουμε.

Δεν θα κλέψεις. Τι σημαίνει αυτό δηλαδή;

Σημαίνει, ότι διατηρώ τον σεβασμό μου, στην δυνατότητα του άλλου, να έχει ιδιοκτησία. Τόσο η Π.Δ. όσο και η Κ.Δ. αποδέχονται την ιδιοκτησία, με τον όρο βέβαια της χρήσεως και όχι του πλουτισμού ή με την προσκόλληση στα υλικά αγαθά. Για αυτό και η φιλαργυρία για τους Πατέρες είναι θανάσιμο αμάρτημα. Φιλαργυρία είναι η μήτηρ πάσης κακίας και βεβαίως ειδωλολατρία, όπως μας λέει ο απ. Παυλος (Νεκρώσατε ουν τα μέλη υμών τα επί της γης, πορνείαν, ακαθαρσίαν, πάθος, επιθυμίαν κακήν, και την πλεονεξίαν, ήτις εστίν ειδωλολατρία – Κολ. 3,5)

Η ιδιοκτησία είναι αντιπροσωπευτική του μόχθου και συνεπώς η κλοπή, είναι πράξη βίας εναντίον του μόχθου του άλλου.

Ποιες είναι οι μορφές της κλοπής;

- η συνηθισμένη απλή κλοπή (το πορτοφόλι, η διάρρηξη κλπ)
- ο δανεισμός χωρίς επιστροφή
- η κατακράτηση δεδουλευμένων (ημερομισθίων κλπ)
- ο μισθός που δίδεται αλλά είναι κάτω του βιοτικού επιπέδου, δηλαδή στα όρια της λιμοκτονίας (στην εμπορική ορολογία λέγεται starvation limit)
- των ιερών αντικειμένων (ιεροσυλία, δηλαδή η κλοπή του ίδιου του Θεού)
- καταπάτηση εκκλησιαστικής περιουσίας
- καταπάτηση του γειτονικού χωραφιού και γενικά ξένης ιδιοκτησίας
- η οποιαδήποτε νοθεία στις εμπορικές πράξεις
- κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας (συγγράμματος, ιδέας κλπ)

Ποια είναι τα αίτια της κλοπής

- η αεργία (όταν δεν θέλω να δουλέψω, ενώ υπάρχει εργασία)
- η οκνηρία (τεμπελιά)
- η ασωτία
- η χαρτοπαιξία

Ποια είναι τα αποτελέσματα της κλοπής;

- ανεντιμότητα
- κοινωνική πληγή
- σημάδι των εσχάτων (και ου μετενόησαν...εκ των κλεμμάτων αυτών, Αποκ. 9,21)
- αιωνία κόλαση (...ούτε πλεονέκται ούτε κλέπται ούτε μέθυσοι, ου λοιδοροί, ουχ άρπαγες βασιλείαν Θεού ου κληρονομήσουσι.. Α΄Κορ. 6,10)

Γράφει ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς: *«Ου κλέψεις, για να μη σε τιμωρήσει πολλαπλά Αυτός που κατεφρόνησες και γνωρίζει όλα τα κρυφά των ανθρώπων, μάλλον, κατά κρυφό τρόπο από τα έσοδα σου τα έντιμα, να δίδεις σε αυτούς που έχουν ανάγκη, για να απολάβεις από τον Θεόν που όλα τα βλέπει και εκατονταπλάσια και την μελλοντική αιώνιον ζωήν»*

Επεξεργασία από ομιλία του μακαριστού Αρχιμ. Αθανασίου Μυτιληναίου, από την εκπομπή «Απανθίσματα» της «Πειραϊκής Εκκλησίας»

13. Γιατί να μην απελπιζόμαστε οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί;

Μέσα από τη δογματική μας συνείδηση οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί αποδεχόμαστε ότι Κύριος του κόσμου και της ιστορίας είναι ο Χριστός. Όποιος γνωρίζει την αλήθεια αυτός ούτε φοβάται ούτε απελπίζεται. Σε απάντηση της ερωτήσεως, "συ ει ο ερχόμενος ή άλλον προσδοκούμεν;" ο Κύριος αποκριθείς είπεν: "πορευθέντες απαγγείλατε ά είδατε και ηκούσατε· τυφλοί αναβλέπουσιν, χωλοί περιπατούν, λεπροί καθαρίζονται, νεκροί εγείρονται, πτωχοί ευαγγελίζονται. "έφθασεν εφ' ημάς η Βασιλεία του Θεού".

Μακάρι να ζήσουμε την αλήθεια αυτή τίμια, βαθειά και ειλικρινά. Είναι ό,τι καλύτερο για μας, τον κόσμο μας, τα παιδιά και τούς νέους για να ανακαλύψουμε το βαθύτερο νόημα της ζωής, την αληθινή φύση του ανθρώπου, την ελευθερία και τη θεογνωσία.

π. Αγαθάγγελος Κ. Χαραμαντίδης, επίσκοπος Φαναρίου

14. Τι είναι οι λογισμοί και από που προέρχονται; Πως αντιμετωπίζονται;

Όταν λέμε λογισμούς, δεν εννοούμε απλώς τις σκέψεις, αλλά τις εικόνες και τις παραστάσεις κάτω από τις όποιες υπάρχουν κάθε φορά και οι κατάλληλες σκέψεις. Οι εικόνες, λοιπόν, μαζί με τις σκέψεις λέγονται λογισμοί.

Ο άγιος Γρηγόριος ο Σιναΐτης λέει: "Οι λογισμοί λόγοι των δαιμόνων εισί και των παθών πρόδρομοι"· δηλαδή, οι λογισμοί είναι λόγια των δαιμόνων και πρόδρομοι των παθών.

Ακόμη, τονίζει ο άγιος, Ισαάκ ο Σύρος, λογισμούς δημιουργεί και “το φυσικόν θέλημα” που υπάρχει μέσα μας, αλλά και οι κλίσεις, οι ροπές που έχει ή ψυχή μας.

Ο άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής τονίζει, ότι ο πόλεμος αυτός είναι πολύ πιο δύσκολος από τον αισθητό πόλεμο “του δια των πραγμάτων πολέμου εστί χαλεπώτερος”.

Η αμαρτία εξωτερικά μπορεί να φαίνεται ένα απλό γεγονός, όπως και ένα τροχαίο ατύχημα ή κάποιο άλλο γεγονός. Για την διαπράξει, όμως, του γεγονότος αυτού έχουν προηγηθεί αλληπάλληλες διεργασίας. Για να γίνει ένας φόνος π.χ. έχουν προηγηθεί στον ανθρώπινο νου χιλιάδες σκέψεις και σχέδια. Ο άνθρωπος νους μέχρι να φθάσει στην διάπραξη του φόνου είχε γίνει ολόκληρο στρατηγείο.

Έτσι συμβαίνει και με την διάπραξη της οποιασδήποτε αμαρτίας. Στο εργαστήρι που λέγεται ανθρώπινος νους, έχει προηγηθεί ολόκληρη μελέτη και επιχείρηση, χωρίς μάλιστα να το αντιληφθεί κανένας!

Και η αρχή ξεκίνησε με έναν απλό λογισμό...

Το να πέραση απλώς από το νου μας μία απλή σκέψις ή μία εικόνα δεν ευθυνόμαστε γι’ αυτό, ούτε και είναι δύσκολο να την αντιμετωπίσουμε. Από τη στιγμή, όμως, που θα ανοίξουμε την πόρτα στη σκέψη αυτή και αρχίσουμε να συζητούμε, να σκεπτόμαστε το λογισμό αυτό, τότε ο λογισμός παίρνει μέρος μέσα μας και γίνεται ένας κυρίαρχος λογισμός.

Ο λογισμός είναι κυρίως η πορεία προς την αμαρτία. Ο άγ. Νικόδημος ο Αγιορείτης θεωρεί ότι ο λογισμός είναι η αρχή, το κέντρο, η ρίζα από όπου αναφύονται ο κορμός, τα κλαδιά και ολόκληρο το δένδρο της αμαρτίας.

Έτσι μπορούμε να διακρίνουμε τρία στάδια για την πορεία προς τη χώρα της αμαρτίας:

1. την προσβολή,
2. τη συγκατάθεση και
3. την αιχμαλωσία.

Πώς λειτουργεί ο μηχανισμός αυτός; Λειτουργεί ως εξής: Κάποιος πονηρός λογισμός (κενοδοξίας, φιλαργυρίας, κατακρίσεως, κ.λ.π.) εισέρχεται στο νου του ανθρώπου. Ο πειρασμός εργάζεται με την φαντασία. Παρουσιάζει την υπόθεση όσο πιο ελκυστική μπορεί. Έτσι η προσβολή γίνεται πιο ελκυστική και δυνατή.

Μέχρι το σημείο αυτό ο άνθρωπος είναι ανεύθυνος. Είναι το πρώτο στάδιο, μία προσβολή, μία επίθεση του εχθρού ή πιο απλά το κτύπημα της πόρτας. Η κατάσταση είναι φυσιολογική. Είναι αδύνατον να υπάρξει άνθρωπος, που να μην δεχθεί την προσβολή. Ο όσιος Εφραίμ ο Σύρος έλεγε ότι όπως μέσα στον κήπο κατά φυσιολογικό τρόπο φυτρώνει μαζί με τα φυτά και η αγριάδα ή όπως τα νησιά κτυπιούνται γύρω – γύρω από τα κύματα, έτσι και ο άνθρωπος οπωσδήποτε θα έλθει σε επαφή με τις προσβολές των λογισμών.

Το εφάμαρτο στάδιο αρχίζει από εδώ και πέρα. Αρχή του αγώνος είναι η προσβολή. Αν ο άνθρωπος την απομακρύνει από το νου του χωρίς καθόλου να την περιεργασθεί, τότε σώζεται και απαλλάσσεται από τις άθλιες συνέπειες που ακολουθούν. Αν, όμως, δεχθεί τη συζήτησι με τον πονηρό λογισμό, ανοίγει την πόρτα στον πονηρό λογισμό που προηγουμένως απλώς του χτύπησε την πόρτα, δημιουργεί τη φιλία και τότε πια φθάνει στη συγκατάθεση για την αμαρτία, που είναι το δεύτερο στάδιο για την εκτέλεση της αμαρτίας.

Ο άνθρωπος τώρα με πρωταγωνιστή τον εαυτό του, στα άδυστα της ψυχής του επιτελεί την αμαρτία: κατακρίνει, βλασφημεί, πορνεύει, μοιχεύει, διαπράττει φόνους και αμέτρητα εγκλήματα και κάνει οτιδήποτε μπορεί να φαντασθεί ο ανθρώπινος νους.

Δεν μένει τίποτε άλλο κατόπιν, παρά το τρίτο στάδιο της αμαρτίας, που είναι η ενεργός διάπραξη της από τον άνθρωπο, που προηγουμένως ο νους του έγινε αιχμάλωτος του λογισμού και δεν τον ορίζει πλέον, αλλά ορίζεται.

Έτσι ο λογισμός, που ξεκίνησε με ένα απλό κτύπημα της πόρτας, την προσβολή, προχώρησε στο άνοιγμα της πόρτας, τη συγκατάθεση, τελικά δεν μπόρεσε να νικήσει και κατέληξε στην διαπράξει της αμαρτίας.

Αυτή είναι η πορεία προς την αμαρτία, που αρχίζει με έναν απλό λογισμό.

Προσβάλλει ο εχθρός τον άνθρωπο με έναν απλό λογισμό ή με μία εικόνα. Όταν τον δεχθεί, τότε γίνεται συγκατάθεσις. Αρχίζει η συνομιλία με τον λογισμό. Από το σημείο αυτό αρχίζει ή ευθύνη του ανθρώπου. Κατόπιν συγκατατίθεται κανείς με ηδονή να πραγματοποιήσει αυτό που του υποβάλλει ο λογισμός και στο τέλος υποδουλώνεται και αιχμαλωτίζεται από το πάθος.

Πώς μπορεί κάποιος να απαλλαγεί από τους λογισμούς;

Οι άγιοι και οι Πατέρες της "Εκκλησίας μας, μας έχουν υποδείξει διάφορους τρόπους αντιμετώπισης των λογισμών.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος μας συμβούλευε να μη τους εκφράζουμε, αλλά να τους πνίγουμε με τη σιωπή

Το γραφικό χωρίο "πως ποιήσω το πονηρόν τούτο ρήμα εναντίον του Θεού" (Γεν. 39,9).(δηλαδή ο φόβος Θεού) Όταν μας τάρασση οποιοσδήποτε παράλογος λογισμός, ας σκεπτώμαστε ότι από τον Θεό δεν μπορεί να κρυφθούν και οι πιο μικρές και παράλογες σκέψεις.

Η μελέτη του νόμου του Θεού, η μνήμη των μελλόντων και τα όσα έκανε ο Θεός για μας, μειώνουν τους πονηρούς λογισμούς και δεν βρίσκουν τόπο μέσα μας.

Η εξαγόρευσή τους. Όπως το φίδι, όταν βγαίνει από την φωλιά του, τρέχει να εξαφανισθεί, έτσι και οι πονηροί λογισμοί, όταν εξαγορευθούν, φεύγουν από τον άνθρωπο. Πρέπει να γνωρίζουμε ότι τίποτε δε χαροποιεί τόσο τους δαίμονες, όσο η απόκρυψις των λογισμών.

Φρόντισε να απαλλαγής από τα πάθη και αμέσως θα διώξεις τους λογισμούς από το νου σου", τονίζει ο αγ. Μάξιμος ο Ομολογητής. Δηλαδή: Για να απαλλαγεί κάποιος από την πορνεία, πρέπει να κοπιήσει σωματικά και να νηστεύει. Για να απαλλαγεί από την οργή και τη λύπη, πρέπει να καταφρονεί την δόξα και την ατιμία και για να απαλλαγεί από τη μνησικακία, πρέπει να προσεύχεται για εκείνον που τον λύπησε.

Γιατί εφόσον δεν υπάρχει συγκατάθεση λογισμών πρέπει να τους εξαγορευόμαστε;

Γιατί δεν γνωρίζουμε περισσότερα εμείς από τον πνευματικό μας. Είναι θέμα κυρίως ταπεινώσης.

Δεν μπορούμε να εμποδίσουμε τους λογισμούς να μην έλθουν, μπορούμε, όμως, να μη τους δεχθούμε. Όπως δεν μπορούμε να εμποδίσουμε τα κοράκια να μην πετάνε από πάνω μας, μπορούμε, όμως, να τα εμποδίσουμε να χτίσουν φωλιά πάνω στα κεφάλια μας.

Ας παρακολουθήσουμε, όμως, για λίγο και τον Μ. Βασίλειο στο θέμα του πολέμου αυτού:

"Πρέπει τις επιθέσεις αυτές να τις αντιμετωπίζουμε με εντατική προσοχή και εγρήγορση, όπως ο αθλητής που αποφεύγει τις λαβές των αντιπάλων με τη ακριβή προφύλαξη και την ευελιξία του σώματος και να αναθέσουμε το τέλος του πολέμου και την αποφυγή των βελών στην προσευχή και την άνωθεν βοήθεια.

Και αν ακόμη ο πονηρός εχθρός κατά την ώρα της προσευχής υποβάλει τις πονηρές φαντασίες, η ψυχή ας μη διακόψει την προσευχή της και ας μη νομίζει ότι ευθύνεται για τις πονηρές επιθέσεις του εχθρού, καθώς και για τις φαντασίες του παραδόξου θαυματοποιού. Αντίθετα ας σκεφθεί ότι οι σκέψεις αυτές οφείλονται στην αναίδεια του εφευρέτου της κακίας και ας επιτείνει τη γονυκλισία και ας ικετεύει τον Θεό να διαλυθεί το πονηρό διάφραγμα των παραλόγων σκέψεων, ώστε χωρίς εμπόδια να πλησιάση τον Θεό.

Εάν, όμως, η βλαβερή επίδρασις του λογισμού γίνει πιο έντονη εξ αιτίας της αναίδειας του εχθρού, δεν πρέπει να δειλιάζουμε, ούτε να αφήνουμε τον αγώνα μας στη μέση, αλλά να υπομένουμε μέχρι τότε που ο Θεός θα δη την επιμονή μας και θα μας φώτιση με τη χάρη του Αγ. Πνεύματος, η οποία τον μεν εχθρό τρέπει σε φυγή, τον δε νου μας τον γεμίζει με θείο φως, ώστε ο λογισμός να λατρεύσει τον Θεό με αδιατάρακτη γαλήνη και ευφροσύνη".

Γενικά οι πατέρες έχουν τρεις τρόπους αντιμετώπισης των αισχρών λογισμών: α) Την προσευχή, β) την αντίρρηση και γ) την περιφρόνηση.

α) Η προσευχή. Είναι αδύνατον ο αρχάριος να διώξη μόνος του τους λογισμούς. Αυτό είναι γνώρισμα των τελείων.

Η νοερά προσευχή, η μονολόγιστος ευχή, το "Κύριε, Ιησού Χριστέ, ελέησόν με", είναι το πιο δυνατό όπλο για να μπόρεση κάποιος να νικήσει τους λογισμούς. "Ιησού ονόματι μάστιζε πολεμίους' ου γαρ εστίν εν γη και ουρανών δυνατώτερον όπλον", τονίζει ο αγ. Ιωάννης της Κλίμακος.

"Το γλυκύτερον Όνομα του Ιησού, συνεχώς και κατανυκτικώς και μετά πόθου και πίστεως εν τω βάθει της καρδίας μελετώμενον, αποκοιμίζει μεν όλους τους κακούς λογισμούς, εξυπνίζει δε όλους τους αγαθούς και πνευματικούς. Και όπου πρότερον εξήρχοντο εκ της καρδίας διαλογισμοί πονηροί, φόνοι, μοιχείαι (Ματθ. 15,19), καθώς είπεν ο Κύριος, εκείθεν ύστερον εξέρχονται λογισμοί αγαθοί, λόγοι σοφίας και χάριτος".

β) Η αντίρρησης. Η προσευχή είναι για τους αρχαρίους και τους αδυνάτους. Εκείνοι που μπορούν να πολεμήσουν ας χρησιμοποιήσουν την αντίρρηση, η οποία συνηθίζει να φιμώνει τους δαίμονες. Ο Κύριός μας με αυτό τον τρόπο νίκησε τους τρεις μεγάλους πολέμους που του προέβαλε ο διάβολος πάνω στο ορός. "Την φιληδονίαν με το ουκ επ' άρτω μόνον ζήσεται άνθρωπος, την φιλοδοξίαν με το ουκ εκπειράσεις Κύριον τον Θεόν σου, και την φιλαργυρίαν με το Κύριον μόνον τον Θεόν σου προσκυνήσεις και αυτώ μόνω λατρεύσεις (Ματθ. 4,10)".

Ο ιερομάρτυς Πέτρος ο Δαμασκηνός μας αναφέρει τα εξής σχετικά: *"Όταν οι δαίμονες υποβάλουν κάποιο λογισμό υπερηφάνειας, τότε να θυμάσαι τους αισχρούς λογισμούς που σου έλεγαν και να ταπεινώνεσαι. Όταν πάλι υποβάλουν τους αισχρούς, να θυμάσαι εκείνους τους υπερήφανους λογισμούς και να τους νικάς με τον τρόπο αυτό, ώστε ούτε να απελπίζεσαι από τους αισχρούς λογισμούς, ούτε να υπερηφανευθείς από τους καλούς"*.

Έτσι όταν κάποιος γέροντας επολεμείτο από τους λογισμούς της υπερηφάνειας, έλεγε στο λογισμό του: "Γέρον, βλέπε τας πορνείας σου" και ο πόλεμος σταματούσε.

Υπάρχουν περιπτώσεις που επιστρατεύει κανείς όλες τις πνευματικές του δυνάμεις, όλους τους αγαθούς λογισμούς και δεν μπορεί να δώξη έναν κακό λογισμό. Ποια είναι ή αίτια; "Επειδή πρώτον δεχόμεθα του κατακρίναι τον πλησίον". Κατακρίναμε τον αδελφό μας και ο λογισμός μας έχασε την δύναμη που είχε προηγουμένως.

Μερικές φορές είμαστε ανόητοι γι' αυτό και μας κυριεύουν οι λογισμοί.

Πολλές φορές, όμως, δεν έχουμε την δύναμη να πολεμήσουμε τους λογισμούς, με αποτέλεσμα να δεχθούμε τέτοιες πνευματικές πληγές που δεν θεραπεύονται ακόμη και με την πάροδο μεγάλου χρονικού διαστήματος.

Γι' αυτό καλλίτερα είναι να καταφεύγει κανείς στην δύναμη της προσευχής και των δακρύων, διότι α) ή ψυχή δεν έχει πάντοτε την ίδια δύναμη, β) ο διάβολος έχει πείρα αρκετών χιλιάδων ετών, ενώ η δική μας είναι πολύ περιορισμένη, με αποτέλεσμα να φύγουμε νικημένοι και πληγωμένοι, αφού ο νους μας πάλι μολύνεται με τις αισχρές φαντασίες, και γ) διώχνει την υπερηφάνεια και δείχνει ταπεινώση όποιος καταφεύγει στον Θεό την ώρα του πολέμου των λογισμών "και ομολογεί τον μεν εαυτόν του ανάξιον και ταπεινόν και αδύνατον εις το να πολεμεί, τον δε Ιησού Χριστόν μόνον δυνατόν και κραταιόν εν πολεμώ, διότι Αυτός μας είπε: "Θαρσείτε, εγώ νενίκηκα τον κόσμον" (Ίωάν. 16,33), δηλαδή, τα πάθη, τους λογισμούς και τον διάβολον".

γ) Η καταφρόνησις. "Εάν ανασχώμεθα σχολάζειν τοις λογισμοίς του εχθρού, ουδέποτε έχομεν αγαθόν τι πράξει, όπερ εκείνος πραγματεύεται". Δηλαδή αν ασχολούμαστε με τους λογισμούς που μας υποβάλλει ο εχθρός, ποτέ δε θα μπορέσουμε να κάνουμε κάποιο καλό, από εκείνα που αυτός πολεμεί.

Η καταφρόνησις και το να μην ασχολήται κανείς με τους λογισμούς του εχθρού, είναι το μεγαλύτερο όπλο και αποτελεί το πιο δυνατό κτύπημα στον διάβολο.

Πρέπει να θεωρούμε τους λογισμούς του σαν ζώφια, σαν γαυγίσματα από σκυλάκια, σαν κουνούπια και στη χειρότερη περίπτωση, σαν την βοή του αεροπλάνου και σαν τίποτε, διότι:

1. Πιστεύουμε στην δύναμη του Αρχιστρατήγου μας Ιησού Χριστού και

2. Πιστεύουμε ότι μετά το Σταυρό και τον θάνατο του Κυρίου μας ο διάβολος δεν έχει καμία ισχύ εναντίον μας, αλλά μένει ανίσχυρος και αδύναμος κατά το γεγραμμένον "του εχθρού εξέλιπον αι ρομφαίαι εις τέλος" (Ψαλμ. 9,6).

Μεγαλύτερη νίκη και εντροπή των δαιμόνων δεν υπάρχει από αυτήν την καταφρόνηση, διότι αυτός που έφθασε σ' αυτό το σημείο, είναι οπλισμένος με την χάρη του Θεού και μένει ασύλληπτος από τους λογισμούς και τους δαίμονες.

Αυτοί είναι οι τρεις τρόποι αντιμετώπισης των λογισμών που προέρχονται κυρίως από τον διάβολο.

Συμπληρωματικά θα μπορούσαμε να πούμε, ότι η μνήμη του θανάτου είναι πολύ ισχυρό μέσο για την κατατρόπωση του λογισμού. Δημιουργεί καρδιακούς πόνους για τα αμαρτήματά μας και προφυλάσσει τον νου μας από τους λογισμούς. Όποιος υπολογίσει την ημέρα που διανύει ως την τελευταία ημέρα της ζωής του, θα περιορίσει σε πολύ μεγάλο βαθμό τους αισχρούς λογισμούς.

Κάθεσαι στο τραπέζι να φας; Να έχεις λογισμούς θανάτου, για να μη σε πειράξει η γαστριμαργία.

Μόνοι μας ας ζωγραφίσουμε στο νου μας την εικόνα των μνημάτων, για να εξαλείψουμε την αναισθησία που έχουμε.

Ο Γέρων Σιλουανός, ο τελευταίος επίσημος άγιος του Αγ. Όρους, έλεγε: "Κράτα το νου σου στον Άδη και μην απελπίζεσαι". Με τον τρόπο αυτό κανένας λογισμός δε θα φωλιάσει μέσα σου.

Επεξεργασία από το βιβλίο του ιερομονάχου Βενεδίκτου Αγιορείτου, «Οι λογισμοί και η αντιμετώπισή τους», εκδ. Συνοδείας ιερ. Σπυρίδωνος Νεοσκητιώτου, Άγιον Όρος 1997

15. «Οφθαλμόν αντί οφθαλμού και οδόντα αντί οδόντος». Είναι δυνατόν;

Την εποχή εκείνη ίσχυε νόμος του Χαμουραμπί, ο οποίος έλεγε «εάν τολμήσει κανείς από την τελευταία κατηγορία ν' αγγίξει ή να υβρίσει κάποιον της πρώτης, φονεύεται. Η Παλαιά Διαθήκη λέει «οφθαλμόν αντί οφθαλμού και οδόντα αντί οδόντος».

Τέτοια γνώση έχουν οι άνθρωποι που στρέφονται εναντίον της Παλαιάς Διαθήκης, ώστε μιλούν ότι η Παλαιά Διαθήκη μιλά για αυτοδικία και ότι λέει να βγάζει ο ένας το μάτι του άλλου και να κόψουμε τη γλώσσα εκείνου που έκοψε τη δική μας γλώσσα και να σκοτώσουμε εκείνον που σκότωσε (το δικό μας άνθρωπο).

Η Παλαιά Διαθήκη δε λέει τέτοια πράγματα. Η Παλαιά Διαθήκη λέει ότι πρέπει να είναι όλοι ίσοι απέναντι του νόμου και ο δικαστής πρέπει να μη προσωποληπτεί κι ο δικαστής πρέπει να αποδίδει το ίσο. Είναι ο περίφημος νόμος της ανταποδόσεως που δεν εφαρμόζεται από τον ίδιο τον παθόντα αλλά από το δικαστή, ο οποίος έχει μπροστά του τον άνθρωπο που έκανε κάτι και εκείνον ο οποίος έπαθε κάτι. Και πρέπει να αποδώσει δικαιοσύνη και στον ένα και στον άλλο. Του δίνει λοιπόν το μέτρο αυτός ο νόμος.

Έτσι θα καταλάβουμε τη συγγραφή στα υψηλά νοήματα της Αποκαλύψεως κι όχι στις λεπτομέρειες τις ιστορικές. Η Παλαιά Διαθήκη μας δίνει υπερφυσικές αλήθειες: να μου αποκαλύψει τον Θεό, τον ένα, τον ζώντα, τον Αληθινό, μας αποκαλύπτει πώς ήρθαμε στον κόσμο και γιατί ήρθαμε στον κόσμο, μας αποκαλύπτει ποιος είναι ο αίτιος του κόσμου, της υπάρξεώς μας κ.λ.π.

Καθ. Νικόλαος Μπρατσιώτης, από ομιλία στο Σεμινάριο Ορθοδόξου Πίστewς

16. Τι είναι αίρεση και τι δεν είναι;

Θα χρησιμοποιήσουμε την ομολογία πίστewς του Αγίου Μάρκου του Ευγενικού αντί άλλης απάντησης: "Πιστεύω και ομολογώ τον Θεό Πατέρα, μόνον άναρχον και αναίτιον, πηγήν και αιτίαν του Υιού και του Αγίου Πνεύματος... Ακολουθώντας, λοιπόν, ολοκληρωτικά τις αποφάσεις των επτά Αγίων Οικουμενικών Συνόδων και των θεοσόφων Πατέρων που διέλαμψαν εις αυτές, πιστεύω εις έναν Θεόν Πατέρα παντοκράτορα ποιητήν ουρανού και γης ορατών τε πάντων και αοράτων και εις ένα Κύριον Ιησούν Χριστόν".

Επομένως, αίρεση είναι η παρέκκλιση από αυτή την επίσημη γραμμή, που χάραξαν οι Άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας μας, δια μέσου των επτά οικουμενικών συνόδων, δηλαδή η αλλοίωση της γνήσιας και αυθεντικής χριστιανικής πίστewς (=η έγκυρη διαδοχή των λόγων του Χριστού από τους Αποστόλους).

17. Τι θα λέγατε για τη μετάφραση των ακολουθιών της Εκκλησίας μας στην καθομιλουμένη Ελληνική;

Ασπαζόμαστε τα λόγια του αιμνήστου Μοναχού Μωυσέως Αγιορείτου από άρθρο του με ανάλογο περιεχόμενο:

«...Αν πούμε «ειρήνη σε όλους» και όχι «ειρήνη πάσι», λύσαμε τα προβλήματα της Εκκλησίας; Η «χάρις» δεν το καταλαβαίνουμε, η «χάρη» το καταλαβαίνουμε; Η «κοινωνία του Αγίου πνεύματος» πώς θα ειπωθεί; Τι σημαίνει, αλήθεια, «ειρήνη», «χάρις», «κοινωνία»;

Είναι, αδελφοί μου, «ιδεαλιστικό τείχος» η θεία Λειτουργία; Δεν μιλώ καθόλου για μαγική γλώσσα εδώ. Η μετάφραση ή η μεταγλώττιση ή όπως αλλιώς την πούμε πιστεύετε ότι θα λύσει το μεγάλο πρόβλημα του μη εκκλησιασμού των πολλών ανθρώπων; Μήπως δημιουργήσει και τότε άλλα ισχυρότερα τείχη; Μήπως έχουμε τότε άλλες διαιρέσεις φοβερές στην Εκκλησία με τη νέα ή την παλαιά γλώσσα, όπως με το νέο ή το παλιό ημερολόγιο, παλαιορθόδοξους και νεορθόδοξους; Αυτοί που εκκλησιάζονται συχνά, συνήθως δεν παραπονούνται. Αυτοί που δεν εκκλησιάζονται, φάχνουν και βρίσκουν προφάσεις για τον δεσπότη, τον παπά, τον ψάλτη, τη γλώσσα και λοιπά. Υπερβάλλω ως καλόγερος;

...Μήπως, αγαπητοί μου, περνά το πνεύμα του κόσμου και στην πνευματική ζωή; Και τα θέλουμε όλα γρήγορα, άμοχθα, εύκολα, πρόχειρα; Αν γίνει σήμερα ένα από τα πολλά επιτυχή γκάλοπ για κατάργηση των νηστειών, ελευθερία των προγαμιαίων σχέσεων, κατάργηση του Όρθρου, τέλεση της θείας Λειτουργίας σε μισή ώρα, οποιαδήποτε ώρα της ημέρας, και ο κόσμος ψηφίσει κατά τη μέγιστη πλειοψηφία «ναι», η Εκκλησία θα πρέπει να υποταχθεί στα αιτήματά της αλλαγής των καιρών; Οι νέοι σήμερα δεν εκκλησιάζονται, γιατί δεν κατανοούν τη γλώσσα της θείας Λειτουργίας, γιατί δεν ακούν εκφώνως τις ευχές του ιερέως, γιατί είναι ψηλά τα τέμπλα, γιατί καθυστερούν το χερουβικό οι ψάλτες; Θεωρείτε ότι είναι σοβαρά τα επιχειρήματα αυτά; Μα έγιναν όλες αυτές και πολλές άλλες αλλαγές στη Δυτική «Εκκλησία» και απέτυχαν παταγωδώς.

18. Τι είναι η βλασφημία κατά του Αγίου Πνεύματος (Μτθ 12,31· Μκ 3,24· Λκ 12,10);

Το μόνο αμάρτημα που δεν συγχωρείται είναι η βλασφημία κατά του Αγίου Πνεύματος, δηλαδή η αμετανοησία. Ο ι. Χρυσόστομος μας λέει ότι δεν είναι τόσο φοβερό το να πέσει κανείς. Αυτό σ' όλους μπορεί να συμβεί. Φοβερό είναι το να μην προσπαθήσεις να σηκωθείς. Να παραμένεις πεσμένος.

Στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο διαβάζουμε: *"πασά αμαρτία και βλασφημία αφεθήσεται τοις ανθρώποις, η δε του Πνεύματος βλασφημία ουκ αφεθήσεται... ούτε εν τω νυν αιώνι ούτε εν τω μέλλοντι"* (Ματθ. ιβ', 31 – 32).

Οι Πατέρες της Εκκλησίας μας διδάσκουν ότι βλασφημία κατά του Αγίου Πνεύματος είναι η συνειδητή αντίθεση στην αλήθεια. Αλλά οι άνθρωποι στην πλειονότητα τους αντιτίθενται ασυνείδητα στην αλήθεια είτε γιατί δεν καταλαβαίνουν είτε γιατί σφάλουν. Πρέπει να πονάμε γι' αυτούς τους ανθρώπους και να προσευχόμαστε γι' αυτούς, ζητώντας από το Θεό να τους βοηθήσει να καταλάβουν την αλήθεια και να τους δώσει τη δύναμη να ζήσουν σύμφωνα μ' αυτή την αλήθεια.

π. Dimitri Dudko (Ρώσος Ιερέας)

19. «Τα καλά και συμφέροντα ταις ψυχαίς ημών...παρά του Κυρίου αιτησώμεθα». Ποια είναι τα "καλά και συμφέροντα";

Τα καλά και συμφέροντα πού ζητούμε από τον Κύριο, δεν είναι εκείνα που οι κοσμικοί άνθρωποι ονομάζουν "καλά και συμφέροντα". Διότι «για τούς πιστούς είναι άλλος ο χαρακτήρας των συμφερόντων, όχι αυτός πού νομίζει ο πολύς κόσμος».

Ο χριστιανός γνωρίζει ότι υπάρχει ψυχή και άλλη ζωή, και βλέπει τα πάντα με το πρίσμα της αιωνιότητας.

Ωστόσο, επειδή οι χριστιανοί πολλές φορές δεν γνωρίζουμε το συμφέρον της ψυχής μας, παρακαλούμε τον Χριστό να μας δίνει ό,τι Εκείνος κρίνει ως συμφέρον.

Λέγει ο ιερός Χρυσόστομος: «Δεν γνωρίζεις εσύ εκείνα που σε συμφέρουν, όπως τα γνωρίζει ο Θεός πολύ καλά. Πολλές φορές ζητάς βλαβερά και επικίνδυνα πράγματα, ο Θεός όμως που ενδιαφέρεται περισσότερο για την σωτηρία σου δεν προσέχει την αίτηση, αλλά σε κάθε περίπτωση φροντίζει για το συμφέρον σου».

Έτσι ο πιστός δεν θλίβεται εάν δεν λάβει εκείνο που ζήτησε, διότι πιστεύει ότι ο Κύριος είναι ο βάθει σοφίας φιλανθρώπως πάντα οικονόμων και το συμφέρον πάντων απονέμων. Και είτε λάβει απάντηση στο αίτημα του είτε όχι, ευχαριστεί και δοξολογεί την αγάπη Του.

Εάν δεν λαμβάνουμε από τον Θεό ό,τι ζητούμε, είναι επειδή ζητούμε λίθο και όχι τον Αρτο της ζωής. «Ας είναι πνευματικά όλα τα αιτήματα σου, και θα λάβεις οπωσδήποτε», τονίζει ο ιερός Χρυσόστομος.

Ο ίδιος ο Κύριος μας προτρέπει να μην ζητούμε ασήμαντα πράγματα, διότι, όπως μας διαβεβαίωσε, ενός έστι χρεία. Κι εμείς στην θεία Λειτουργία ζητούμε από τον θεό τον ουράνιο Αρτο, τον Χριστό. Αυτός είναι το Έν το οποίο μας συμφέρει: Μας φέρει όλους μαζί κοντά στον ουράνιο Πατέρα.

Ιερομονάχου Γρηγορίου, "Η Θ.Λειτουργία", Αγιο Όρος, 2006

20. Γιατί να είναι το Ισραήλ και όχι άλλος ο περιούσιος λαός; Μόνο το Ισραήλ πίστευε εκείνα τα χρόνια στο Θεό; Όλοι οι άλλοι λαοί είχαν διδαχθεί περί Θεού και Τον είχαν απορρίψει;

Κατ' αρχήν είναι ανάγκη να ξεκαθαρίσουμε την έννοια του «αγαπημένου» λαού. Το ότι ο Θεός χρησιμοποίησε ένα λαό στο σχέδιο της σωτηρίας της ανθρωπότητας δε σημαίνει ότι δεν αγαπούσε τους άλλους λαούς.

Αντίθετα, χρησιμοποιεί ένα λαό για την «συστηματικότερη» εφαρμογή του σχεδίου της σωτηρίας όλων των άλλων. Μοιάζει με την προσπάθεια του καλλιεργητή που ξεχωρίζει κάποιο μικρό και προστατευμένο χώρο στο χωράφι του για να σπείρει και να καλλιεργήσει εκεί τα νέα φυτά, τα οποία αργότερα θα μεταφυτεύσει. Δε σημαίνει ότι στην πρώτη φάση της καλλιέργειας αγνοεί το υπόλοιπο χωράφι. Αντίθετα, πράττει έτσι για το καλό της σοδειάς.

Κάπως έτσι κινείται και ο Θεός για τη σωτηρία της ανθρωπότητας. Η ιστορία, όμως, δεν αρχίζει με την επιλογή ενός λαού, αλλά με την επιλογή ενός προσώπου, του Αβραάμ, που εξαιτίας της πίστης του διακρίνεται μέσα από ένα ειδωλολατρικό περιβάλλον.

Προηγουμένως, ο Θεός δεν «έκρυσε» τον εαυτό του από τους ανθρώπους. Όπως φαίνεται από τα πρώτα κεφάλαια της Γένεσης, οι άνθρωποι μετά την έκπτωσή τους από τον παράδεισο επιλέγουν να απομακρυνθούν από το Θεό, και μάλιστα επιδιώκουν –σε μια κίνηση αλαζονείας– το κτίσιμο ενός μοναδικού οικοδομήματος ως έμβλημα της δύναμής τους, το γνωστό πύργο της Βαβέλ που κατέληξε σε αποτυχία της ολοκλήρωσής του.

Μετά από το περιστατικό με το Νώε και τον κατακλυσμό δεν παρουσιάζεται κανένα άλλο πρόσωπο στη Βίβλο που να έχει γνώση του αληθινού Θεού και η ανθρωπότητα φαίνεται να απομακρύνεται εντελώς από κοντά του. Έτσι ο Θεός επιλέγει τον ευλαβή ειδωλολάτρη Αβραάμ που κατοικεί στη Μεσοποταμία, στην πόλη Ούρ, μια πόλη ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα λόγω των σύγχρονων αρχαιολογικών ευρημάτων, και του αποκαλύπτεται.

Ο Αβραάμ δεν είναι «Εβραίος». Δεν είναι καν παλαιστίνιος. (Η Ουρ απέχει εκατοντάδες χιλιόμετρα από την χώρα του Ισραήλ). Η ανταπόκρισή του στο κάλεσμα του Θεού τον κάνει να αφήσει την πατρίδα του και τους συγγενείς του. Ο γιος του Ισαάκ και ο εγγονός του Ιακώβ, που ονομάστηκε Ιούδας, είναι αυτοί που συνεχίζουν μια όμοια προσωπική σχέση με το Θεό. Μέχρι τότε το θέμα της αποκάλυψης του Θεού αφορά ουσιαστικά μία οικογένεια.

Ο Ιουδαϊκός λαός, από απλή οικογένεια που ήταν, διαμορφώνεται με το πέρασμα των χρόνων στο Αιγυπτιακό περιβάλλον, μετά την μετακόμιση του Ιακώβ με τα παιδιά του και τις οικογένειές τους εκεί. Με τη γνωστή ιστορία του Φαραώ και του Μωυσή, ο Εβραϊκός λαός αποκτά εθνική συνείδηση και υπόσταση μετά την απομάκρυνσή του από την Αίγυπτο, όταν αναζητά, με την καθοδήγηση του Θεού, πατρίδα.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι δεν είναι σωστό να μιλούμε για «επιλογή» λαού που προϋπήρχε – οπότε αυτό πιθανόν να άφηνε περιθώρια υποτίμησης άλλων λαών- αλλά για «κατασκευή» νέου λαού που εξυπηρετεί το σχέδιο του Θεού.

Γι' αυτό και ονομάστηκε «περιούσιος», ανήκει στο Θεό, αποτελεί κτήμα του. Εννοείται πως στο μεταξύ οι άνθρωποι είχαν τη δυνατότητα να εντάσσονται στο λαό αυτό, όπως π.χ. συνέβη με τη Ρουθ τη Μωαβίτισσα, που μάλιστα καταγράφηκε και στο γενεαλογικό δέντρο του Χριστού. Παρόλα αυτά, στην Παλαιά Διαθήκη είναι έντονο το στοιχείο της αναγνώρισης μεν της δύναμης του Θεού του Ισραήλ –όταν οι συγκυρίες φέρνουν τους λαούς κοντά, χωρίς αυτό να οδηγεί τους ειδωλολάτρες σε άρνηση της πίστης στους δικούς τους θεούς. Το θέμα αυτό, όμως, σχετίζεται κυρίως με την γενικότερη θρησκευτική αντιληπτική ικανότητα της ανθρωπότητας και την αντίστοιχη ωριμότητα των ανθρώπων της εποχής.

Σοφία Χασιώτη, Δρ. Θεολογίας

21. Είναι σωστό να προσκυνούμε τις Εικόνες; Μήπως συνιστά αυτό ειδωλολατρεία;

Ναι, θα υπήρχε ο κίνδυνος να επρόκειτο για ειδωλολατρική πράξη:

1^ο, αν τα πρόσωπα που αγιογραφούνται δεν ήταν υπαρκτά.

2^ο, αν οι εικόνες εξιστορούσαν γεγονότα ψευδή και μη γενόμενα και

3^ο, αν τιμούσαμε και προσκυνούσαμε το υλικό κατασκευής των εικόνων (ξύλο, χαρτί, γυαλί, χρυσό κλπ) και όχι το εικονιζόμενο πρόσωπο.

Όμως, δεν τιμάμε ούτε λατρεύουμε το ξύλο και τα χρώματα, αλλά τιμάμε τα πρόσωπα, που εικονίζονται μ'αυτά τα υλικά. Επίσης, πως γίνεται να έχουμε τόσες θαυματουργές εικόνες, αν επρόκειτο για ειδωλολατρεία; Τα είδωλα, εν πρώτοις, παριστάνουν ανύπαρκτα όντα, ανύπαρκτους θεούς, που έρχονται στην ύπαρξη μόνο με τις ειδωλικές απεικονίσεις και εξαφανίζονται αμέσως μόλις τα είδωλα καταστραφούν.

Η διδασκαλία της αγίας μητέρας μας Ορθόδοξης Εκκλησίας για την ορθή τιμή και προσκύνηση των αγίων εικόνων είναι σαφής και ξεκάθαρη. Τιμάμε το εικονιζόμενο πρόσωπο. Η προσκύνηση μεταβαίνει στο πρότυπο και όχι στην ύλη.

Η εικόνα, δεν είναι διακοσμητικό στοιχείο, ούτε ακόμη και μια απλή εικονογράφηση της Γραφής. Είναι αναπόσπαστο μέρος της λειτουργίας, αποτελεί « μέσο για να γνωρίσουμε το Θεό και να ενωθούμε μαζί Του».

Οι χριστιανικές εικόνες παριστάνουν υπαρκτά πρόσωπα και γεγονότα, τον Χριστό, την Υπεραγία Θεοτόκο, τους αγίους. Όλες οι σκηνές από τον βίο και την δράση του Χριστού μας είναι ιστορικά γεγονότα. Μόνον εάν δεν είχαν συμβεί, έπρεπε να μη ζωγραφίζονται. Εφ' όσον όμως είναι πραγματικά γεγονότα, η παράσταση τους δεν έχει καμία σχέση προς το ψεύδος των ειδώλων.

Η εικόνα δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά μέσον, με το οποίο ο πιστός ανάγεται εις έννοιαν, μνήμη του θεαρέστου βίου του εικονιζομένου αγίου και έτσι προτρέπεται σε ομοίωσή του, που αποτελεί και την τιμή του εικονιζομένου αγίου ή μάρτυρος

Ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός γράφει: «ο μη προσκυνών εχθρός εστι του Χριστού και της Αγίας Θεοτόκου και των Αγίων, εκδικητής δε του διαβόλου και των δαιμόνων, έργω επιδεικνύμενος την λύπην, ότι οι άγιοι του Θεού τιμώνται και δοξάζονται, ο δε διάβολος καταισχύνεται. Η γαρ εικών θριάμβωσίς εστι και φανέρωσις και στηλογραφία εις μνήμην της νίκης των αριστευσάντων και της αισχύνης των ηττηθέντων και καταβληθέντων».

Η δε Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδος αξιοποιώντας την θεολογική διδασκαλία του Αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού, διεκήρυξε ότι « η της εικόνας τιμή επί το πρωτότυπον διαβαίνει» και όχι στην ύλη από την οποία είναι κατασκευασμένη η ιερά εικόν. Οι εικόνες μάλιστα των αγίων δεν είναι απλές αναμνηστικές παραστάσεις, όπως οι φωτογραφίες των συγγενών και φίλων, αλλά μετέχουν και αυτές στον αγιασμό λόγω της μυστικής και αοράτου σχέσεως τους προς τα πρωτότυπα τους αγίους. Η άκτιστη ενέργεια και χάρη του Παναγίου Πνεύματος, που ενοικεί στους αγίους, χαριτώνει τα σώματα τους, όπως φαίνεται στα άγια λείψανα τους και περνά και στις αγίες εικόνες τους, που για τον λόγο αυτό θαυματουργούν.

Σίγουρα υπάρχουν μεμονωμένα περιστατικά και έκτροπα που γίνονται με τις εικόνες (πχ αναστενάρηδες), όμως αυτά τα φαινόμενα είναι καταδικαστέα από την εκκλησία μας και συνιστούν σε ένα βαθμό λόγω της κακής χρήσης της εικόνας, δεισιδαιμονία. Είναι όμως ελάχιστα αυτά τα παραδείγματα κακής χρήσης εικόνων και δεν μπορούμε, στηριζόμενοι σε μια εκτροπή που μπορεί να υπάρχει, να διαγράψουμε τις εικόνες από την πίστη μας.

22. Τι είναι η καταλαλιά και τι η κατάκριση;

ΚΑΤΑΛΑΛΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΚΡΙΣΙΣ

ΚΑΠΟΙΟΣ Γέροντας, που ερωτήθηκε από τους αδελφούς τί είναι καταλαλιά και τί κατάκρισις, έδωσε τήν ακόλουθη εξήγησι:

Μέ τήν καταλαλιά φανερώνει κανείς τά κρυφά ελαττώματα του αδελφού του. Μέ τήν κατάκρισι καταδικάζει τά φανερά. "Αν ειπή κανείς λόγου χάρι, πώς ό τάδε αδελφός είναι μόν καλοπροαίρετος και αγαθός, άλλα του λείπει ή διάκρισι, αυτό είναι καταλαλιά. "Αν όμως ειπή ότι ό δείνα είναι πλεονέκτης και φιλάργυρος, τοῦτο είναι κατάκρισις, γιατί μέ τό λόγο αυτό καταδικάζει τίς πράξεις του πλησίον του.

Η κατάκρισις είναι χειρότερη από τήν καταλαλιά.

ΠΗΓΑΝ κάποτε αιρετικοί στον Όσιο Ποιμένα κι' άρχισαν νά λέγουν κατηγορίες εναντίον του Αρχιεπισκόπου Αλεξανδρείας. Ο Όσιος τότε σηκώθηκε επάνω, έδωσε εντολή στον υποτακτικό του νά τους έτοιμάση φαγητό και βγήκε έξω από τό κελλί, για νά μή μολύνη τ' αυτιά του.

ΕΝΑΣ Γέροντας πνευματικός συμβουλεύει: "Αν συμβή ποτέ νά κατακρίνης τόν αδελφό σου και σέ τύψη γί' αυτό ή συνειδησί σου, πήγαινε ευθύς νά τόν βρής, εξομολογήσου ότι τόν κατέκρινες και ζήτησε του συγγνώμη. Πρόσεχε στό έξης νά μή σέ παρασύρη ο διάβολος σ' αυτό το αμάρτημα, γιατί η καταλαλιά είναι θάνατος της ψυχής. "Αν έλθη κάποιος άλλος σε σένα κι' αρχίση να κατηγορή και να κατακρίνη ένα τρίτον, πρόσεξε καλά μήπως παρασυρθής και του ειπής: «δίκαιο έχεις, έτσι είναι». Καλλίτερα νά σωπάσης ή να του ειπής: «Έγώ, αδελφέ μου, είμαι καταδικασμένος για τις αμαρτίες μου δέν έχω δικαίωμα νά καταδικάζω άλλον». Μ' αυτόν τον τρόπο και τον εαυτό σου σώζεις και τον αδελφόν σου.

Ο ΑΒΒΑΣ Υπερέχιος δίνει την ακόλουθη συμβουλή στους εγκρατείς και νηστευτάς:

Φάγε κρέας και πιες κρασί και μη κατατρώγης με την καταλαλιά τις σάρκες του αδελφού σου.

Και πάλι:

Καταλαλώντας ο όφισ τον Θεό, επέτυχε νά βγάλη τους πρωτοπλάστους από τον Παράδεισο. Το ίδιο κάνει κι' εκείνος που καταλαλεί τον πλησίον του• βαραίνει την ψυχή του και παρασύρει στο κακό εκείνον που τον ακούει.

ΕΝΑΣ ΑΓΙΟΣ Γέροντας είδε μια μέρα με τα μάτια του κάποιον αδελφό να πέφτη σε βαρύ αμάρτημα, κι' όχι μόνο δεν τον κατέκρινε, αλλά έκλαψε και ειπε: «Αυτός έπεσε σήμερα κι' εγώ έξάπαντος αύριο. Κι' αυτός μεν χωρίς άλλο θα μετανοήση, ενώ εγώ δεν είμαι βέβαιος γι' αυτό».

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ, αλήθεια, ν' άπορη και να εξίσταται ο άνθρωπος και να χάνη κυριολεκτικά το νου του – γράφει ο Άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής – όταν σκέπτεται πως ο μεν Θεός και Πατήρ δεν κρίνει κανένα, όλη δε την κρίσι έχει παραδώσει στον Υιόν Του, ο δε Υιός διδάσκει «μη κρίνετε, ίνα μη κριθήτε» και ο Απόστολος Παύλος επίσης, «μη προ καιρού κρίνετε, έως αν έλθη ο Κύριος» και «εν ω γαρ κρίνεις τον έτερον, σεαυτόν κατακρίνεις», οι δε άνθρωποι, αφήνοντας κατά μέρος τις δικές τους αμαρτίες, αφαιρούν το δικαίωμα του Υιού να κρίνη και, σαν άναμάρτητοι, κρίνουν οι ίδιοι και καταδικάζουν ο ένας τον άλλον; Ο Ουρανός εξίσταται γι' αυτό κι' η γη φρίπτει, ενώ αυτοί, σαν αναισθητοι, δε νοιώθουν καμμιά ντροπή.

ΕΝΑΣ μοναχός σ' ένα Κοινόβιο, αμελής στα πνευματικά, έπεσε βαρειά άρρωστος κι' ήλθε η ώρα του να πεθάνη. Ο Ηγούμενος κι' όλοι οι αδελφοί τον περικυκλώσανε για να του δώσουν θάρρος στις τελευταίες του στιγμές. Παρατήρησαν όμως έκπληκτοι, πως ο αδελφός αντίκρυζε τον θάνατο με μεγάλη αταραξία και ψυχική γαλήνη.- Παιδί μου, του είπε τότε ο Ηγούμενος, όλοι εδώ ξεύρομε πως δεν ήσουν και τόσο επιμελής στα καθήκοντα σου. Πώς πηγαίνεις με τόσο θάρρος στην άλλη ζωή;

- Είναι αλήθεια, Αββά, ψιθύρισε ο ετοιμοθάνατος, πως δεν ήμουν καλός μοναχός. Ενα πράγμα όμως ετήρησα με ακρίβεια στη ζωή μου: Δέν κατέκρινα ποτέ μου άνθρωπο. Γι'αυτό σκοπεύω να ειπώ στο Δεσπότη Χριστό, όταν παρουσιαστώ ενώπιον Του: «Συ, Κύριε, είπες, μη κρίνετε, ίνα μη κριθήτε», κι' ελπίζω διι δεν θα με κρίνη αυστηρά.

- Πήγαινε ειρηνικά στα αιώνιο ταξίδι σου, παιδί μου, του είπε με θαυμασμό ο Ηγούμενος. Εσύ κατώρθωσες, χωρίς κόπο να σωθής.

ΕΝΑΣ μοναχός έπεσε κάποτε σε μεγάλο σφάλμα κι' ο Προϊστάμενος της σκήτης τον έδιωξε. Όταν του έμαθε ο Άββας Βενιαμίν, πήρε τα λίγα πράγματα του και σηκώθηκε να φύγη ξωπίσω του.

Κι' εγώ αμαρτωλός είμαι, έλεγε στους αδελφούς που τον εμπόδιζαν.

ΠΗΓΕ κάποτε ένας αδελφός από τη σκήτη σε κάποιο Γέροντα αναχωρητή και του είπε για κάποιον άλλον αδελφό πως είχε πέσει σε μεγάλο σφάλμα.- "Ω, πολύ άσχημα έκανε, είπε στενοχωρημένος ο Γέροντας." Υστερα από λίγες ημέρες συνέβη να πεθάνη ο μοναχός που έσφαλε. "Άγγελος Κυρίου τότε πήγε στον αναχωρητή, κρατώντας την ψυχή του.

- Αυτός που κατέκρινες, του είπε, πέθανε. Που ορίζεις να τον κατατάξω;- 'Ημαρτον, εφώνασε με δάκρυα ο Γέροντας. Κι' από τότε παρακαλούσε κάθε μέρα τον Θεό νά τον συγχωρέσει.

(Η απάντηση από το Γεροντικόν εκδ. Ρηγοπούλου 1983 σελ 360-362)

23. Τι είναι η αγαθή προαίρεση; Γιατί κάποιος έχει κακή και κάποιος καλή προαίρεση; Παίζει ρόλο το περιβάλλον;

Προαίρεση θα πει, πρόθεση για κάτι. Θα πει, επιλέγω ελεύθερα, χωρίς καταναγκασμό, χωρίς καθοδήγηση, είναι αυτό που ο Ιερός Χρυσόστομος το ονομάζει «γνώμη». Η γνώμη αναφέρει, «αιτία γίνεται πάντων των αγαθών». Είναι δε τόσο μεγάλη η αξία της, κατά τον ίδιο, ώστε «Μάρτυρα, ουχί θάνατος ποιεί μόνον, αλλά και πρόθεσις», δηλαδή αυτός που έχει αγαθή πρόθεση και η αγάπη του στον Θεό ξεπερνάει κάθε όριο ώστε και την ζωή του να δώσει για Αυτόν, τότε είναι μάρτυρας εκ προθέσεως.

Επίσης μας λέει «Πανταχού η προαίρεσις αιτία, πανταχού η γνώμη κυρία», (ΕΠΕ 31, 82).

Δηλαδή σε ότι κάνουμε έχουμε την διάθεση (προαίρεση) αλλά αυτό που τελικά θα επιλέξουμε (γνώμη=απόφαση) θα είναι αυτό που θα διαχωρίσει και το αν η προαίρεση μας είναι καλή ή κακή.

Η αγαθή προαίρεση είναι φωλιασμένη στην καρδιά μας και είναι καρπός ΚΑΙ του προσωπικού μας αγώνα, αφού: Παλεύοντας με τις αδυναμίες και τα πάθη μας, έχοντας ταπείνωση και εμπιστοσύνη στον Θεό, συνεργεί και η Θεία Χάρη και η αγαθή προαίρεση αποκτά φυσικότητα. Μην ξεχνάμε ότι όλα τα καλά τα δίνει στον άνθρωπο η Θεία Χάρη. (π Πορφύριος)

Ο Μ. Βασίλειος μας λέει: "Θεώ τοίνυν ου το ηναγκασμένον φίλον, αλλά το εξ αρετής κατορθούμενον. Αρετή δε εκ προαιρέσεως και ουκ εξ ανάγκης γίνεται. Προαίρεσις δε των εφ' ημίν ήρτηται, το δε εφ' ημίν εστι το αυτεξούσιον"

Πολύ σημαντική αυτή η παρατήρηση, ότι ο Θεός δεν αγαπά ό,τι γίνεται αναγκαστικά. Επίσης, ο Μ. Βασίλειος παρατηρεί ότι η λογική κτίση είναι προαιρετική και έμπρακτος, ενώ η άλογη κτίση είναι απροαίρετη και ακίνητη. (Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ιερόθεος)

Επίσης ο ίδιος λέει: "Ποιήσομεν ανθρωπον, Είπεν ό Θεός, κατ' εικόνα και καθ' όμοίωσιν. Το ένα, δηλαδή το κατ' εικόνα, το ανάγουμε στην κτίση του Θεού, ενώ το άλλο, το καθ' ομοίωσιν, να το επιτύχουμε με την καλή μας προαίρεση".

Ενώ ο άγιος Δημήτριος του Ροστώβ λέγει: "Με άφησε ο Θεός για ν' αγωνισθώ να γίνω όμοιος μ' Αυτόν."

Έτσι λοιπόν, κατά την εικόνα είμαι λογικός, ενώ κατά την ομοιότητα είμαι χριστιανός.. Συνεπώς να γνωρίζουμε ότι το κατ' εικόνα του Θεού είναι και στην ψυχή του απίστου ανθρώπου, ενώ το καθ' ομοίωσιν είναι δυνατόν μόνον στους ενάρετους χριστιανούς. (γ.Ηλίε Κλεόπα)

Ο Άγιος Αντώνιος μας λέει: Η λογική ψυχή, μένοντας αμετακίνητη στην καλή προαίρεση (διάθεση), χαλιναγωγεί σαν τ' αλόγα το θυμικό και το επιθυμητικό και νικώντας τα ακαταλόγιστα πάθη της, τα περισφίγγει και καταβάλλοντος τα στεφανώνεται και αξιώνεται να έχει κατοικία στους ουρανούς. Αυτό είναι έπαθλο νίκης και των κόπων, που λαμβάνει από τον Θεό που την έκτισε.

Η κακία είναι πάθος της ύλης (υλικό). Ο Θεός δεν είναι αίτιος της κακίας, άλλα τη γνώση και την επιστήμη και την ικανότητα να διακρίνουν το αγαθό και το κακό, καθώς και το αυτεξούσιον, τα έδωσε με το παραπάνω στους ανθρώπους. Εκείνη που γεννά τα πάθη της κακίας, είναι η αμέλεια και η οκνηρία των ανθρώπων. Γιατί ο Θεός είναι καθ' ολοκληρίαν αναίτιος.

Εξ άλλου οι δαίμονες έγιναν πονηροί με δική τους προαίρεση γνώμης (εκλογή), όπως ακριβώς και οι περισσότεροι των ανθρώπων.

Ο Όσιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός μας λέει ότι η προαίρεση ανήκει στις ζωτικές δυνάμεις της ψυχής:

«Ζωτικές δυνάμεις της ψυχής, δηλαδή επιθυμητικές, είναι η βούληση και η προαίρεση. Η βούληση είναι κάποια φυσική θέληση, δηλαδή φυσική και λογική επιθυμία κάποιου πράγματος. Υπάρχει, δηλαδή, μέσα στην ψυχή του ανθρώπου δύναμη της λογικής επιθυμίας. Όταν, λοιπόν, η λογική επιθυμία κινηθεί φυσικά προς κάποιο πράγμα, λέγεται βούληση»

Έπειτα, μετά από τη βούληση, ακολουθεί η έρευνα και η εξέταση. Και μετά απ' αυτά, αν εξαρτάται από μας, ακολουθεί βουλή, δηλαδή απόφαση. Και «βουλή» είναι επιθυμία για να ερευνήσουμε αυτά που πρέπει να πράξουμε. Σκέφτεται, δηλαδή, κάποιος, αν πρέπει ν' ασχοληθεί με την υπόθεση ή όχι.

Έπειτα σκέφτεται το καλύτερο, και αυτό λέγεται διάκριση. Στη συνέχεια, αποδέχεται και αγαπά αυτό που έκρινε με τη σκέψη του, και αυτό ονομάζεται συγκατάθεση.

Έπειτα, μετά την αποδοχή, έρχεται η προαίρεση, δηλαδή η επιλογή· προαίρεση δηλαδή είναι η εκλογή του ενός μεταξύ δύο πραγμάτων, να προτιμήσουμε αυτό αντί για το άλλο.

Κατόπιν, σπεύδει να το κάνει πράξη, και αυτό ονομάζεται ορμή. Έπειτα, εκπληρώνει την επιθυμία, και αυτό λέγεται χρήση. Τέλος, μετά τη χρήση, η επιθυμία σταματά.

(Ο άνθρωπος), λοιπόν, ελεύθερα επιθυμεί, ελεύθερα θέλει, ελεύθερα ερευνά και εξετάζει, ελεύθερα σκέφτεται, ελεύθερα διακρίνει, ελεύθερα παίρνει θέση απέναντι στα πράγματα, ελεύθερα εκλέγει, ελεύθερα σπεύδει (για εκπλήρωση των επιθυμιών) και ελεύθερα ενεργεί σ' αυτά που είναι σύμφωνα με τη φύση του.

Το περιβάλλον που μεγαλώνουμε και ζούμε σαφώς παίζει πολύ μεγάλο ρόλο Οι Πατέρες της Εκκλησίας μας, δίνουν τεράστια σημασία στην χριστιανική διαπαιδαγώγηση των παιδιών από τους γονείς κυρίως με το παράδειγμα τους και με την προσευχή τους.

Παιδί που μικρό μπήκε κάτω από πετραχήλι έστω και μια φορά, είναι ευεργετημένο παρά μα πάρα πολύ. Όπως και να γυρίσουν τα πράγματα στην ζωή του όσο κι αν απομακρυνθεί από το θείο θέλημα η επιστροφή του είναι πολύ πιο εύκολη».

24. *Είχε ο Ιησούς αδέρφια;*

Ο Ιωσήφ ο μνηστήρας της Μαρίας, του οποίου η γυναίκα είχε πεθάνει, του είχε ήδη αφήσει 7 παιδιά, 4 αγόρια και 3 κορίτσια

Σύμφωνα με το νόμο της εποχής (το Μωσαϊκό δίκαιο), αυτά, θεωρήθηκαν ως αδέρφια του Ιησού Χριστού.

Και σήμερα ακόμα, λέμε «αδέρφια» τα ετεροθαλή αδέρφια. Θεωρούνται λοιπόν ετεροθαλή αδέρφια του Κυρίου. Δεν ήταν επομένως εξ αίματος αδελφοί, αλλά εξ αγχιστείας.

Τα αδέρφια λοιπόν αυτά είναι: Ιάκωβος, Ιωσήφ, Ιούδας, Σίμων, Εσθήρ, Μάρθα, Σαλώμη.

Βέβαια, μην ξεχνάμε ότι ο ίδιος ο Χριστός μας είπε ποια είναι τα πραγματικά του αδέρφια:

Έτι δε αυτού λαλούντος τοις όχλοις ιδού η μήτηρ και οι αδελφοί αυτού ειστήκεισαν έξω, ζητούντες λαλήσαι αυτώ. είπε δε τις αυτώ· ιδού η μήτηρ σου και οι αδελφοί σου εστήκασιν έξω ζητούντές σε ιδείν. ο δε αποκριθείς είπε τω λέγοντι αυτώ· τις εστιν η μήτηρ μου και τίνες εισίν οι αδελφοί μου; και εκτείνας την χείρα αυτού επί τους μαθητάς αυτού έφη· ιδού η μήτηρ μου και οι αδελφοί μου· όστις γαρ αν ποιήση το θέλημα του πατρός μου του εν ουρανοίς, αυτός μου αδελφός και αδελφή και μήτηρ εστί (Μτθ. 12, 46-50).

25. *5.Τι είναι αυτό που καθιστά την ορθοδοξία μοναδική;*

Ας δούμε κάποια ιστορικά στοιχεία και μια σύντομη αναδρομή του Χριστιανισμού:

Η ιστορία του Ιουδαϊσμού αρχίζει από τον Πατριάρχη Αβραάμ, ο οποίος γύρω στο 1750 π.Χ. ύστερα από υπόδειξη του Θεού, στον οποίο ήταν πιστός, εγκατέλειψε το πολυθεϊστικό περιβάλλον της Μεσοποταμίας και εγκαταστάθηκε στη Γη Χαναάν. Από τον Αβραάμ προήλθε ο λαός του Ισραήλ, ο οποίος μετανάστευσε στην Αίγυπτο και τον οποίο ανέλαβε να επαναφέρει στη γη των προγόνων του ο Μωϋσής το 1220 π.Χ. Ο λαός του Ισραήλ μετά τον 6. αιώνα π.Χ. περιορίστηκε στη φυλή του Ιούδα, από την οποία πήρε και το όνομα του ο Ιουδαϊσμός.

Σταθμός στη διαμόρφωση της Ιουδαϊκής θρησκείας είναι οι προφήτες, οι οποίοι μετέφεραν στο λαό το θέλημα του Θεού και προανάγγειλαν τον ερχομό του Μεσσία.

Ο νόμος του Μωϋσή και η υπόλοιπη διδασκαλία της Παλαιάς Διαθήκης, αποτελούν το κύριο πλαίσιο της πίστης και της λατρείας του Ιουδαϊκού λαού. Το πρώτο και βασικό σημείο του Ιουδαϊσμού είναι η πίστη σε ένα μόνο Θεό τον Αληθινό. Υπάρχουν ιεροί τόποι για τη λατρεία του Θεού. Η μετάνοια αποτελεί βασικό μέσο για τη συμφιλίωση του λαού με το Θεό. Για την καταπολέμηση των αμαρτιών, έχουν καθιερωθεί ορισμένες τυπικές πράξεις, όπως είναι οι θυσίες, οι τελετές, η νηστεία κ.λ.π. Η αγάπη προς τον πλησίον προσφέρεται μόνο στους συγγενείς και στους ομοεθνείς.

Ένα άλλο βασικό σημείο της διδασκαλίας του Ιουδαϊσμού είναι ο Μεσσιανισμός, η αναμονή δηλαδή του Μεσσία ο οποίος θα κατάγεται από το γένος του Δαβίδ, θα είναι Υιός του Θεού και θα είναι προικισμένος με εξαιρετα χαρίσματα και θεία δύναμη. Κατά τους Ρωμαϊκούς χρόνους, ο Ιουδαϊκός λαός παρουσίασε θρησκευτική κατάρπωση, με αποτέλεσμα να παρερμηνεύσει την πνευματική και παγκόσμια αποστολή του Μεσσία, αλλά συνεχίζει να περιμένει κάποιο επίγειο μεσσία που θα καταστήσει το Ιουδαϊκό έθνος κυρίαρχο στον κόσμο.

Συμπέρασμα.

Ο Ιουδαϊσμός είναι μονοθεϊστική θρησκεία και αποτελεί την πρώτη αποκάλυψη του Θεού στον κόσμο. Έχει προπαρασκευαστικό χαρακτήρα. Υπήρξε «παιδαγωγός εις Χριστόν» (Γαλ. 3, 24). Με την εμφάνιση του Χριστιανισμού λήγει η αποστολή του Ιουδαϊσμού.

Ιδρυτής του Χριστιανισμού είναι ο Ιησούς Χριστός. Ο ερχομός του Χριστού στον κόσμο είχε προαναγγελθεί από ιερά πρόσωπα της Ιουδαϊκής θρησκείας, τους προφήτες. Επίσημη βεβαίωση και επαλήθευση των προφητειών, για τον ερχομό του Μεσσία, έχουμε από τον ίδιο το Χριστό στη συνομιλία Του με τη Σαμαρείτιδα. Όταν εκείνη του είπε «Οίδα ότι Μεσσίας έρχεται, ο λεγόμενος Χριστός», ο Ιησούς της φανέρωσε «Εγώ ειμί ο λάλων σοι» (Ιωάν. 4, 25 – 26).

Ο Χριστιανισμός αποδεσμεύτηκε από τον Ιουδαϊσμό το 49 μ.Χ. με απόφαση της Αποστολικής Συνόδου των Ιεροσολύμων. Έτσι, ενώ ο Ιουδαϊσμός δε δέχτηκε τον ερχομό του Χριστού και συνεχίζει να τον αναμένει, ο Χριστιανισμός ως «καινή κτίσις» ακολούθησε το δρόμο που χάραξε ο Θεάνθρωπος Χριστός.

Ο αριθμός των Χριστιανών από τα πρώτα χρόνια του Χριστιανισμού μέχρι σήμερα βρίσκεται σε συνεχή ανοδική πορεία. Σύμφωνα με υπάρχοντα στοιχεία, το 33 μ.Χ. την ημέρα της Πεντηκοστής πίστεψαν στο κήρυγμα του Αποστόλου Πέτρου και βαπτίστηκαν Χριστιανοί τρεις χιλιάδες Ιουδαίοι. Το 100 μ.Χ. οι Χριστιανοί είχαν γίνει πέντε εκατομμύρια, το 1000 μ.Χ. είχαν φτάσει τα πενήντα εκατομμύρια και σήμερα ξεπερνούν το ένα δισεκατομμύριο.

Από τότε που αποδεσμεύτηκε ο Χριστιανισμός από τον Ιουδαϊσμό (49 μ.Χ.) μέχρι το έτος 858 μ.Χ. δεν αντιμετωπίστηκαν σοβαρά προβλήματα, αν και υπήρχαν ορισμένες αντιθέσεις λόγω της νοοτροπίας των διάφορων Χριστιανικών λαών. Τους πρώτους αιώνες, επειδή στη Δύση μιλούσαν την Ελληνική γλώσσα, οι αντιθέσεις τακτοποιούνταν. Όταν όμως στη Δύση επικράτησε σαν Θεολογική και Εκκλησιαστική γλώσσα η λατινική, οι διαφορές έγιναν βαθύτερες, επειδή τα έργα των πατέρων της Εκκλησίας (Βασιλείου, Χρυσόστομου κ.λ.π.) έπαψαν να μελετούνται από άγνοια της Ελληνικής γλώσσας. Έτσι άρχισαν οι Δυτικοί να απομακρύνονται σιγά – σιγά από τους Ανατολικούς. Η έκτη Οικουμενική Σύνοδος υπέδειξε στη Δυτική Εκκλησία ορισμένες καινοτομίες της, αλλά αυτή δεν έδωσε σημασία και συνέχισε να προχωρεί στο χωρισμό.

Τέλος το 1054, έγινε οριστικά ο χωρισμός της Ανατολικής και Δυτικής Εκκλησίας, όταν τριμελής αντιπροσωπεία της Δυτικής Εκκλησίας υπό τον Καρδινάλιο Ουβέρτο προσήλθε στην Κωνσταντινούπολη και εισήλθε στο ναό της Αγίας Σοφίας την ώρα της θείας Λατρείας και άφησε πάνω στην Αγία Τράπεζα έγγραφο με το οποίο αναθεμάτιζε τον τότε Πατριάρχη Κωνσταντίνο Μιχαήλ Κηρουλάριο και όλους τους Ορθόδοξους σαν αιρετικούς. Η Δυτική Εκκλησία έκτοτε έπαψε να έχει επικοινωνία με την Ανατολική και με τα τέσσερα άλλα Πατριαρχεία.

Συμπέρασμα: Ο Ορθόδοξος Χριστιανισμός είναι η μοναδική αληθινή Θρησκεία στον κόσμο, η οποία αποκαλύφθηκε στον άνθρωπο από τον ίδιο τον «ενανθρωπήσαντα» Θεό και η οποία έχει διατηρήσει τη διδασκαλία του Χριστού εντελώς αναλλοίωτη και όπως ακριβώς της παραδόθηκε από τους Αποστόλους.

Ο Χριστιανισμός αντλεί τη Μοναδικότητα του, έναντι των άλλων θρησκειών από τις μεγάλες και ουσιαστικές διαφορές του απ' αυτές. Μερικές τέτοιες διαφορές είναι:

α. Ο ιδρυτής

Στα εξωχριστιανικά θρησκευόμενα έχουμε συνήθως ιδρυτή κάποιο άνθρωπο χωρίς θείο κύρος, ή κάποια απρόσωπη παράδοση. Στο Χριστιανισμό ιδρυτής είναι ο ίδιος ο θεός στο πρόσωπο του Χριστού. Ο θεός έγινε άνθρωπος για να ανεβάσει τον άνθρωπο στο θεό.

β. Η λύτρωση

Στα άλλα θρησκευόμενα δεν υπάρχει λύτρωτής. Η λύτρωση σ' αυτά αποτελεί αναζήτηση και νοσταλγία της ψυχής, που δεν εκπληρώνεται. Υπόσχονται λύτρωση χωρίς να είναι σε θέση να την προσφέρουν. Στο Χριστιανισμό υπάρχει λύτρωση του ανθρώπου, η οποία πραγματοποιείται στο Πρόσωπο του Χριστού. Ο Χριστός είναι ο Μοναδικός Λυτρωτής, γιατί ενώνει στον εαυτό Του, το Θεό και τον άνθρωπο. Έτσι συνδέεται και πάλι ο άνθρωπος με το Θεό και σώζεται.

γ. Η αντοχή στο χρόνο

Η διδασκαλία του Χριστιανισμού είναι η μόνη που διατηρείται άφθαρτη, αναλλοίωτη και ζωντανή χωρίς να επηρεάζεται από το πέρασμα των αιώνων. Τούτο συμβαίνει, γιατί είναι η μόνη που προσφέρει την αληθινή γνώση του Θεού. Στις εξωχριστιανικές θρησκείες, οι άνθρωποι δεν γνωρίζουν τον αληθινό Θεό, αλλά τον νοσταλούν και γι' αυτό επηρεάζονται από το χρόνο και αναπροσαρμόζονται συνήθως για να εξυπηρετούν τις τωρινές ανάγκες των οπαδών τους.

δ. Η εκδήλωση της αγάπης

Στο Χριστιανισμό η αγάπη εκδηλώνεται χωρίς διάκριση προς όλους τους ανθρώπους, φίλους και εχθρούς. Στις άλλες θρησκείες ή δεν υπάρχει η αγάπη ούτε σαν λέξη, ή αν υπάρχει, εκδηλώνεται μόνο προς συγκεκριμένα πρόσωπα.

ε. Οι Άγιοι

Στα άλλα θρησκευόμενα δε συναντούμε Αγίους. Ορισμένα έχουν να παρουσιάσουν ανθρώπους με αρετές και καλοσύνη, Αγίους όμως δεν έχουν. Στο Χριστιανισμό ένα πλήθος ανθρώπων εμπνεύστηκαν από το Θεϊκό μεγαλείο του Χριστού και αφού έφτασαν σε μεγάλο βαθμό πνευματικότητας ανακηρύχτηκαν Άγιοι.

στ. Η λατρεία

Στη Χριστιανική Θρησκεία, η λατρεία είναι πνευματική και η ψυχή επικοινωνεί με το Θεό. Στις άλλες θρησκείες η λατρεία είναι υλική και πραγματοποιείται με εξωτερικούς τύπους όπως είναι οι θυσίες ζώων κ.ά.

ζ. Ο Τριαδικός Θεός

Στα εξωχριστιανικά θρησκευόμενα συναντούμε το μονοθεϊσμό ή τον πολυθεϊσμό, γιατί έτσι ο ανθρώπινος νους φαντάστηκε τη θεία αλήθεια. Στο Χριστιανισμό υπάρχει κατ' αποκάλυψη του Ίδιου του θεού, ο Τριαδικός θεός, ο Μόνος αληθινός θεός.

Άρα, μόνο στον Ορθόδοξο Χριστιανισμό έχουμε πραγματική θεογνωσία γιατί είναι η μοναδική "Θρησκεία" η οποία αποκαλύφθηκε στον άνθρωπο από τον ίδιο τον ενανθρωπήσαντα θεό και η οποία διατηρεί τη διδασκαλία της, από της ιδρύσεως της μέχρι σήμερα, εντελώς αναλλοίωτη και όπως ακριβώς μας την παρέδωσε ο Χριστός μέσω των Αποστόλων.

26. Γιατί αποκαλούμε το θάνατο μυστήριο; Είναι φυσικό φαινόμενο ή όχι;

Ο σωματικός θάνατος του ανθρώπου είναι ένα φυσικό φαινόμενο. Για την ακρίβεια είναι ένα βιολογικό φαινόμενο. Επίσης ο θάνατος διαδέχεται τη ζωή και αντίστροφα

Αφού λοιπόν είναι φυσικό φαινόμενο – δηλαδή βρίσκεται στην φύση μας – τότε γιατί αποκαλείται μυστήριο του θανάτου;

Γιατί ο βιολογικός θάνατος δεν επηρεάζει το πνευματικό μέρος του ανθρώπου, δηλαδή την ψυχή

Στο περιοδικό ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ, δημοσιεύεται άρθρο του π. Κων/νου Στρατηγοπούλου, από το οποίο τα παρακάτω αποσπάσματα:

Ποιος μπορεί να γνωρίζει την ώρα του χωρισμού της ψυχής από το σώμα;

Ποιος μπορεί να ορίσει το μυστήριο του θανάτου;

Η επιστήμη τόσο γνωρίζει. Ξέρει που πεθαίνει το σώμα. Μπορεί να δη τι ώρα φεύγει η ψυχή; Απλώς, διαπιστώνει πως ο άνθρωπος είναι ζωντανός ακόμα, και ότι θα πεθάνει σύντομα.

Η θεολογία ξέρει πότε φεύγει η ψυχή από το σώμα; Όχι. Ούτε αυτή το ξέρει. Αφού μιλούν τα τροπάρια περί «του μυστηρίου του θανάτου»

Ε, λοιπόν, πρόκειται περί μυστηρίου. Αυτή είναι η ιστορία. Η ώρα που χωρίζεται το σώμα από την ψυχή είναι μυστήριο. Ποιος μπορεί να μπει στο μυστήριο; Η επιστήμη; Αδύνατον. Η θεολογία; Αδύνατον.

Εφ' όσον, λοιπόν, πρόκειται περί μυστηρίου, οποιοσδήποτε λόγος είναι περιττός, περί (εγκεφαλικού) θανάτου. Οποιοδήποτε άλλοι μιλούν, (τί κάνουν); Πάνε να ερευνήσουν το μυστήριο. Αλλά, «ου φέρει το μυστήριον έρευναν».

Αυτό πήγε να κάνει ο Βαρλαάμ, και αντιπάχθηκε ο Παλαμάς. (Ο Βαρλαάμ) πήγε να ερευνήσει το μυστήριο της γνώσεως της ουσίας του Θεού. Είναι δυνατόν να γίνη; Και εκεί χτυπήθηκαν οι δύο πολιτισμοί. Του εγκεφαλισμού, και του μυστηρίου του Θεού, πριν από επτά αιώνες. Εμείς, δεν μπορούμε να επανέλθουμε σε Νεοβαρλααμισμούς... Να ερευνούμε το μυστήριο. Ό,τι και να πουν, ό,τι και να βρουν, όπως και αν ορίσουν τον θάνατο, ο θάνατος θα παραμένει μυστήριο. Το τι ώρα φεύγει η ψυχή από το σώμα.

Ξέρω, πως είναι μυστήριο ο θάνατος. Και, επειδή θα περάσω από το μυστήριο του θανάτου, προτρέχω (και προσπαθώ να μπω) μέσα στο μυστήριο της παρουσίας του Χριστού, για να ζήσω τον θάνατο ως μυστήριο χριστοειδές, και όχι ως μυστήριο χαμού. Προσεγγίζω το μυστήριο βιωματικά πια.

Και, πραγματικά, εκεί φθάνει όλη αυτή η αναζήτηση, για τον εγκεφαλικό θάνατο, κ.λπ. Δεν μπορούμε πια να πούμε τίποτε. Η επιστήμη χίλια να πει, δεν μπορεί να εισέλθει (στο μυστήριο). Θα λέη πάντα πως είναι το σώμα. Βλέπει την ψυχή; Έχει όργανα (για να την ανιχνεύσει);

...Η ψυχή, κατά τους Πατέρες, διαχέεται σ' όλο το σώμα. Σταμάτησε (έστω) ο εγκέφαλος. Η ψυχή, δεν είναι στα άλλα μέρη του σώματος; Δεν μπορώ να το αγνοήσω αυτό το πράγμα.

Ο άγιος Νικόδημος, λέει, ότι μαζεύεται στα μέσα στοιχεία του σώματος. Συγκεντρώνεται μέσα, ακόμη και αν δεν υπάρχει ψυχή στον εγκέφαλο, και (ο άνθρωπος) δεν κινείται. Πέθανε ο άνθρωπος; Όχι. Να, η δογματική της Εκκλησίας: Ότι διαχέεται παντού η ψυχή. Σ' όλο το σώμα. Πότε φεύγει οριστικά, τελευταία-τελευταία, δεν ξέρομε.

Άκουσα, προχθές, έναν καθηγητή να χρησιμοποιεί, ανοήτως, το πείραμα του βατράχου, που κάνουν όλοι οι πρωτοετείς φοιτητές της Ιατρικής (στο μάθημα της Βιολογίας), (για να δώσει λύση στο θέμα του εγκεφαλικού θανάτου). Μα, αυτά, είναι ανόητα πράγματα...

Παίρνουν τον βάτραχο, του κόβουν το κεφάλι (κατά ακρίβειαν, του νεκρώνουν τον εγκέφαλο με μία βελόνα) και παρατηρούν, ότι ο βάτραχος ακόμη κινείται. Είναι ο μυϊκός τόνος. Και, λένε: «Κοίταξε, δεν έχει εγκέφαλο σε λειτουργία, αλλά κινείται». Είναι ο μυϊκός τόνος. Αλλά, ξεχνάνε, ότι ο βάτραχος δεν έχει ψυχή, που έχει εικόνα του Θεού επάνω της.

27. Στην επιστολή του ο Ιάκωβος μας προτρέπει να μην ορκιζόμαστε, Τι ισχύει περί ορκωμοσίας;

Το θέμα του όρκου μπορεί να το αντιμετωπίση κανείς από πολλές πλευρές, ήτοι θεολογική, φιλοσοφική, κοινωνιολογική, νομική κ.λπ.

Διευτυώθησαν κατά καιρούς πολλές απόψεις για το αν πρέπει να θεσπίζεται ο όρκος σε χριστιανικά ή κοσμικά κράτη. Θεωρώ ότι δύο είναι οι βάσεις πάνω στις οποίες μπορεί ένας κληρικός να εκφέρη την άποψή του για την διατήρηση ή την κατάργηση του όρκου.

Η μία είναι ποια είναι η σκοπιμότητα της πρότασης για κατάργηση:

Γίνεται από σεβασμό στον Θεό, στην Εκκλησία, στις προσωπικές πεποιθήσεις, ή από προσπάθεια αποθρησκαιοποίησης της κοινωνίας;

Η άλλη βάση είναι καθαρά θεολογική, που συνδέεται με μια εκκοσμικευμένη χριστιανική ζωή. Όταν κανείς το θέμα από χριστιανικής πλευράς, δεν μπορεί να παρακάμψη τον απόλυτο λόγο του Χριστού:

«Πάλιν ηκούσατε ότι ερρέθη τοις αρχαίοις, ουκ επιορκήσεις, αποδώσεις δε τω Κυρίω τους όρκους σου. Εγώ δε λέγω υμίν μη ομόσαι όλως».

Και εξηγεί ότι δεν πρέπει να ορκίζεται κανείς ούτε στον ουρανό, ούτε στη γη, ούτε στα Ιεροσόλυμα, ούτε στην κεφαλή του- τον εαυτό του.

Οι χριστιανοί που ζουν με την αλήθεια πρέπει να είναι ειλικρινείς: « Εστω δε ο λόγος υμών ναι ναι, ου ου· το δε περισσόν τούτων εκ του πονηρού εστί » (Ματθ. ε, 33-37). Μπορεί κανείς να εντοπίση μερικά αγιογραφικά χωρία στα οποία φαίνεται ότι είναι αποδεκτός ο όρκος, αλλά ο λόγος του Χριστού είναι σαφέστατος και απόλυτος.

Ο ιερός Θεοφύλακτος Βουλγαρίας λέγει ότι στην Παλαιά Διαθήκη «ουκ ην πονηρόν τότε το ομνύνειν», αλλά «μετά Χριστόν εστί πονηρόν».

Οι Πατέρες της Εκκλησίας συνιστούν στους χριστιανούς να αποφεύγουν να δίνουν όρκους.

Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος συνιστά:

«Απαλλάγητε της των όρκων συνηθείας».

Και όχι μόνο τους αποτρέπει να ορκίζονται, αλλά ομιλεί με καυστικό λόγο γι' αυτούς που το κάνουν, θέτοντας μάλιστα το χέρι τους στο Ευαγγέλιο, το οποίο απαγορεύει τον όρκο.

Ερωτά: «Συ δε τον νόμον τον κωλύοντα ομνύναι, τούτον όρκον ποιείς;». Και αναφωνεί: «Ω, της ύβρεως! Ω, της παροινίας», δηλαδή της διαγωγής του μέθυσου, της παραφροσύνης.

Είναι σαν να θέλη κανείς να έχη σύμμαχο στην σφαγή τον νομοθέτη που κωλύει τον φόνο. Και επιλέγει: «Στένω και δακρύω και φρίπτω», όταν βλέπη κάποιον να εισέρχεται στην Αγία Τράπεζα, «και τας χείρας θέντα και το Ευαγγέλιον αφάμενον και ομνύοντα».

Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος αναφερόμενος στους όρκους λέγει: «Όρκος ημίν εστί η του επερωτήσαντος και πεισθέντος πληροφορία».

Ισχυρίζεται δε ότι δεν πρέπει κανείς να χρησιμοποιή προφάσεις για να ορκισθή, αλλά εάν απατήθηκε και ορκίσθηκε να χύνη δάκρυα μπροστά στον Θεό.

Και ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς προτρέπει: «Φεύξη τον όρκον τελείως». Ο όρκος, και μάλιστα όταν δίνεται πάνω στο Ευαγγέλιο, είναι παράβαση, αμαρτία, πονηρία, και δεν μπορεί κανείς να χρησιμοποιή προφάσεις για να δικαιολογήση την πράξη αυτή.

Βεβαίως, όταν ζη κανείς σε εκκοσμικευμένες κοινωνίες, δυστυχώς αλλοιώνει τη διδασκαλία του Χριστού, όχι μόνον στο θέμα του όρκου, αλλά και σε άλλα θέματα.

Θεωρώ ότι ο όρκος που δίνεται στο όνομα του Τριαδικού Θεού και μάλιστα πάνω στο Ευαγγέλιο, το οποίο τον απαγορεύει, πρέπει να καταργηθή- ίσως να αντικατασταθή με μια διαβεβαίωση- γιατί όχι μόνον δεν προσφέρει τίποτε, όταν δίνεται από άνθρωπο που έχει αμβλυμμένη συνείδηση, αλλά δίδει και αφορμή για άλλες παραβάσεις, όπως επιορκία και ψευδορκία.

Παράλληλα όμως πρέπει κατά λόγο δικαιοσύνης να καταργηθή και η διαβεβαίωση που δίνει ο Αρχιερεύς πριν από την ενθρόνισή του, ενώπιον του Ανωτάτου Αρχοντος, ότι θα τηρήση τους Ιερούς Κανόνες, ωσάν να μην έφθανε η ομολογία που έδωσε ενώπιον όλης της Εκκλησίας κατά τη χειροτονία του εις Επίσκοπο. Αυτή την πράξη την θεωρώ υποτιμητική του αρχιερατικού αξιώματος.

Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεος

28. Πού οφείλονται οι θλίψεις στη ζωή μας;

«ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ ΤΟ ΨΩΜΙ ΟΠΟΙΟΣ ΔΕΝ ΕΦΑΓΕ...»

Δέν πέρασε απ' αυτό τόν κόσμο άνθρωπος, ό οποίος νά μή έδάκρυσε καί νά μή έγεύθη τών θλίψεων τήν δοκιμασία.

Είναι σαφής ό λόγος τοῦ Κυρίου, ό οποίος έχει διαχρονική ισχύ: «Έν τῷ κόσμῳ τούτῳ θλίψιν ἔξετε• αλλά θαρσεΐτε, ἐγώ νενίκηκα τόν κόσμον» (Ίω. 16,33), καί άλλοῦ, «Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε» (Λκ. 6,21).

Έπειδή οἱ καιροί μας εἶναι ἐξαιρετικά σκληροί καί πολλάκις οἱ ἄνθρωποι κάμπτονται ἀπό τίς δυσκολίες καί ἀδυνατοῦν νά ἀντιμετωπίσουν μέ θάρρος τά προβλήματα, θεωρήσαμε πάνυ ὠφέλιμο νά ἀσχοληθοῦμε μέ τό θέμα αὐτό, προκειμένου νά ἐπιστηριζῶμε τούς ταλαιπωρημένους ἀπό τά ποικίλα βάρη ἀδελφούς μας.

Ὡς τίτλο τοῦ ἄρθρου μας ἐθέσαμε τόν λόγο τοῦ Γκαΐτε, ό οποίος φιλοσοφώντας γιά τήν ζωή ἔγραψε μέ νόημα: «τοῦ πόνου τό ψωμί ὅποιος δέν ἔφαγε, μόνο εκείνος δέν σᾶς γνώρισε, ὧ οὐρανοί...».

Ὅσο θά ὑπάρξη θάλασσα χωρίς φουρτούνα καί οὐρανός χωρίς σύννεφα, τόσο θά ὑπάρξη καί ζωή χωρίς θλίψεις καί προβλήματα. Ὅσο καί ἂν ἐρευνήση κανείς τήν ἀνθρώπινη ἱστορία, ἀπό τότε πού ἐδημιουργήθη ό κόσμος μέχρι σήμερα, δέν θά καταφέρη νά βρῆ πτυχή της ἄμοιρη πόνων, θλίψεων καί δοκιμασιῶν.

Ποῦ ὀφείλονται ὁμως οἱ θλίψεις; Ὁ Ἱερός Χρυσόστομος μιλάει μέ σαφήνεια γιά τήν γενεσιουργό αἰτία τών θλίψεων, λέγοντας ὅτι εἶναι τά πάθη μας, οἱ ἀμαρτίες μας, ἡ ἀποστασία μας ἀπό τόν Θεό.

«Ὅταν γάρ ἤμαρτεν ὁ Ἀδάμ τήν ἀμαρτίαν ἐκείνην τήν χαλεπήν καί τό κοινόν ἀπάντων ἀνθρώπων κατεδίκασε γένος, λύπη τότε κατεδικάζετο...» (Αγ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Εἰς Ὀλυμπιάδα Ἐπιστολή Ι', 3α, ΕΠΕ 37, 454).

Αυτή ή λύπη όμως ένικήθη και είς χαρά μετενεστράφη, όταν ένηνθρώπησε ό Θεός, όταν δηλαδή ήλθε ό νέος Άδάμ, ό Κύριος ήμών Ίησοϋς Χριστός, ό Όποίος μέ τήν είς ήδου κάθοδο και τήν Άνάστασή του ένίκησε τήν λύπη και τόν θάνατο.

Και πάλι ό Άγιος Ίωάννης ό Χρυσόστομος θά μάς διδάξη πάνω σ' αυτό τό θέμα και ώς καλός πατέρας θά έξηγήση στά παιδιά του:

Τίς θλίψεις τίς έπιτρέπει ό Θεός, γιά τήν τελειοποίηση μας· γιά τήν ένδυνάμωση τής θελήσεώς μας· γιά νά γινώμαστε λαμπρότεροι, όπως τό χρυσάφι πού δοκιμάζεται στην φωτιά· γιά νά Τόν μιμούμεθα στην ταπείνωση· γιά νά λαμβάνωμε στεφάνια από τόν Θεό· γιά νά οδηγούμεθα στην αγιότητα· γιά νά παραδειγματίζωνται οι υπόλοιποι άνθρωποι και νά άντέχουν στίς δικές τους θλίψεις.

Ό Κύριός μας έγινε «υπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δέ σταυροϋ» (Φιλιπ. β', 18). Άλήθεια, ποιός άλλος υπέστη τέτοια μαρτύρια, όπως ό Θεάνθρωπος Ίησοϋς Χριστός; Έξευτελισμούς, ύβρεις, ραπίσματα, μαστίγωμα, άτιμωτικό σταυρικό θάνατο...

Άς συνειδητοποιήσουμε όλοι μας, ότι ό βίος μας επάνω στην γή είναι πολύ λίγος, άπειροελάχιστος μπροστά στην αιωνιότητα. Αυτή ή ζωή, μάς προετοιμάζει γιά τήν μέλλουσα δόξα.

Μή λησμονήτε, άδελφοί μου, τόν λόγο του Κυρίου: «Εί τις θέλει όπισω μου έλθειν, άπαρνησάσθω έαυτόν και άράτω τόν σταυρόν αυτού και ακολουθείτω μοι» (Ματθ. 1στ', 24).

Γι' αυτό ό Θεός έπιτρέπει νά θλίβωνται περισσότερο οι δίκαιοι, παρά οι λοιποί τών ανθρώπων. Μελετώντας τήν ζωή τών Αγίων, π.χ. του Ίώβ του πολυάθλου, λαμβάνομε δύναμη μεγάλη και παρηγορία στίς θλίψεις μας και στο τέλος αναδεικνυόμεθα νικητές.

Γιατί όμως δέν άντέχομε σήμερα ειδικά, στίς δοκιμασίες και οδηγούμεθα στην απόγνωση; Διότι μάς λείπουν τά άντισώματα, γιά νά νικήσωμε τόν ίό τών θλίψεων. Έχει άρρωστήσει τό πνευματικό άνοσοποιητικό μας σύστημα. Γι' αυτό και μένομε στην ανθρώπινη άδυναμία, ένω πρέπει νά περνάμε στην νικοποιό δύναμη διά του όπλου τής χάριτος, του Σταυροϋ δηλαδή του Κυρίου μας, τόν όποιο προβάλλει ή Άγία μας Έκκλησία ως τρόπαιο νίκης και ως «μηχανή» και «σχοινίον» (κατά τόν Ίερό Χρυσόστομο) γιά νά έκτοξευθοϋμε στην Άνάσταση.

Δυστυχώς στίς ήμέρες μας δέν υπάρχουν γερά πνευματικά θεμέλια, άφοϋ τά τελευταία χρόνια οικοδομήσαμε στην άμμο και τό όλο κτίσμα θυμίζει άνδριάντα μέ χρυσό κεφάλι και σάπια χωματένια πόδια.

Άστοχήσαμε, πιστεύοντες ότι χαρά βρίσκεται μόνο στην γή, στα έφήμερα, στα φθαρτά, στα κοσμικά παλάτια, στίς ψεύτικες ήδονές, και γι' αυτό, όταν αυτά παρήλθαν, ή παρέρχονται, γευόμεθα τήν όδύνη.

Στηρίξαμε τήν εύτυχία μας στίς άπρόσωπες σχέσεις και διελύσαμε τούς δεσμούς πνεύματος και αίματος, πού συγκρατούν τά μέλη μιās κοινωνίας. Γκρεμίσαμε τήν σταυρόσχημη διάσταση τής αγάπης και κοινωνίας προσώπων: Θεός – άνθρωπος και άνθρωπος – συνάνθρωπος. Έτσι βρεθήκαμε στο κενό.

Άς έστιάσωμε στον χώρο μας, στην πατρίδα μας, ή όποία μαστίζεται από τήν πολυεπίπεδη, ως τήν έχομε πολλάκις χαρακτηρίσει, κρίση. Δυστυχώς υπερεπερίσσευσε ό πόνος και ή θλιψη. Κάθε ήμέρα ζοϋμε ανθρώπινα δράματα και βλέπομε τούς ανθρώπους, και μάλιστα τήν νεολαία μας, νά βαδίζουν ως «νυχτωμένοι στρατοκόποι, άποσταμένων και σβησμένων έλπίδων», ως θά έλεγε και ό ποιητής.

Και τί θά γίνη; Έτσι θά προχωρήμε; Θα συμβιβασθοϋμε μέ αυτή τήν «μοίρα», γιά νά μιλήσωμε μέ απλά λόγια; Θα δραπετεύωμε από τήν ζωή από τήν πίσω πόρτα;

Άλλ' όχι. Η ζωή είναι δώρο Θεοϋ. Είναι αναντικατάστατη. Ό λαός μας έχει τόν δικό του τρόπο, ώστε μέσα από τήν απλότητά του νά διδή μαθήματα έλπίδας, αισιοδοξίας, ζωής. Έχετε σκεφθή άλήθεια, πόσο ξεχωριστός λαός είμαστε γενικά και, έφ' όσον μιλάμε γιά τό συγκεκριμένο ζήτημα, πόσο ξεχωριστός λαός είμαστε στο νά κατακτάμε τούς ούρανούς; Τετρακόσια χρόνια υπέμεινε τό γένος μας από φρικτούς δυνάστες, διωγμούς και κατατρεγμούς, έξευτελισμούς και μαρτύρια. Και όμως, άπετίναξε μέ γενναιότητα τόν ζυγό τής πνευματικής και σωματικής σκλαβιάς. Γιατί άραγε δέν καλλιεργοϋμε τό κλίμα τής αισιοδοξίας και τής γενναιότητας, ετοιμάζοντας τήν εύτυχία τών παιδιών μας; Λέει λοιπόν ό λαός μας: «Και μέ τά χίλια βάσανα, πάλι ή ζωή γλυκειά είναι».

Σέ επίσκεψή μας σέ χωριό τῆς ἐπαρχίας μας, γέροντας σοφός, μέ σχεδόν ἕναν αἰῶνα ζωῆς στήν πλάτη του, μοῦ εἶπε: «Νά δίνης θάρρος, Δέσποτα, στά παιδιά, στούς νέους. Τά παιδιά εἶναι σήμερα σάν τό τσόφλι τοῦ αὐγοῦ. Δέν ἀντέχουν γιά πολλά. Με τό πρῶτο βόλι λακᾶνε (με τήν πρώτη δυσκολία, ἐννοοῦσε, τό βάζουν στά πόδια). Ἐμεῖς, Δεσπότη μου, χῶμα φάγαμε γιά νά ζήσουμε, ἀλλά τό κεφάλι δέν τό βάλαμε κάτω. Καί πολέμους περάσαμε καί φτώχειες καί πείνες καί ἡ ξενητεία πῆρε πολλά βλαστάρια μας, ἀλλά δόξα τῷ Θεῷ εἴμαστε ὄρθιοι, καί ἂν χρειαστῆ σέρνουμε πρῶτοι τό χορό...».

Καί σέ ἄλλο χωριό τῆς ἐπαρχίας μας βρήκαμε νεαρό αὐτή τήν φορά, βράχο τῆς ὑπομονῆς (πόσο στ' ἀλήθεια μικρός ἐνοιωσα μπροστά του!), ὁ ὁποῖος ἀδυνατοῦσε ἐξ αἰτίας μιᾶς σπάνιας ἀσθένειας τῶν μυῶν, νά κινήσῃ τά μέλη τοῦ σώματος του (μόνο νά μιλάῃ μπορεῖ). Αὐτό τό παιδί, γεμάτο αἰσιοδοξία, χαρά, δύναμη, ἀντοχή μοῦ εἶπε: «Ἐχω μιᾶ μεγάλη ἀπορία, Πάτερ. Γιατί οἱ ἄνθρωποι τό βάζουν στά πόδια μέ τήν ὁποιαδήποτε δυσκολία; Λυπᾶμαι ὅταν μαθαίνω, ὅτι κάποιοι συνάνθρωποι μας βάζουν τέλος στήν ζωή τους γιά χρέη καί κάποια ἄλλα θέματα... Θεωρῶ τήν μεγαλύτερη εὐτυχία τό ὅτι μπορῶ καί μιῶ. Τό ὅτι εἶμαι στήν ζωή. Εἶμαι πιό δυνατός τώρα καί ὄχι πρὶν λίγα χρόνια, πού ἦμουν ἀθλητής στόν στίβο». Καί εἶναι μόλις 35 ἐτῶν, συμπληρῶν ἔγώ.

Ἀκούοντας αὐτά τά λόγια, ζητοῦσα ἐσωτερικά καί μυστικά συγγνώμη ἀπό τόν Θεό, γιατί πολλές φορές λυπήθηκα γιά ἀσήμαντα πράγματα. Τό μόνο πού μπόρεσα νά πῶ ἦταν: «Θέλεις παιδί μου νά τά πῆς αὐτά μπροστά σέ μιᾶ κάμερα, γιά νά τά ἀκούσῃ ὁ ἀπογοητευμένος κόσμος;». «Καί βέβαια!», μοῦ ἀπήντησε.

Ἀδελφοί μου, θά μποροῦσα νά ἀναφέρω πολλά παραδείγματα. Ὅμως θά καλέσω ὅλους νά ὑψώσωμε τά μάτια στόν οὐρανό καί νά εὐχαριστήσωμε τόν Θεό, γιατί Ἐκεῖνος εἶναι πού στέκεται πάντοτε δίπλα μας καί κοντά μας καί δέν μᾶς ἀφήνει ἀπό τά μάτια Του καί ἀπό τήν πατρική ἀγκαλιά Του.

Νά Τόν εὐχαριστήσωμε, γιατί ἔχομε παρηγοριά μας τήν Παναγία μας. Αὐτή μᾶς κράτησε ἀπό τό χέρι σάν πρόσωπα καί σάν Λαό. Σκούπισε τά δάκρυά μας καί τόν ἰδρῶτα μας καί μᾶς περιέβαλε μέ τήν μητρική Της φροντίδα. Ἡ Εἰκόνα Της εἶναι τό φῶς τῆς ζωῆς μας, ἡ ἐλπίδα μας, ἡ χαρά μας...

Να δοξολογήσωμε τόν Θεό, γιατί μᾶς ἔδωσε «παρακλητούς» τούς Ἁγίους μας, οἱ ὁποῖοι εἶναι οἱ δάσκαλοί μας στήν ὑπομονή καί στήν καρτερία καί οἱ πρέσβεις μας οἱ ἀκοίμητοι γιά νά ξεπερνᾶμε τά προβλήματά μας.

Ἀδελφέ μου, ἐσύ πού στενοχωρεῖσαι καί κλαῖς γιά ὁποιοδήποτε λόγο, ἐσύ πού ἔχασες πρὸς καιρόν τό θάρρος σου καί τήν δύναμή σου, θυμίσου ὅτι τά σύννεφα μπορεῖ γιά λίγο νά κρύβουν τόν ἥλιο, ὅμως ὁ ἥλιος ὑπάρχει, ὁ οὐρανός μένει ἀνεπηρέαστος καί σέ λίγο θά φανῆ τό φῶς καί ἡ λαμπρότητά του.

Ἀδελφέ μου, ἐσύ πού ὑποφέρεις καί λυγίζεις ἀπό τῆς ζωῆς τίς λύπες καί τά βάσανα, θυμίσου ὅτι τό χιόνι γιά λίγο καλύπτει τό χῶμα καί τά φυτά, ὅμως εἶναι ἀπαραίτητο γιά τήν ἰσορροπία τῆς φύσεως. Σέ λίγο θά λειώσῃ καί ἡ ἄνοιξη θά φανῆ, φέρνοντας μαζί της τοῦ χιονιοῦ τά εὐεργετήματα.

Ἀδελφέ μου, ἐσύ πού ξενυχτᾷς καί ἀγωνίζεσαι νά ξεπεράσῃς τόν πόνο καί νά βρῆς λύσεις γιά τά προβλήματά σου, ἄκουσε τόν Κύριό μας, πού σοῦ λέγει, μέ τόση, ναι μέ τόση ἀγάπη:

«Ἐγώ πατήρ, ἐγώ ἀδελφός, ἐγώ Νυμφίος, ἐγώ οἰκία, ἐγώ τροφεύς, ἐγώ ἰμάτιον, ἐγώ ρίζα, ἐγώ θεμέλιος. Πᾶν ὅπερ ἂν θέλῃς ἐγώ. Μηδενός ἐν χρεῖα καταστής. Ἐγώ δουλεύσω. Ἦλθον γάρ διακονῆσαι, οὐ διακονηθῆναι. Ἐγώ καί φίλος καί ξένος καί κεφαλή καί ἀδελφός καί μήτηρ. Πάντα ἐγώ· μόνον οἰκείως ἔχε πρὸς ἐμέ. Ἐγώ πένης διά σέ, καί ἀλήτης διά σέ, ἐπί Σταυροῦ διά σέ, ἐπί τάφου διά σέ, ἄνω ὑπέρ σοῦ ἐντυγχάνω τῷ Πατρί, κάτω ὑπέρ σοῦ πρεσβευτής παραγέγονα παρά τοῦ Πατρός. Πάντα μοι σύ καί ἀδελφός καί συγκληρονόμος καί φίλος καί μέλος. Τί πλέον θέλεις;» (Ἀγ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Εἰς τό κατά Ματθαῖον Ὁμιλία ΟΣΤ', 24, ΕΠΕ 12, 34).

Μητροπολίτης Πατρῶν Χρυσόστομος

29. Ωφελεί στη ζωή μας να αναλαμβάνουμε δημόσια αξιώματα; Π.χ. να επιδιώκουμε να εκλεγούμε Πρόεδροι, βουλευτές κτλ.;

Όσιος Παΐσιος ο Αγιορείτης

«ΑΞΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΔΟΞΑ»

«Απορώ, πως μερικοί δίνουν τόση σημασία στην ανθρώπινη δόξα και όχι στην δόξα του Θεού που μας περιμένει, όταν «των ανθρώπων την δόξαν φύγωμεν». Σε τι θα μας ωφελήσει, αν αποκτήσουμε και το πιο μεγάλο αξίωμα που υπάρχει και μας εγκωμιάζει όλος ο κόσμος; Θα μας οδηγήσουν στον Παράδεισο τα εγκώμια του κόσμου ή θα μας ωθήσουν στην κόλαση; Τι είπε ο Χριστός; «Δόξαν παρά ανθρώπων ου λαμβάνω». Σε τι θα με ωφελούσε αν μπορούσα να γίνω από μοναχός ιερομόναχος, δεσπότης, πατριάρχης; Θα με βοηθούσαν τα αξιώματα να σωθώ ή θα ήταν μεγάλο βάρος σε έναν αδύνατο Παΐσιο και θα με γκρέμιζαν στην κόλαση; Εάν δεν υπήρχε άλλη ζωή, μπορούσε να δικαιολογηθεί μια τέτοια ανοησία. Ένας όμως που επιδιώκει την σωτηριά της ψυχής του όλα τα βλέπει «σκύβαλα» και δεν επιδιώκει αξιώματα.

Ο Μωυσής, παρ' όλο που ήταν απεσταλμένος από τον Θεό να ελευθερώσει τον λαό του Ισραήλ, δεν αξιώθηκε να πάη στην Γη της Επαγγελίας, γιατί έφθασε σε σημείο να αγανακτήσει κατά του Θεού εξ αιτίας του λαού. Ζούσε συνέχεια μέσα στην γκρίνια του λαού και μια φορά αγανάκτησε. «Μου ζητούν νερό, είπε. Πού να τους βρω νερό;» Μα πριν από λίγο χτύπησες την πέτρα και έβγαλες νερό και τους έδωσες! Δύσκολο ήταν; Αλλά είχε μπλέξει με τα θέματα, με τις υποθέσεις του λαού και ξέχασε πόσο νερό είχε βγάλει νωρίτερα, και από τις πολλές σκοτούρες που είχε, δεν το κατάλαβε, για να ζητήσει συγχώρεση από τον Θεό. Αν ζητούσε συγχώρεση, θα τον συγχωρούσε ο Θεός. Το να μην πάη στην Γη της Επαγγελίας ήταν ένας μικρός κανόνας από τον Θεό, ένα επιτίμιο για την αγανάκτησή του.

Φυσικά ο Θεός τον πήρε στον Παράδεισο και τον τίμησε με το να τον στείλη μαζί με τον Προφήτη Ηλία στο Όρος Θαβώρ, στην Μεταμόρφωση του Κυρίου. Όλα αυτά βοηθούν να καταλάβουμε πόσο μεγάλο εμπόδιο γίνεται το αξίωμα με τις ευθύνες για την πορεία ενός Χριστιανού προς τον Παράδεισο.

Μερικοί, ενώ εσωτερικά και εξωτερικά θα έπρεπε να είναι όλο χαρά, γιατί οικονόμησε ο Θεός να είναι απαλλαγμένοι από κάθε ευθύνη, αντιθέτως επιδιώκουν ευθύνες και αξιώματα, και όταν δεν τους δίνονται, τσιγαρίζονται και φθείρουν και την ψυχή τους και το σώμα τους, τον ναό του Θεού κατά τον Απόστολο Παύλο. Ενώ ο Χριστός τους ετοιμάζει την ουράνια δόξα, αυτοί θέλουν να περάσουν στον Παράδεισο διά μέσο της δόξης των ανθρώπων.

Ίσως όμως μου πουν μερικοί: «Γιατί άλλοι δοξάζονται και από ανθρώπους, δοξάζονται μετά και από τον Θεό;» Στην ουσία κανείς δεν θα δοξασθεί από τον Θεό, όταν θέλη την ανθρώπινη δόξα. Να μην επιδιώκη ποτέ κανείς μόνος του ευθύνες. Όταν τον απαλλάσσουν από ευθύνες, θα πρέπει να χαίρεται, γιατί κανονικά θα έπρεπε να στενοχωριέται για τις ευθύνες που είχε. Αν δεν χαίρεται, σημαίνει ότι υπάρχει μέσα του ύπουλα η υπεηφάνεια. Να μην επιδιώκουμε ποτέ αξιώματα, για να δοξασθούμε από αυτά, γιατί αυτό φανερώνει αρρώστια προχωρημένη. Δείχνει ότι βαδίζουμε αρρωστημένα άλλο δρόμο από τον δρόμο της ταπεινοφροσύνης που βάδισαν οι Άγιοι Πατέρες και έφθασαν στον Παράδεισο.

Έχουμε πλήθος Αγίων Πατέρων που απέφευγαν τις ευθύνες· ηγουμενίες, ιερωσύνη και αρχιερωσύνη. Άλλοι έκοβαν τα χέρια, άλλοι τις μύτες, άλλοι τα αυτιά και άλλοι τις γλώσσες, για να μην είναι αρτιμελείς και τους χειροτονήσουν. Άλλους τους ξεσκέπαζαν τις καλύβες και τους χειροτονούσαν από πάνω, άλλους τους χειροτονούσαν από μακριά, όπως τον Άγιο Αμφιλόχιο. Ενώ είχαν μόρφωση και αγιότητα, επειδή όμως είχαν νιώσει την μεγάλη αξία της ψυχής, καθώς και το μεγάλο βάρος των ευθυνών, που γίνεται μεγάλο εμπόδιο για να σωθή ο άνθρωπος, γι' αυτό τις απέφευγαν. Αυτοί βρήκαν τον κανονικό δρόμο.

Και στο Άγιον Όρος μερικοί θεωρούν την ιερωσύνη εμπόδιο στην πνευματική ζωή, γιατί εκτός των άλλων υποχρεώσεων είναι υποχρεωμένοι να πάνε, όταν έρθει ένας δεσπότης, ή να πάνε στα πανηγύρια –πνευματικά βέβαια πανηγύρια, αλλά και αυτά δεν αναπαύουν. Όταν ήμουν στο Κοινόβιο, γνώρισα έναν διάκο που γέρασε και πέθανε διάκος. Όταν ήταν ακόμη νέος μοναχός, το Μοναστήρι είχε ανάγκη από διάκο και τον χειροτόνησαν. Αργότερα ήρθαν νεώτεροι. Οι νεώτεροι έγιναν διάκοι και ιερείς, και εκείνος έδινε συνέχεια την σειρά του στους άλλους και παρέμενε διάκος. Όταν του έλεγαν να γίνει ιερεύς, έλεγε: «Τώρα δεν έχει ανάγκη το Μοναστήρι. Δόξα τω Θεώ, υπάρχουν οι νεώτεροι αδελφοί». Τον έβαλαν στο γραφείο. Όταν ήρθαν μορφωμένοι στο Μοναστήρι, παρακάλεσε και έγγυε και από το γραφείο. Όταν το Μοναστήρι περνούσε μια δυσκολία, παρακάλεσε αυτός το ευλαβής διάκος έναν ιερέα ενάρτετο να αναλάβει την ηγουμενία. Εκείνος του είπε: «Πώς εσύ αποφεύγεις τις ευθύνες και τις φορτώνεις σ' εμένα; Γίνε εσύ προϊστάμενος, για να γίνω και εγώ ηγούμενος». Έτσι έγινε ο ένας ηγούμενος και ο άλλος προϊστάμενος. Όταν τακτοποιήθηκαν τα πράγματα και πήγαινε καλά το Μοναστήρι, παραιτήθηκε πάλι από προϊστάμενος. Πολύ με βοήθησε αυτός ο διάκος· είχε πολλή Χάρη Θεού. Αυτόν καλούσαν για τα δύσκολα θέματα στην Ιερά Κοινότητα να πη την φωτισμένη του γνώμη.

- Τι φταίει, Γέροντα, όταν πνευματικοί άνθρωποι, ενώ δεν αγαπούν τα χρήματα, επιδιώκουν όμως την δόξα; Ισχύει αυτό που έλεγαν οι Αρχαίοι Έλληνες: «Πολλοί εμίσησαν τον πλούτον, την δόξαν ουδείς»;

- Το κεφάλι το άδειο φταίει! Αυτή είναι κενή δόξα. Το «πολλοί εμίσησαν τον πλούτον...» είναι κοσμική νοοτροπία· δεν χωράει στην πνευματική ζωή. Αυτά τα έλεγαν οι Αρχαίοι Έλληνες που δεν γνώριζαν τον αληθινό Θεό. Στην πνευματική ζωή η δόξα πρέπει να εξαφανισθεί. Μεγαλύτερη ατιμία από αυτή που υπέφερε ο Χριστός υπέφερε κανείς; Οι Πατέρες την ατιμία ζητούσαν και τους τιμούσε ο Θεός. Αυτοί ακόμη στο κοσμικό στάδιο βρίσκονται. Ποδόσφαιρο παίζουν. ΠΑΟΚ-ΑΕΚ-ΔΟΞΑ! Η δόξα που αναφέρει στο Ευαγγέλιο έχει αγάπη και ταπείνωση. «Δόξασόν σου τον υιόν, λέει, ίνα και ο υιός σου δοξάση σε... αυτή δε εστίν η αιώνιος ζωή, ίνα γινώσκωσί σε τον μόνον αληθινόν Θεόν». Ζητούσε δηλαδή ο Χριστός από τον Θεό να γνωρίσουν οι άνθρωποι τον Λυτρωτή τους, για να σωθούν. Σήμερα οι περισσότεροι ενδιαφέρονται πώς να αποκτήσουν από παντού δόξα. Δόξα από 'δω, δόξα από 'κει, και τελικά καταλήγουν σε... λόξα από 'δω, λόξα από 'κει. Αυτό είναι που είπε ο Χριστός: «Δόξαν παρά αλλήλων λαμβάνοντες», «πλανώντες και πλανώμενοι». Με κάτι τέτοια μου έρχεται να κάνω εμετό. Σε τέτοια ατμόσφαιρα δεν μπορώ να ζήσω ούτε είκοσι τέσσερις ώρες.

Οι ευθύνες είναι μεγάλο εμπόδιο στην πνευματική ζωή. Όσοι θέλουν να κάνουν δουλειά πνευματική αποφεύγουν τις ευθύνες. Συνήθως δεν βλέπει κανείς καλό τέλος σ' αυτούς που επιδιώκουν αξιώματα και προϊσταμένες. Μπαίνει το προσωπικό στοιχείο, ο εγωισμός, και μετά συγκρούονται και μαλώνουν μεταξύ τους οι προϊστάμενοι, επειδή υπάρχει και στον ένα και στον άλλο προϊστάμενο ο εγωισμός. Όσοι όμως αγωνίζονται φιλότιμα και δεν αναπαύουν τον εαυτό τους και βγάζουν τον εαυτό τους από την κάθε ενέργειά τους βοηθάνε πολύ θετικά, γιατί τότε μόνον αναπαύονται οι ψυχές που έχουν ανάγκη βοήθειας και τότε μόνο θα αναπαυθή εσωτερικά η ψυχή τους και σ' αυτήν την ζωή και στην αιώνια.

Οι Άγιοι Πατέρες, παλιά, έφευγαν στην έρημο πρώτα και ερημώνονταν από τα πάθη τους με τον αγώνα τους. Χωρίς σχέδια και προγράμματα δικά τους αφήνονταν στα χέρια του Θεού και απέφευγαν τα αξιώματα και την εξουσία, ακόμη και όταν έφθαναν σε μέτρα αγιότητας –εκτός αν η Μητέρα Εκκλησία είχε ανάγκη, οπότε έκαναν υπακοή στο θέλημα του Θεού, και δοξαζόταν το Όνομα του Θεού με την αγία τους ζωή. Γίνονταν δηλαδή πνευματικοί αιμοδότες, αφού αποκτούσαν καλή κατάσταση πνευματικής υγείας στην έρημο, με την καλή πνευματική τροφή και την άγρυπνη πατερική παρακολούθηση».

• Κείμενα για προβληματισμό:

Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος

ΓΙΑ ΤΗ ΛΥΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΘΥΜΙΑ

Εκείνοι που κατηγορούνται δεν πρέπει να καταλαμβάνονται από φόβο και αγωνία. Αντίθετα, από αυτά τα συναισθήματα πρέπει να διακατέχονται όσοι κατηγορούν τους άλλους. Γιατί δεν πρόκειται να δώσουν οι πρώτοι λόγο για όσες κατηγορίες τους φόρτωσαν, αλλά θα δώσουν λόγο όσοι κατηγορούν. Αυτόι θα λογοδοτήσουν για όλες τις κατηγορίες που ξεστόμισαν για τους συνανθρώπους τους.

Όλος ο κίνδυνος από τις συνέπειες τῆς κατηγορίας κρέμεται πάνω στα κεφάλια εκείνων που ανοίγουν τό στόμα τους και κατηγορούν.

Συνεπώς, όσοι βρίσκονται στη θέση του κατηγορούμενου, πρέπει να ζούν άμέριμνοι. Γιατί αυτοί δεν εύθύνονται για όσα κακά ξεστόμισαν οι άλλοι έναντίον τους. Όσοι όμως καταφέρθηκαν έναντίον άλλων, πρέπει να άγωνιοούν και να τρέμουν. Γιατί αυτοί πρόκειται να συρθούν στο φοβερό δικαστήριο του Θεού και θα κριθοούν για ό,τι κακό είπαν.

Γι' αυτό, άς μήν πονάμε όταν καταφέρονται οι άλλοι έναντίον μας. Τότε μόνο πρέπει να πονάμε, όταν δηλαδή αυτά που μάς καταλογίζουν είναι άληθινά. Γιατί αν ζοΰμε στην άμαρτία, άκόμα και αν δεν βρίσκεται κανείς να μάς κατηγορήσει, είμαστε χειρότεροι από τόν καθένα. Αν όμως είμαστε ένάρετοι, άκόμα και αν όλόκληρη ή οίκουμένη μάς κατηγορεί, τότε είμαστε οι πιο άξιοζήλευτοι από όλους.

Αν λοιπόν ο λογισμός μας πορεύεται κατ' αυτό τόν τρόπο, άκόμα κι αν χίλιες βαρυχειμωνιές ξεσηκώνονται όλόγυρα έναντίον μας, έμείς θα παραμένουμε σταθερά είρηνικοί και άναπαυμένοι στο λιμάνι. Αν όμως δεν λειτουργεί σωστά ο λογισμός μας, άκόμα κι αν όλα μάς έρχονται δεξιά, έμείς θα αισθανόμαστε χειρότερα κι από τούς θαλασσοπνιγμένους.

Γεροντικό

«ΕΙΜΑΙ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ»

Τόν καιρό που οι Λογγοβάρδοι λυμαινόνταν τις έπαρχίες τῆς Βορείου Ίταλίας, έπιασαν αίχμάλωτο ένα Διάκονο κι είχάν άποφασίσει να τόν βασανίσουν.

Ο Σάγκτουλος, ένας Χριστιανός Λογγοβάρδος, που οι συμπατριώται του τόν σέβονταν σαν άγιο, για τήν πολλή εύλάβεια και τή μεγάλη άρετή του, έκανε πολλά διαβήματα στους άρχηγούς, για να σώση τή ζωή του αίχμαλώτου. Μά δεν κατώρθωσε τίποτε άλλο, έκτός από τή χάρη να μείνη αυτός φρουρός κοντά στον μελλοθάνατο, τήν τελευταία νύκτα.

- Μείνε, τόν προειδοποίησε ο Άρχηγός, άλλ' αν ξεφύγη, να ξέρης πως θα βασανιστής έσύ στη θέσι του.

Ο Σάγκτουλος συμφώνησε κι έτσι κάθησε φρουρός. Τά μεσάνυχτα όμως, όταν όλο τό στρατόπεδο ήταν βυθισμένο στον ύπνο, ξύπνησε τόν Διάκονο και του είπε να σηκωθῆ να φύγη, όσο μπορούσε πιο γρήγορα. Του είχε έτοιμο κι ένα γοργό άλογο.

- Άδύνατον, άδελφέ μου, έλεγε ο μελλοθάνατος.

Αν έγώ γλιτώσω, έσύ είναι άδύνατο να γλιτώσης από τά χέρια τους. Πώς λοιπόν να γίνω αίτία να πεθάνης μ' ένα τόσο σκληρό θάνατο;

- Μή σε μέλει για μένα, έλεγε από τήν άλλη μεριά ο Σάγκτουλος. Ο Θεός θα με σκεπάση. Έτσι τόν έπεισε να φύγη.

Τήν άλλη ήμέρα, οι Λογγοβάρδοι ζήτησαν τόν αίχμάλωτο.

- Έφυγε, τούς είπε με άπάθεια ο φρουρός του.

- Κι έσύ θα ξέρης βέβαια πολύ καλά τόν τρόπο.

- Ναί, ἀποκρίθηκε θαρρετά ὁ Σάγκτουλος.

- Ἐπειδὴ εἶσαι καλὸς ἄνθρωπος, δὲ θέλω νὰ σέ βασανίσω, εἶπε ὁ Ἀρχηγός, πού θαύμαζε, χωρὶς νὰ τὸ δείχνῃ, τὸ θάρρος του. Διάλεξε μόνος σου τὸν τρόπο πού προτιμᾷς νὰ πεθάνῃς.

- Εἶμαι στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ, ἀποκρίθηκε ἀτάραχος ὁ Χριστιανὸς στρατιώτης. Τὸν θάνατο πού θὰ παραχωρήσῃ Ἐκεῖνος, θὰ τὸν δεχθῶ μὲ εὐχαρίστησι.

Τελικὰ ἀποφάσισαν νὰ τοῦ κόψουν μὲ πέλεκυ τὴν κεφαλὴ του κι ἀνέθεσαν τὴ δουλειὰ αὐτὴ σ' ἓνα μεγαλόσωμο καὶ χειροδύναμο στρατιώτη.

Ὁ Σάγκτουλος γονάτισε, εἶπε τὴν προσευχὴ του κι ἔσκυψε καρτερικὰ τὸ κεφάλι νὰ δεχθῇ τὸ χτύπημα. Ἡ ψυχὴ του ἀγαλλίαζε στὴ σκέψι πὼς σέ λίγο θὰ βρισκόταν κοντὰ στὸν Χριστό. Ὁ δῆμιος σήκωσε ὀρμητικὰ τὸν φονικὸ πέλεκυ γιὰ νὰ ξεμπερδέψῃ μιὰ καὶ καλὴ μ' αὐτὴ τὴ δουλειὰ. Τὰ χέρια του ὅμως ἔμειναν ἀκίνητα στὸν ἀέρα, σάν νὰ τὰ ἔσφιγγε μυστηριώδης δύναμις. Ἔνωσε πόνους φοβεροὺς κι ἄρχισε νὰ μουγκρίζῃ σάν πληγωμένο θηρίο. Οἱ ἄλλοι γύρω τρόμαξαν.

- Τί πᾶμε νὰ κάνωμε; ἔλεγαν μεταξύ τους, νὰ τὰ βάλωμε μὲ τὸν ἅγιο αὐτὸν ἄνθρωπο, πού ἔχει τὸν Θεὸ μαζί του;

Ἄρχισαν, λοιπόν, νὰ παρακαλοῦν τὸν Σάγκτουλο, πού ἔμεινε ἀκόμη μὲ τὸ κεφάλι γερμένο, νὰ γιατρέψῃ τὸν στρατιώτη, πού ἐξακολουθοῦσε νὰ φωνάζῃ μὲ τὰ χέρια κρατημένα ψηλά.

- Δὲν μπορῶ νὰ ζητήσω τέτοια χάρι γι' αὐτὸν ἀπὸ τὸν Κύριό μου, ἂν δὲν ὑποσχεθῇ πρῶτα πὼς δὲ θὰ ξανασηκώσῃ τὸ χέρι του νὰ κτυπήσῃ Χριστιανό, εἶπε ὁ Σάγκτουλος.

- Ὑπόσχομαι, φώναξε ὁ στρατιώτης τρέμοντας ἀπὸ τὸ φόβο του.

- Κατέβασε λοιπόν τὰ χέρια σου, πρόσταξε ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ.

Μὲ τὸν λόγο, τὰ χέρια παρευθὺς κινήθηκαν γιὰ νὰ πετάξουν πρῶτα ἀπ' ὅλα μακριὰ τὸ φονικὸ ὄργανο.

Κατάπληκτοι οἱ Λογγοβάρδοι γιὰ ὅσα ἔγιναν ἐκεῖνο τὸ πρωτὶ μπροστὰ στὰ μάτια τους, χάρισαν τὴ ζωὴ στὸ Σάγκτουλο, πού ἔγινε ἀπὸ τότε, Ἱεραπόστολος ἀνάμεσά τους.

Ὁσιος Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης

Ἡ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΧΙΤΙΣ

Ὁ Γέροντας μοῦ διηγήθηκε: «Μιὰ φορὰ μὲ ἐπισκέφθηκε ἓνας χίπις. Ἦταν ντυμένος μὲ κάτι πολύχρωμα, παράξενα ροῦχα, φοροῦσε χαϊμαλιὰ καὶ κοσμήματα καὶ ζητοῦσε νὰ μὲ δεῖ. Οἱ μοναχὲς ἀνησύχησαν, ἦρθαν καὶ μὲ ρώτησαν καὶ τοὺς εἶπα νὰ περάσει. Μόλις κάθισε ἀπέναντί μου εἶδα τὴν ψυχὴ του. Εἶχε καλὴ ψυχὴ, ἀλλὰ πληγωμένη καὶ γι' αὐτὸ ἐπαναστατημένη. Τοῦ μίλησα μὲ ἀγάπη κι' ἐκεῖνος συγκινήθηκε. Γέροντα, μοῦ λέει, κανεὶς μέχρι σήμερα δὲν μοῦ μίλησε ἔτσι. Εἶπα τὸ ὄνομά του κι' ἐκεῖνος παραξενεύθηκε, πὼς τὸ γνῶριζα. Ἔ, τοῦ λέω, ὁ Θεὸς μοῦ φανέρωσε καὶ τ' ὄνομά σου καὶ ὅτι ταξίδεψες μέχρι τὴν Ἰνδία καὶ γνῶρισες ἐκεῖ τοὺς γκουροὺ καὶ τοὺς ἀκολουθήσες. Ἀπόρησε πιὸ πολὺ. Τοῦ εἶπα κι' ἄλλα πράγματα γιὰ τὸν ἑαυτό του, κι' ἔφυγε εὐχαριστημένος. Τὴν ἄλλη ἐβδομάδα, νάσου καὶ καταφθάνει ὁ ἴδιος μὲ μιὰ παρέα χίπιδες. Μπήκαν ὅλοι μαζί στὸ κελλί μου καὶ κάθισαν γύρω μου. Ἦταν μαζί τους καὶ μιὰ κοπέλα. Τοὺς συμπάθησα πολὺ. Ἦταν καλὲς ψυχές, ἀλλὰ πληγωμένες. Δὲν τοὺς μίλησα γιὰ τὸ Χριστό, γιατί εἶδα ὅτι δὲν ἦταν ἔτοιμοι ν' ἀκούσουν. Τοὺς μίλησα στὴ γλώσσα τους, γιὰ πράγματα πού τοὺς ἐνδιέφεραν. Ὅταν τελειώσαμε καὶ σηκώθηκαν νὰ φύγουν, μοῦ εἶπαν:

Γέροντα, θέλουμε μιὰ χάρι: Νὰ μᾶς ἐπιτρέψεις νὰ σοῦ φιλήσουμε τὰ πόδια. Ἐγὼ ντράπηκα, ἀλλὰ τί νὰ κάνω, τοὺς ἄφησα. Μετὰ μοῦ ἔδωσαν δῶρο μιὰ κουβέρτα. Θὰ φωνάξω νὰ τὴν φέρουν, νὰ τὴν δεῖς. Εἶναι πολὺ ὠραία. Ἐπειτα ἀπὸ καιρὸ μὲ ἐπισκέφθηκε ἡ κοπέλα, ἡ χίπισσα, μόνη της. Τὴν ἔλεγαν Μαρία. Εἶδα ὅτι ἡ Μαρία ἦταν πιὸ προχωρημένη στὴν ψυχὴ ἀπὸ τοὺς φίλους της καὶ τῆς πρωτομίλησα γιὰ τὸ Χριστό. Δέχτηκε τὰ λόγια μου. Ἦρθε κι' ἄλλες φορές, ἔχει πάρει καλὸ δρόμο. Εἶπε μάλιστα ἡ Μαρία στοὺς φίλους της: «Βρὲ σεῖς, δὲν φαντάσθηκα ποτέ, ὅτι θὰ γνῶριζα τὸν Χριστό, μέσα ἀπὸ μιὰ χίπικη παρέα». Μοῦ ἔκανε ἐντύπωση τὸ περιστατικό. Τὸ διορατικὸ καὶ ποιμαντικὸ χάρισμα τοῦ Γέροντα συνεργάσθηκαν γιὰ νὰ ἐλκύσουν, μὲ τὴν ἀληθινὴ ἀγάπη, τὰ παραστρατημένα, ἀλλὰ

άξιοσυμπάθητα αυτά παιδιά, που ίσως κάποιοι πιετιστές θα τὰ αντιμετώπιζαν με περιφρόνηση. Τὰ παιδιά αὐτὰ ζήτησαν ἀπὸ τὸν Γέροντα κάτι, πὺ μ' ἔκανε νὰ ντραπῶ γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου: Νὰ φιλήσουν τὰ πόδια του. Κι ἦταν ἡ πρώτη τους ἐπίσκεψη. Ἐγὼ τόσα χρόνια πηγαινοερχόμενοι καὶ δὲν εἶχα τὴν ταπείνωση νὰ διανοηθῶ κάτι τέτοιο. Τὰ παιδιά, σὰν τὴν ἁμαρτωλή, πὺ ἔπλυνε τὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ μὲ μύρο καὶ τὰ σκούπισε μὲ τὰ μαλλιά της, φίλησαν τὰ πόδια τοῦ Γέροντα καὶ τοῦ χάρισαν καὶ μιὰ κουβέρτα. Ὁ Γέροντας χαιρόταν τὸ δῶρο του, σὰν παιδί, ὅχι βέβαια γιὰ τὴν ὑλικὴ ἀξία του, ἀλλὰ γιὰ ὅ,τι πνευματικὸ συμβόλιζε. Θαύμασα τοὺς ἀπίθανους δρόμους πὺ ἀκολουθεῖ ἡ θεία χάρη, γιὰ νὰ σώσει ψυχές. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη φιλοῦσα κι' ἐγὼ τὰ πόδια τοῦ Γέροντα, ὅπως ἦταν ξαπλωμένος στὸ κρεβάτι, χωρὶς νὰ τὸν ἐρωτῶ.

ΠΩΣ ΥΠΕΜΕΝΑΝ ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΑΝ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ

Ἡ ἀνθρώπινη λογικὴ ἀδυνατεῖ νὰ ἀποδεχθεῖ γεγονότα, πὺ ἐρχονται σὲ ἀντίθεση με τὸν ὀρθὸ λόγο. Ἔτσι εἶναι φυσικὸ, ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος, πὺ ἐπιδιώκει τὴν ἀνεση καὶ τὸν εὐκόλο τρόπο ζωῆς καὶ ἀποφεύγει τὸν κόπο, τὸν πόνο καὶ τὴ θυσία, νὰ δυσκολεύεται νὰ πιστέψει ὅλα αὐτὰ τὰ μαρτύρια, πὺ εἶδαμε ὅτι ἀντιμετώπιζαν οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας.

Καὶ προβάλλουν δύο βασικὰ ἐρωτήματα:

Οἱ ἀπλοὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι σὰν τὸν Κόνωνα τὸν κηπουρὸ, πὺ εὗρισκαν τὶς σοφές ἀπαντήσεις, πὺ ἀπήλυθναν στους δικαστές του;

Πὺς μπορούσαν νὰ ἀντέξουν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι τὰ φρικτὰ βασανιστήρια καὶ μάλιστα με τόση εἰρήνη ψυχῆς, ἀκόμα καὶ με χαρὰ, τὰ ὁποῖα ἐμεῖς καὶ μόνον ὅταν τὰ διαβάζουμε υποφέρουμε;

Τὴν ἀπάντηση στὸ πρῶτο ἐρώτημα τὴ βρίσκουμε στα λόγια τοῦ Κυρίου μας: *«Ὅταν σὰς σύρουν στα δικαστήρια, μὴν ἀγωνιάτε γιὰ τὸ τί θα πείτε ἢ πὺς θα το πείτε. Ὁ Θεὸς θα σὰς φωτίσει ἐκείνη τὴν ὥρα τί νὰ πείτε, γιὰτὶ δὲν θα εἴστε σεῖς πὺ θα μιλάτε, ἀλλὰ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα πὺ θα μιλάει ἀπὸ μέσα σὰς»* (Ματθ. 10,19). Αὐτὸ συνέβαινε καὶ με τοὺς ὀλιγογράμματους ἀλλὰ φωτισμένους ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα Αποστόλους καὶ ὅλους τοὺς Ὁμολογητὲς καὶ Μάρτυρες τῆς πίστεως, ὅταν τοὺς καλοῦσαν σὲ ἀπολογία στα δικαστήρια.

Στὸ δεύτερο ἐρώτημα ὁ πλέον κατάλληλος νὰ μὰς ἀπαντήσει εἶναι ὁ ἱστορικὸς Εὐσέβιος, ὁ ὁποῖος ἐζήσε κατὰ τὴν περίοδο τῶν τελευταίων 48 χρόνων τῶν διωγμῶν καὶ περιέγραψε ὡς αὐτόπτης μάρτυρας τὰ μαρτύρια τῶν χριστιανῶν καὶ πὺς τὰ αντιμετώπιζαν οἱ Μάρτυρες.

Ἀνθρωπίνως εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξηγηθεῖ, πὺς εὗρισκαν τὴ δύναμη ἀθῶα πρόσωπα, ἄνθρωποι ἀκόμα καὶ ἀσθενικοὶ ἢ υπερῆλικες ἢ νεαρὰ παιδιά ὄχι μόνον νὰ ἀντέχουν τὰ βασανιστήρια ἀλλὰ καὶ νὰ ἀντιμετωπίζουν τὸν θάνατο με τὸν τρόπο με τὸν ὁποῖον τὸν ἀντιμετώπιζαν. Τὸ φαινόμενο παραμένει «υπεράνω πάσης ἐξηγήσεως». Μόνον με τὴ δύναμη τῆς πίστεως μπορεῖ νὰ ἐξηγηθεῖ.

Οἱ Μάρτυρες μπροστὰ στους βασανιστὲς τοὺς συμπεριφέρονται με τόση ψυχραιμία καὶ ηρεμία, ὥστε νὰ σχηματίζει κανεῖς τὴν ἐντύπωση ὅτι δὲν γνωρίζουν πὺς αὐτοὶ εἶναι οἱ μέλλοντες νὰ υποστοῦν τὸ μαρτύριο.

Ὅταν ρίχνονται στὸ ἀμφιθέατρο, γιὰ νὰ κατασπαραχθοῦν ἀπὸ τὰ πεινασμένα ἀγρία θηρία, προχωροῦν πρὸς αὐτὰ με προθυμία. Καὶ ὅταν ἐκεῖνα ἀδρανοῦν οἱ Μάρτυρες τὰ ἐρεθίζουν νὰ ἀρχίσουν τὸ ἔργο τοὺς. Μπροστὰ στη φωτιά δὲν περιμένουν οἱ Μάρτυρες νὰ τοὺς ρίξουν οἱ δῆμιοι, ἀλλὰ οἱ ἴδιοι, με γαλήνιο πρόσωπο, προχωροῦν πρὸς τὶς ἀναμμένες φλόγες.

Ἐπίσης καταπληκτικὴ εἶναι ἡ ἀπάθεια με τὴν ὁποῖα ἀντιμετώπιζαν τὰ θανατικὰ ὄργανα καὶ ἡ ψυχραιμία με τὴν ὁποῖα δέχονταν τὰ μαρτύρια, ὄχι μόνον χωρὶς βογγητὰ καὶ κραυγές πόνου, ἀλλὰ με ευχαριστίες καὶ δοξολογίες στὸν Θεὸ. Τὸ πρόσωπό τοὺς ἔλαμπε ἀπὸ ἀγαλλίαση, σὰν νὰ μὴν ἦταν αὐτοὶ βασανιζόμενοι Μάρτυρες, ἀλλὰ νικηφόροι ἀθλητὲς, πὺ ἐχαιραν γιὰ τὴ νίκη τοὺς, «σκικρτώντες καὶ υπεραγαλλόμενοι».

Ποια άλλη δύναμη, εκτός από την πανίσχυρη δύναμη της πίστεως, ήταν δυνατόν να καταστήσει τους μάρτυρες ικανούς, να υφίστανται με τέτοιο τρόπο τα βασανιστήρια; Φαίνονταν ότι κατά τις σκληρές εκείνες ώρες των βασάνων τους δεν αισθάνονταν καν αίσθημα πόνου. Έδιναν την εντύπωση ότι είχαν αποδημήσει από το σώμα και ότι πλέον ήσαν άγγελοι. Πράγματι, όσα υπέφερε το σώμα των Μαρτύρων 'σαν ξένα γι' αυτούς, διότι η ψυχή τους βρισκόταν πλέον στον ουρανό.

Βεβαίως οι Μάρτυρες προτού υποβληθούν στα βασανιστήρια γνώριζαν καλά ότι χρειαζόνταν θάρρος και μεγάλη αντοχή, για να υπομείνουν όσα θα συνέβαιναν. Άλλωστε είναι ιδεί τα βασανιστήρια άλλων χριστιανών. Από τους πνευματικούς τους πατέρες και διδασκάλους είχαν ακούσει ότι μπροστά στα φοβερά βασανιστήρια υπήρχε ο κίνδυνος να αισθανθούν, προς στιγμήν, λιποψυχία αλλά να μην δειλιάσουν. Για να ενισχύσει η Εκκλησία αποτελεσματικά τους Μάρτυρες στους σκληρούς αγώνες τους, προσπαθούσε με κάθε τρόπο και μέσα στα δεσμωτήρια να μεταφέρει τα άια και ζωοποιά Μυστήρια και να τους κοινωνεί με το Άγιο Σώμα και Αίμα του Κυρίου «εις πίστην ακαταίσχυτον», «εις αγιασμόν και ρώμην, εις εφόδιον ζωής αιωνίου και αρραβώνα της μελλούσης ζωής και σωτηρίας». Είναι συγκινητική η προσπάθεια του νεαρού Ταρσίζου (+257) να μεταφέρει τη θεία Ευχαριστία στους φυλακισμένους ετοιμοθάνατους Μάρτυρες. Βαδίζοντας προς τη φυλακή λιθοβολήθηκε από τους ειδωλολάτρες και προστέθηκε στη χορεία των Μαρτύρων. Τη λαχτάρα που είχαν οι Μάρτυρες να μεταλάβουν τα άχραντα Μυστήρια φανερώνει και η πράξη τους ιερέα της Εκκλησίας της Αντιοχείας Λουκιανού. Επειδή ήταν αδύνατο ο Επίσκοπος να βρεί τρόπο να κοινωνήσει στη φυλακή, ο έγκλειστος επίσης ιερέας Λουκιανός τέλεσε το Μυστήριο της θείας Ευχαριστίας, χρησιμοποιώντας το στήθος του ως Αγία Τράπεζα. Έτσι μπόρεσαν να κοινωνήσουν όλοι οι φυλακισμένοι, οι οποίοι στη συνέχεια έλαβαν τα στεφάνια του Μαρτυρίου.

Με το ακαταμάχητο εφόδιο των Αχράντων Μυστηρίων οι Μάρτυρες αναδεικνύονταν νικητές. Ο Αγνοθέτης Κύριος, που έφεραν μέσα τους, τους παρείχε πολλά δείγματα της αγάπης Του. Τους ενίσχυε με ουράνια φωνή. Με Αγγέλους Του θεράπευε τα τραύματά τους. Έσβηνε τη φωτιά στην οποία τους είχαν ρίξει. Και με ποικίλους άλλους τρόπους τους βεβαίωνε ότι είναι κοντά τους.

Σε πολλές περιπτώσεις ο Κύριος ενίσχυε τους Μάρτυρες, με οράματα, όπως τον Πρωτομάρτυρα Στέφανον. Αυτά τα θεία οράματα αποτελούσαν τον αντικατοπτρισμόν του Αγίου Πνεύματος, την ζώσαν μετά του Θεού επικοινωνία, την οποίαν αισθάνονταν τόσο βεβαία, ώστε να δίνει σ' αυτούς τη θαυμαστή εκείνη σταθερότητα και τη δύναμη να αντιμετωπίζουν θαρραλέα και τις σατανικές ακόμη εφευρέσεις των δωκτών τους.

Οι άγιοι Μάρτυρες γνώριζαν ότι χωρίς τη δύναμη του Θεού δεν θα μπορούσαν τίποτε να επιτύχουν. Γι' αυτό δεν έπαυαν, μαζί με τις ευχαριστίες τους, να ζητούν και τη βοήθεια του Κυρίου στον τραχύ αγώνα τους, ώστε να μείνουν πιστοί μέχρι θανάτου και να αξιωθούν της ουρανίου βασιλείας Του. Κατά την ώρα αυτή δεν προσεύχονταν με αγωνία, αλλά με αισιοδοξία και χαρά. Ήταν βέβαιοι για την τελική νίκη της αληθινής πίστεως. Και αυτή η προσευχή τους ήταν συνεχής και αδιάλειπτη, μέχρι τη στιγμή που παρέδιδαν το πνεύμα τους στα χέρια του Κυρίου, όπως και ο Άγιος Πρωτομάρτυς Στέφανος, του οποίου τα τελευταία λόγια ήταν «*Κύριε Ιησού, δέξαι το πνεύμα μου*».

Κάτι ακόμα (που διαφοροποιεί τους Μάρτυρες της πίστεως από τους οπαδούς οποιασδήποτε ιδεολογίας, που θυσιάστηκαν για τις ιδέες τους) που συγκλόνιζε τους δώκτες των χριστιανών ήταν οι προσευχές τους γι' αυτούς, να τους συγχωρήσει ο Θεός για τα εγκλήματά τους. Ακολουθούσαν και στο σημείο αυτό τον Πρωτομάρτυρα Στέφανον, που πρόλαβε ενώ τον λιθοβολούσαν, να ολοκληρώσει την προσευχή του κράζοντας με φωνή μεγάλη: «Κύριε μη στήσης αυτοίς την αμαρτία ταύτην, και τούτο ειπών εκοιμήθη».

Όλα αυτά είχαν σαν αποτέλεσμα και πολλοί από τους ειδωλολάτρες, που παρακολουθούσαν σε δημόσιους χώρους τα μαρτύρια των χριστιανών, αλλά ακόμη και οι δήμιοι να αναφωνούν: «Μέγας ο Θεός των χριστιανών». Πίστευαν στον Χριστό και ζητούσαν να κατηχηθούν και βαπτισθούν. Υπήρχαν και κάποιοι εκείνη την ώρα που ομολογούσαν την πίστη τους στον Χριστό, ως τον μόνον αληθινόν Θεόν, συλλαμβάνονταν και συνόδευσαν στο μαρτύριο τους άλλους. Έτσι λάβαιναν το Άγιο Βάπτισμα

του αίματος, το οποίο η Εκκλησία αναγνώριζε όπως και το κανονικό, στο Βαπτιστήριο και μάλιστα του προσέδιδε ακόμη μεγαλύτερη αξία.

Κατόπιν αυτών η Εκκλησία, αντί να σμιρύνεται με τη θανάτωση εκατομμυρίων μελών της, παρουσίαζε καταπληκτική εξάπλωση σε όλες τις χώρες του γνωστού τότε κόσμου. Άνθρωποι κάθε κοινωνικής τάξης, ακόμα και από τα περιβάλλοντα των ρωμαίων αυτοκρατόρων, γίνονταν χριστιανοί.

Έτσι, οι όποιοι καλόπιστοι σημερινοί «λογικοί» προβληματισμοί για το μεγαλειώδες «*περικείμενο ημίν νέφος Μαρτύρων*» της Εκκλησίας μάς, καταλήγουν σίγουρα στη νικητήρια διαπίστωση: «Τίς Θεός μέγας ως ο Θεός ημών!».

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. *Blow football*

Πάνω σε ένα τραπέζι έχουμε σχηματίσει 1 μικρό γήπεδο ποδοσφαίρου. Τα παιδιά προσπαθούν να βάλουν γκολ στο αντίπαλο τέρμα φυσώντας μέσα από καλαμάκια.

3. *Kim pairs*

Μια σειρά από αντικείμενα πάνω σε ένα τραπέζι. Τα παιδιά κοιτάνε τα αντικείμενα για λίγο και έπειτα τα καλύπτει ο αρχηγός. Αφού τα καλύπτει τους λέει ένα αντικείμενο που συνδέεται άμεσα με ένα από αυτά που βρίσκονται στο τραπέζι και τα παιδιά πρέπει να γράψουν ποιο είναι αυτό το αντικείμενο πχ ο αρχηγός λέει γραμματόσημο και πρέπει αυτά να γράψουν ή να ζωγραφίσουν έναν φάκελο που ήταν πάνω στο τραπέζι όπως παραπάνω αλλά να μην καλυφθούν τα αντικείμενα.

Επίσης, ο αρχηγός μπορεί να περιγράψει μία χρήση του αντικειμένου πχ το χρησιμοποιώ για να ανοίξω και υπάρχει ένα κλειδί, το χρειάζομαι για να στείλω γράμμα και υπάρχει ένα γραμματόσημο κτλ

4. *Shopping*

Κάθονται όλοι σε έναν κύκλο, ένας βγαίνει έξω από το δωμάτιο. Οι υπόλοιποι αποφασίζουν ποιο θα ναι το επάγγελμά του. Έπειτα αυτός μπαίνει μέσα και ρωτάει έναν-έναν τι μπορεί να αγοράσει για τον εαυτό του, μόλις τους ρωτήσει όλους έχει δύο ευκαιρίες να μαντέψει τι είναι.

5. *Super Market*

Χωρίστε την ομάδα σε μικρότερες. Λέγεται ένα γράμμα του αλφάβητου και τα λυκόπουλα προσπαθούν να βρουν μια λέξη έτσι ώστε να ονομαστούν κάτι που να αρχίζει με το γράμμα αυτό και να υπάρχει σε ένα μεγάλο super market (π.χ. «Σ» σαπούνι κ.λ.π.) Ο πρώτος που θα απαντήσει κερδίζει ένα βαθμό για την εξάδα του. Η εξάδα με τους περισσότερους βαθμούς κερδίζει.

6. *Wake Up!*

Η ομάδα σχηματίζει κύκλο. Βάλε ξυπνητήρι σε ένα ρολόι και άστο να χτυπάει. Τα παιδιά πρέπει να γυρίζουν γρήγορα το ρολόι στον κύκλο πριν σταματήσει να χτυπάει. Όταν σταματήσει να χτυπάει το παιδί που το κρατάει στα χέρια του βγαίνει από το παιχνίδι. Κερδίζει όποιος μείνει τελευταίος.

7. *Βρες την ιστορία*

Ο αρχηγός αρχίζει μια ιστορία και ξαφνικά σταματά δείχνοντας ένα παιδί. Εκείνο συνεχίζει την ιστορία την κόβει ξαφνικά και δείχνει άλλον ο οποίος συνεχίζει και αυτός κ.ο.κ.

8. *Επάνω τα χέρια*

Η ομάδα χωρίζεται στα δύο. Η μία ομάδα (Α) από τη μία μεριά του τραπεζιού και η άλλη (Β) από την απέναντι. Με κλήρο η 1 ομάδα, με τα χέρια κάτω από το τραπέζι, μεταβιβάζει από παλάμη σε

παλάμη ένα νόμισμα. Στο παράγγελμα του αρχηγού της ομάδας Α «επάνω τα χέρια» όλοι μαζί οι παίκτες της Β ομάδας υψώνουν τα χέρια και τα κατεβάζουν με δύναμη επάνω στο τραπέζι. Ο αρχηγός της ομάδας Α, μετά από συνεννόηση με τα υπόλοιπα παιδιά, δείχνει εκείνον που νομίζει ότι κρατά το νόμισμα στην παλάμη του. Εάν το ανακαλύψουν, αλλάζουν ρόλο οι ομάδες. Σε κάθε λάθος ανακάλυψη του νομίσματος η ομάδα επιβαρύνεται με ένα βαθμό. Κερδίζει η ομάδα που θα συγκεντρώσει τους λιγότερους βαθμούς.

9. Η ουρά του γαιδάρου

Σχεδιάζουμε το σώμα του γαιδάρου χωρίς ουρά. Κολλάμε το σχέδιο σε έναν τοίχο. Κάθε παιδί με τα μάτια δεμένα με ένα μαντήλι και με το μολύβι στο χέρι προχωρά προς το σχέδιο και προσπαθεί να το ολοκληρώσει.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ:

Η κυρία στο φούρναρη...

- "Είμαι τόσο νευριασμένη μαζί σας, το ψωμί που μου δώσατε χθες ήταν μπαγιάτικο."

- "Μα, τι λέτε κυρία μου, εμείς φτιάχνουμε ψωμί εδώ και 20 χρόνια!"

Και η κυρία:

- "Ναι, αλλά το πουλάτε τώρα!"

*

Μια ηλικιωμένη κυρία αποφάσισε να πληρώσει έναν καλό ζωγράφο να της φτιάξει το πορτρέτο της. Και του λέει...

«Ζωγράφισε και μερικά σκουλαρίκια με διαμάντια, ένα περιδέριο με διαμάντια, βραχιόλια με σμαράγδια, ρουμπίνια καρφίτσες, και ένα χρυσό ρολόι Ρόλεξ».

«Μα αφού δεν φοράς τίποτα από όλα αυτά γιατί να το κάνω αυτό;» είπε ο ζωγράφος.

«Το ξέρω,» είπε η γυναίκα. «Σε περίπτωση όμως που εγώ πεθάνω πριν τον άντρα μου, και είμαι σίγουρη ότι θα ξαναπαντρευτεί, θέλω η καινούργια γυναίκα του να κάνει άνω-κάτω το σπίτι ψάχνοντας για αυτά τα χρυσαφικά και να του κάνει την ζωή μαρτύριο».

*

Στο τέλος της σχολικής χρονιάς ένας μαθητής πλησιάζει τον καθηγητή του και του λέει...

- Αν με αφήσετε στην ίδια τάξη κύριε καθηγητή, θα πέσω στη θάλασσα να πνιγώ!

- Μη φοβάσαι Γιωργάκη, τα κούτσουρα επιπλέουν!

ΒΙΝΤΕΟ:

Η διδακτική ιστορία «**ΑΚΟΥΣΕ ΜΕ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=-RS90HD4u-o>

Η ταινία μικρού μήκους «**ΜΟΝΟΚΕΡΩΣ ΑΠΟ ΠΟΡΣΕΛΑΝΗ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=kAXc-02zOz8>

Η ταινία μικρού μήκους «**ΕΝΑ ΕΚΑΤΟΣΤΟ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΟΥ** » στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=zQ9BJCx1Kb4>

Νεκροί ή κεκοιμημένοι;

1. Τι είναι τα Ψυχοσάββατα;

κάθε Σάββατο η προσευχή της Εκκλησίας είναι αφιερωμένη στους κεκοιμημένους. Όμως δύο είναι τα Ψυχοσάββατα που έχουν καθιερωθεί και τελούνται Μνημόσυνα της Εκκλησίας για όλους τους κεκοιμημένους.

Το Σάββατο προ της Κυριακής των Απόκρεω και Το Σάββατο προ της Κυριακής της Πεντηκοστής. Μεσα στην ιδιαίτερη μέριμνά της για τούς κεκοιμημένους η αγία Ορθόδοξη Εκκλησία μας έχει καθορίσει ξεχωριστή ημέρα της εβδομάδος γι' αυτούς.

Όπως η Κυριακή είναι η ημέρα της αναστάσεως του Κυρίου, ένα εβδομαδιαίο Πάσχα, έτσι το Σάββατο είναι η ημέρα των κεκοιμημένων, για να τους μνημονεύουμε και να έχουμε κοινωνία μαζί τους. Σε κάθε προσευχή και ιδιαίτερα στις προσευχές του Σαββάτου ο πιστός μνημονεύει τούς οικείους, συγγενείς και προσφιλείς, ακόμη και τούς εχθρούς του που έφυγαν από τον κόσμο αυτό, αλλά ζητά και τις προσευχές της Εκκλησίας γι' αυτούς.

Στο δίπτυχο, που φέρνουμε μαζί με το πρόσφορο για τη θεία Λειτουργία, αναγράφονται τα ονόματα των ζώντων και των κεκοιμημένων, τα οποία μνημονεύονται.

Σε ετήσια βάση η Εκκλησία έχει καθορίσει δύο Σάββατα, τα οποία αφιερώνει στους κεκοιμημένους της. Είναι τα μεγάλα Ψυχοσάββατα• το ένα πριν από την Κυριακή της Απόκρεω και το άλλο πριν από την Κυριακή της Πεντηκοστής.

Με το δεύτερο Ψυχοσάββατο διατρανώνεται η πίστη μας για την καθολικότητα της Εκκλησίας, της οποίας την ίδρυση και τα γενέθλια (επί γης) γιορτάζουμε κατά την Πεντηκοστή. Μέσα στη μία Εκκλησία περιλαμβάνεται η στρατευομένη εδώ στη γη και η θριαμβεύουσα στους ουρανοίς.

Το Ψυχοσάββατο πριν από την Κυριακή της Απόκρεω έχει το εξής νόημα : Η επόμενη ημέρα είναι αφιερωμένη στη Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου, εκείνη τη φοβερή ημέρα κατά την οποία όλοι θα σταθούμε μπροστά στο θρόνο του μεγάλου Κριτή. Για το λόγο αυτό με το Μνημόσυνο των κεκοιμημένων ζητούμε από τον Κύριο να γίνει ίλεως και να δείξει τη συμπάθεια και τη μακροθυμία του, όχι μόνο σε μας αλλά και στους προαπελθόντας αδελφούς, και όλους μαζί να μας κατατάξει μεταξύ των υιών της Επουράνιας Βασιλείας Του.

Κατά τα δύο μεγάλα Ψυχοσάββατα η Εκκλησία μας καλεί σε μία παγκόσμια ανάμνηση «πάντων των απ' αιώνος κοιμηθέντων ευσεβώς επ' ελπίδι αναστάσεως ζωής αιωνίου». Μνημονεύει:

* Όλους εκείνους που υπέστησαν «άωρον θάνατον», σε ξένη γη και χώρα, σε στεριά και σε θάλασσα.

* Εκείνους που πέθαναν από λοιμική ασθένεια, σε πολέμους, σε παγετούς, σε σεισμούς και θεομηνίες.

* Όσους κήκαν ή χάθηκαν.

* Εκείνους που ήταν φτωχοί και άποροι και δεν φρόντισε κανείς να τούς τιμήσει με τις ανάλογες Ακολουθίες και τα Μνημόσυνα.

Ο Θεός δεν περιορίζεται από τόπο και χρόνο. Γι Αυτόν είναι γνωστά και συνεχώς παρόντα όχι μόνο όσα εμείς αντιλαμβανόμαστε στο παρόν, αλλά και τα παρελθόντα και τα μέλλοντα. Το διατυπώνει λυρικότητα μία προσευχή της Ακολουθίας της θείας Μεταλήψεως, που αποδίδεται στον άγιο Ιωάννη

Δαμασκηνό ή στον Άγιο Συμεών το Νέο Θεολόγο: «*Επί το βιβλίον δε σου και τα μήπω πεπραγμένα γεγραμμένα σοι τυγχάνει*».

Ο Θεός έχει γραμμένες στο βιβλίο της αγάπης του και τις πράξεις που θα γίνουν στο μέλλον, άρα και τις προσευχές που αναπέμπουμε τώρα για πρόσωπα που έζησαν στο παρελθόν. Ως αιώνιος και πανταχού παρών ο πανάγαθος Κύριος μας Ιησούς Χριστός αγκαλιάζει με τη θεία του πρόνοια το άπειρο σύμπαν και τούς ατέρμονες αιώνες. Όλους τους ανθρώπους που έζησαν, ζουν και θα ζήσουν τούς νοιάζεται η αγάπη του• «η γαρ αγάπη του Χριστού συνέχει ημάς» (Β΄ Κο 5,14).

Με αυτήν την πίστη αναθέτουμε στην αγάπη και στην αγαθότητα του Θεού «εαυτούς και αλλήλους», τούς ζωντανούς αλλά και τούς κεκοιμημένους μας.

Πηγή: www.apolytrosis.gr

2. Γιατί τρώμε ψαρόσουπα μετά την ταφή;

Η κατανάλωση ψαρόσουπας μετά την ταφή, είναι ένα αρχαίο (ελληνικό) έθιμο, αλλά ουδεμία σχέση έχει με την Ορθόδοξη παράδοσή μας.

Μέχρι τον 4ο αι. , κατά τα μνημόσυνα, προσέφεραν ψωμί και κρασί με ελιές ή τυρί ή ρύζι και ευχόταν «μακαρία ή μνήμη αυτού». Γι' αυτό και λέγονταν «μακαριαί». Απομεινάρια αυτών των εκδηλώσεων είναι τα σημερινά αρτουλάκια και ο καφές τα οποία προσφέρονται κατά τα μνημόσυνα σήμερα από τούς συγγενείς τού κοιμηθέντος.

Αυτό που ανήκει στην παράδοση μας και έχει σχέση με την χριστιανική φιλοξενία, είναι η περιποίηση και η ευχαρίστηση των παρευρισκομένων σε μια κηδεία ή σε ένα μνημόσυνο.

Τώρα, τι θα καταναλωθεί δεν έχει τόσο σημασία. (Αν βέβαια είναι περίοδος νηστείας ή μέρα νηστείας, προσφέρονται νηστίσιμα).

Ίσως η ψαρόσουπα είναι πιο πρακτική να καταναλωθεί και πιο εύπεπτη, γιαυτό προτιμάται περισσότερο. Έτσι, είναι όμορφο, για κάποιον που ήρθε από μακριά για να προσευχηθεί για τον νεκρό μας, να του προσφέρουμε ένα πιάτο ζεστό φαγητό, ως ένδειξη ευγνωμοσύνης για την απόσταση που διένυσε, για να παρευρεθεί στο μνημόσυνο ή στην κηδεία. Το ίδιο ισχύει και για τον καφέ που προσφέρεται.

Άρα, δεν τρώμε απαραίτητως μετά την ταφή και δεν τρώμε απαραίτητως ψαρόσουπα.

3. Πόσα χρόνια πρέπει να περάσουν για να κάνουμε εκταφή του νεκρού μας;

Κανονικά, εκταφή του νεκρού ΔΕΝ γίνεται, εκτός αν υπάρχει σοβαρός λόγος...(μεταφορά οστών στην πατρίδα του νεκρού, ταφή μέλους ίδιας οικογένειας στον ίδιο τάφο κλπ). Εκταφή δεν γινόταν ούτε παλιά και αυτό πιστοποιείται από τις αρχαιολογικές ανασκαφές που ακόμα και σήμερα φέρνουν στο φως χριστιανικούς τάφους πολλών αιώνων που ουδέποτε ανοίχτηκαν. Ακόμα από ορισμένους κανόνες που τιμωρούν την τυμβωρυχία (όπως ο ζ΄ κανόνας του Γρηγορίου Νύσσης) φαίνεται ότι υπονοούν ότι δεν επέτρεπε η τότε συνήθεια να μετακινούνται από τους τάφους τα οστά.

Δεν θα υπήρχε βέβαια ωραιότερο πράγμα από το να αναπαύεται κανείς «μέχρι της κοινής αναστάσεως» στον τάφο του, προσβλέποντας κατά τον ωραίο συμβολισμό προς την ανατολή και περιμένοντας την έσχατη σάλπιγγα. (Ι.Μ.Φουντούλης)

Αν πρέπει όμως για κάποιους λόγους να γίνει εκταφή, καλό είναι να έχουν περάσει τουλάχιστον 3 χρόνια, ή τέλος πάντων διάστημα αρκετό ώστε να έχει γίνει πλήρης αποσύνθεση του σώματος και σε καμία περίπτωση χρονικό διάστημα μικρότερο των 2 ετών. Δυστυχώς, στις μεγάλες πόλεις λόγω περιορισμένου χώρου γίνεται εκταφή και τα λείψανα μεταφέρονται μέσα σε οστεοθήκες σε ειδικό χώρο.

Όμως πραγματικά υποφέρουμε από έλλειψη χώρου; Ας δούμε μια απλοϊκή αριθμητική συλλογική:

Στην Ελλάδα κάθε χρόνο έχουμε περίπου 100.000 νεκρούς.

Ο κάθε τάφος καταλαμβάνει περίπου 3 τετραγωνικά χώρο.

Άρα κάθε χρόνο χρειαζόμαστε 300 στρέμματα γης για να θάβουμε τους νεκρούς μας.

Νομίζετε ότι είναι υπερβολικό το νούμερο; Μάλλον όχι, αφού τα 300 στρέμματα αναλογούν σε όλη την ελληνική επικράτεια άρα ο κάθε νομός, χρειάζεται περίπου 6 στρέμματα ετησίως.

Βέβαια ένας μικρός νομός θα χρειαστεί λιγότερα και ένας μεγάλος πολύ περισσότερα. Όμως χώρος υπάρχει και μάλιστα πολύς. Γιατί δεν μπορεί να έχουμε χώρο για γήπεδα, τεράστια εμπορικά κέντρα, μεγάλες μονάδες παντός τύπου, νεροτσουλήθρες και πίστες αυτοκινήτων και να λέμε ότι δεν έχουμε χώρο να θάψουμε τους νεκρούς μας...Εκτός και αν βγάλουμε όλες τις περιοχές ακατάλληλες για κοιμητήρια και κατάλληλες για κάθε άλλη χρήση.

Τα 6 λοιπόν, κατά μέσο όρο, αυτά στρέμματα μπορούν να φιλοξενήσουν 2.000 τάφους.

Υπάρχει κανένας λόγος το κοιμητήριο να βρίσκεται στο κέντρο της κάθε πόλης ή του κάθε χωριού; Όχι βέβαια. Παλιά αυτό ήταν υποχρεωτικό, γιατί ούτε μέσα υπήρχαν να μεταφερθεί εύκολα ο νεκρός, αλλά ούτε μπορούσαν και να διανύσουν μια μεγάλη απόσταση αυτοί που τον συνόδευαν στην τελευταία του κατοικία. Σήμερα πάμε παντού εύκολα και γρήγορα.

Το κόστος για 6 στρέμματα γης είναι 90.000ευρώ σε περιοχή που είναι εκτός σχεδίου και εκτός οικισμού, αν είναι ταυτόχρονα μη καλλιεργήσιμη και μη εκμεταλλεύσιμη το κόστος είναι πολύ μικρότερο. Επίσης προσέξτε μιλάμε για να καλυφθούν οι ετήσιες ανάγκες ενός νομού και όχι μόνο μιας πόλης ή ενός χωριού.

Εδώ λοιπόν πρέπει να πάρει θέση η εκκλησία και να προχωρήσει άμεσα σε κατάλληλες αγορές τέτοιων εκτάσεων ώστε να καλυφτούν όλες οι ανάγκες της κάθε Μητροπόλεως και επαρχίας, γιατί όχι για τα επόμενα 500 χρόνια (κάντε τον παραπάνω αριθμητικό συλλογισμό για 500 χρόνια να δείτε ότι και πάλι λογικό είναι το κόστος αλλά και η στρεμματική έκταση – κάθε χρόνο καίγονται πολύ παραπάνω στρέμματα γης από όση έκταση θα απαιτούνταν για να θάψουμε νεκρούς 500 χρόνων!!!).

Τα 90.000 λοιπόν ευρώ αντιστοιχούν σε 2.000 τάφους. Πόσο στοιχίζει ο κάθε τάφος; Μόλις 45 ευρώ... Με 45 ευρώ γίνεται αποκέντρωση, με 45 ευρώ δεν θα χρειαστεί ποτέ να γίνει εκταφή του νεκρού μας. ΠΟΤΕ. Θα αναπαύεται μέχρι να αναστηθεί κατά την Δευτέρα Παρουσία. Θα αναπαύεται με βέβαιη την ελπίδα: «προσδοκώ ανάσταση νεκρών και ζωή του μέλλοντος αιώνος. Αμήν».

4. Ποια θέση έχει η Εκκλησία μας σχετικά με την καύση ή ταφή των νεκρών και γιατί;

“Η Εκκλησία καταδικάζει την καύση των νεκρών και τη θεωρεί ως αντίθετη προς τη δογματική της διδασκαλία και ως πράξη αποκρουστική, η οποία προσβάλλει βάνουσα τους κεκοιμημένους”.

1) Η ταφή του νεκρού ως θεία εντολή, «γη ει και εις γην απελεύση» (Γεν. 3, 19), είναι πράξη τιμής και σεβασμού προς το ανθρώπινο σώμα και ταυτόχρονα σύμβολο ελπίδας και αναστάσεως. Στην Παλαιά Διαθήκη ο πατριάρχης Ιακώβ ζήτησε από τον υιό του Ιωσήφ όταν πεθάνει να τον θάψει και μάλιστα στον τάφο των πατέρων του (Γεν. 47, 30).

2) Στην Καινή Διαθήκη ο ίδιος ο Κύριος δέχθηκε τον ενταφιασμό του σώματός του, λέγοντας στον Ιούδα: «Άφες αυτήν, εις την ημέραν του ενταφιασμού μου τετήρηκεν αυτό» (Ίω. 12, 7). Η θεόσωμη ταφή του Κυρίου ύπηρξε το αποκορύφωμα της επί γης κενώσεώς του. Το άψυχο σώμα του Χριστού ενωμένο με τη Θεότητα ενταφιάζεται. Ο αρχηγός της ζωής τίθεται εν τάφω. Ο ενταφιασμός του σαρκωθέντος Λόγου μάς υποδεικνύει τον τρόπο και της δικής μας εξόδου από τον πρόσκαιρο αυτό βίο. Κατά τον απόστολο Παύλο το ανθρώπινο σώμα «σπείρεται εν φθορά, εγείρεται εν αφθαρσία» (Α΄ Κορ. 15, 42).

3) Ο Μέγας Αντώνιος εκφράζων την παράδοση της Εκκλησίας ζήτησε από τους μαθητές του να τον ενταφιάσουν. «Θάψτε, λοιπόν το σώμα μου σεις και κρύψτε το υπό την γην... διότι εγώ κατά ταν ανάστασιν των νεκρών θα το πάρω πάλι από τον Σωτήρα άφθαρτο» (Ο Μέγας Αντώνιος, Βίος και Πολιτεία, εκδόσεις Ρηγόπουλου, Θεσσαλονίκη, 2000, σ. 150).

4) Ο 7ος Κανόνας της Ζ΄ Οικουμενικής Συνόδου επιτάσσει όπως ο καθγιασμός της Αγίας Τράπεζας γίνεται με την τοποθέτηση σ΄ αυτή λειψάνων αγίων μαρτύρων (Πηδάλιον, έκδοση “ Αστέρως” , Αθήνα, 1970, σ. 328). Είναι δε αυτονόητο ότι η ύπαρξη των λειψάνων προϋποθέτει την

προηγηθείσα ταφή τους. Η καύση λοιπόν των νεκρών αντιστρατεύεται το θείο θέλημα, γιατί στερεί τους πιστούς της δυνατότητας να αγιάζονται από τα αδιάφθορα και χαριτόβρυτα λείψανα των αγίων.

5) Ο Άγιος Συμεών, αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης και μεγάλος λειτουργιολόγος, αναφέρει ότι η έκχυση του ελαίου πάνω στο ένταφιασμένο λείψανο ανάγει την αρχή του στους αγίους αποστόλους (P.G. 166, 686).

6) Από τις αρχαιολογικές έρευνες και ανασκαφές, τις κατακόμβες, τους τάφους των αγίων μαρτύρων και τα πλήθη των κοιμητηρίων μαρτυρείται η συνείδηση των πιστών και το αρχαίον έθος της Εκκλησίας στην ταφή των νεκρών.

7) Η ταφή των νεκρών εκφράζει την πίστη της Εκκλησίας προς την Ανάσταση και την αιώνιο ζωή. Ο σεβασμός προς τα λείψανα των κεκοιμημένων αποδεικνύει την πίστη μας στην αθάνατη ψυχή.

8) Η ταφή λοιπόν των νεκρών αποτελεί αρχαία και αδιάκοπη παράδοση της Εκκλησίας, η οποία στηρίζεται στο σεβασμό του ανθρωπίνου σώματος ως «ναόν του Θεού» (Πρβλ. Α΄ Κορ. 3, 16).

9) Η καύση των νεκρών αποτελεί ασέβεια προς τον Πλάστη και Δημιουργό, διότι αποδεικνύει απιστία προς τη μέλλουσα ζωή και συμβολίζει τον αφανισμό και την ανυπαρξία. Είναι ταυτόχρονα αντίθετη προς τους υπό του Δημιουργού τιθέντας νόμους της φύσεως, οι οποίοι προνοούν φθορά και αποσύνθεση και όχι καύση. Η καύση των νεκρών είναι βιασμός της φύσεως, όπως ακριβώς οι πυρκαγιές των δασών φέρνουν την οικολογική καταστροφή.

10) Οι υπέρμαχοι της καύσης των νεκρών επικαλούνται κυρίως ως λόγους, την εξοικονόμηση χώρου και τη μόλυνση του υπεδάφους. Οι δικαιολογίες όμως αυτές δεν ευσταθούν και είναι «προφάσεις εν αμαρτίαις». Αφού οι άνθρωποι έχουν μολύνει την ατμόσφαιρα και απειλούν το όλο οικοσύστημα με τις καταχρήσεις και την ανεξέλεγκτη εκμετάλλευση των πόρων της Γης, υποκριτικά ισχυρίζονται ότι κινδυνεύει η υγεία τους από τους νεκρούς. Ακριβώς το αντίθετο θα συμβεί με την καύση των νεκρών. Τα αποτεφρωτήρια θα είναι εστίες οχληρίας και θα επιβαρύνουν την ήδη μολυσμένη ατμόσφαιρα. Επί πλέον, θα υπάρχει ο κίνδυνος συγκάλυψης εγκληματικών ενεργειών με την καταστροφή των τεκμηρίων.

11) Τα βαθύτερα αίτια της επιθυμίας για την καύση των νεκρών είναι ο αγνωστικισμός, η αθεΐα και η έλλειψη πίστεως στη μετά θάνατο ζωή. Η καύση των νεκρών είναι αποτέλεσμα της μηδενιστικής αντίληψης της ζωής και δουλικής υποταγής σε συνθήκες ξένες προς τη λειτουργία της φύσεως. Μόνο ελάχιστοι άθεοι, οι οποίοι τρέμουν με την ιδέα ότι είναι «κατ' εικόνα Θεού» πλασμένοι, λόγω του εσωτερικού κενού της ψυχής τους και της διχασμένης προσωπικότητάς τους, ίσως να θελήσουν να εκφράσουν την επιθυμία να αποτεφρωθεί η σωρός τους, εκδιπλώνοντας έτσι την εωσφορική εγωκεντρική ιδιορρυθμία τους.

Με την αλαζονική αυτή συμπεριφορά τους, αποκαλύπτουν την ασέβειά τους προς τον Θεό και την έλλειψη πίστεως στην ύπαρξη της αιωνίου ζωής. Φανερώνουν ακόμη το φόβο που τους διακατέχει και την απεγνωσμένη προσπάθειά τους να φιμώσουν την εξεγειρόμενη συνείδησή τους. Έχουν την ψευδαίσθηση ότι με την αποτέφρωση του σώματός τους θα καταλήξουν στην ανυπαρξία και το μηδενισμό. Με τον τρόπο όμως αυτό αποκόπτουν τους εαυτούς τους από την Εκκλησία δείχνοντας ότι δεν πιστεύουν στην ανάσταση των νεκρών και στον παντοδύναμο Θεό, ο οποίος δύναται στους έσχατους καιρούς να αναστήσει όλους ανεξαιρέτως τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως του τρόπου του θανάτου τους.

Με μόνη διαφορά ότι θα αναστηθούν «οι τα αγαθά ποιήσαντες εις ανάστασιν ζωής», «οι δε τα φαύλα πράξαντες εις ανάστασιν κρίσεως» (Ίωάν. 5, 29).

Όσοι από τους ορθόδοξους χριστιανούς επιθυμούν την καύση των νεκρών σωμάτων τους, ας γνωρίζουν ότι αποκόπτουν τους εαυτούς τους από το θεανθρώπινο σώμα του Χριστού. Η Εκκλησία, συνεπής προς τη διδασκαλία του ιερού Ευαγγελίου, έχει κάθε δικαίωμα να αρνηθεί την τέλεση της εκκλησιαστικής κηδείας και των εκκλησιαστικών μνημοσυνών, σε όσους θελήσουν να αποτεφρωθούν μετά το θάνατο τα σώματά τους. Ουδείς δύναται να εξαναγκάσει την Εκκλησία να ενεργήσει αντίθετα προς τις πεποιθήσεις της.

- **Κείμενα για προβληματισμό:**

**ΕΠΙΛΟΓΗ ΥΜΝΩΝ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΝΕΚΡΩΣΙΜΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΕΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΜΑΣ**

«Τη εκ νεκρών έγερσει σου, Χριστέ, ουκέτι ο θάνατος κυριεύει των θανόντων ευσεβώς.»

Με την έγερση του Χριστού και, χάριν αυτής, ο θάνατος δεν μπορεί να νικήσει τους εν Χριστώ Ιησού θανόντες, αυτούς δηλαδή που απέθαναν μέσα στην ευσέβεια. «... τους εξ Αδάμ μέχρι σήμερα λατρεύσαντας σοι καθαρώς...». Η καθαρή λατρεία των πιστών είναι η προϋπόθεση για την εις ουρανούς άνοδον.

Τροπάριο 6^ο των στιχηρών Εσπερινού

«Κατακοσμήσας τα πάντα, ζών μικτόν, μέσον με τον άνθρωπον, ταπεινότητος ομού και μεγέθους έπλασας.»

Ο άνθρωπος «ζώο μικτό», δηλαδή ζωντανός οργανισμός ανάμικτος, χαρακτηριζόμενος από ταπεινότητα (εννοεί τη βιολογική του υπόσταση) και μέγεθος (εννοεί την προς τον Θεό δυνατότητα της ομοίωσης).

Τροπάριο 2^ο, ωδής α' της Ακολουθίας της Παννυχίδας

«Εις γην απεστράφημεν, παραβάντες του Θεού, την εντολήν την ένθεον.»

Η παράβαση της εντολής του Θεού, που συνίστατο στην αποχή της βρώσης του καρπού του δέντρου του καλού και του κακού, είχε ως αποτέλεσμα την επιστροφή του ανθρώπου στη γη, δηλαδή την ήττα, που δοκίμασε από το θάνατο.

Θεοτοκίο ωδής στ' της Ακολουθίας της Παννυχίδας.

«... διά σου δε Παρθένε προς ουρανόν, εκ γης ανυψώθημεν, την φθοράν του θανάτου εκτινάξαντες.»

Διά της Παρθένου Μαρίας ο άνθρωπος ξαναβρίσκει το δρόμο προς τον ουρανό. Αυτή είναι η μεσίτρια της σωτηρίας. Μέσω αυτής ο άνθρωπος εκπληρώνει τον αρχικό του προορισμό, δηλαδή τη θέωση.

«Αυτός μόνος υπάρχεις αθάνατος, ο ποιήσας και πλάσας τον άνθρωπον.»

Ο Τριαδικός Θεός είναι φύσει αθάνατος και μάλιστα είναι ο μόνος που κατέχει την εκ φύσεως αθανασία. Ο άνθρωπος γίνεται κατά χάριν αθάνατος, δηλαδή η αθανασία της ψυχής, αλλά και του σώματος μετά τη γενική ανάσταση των νεκρών, είναι χάρισμα, δώρο του Θεού προς τον άνθρωπο.

Οίκος της Ακολουθίας της Παννυχίδας

«Ο ων τη φύσει χρηστός και εύσπλαχνος, και θελητής ελέους, ευσπλαχνίας η άβυσσος...»

Ο τριαδικός Θεός είναι εκ φύσεως χρηστός και σπλαχνικός, επιθυμεί το έλεος και είναι άβυσσος ευσπλαχνίας. Η λέξη *άβυσσος* χρησιμοποιείται στην Αγία Γραφή με την έννοια του ατελείωτου, απύθμενου τόπου του πλήρους υδάτων. Δηλαδή δεν μπορούμε να μετρήσουμε, ούτε καν να διανοηθούμε, το μέγεθος της ευσπλαχνίας του Θεού προς τους κεκοιμημένους αδελφούς μας.

Τροπάριο 3^ο ωδής θ' της Ακολουθίας της Παννυχίδας

«Στεράς σου σάλπιγγος τη φωνή, όταν εξανοίγονται τάφοι νεκρών, και γη τρέμει φρίττουσα, τότε συν προβάτοις εκ δεξιών σου Χριστέ, κατάταξον τους δούλους, ους μετέστησας»

Εικόνες της τελικής κρίσης παρμένες από το γνώριμο πολιτισμικό περιβάλλον του ποιητή. Η σάλπιγγα θα ηχήσει και με την προσταγή του Θεού θα ανοιχθούν οι τάφοι και η γη θα τρέμει.

Παρακαλούμε λοιπόν τον Χριστό να κατατάξει τους δούλους του, δηλαδή τους δικαίους, στα δεξιά Του, όπως διαλέγει τα πρόβατα στην παραβολή της Τελικής Κρίσης, που αναφέρει το Ευαγγέλιο (Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον, κε' 31-46). Η εκ δεξιών τοποθέτηση σημαίνει την περίοπτη θέση, που κατέτασαν τους ανθρώπους στα επίσημα δείπνα, ένα κοινωνικό στοιχείο της εποχής του ευαγγελιστή, αλλά και του ποιητή του κανόνα.

Τροπάριο 2^ο ωδής ε' του κανόνα του Όρθρου

ΤΟΣΟ ΩΦΕΛΕΙ Η ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΕΚΟΙΜΗΜΕΝΟΥΣ ΜΑΣ;

Ένας όσιος γέροντας, Λουκάς τό όνομα, αναφέρει ότι είχε κάποιον αδελφό που έγινε μοναχός, αλλά αδιαφορούσε για την ψυχή του και πέθανε χωρίς να προετοιμαστεί για τό θάνατό του. Ό άγιος γέροντας έπιθυμούσε να μάθει που βρίσκεται ή ψυχή του αδελφού του.

Μιά ήμέρα κατά την ώρα της προσευχής του βλέπει την ψυχή του αδελφού του στα χέρια των δαιμόνων. Έν τώ μεταξύ στό κελλί του πεθαμένου αδελφού του βρήκε πολλά χρήματα και πολύτιμα πράγματα και ό γέροντας κατάλαβε ότι ή ψυχή του ύποφέρει και για άλλα άμαρτήματά του, αλλά κυρίως γιατί παραμελούσε την έλεημοσύνη στους πτωχούς.

Τότε πήρε όλα τά χρήματα που βρήκε στό κελλί του αδελφού του και τά έδωσε στους πτωχούς για να συγχωρεθεί ή ψυχή του. Ύστερα από αυτό κάποια μέρα στην προσευχή του βλέπει τό θρόνο του Θεού και τους φωτεινούς άγγέλους να άγωνίζονται να άποσπάσουν από τους δαίμονες την ψυχή του αδελφού του.

Οί δαίμονες φώναζαν στό Θεό: «Είσαι δίκαιος. Κρίνε λοιπόν. Αύτή ή ψυχή άνήκει σε μάς, γιατί έπραξε τά δικά μας έργα». Οί άγγελιο όμως είπαν στους δαίμονες ότι αύτή ή ψυχή έλευθερώθηκε από τίς έλεημοσύνες που δόθηκαν γι' αύτήν.

Και οι δαίμονες που ήθελαν την ψυχή μέ τό μέρος τους, είπαν: «Τά έκανε ό ίδιος τά χρήματα έλεημοσύνη ή ό αδελφός του;». Ό γέροντας άκούοντας αυτά τά λόγια των δαιμόνων είπε: «Εγώ τά έκανα έλεημοσύνη τά χρήματα, όχι όμως για τον έαυτό μου αλλά για τή δική του ψυχή». Άκούοντας αυτά τά λόγια οι δαίμονες έξαφανίστηκαν και ό άγιος γέροντας κατάλαβε από τό όραμα αυτό ότι έλεήθηκε ή ψυχή του αδελφού του.

*

Η άγια ήγουμένη Άθανασία της Αιγίνης (έορτάζει στίς 12 Άπριλίου) έγραψε στή διαθήκη της οι μοναχές του μοναστηριού να παραθέτουν φαγητό στους φτωχούς επί σαράντα ήμέρες μετά τό θάνατό της.

Οί μοναχές όμως έκαναν αύτή την έντολή μόνον μέχρι την ενάτη ήμέρα και μετά σταμάτησαν. Τότε ή άγια παρουσιάστηκε σ' αυτές μέ δύο άγγέλους και είπε: «Γιατί ξεχάσατε την έντολή μου; Δεν ξέρετε ότι ή έλεημοσύνη και τό φαγητό στους φτωχούς για την ψυχή κινεί τό έλεος του Θεού, όπως οι προσευχές των ιερέων;»

Και άφοϋ είπε αυτά ή άγια Άθανασία έμπηξε τό ραβδί της στό έδαφος και έξαφανίστηκε. Την άλλη μέρα οι αδελφές είδαν ότι τό ραβδί της έβλάστησε

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Η ουρά του φιδιού

Η ομάδα σχηματίζει μια μεγάλη ευθεία με κάθε ένα παιδί να πιάνει σφιχτά την μέση του μπροστινού του. Ο 1^{ος} της γραμμής προσπαθεί με κλειστά τα μάτια του, να πιάσει τον τελευταίο. Η «αλυσίδα» δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να κοπεί.

2. Γη, αέρας, θάλασσα

Τα παιδιά κάνουν κύκλο. Ο κατηχητής βρίσκεται στο κέντρο του κύκλου και κρατά μια μπάλα. Την πετά στο παιδί που επιλέγει φωνάζοντας ταυτόχρονα «γη» ή «αέρας» ή «θάλασσα». Το παιδί πρέπει να πιάσει τη μπάλα χωρίς να του πέσει, φωνάζοντας ταυτόχρονα κάποιο ζώο, πουλί ή ψάρι που να ζει ή να κινείται σ' ένα από τα τρία αυτά στοιχεία (π.χ. θάλασσα: δελφίνι, γη: τίγρης, αέρας: περιστέρι). Το ίδιο ζώο δεν πρέπει να ακουστεί δεύτερη φορά.

Παραλλαγή με μεγαλύτερο βαθμό δυσκολίας: Ο αρχηγός του παιχνιδιού φωνάζει «γη» ή «αέρας» ή «θάλασσα» προσθέτοντας και το αρχικό γράμμα από το οποίο πρέπει να ξεκινά το όνομα του ζώου (π.χ. θάλασσα από «κ»: καρχαρίας).

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Ένα καγκουρώ δραπετεύει συνέχεια απ το ειδικά περιφραγμένο χώρο του στο ζωολογικό κήπο. Οι αρμόδιοι, ξέροντας ότι μπορεί να πηδάει πολύ ψηλά, βάζουνε έναν φράχτη 3 μέτρα ψηλό.

Το επόμενο πρωί το καγκουρώ έκανε τις βόλτες του στον ζωολογικό κήπο, έξω απ τον περιφραγμένο χώρο του. Οι αρμόδιοι σηκώνουν το φράχτη στα 6 μέτρα, αλλά το επόμενο πρωί, πάλι έξω το καγκουρώ. Συνεχίζουν την ίδια ιστορία, κάθε μέρα πιο ψηλό φράχτη, κάθε πρωί έξω το καγκουρώ. Ο φράχτης τώρα είναι στα 20 μέτρα ύψος.

Τελικά, μια καμήλα απ το διπλανή περίφραξη ρωτάει το καγκουρώ:

- Πόσο ψηλά πιστεύεις ότι θα τον φτάσουνε το φράχτη;
- Πιθανόν 50 μέτρα, εκτός αν κάποιος σκεφτεί να κλειδώνει την πόρτα!

*

Ήταν τρεις ξανθιές που ήθελαν να γίνουν αστυνομικές. Πάνε λοιπόν στην επιτροπή και ο εξεταστής λέει στην πρώτη:

- Αυτή είναι η φωτογραφία ενός υπόπτου. Πώς θα τον αναγνωρίσεις αν τον συναντήσεις στο δρόμο;

- Από το ότι έχει ένα μάτι, λέει η ξανθιά.

Τρελαίνεται ο εξεταστής και πριν την απορρίψει, της εξηγεί πως δεν έχει ένα μάτι, απλώς η φωτογραφία του υπόπτου έχει τραβηχτεί προφίλ.

Έρχεται η σειρά της δεύτερης ξανθιάς και ο εξεταστής την ρωτάει ακριβώς το ίδιο πράγμα, για να πάρει την απάντηση:

-Μπορώ να τον αναγνωρίσω από το ότι έχει ένα αυτί' και μη πιστεύοντας και στα δικά του αυτιά ο εξεταστής, την απορρίπτει και αυτή, λέγοντάς της ότι η φωτογραφία είναι προφίλ.

Μπαίνοντας και η τρίτη ξανθιά, εκνευρισμένος ο εξεταστής της λέει δείχνοντάς της τη φωτογραφία:

- Αυτός είναι ένας ύποπτος. Πώς θα τον αναγνωρίσεις αν τον συναντήσεις στο δρόμο; Και πρόσεξε να σκεφτείς καλά πριν απαντήσεις.

- Αυτό είναι πανεύκολο, λέει η ξανθιά και συνεχίζει. Ο ύποπτος φοράει σίγουρα φακούς επαφής!

Ξαφνιασμένος ο εξεταστής και μη μπορώντας να καταλάβει από που προέκυψε αυτό το στοιχείο, τρέχει στα αρχεία για να δει αν η κοπέλα έχει δίκιο. Πράγματι! Ο ύποπτος φορούσε φακούς επαφής!

- Μα καλά, πώς το κατάλαβες; ρωτάει την ξανθιά.

-Είναι πολύ απλό, απαντά εκείνη. Με ένα αυτί και ένα μάτι δε μπορεί να φοράει γυαλιά!!!

ΒΙΝΤΕΟ:

Η διδακτική ιστορία «**ΤΑ ΧΡΥΣΑ ΜΗΛΑ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZnILDw5EL90>

Η διδακτική παρουσίαση «**ΤΑ ΕΠΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=zR40LRb0tEU>

Ένας έφηβος Νεομάρτυρας: Άγιος Ιωάννης ο Μονεμβασιώτης

Ερωτήσεις:

(Οι απαντήσεις βρίσκονται μέσα στο παρακάτω κείμενο).

1. Τι σας έκανε εντύπωση από το βίου του Αγίου Ιωάννη του Μονεμβασιώτη;
2. Ποια πρότυπα έχουν οι σημερινοί νέοι;
3. Θα μπορούσε ο Άγιος Ιωάννης να είναι σύγχρονο πρότυπο που αντέχει στο χρόνο; Γιατί;
4. Ποια στοιχεία από τη ζωή του θα μπορούσε να μιμηθεί ο σημερινός νέος;

• Κείμενα για προβληματισμό:

ΈΝΑ ΠΡΟΤΥΠΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

Ο Άγιος Νεομάρτυς Ιωάννης (+21^η Οκτωβρίου) καταγόταν απ' τα μέρη της Μονεμβασιάς. Ο Ιερέας πατέρας του καταγόταν απ' το χωριό Γεράκι, αλλ' ως Εφημέριος τοποθετήθηκε στο γειτονικό χωριό Γούβες, από όπου καταγόταν η πρεσβυτέρα του κι εκεί γεννήθηκε το 1758 και μεγάλωσε ο Ιωάννης.

Από μικρός ο Ιωάννης προσπαθούσε να μιμείται τον Ιερέα – πατέρα του στη ζωή του, τον βοηθούσε στις Ακολουθίες της Εκκλησίας και πάντα θυμόταν ότι αυτός ήταν «παπάς γιος» κι έπρεπε να προσέχει τη συμπεριφορά του, ώστε να είναι παράδειγμα για τα υπόλοιπα παιδιά της ηλικίας του.

Αλλά το έτος 1770 οι ορδές του Αλβανού Χατζή Οσμάν, αφού κατέπνιξαν κάθε σημείο ελληνικής αντιστάσεως, έφθασαν και στις Γούβες. Οι Αρβανίτες μεταξύ άλλων φόνευσαν και τον πατέρα του Ιωάννη (που δεν διασώθηκε το όνομά του) και στη συνέχεια αιχμαλώτισαν τον ίδιο και τη μητέρα του και τους μετέφεραν στη Λάρισα.

Εκεί τους πούλησαν δύο και τρεις φορές τον καθένα ξεχωριστά και ύστερα από δύο χρόνια τους ξαναπούλησαν και τελικά αγοράστηκαν και οι δύο από έναν Τούρκο από τη Θεσσαλονίκη, που διέμενε στη Λάρισα. Μάλιστα ο Τούρκος δεν είχε παιδιά και βλέποντας τα χαρίσματα του Ιωάννη, ο οποίος ήταν πολύ έξυπνος για την ηλικία του, πρόθυμος, πειθαρχικός και σβέλτος στη δουλειά, σκέφτηκε μαζί με τη γυναίκα του να τον κάνουν ψυχοπαίδι τους, δηλαδή να τον υιοθετήσουν.

Έτσι απ' τη στιγμή εκείνη καθημερινά το αφεντικό του προσπαθούσε να διαστρέψει τον Ιωάννη από την Πίστη των Χριστιανών και να τον κάνει Οθωμανό.

Αρχικά προσπάθησε με κολακείες και υποσχέσεις και κατόπιν με φοβέρες και βασανισμούς, ώστε να κάμψει την αντίσταση του Ιωάννη, ο οποίος όμως έμενε στερεός και ακλόνητος στη Χριστιανική Πίστη του. Παράλληλα και η γυναίκα του αφεντικού του προσπαθούσε καθημερινά με μαγείες και σατανικά γητεύματα να ξεμυαλίσει τον Ιωάννη, ώστε να κυριευθεί από σαρκικές επιθυμίες κι έτσι να τουρκεψει. Αλλ' ο Ιωάννης, έμεινε καθαρός απ' όλα. Η θεία Χάρη τον φύλαξε απ' όλα τα διαβολικά τεχνάσματα της γυναίκα του Αγαρηνού.

Αφού κουράστηκε ο Τούρκος να παρακαλεί και να πιέζει τον Ιωάννη να αλλαξοπιστήσει, θυμωμένος τον οδήγησε στην αυλή του Τζαμιού. Εκεί μαζεύτηκαν πολλοί Αγαρηνοί, που προσπαθούσαν με χτυπήματα, φοβέρες και σπαθισμούς να τον κάνουν να τουρκέψει. Η απάντησή του όμως ήταν ξεκάθαρη: «Εγώ Τούρκος δεν γίνομαι. Χριστιανός είμαι και Χριστιανός θέλω να πεθάνω»!

Έφτασε όμως και η Νηστεία της Παναγίας, το Δεκαπενταύγουστο. Μόλις ο Τούρκος κατάλαβε ότι ο Ιωάννης δεν ήθελε να χαλάσει τη Νηστεία και να αρτυθεί, αποφάσισε να τον κλείσει σ' ένα στάβλο. Εκεί τον κλειδαμπάρωσε για όλο το διάστημα των 15 ημερών και τότε τον κρεμούσε και τον κάπνιζε με άχυρα και τότε τον χτυπούσε με το σπαθί του προσπαθώντας να τον κάνει να φάει και να χαλάσει τη Νηστεία. Αλλά ο Ιωάννης όχι μόνο δεν έφαγε αρτυμένα φαγητά, αλλά ούτε καν τα δοκίμασε. Προσευχόταν και παρακαλούσε την Παναγία να τον βοηθήσει να μην αρτυθεί. Προτιμούσε καλύτερα να θανατωθεί παρά να χαλάσει τη Νηστεία.

Βλέποντας ο αφέντης του ότι δεν πειθεται, τον άφησε νηστικό 2 και 3 ημέρες, χωρίς να του δίνει τίποτε να φάει. Απ' την άλλη μεριά, η μητέρα του Ιωάννη, ίσως πιεζόμενη απ' τον Τούρκο αφέντη, στεκόταν κοντά στο γιο της και βλέποντάς τον αποκαμωμένο από τα βασανιστήρια και από τη νηστεία, τον παρακινούσε να φάει λέγοντάς του: *«Φάει, γιε μου, από αυτά τα φαγητά, για να μην πεθάνεις, και ο Θεός και η Παναγία σε συγχωρούν, γιατί δεν το κάνεις με το θέλημά σου, αλλά από ανάγκη. Λυπήσου και εμένα τη φτωχή και στεναχωρημένη μητέρα σου και μη θελήσεις να πεθάνεις παράκαιρα και με αφήσεις έρημη σ' αυτή τη σκλαβιά και ξενιτιά».*

Στις παρακλήσεις αυτές της μητέρας του ο Ιωάννης απάντησε:

«Γιατί κάνεις έτσι, μητέρα, και κλαις; Γιατί δεν μιμείσαι τον Πατριάρχη Αβραάμ, ο οποίος για την πίστη και την αγάπη του στον Θεό θέλησε να θυσιάσει το μοναδικό γιο του, τον Ισαάκ, που όμως Θεός τον διέσωσε με θαύμα;

Δεν σκέφτεσαι τους Αγίους Τρεις Παιδες, που ο βασιλιάς Ναβουχοδονόσορ της Βαβυλώνας καταδίκασε να καούν στη φοβερή Κάμινο, γιατί δεν κατέλυαν την πατροπαράδοτη Νηστεία (της Τρίτης και Πέμπτης τότε), και ο Θεός του διαφύλαξε και δεν κατακάηκαν; Αντίθετα, "δροσιζόμενοι έψαλλον" ο των Πατέρων Θεός, ευλόγητός ει".

«Δεν σκέφτεσαι ιδιαίτερα τη χήρα Αγία Σολομονή, που όχι μόνο δεν προέτρεψε τα επτά (7) αγόρια της να φάνε το απαγορευμένο τότε χοιρινό κρέας, αλλά και τα παρότρυνε να μείνουν πιστά και ακλόνητα στην Πίστη τους, μαζί με το Διδάσκαλό τους Ελεάζαρ, κι όλοι αυτοί, οι Άγιοι Μακκαβαίοι (+1^η Αυγούστου), μαρτύρησαν φρικτά για την Πίστη του;

Εσύ είσαι Πρεσβυτέρα κι εγώ γιος Ιερέα και Μάρτυρα και πρέπει να είμαστε όχι μόνο πιστοί, αλλά και υποδείγματα στους αδερφούς μας Χριστιανούς. Γιατί, αν δεν φυλάμε και τα θεωρούμε μικρά από τους Νόμους και τα έθιμα της Εκκλησίας μας, πως θα φυλάξουμε τα μεγάλα...;».

Ύστερα από αυτή την ακλόνητη στάση και απάντηση του Ιωάννη, εξαγριωμένος πια ο Τούρκος του έδωσε μια θανατηφόρα μαχαιριά στην καρδιά και μετά από δύο ημέρες ο Ιωάννης έλαβε το στέφανο του μαρτυρίου, στις 21 Οκτωβρίου 1773, ως Άγιος Νεομάρτυς Ιωάννης! Γιατί αμέσως ο Πανάγαθος Θεός τίμησε το μαρτυρικό του σώμα με ευωδία και Θείο φως, όπως και με πολλά θαύματα αργότερα!

Αφού δηλαδή ο Τούρκος αφέντης του τον φόνευσε, πέταξε το μαρτυρικό του σώμα στο διπλανό του κήπο, για να τον φάνε οι σκύλοι. Κι όχι μόνο οι σκύλοι δεν έφαγαν το ιερό Λείψανο, αλλά κι έμεινε φωτεινό και αναλλοίωτο, ενώ Χριστιανοί Λαρισαίοι είδαν φως ουράνιο να κατέρχεται σαν αστέρι επάνω του!

Τότε ο Μητροπολίτης Λαρίσης, που πληροφορήθηκε αυτά, ζήτησε την άδεια και ενταφίασε το ιερό Λείψανο χριστιανοπρεπώς. Είχε όμως ο Άγιος αφήσει εντολή στη μητέρα του να μην αφήσει το λείψανό του στη λαρισαϊκή γη, αλλά μετά τριετία να κάνει εκταφή και να το μεταφέρει στην πατρίδα τους. Έτσι εκείνη παρέμεινε στη Λάρισα επαιτούσα για να ζει, ωστόσο έγινε η εκταφή του ιερού Λειψάνου του Αγίου από το Μητροπολίτη Λαρίσης, ο οποίος και το παρέδωσε τη μητέρα του.

Εκείνη κατέχουσα τον ιερό Θησαυρό κατέφυγε στην πατρίδα τους και διέμενε σ' έναν αδερφό της, στον οποίο και μόνο ανέφερε ότι κατέχει το ιερό Λείψανο του γιου της Αγίου Ιωάννου. Άφησε μάλιστα

στον αδερφό της κι εκείνη εντολή, όταν πεθάνει και ταφή, να τοποθετήσουν δίπλα της τα ιερά Λείψανα του Αγίου, όπως και έγινε.

Αλλ' ο Πανάγαθος, τιμώντας τον Άγιο, επέτρεψε στη συνέχεια την αποκάλυψή του, απ' την ευωδία που ανέδιδε το ιερό Λείψανό του και από τα Θαύματα που τελούνταν απ' αυτά.

Έτσι το ιερό Λείψανο του Αγίου περιήλθε στην Ι. Μητρόπολη Μονεμβασίας, επί Μητροπολίτη Χρυσάνθου, το 1818, και ήδη κατέχεται από την Ι. Μητρόπολη Σπάρτης και την Ι. Μονή Ζερμπίτσας Σπάρτης, ενώ τμήματά του κατέχουν και οι Ι. Μητροπόλεις Μεσσηνίας και Λαρίσης, όπου και έχουν ανεγερθεί Ι. Ναοί επ' Ονόματι του Αγίου, όπως και στην Παλλήνη Αττικής, ενώ σε όσους τον επικαλούνται γίνονται θαύματα.

Ο ΆΓΙΟΣ ΤΩΝ ΚΩΦΩΝ ΚΑΙ Ο ΆΓΙΟΣ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ!

Στις 2 του Γενάρη, ανάμεσα σε άλλους αγίους τιμώνται δύο Ορθόδοξοι Άγιοι που, τουλάχιστον για μερικούς αδελφούς μας, έχουν ξεχωριστή σημασία: ο άγιος Σεραφείμ του Σάρωφ και ο άγιος Μάρκος ο Κωφός.

Ο άγιος Μάρκος ο Κωφός

Ο άγιος ήταν μοναχός της βυζαντινής εποχής και κοιμήθηκε ειρηνικά. Για το βίο του δεν καταγράφονται πολλά στοιχεία.

Το απολυτικό του (το βασικό τροπάριο προς τιμήν του) λέει:

Την άνωθεν ήκουσας κλήσιν, υπάρχων κωφός· τα ώτα ευήκοα φωνή του Λόγου δεικνύς, ασκήσει διέλαμψας· πάντων καταφρονήσας των φθαρτών και ρεόντων, έδωκας στην καρδίαν τω Χριστώ εκουσίως. Προστάτα, θείε Μάρκε, κωφών, αυτοίς συμπαρίστηθι.

Σε νέα ελληνικά:

Άκουσες την ουράνια πρόσκληση, αν και κωφός· τα αφτιά σου φάνηκε ν' ακούνε καλά στη φωνή του Λόγου [=Χριστού]. Έτσι, περιφρονώντας όλα τα φθαρτά και προσωρινά, χάρισες με τη θέλησή σου στο Χριστό την καρδιά σου. Άγιε Μάρκε, προστάτη των κωφών, στήριξέ τους.

Ο Σύλλογος Κωφών Νομού Ρεθύμνης "Το Αρκάδι" οικοδόμησε το 2001 ένα όμορφο ναό προς τιμήν του αγίου στο χώρο της ιστορικής μονής Αρσανίου, λίγα χιλιόμετρα από το Ρέθυμνο (μονή που τιμάται στο όνομα του αγ. Γεωργίου). Εκεί ο Σύλλογος πανηγυρίζει τον άγιο και τιμά και τον άγιο Σεραφείμ του Σάρωφ (εικονίζονται μαζί στο προσκυνητάρι του ναού) κάθε χρόνο. Από εκεί και η εικόνα που δημοσιεύουμε.

Άλλοι Άγιοι με αναπηρία

Με την ευκαιρία της αναφοράς στον άγιο Μάρκο, να επισημάνουμε ότι η αρχαία Εκκλησία και η ιστορική συνέχειά της -η Ορθοδοξία- τιμά πολλούς αγίους με σοβαρές αναπηρίες ή άλλα χρόνια προβλήματα υγείας.

Οι άγιοι αυτοί είναι άνθρωποι που ΔΕΝ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΚΑΝ θαυματουργικά, αλλά η χάρη του Θεού, που συγκέντρωναν μέσα τους με τη μεγάλη πίστη και αγάπη τους και με τη γενναία υπομονή στις αρρώστιες, τους έκανε χαρούμενους και δεν τους πείραζε πια το "πρόβλημά τους". Έτσι, δόξαζαν το Θεό και αγίαζαν, όπως οι μάρτυρες. Είναι κι αυτοί άγιοι μάρτυρες, αντίθετα με εκείνους που απελπίζονται, παραπονιούνται ενάντια στο Θεό και κλείνουν την καρδιά τους στους ανθρώπους λόγω της αρρώστιας τους. Τους πρώτους η αρρώστια τους βάζει στον παράδεισο, τους δεύτερους τους εμποδίζει να μπουν σ' αυτόν. Εύχομαι να είμαστε όλοι στην πρώτη ομάδα, αδελφοί μπλογκναύτες.

Έχουμε, μεταξύ αυτών, και τον απόστολο Παύλο, που έπασχε από χρόνια ασθένεια και που ο Χριστός δεν την είχε πάρει απ' αυτόν, για να μην υπερηφανεύεται λόγω των απίστευτων υπερφυσικών χαρισμάτων που είχε λάβει.

Το 10ο αιώνα ζει στην Κύπρο ο άγιος Ιωάννης ο Λαμπαδιστής, ο οποίος τυφλώνεται σε ηλικία 18 ετών από δηλητηριασμένο φαγητό. Παρόλα αυτά, ζει μια αγιασμένη ζωή -συχνά θεραπεύοντας άλλους

με την προσευχή του- και αναδεικνύεται σε μεγάλο πνευματικό οδηγό και διδάσκαλο του νησιού (τιμάται 4 Οκτ.)!

Ο άγιος Στέφανος, Πρίγκιπας των Σέρβων και σύζυγος της Αλβανίδας αγίας Αγγελίνας, έζησε το 15ο αιώνα και τυφλώθηκε από τους Τούρκους σε ηλικία περίπου 25 ετών. Γιορτάζει 9 Οκτ.

Το 18ο αιώνα ζει ο άγιος Άνθιμος ο Τυφλός από το Ληξούρι της Κεφαλλονιάς (1727-1782, 4 Σεπτ.) -το Ληξούρι λοιπόν βγάζει και αγίους, υπόψιν, και είναι ευλογημένο, όπως και κάθε τόπος!...

Επίσης τέλη του 19ου αι., ως τα πρώτα χρόνια του 20ού, έζησε ο άγιος Αγαπητός (ή Αγάπιος) ο Τυφλός, μέγας Γέροντας στο ρωσικό μοναστήρι του Βαλαάμ, ο βίος του οποίου κυκλοφόρησε πρόσφατα. Στο εξαιρετικό βιβλίο *Πατερικόν της μονής Βαλαάμ* (όπου γίνεται αναφορά και στον άγιο Αγαπητό) αναφέρεται και ένας άγιος Γέροντας, τετραπληγικός, που, όντας κατάκειτος σε πλήρη ακινησία, δόξαζε το Θεό και έλεγε πως άλλοι είναι που βρίσκονται σε πραγματικά δύσκολη κατάσταση.

Σε ηλικία 9 μηνών τυφλώθηκε από μηνιγγίτιδα η αγία Γερόντισσα Ξένη, ηγουμένη της μονής της Αγίας Τριάδας που ίδρυσε στην Αίγινα ο άγιος Νεκτάριος, πνευματική θυγατέρα του οποίου υπήρξε η αγία.

Μεγάλη αγία του 20ού αιώνα (θαυματουργή ενώ ακόμα ζούσε) είναι η αγία Ματρώνα της Μόσχας, εκ γενετής τυφλή και για μεγάλο διάστημα της ζωής της παράλυτη στα πόδια.

Να αναφέρουμε εδώ τον άγιο Συμεών Κολμογκόρωφ, νεομάρτυρα επί κομμουνισμού και καθισμένο σε αναπηρικό καροτσάκι (βιογράφο του αγίου Γαβριήλ του Πσκωφ, όπου και φωτο και βίος του), αλλά και τον άγιο Ιωακείμ του Κουδουμά ("Ιωακειμάκι"), ένα νάνο μεγάλο και θαυματουργό Γέροντα από τις Ρούπες Μυλοποτάμου νομού Ρεθύμνης, που ασκήτεψε στη μονή Κουδουμά (νότια νομού Ηρακλείου) και κοιμήθηκε το 1948.

Να μην ξεχάσουμε και τον άγιο Γέροντα Νικηφόρο το Λεπρό, που έζησε 50 χρόνια σε αντιλεπρική κέντρα (Χίο & Αθήνα), εκεί αναδείχτηκε σε μεγάλο πνευματικό διδάσκαλο της ορθόδοξης αγιότητας και κοιμήθηκε τυφλός από την ασθένειά του στις 4 του Γενάρη του 1964 στο Νοσοκομείο Λοιμωδών, στην Αγία Βαρβάρα Αττικής (υπήρξε & Γέροντας του μεγάλου "Γελαστού αγίου" Ευμένιου Σαριδάκη).

Γέροντας Ιωσήφ ο ησυχαστής

Ο Γέροντας αγαπούσε να εργάζεται και δεν σταματούσε καθόλου στις ώρες που επέτρεπε το πρόγραμμα. Το εργόχειρο μας τότε ήταν σταυρουδάκια σκαλιστά, τα οποία σκάλιζε με μεγάλην ευχέρεια και ταχύτητα, αφού εμείς ετοιμάζαμε το ξύλο. Έμενε μόνος του στο καλυβάκι που του χτίσαμε μακρύτερα από μας, κι εμείς πηγαίναμε να τον βρούμε το μεσημέρι και μετά φεύγαμε ο καθένας μόνος του.

Το μέρος εκεί ήταν απόμερο και ήσυχο, αλλά ήταν πιο εκτεθειμένο στους καιρούς. Έτσι, το κρύο ήταν περισσότερο, ώσπου τον πείσαμε να του βάλουμε λίγη θέρμανση με καμιά σόμπα. Πήρα, εγώ ο ευτελής, τα μέτρα και ετοίμασα τα υλικά, για να την φτιάξω με λαμαρίνα απ'; έξω και μέσα χτιστή με πηλό. Ετοιμάστηκα για την επομένη, όπως του έταξα αποβραδής, και το πρωί μάζεψα τα εργαλεία μου και τα υλικά και πήγα κάπου εκεί κοντά να την φτιάξω και να την τοποθετήσω μετά. Έβαλα μετάνοια, όπως πάντα, και άρχισα με καλό καιρό, γιατί δούλεψα έξω στο ύπαιθρο.

Μόλις μέτρησα και έκοψα τα εξαρτήματα και άρχισα να δουλεύω, χάλασε απότομα ο καιρός. Μετά, εύρισα μια παράξενη δυσκολία σε ο,τιδήποτε και αν επιχειρούσα να κάμω. Φυσούσε ένας παράξενος αέρας, που δεν είχε κατεύθυνση προς κανένα σημείο, μόνο σήκωνε τα πάντα κατ'; επάνω μου και μου 'φερνε στο πρόσωπο ο,τιδήποτε βρισκόταν στον τόπο: λαμαρίνες, σανίδες, παλιόχαρτα και άμμο. Παραδόξως μου έφευγαν τα εργαλεία και κατρακυλούσαν μακριά χωρίς λόγο, διότι ο τόπος δεν ήταν παντελώς κατωφερής. Τα καρφιά στράβωναν χωρίς λόγο, με την παραμικρή πίεση, έσπαζαν τα τρυπάνια, άλλαζαν τα σχέδια μου, που τα είχα μετρημένα και κομμένα με ακρίβεια.

Στην αρχή δεν υπελόγησα τίποτε και βιαζόμουν να επαναφέρω τα πράγματα στην ταξί και να συνεχίσω. Σε λίγο όμως το πράγμα έγινε πολύ αισθητό, ότι κάτι συνέβαινε. Σταμάτησα λίγο όμως, γιατί είχα κατασυντρίψει κυριολεκτικά και όλα μου τα δάχτυλα, και μια παράξενη ταραχή μέσα μου,

μου προκαλούσε οργή, σύγχυσι, ανυπομονησία. «Περίεργο πράγμα, λέω, κάτι συμβαίνει!»! Εν τω μεταξύ και ο καιρός επεδεινώθη, πού με ανάγκασε να διακόψω, και πήγα στον Γέροντα. Αυτή η κατασκευή απαιτούσε δυο με τρεις, το πολύ, ώρες δουλειά και πέρασαν περισσότερο από έξι ώρες, χωρίς να έχω κάνει τίποτα.

Τότε θυμήθηκα κάτι πού μου είχε πη ο Γέροντας το πρωί, όταν ξεκίνησα, και δεν το έλαβα υπ' όψι. «*Άντε να δούμε, μου είχε πη, θα κάμης τίποτε σήμερα;*». Εγώ δεν έδωσα σημασία στο νόημα αυτών των λέξεων, αλλά σκέφτηκα πώς το είπε για να με ταπεινώση ίσως, γιατί ήξερα αυτή τη δουλειά. Μάλιστα φιλοδοξούσα να τελειώσω και συντομώτερα καν επιτυχέστερα, για να τον αναπαύσω, και με την κρυφή χαρά πώς μας επέτρεψε να του βάλωμε θέρμανσι και αυτό θα το έκανα μόνος μου εγώ!

Πήγα, λοιπόν, του χτύπησα την πόρτα και μου άνοιξε. Μόλις με είδε ταραγμένο, άρχισε να γελάει.

«*Γέροντα, λέω, τι συμβαίνει εδώ; και γιατί μου είπες το πρωί σαν πρόρρησι, αν τελειώσω?; Αφού ξέρεις πώς για μένα τούτο ήταν παιχνίδι*». «*Εσύ τι συμπέρανες πώς ήταν*», μου είπε χαριεντιζόμενος. «*Πειρασμός, του είπα, σατανική ενέργεια*». «*Αυτό ήταν, μου απάντησε. Και άκουσε να μάθης το φαινόμενο σε σένα μυστήριο. Το βράδυ στην προσευχή μου, όταν τελειώσα και ήθελα να ησυχάσω, είδα τον σατανά και απειλούσε να μου κάμη εμπόδια και πειρασμό στην απόφασί μου, πού είχα προγραμματίσει. Κι εγώ είπα στον Χριστό μας- 'Κύριέ μου, μη τον εμπόδισης, για να του δείξω πώς σε αγαπώ και θα υπομείνω το κρύο, όσο επιτρέψης Εσύ'*. Και αυτός ήταν ο λόγος, παιδί μου, πού έγιναν όλα αυτά, για να μην έχω σύντομα θέρμανσι, καθώς σεις επιθυμούσατε να μου ετοιμάσετε».

Εγώ, ο μάρτυς αυτού του δράματος, όταν άκουσα αυτή την λεπτομέρεια και τα μυστήρια της κρυπτής προνοίας, με τα οποία λειτουργεί ο πνευματικός νόμος, έμεινα κατάπληκτος και εν σιωπή μονολογούσα: «*Μέγας ει, Κύριε, και θαυμαστά τα έργα σου και ουδείς λόγος εξαρκέσει προς ύμνον και δόξαν των θαυμάσιων Σου*»! Το γεγονός αυτό με βοήθησε να καταλάβω τη δύναμι του λόγου των Γερόντων, πού κατά τον αββά Ποιμένα και τον αββά Δωρόθεο- κρύβουν μέσα τους δύναμι και ενέργεια της χάριτος, σαν δείγμα της προσωπικής των καταστάσεως και πείρας.

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Στην κατασκήνωση θα φέρω...

Η ομάδα κάθεται σε κύκλο. Ένα παιδί ξεκινά το παιχνίδι λέγοντας «Στην κατασκήνωση θα φέρω... κιάλια». Ο διπλάνός του θα πρέπει να βρει μια λέξη που το πρώτο της γράμμα να είναι το τελευταίο γράμμα της λέξης που είπε ο προηγούμενος. Δηλαδή, `` Στην κατασκήνωση θα φέρω... αντίσκηνο `` κοκ.

2. Στοπ!

Χωρίζουμε την ομάδα σε δυάδες. Με το σύνθημα αρχίζουν να μιλάνε οι δυάδες μεταξύ τους. Μόλις ο αρχηγός φωνάξει «ΣΤΟΠ!», τότε πρέπει να σταματήσουν. Χάνει η δυάδα που εξακολουθούσε να μιλάει μετά το ΣΤΟΠ.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Μια μέρα ο Τοτός βγήκε στη αυλή του σπιτιού του να παίξει. Εκείνη τη στιγμή περνούσε ο σκουπιδιάρης και τον ρωτάει:

- Τοτέ, έχετε σκουπίδια;
- Ένα λεπτό να ρωτήσω τη μαμά μου. Μαμά, έχουμε σκουπίδια; ρώτησε.
- Ναι, Τοτέ μου.

Και τότε ο Τοτός προς το σκουπιδιάρη:

- Ναι, έχουμε, δεν θέλουμε!

ΒΙΝΤΕΟ:

Η διδακτική ιστορία «**ΘΕΛΩ**» στο σύνδεσμο: <https://www.youtube.com/watch?v=gxPbzJk6Ull>

Αλύχιστοι στις δυσκολίες!

Οι σταυροί των δοκιμασιών μας

Ερωτήσεις:

(Οι απαντήσεις βρίσκονται μέσα στο παρακάτω κείμενο).

1. Είναι αλήθεια πως ό,τι συμβαίνει στη ζωή μας το επιτρέπει ο Θεός;
2. Τι σημαίνει ότι ο Θεός ενεργεί πάντα προς το συμφέρον μας;
3. Κρύβεται κάποιος σκοπός πίσω από κάθε δοκιμασία που μας βρίσκει;
4. Πώς θα πρέπει ο Χριστιανός να δέχεται την «επίσκεψη» των δοκιμασιών;

• Κείμενα για προβληματισμό:

ΑΛΥΧΙΣΤΟΙ ΣΤΙΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ!

Στη ζωή έρχονται κάποτε και οι δυσκολίες, οι στενοχώριες, τα εμπόδια, οι φουρτούνες, οι θλίψεις, οι αποτυχίες. Όλα δεν είναι εύκολα, χαρούμενα, ατάραχα, γαλήνια, κεφάλια. Κι όσα θέλουμε ή επιδιώκουμε δεν είναι πάντοτε επιτυχημένα. Στη ζωή ο δρόμος δεν είναι πάντα στρωμένος με λουλούδια. Έχει και τα χαλίκια του, κάποτε δε και τα αγκάθια του!

Το πρώτο που έχουμε να πούμε επ' αυτού είναι, ότι τίποτα δεν γίνεται αν δεν το επιτρέψει ο Θεός. Επομένως και όλα αυτά τα δυσάρεστα στη ζωή μας!

Πράγματι, ο Θεός, όπως δίνει τα ευχάριστα, έτσι επιτρέπει και τα δυσάρεστα στη ζωή μας. Σε κανέναν όμως δεν δίνει μόνο τα ευχάριστα ή επιτρέπει μόνο τα δυσάρεστα. Μπορεί να είναι σε κάποιον πιο πολλά τα πρώτα απ' τα δεύτερα. Ή και το αντίθετο ακόμη.

Ωστόσο, όπως σωστά είπαν, «ο Θεός ποτέ δεν αφήνει τις θύελλες, χωρίς να μας δίνει καταφύγιο και δυνάμεις». «Κι όπου έχεις μια λύπη, έστειλε ο Θεός και τη δύναμη», τονίζει ο Άγ. Γρηγόριος Θεολόγος.

Ο Χριστός άφησε τους μαθητές Του να πλεύσουν στη λίμνη. Επέτρεψε δε να τους βρει άγρια φουρτούνα. Ως ενός σημείου όμως. Τους απέδειξε πως και μαζί τους ήταν και πως μ' ένα Του μόνο λόγο ήρθε αμέσως η γαλήνη. Έτσι συμβαίνει και στη ζωή όλων μας.

Επιτρέπει σ' αυτήν τις φουρτούνες...

Είναι σαφώς δίπλα μας...

Αμέσως τα μεταβάλλει όλα σε γαλήνη...

Το δεύτερο που έχουμε να πούμε είναι ότι ο Θεός ενεργεί πάντοτε σύμφωνα με το συμφέρον μας. Σαφώς όλα αγαθά Του είναι που οπωσδήποτε αποβλέπουν στο καλό μας και μόνο. Κι Αυτός είναι ο μόνος που γνωρίζει τι πραγματικά μας συμφέρει. Εμείς βέβαια άλλοτε το βλέπουμε αυτό αμέσως, άλλοτε μετά από καιρό και κάποτε καθόλου!

Αναφέρει και πάλι ο ι. Χρυσόστομος: *«Για ένα μόνο πράγμα πρέπει να είμαστε απόλυτα πεπεισμένοι. Ότι δηλαδή ο Θεός όλα μας τα στέλνει προς όφελος δικό μας. Τον δε τρόπο με τον οποίο μας τα στέλνει δεν πρέπει να ζητούμε να τον μάθουμε, ούτε δε επειδή δεν θα τον γνωρίζουμε να στενοχωρούμαστε ή να λυπούμαστε. Γιατί ούτε είναι δυνατόν αυτά να τα γνωρίζουμε, αλλά και δεν έχουμε κανένα συμφέρον να τα γνωρίζουμε, αφ' ενός μεν επειδή είμαστε θνητοί, αφ' ετέρου δε επειδή αμέσως γινόμαστε αλαζόνες».*

Πόσες φορές δεν είπαμε, ευτυχώς που με βρήκε αυτή η δυσκολία κάποτε, ευτυχώς που συνάντησα εκείνο το εμπόδιο τότε ή είχα την τάδε αποτυχία! Μόνο που αυτό το είπαμε μετά. Τη στιγμή του συμβάντος, υποφέρουμε από αγωνία και θλίψη και είχαμε άλλη άποψη. Αναφέρει ο Άγ. Γρηγόριος Θεολόγος: *«Μην παραχθείς προτού τα πάντα μάθεις».* Κι αν δεν τα μάθεις ποτέ; Τότε δεν πρέπει και να παραχθείς ποτέ!

Ναι, όλα τούτα αγαθά του Θεού είναι, γιατί ο Θεός μας αγαπά, μονάχα Αγάπη είναι, η αγάπη είναι ακριβώς εκείνη που Τον διακρίνει. Αν το δούμε έτσι, γιατί έτσι είναι, τότε θα καταλάβουμε απόλυτα αυτό που τώρα συζητάμε. Κι αφού μας αγαπάει πραγματικά και μοναδικά, για το καλό μας μόνο πασχίζει. Στο τέλος ό,τι δίνει μόνο για την προκοπή μας είναι. Λέει ο ι. Χρυσόστομος: *«Επειδή ο Θεός μας αγαπά πάρα πολύ, γι' αυτό μας αφήνει να θλιβόμαστε, ώστε η σύνδεσή μας μ' Αυτόν να γίνεται πιο τέλεια».* Σκεφτείτε το...

Αν το δέντρο δεν το φυσούν οι άνεμοι δυνατά, δεν αποχτά ρίζες γερές, πολλές και μεγάλες, κορμό ασάλινο. Οι δυσκολίες είναι εκείνες που το γιγαντώνουν...

Αν δεν υπήρχαν τα βουνά κι όλα ήταν κάμποι, δεν θα υπήρχαν ορειβάτες, αλπινιστές, χιονοδρόμοι. Τους αναδεικνύει όλους η ανηφοριά...

Στη θάλασσα όλοι καπετάνιοι είναι. Αυτός που ξεχωρίζει, όμως, είναι εκείνος που τα καταφέρνει στη φουρτούνα...

«Αν η ζωή ήταν μια συνεχής λιακάδα, θα μεταβαλλόταν σε έρημο», λέει πολύ σοφά μια αραβική παροιμία. Κι έχει σημασία που αυτή η παροιμία είναι των Αράβων...

Έχει σκοπό λοιπόν κάθε δοκιμασία που μας βρίσκει...

Ο Δάντης έλεγε πως *«η θλίψη μας ξανασυνδέει με τον Θεό».*

Μην ξεχνούμε δε πως τα πολυτιμότερα διαμάντια υπέφεραν πολλά από τον τροχό του τεχνίτη και τα ωραιότερα αγάλματα από τα χτυπήματα της σμίλης.

Είπαν πολύ ωραία: *«Αν δεν φτάσεις στην άκρη του γκρεμού, δεν φυτρώνουν στις πλάτες στου φτερούγες».* Ναι, αυτός είναι ο σκοπός των δοκιμασιών: Να μας μεταβάλουν σε υψιπέτες αετούς! Τονίζει υπέροχα ο Μ. Αντώνιος: *«Χωρίς θλίψεις και δοκιμασίες και πειρασμούς, κανείς δεν ανέβηκε στον ουρανό».*

Κι άλλοι άγιοι άνθρωποι είπαν: *«Όταν δοκιμάζει κανείς πειρασμούς, διαπιστώνει την αδυναμία του, ταπεινώνεται και ελκύει τη χάρη του Θεού».*

Υπόψη ότι το αηδόνι τα καλύτερα τραγουδία του τα τραγουδάει στο σκοτάδι!

Και τούτο ακόμη: Το μαργαριτάρι, όπως λένε, δεν είναι τίποτ' άλλο, παρά ένας κόκκος άμμου στο κορμί κάποιου όστρακου. Το αίμα, τα δάκρυα, ο ιδρώτας και οι τοξίνες του όστρακου που περιτυλίγουν την άμμο, την κάνουν στο τέλος μαργαριτάρι. Που δεν είναι, παρά δημιούργημα του πόνου, κάποιου όστρακου. Ε λοιπόν, ναι, τις δοκιμασίες, τις θλίψεις και τους πειρασμούς ο Θεός γι' αυτό μας τα δίνει. Για να μας μεταβάλλει σε πολύτιμα μαργαριτάρια!

Κι ένα ακόμη να αναφέρουμε, όπως ωραία το περιέγραψαν:

«Το λιβάνι πρέπει να ριχτεί στη φωτιά για να ελευθερωθεί η μυρωδιά του. Το χωράφι πρέπει να το ξεσχίσει το αλέτρι για να δεχθεί τη σπορά. Και το σιτάρι πρέπει να συνθλίβει κάτω απ' τη μολόπετρα, για να γίνει ψωμί. Φαίνεται, λοιπόν, πως τα πολυτιμότερα πράγματα στη ζωή έρχονται έπειτα από πολλές δοκιμασίες».

Και πάλι αναφέρει υπέροχα ο ι. Χρυσόστομος:

«Μεριμνώντας ο Θεός των όλων για τη δική μας αδυναμία, ούτε μας αφήνει να ζούμε συνεχώς με τις θλίψεις, για να μην αποδεικνύεται η ασθένεια της φύσης μας, αλλά μας βοηθά αμέσως,

ενισχύοντας την προθυμία μας και ενθαρρύνοντας τη σκέψη μας, ούτε μας αφήνει να ζούμε διαρκώς με ανέσεις, για να μην παρασυρθούμε προς την κακία, με το να γινόμαστε πιο ράθυμοι. Γιατί η ανθρώπινη φύση, όταν ζει με πολλές ανέσεις, λησμονεί την ευγενική της καταγωγή και δεν παραμένει στα πλαίσια που της αρμόζουν. Γι' αυτό ο Κύριος, σαν φιλόστοργος πατέρας, άλλοτε μεν μας χαρίζει άνεση, άλλοτε δε μας σωφρονίζει, ώστε με τον τρόπο αυτόν να ρυθμίσει την υγεία της ψυχής μας»

Είναι αλήθεια, τελικά, πως «οι μεγάλες δοκιμασίες συχνά μας προετοιμάζουν για μεγάλα έργα». Γι' αυτό ας αναφωνούμε τούτο το λόγο του ποιητή: «Σ' ευχαριστώ Χριστέ πολύ που βάζεις μίαν ανατολή μετά από κάθε δύση...»!

Γι' αυτό και όπως γράφει ο Άγ. Γρηγόριος Θεολόγος «πρέπει όλα όσα στέλνει ο Θεός να τα δέχεσαι με χαρά».

Ο γέροντας Πορφύριος που δοκιμάστηκε πολύ απ' τις αρρώστιες, έλεγε: *«Αισθάνομαι την ασθένεια ως αγάπη του Θεού».*

Το τρίτο που έχουμε να πούμε είναι τούτο:

Πίσω απ' τη φουρτούνα είναι η γαλήνη;

Πίσω απ' την καταιγίδα είναι η λιακάδα;

Μετά τη χειμωνιά έρχεται πάντοτε η άνοιξη;

Μετά το σκοτάδι, έρχεται το γλυκοχάραμα και το φως;

Πέραν από κάθε σταυρό, ακολουθεί η ανάσταση;

Δόξα σοι Κύριε!

Ο Μέγας Αθανάσιος σε κάθε δυσκολία της ζωής του (και δέχθηκε πλήθος απ' αυτές) έλεγε: *«Συννεφάκι είναι και σύντομα θα περάσει».* Πόσο δίκιο είχε! Ποιο σύννεφο, ακόμα και το πιο μεγάλο, έμεινε εκεί για πάντα;

Και ο Δροσίνης μετά βεβαιότητας έγραφε: *«Και στις ζωής τους άγριους τους χειμώνες, αλκυονίδες μέρες καρτερώ»!*

Πόσο σημαντικό επιπλέον είναι να προχωρείς πέραν απ' τη δυσκολία, το εμπόδιο, την καταιγίδα ή την αναποδιά και να βλέπεις αυτά που έρχονται μετά; Υπομένεις αγόγγυστα, χαίρεσαι και δοξάζεις τον Θεό για τη «συμφορά»(!), περιμένεις το καλό που στα σίγουρα έρχεται...

Δεν είναι τυχαίο που στο Άγιον Όρος όταν αρρωσταίνει κάποιος μοναχός λένε: *«Τον επισκέφτηκε ο Κύριος»!* Κι άλλοι αγιασμένοι ασκητές της ερήμου, όταν δεν είχαν για καιρό αρρώστια ή αναποδιά, στενοχωρούνταν και με δάκρυα έλεγαν: *«Κύριε, γιατί μ' εγκατέλειψες; Δεν μ' αγαπάς τον αμαρτωλό πιά;».* Τι φοβούνταν; Μήπως αυτή η συνεχής λιακάδα, τους μεταβάλλει κάποτε σε έρημο! Γνώριζαν πολύ καλά πως *«οι δοκιμασίες μετατρέπουν τους συνηθισμένους Χριστιανούς σε ασυνήθιστους Αγίους».*

Στ' αλήθεια πλουτίζει όποιος καρτερικά διέρχεται τις δυσκολίες, ξεπερνά τα εμπόδια, υπομένει τις θλίψεις, υπερβαίνει τις κακουχίες. Λένε: *«Το να δέχεσαι ψύχραιμα αυτό που σου συνέβη, είναι το πρώτο βήμα προς την εξουδετέρωση των συνεπειών μιας αποτυχίας».* Κι ακόμη πως *«πραγματικά ηττημένος είναι μόνον εκείνος, που υποχωρεί και καταβάλλεται εσωτερικά».*

Και τι παράξενο! Οι άνεμοι και τα κύματα πνέουν πάντοτε προς την πλευρά του... επιδέξιου καπετάνιου!

Να κι ένα ωραίο σύνθημα: *«Θέλεις στεφάνι; Δέξου δοκιμασία και θλίψη»!*

Κι ακόμη έχουμε να πούμε τούτο... Όποιος δεν διαθέτει την απαιτούμενη δύναμη, αλλά και τότε που νομίζει ότι την διαθέτει, σε μια λύση πρέπει πάντοτε να καταφεύγει. Στο γονάτισμα! Να γονατίζει σ' Εκείνον που είπε: *«Μέσα στον κόσμο θα έχετε θλίψη. Αλλά πάρτε θάρρος. Εγώ νίκησα τον κόσμο»!*

Λένε πάλι: *«Ο Χριστιανός δεν πρέπει να γονατίσει την ώρα της θλίψης, παρά μονάχα για προσευχή»!* Και πως *«όταν οι δυσκολίες υψώνονται σαν το βουνό, ύψωσε τα χέρια σου στον Πλάστη»!*

Είναι ωραίος και τούτος ο λόγος: «*Αν οι δύσκολες περιστάσεις μας βρουν κοντά στο Θεό, τότε θα βρούμε τον Θεό μέσα στις δύσκολες περιστάσεις*». Πόσο σημαντικό είναι λοιπόν «*ν' ανέχεσαι κανείς τα όσα σου συμβαίνουν*»!

Έλεγε ο Αββάς Υπερέχιος: «*Όταν κουράζεται η ψυχή σου από το βάρος των δοκιμασιών, ας ψάλλουν τα χείλη σου Θείους ύμνους και η καρδιά σου ας μελετά τα ουράνια, για να βρίσκεις ανακούφιση. Μιμήσου τον κουρασμένο οδοιπόρο, που με το τραγούδι, που σιγολένε τα χείλη του, διασκεδάζει τον κόπο της οδοιπορίας*».

Ένας άπειρος ναύτης σε ώρα μεγάλης τρικυμίας και θαλασσοταραχής ανέβηκε στο κατάρτι για να δέσει τα σχοινιά. Όσο κοίταζε ψηλά ήταν απτόητος. Περιφρονούσε κύματα και ανέμους και την άγρια θάλασσα. Όταν όμως για μια στιγμή γύρισε το βλέμμα του προς τα κάτω και είδε την αγριεμένη θάλασσα, δειλίασε, άρχισε να τρέμει και να κινδύνευε να καταποντιστεί. Τότε του φώναξε δυνατά ο καπετάνιος: «*Κοίτα ψηλά και προχώρα*»!

Έτσι είναι! Όταν κοιτάζουμε προς τον ουρανό, και προχωρούμε ακάθεκτοι προς αυτόν, υπερβαίνουμε κάθε θαλασσοταραχή, κάθε θλίψη και δοκιμασία. Όταν όμως πορευόμαστε κοιτάζοντας προς τα κάτω, δειλιάζουμε, χάνουμε τις δυνάμεις μας, νοιώθουμε ίλιγγο, καταρρέουμε. Θεέ μου! Το ίδιο συνέβη και με τον Πέτρο σε μια άλλη θαλασσοταραχή...

Μην ξεχνούμε δε και τούτο το λόγο του ποιητή Γ. Βερίτη: «*Τ' αφρισμένα τα κύματα και οι μεγάλες φουρτούνες είναι μπρος Σου Κύριε σαν λίμνες με νερό μια σταλιά!*»

Μην ξεχνούμε ακόμη και τούτα τα λόγια της προσευχής: «*Κι αν σε κάποια θύελλα μπροστά λυγίσω, κι απερίσκεπτα θελήσω να γυρίσω Κύριε, τότε πιάσε με σφιχτά και κάνε με να ξαναπροσπαθήσω*».

Να κι ένας ακόμη ωραίος τρόπος αντιμετώπισης απ' τον Άγ. Γρηγόριο Θεολόγο: «*Να ανεβάζεις την ψυχή σου πάνω απ' τα λυπηρά με την ενασχόλησή σου με τα ψηλότερα*».

Οπότε; Ας δούμε την απάντηση του ι. Χρυσοστόμου:

«*Μέσα στην καλοκαιρία, να είσαι βέβαιος ότι θα έλθει ο χειμώνας. Μέσα στην υγεία, ότι θα ξεπηδήσει η αρρώστια. Μέσα στον πλούτο, ετοιμάσου να γευθείς τη φτώχεια. "Μνήσθητι, λέγει η Γραφή, καιρόν λιμού εν καιρώ πλησμονής, πτωχείαν και ένδειαν εν ημέρα πλούτου". Αν ετοιμασθείς γι' αυτό, τον πλούτο σου θα τον διαχειρισθείς με πολλή φρονιμάδα. Τη φτώχεια, που τυχόν θα έλθει, θα την αντιμετωπίσεις με πολλή ανδρεία. Θα μάθεις να μη μεθάς και να μη τρικλίζεις όταν ευημερείς κι ύστερα να μη θορυβείσαι και να μην ταράζεσαι όταν έρθουν οι αναποδιές. "Ήτοιμάσθην και ουκ εταράχθην" (Ψαλμ. 118/60)*».

Το ίδιο λέγει και ο Άγ. Γρηγόριος Θεολόγος: «*Όταν ταξιδεύεις πρίμα να θυμάσαι περισσότερο τη φουρτούνα*».

Λοιπόν, που καταλήγουμε; Σε τούτο το λόγο του ποιητή: «*Σαν έρθει ο πόνος να σε βρει, να τον δεχθείς παλικαρίσια, στάσου λεβέντης σαν τη δρυ τη λαμπαδόκορμη, την ίσια*»! Και σε τούτα τα λόγια του τραγουδιού: «*Έτσι είναι φίλε μου η ζωή. Μια ξαστεριά, μια μπόρα. Κάνε στη μπόρα υπομονή, στην ξαστεριά προχώρα*». Και σε τούτο το λόγο του Μ. Βασιλείου: «*Αυτός που δεν υπέκυψε στις θλίψεις, αλλά με την προς τον Θεό ελπίδα βάσταξε το βάρος της λύπης, έχει μεγάλη ανταπόδοση κοντά στον Θεό*»...

Κ. Γ. Παπαδημητρακόπουλος

Όσιος Παΐσιος ο Αγιορείτης

ΟΙ ΣΤΑΥΡΟΙ ΤΩΝ ΔΟΚΙΜΑΣΙΩΝ ΜΑΣ

-Γέροντα, το σταυρουδάκι που μου δώσατε το φορώ συνέχεια και με βοηθάει στις δυσκολίες...

- Να, τέτοια σταυρουδάκια είναι οι δικοί μας σταυροί, σαν αυτά που κρεμούμε στον λαιμό μας και μας προστατεύουν στην ζωή μας. Τι νομίζεις, έχουμε μεγάλο σταυρό εμείς; Μόνον ο Σταυρός του Χριστού μας ήταν πολύ βαρύς, γιατί ο Χριστός από αγάπη προς εμάς τους ανθρώπους δεν θέλησε να χρησιμοποιήσει για τον εαυτό Του την θεική Του δύναμη. Και στην συνέχεια σηκώνει το βάρος των

σταυρών όλου του κόσμου και μας ελαφρώνει από τους πόνους των δοκιμασιών με την θεία Του βοήθεια και με την γλυκιά Του παρηγοριά.

Ο Καλός Θεός οικονομάει για τον κάθε άνθρωπο έναν σταυρό ανάλογο με την αντοχή του, όχι για να είναι βασανιστής, αλλά για να ανέβει από τον σταυρό στον Ουρανό, γιατί στην ουσία ο σταυρός είναι σκάλα προς τον Ουρανό.

Αν καταλάβουμε τι θησαυρό αποταμιεύουμε από τον πόνο των δοκιμασιών, δεν θα γογγύζουμε, αλλά θα δοξολογούμε τον Θεό σηκώνοντας το σταυρουδάκι που μας χάρισε, οπότε και σε τούτη την ζωή θα χαιρόμαστε, και στην άλλη θα έχουμε να λάβουμε και σύνταξη και «εφάπαξ». Ο Θεός μας έχει εξασφαλισμένα κτήματα εκεί στον Ουρανό. Όταν όμως ζητούμε να μας απαλλάξει από μια δοκιμασία, δίνει αυτά τα κτήματα σε άλλους και τα χάνουμε. Ενώ, αν κάνουμε υπομονή, θα μας δώσει και τόκο.

Είναι μακάριος αυτός που βασανίζεται εδώ, γιατί, όσο πιο πολύ παιδεύεται σ' αυτήν την ζωή, τόσο περισσότερο βοηθιέται για την άλλη, επειδή ξεφλά αμαρτίες.

Οι σταυροί των δοκιμασιών είναι ανώτεροι από τα «τάλαντα», από τα χαρίσματα, που μας δίνει ο Θεός. Είναι μακάριος εκείνος που έχει όχι έναν σταυρό αλλά πέντε. Μια ταλαιπωρία ή ένας θάνατος μαρτυρικός είναι και καθαρός μισθός.

Γι' αυτό σε κάθε δοκιμασία να λέμε: «Σ' ευχαριστώ, Θεέ μου, γιατί αυτό χρειαζόταν για την σωτηρία μου».

-Γέροντα, δεν έχω καθόλου κουράγιο.

-Ζηλεύεις, γι' αυτό δεν έχεις κουράγιο. Όταν ζηλεύη κανείς, στενοχωριέται, δεν μπορεί να φάη, οπότε αδυνατίζει και χάνει το κουράγιο του· και οι άλλοι μπορεί να νομίζουν πως είναι μεγάλος ασκητής!

-Γέροντα, αισθάνομαι πολύ φτωχή πνευματικά και αδύναμη.

-Εσύ έχεις πολλές δυνάμεις, αλλά τις χαρμίζεις με την χαζή ζήλεια και, ενώ είσαι ένα αρχοντόπουλο, βασανίζεσαι σαν κακόμοιρο γυφτάκι. Θα είχες προχωρήσει πολύ στην πνευματική ζωή, αν δεν σκάλωνες στην ζήλεια. Πρόσεξε, γιατί η ζήλεια σου ρουφάει όλες τις ψυχικές και σωματικές σου δυνάμεις, που θα μπορούσες να τις προσφέρης θυσία στον Θεό. Εάν έδιωχνες την ζήλεια, και η προσευχή σου θα είχε δύναμη.

Με την ζήλεια αποδυναμώνεται κανείς πνευματικά. Γιατί, νομίζετε, οι Απόστολοι δεν μπόρεσαν να βγάλουν το δαιμόνιο από το δαιμονισμένο παιδί, ενώ είχαν λάβει αυτήν την εξουσία από τον Χριστό και είχαν βγάλει άλλα δαιμόνια; Επειδή ζήλεψαν, που ο Χριστός πήρε στην Μεταμόρφωση μόνον τους τρεις Μαθητές, τον Πέτρο, τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη. Μπορούσε ο Χριστός να πάρη όλους τους Μαθητές, αλλά δεν ήταν όλοι σε κατάσταση να χωρέσουν αυτό το μυστήριο, γι' αυτό πήρε αυτούς που μπορούσαν να το χωρέσουν. Λέτε να μην αγαπούσε τους άλλους Μαθητές; Ή μήπως αγαπούσε τον Ιωάννη περισσότερο από τους άλλους; Όχι, αλλά ο Ιωάννης αγαπούσε περισσότερο από τους άλλους μαθητές τον Χριστό και γι' αυτό καταλάβαινε την αγάπη του Χριστού καλύτερα. Είχε πολλή χωρητικότητα· η μπαταρία του ήταν μεγάλη. Βλέπετε πώς η ζήλεια απομάκρυνε την Χάρη του Θεού από τους άλλους Αποστόλους και δεν μπόρεσαν να γιατρέψουν το δαιμονισμένο παιδάκι; Γι' αυτό ο Χριστός είπε: «Ω γενεά άπιστος και δειστραμμένη! έως πότε έσομαι μεθ' υμών; έως πότε ανέξομαι υμών;»!

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Ο πύργος

Η ομάδα σχηματίζει κύκλο. Στο κάθε παιδί δίνουμε από 6 σπέρτα. Στο κέντρο του κύκλου βάζουμε ένα μπουκάλι. Ένα-ένα τα παιδιά τοποθετούν πάνω στο μπουκάλι (ή στα σπέρτα των άλλων) από ένα

σπίρτο. Όποιος τα ρίξει κάτω πρέπει να τα πάρει όλα και να γυρίσει στον κύκλο. Κερδίζει αυτός που μείνει χωρίς σπίρτα πρώτος.

3. Ποιος είναι ο μαέστρος;

Τα παιδιά κάθονται σε κύκλο. Ένα βγαίνει έξω από το χώρο. Τα υπόλοιπα διαλέγουν κάποιον για να είναι ο μαέστρος. Όταν το παιδί ξαναμπει μέσα, όλοι οι υπόλοιποι τραγουδάνε: «Ποιος είναι ο μαέστρος, να τον έβρεις δεν μπορείς» και κάνουν με τα χέρια τους το όργανο που παίζει ο μαέστρος. Ο μαέστρος μπορεί να αλλάξει όποτε θέλει όργανο και οι υπόλοιποι τον ακολουθούνε. Το παιδί προσπαθεί να βρει ποιος είναι ο μαέστρος.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Ο Τοτός αναρωτιέται γιατί μηδενίστηκε στο διαγώνισμα που τους έβαλε η δασκάλα αφού απάντησε σε όλες τις απαντήσεις σωστά:

- Σε ποια μάχη σκοτώθηκε ο Λεωνίδας;
- Στην τελευταία του.
- Πού υπογράφηκε η Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας;
- Στο κάτω μέρος της σελίδας.
- Αν ρίξεις ένα βότσαλο σε μια λίμνη, τι θα συμβεί;
- Θα βραχεί.
- Πώς μπορεί κάποιος να ζήσει 8 ημέρες άπυνος;
- Κανένα πρόβλημα. Θα κοιμάται τις νύχτες.
- Αν έχεις στο ένα χέρι 3 μήλα και 4 πορτοκάλια και στο άλλο χέρι 4 μήλα και 3 πορτοκάλια, τι έχεις;
- Πολύ μεγάλα χέρια.
- Εάν πάρει 10 ώρες σε 8 άντρες να χτίσουν έναν τοίχο, πόση ώρα θα πάρει σε 4 άντρες για να τον χτίσουν;
- Μηδέν χρόνο, γιατί είναι ήδη χτισμένος.
- Πώς μπορείς να πετάξεις ένα αυγό σε τσιμεντένιο πάτωμα χωρίς να το σπάσεις;
- Με όποιο τρόπο θέλεις, τα τσιμεντένια πατώματα δεν σπάζουν.

ΒΙΝΤΕΟ

Η διδακτική ιστορία «**ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=zqhs4W3w1tg>

Η διδακτική ιστορία «**Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΣ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=3pKxvbNda3I>

Η μανία με τη... φρίκη!

Ερωτήσεις:

(Οι απαντήσεις βρίσκονται μέσα στο παρακάτω κείμενο).

1. Παρακολουθείτε προγράμματα με φαντάσματα, θρίλερ, ξωτικά...;
2. Με ποια μέσα προβάλλεται το «υπερφυσικό» στη σύγχρονη τεχνολογία;
3. Μήπως αποβλέπει κάπου η υπερπροβολή του λεγόμενου «υπερφυσικού»;
4. Ποια στάση καλείται να κρατήσει ένας νέος άνθρωπος σήμερα απέναντι σε όσα μας «σερβίρουν»;

Κείμενα για προβληματισμό:

Η μανία με τη ... φρίκη!

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα που έγινε στη Βρετανία, φίλοι, το 42% πιστεύει στα ... φαντάσματα! Αντίθετα δε με ό,τι θα περίμενε κανείς το ποσοστό αυτό έχει σημειώσει σημαντική άνοδο σε σύγκριση με τη δεκαετία του '50! Πολλοί μάλιστα δεν διστάζουν να περιγράψουν δημόσια τις υπερφυσικές τους εμπειρίες! «Ομάδες έρευνας του υπερφυσικού», όπως αποκαλούνται, με θερμούς κιόλας οπαδούς, εμφανίζονται ξαφνικά σ' όλη τη χώρα!

Ο συγγραφέας Φράνσις Γουίν είπε στους «Sunday Times»: «Ο ενθουσιασμός για προγράμματα όπως τα φαντάσματα, τα ωροσκόπια και τα ξωτικά παραπέμπει σ' έναν τρόπο σκέψης της εποχής του Μεσαίωνα...» Και συνεχίζει: «Είναι παράξενο που οι εκπληκτικές τεχνολογικές και επιστημονικές ανακαλύψεις συνοδεύονται από μια επιδημία προλήψεων και ψευδοεπιστήμης»!

Κάποιοι μιλούν για μόδα που έχει τροφοδοτηθεί από σχετικές τηλεοπτικές εκπομπές. Μάλιστα το κοινό των εκπομπών αυτών έχει πολλαπλασιασθεί τα τελευταία χρόνια, φθάνοντας το 1 εκατ. τηλεθεατές! Οι εφημερίδες γράφουν πως «οι εκπομπές αυτές προσφέρουν μια ανούσια μεταμεσονύχτια διασκέδαση»! Οι δε ψυχολόγοι θεωρούν ότι «η γοητεία του υπερφυσικού έχει προκύψει σε συνδυασμό με την βαθμιαία απομάκρυνση από την θρησκεία»!

Στ' αλήθεια τι να πει κανείς μπροστά σ' αυτή την ειδησεογραφία;

Ιδιαίτερα δε μετά την δεκαετία του '90 κι ύστερα, όλο το θαύμα της σύγχρονης τεχνολογίας, όλο και πιο πολύ, χρησιμοποιείται για την προβολή και την καθιέρωση στην ψυχαγωγία, τα γούστα, τις προτιμήσεις, τις απόψεις και τις αντιλήψεις μας του λεγόμενου «υπερφυσικού»! Μονοπωλώντας τα!

Πρόκειται για:

- Τον κινηματογράφο με τις γνωστές ταινίες τρόμου, φρίκης, μυστηρίου και θρίλερ, όπως ονομάζονται!

• Την τηλεόραση όπου έχει καθιερώσει να έχει καθημερινά τις μεταμεσονύχτιες ώρες πολλές απ' τις ταινίες αυτές (δέστε τα τηλεοπτικά προγράμματα των καναλιών και θα εκπλαγείτε!)

- Τα βιβλία, με πρωταγωνιστή τον Χάρι Πότερ!
- Τα περιοδικά, συμπεριλαμβανομένων και των κόμικς (μέχρι και ο Μίκυ Μάους έχει την ειδική έκδοση «Ο Μίκυ Μυστήριο»!)
- Ειδικά περιοδικά όχι μόνο για μεγάλους αλλά και για μικρά παιδιά που εκδίδονται προς τούτο!
- Το μεγαλύτερο μέρος των εκπομπών κινουμένων σχεδίων!
- Τα παιδικά παιχνίδια με τις αλλόκοτες φιγούρες, στο σύνολό τους εμπνευσμένες από τα κινούμενα σχέδια που ταυτόχρονα βλέπουν τα παιδιά!
- Τη μουσική, με πρωταγωνιστή το ροκ και όλα του τα παρακλάδια, κυρίως δε το χέβι μέταλ!
- Το σύνολο των video – games ως και αυτών των game – boy!
- Ο,τι ασχολείται ιδιαίτερα η νέα γενιά, ό,τι την θέλγει και την συγκινεί!

Δεν έμεινε τίποτα ανέγγιχτο! Όλη δε αυτή ηπραμάτεια, όλο και κατακλύζει τα σύγχρονα μέσα...

Και τι σύμπτωση! Όλα τους είναι προϊόντα πολυεθνικών. Προσέξτε το και θα δείτε... Από τα μέσα παραγωγής (εκδοτικοί οίκοι, δισκογραφικές εταιρείες, εταιρείες παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών, ταινιών κινουμένων σχεδίων, βιντεοπαιχνιδιών κ.λπ.) ως τα μέσα διάθεσης και προβολής (όπως τα τηλεοπτικά κανάλια).

Όλα αυτά πια είναι της Time Warner, της Disney, της Nintendo ... Που με τις εξαγορές και τις συγχωνεύσεις που γίνονται συνεχώς, όλο και γιγαντώνονται και μονοπωλούν πια τα πάντα, παράγοντας και πουλώντας οτιδήποτε θελήσουν, δηλαδή αυτά τα συγκεκριμένα θέματα...

Της παγκοσμιοποίησης όλα τους! Αλλά και της εωσφορικής κίνησης της λεγόμενης «Νέας Εποχής» που την κατευθύνει!

Που αποβλέπουν άραγε; Μα στα εξής φοβερά:

Κατ' αρχήν, στην απώλεια εκ μέρους μας, της αίσθησης του ωραίου και στον εθισμό μας στο απαίσιο και το αποκρουστικό!

Έπειτα, στην εξοικείωση - ταύτισή μας, με τον αποτρόπαιο και διεφθαρμένο αποκρυφιστικό κόσμο, τα σύμβολα και τα μηνύματά του!

- Στην έντεχνη υποβάθμιση και διαστρέβλωση ακόμη κι αυτής της έννοιας του καλού, με σκοπό την εξύψωση και προβολή του κακού!
- Στην αντιστροφή των πραγμάτων μέσα μας! Δηλαδή, στο να συμπαθήσουμε το κακό και να αντιπαθήσουμε το καλό! Να αποκτήσουμε μια έλξη προς ό,τι είναι βίαιο και αποκρουστικό, ακατάστατο και χαώδες και ταυτόχρονα μια αποστροφή προς ό,τι ειρηνικό, όμορφο, γαλήνιο, αγιασμένο!

Και επιπλέον:

- Δίνουν σαφώς το μήνυμα ότι όλα λύνονται ή επιτυγχάνονται όχι μόνο με τη βία, αλλά και με τη χρήση της μαγείας!
- Διακηρύττουν με τον τρόπο τους ότι το σκοτάδι και η κόλαση δεν είναι κακά!

• Και τελικά στη διαμόρφωση καλής εικόνας για τον ...Σατανά! Γι' αυτό και οι ήρωες και οι πάσης μορφής αποκρουστικές φιγούρες του κακού, είναι συμπαθέστατες, χαριτωμένες, οικείες, φιλικές, κάποτε και αστείες και ... πάντοτε πρόθυμες για να βοηθήσουν!!!

• Τέλος δε στην διαταραχή μας με τις φοβίες, τους εφιάλτες, τις αϋπνίες, την κατάθλιψη και την εσωστρέφεια! Και στην μύησή μας στον καταραμένο σατανιστικό κόσμο!

Ας τα απορρίψουμε πλήρως και απολύτως παιδιά! Δόξα τω Θεώ δεν διαβρώθηκαν όλα! Υπάρχει ασφαλώς και το καλό θέαμα, το καλό παιχνίδι, το καλό βιβλίο, το καλό περιοδικό, η καλή μουσική, η όμορφη ψυχαγωγία. Μην πέφτουμε στην παγίδα τους...

Κ. Γ. Παπαδημητρακόπουλος

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΡΡΩΣΤΟΥΣ

- Γέροντα, παρακάλεσαν να σας πούμε να προσευχηθήτε για ένα άρρωστο παιδάκι και ρωτούν αν θα γίνη καλά. Τι να τους πούμε;

- Πέστε τους: «Ο» Γέροντας θα προσευχηθή. Ο Χριστός αγαπάει το παιδί και θα κάνη ό,τι είναι για το καλό του. Αν δη ότι το παιδί, όταν μεγαλώση, θα γίνη καλύτερο, θα ακούση την προσευχή του. Αν δη όμως ότι αργότερα δεν θα είναι σε καλή πνευματική κατάσταση, τότε, επειδή το αγαπάει, θα το πάρη». «Ζήτησε, λέει, και θα σου δώσω». Αλλά θα μου το δώση ο Θεός, αν εγώ είμαι δοσμένος στον Θεό· αλλιώς, τι να μου δώση την ζωή, για να ξεφύγω; Εγώ χαίρομαι, είτε γίνη καλά είτε πεθάνη ένας άρρωστος για τον οποίο προσεύχομαι.

- Γέροντα, είναι καλό να προσευχώμαστε για την υγεία μας;

- Καλύτερα είναι να ζητούμε από τον Θεό να ελευθερωθούμε από τα πάθη μας. Να ζητούμε δηλαδή πρώτα την Βασιλεία του Θεού. Αν παρακαλούμε τον Θεό να μας κάνη καλά, τρώμε την ουράνια περιουσία. Όταν όμως δεν αντέχουμε τους πόνους της αρρώστιας, τότε να παρακαλούμε τον Θεό να μας θεραπεύση, και Εκείνος θα ενεργήση ανάλογα.

- Γέροντα, το αν βοηθηθή ένας άρρωστος από την προσευχή που κάνουμε, εξαρτάται και από το τι ζητάει και ο ίδιος από τον Θεό;

- Ο άρρωστος, αν ζητάη από τον Θεό να γίνη καλά μόνον εκείνος και δεν προσεύχεται να γίνουν καλά και οι άλλοι άρρωστοι, δεν κάνει καλά. Εσύ, αδελφή, όταν ήσουν στον κόσμο και εργαζόσουν στο νοσοκομείο, τι έκανες, όταν ο άρρωστος δεν μπορούσε να λήη την ευχή;

- Την έλεγα εγώ, Γέροντα.

- Καλά εσύ, αλλά και ο άρρωστος έπρεπε να λήη κάποια προσευχή.

- Έλεγε και εκείνος «Παναγία μου» ή «Παναγία μου, σώσε με». Αλλά, Γέροντα, και η υπομονή στον πόνο δεν είναι προσευχή;

- Ναι, μπράβο! Είναι και αυτό! Εσείς, όταν σας ζητάη κάποιος να κάνετε προσευχή, γιατί την τάδε ημέρα θα μηη στο χειρουργείο, να προσεύχεσθε από την στιγμή που σας το ζητάει. Να μην περιμένετε την ώρα που θα μηη στο χειρουργείο να προσευχηθήτε. Και στις ακολουθίες, όταν λήη ο ιερέας «υπέρ των εν ασθενείαις κατακειμένων», να λέτε με πόνο το «Κύριε, ελέησον». Αν κάνετε με το διαπασών «βού...», για να πήτε «Κύριε, ελέησον» μουσικό, ο νους σας θα είναι στο «βού...» και στον χαβά, και οι άρρωστοι οι καημένοι που υποφέρουν θα περιμένουν από σας λίγη βοήθεια! Εκείνοι έχουν τον πόνο τους. Εσύ, που δεν έχεις πόνο, προσευχήσου για εκείνους, να βοηθηθούν. Αφού δεν αναστενάζεις στο κρεβάτι, αναστέναξε τουλάχιστον στην προσευχή για τους αρρώστους. Αν οι υγείς δεν κάνουν λίγη προσευχή για τους αρρώστους, θα τους πη μεθαύριο ο Χριστός: «Είχατε την υγεία σας και δεν κάνατε προσευχή γι' αυτούς που υπέφεραν; Ύοικ οίδα υμάς...».

Αν για έναν άρρωστο δεν κάνουμε προσευχή, η αρρώστια θα ακολουθήση την φυσική της πορεία. Ενώ, αν κάνουμε προσευχή, μπορεί να αλλάξη δρόμο. Γι' αυτό πάντα να κάνετε προσευχή για τους αρρώστους.

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:**1. Μίμηση επαγγελματιών**

Η ομάδα χωρίζεται σε εξάδες. Κάθε εξάδα αναλαμβάνει να παραστήσει ένα επάγγελμα. Κάθε παιδί παρουσιάζει από κάτι π.χ. τη δουλειά του μαραγκού. Άλλος κόβει, άλλος πλανίζει, άλλος καρφώνει κ.λ.π. Οι υπόλοιπες εξάδες πρέπει να μαντέψουν εκφράζοντας το πολύ τρεις υποθέσεις αλλιώςτικά χάνουν.

4. Μπιτζ

Κάποιος τα φυλάει, με γυρισμένη πλάτη προς τα άλλα παιδιά βάζει το δεξί του χέρι με ανοιχτή την παλάμη κάτω από την αριστερή του μασχάλη ενώ με το αριστερό χέρι κρατάει κλειστά τα μάτια του. Με τη σειρά κάθε παίχτης που βρίσκεται πίσω του τον πλησιάζει τον χτυπάει στην παλάμη και απομακρύνεται μαζί με τα άλλα παιδιά στριφογυρίζοντας το δάχτυλο και λέγοντας μπιτζζ. Το παιδί που τα φυλάει πρέπει να ανακαλύψει ποιος τον χτύπησε. Αν τον ανακαλύψει παίρνει εκείνος τη θέση του.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ

Πηγαίνει ένας τσιγκούνης, μέχρι εκεί που δεν πάει, σε μία εφημερίδα να βάλει αγγελτήριο για την κηδεία της γυναίκας του:

- Ένα ευρώ κοστίζει η λέξη, του λέει ο υπάλληλος.
- Πόσο; Ένα ευρώ η λέξη; Είναι πολύ ακριβά! Τέλος πάντων, γράψε: «Μαρίκα πέθανε».
- Δεν γίνεται, λέει ο υπάλληλος. Πρέπει το κείμενο να είναι τουλάχιστον 5 λέξεις.
- Καλά, του λέει ο τσιγκούνης, Τότε γράψε: «Μαρίκα πέθανε, πωλείται Fiat Punto»!

ΒΙΝΤΕΟ

Η διδακτική ιστορία **«Η ΘΥΣΙΑ ΜΙΑΣ ΜΑΝΑΣ»** στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=fLSWkewQXMg>

Ένα αναψυκτικό και...

για την ψυχή μου!

Ερωτήσεις:

(Οι απαντήσεις βρίσκονται μέσα στο παρακάτω κείμενο).

1. Ποια είναι η σημασία της λέξης «αναψυκτικό»;
5. Ποια στοιχεία του ανθρώπου χρειάζονται «αναψυχή»;
6. Πώς αφήνουμε την ψυχή μας χωρίς ... αναψυκτικό;
7. Ποια είναι τα «αναψυκτικά της ψυχής» στην εποχή μας;

Κείμενα για προβληματισμό:

ΈΝΑ ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΟ ΚΑΙ... ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΜΟΥ!

Το αναζητάμε κάθε φορά που κάνει ζέστη πολύ, που είμαστε ιδρωμένοι, μετά από κάποιον αγώνα, μετά από μια πορεία, σε μέρες καλοκαιρινές. Στις πολύ ζεστές μέρες δε, στις μέρες καύσωνα ας πούμε, καταφεύγουμε σ' αυτό σαν σε δροσερή πηγή.

Εξ άλλου, αυτό σημαίνει αναψυκτικό. Ανάσα δροσιάς! Προέρχεται απ' το ρήμα «αναψύχω» που σημαίνει δροσιζώ, ανακουφίζω. Και αναψυκτικό λέμε πλέον κάθε μη αλκοολούχο δροσιστικό ποτό. Απ' το νερό, ως τους χυμούς φρούτων και βάλε... Γιατί η βιομηχανοποιημένη εποχή μας και τι δεν έχει σκεφθεί στην παραγωγή των αναψυκτικών. Και στην διάθεση και την προώθησή τους βέβαια. Γι' αυτό και τα βρίσκουμε παντού, όπου κι αν πάμε. Πέραν του ότι υπό το τίτλο του αναψυκτικού, κυκλοφορεί κι ένας μεγάλος αριθμός προϊόντων που υποτίθεται ότι σε ξεδιψά και σε δροσιζει, κι άλλων που σε κάνει να διψάς περισσότερο, αντί να ξεδιψάς!

Όπως και να το κάνουμε όμως, τα αναψυκτικά υπό την πραγματική έννοια του όρου και στην υγιή τους μορφή, σαφώς μας είναι απαραίτητα. Σαφώς τα έχει ανάγκη ο οργανισμός μας. Άνθρωποι είμαστε...

Όμως, για σταθείτε παιδιά, τώρα που είπα άνθρωποι...

Άνθρωποι σημαίνει ότι έχουμε σώμα που έχει ανάγκες και μάλιστα υλικές. Ανάγκες που πρέπει να καλυφθούν, όπως αυτές της ζέστης και του καύσωνα. Αυτές που μας καλύπτει η δροσιά των αναψυκτικών.

Αλλ' άνθρωπος δεν είναι μόνο το σώμα. Είναι κι η ψυχή βέβαια. Μια άλλη ιδιότητα της ύπαρξής μας, που κι αυτή θέλει τη δροσιά της. Την αναψυχή της. Γιατί όχι; Έρχονται στιγμές δύσκολες και γι' αυτήν, μέρες πάρα πολύ ζεστές, μέρες καύσωνα... Κι αυτή παλεύει, κι αυτή αγωνίζεται, οπότε δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς την αναψυχή... Τι λέτε;

Μην ξεχνάμε δε, πως η λέξη «αναψυχή», σημαίνει ψυχοσωματική ευχαρίστηση...

Δεν ξέρω αν αναρωτηθήκατε ποτέ γιατί ο Χριστός είπε τότε που πειραζόταν απ' τον διάβολο το «ουκ επ' άρτω μόνω ζήσεται άνθρωπος, αλλ' επί παντί ρήματι εκπορευομένω δια στόματος του

Θεού» (Ματθ. 4,4) Δηλαδή, ο άνθρωπος δεν ζη με τον άρτο μόνο (= την υλική τροφή), αλλά με κάθε λόγο που βγαίνει απ' το στόμα του Θεού. Κι αυτή ήταν μάλιστα η απάντησή του, στον πρώτο πειρασμό του διαβόλου που του είπε προκλητικά τα εξής: «Αν είσαι Υιός του Θεού, δώσε διαταγή αυτές οι πέτρες να γίνουν άρτοι»!

Λοιπόν, τι προκύπτει απ' αυτό; Πως ο άνθρωπος δεν μπορεί να ζήσει μόνο με τα υλικά αγαθά, αλλ' επειδή έχει και ψυχή, θέλει και τα πνευματικά.

Πόσοι σήμερα δεν πεθαίνουν από πνευματική πείνα κι από πνευματικό λιμό, κι ας είναι πάμπλουτοι κι ας ζουν μέσα στην αφθονία και τη χλιδή;

Ας προσέξουμε τούτα τα υπέροχα λόγια του Αγ. Ιω. Χρυσοστόμου: «*Άνθρωπος, για μας, δεν είναι αυτός που τρέφεται μόνο με άρτο, αλλ' εκείνος που γεύεται, πριν απ' την τροφή του αυτή, τα Θεία και πνευματικά λόγια. Κι ότι αυτό είναι ο άνθρωπος, άκουσε το Χριστό που λέγει: "Δε θα ζήσει μόνο με άρτο ο άνθρωπος, αλλά με κάθε λόγο που θα βγει από το στόμα του Θεού"* (Ματθ. 4,4). *Συνεπώς είναι διπλή η τροφή της ζωής μας, η μία κατώτερη και η άλλη καλύτερη. Αυτήν πρέπει να επιζητεί κανείς ιδιαίτερα, ώστε και την ψυχή του να διατρέφει και να μην ανέχεται να καταστρέφεται απ' την πείνα*».

Λοιπόν, πως αφήνουμε την ψυχή μας χωρίς ... αναψυκτικό; Τότε που καίγεται απ' τον καύσωνα των πειρασμών, τότε που φλέγεται απ' τη ζέστη των τόσων προκλήσεων, τότε που υποφέρει απ' τις παρορμήσεις των παθών μας;

Εξάλλου είναι πιο καυτή η εποχή μας για την ψυχή, παρά για το σώμα!

Πόσες φορές δεν μας έρχεται να φωνάξουμε δυνατά: Ένα αναψυκτικό βρε παιδιά, ένα αναψυκτικό και για την ψυχή μου! Φλέγεται, καίγεται, χάνεται...

Και τι είναι αυτό το αναψυκτικό; Που υπάρχουν; Που θα τα βρει κανείς; Δόξα τω Θεώ αφθονεί και σ' αυτά τα αναψυκτικά η εποχή μας...

Είναι ένα καλό έντυπο, βιβλίο ή περιοδικό...

Είναι κάθε λόγος πνευματικός που θα μπορούσαμε ν' ακούσουμε...

Είναι η επίσκεψή μας στο ναό...

Είναι ο εκκλησιασμός μας...

Είναι η προσευχή μας...

Είναι η μετάνοιά μας...

Είναι η εξομολόγησή μας...

Είναι η Θεία Κοινωνία...

Ο Άγ. Ιω. Χρυσόστομος θα μας πει πως «*προξενεί πείνα η μη συμμετοχή μας σε τέτοιο τραπέζι... Πραγματικά αυτή η (πνευματική) πείνα είναι πιο φοβερή από εκείνη, αφού καταλήγει και σε μεγαλύτερο θάνατο, και γι' αυτό πρέπει εδώ να φροντίζουμε περισσότερο*». Κι ακόμη: «*Όλοι είναι απορροφημένοι απ τα παρόντα πράγματα και δε σκέπτονται ποτέ τα μελλοντικά. Και στις σωματικές βέβαια απολαύσεις τρέχουν συνέχεια, ενώ αφήνουν τις ψυχές τους να λειώνουν στην πείνα*».

Στ' αλήθεια πότε την δροσίσαμε έτσι την ψυχή μας και δεν ανακουφίστηκε; Πότε της δώσαμε ένα τέτοιο αναψυκτικό και δεν αναζωογονήθηκε αμέσως, δεν νοιώσαμε ανώτερα, πολύ καλύτερα, ακόμη και σωματικά;

Προσοχή όμως! Όπως το σώμα μας, έτσι κι η ψυχή μας θέλει γνήσια αναψυκτικά. Όχι νοθευμένα, καρυκευμένα, αλκοολούχα και τόσα άλλα, που έχει σπείρει ο πονηρός παντού. Μ' αυτά δεν ξεδιψάς, διψάς πιο πολύ, καίγεσαι και χάνεσαι!

Λοιπόν, φίλοι μου, κάθε φορά που γευόμαστε την ανακούφιση ενός αναψυκτικού, ας θυμόμαστε πάντα πως πρέπει το ίδιο να κάνουμε και για την ψυχή μας, ακόμη και τότε που δεν υποφέρομε από κάποια ζέστη...

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:**1. Η σοκολάτα**

Η ομάδα σχηματίζει ένα κύκλο με τα μέλη κάθε εξάδας να κάθονται το ένα δίπλα στο άλλο. Στην μέση του κύκλου υπάρχει ένα πιάτο, ένα μαχαίρι (όχι κοφτερό), ένα πιρούνι, ρούχα αριστοκράτη (γάντια, γραβάτα κ.ο.κ.), ένα φαγητό τυλιγμένο (π.χ. σοκολάτα, κέικ, κρουασάν) και ένα ζάρι. Κάθε παιδί με την σειρά ρίχνει το ζάρι. Εκείνο το παιδί που θα φέρει δάρι πρέπει να πάει γρήγορα στο κέντρο, να φορέσει τα ρούχα και να προσπαθήσει να φάει χρησιμοποιώντας το μαχαιροπίρουνο. Τα υπόλοιπα παιδιά συνεχίζουν να ρίχνουν το ζάρι και όποιο από αυτά φέρει έξι τότε πηγαίνει εκείνο στο κέντρο και συνεχίζει.

Υλικά: πιάτο, μαχαίρι, πιρούνι, φαγητό τυλιγμένο, ρούχα αριστοκράτη, ζάρι

8. Κρυμμένο αντικείμενο

Τα παιδιά βγαίνουν για λίγο έξω από την εστία. Τοποθετείς κάπου που να φαίνεται αλλά να μη σου πηγαίνει το μυαλό να κοιτάξεις ένα αντικείμενο. Έπειτα τα παιδιά μπαίνουν μέσα και προσπαθούν να το βρουν. Όποιος το βλέπει δεν το λέει αλλά κάθεται κάτω. Χάνει όποιος κάτσει τελευταίος.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Μια ξανθιά επιστρέφει στο σπίτι και ρωτάει τον άνδρα της:

- Γιώργο που είναι τα παιδιά?
- Στα Αγγλικά
- George where are the kids?

ΒΙΝΤΕΟ

Η διδακτική ιστορία «**ΟΙ ΑΛΗΘΙΝΟΙ ΦΙΛΟΙ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=l0ZRD5Z7rjQ>

Η Ανάσταση

1. Ποιο είναι το μυστήριο της Αναστάσεως του Χριστού και Θεού μας;

Αγίου Συμεών του Νέου Θεολόγου

Ας εξετάσουμε λοιπόν ποιο είναι το μυστήριο της Αναστάσεως του Χριστού και Θεού μας, που συντελείται κατά παράδοξο τρόπο σε όσους το επιθυμούν, πως θάπτεται ο Χριστός μέσα μας σαν σε μνήμα και πως ενώνεται με τις ψυχές μας και ανασταίνεται συνανασταίνοντας μαζί του κι εμάς.

Ο Χριστός και Θεός μας αφού κρεμάσθηκε στον σταυρό, σταύρωσε επάνω σ' αυτόν την αμαρτία του κόσμου κι αφού γεύθηκε τον θάνατο, κατέβηκε στα κατώτατα του Άδη. Όπως λοιπόν τότε ανεβαίνοντας από τον Άδη επέστρεψε στο άχραντο σώμα του -από το οποίο δεν αποχωρίσθηκε καθόλου- κι αμέσως αναστήθηκε και μετά ανήλθε στους ουρανούς με δόξα πολλή και δύναμη, έτσι ακριβώς και τώρα, όταν εμείς εξερχόμεθα από τον κόσμο και εισερχόμεθα με την εξομοίωση των παθημάτων του Κυρίου στον τάφο της μετανοίας και της ταπεινώσεως, αυτός ο ίδιος κατεβαίνει από τους ουρανούς, εισέρχεται στο σώμα μας σαν σε τάφο, ενώνεται με τις νεκρωμένες πνευματικά ψυχές μας και τις ανασταίνει.

Έτσι παρέχει τη δυνατότητα σ' εκείνον που συναναστήθηκε μαζί του να βλέπει τη δόξα της μυστικής του αναστάσεως.

Ανάσταση λοιπόν του Χριστού είναι η δική μας ανάσταση των κάτω κειμένων. Γιατί πως θα αναστηθεί αυτός που ποτέ δεν έπεσε σε αμαρτία, καθώς είναι γραμμένο, μήτε αλλοιώθηκε στο ελάχιστο η δόξα του; Ή πως θα δοξασθεί εκείνος που είναι υπερδοξασμένος και εξουσιάζει τα σύμπαντα;

Η Ανάσταση και η δόξα του Χριστού, καθώς είπαμε, είναι η δική μας δόξα. Αφ' ότου δηλ. εκείνος οικειοποιήθηκε την ανθρώπινη φύση, όσα ενεργεί σ' εμάς τα επιγράφει στον εαυτό του. Η ανάσταση λοιπόν της ψυχής είναι η ένωσή της με την ζωή. Όπως ακριβώς το νεκρό σώμα δεν μπορεί να ζει αν δεν δεχτεί μέσα του την ζωντανή ψυχή και δεν σμίξει άμικτα μ' αυτήν, έτσι και η ψυχή δεν μπορεί να ζήσει μόνη της, αν δεν ενωθεί αρρήτως κι ασυγχύτως με τον Θεό, που είναι η όντως αιώνια ζωή.

Είναι δηλ. νεκρή πριν από την εν γνώσει και οράσει και αισθήσει ένωσή της με τον Χριστό, κι ας είναι νοερή κι αθάνατη από τη φύση της. Γιατί ούτε γνώση χωρίς όραση υπάρχει, ούτε όραση χωρίς αίσθηση. Να τι θέλω να πω. Έχουμε την όραση και μέσα στην όραση τη γνώση και την αίσθηση. Αυτά τα λέω για τα πνευματικά ζητήματα, γιατί στα σωματικά και χωρίς όραση υπάρχει αίσθηση: Ο τυφλός π.χ. αισθάνεται, όταν κτυπήσει το πόδι του στην πέτρα, ενώ ο νεκρός όχι.

Αλλά στα πνευματικά θέματα, αν ο νούς δεν έλθει σε θεωρία των υπερέννοιαν, δεν αισθάνεται τη μυστική ενέργεια της χάριτος. Εκείνος λοιπόν που ισχυρίζεται ότι την αισθάνεται προτού θεωρήσει τα υπέρ νούν και λόγον και έννοιαν, μοιάζει με τον τυφλό που καταλαβαίνει τα καλά ή τα κακά που παθαίνει, δεν αντιλαμβάνεται όμως ακόμη ούτε και όσα είναι μπροστά του και μπορεί να του προξενήσουν τη ζωή και τον θάνατο. Γιατί τα επερχόμενα σ' αυτόν κακά ή καλά δεν τα αισθάνεται καθόλου, επειδή στερείται της οπτικής δυνάμεως και αισθήσεως. Γι' αυτό όταν σηκώνει το ραβδί για να αμυνθεί, κάποτε κτυπά τον φίλο του αντί τον εχθρό του που στέκεται μπροστά στα μάτια του και τον περιγελά.

Οι περισσότεροι από τους ανθρώπους πιστεύουν στην Ανάσταση του Χριστού, πολύ λίγοι όμως είναι αυτοί που την βλέπουν καθαρά. κι αυτοί που δεν την είδαν, δεν μπορούν να προσκυνήσουν τον

Ιησού Χριστό ως Άγιο και Κύριο, διότι λέει: «Ουδείς δύναται ειπείν Κύριον Ιησούν, ει μή εν Πνεύματι Αγίω» (Α΄ Κορ. 12,3) και αλλού: «Πνεύμα ο Θεός και τους προσκυνώντας αυτόν εν πνεύματι και αληθεία δεί προσκυνείν» (Ιω. 4,24).

Και το ιερότατο λόγιο, που καθημερινά έχουμε στο στόμα, δεν λέει «Ανάστασιν Χριστού πιστεύοντες» αλλά τί; «Αναστασιν Χριστού θεασάμενοι, προσκυνήσωμεν άγιον Κύριον Ιησούν τον μόνον αναμάρτητον». Πώς λοιπόν μας προτρέπει τώρα το Άγιον Πνεύμα να λέμε ότι είδαμε αυτήν που δεν είδαμε, αφού μάλιστα μία φορά αναστήθηκε ο Χριστός πριν χίλια χρόνια κι ούτε τότε τον είδε κανείς να ανασταίνεται; Άραγε μήπως η Αγία Γραφή θέλει να λέμε ψέματα;

Όχι βέβαια. αλλά αυτό που μας προτρέπει να ομολογούμε είναι η αλήθεια, επειδή η Ανάσταση του Χριστού συντελείται μέσα στον κάθε πιστό κι όχι μόνο μία φορά αλλά κάθε ώρα θα λέγαμε, αφού αυτός ο ίδιος ο Δεσπότης Χριστός ανασταίνεται μέσα μας και λαμπροφορεί και απαστράπτει τις αστραπές της αφθαρσίας και της θεότητας. Γιατί η φωτοφόρος παρουσία του Πνεύματος μας υποδεικνύει την Ανάσταση του Χριστού μάλλον δεν μας αξιώνει να δούμε αυτόν τον ίδιο τον αναστάντα.

Γι' αυτό και λέμε: «Θεός Κύριος και επέφανεν ημίν» (Ψαλμ. 117,27) και έχοντας υπ' όψιν μας την δευτέρα του παρουσία προσθέτουμε: «Ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου» (Ψλμ. 117,26). Σε όσους λοιπόν αποκαλυφθεί ο αναστημένος Χριστός πάντως πνευματικά εμφανίζεται στα πνευματικά τους μάτια. Γιατί όταν έρχεται σε μας δια του Αγίου Πνεύματος μας ανασταίνει εκ νεκρών, μας ζωοποιεί και μας δίνει τη χάρη να τον βλέπουμε μέσα μας ολοζώντανο, αυτόν τον αθάνατο και ανώλεθρο και να γνωρίζουμε πλήρως ότι αυτός μας συνανασταίνει και μας συνδοξάζει, όπως μαρτυρεί η Αγία Γραφή.

Αυτά είναι λοιπόν τα θεία μυστήρια των χριστιανών, αυτή είναι η μυστική δύναμη της πίστεως μας, που οι άπιστοι ή οι δύσπιστοι ή μάλλον οι ημίπιστοι δεν βλέπουν, ούτε μπορούν να δουν ποτέ. Άπιστοι, δύσπιστοι και ημίπιστοι είναι αυτοί που δεν φανερώνουν την πίστη τους με έργα. Γιατί χωρίς έργα και οι δαίμονες πιστεύουν και ομολογούν ότι ο Δεσπότης Χριστός είναι Θεός, όπως λέει: «Οίδαμεν σέ, τον Υιόν του Θεού» (Πρβλ. Μάρκ. 1,24, Λούκ. 4,34, Ματθ. 8,29), και αλλού: «Ουτοι οι άνθρωποι δούλοι του Θεού του Υψίστου εισίν».

Αλλά ούτε τους δαίμονες, ούτε αυτούς τους ανθρώπους θα ωφελήσει τέτοια πίστη, επειδή είναι νεκροί κατά τον θείον Απόστολον, που λέει: «Η πίστις χωρίς των έργων νεκράν εστί». (Ιακ. 2,26) όπως ακριβώς και τα έργα χωρίς πίστη. Γιατί είναι νεκρή; Διότι δεν έχει μέσα της τον Θεό που ζωογονεί, ούτε απέκτησε αυτόν που λέει: «Ο αγαπών με τας εντολάς τας εμάς τηρήσει, και εγώ και ο Πατήρ ελευσόμεθα και μονήν παρ'αυτώ ποιήσωμεν» (Πρβλ. Ιω. 14,21.23, Ιωαν. 14,23), ώστε με την παρουσία του να αναστήσει εκ νεκρών εκείνον που κατέχει την ενεργόν πίστην, να τον ζωοποιήσει και να τον αξιώσει να ειδεί τον αναστάντα μέσα του που τον συνανέστησε.

Μια τέτοια πίστη λοιπόν είναι νεκρή. ή μάλλον νεκροί είναι αυτοί, που έχουν πίστη χωρίς έργα. Γιατί η πίστη στο Θεό πάντοτε ζει και ζωοποιεί εκείνους που την δέχονται με αγαθή προαίρεση, η οποία και προ της εργασίας των εντολών πολλούς οδήγησε από το θάνατο στη ζωή και τους αποκάλυψε το Χριστό και Θεό. Και αν έμεναν στις εντολές του και τις εφύλατταν μέχρι θανάτου θα μπορούσαν και αυτές να τους διαφυλάξουν ό,τι λογής έγιναν από μόνην την πίστην.

Επειδή όμως «μεταστράφησαν ως τόξον στρεβλόν» (Ψαλμ. 77,57) και ξαναγύρισαν στις προηγούμενες πράξεις τους, ήταν φυσικό να ναυαγήσουν αμέσως στην πίστη και δυστυχώς έτσι στέρησαν τους εαυτούς τους από τον αληθινό πλούτο, που είναι ο Χριστός και Θεός. Για να μην πάθουμε λοιπόν και εμείς το ίδιο, σας παρακαλώ να τηρήσουμε τις εντολές του Θεού με όλη μας την δύναμη, ώστε να κερδίσουμε και τα παρόντα και τα μέλλοντα αγαθά, δηλαδή την θέα του Θεού, που είθε όλοι μας να την απολαύσουμε με τη χάρη του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, στον οποίο ανήκει η δόξα εις τους αιώνες. Αμήν».

2. Ποια είναι η Ορθόδοξη εικόνα της Αναστάσεως;

“Δεν υπάρχει εικόνα της Αναστάσεως”

Από πολλούς επιχειρείται κάθε χρόνο, εν όψει του Πάσχα, μια ερμηνεία και μια ανάλυση της εικόνας της Αναστάσεως. Η εικόνα με την οποία καταπιάνονται για να την αποκωδικοποιήσουν δεν είναι βεβαίως η δυτικότροπη, αλλά συνήθως η ανατολική ορθόδοξη. Θα πρέπει, λοιπόν, ξεκαθαρίζοντας τα πράγματα να πούμε ότι η δυτική ζωγραφική παράδοση έχει εικόνα της Αναστάσεως. Η ορθόδοξη ανατολική αγιογραφία δεν έχει εικόνα της Αναστάσεως. Το νόημα του γεγονότος το αποδίδει η δική μας κατ’ ανατολάς εικονογραφική παράδοση με την παράσταση που ονομάζεται: “Η εις Άδου κάθοδος”. Άρα, λοιπόν, όποιος προσπαθεί να αναλύσει την εικόνα της Αναστάσεως, θα πρέπει να αναφέρεται στην δυτικότροπη μορφή της και αποκλειστικά και μόνο σ’ αυτή.

Ποιά είναι η διαφορά ανάμεσα στις δύο παραστάσεις;

Ας το δούμε ευθύς αμέσως, για να καταλάβουμε ότι η επιμονή μας στην επιγραφή της παραστάσεως δεν είναι ανοητος σχολαστικισμός, αλλά σοβαρό θέμα ουσίας. Κατ’ αρχην πρέπει να πούμε ότι η δυτική παράδοση προσπαθεί να αποδώσει το γεγονός, η ορθόδοξη παράδοση προσπαθεί να αποδώσει το νόημα του γεγονότος. Η δυτική ζωγραφική, χωρίς να έχουμε την παραμικρή μισαλλόδοξη διάθεση απορριψεώς της, στέκεται στην επιφάνεια, στην ιστορική χρονική στιγμή του περιστατικού και προσπαθεί να το σχηματοποιήσει φωτογραφικά. Ο θεατής της ζωγραφιάς αισθάνεται ότι βλέπει το περιστατικό να εκτυλίσσεται μπροστά του. Καμία προέκταση δε δίνεται στο γεγονός. Αποδίδεται ακριβώς όπως έγινε και τίποτε περισσότερο. Ένας τέτοιος θρησκευτικός ζωγραφικός πίνακας μπορεί να είναι εξάισιος από καλλιτεχνική άποψη, είναι φτωχός όμως από άποψη νοημάτων. Ο δυτικός ζωγράφος με το χρωστήρα του γράφει ιστορία.

Εδώ βρίσκεται η μεγάλη διαφορά με την ανατολή. Ο ορθόδοξος αγιογράφος ξεπερνάει την ιστορία. Ο αγιογράφος με το χρωστήρα του δεν προσπαθεί να γράψει ιστορία, διότι τον ενδιαφέρει να γράψει θεολογία. Στέκεται πάνω από τη φωτογραφική αποτύπωση του γεγονότος, διότι προσπαθεί να συλλάβει το νόημα και τη σημασία του γεγονότος για την σωτηρία των ανθρώπων. Με τα χρώματά του ζωγραφίζει την πίστη του και αποτυπώνει πάνω στο ξύλο την ορθόδοξη θεολογία.

Τοιουτοτρόπως εξηγείται γιατί έχουμε εικόνα της Αναστάσεως στη δυτική ζωγραφική παράδοση, ενώ στην ορθόδοξη αγιογραφία έχουμε την εικόνα της εις Άδου καθόδου. Ο ζωγράφος στη δύση βάζει όλη του την τέχνη για να δείξει το Χριστό να εκτινάσσεται μέσ’ από τον τάφο μέσα σ’ ένα σύννεφο δόξας και δυνάμεως. Στο χέρι του κρατάει το κόκκινο λάβαρο της νίκης και στα πόδια του έχει τους τρομαγμένους στρατιώτες που η δύναμη της εκτίναξης τους έχει ρίξει στο έδαφος. Ο δυτικός ζωγράφος προσπαθεί να μας πει τον τρόπο, με τον οποίο έγινε η Ανάσταση.

Το πως έγινε η Ανάσταση όμως έχει μικρή σημασία. Γι’ αυτό και κανένας Ευαγγελιστής δεν περιγράφει στο κείμενο του τον τρόπο της Αναστάσεως. Σημασία έχει ότι η Ανάσταση έγινε. Εκείνο που αξίζει είναι να βρούμε το νόημα και τη σημασία του γεγονότος. Αυτό το νόημα λοιπόν το αποδίδει με τον καλύτερο τρόπο ο ανατολικός αγιογράφος. Ο Χριστός δε μπαίνει απλώς σ’ έναν τάφο, μέσ’ απ’ αυτόν εισέρχεται στον Άδη για να διαλύσει το κράτος του, να καταργήσει την εξουσία του και να κλέψει τους αιχμαλώτους του. Όλ’ αυτά αποτυπώνονται με τις διαλυμένες πόρτες πάνω στις οποίες πατάει ο Νικητής του θανάτου, με τα σκορπισμένα κλειθρα, με τη δύναμη με την οποία τραβάει ο Χριστός από τους τάφους τους τον Αδάμ και την Εύα, με τον πισθάγκωνα δεμένο Άδη που εικονίζεται ταπεινωμένος κάτω από τα πόδια του παντοδύναμου Χριστού. Η εικόνα δεν παριστάνει καμία Ανάσταση, παριστάνει μία κάθοδο, μία δυναμική και λυτρωτική κάθοδο γι’ αυτό και ονομάζεται: “Η εις Άδου Κάθοδος”.

Δεν προσκυνούμε, λοιπόν, μέσα στην Εκκλησία την εικόνα της Αναστάσεως, αφού τέτοια δεν υπάρχει στην παράδοσή μας. Μέσα στην Εκκλησία προσκυνούμε την εικόνα που ονομάζεται: “Η εις Άδου Κάθοδος”, από την οποία μακάρι να αντλούμε τα σωτηριώδη μηνύματα και τα βαθύτατα

νοηματά της και αφού τα αφομοιώσουμε, να τα εφαρμόζουμε στην καθημερινότητά μας, για να κερδίσουμε έτσι και την αιωνιότητα.

Π. Δημήτριος Κατούνης, Θεολόγος – Αιολογράφος (Ι. Μ. Δημητριάδος)

«...Αυτή η ευαγγελική αλήθεια, αυτή η διδασκαλία της Εκκλησίας μας ονομάζεται «η εις Άδου κάθοδος του Κυρίου». Αυτήν κηρύττουμε. Αυτήν γιορτάζουμε σύμφωνα με τα Συναξάρια και αυτή παρουσιάζεται στην Ορθόδοξη αναστάσιμη εικονογράφηση.

Μια εικονογράφηση που μας θυμίζει πως η Ορθοδοξία δεν αυθαιρετεί ούτε στο λόγο Της, ούτε και στην εκκλησιαστική Της ζωγραφική. Αυτό που κηρύττει το απεικονίζει και αυτό που απεικονίζει το ψάλλει. Θυμίζω: «Χριστός ανέστη εκ νεκρών, θανάτω θάνατον πατήσας, και τοις εν τοις μνήμασι ζώνην χαρισάμενος»!

π.Αθανάσιος Γιουσιμάς

3. Πόδες και ποιές εμφανίσεις του Αναστάντος Χριστού έχουμε και πότε έγιναν;

Στα κείμενα της Αγίας Γραφής παρουσιάζονται ένδεκα εμφανίσεις του Αναστάντος Χριστού, από τις οποίες οι δέκα έγιναν στο διάστημα μεταξύ της Αναστάσεως και της Αναλήψεως και μία μετά την Πεντηκοστή. Μερικές από αυτές περιγράφονται αναλυτικά και άλλες απλώς απαριθμούνται. Καί, βέβαια, πρέπει να πούμε ότι δεν περιγράφονται όλες από τους ίδιους Ευαγγελιστάς, δηλαδή δεν αναφέρονται και οι ένδεκα σε κάθε ένα ξεχωριστό Ευαγγέλιο, αλλά μερικές μνημονεύονται από τον έναν Ευαγγελιστή και μερικές από τον άλλο.

Προφανώς υπήρξαν και άλλες εμφανίσεις του Αναστάντος Χριστού. Είναι χαρακτηριστικός ο λόγος του Ευαγγελιστού Λουκά στις Πράξεις των Αποστόλων: "οίς και παρέστησεν εαυτὸν ζώντα μετὰ το παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα οπτανόμενος αὐτοῖς και λέγων τα περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ" (Πράξ. α', 3). Είναι φυσικό αυτό να γινόταν γιατί, ἀφ' ἐνός μεν ἤθελε να τους παρηγορήσει, ἀφ' ἐτέρου δε να τους προετοιμάσει για την Ανάληψή Του, αλλά και την ἔλευση του Παναγίου Πνεύματος.

Οι ένδεκα εμφανίσεις του Αναστάντος Χριστού είναι οι ακόλουθες:

1. Στον Σίμωνα Πέτρο (Α' Κορ. ιε', 5, Λουκ. κδ', 35).
2. Στην Μαρία την Μαγδαληνή (Μάρκ. ιστ', 9-11, Ιω. κ', 11-18).
3. Στις Μυροφόρες γυναίκες (Ματθ. κη', 9-10).
4. Στους δύο Μαθητάς που πορεύονταν προς Εμμαούς (Μάρκ. ιστ', 12-13, Λουκ. κδ', 13-15).
5. Στους δέκα Αποστόλους, όταν απουσίαζε ο Θωμάς (Μάρκ. ιστ', 14, Λουκ. κδ', 36-43, Ιω. κ', 19-25).
6. Στους ένδεκα Μαθητάς, παρόντος και του Θωμά (Ιω. κ', 26-29).
7. Στους επτά Αποστόλους στην λίμνη της Τιβεριάδος (Ιω. κα', 1-23).
8. Στους ένδεκα στην Γαλιλαία (Ματθ. κη', 16).
9. Στους Αποστόλους στην Βηθανία, όταν αναλήφθηκε (Μάρκ. ιστ', 19-20, Λουκ. κδ', 50, Πράξ. α', 6-11, Α' Κορ. ιε', 7).
10. Στον αδελφόθεο Ιάκωβο (Α' Κορ. ιε', 7).
11. Στον Απόστολο Παύλο (Α' Κορ. ιε', 8-9).

Οι εμφανίσεις αυτές του Αναστάντος Χριστού αναφέρονται μέσα στην Καινή Διαθήκη. Ωστόσο, υπάρχουν και άλλοι πολλοί άγιοι που αξιώθηκαν της θεωρίας του Αναστάντος Χριστού. Άλλωστε, η Ορθόδοξη Εκκλησία, που είναι το αναστημένο Σώμα του Χριστού, προσφέρει την εμπειρία της Αναστάσεως. Ο άγιος Συμεών ο νέος Θεολόγος, αναφερόμενος στην προσευχή "ανάστασιν Χριστού θεασάμενοι προσκυνήσωμεν άγιον, Κύριον, Ιησουν, τον μόνον αναμάρτητον", διδάσκει ότι δεν αναφερόμαστε στην Ανάσταση που είδαν οι Μαθητές, δηλαδή δεν πρόκειται μόνο για μια ιστορική

αναφορά, αλλά για την Ανάσταση ή μάλλον τον Αναστάντα Χριστό που τον βλέπουμε μέσα στην Εκκλησία. Δεν λέμε “ανάστασιν Χριστού πιστευσάμενοι”, αλλά “θεασάμενοι”. Βέβαια, υπάρχουν πολλοί που πιστεύουν στην Ανάσταση, αλλά υπάρχουν και άλλοι, έστω και ολίγοι, που βλέπουν και κάθε ώρα τον Αναστάντα Χριστό λαμπροφροούντα, και απαστράπτοντα “τάς της αφθαρσίας και Θεότητας αστραπάς”. Γιατί, πραγματικά, η Ανάσταση του Χριστού “η ημετέρα υπάρχει ανάστασις, των κάτω κειμένων”. Έτσι, άλλοι είναι μάρτυρες της Αναστάσεως του Χριστού “εξ ακοής” και άλλοι μάρτυρες “από θέας”. Οι τελευταίοι είναι οι κατ’ εξοχήν μάρτυρες της Αναστάσεως του Χριστού.

4. Ποιες ήταν οι Μυροφόρες και γιατί τις τιμάει ξεχωριστά η Εκκλησία μας; Αληθεύει ότι η Θεοτόκος είδε πρώτη τον Αναστάντα Χριστό;

Μυροφόρες είναι οι γυναίκες που ακολουθούσαν το Κύριο μαζί με τη Μητέρα του, έμειναν μαζί της κατά την ώρα του σωτηριώδους πάθους και φρόντισαν να αλείψουν με μύρα το σώμα του Κυρίου. Όταν δηλαδή ο Ιωσήφ και ο Νικόδημος ζήτησαν κί’ έλαβαν από το Πιλάτο το δεσποτικό σώμα, το κατέβασαν από το σταυρό, το περιέβαλαν σε σινδόνια μαζί με εκλεκτά αρώματα, το τοποθέτησαν σε λαξευτό μνημείο κί’ έβαλαν μεγάλη πέτρα πάνω στη θύρα του μνημείου, παρευρίσκονταν θεωρώντας κατά τον ευαγγελιστή Μάρκο η Μαρία η Μαγδαληνή και η άλλη Μαρία που καθόταν απέναντι του τάφου. Άλλη Μαρία εννοούσε οπωσδήποτε τη Θεομήτορα. Δεν παρευρισκόταν μόνο αυτές, αλλά και πολλές άλλες γυναίκες όπως αναφέρει και ο Λουκάς.

Η ανάσταση του Κυρίου είναι ανανέωση της ανθρώπινης φύσεως και ανάπλαση και επάνοδος προς την αθάνατη ζωή του πρώτου Αδάμ που καταβροχθίσθηκε από το θάνατο λόγω της αμαρτίας και δια του θανάτου επανήλθε προς τη γη από την οποία πλάσθηκε. Όπως λοιπόν εκείνον στην αρχή δεν τον είδε κανείς άνθρωπος να πλάττεται και να παίρνει ζωή, αφού δεν υπήρχε κανείς άνθρωπος εκείνη την ώρα, μετά δε τη λήψη της πνοής ζωής με θείο εμφύσημα πρώτη από όλους τον είδε μια γυναίκα, γιατί μετά από αυτόν πρώτος άνθρωπος ήταν η Εύα. Έτσι το δεύτερο Αδάμ, δηλαδή το Κύριο, όταν αναστήθηκε από τους νεκρούς, κανείς άνθρωπος δεν τον είδε, αφού δεν παρευρισκόταν κανείς δικός του και οι στρατιώτες που φύλαγαν το μνήμα ταραγμένοι από το φόβο, είχαν γίνει σαν νεκροί, μετά δε την ανάσταση πρώτη απ’ όλους τον είδε μια γυναίκα. Υπάρχει κάτι συνεσκιασμένο από τους ευαγγελιστές, το οποίο θα αποκαλύψω στην αγάπη σας. Πραγματικά πρώτη απ’ όλους τους ανθρώπους, όπως ήταν σωστό και δίκαιο, είδε τον αναστάντα και απόλαυσε την ομιλία του και άγγισε τα άχραντα πόδια του, έστω και αν οι ευαγγελιστές δεν τα λένουν φανερά, μη θέλοντας να φέρουν ως μάρτυρες τη μητέρα, για να μη δώσουν αφορμή υποψίας στους απίστους. Επειδή τώρα ομιλώ προς πιστούς θα διευκρινήσω τα σχετικά. Αφού λοιπόν οι μυροφόρες ετοίμασαν τα μύρα και τα αρώματα, κατά την εντολή, το Σάββατο ησύχασαν. Ο Λουκάς αναφέρει: “Τη πρώτη της εβδομάδος, όρθρο βαθύ, ήρθαν στο μνήμα, η Μαρία Μαγδαληνή, η του Ιακώβου, η Ιωάννα και άλλες μαζί τους.” Ο Ματθαίος λέγει: “αργά το Σάββατο, ξημερώνοντας την πρώτη της εβδομάδος και δύο μυροφόρες προσήλθαν”. Ο Ιωάννης λέγει: “Το πρωί, ενώ ήταν σκοτεινά και ήταν μόνο η Μαρία Μαγδαληνή”. Ενώ ο Μάρκος αναφέρει: “Πολύ πρωί της πρώτης της εβδομάδος και ήταν τρεις οι προσερχόμενες μυροφόρες”. Πρώτη της εβδομάδος που αναφέρουν όλοι οι ευαγγελιστές είναι η Κυριακή. Αργά το βράδυ, όρθρο βαθύ, πολύ πρωί και πρωί σκοτεινά ακόμη, ονομάζουν το χρόνο γύρω από τον όρθρο, ανάμικτο από φως και σκοτάδι. Φαίνονται βέβαια να διαφωνούν κάπως οι ευαγγελιστές μεταξύ τους τόσο για την ώρα, όσο και για τον αριθμό των γυναικών. Οι μυροφόρες ήταν πολλές και ήλθαν στον τάφο όχι μια φορά, αλλά και δυό και τρεις φορές, συντροφιά μεν, αλλ’ όχι οι ίδιες, κατά τον όρθρο μεν όλες, αλλ’ όχι τον ίδιο χρόνο ακριβώς. Όπως εγώ υπολογίζω και συνάγω από όλους τους ευαγγελιστές, πρώτη απ’ όλους ήλθε στον τάφο του Υιού του Θεού η Θεοτόκος, έχοντας μαζί τη Μαγδαληνή Μαρία. Το συμπεραίνω από τον ευαγγελιστή Ματθαίο. Γιατί λέγει, “ήλθε η Μαγδαληνή Μαρία και η άλλη Μαρία”, που ήταν οπωσδήποτε η Θεομήτωρ, “για να δουν τον τάφο. Και έγινε μεγάλος σεισμός, γιατί άγγελος Κυρίου ήλθε, σήκωσε τη μεγάλη πέτρα από το μνημείο και κάθησε πάνω της. Ήταν η μορφή του σαν αστραπή και το ένδυμά του λευκό σαν χιόνι και από το φόβο τους

ταράχθηκαν οι φύλακες και έγιναν σαν νεκροί". Νομίζω ότι για τη Θεοτόκο ανοιχθηκε ο ζωηφόρος τάφος (γιατί γι' αυτή πρώτη και μέσω αυτής έχουν ανοιχθεί σ' εμάς όλα, είτε στον ουρανό είτε στη γη) γι' αυτήν άστραψε ο άγγελος να δει τον άδειο τάφο και το μέγα θαύμα των ενταφίων χωρίς τον αναστάντα Κύριο. Και προφανώς ο ευαγγελιστής αυτός άγγελος ήταν ο Γαβριήλ, που ανάφερε την ανάσταση δείχνοντας το κενό μνημείο και λέγοντας στις μυροφόρες να την αναγγείλουν στους μαθητές. Και τότε "εξήλθαν με φόβο και χαρά μεγάλη". Εγω νομίζω και πάλι ότι τον φόβο έχει ακόμη η Μαρία Μαγδαληνή και οι άλλες γυναίκες, ενώ η Θεομήτωρ απέκτησε τη μεγάλη χαρά, γιατί κατενόησε τα χαρμόσυνα λόγια του αρχαγγέλου τα οποία πίστευσε και από τα τόσα αξιόπιστα γεγονότα, του σεισμού, της μετάθεσης του λίθου, του άδειου τάφου, των άλυτων ενταφίων αδειανών από το σώμα. Και τέλος πρώτη η Θεοτόκος αναγνώρισε τον αναστάντα και προσέπεσε στα πόδια του και έγινε απόστολος προς τους Αποστόλους, όταν επιστρέφοντας εμφανίσθηκε ο Ιησούς στις μυροφόρες, λέγοντας το: "Χαίρετε".

Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς

5. Τι γνωρίζουμε για τα αναστημένα σώματα των ανθρώπων; Θα υπάρχει διαφορά ανάμεσα στους απλούς χριστιανούς και στους αγίους;

Η ανάσταση θα είναι για ΟΛΟΥΣ ή ίδια. Όχι μόνο για τους πιστούς, αλλά και για όσους δεν αποδέχτηκαν το λυτρωτικό μήνυμα του Χριστού. Όλοι θα λάβουν άφθαρτο σώμα (όχι άυλο. Το αναστημένο σώμα θα είναι όπως αυτό που είχε ο Κύριος μετά την ανάσταση). Το γενικότερο θέμα, όπως τίθεται, επανέρχεται σε διάφορα σημεία της Καινής Διαθήκης. Σύμφωνα με την αποστολική διδασκαλία, την οποία ασφαλώς ακολουθούν οι πατέρες, η ανάσταση θα γίνει άστραπιαία. Την ίδια στιγμή το σώμα των εν ζωή πιστών θα μεταβληθεί. Πουθενά δε γίνεται διάκριση ανάμεσα στους «άπλους Χριστιανούς» και στους «αγίους». (Εξάλλου στη γλώσσα της Καινής Διαθήκης όλοι οι βαπτισμένοι πιστοί ονομάζονται «άγιοι», γιατί με το βάπτισμά τους είναι αφιερωμένοι στο Θεό. Αυτή είναι η σημασία του επίθετου «άγιος»). Η ανάσταση παρουσιάζεται ως γεγονός που αφορά όλη την Έκκλησία, τους πιστούς στη γη αλλά και τους κεκοιμημένους αγίους. (βλ. σχετικά Α' Κορ 15,47-58· Α' Θεσ 4,15-17· Έβρ 11,32-40· Άπ 6,9-11)

Μέχρι τη στιγμή της ανάστασης, οι κεκοιμημένοι –και φυσικά και οι άγιοι- προγεύονται τη μέλλουσα κατάσταση, ενώ το σώμα τους περιμένει κι αυτό την κοινή ανάσταση. Δέ βρίσκονται δηλαδή στον παράδεισο, αλλά τον περιμένουν, και έξ αιτίας αυτής της βεβαιότητας τον ζούν ήδη από την παρούσα ζωή. (Αυτή η βεβαιότητα της εν Χριστώ ζωής ονομάζεται από τον απόστολο Παύλο «άρραβώνας». Βλ. χαρακτηριστικά τα Β' Κορ 1,20-22. 5,4-10· Έφ 1,12-14) Στην Άποκάλυψη παρουσιάζονται να δοξολογούν το Θεό γύρω από το θρόνο του (Άπ 7,13-17). Επίσης, προσεύχονται για τους πιστούς της γης, παρακολουθούν τον πνευματικό τους άγώνα και τους συμπαραστέκονται με όποιον τρόπο τους επιτρέψει ο Θεός (βλ. π.χ. στην Παλαιά Διαθήκη Β' Βασ. 2,12-15).

Σχετικά με την κατάσταση της άναμονής της μέλλουσας κατάστασης και της πρόγευσής της, ο άγ. Ίωάννης ο Χρυσόστομος παραθέτει ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα από την καθημερινότητα της εποχής του: Η θριαμβευτική επιστροφή ενός βασιλιά, που γυρνά νικητής από τη μάχη, προκαλεί τη χαρά εκείνων που στο διάστημα της απουσίας του διακρίθηκαν σε σπουδαία έργα για τη χώρα και με άνυπόμονη χαρά περιμένουν και την επίσημη βράβευσή τους. Αντίθετα, όσοι τελούν υπό κράτηση για έγκληματικές πράξεις καταλαμβάνονται από άνυπόφορη λύπη, παρότι δεν έχουν ακόμη καταδικαστεί επισήμως

- **Κείμενα για προβληματισμό:**

Όσιος Παΐσιος ο Αγιορείτης

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΥΣΗ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ

Ήρθε εδώ κάποιος, καθηγητής Πανεπιστημίου, και μου λέει ότι σκέφτονται στα σοβαρά να καίνε τα οστά των νεκρών, γιατί δεν υπάρχει χώρος.

—Βρε, τού λέω, τι δεν υπάρχει χώρος; Τόσα ρουμάνια έχει η Θεσσαλονίκη!! Ολόκληρος Χορτιάτης! Γέμισε ένα νεκροταφείο, μετά 3-4 χρόνια, φτιάχνεις άλλο ένα πιο πέρα. Τι γέμισαν τα βουνά παντού με πολυκατοικίες;

—Μου λέει και εξ απόψεως υγιεινής! Τι εξ απόψεως υγιεινής, που έχετε βρωμίσει όλο τον κόσμο, που βρωμίσατε τη θάλασσα στη Θεσσαλονίκη και άλλου, ενώ τα οστά είναι πλυμένα, καθαρισμένα! Λίγο σεβασμό. Αλλά αυτοί πάνε να εξευτελίσουν τον άνθρωπο, να τον κάνουν να μην αξίζει τίποτα. Να τον ξεκόψουν από τη ρίζα του, από τους προγόνους του, από την παράδοση του, να τον αφήσουν μόνο και έρημο, να καταστρέψουν τη μνήμη του, τη σύνδεση του με τους προηγούμενους, με τις αξίες και τη ζωή των προγόνων, για να τον κάνουν μετά ό,τι θέλουν με διάφορες θεωρίες να τον τραβάν από δω και από κει. Πάνε να σκορπίσουν την αθεΐα. Πέθανε; πάει χάθηκε ο άνθρωπος!

Να μην μπορεί να πάει στο κοιμητήριο, να φέρει στη μνήμη του το νεκρό, να αποδώσει κάποιο σεβασμό, κάποια τιμή. Να σκεφτεί σοβαρά πάνω στη ζωή, να καταλάβει ότι είμαστε περαστικοί απ' αυτόν τον κόσμο, ότι έχει αξία η δικαιοσύνη και η τιμημένη ζωή. Αυτοί θέλουν να κρατούν το νου τού ανθρώπου σ' αυτή τη ζωή συνέχεια, χωμένο μέσα στην ύλη.

Μετά μέσα σ' αυτά τα οστά υπάρχουν και τόσο Άγιοι, που δεν τους γνωρίζουμε. Όταν είχα πάει ένα ταξίδι στο Σινά, στη Ραϊθώ, πήγα στο νεκροταφείο τού Αγίου Γεωργίου και βρήκα τα οστά ενός μικρού παιδιού που είχαν πολλή χάρη... Ήταν σαν Άγια λείψανα, είχε περάσει η μπουλντόζα και τα είχε ξεθάψει - μάζεψα ό,τι μπόρεσα. Μετά από τόσα χρόνια!!! Τι αισθάνθηκα τότε!!! ενώ αν δεν υπήρχε το κοιμητήριο; Τίποτα, θα ήταν χαμένα.

Παλιά είχαν τόσο σεβασμό στους νεκρούς, αφού δεν έπαιρναν τίποτα από νεκρό. Μια φορά στον πόλεμο, μας είπε ο ταγματάρχης: οποίος έχει παλιά παπούτσια, άμα θέλει μπορεί να πάρει από τους νεκρούς. Κανείς δεν πήρε. Τώρα τους καίνε στη Δύση και θέλουν και εδώ να κάνουν τέτοια.

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:

1. Φωτιά στον κύκλο

Τα παιδιά στέκονται σε κύκλο και πιάνουν τα χέρια τους. Στο κέντρο του κύκλου υπάρχει ένα μαντήλι. Με το σύνθημα αρχίζουν όλοι να τραβάνε ο ένας τον άλλον ώστε να κάνουν τους άλλους να πατήσουν το μαντήλι χωρίς όμως να το πατήσουν οι ίδιοι. Όποιος πατήσει το μαντήλι ή όποιος σπάσουν τον κύκλο βγαίνουν.

9. Λέξεις-ζευγάρια

Φτιάξτε σε χαρτόνια λέξεις-ζευγάρια. Κόψτε τα χωρίζοντας τις δύο λέξεις. Δώστε τα στα παιδιά για να βρουν τα ζευγάρια Π.χ. άνω-κάτω αλάτι-πιπέρι κ.λ.π.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Η σύζυγος στο σύζυγο:

- Κοίτα, με το να ρουφάς την κοιλιά σου την ώρα που ζυγίζεσαι, δεν πρόκειται να δείξει λιγότερα κιλά η ζυγαριά!

- Το ξέρω, βρε Μαρίκα!

- Τότε γιατί τη ρουφάς;

- Για να δω τι γράφει η ζυγαριά!

ΒΙΝΤΕΟ:

Η διδακτική ιστορία «**ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΨΑΡΑΚΙ**» στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=ICzIU9ybRY8>

Χρησιμοποίησε έξυπνα το καλοκαίρι σου!

Ερωτήσεις:

(Οι απαντήσεις βρίσκονται μέσα στο παρακάτω κείμενο).

1. Ποιες χαρές μπορεί να μας προσφέρει το καλοκαίρι;
2. Πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε τις χαρές αυτές προς όφελός μας;
3. Υπάρχουν σημεία που πρέπει να προσέξουμε το καλοκαίρι;
4. Με ποιους τρόπους μπορούμε το καλοκαίρι να ανεφοδιασθούμε για τον ερχόμενο χειμώνα;

ΛΙΓΟ ΠΡΙΝ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ...

Λένε πως το καλοκαίρι είναι ευκαιρία ξεκούρασης, περιπλάνησης κι ανέμελης ζωής για όλους μας...

Λένε πως το καλοκαίρι είναι ευκαιρία επαφής με τη φύση (τη θάλασσα ή το βουνό), γνωριμίας άγνωστων τόπων, ανθρώπων, νοοτροπιών κ.λπ....

Λένε, πάλι, πως το καλοκαίρι είναι μια θαυμάσια ευκαιρία γνωριμίας με τους ανθρώπους που αγαπάμε, επαφής με την οικογένειά μας [που ... πόσο (καλά) βλέπουμε τον υπόλοιπο χρόνο όλοι απασχολημένοι με τις δουλειές και τα διαβάσματά μας;], επαφής και με τον ίδιο τον εαυτό μας ακόμη...

Λένε, τέλος, πως το καλοκαίρι είναι και η ευκαιρία να ξεφύγει κανείς απ' τα όποια προβλήματα του...

Ναι, όλα αυτά είναι το καλοκαίρι, παιδιά, κι άλλα ακόμη που θα μπορούσαμε να προσθέσουμε. Αναμφισβήτητα, είναι μια σπουδαία διέξοδος, ένα εξαιρετικό δώρο του Θεού σ' εμάς, αρκεί...

- Να το χειριστούμε σωστά!
- Να το εκμεταλλευτούμε όπως πρέπει!
- Να μην το χάσουμε ως ευκαιρία που είναι!
- Και με δυό λόγια να το χρησιμοποιήσουμε έξυπνα!

Γιατί μονάχα έτσι θα μπορέσουμε να επανέλθουμε ανάλαφροι, ξεκούραστοι και ανανεωμένοι στους στίβους και τις παλαιστρες μας τη νέα χρονιά, οπότε και θα έχουμε σαφώς καλύτερα αποτελέσματα.

Ναι, τα πάντα εξαρτώνται από μας!

Άραγε πως...

- Θα έρθουμε σ' επαφή με τη φύση, διασκεδάζοντας τη νύχτα και ... κοιμούμενοι την ημέρα, αντιστρέφοντας έτσι τη φυσική τάξη των πραγμάτων;

• Θα ανανεωθούμε όταν διασκορπίζουμε σ' ό,τι ανούσιο κι αμαρτωλό τον εαυτό μας, γιατί αυτό σημαίνει η λέξη «διασκεδάζω» (προέρχεται απ' το ρήμα διασκεδάνυμι που σημαίνει κατασπαταλώ, διασκορπίζω, ...);

• Θα έλθουμε σ' επαφή με τους άλλους (γονείς, αδέρφια, παππούδες, φίλους κ.λπ) ως και τον εαυτό μας ακόμη, όταν είμαστε «κολλημένοι» σε κάποια οθόνη (τηλεόρασης, ηλεκτρ. υπολογιστή, ηλεκτρονικού παιχνιδιού, κινητού κ.λπ);

• Θα ξεφύγουμε απ' τα προβλήματα μας, ιδιαίτερα εκείνα που προέρχονται από ενοχές, αν επιζητούμε ό,τι αμαρτωλό υπάρχει εκεί που θα πάμε;

Λοιπόν, στ' αλήθεια, αυτή δεν είναι έξυπνη χρήση του καλοκαιριού!

Εξάλλου όσα μας προσφέρει η αμαρτία, όλα τους ανόητα είναι!

Και παγίδες δικές της είναι ότι μας δημιουργεί εθισμό, εξάρτηση και δουλεία!

Όλα εκείνα που δεν μας αφήνουν να κάνουμε αυτό που κατά βάθος θέλουμε, αυτό που έχουμε τόσο πολύ ανάγκη, αυτό που πρέπει.

Ναι, τίποτα έξυπνο δεν υπάρχει στο χώρο της αμαρτίας, παρά μόνο ό,τι σκέφτεται για να μας υποδουλώσει!

• Έξυπνο είναι κάθε τι που χρησιμοποιήσουμε για να την αποφύγουμε!

• Έξυπνο είναι αυτό με το οποίο την υπερβαίνουμε!

• Έξυπνο είναι ό,τι μας κρατά ελεύθερους για να κάνουμε εκείνο που όντως αξίζει!

Αν το κατορθώσουμε αυτό, και ως το βαθμό βέβαια που θα το επιτύχουμε, πόσο δεν θα αλλάξει η ζωή μας με την ορθή εκμετάλλευση του καλοκαιριού, αυτής της μεγάλης ευλογίας του Θεού στη ζωή μας! Πόσα δεν θα επιτύχουμε για τον ανεφοδιασμό μας στον επερχόμενο χειμώνα! Και το σπουδαιότερο, χωρίς να φέρουμε πάλι στις βαλίτσες μας τα όποια προβλήματα μας, εκείνα που τρύπωσαν εκεί τότε που φεύγαμε. Και το χειρότερο, εξαιρετικά διογκωμένα!

Σκεφθείτε το φίλοι...

Κ. Γ. Παπαδημητρακόπουλος

Η ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΥΦΗΜΙΑΣ ΣΤΟΝ ΌΣΙΟ ΠΑΪΣΙΟ!

Ήταν στην αυλή της Καλύβης του ο Γέροντας (Παΐσιος), όταν τον επισκέφθηκε κάποιο πνευματικό του τέκνο. Επανελάμβανε συνεχώς από την καρδιά του: «Δόξα σοι ο Θεός», πάλιν και πολλάκις. Σε μια στιγμή ο Γέροντας του είπε: «Αχρηστεύεται κανείς με την καλή έννοια»;

-Ποιός, Γέροντα;

-Ήσυχα καθόμουν στο Κελλί μου, ήρθε και με παλάβωσε. Ωραία περνούν επάνω.

-Τι συμβαίνει, Γέροντα;

-Θα σου πω, αλλά μην το πεις σε κανέναν.

Του διηγήθηκε τότε το έξης: «Είχα γυρίσει από τον κόσμο, όπου είχα βγει για ένα εκκλησιαστικό θέμα. (Με το μακαρίτη Τρίτση).

Την Τρίτη, κατά η ώρα 10 το πρωί, ήμουν μέσα στο Κελί μου και έκανα τις Ώρες. Ακούω χτύπημα στην πόρτα και μια γυναικεία φωνή να λέει: «Δι' ευχών των αγίων Πατέρων ημών...». Σκέφθηκα:

«Πώς βρέθηκε γυναίκα μέσα στο Όρος;». Εν τούτοις ένιωσα μια θεία γλυκύτητα μέσα μου και ρώτησα:

-Ποιος είναι;

-Η Ευφημία! (απαντά).

-Σκεφτόμουν, «ποια Ευφημία; Μήπως καμιά γυναίκα έκανε καμιά τρέλα και ήρθε με ανδρικά στο Όρος; Τώρα τι να κάνω;». Ξαναχτυπά. Ρωτάω: «Ποιος είναι;». «Η Ευφημία», άπαντα και πάλι. Σκέφτομαι και δεν ανοίγω. Στην τρίτη φορά που χτύπησε, άνοιξε μόνη της η πόρτα, που είχε σύρτη από μέσα. Άκουσα βήματα στον διάδρομο. Πετάχτηκα από το Κελί μου και βλέπω μια γυναίκα με μανδήλα. Την συνόδευε κάποιος, που έμοιαζε με τον Ευαγγελιστή Λουκά, ο οποίος εξαφανίστηκε.

Παρ' όλο πού ήμουν σίγουρος ότι δεν είναι του πειρασμού, γιατί λαμποκοπούσε, την ρώτησα ποια είναι·

-Η μάρτυς Ευφημία, (απαντά).

-Αν είσαι η μάρτυς Ευφημία, έλα να προσκυνήσουμε την Αγία Τριάδα. Ό,τι κάνω εγώ να κάνης και συ.

Μπήκα στην Εκκλησία, κάνω μια μετάνοια λέγοντας: «Εις το όνομα του Πατρός». Το επανέλαβε με μετάνοια. «Και του Υιού». «-Και του Υιού», είπε με ψιλή φωνή.

-Πιο δυνατά, ν' ακούω, είπα και επανέλαβε δυνατότερα.

-Ενώ ήταν ακόμα στο διάδρομο έκανε μετάνοιες, όχι προς την Εκκλησία, αλλά προς το Κελί μου. Στην αρχή παραξενεύτηκα, αλλά μετά θυμήθηκα ότι είχα μια μικρή χάρτινη εικονίτσα της Αγίας Τριάδος, κολλημένη σε ξύλο, πάνω από την πόρτα του Κελιού μου. Αφού προσκυνήσαμε και για τρίτη φορά.

-«Και του Αγίου Πνεύματος»

Μετά είπα: «Τώρα, να σε προσκυνήσω και εγώ». Την προσκύνησα και ασπάστηκα τα πόδια της και την άκρη της μύτης της. Στο πρόσωπο το θεώρησα αναίδεια να την ασπασθώ.

-Υστερα κάθισε η Αγία στο σκαμνάκι και εγώ στο μπαουλάκι και μου έλυσε την απορία που είχα (στο εκκλησιαστικό θέμα).

-Μετά μου διηγήθηκε την ζωή της. Ήξερα ότι υπάρχει μια αγία Ευφημία, αλλά τον βίο της δεν τον ήξερα. Όταν μου διηγείτο τα μαρτύρια της, όχι απλώς τα άκουγα, αλλά σαν να τα έβλεπα· τα ζούσα. Έφριξα! Πα, πα, πα!

-Πώς άντεξες τέτοια μαρτύρια; ρώτησα.

-Αν ήξερα τι δόξα έχουν οι Άγιοι, θα έκανα ό,τι μπορούσα να περάσω πιο μεγάλα μαρτύρια.

-Μετά απ' αυτό το γεγονός για τρεις μέρες δεν μπορούσα να κάνω τίποτα. Σκιρτούσα και συνεχώς δόξαζα τον Θεό. Ούτε να φάω, ούτε τίποτα... συνεχώς δοξολογία».

Σε επιστολή του αναφέρει: «Σ' όλη μου τη ζωή δεν θα μπορέσω να εξοφλήσω την μεγάλη μου υποχρέωση στην αγία Ευφημία, η οποία ενώ ήταν άγνωστη μου και χωρίς να είχε καμιά υποχρέωση, μου έκανε αυτή την μεγάλη τιμή...».

Διηγούμενος το γεγονός πρόσθεσε με ταπείνωση ότι παρουσιάστηκε η αγία Ευφημία, «όχι γιατί το αξίζω, αλλά επειδή με απασχολούσε εκείνο τον καιρό ένα θέμα που είχε σχέση με την κατάσταση της Εκκλησίας γενικά, και για δύο άλλους λόγους».

Εντύπωση έκανε στον Γέροντα «πώς αυτή η μικροκαμωμένη και αδύνατη άντεξε τόσα μαρτύρια; Να πεις ήταν καμία... (εννοούσε σωματώδης και δυνατή). Μια σταλιά ήταν».

Μέσα σε αυτήν την παραδεισένια κατάσταση συνέθεσε προς τιμήν της Αγίας ένα στιχηρό προσόμοιο: «Ποίους ευφημιών άσμασιν ευφημήσωμεν την Ευφημίαν, την καταδεχθείσαν από άνωθεν και επισκεφθείσασαν κάτοικον μοναχόν ελεινόν εν τη Καψάλα. Εκ τρίτου την θύραν πάλιν του έκρουσε τετάρτη ηνοιχθη μόνη εκ θαύματος και εισελθούσα με ουράνιον δόξαν, του Χριστού η Μάρτυς, προσκυνούντες ομού Τριάδα την Αγίαν».

Και ένα εξαποστειλάριο κατά το «Τοις μαθηταίς συνέλθωμεν...», που άρχιζε: «Μεγαλομάρτυς ένδοξε του Χρίστου Ευφημία, σ' αγαπώ πολύ-πολύ μετά την Παναγία...». (Φυσικά αυτά δεν τα είχε για λειτουργική χρήση, ούτε τα έψαλλε δημοσίως).

Παρά την συνήθειά του βγήκε πάλι στην Σουρωτή και έκανε τις αδελφές μετόχους αυτής της ουράνιας χαράς. Με την βοήθειά του και τις οδηγίες του αγιογράφησαν την Αγία, όπως του εμφανίστηκε.

Ο Γέροντας φιλοτέχνησε το αρνητικό της εικόνας της Αγίας σε μήτρα ατσάλινη με την οποία έκανε πρεσσαριστά εικονάκια και τα μοίραζε ευλογία στους προσκυνητές εις τιμήν της αγίας Ευφημίας. Κατά το σκάλισμα δυσκολεύτηκε να κάνη τα δάχτυλα του αριστερού της χεριού. Είπε: «Παιδεύτηκα να κάνω το χέρι της, αλλά μετά έβαλα έναν καλό λογισμό: «Ίσως επειδή και εγώ την παίδεψα την καμμένη».

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ:**1. Το μπακάλικο**

Τα παιδιά κάθονται ανά εξάδες σε κύκλους. Στη μέση κάθε εξάδας είναι τοποθετημένα πολλά φασόλια, ρύζι, σιτάρι, φακές, μπιζέλια και ρεβιθιά. Τα Λπαιδιά διαλέγουν ένα από αυτά τα είδη. Ύστερα δένουν τα μάτια τους και πρέπει με την αφή να αναγνωρίσουν και να μαζέψουν το είδος που διάλεξαν.

2. Τραγουδιστές παροιμίες

Ένα παιδί από κάθε ομάδα βγαίνει έξω για λίγο. Τα υπόλοιπα διαλέγουν μια παροιμία. Κάθε παιδί αναλαμβάνει να πει μία λέξη της παροιμίας ή μια φράση. Μετά φωνάζουν τα παιδιά που είναι έξω και όλοι επαναλαμβάνουν την λέξη τους ή τη φράση τους τραγουδιστά και δυνατά. Σκοπός είναι να μαντέψουν την παροιμία.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ:

Στο μάθημα της Γεωγραφίας:

- Τάκη, για δείξε μας στο χάρτη πού είναι η Αμερική.
- Εδώ!
- Μπράβο παιδί μου.
- Τώρα εσύ Τοτέ, για πες μας, ποιος ανακάλυψε την Αμερική;
- Ο Τάκης!

ΒΙΝΤΕΟ:

Η διδακτική ταινία **«ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΠΟΥ ΑΦΗΣΕ ΑΦΩΝΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ»** στο σύνδεσμο:

<https://www.youtube.com/watch?v=MW46cu0UM8>

ΠΑΡΆΡΤΗΜΑ

Άγγελου Γκούνη

Θεολόγου – Αρχηγού Κατασκηνώσεων

Διάλογος Ελευθερίας

Υπεύθυνες απαντήσεις

σε ελεύθερες ερωτήσεις των κατασκηνωτών μας

Λευκάδα 2013

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

- Πρόλογος
- Γιατί οι δύο Εκκλησίες (Δυτική και Ανατολική) δεν προσπαθούν να ενωθούν ξανά;
- Ποια είναι η γνώμη της Εκκλησίας για τους λαθρομετανάστες;
- Γιατί οι γυναίκες δεν επιτρέπεται να μπουν στο Ιερό ή να χειροτονηθούν Ιερείς;
- Γιατί στην Εκκλησία όλα διαβάζονται στην Αρχαία Ελληνική από τη στιγμή που μιλάμε νέα; Λίγοι καταλαβαίνουν τα λεγόμενα...
- Γιατί η Εκκλησία έχει περιουσία;
- Τι είναι ο σατανισμός;
- Τι είναι οι εξορκισμοί;
- Ο Ιούδας όντως πρόδωσε τον Χριστό ή τον έβαλε Εκείνος να το κάνει για να αναστηθεί;
- Τι έχετε να πείτε για τους Μασόνους;
- Γιατί να πιστεύω στον Θεό; Πείτε μου ένα λόγο!
- Τι πιστεύετε για τα τυχερά παιχνίδια;
- Τι πιστεύετε για τις σχέσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών;
- Πότε νομίζετε ότι θα γίνει η Δευτέρα Παρουσία;
- Γιατί στον Χριστιανισμό δεν απεικονίζεται ο Θεός;
- Γιατί ο Δεσπότης δεν έχει το δικαίωμα να παντρευτεί;
- Πώς κρατιέται κρυφό το θέμα της εξομολόγησης;
- Λένε ότι θα εμφανιστεί ο αντίχριστος με τη μορφή του Χριστού για να μας πάρει μαζί του. Είναι αλήθεια; Και πιο γενικά, ποια είναι η γνώμη σας σχετικά με την Δευτέρα Παρουσία και τον Αντίχριστο;
- Πώς μπορεί ένας κληρικός (και γενικά Χριστιανός) να είναι τόσο πιστός σε σχέση με τους καθημερινούς πειρασμούς;
- Γιατί ο Θεός άφησε τον Ηρώδη να σκοτώσει τα παιδιά και δεν τα προφύλαξε;
- Πόσα ονόματα έχει η Παναγία;
- Πόσες θρησκείες υπάρχουν σήμερα;
- Πόσες φορές το χρόνο θα πρέπει να εξομολογείται κάποιος;
- Είναι υποχρεωτικά τα ράσα και τα γένια για τους ιερείς; Αν κάποιος παπάς πάρει σύνταξη μπορεί να βγάλει τα ράσα;
- Τι έχετε να πείτε για τα σκάνδαλα στην Εκκλησία (π.χ. υπόθεση Βατοπαιδίου);
- Νομίζετε ότι ο Σατανάς προσβάλλει μόνο αυτούς που πιστεύουν;
- Γιατί δε γνωρίζουμε το φύλο των Αγγέλων;
- Πού οφείλεται στο Σχίσμα ανάμεσα στην Ορθόδοξη και τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία;

Πρόλογος

Η τοπική μας Εκκλησία βλέπει το θεσμό και τον χώρο των Κατασκηνώσεων ως μία άριστη ευκαιρία διαλόγου και επικοινωνίας με τη νέα γενιά. Οι κατασκηνωτές μπορούν σε κάθε στιγμή του προγράμματος να έρθουν σε διάλογο, συζητώντας εν αγάπη και ελευθερία ό,τι τους απασχολεί με τον Επίσκοπο, τον πνευματικό της κατασκήνωσης, τον αρχηγό, τα στελέχη. Μπορούν να μοιραστούν προβληματισμούς, να καταθέσουν ενστάσεις, να θέσουν ερωτήματα γύρω από οποιαδήποτε πτυχή της νεανικής καθημερινότητας.

Με την ευλογία του Επισκόπου μας π. Θεοφίλου, ο θεολόγος και συγγραφέας κ. Άγγελος Γκούνης συνεχίζει να καταθέτει το νεανικό του πάθος για την Κατασκήνωση και την πολύτιμη πείρα του από τη διακονία των νέων για 14 χρόνια τώρα στην Ι. Μητρόπολή μας.

Θέλοντας συνεχώς να προσφέρει κάτι καινούριο στα παιδιά μας, «έκανε αγάπη» και έδωσε σύντομες, αλλά περιεκτικές απαντήσεις σε ερωτήματα που έθεσαν κατασκηνωτές ή μέλη των Ενοριακών μας Συντροφιών σχετικά με θέματα πίστης, λατρείας και ζωής. Τον ευχαριστούμε θερμά και γι' αυτή του την προσφορά, καθώς και τον έτερο πόλο της διαλογικής συζήτησης: αυτούς που έθεσαν τα ερωτήματα. Ευχαριστίες θερμές οφείλονται ακόμη στο Λουκά Λάζαρη για την επιλογή των ερωτήσεων και στον κ. Γιώργο Βιολιδάκη για τη δακτυλογράφηση των κειμένων.

Ευχόμαστε, τέλος, καλή ανάγνωση σε όποιον κρατάει στα χέρια του το τεύχος αυτό ως ενθύμιο της φετινής κατασκηνωτικής περιόδου αγοριών Γυμνασίου - Λυκείου και περιμένουμε νέες, φρέσκιες ερωτήσεις, για να τον ... κουράσουμε και πάλι!

Κατασκήνωση, 26 Ιουλίου 2013

π. Ιωαννίκιος Ζαμπέλης

Ερωταποκρίσεις

1. Γιατί οι δύο Εκκλησίες (Δυτική και Ανατολική) δεν προσπαθούν να ενωθούν ξανά;

Η διαίρεση του χριστιανικού κόσμου είναι μία τραγωδία και μία οδυνηρή κατάσταση. Είναι γεγονός ότι την πρωτοβουλία για ενωτικές προσπάθειες μετά το Σχίσμα (1054 μ.Χ.) αναλάμβανε σχεδόν πάντοτε η Ορθόδοξη Ανατολή, υπό την πίεση της πορείας των πραγμάτων και γι' αυτό η Ανατολή ήταν μόνιμα σε μειονεκτική θέση. Οι προσπάθειες που έγιναν για την Ένωση των Εκκλησιών ήταν:

- 1073, επί Αυτοκράτορα Μιχαήλ Ζ' Παραπινάκη και Πάπα Γρηγορίου Ζ'
- 1095, επί Αυτοκράτορα Αλεξίου Α' Κομνηνού και Πάπα Ουρβανού Β'
- 1111 ή 1113, επί Αυτοκράτορα Αλεξίου Α' Κομνηνού
- 1135, επί Αυτοκράτορα Ιωάννη Β' Κομνηνού
- 1170, επί Αυτοκράτορα Μανουήλ Α' Κομνηνού και Πάπα Καλλίστου Γ'
- Επί Πάπα Ιννοκεντίου Γ'
- Επί Αυτοκράτορα Ιωάννου Γ' Δούκα Βατάτζη (πρώτο μισό 13^{ου} αιώνα και 1254, επί Αυτοκράτορα Θεοδώρου Β' του Λάσκαρη
- 1274, επί Αυτοκράτορα Μιχαήλ Η' του Παλαιολόγου
- 1333, 1339, επί Αυτοκράτορα Ανδρονίκου Γ' του Παλαιολόγου και του Πάπα Βενέδικτου του Β'
- (1369) Επί Αυτοκράτορα Ιωάννη Ε' του Παλαιολόγου και των Παπών Ιννοκεντίου του ΣΤ' και Ουρβανού του Β'

➤ 1438-1439, επί Αυτοκράτορα Ιωάννη Η' Παλαιολόγου και των Παπών Μαρτίνου του Ε' και Ευγενίου του Δ'

Και οι έντεκα προσπάθειες της ένωσης των δύο Εκκλησιών απέτυχαν για πολλούς και διάφορους λόγους, κυρίως όμως εξαιτίας της αξίωσης των Παπικών να υποταχθούν οι Ορθόδοξοι στην εξουσία του Πάπα.

Από το 1963 ο διάλογος συνεχίζεται ...

2. Ποια είναι η γνώμη της Εκκλησίας για τους λαθρομετανάστες;

Καταρχήν πρέπει να πούμε ότι το μεταναστευτικό πρόβλημα αφορά την Πολιτεία και η επίλυσή του είναι δική της ευθύνη. Οφείλει η Πολιτεία σοβαρά και υπεύθυνα να το αντιμετωπίσει και όχι να το εκμεταλλεύεται εκλογικά ή ακόμα και οικονομικά.

Για την Εκκλησία:

→ ο μετανάστης δεν είναι το παιδί ενός κατώτερου Θεού αλλά ο ξένος, ο αδελφός του Χριστού που πρέπει να τον φροντίσω, να τον γνωρίσω, να επικοινωνήσω μαζί του

→ σε καμία περίπτωση λύση δεν είναι ένας σύγχρονος άλλου τύπου Καιάδας, δεν είναι λύση οι «χωματερές» ανθρώπων

→ ο κάθε μετανάστης είναι πρόσωπο, είναι άνθρωπος όπως και αν διαμορφώθηκε μέσα στις συνθήκες ζωής, που έζησε

→ η Εκκλησία καθημερινά διακονεί όλους εκείνους που φθάνουν στην πόρτα της

→ στο μέτρο που ο μετανάστης ή και ο ντόπιος παρανομεί πρέπει να έχει απέναντί του μία Πολιτεία που θα επιβάλλει προς κάθε κατεύθυνση τον Νόμο και την Δικαιοσύνη και δε θα είναι παράλυτη και ανίκανη στην αντιμετώπισή τους. Μην ξεχνάτε επίσης ότι η πείνα και η ανέχεια οδηγούν πολλές φορές στην παραβατικότητα

→ τέλος, η Ελλάδα, σαν Πολιτεία, θα πρέπει να δέχεται εκείνο τον περιορισμένο αριθμό μεταναστών που μπορεί να δεχθεί και όχι μεγαλύτερο των δυνατοτήτων της.

3. Γιατί οι γυναίκες δεν επιτρέπεται να μπουν στο Ιερό ή να χειροτονηθούν Ιερείς;

- Πρέπει να πούμε ότι η είσοδος στο Άγιο Βήμα (Ιερό) απαγορεύεται όχι μόνο στις γυναίκες αλλά και στους άνδρες, σε κάθε λαϊκό, όπως αναφέρεται στους Κανόνες της Εκκλησίας. Το Ιερό είναι τόπος Ιερός μόνον για τους κληρικούς. Επιτρέπεται η προσωρινή παραμονή σε αυτό σε κάποιους λαϊκούς που έχουν ευχή από τον Επίσκοπο προκειμένου να βοηθούν τον Ιερέα. Η ευχή του Επισκόπου δίνεται και σε γυναίκες.

- Όσον αφορά την χειροτονία των γυναικών, αυτή απαγορεύεται απόλυτα στην Ορθόδοξη και τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία. Στους Προτεστάντες δεν τίθεται ζήτημα γιατί δεν έχουν ιεροσύνη και ιερείς. Οι Αγγλικανοί έχουν χειροτονήσει γυναίκες ιερείς, με αποτέλεσμα και στο εσωτερικό της Αγγλικανικής Εκκλησίας να δημιουργηθεί σχίσμα, με αποτέλεσμα να απειλείται ο θεολογικός διάλογος μεταξύ Ορθοδόξων και Αγγλικανών. Το ζήτημα της χειροτονίας των γυναικών δεν είναι δογματικό αλλά θέμα παράδοσης. Δεν είναι θέμα διαχωρισμού των φύλων. Είναι αρχαίος θεσμός που παραδόθηκε στην Εκκλησία και που κανείς ποτέ δεν αμφισβήτησε.

Η γυναίκα είναι ισότιμη με τον άνδρα, μετέχει στη γενική ιεροσύνη, μπορεί να τελέσει το έκτακτο βάπτισμα ανάγκης (αεροβάπτισμα), συμμετέχει στην κατήχηση, στην λειτουργική και ποιμαντική ζωή της Εκκλησίας, στην ιεραποστολή, στη διοίκηση, στο κοινωνικό έργο.

Η ιεροσύνη των ανδρών, η ειδική ιεροσύνη, δεν δίνει εξουσία στους άνδρες και δεν υποτιμάται η προσωπικότητα των γυναικών. Το χάρισμα της ιεροσύνης το έδωσε ο Κύριος στους δώδεκα άνδρες μαθητές του και αποστόλους σαν διακονία και όχι σαν αξίωμα.

Τέλος το παραπάνω ερώτημα τίθεται από εκείνους που έχουν τη σημερινή κοσμική αντίληψη περί ιεροσύνης και βλέπουν τους ιερείς να έχουν θέση εξουσίας.

➤ Δύο λόγια για το Άβατο του Αγίου Όρους: Πάρα πολλοί χώροι, απ' τα πανάρχαια χρόνια μέχρι σήμερα για πολλούς και διάφορους λόγους (θρησκείας, ιερότητας χώρου, σεβασμού, διαφόρων εθίμων) διατήρησαν το άβατο του χαρακτήρα τους. Το άβατο απορρέει από παράδοση που θεοπίστηκε τον 11^ο αιώνα και έκτοτε παραμένει σεβαστή από όλους. Μην ξεχνάμε ότι υπάρχουν αντίστοιχοι χώροι γυναικών άβατοι για τους άνδρες και ουδέποτε καταπατήθηκαν.

4. Γιατί στην Εκκλησία όλα διαβάζονται στην Αρχαία Ελληνική από τη στιγμή που μιλάμε νέα; Λίγοι καταλαβαίνουν τα λεγόμενα...

➤ Οι πιο πολλές λέξεις της Θείας Λειτουργίας είναι ίδιες με τη γλώσσα που μιλάμε και γράφουμε σήμερα.

➤ Ακόμη, κυκλοφορούν βιβλία, τα οποία στην αριστερή σελίδα έχουν το κείμενο της Θείας Λειτουργίας και στη δεξιά σελίδα την μετάφραση, και μάλιστα στο τέλος παρατίθενται και ερμηνευτικά σχόλια.

➤ Αν αναγνώσει κανείς, και μάλιστα μία φορά το κείμενο με την ερμηνεία – μετάφραση, τότε σε μικρό χρονικό διάστημα θα μπορέσει με ευχέρεια να κατανοεί το κείμενο. Ένα γεγονός που επαναλαμβάνεται συχνά, όπως στην Θεία Λειτουργία, δεν είναι δύσκολο να κατανοηθεί.

➤ Υπάρχει δυσκολία στην μετάφραση, γιατί η λειτουργική γλώσσα επενδύεται με την εκκλησιαστική – βυζαντινή μουσική.

➤ Αν και στην περίοδο της τουρκοκρατίας, που το μορφωτικό επίπεδο του λαού βρισκόταν σε χαμηλό επίπεδο, υπήρχε τάση εκ μέρους των λογίων της εποχής να βοηθήσουν το λαό, παρ' όλα αυτά δεν μεταφράστηκε η Θεία Λειτουργία, αλλά διάφορα ερμηνευτικά έργα περί αυτήν.

➤ Όπου έγινε προσπάθεια απόδοσης της Θείας Λειτουργίας στην καθημερινά ομιλούμενη γλώσσα δεν είχε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, ώστε οι νέοι άνθρωποι να προσέλθουν περισσότεροι στην Εκκλησία.

➤ Ένα μεταφρασμένο κείμενο δε μπορεί να αποδώσει τη γνησιότητα και το ύφος του νοήματος του πρωτοτύπου.

➤ Δεκαέξι αιώνες τώρα δεν επιχειρήθηκε να αντικατασταθεί το πρωτότυπο κείμενο της Θείας Λειτουργίας σε άλλη μετάφραση.

➤ Υπάρχει ο κίνδυνος με τις μεταφράσεις να αποδοθούν εσφαλμένα εκφράσεις και να καταλήξουν σε αιρέσεις.

➤ Η κατανόηση και η συμμετοχή στην Θεία Λειτουργία εξαρτάται και από το συναισθηματικό κόσμο του πιστού που συμμετέχει, όχι μόνο με την λειτουργική γλώσσα αλλά και άλλες γλώσσες, όπως η μουσική, η αγιογραφία, και τα σύμβολα. Όποιος δεν μπορεί να αισθανθεί αυτές τις γλώσσες δε μπορεί να «κατανοήσει» ακόμα και το μεταγλωττισμένο κείμενο της Θείας Λειτουργίας.

➤ Τέλος, η οποιαδήποτε ενέργεια για μετάφραση στη λατρεία της Εκκλησίας μας δε μπορεί να είναι αυτόνομη από την ευλογία και θέση του Σώματος της Εκκλησίας μας και ίσως θα πρέπει να είναι ένα από τα θέματα που θα συζητηθούν σε μία μέλλουσα να πραγματοποιηθεί Πανορθόδοξη Σύνοδος.

Κάποτε, σ' ένα εκκλησιαστικό βιβλιοπωλείο μπήκε μια γριούλα να ψωνίσει. Κατευθύνθηκε προς τον υπάλληλο του βιβλιοπωλείου και ζήτησε την Καινή Διαθήκη. Ο υπάλληλος πρόθυμος, την εξυπηρέτησε αμέσως.

Στο κατάστημα εκείνη τη στιγμή έτυχε να βρίσκεται και κάποιος ιερέας. Βλέποντας τη γριούλα να αγοράζει την Καινή Διαθήκη, αναρωτήθηκε αν την ήθελε για την ίδια ή για κάποιον άλλον, καθώς την θεώρησε αρκετά μεγάλη για να ξέρει να διαβάζει!

Πήρε το θάρρος λοιπόν, και την ρώτησε:

- Γιαγιάκα, ξέρεις να διαβάζεις;

- Όχι! Απάντησε η γριούλα εντελώς φυσιολογικά.

- Και τότε τι θα την κάνεις την Καινή Διαθήκη, αφού δεν μπορείς να την διαβάσεις; Ξαναρώτησε ο ιερέας!

- Να, παιδί μου, του απάντησε η γριούλα, την κρατάω αγκαλιά, πάω μπροστά στην εικόνα του Χριστού, του δείχνω την Καινή διαθήκη και του λέω: «Χριστέ μου, δεν ξέρω να διαβάζω, όμως ό,τι λες σε αυτό το βιβλίο, βάλ' το εδώ μέσα»

Και μ' έναν ελαφρύ χτύπο του χεριού της, έδειξε την καρδιά της!

5. Γιατί η Εκκλησία έχει περιουσία;

Η Εκκλησία δικαιούται να έχει περιουσία, όπως δέχτηκαν με πάρα πολλές αποφάσεις όχι μόνο ελληνικά δικαστήρια, αλλά και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης, στην οποία προσέφυγαν Ορθόδοξες Μονές κατά του Νόμου Τρίτση (1987), ο οποίος απέβλεπε σε ένα οριστικό «ξεγύμνωμα» της εκκλησιαστικής περιουσίας. Η Εκκλησία είναι σε θέση να την αξιοποιήσει προς όφελος του ελληνικού λαού.

- Η εκκλησιαστική περιουσία αποκτήθηκε με διάφορους τρόπους (εργασία μοναχών, δωρεές, κληρονομιά μοναχού, αγοραπωλησίες κ.ά). Αυτήν την περιουσία την σεβάστηκαν ο Μωάμεθ και οι διάδοχοί του.
- Σε περιόδους ανάγκης και κινδύνου που πέραγε το Έθνος η Εκκλησία προσέφερε ακόμα και τα χρυσά και αργυρά σκεύη της.
- Η περιουσία της Εκκλησίας με διάφορα διατάγματα, κυρίως της Βαυαροκρατίας, στην συντριπτική της έκταση «ληστεύτηκε» από το δημόσιο.
- Χωρίς περιουσία η Εκκλησία δεν εξυπηρετεί και ένα μέρος της αποστολής της (την φτώχεια, την αμάθεια και γενικότερα τις ανάγκες των μελών της).
- Η εκκλησιαστική περιουσία υπέστη αναγκαστικά και αυταρχικά απαλλοτριώσεις, χωρίς να της καταβληθεί από την Πολιτεία αποζημίωση.
- Δημόσια κτήρια, κοινωφελή ιδρύματα και Νοσοκομεία, έχουν κτισθεί σε οικοπέδα που ανήκουν στην ακίνητη περιουσία της Εκκλησίας.
- Σήμερα διασώζεται μόνο το 4% αυτής της περιουσίας, της οποίας η αξιοποίηση θα πρέπει να γίνει κατάλληλα και με διαφάνεια σε έργα διακονίας και φροντίδας ευπαθών ομάδων της κοινωνίας μας και την εξυπηρέτηση του ανθρώπινου προσώπου.
- Όσον αφορά την μισθοδοσία των κληρικών, αυτή αποτελεί υποχρέωση του Κράτους προς την Εκκλησία, την οποία αποδέχτηκε, ανέλαβε και υπέγραψε με δική του πρωτοβουλία το 1952, επειδή ακριβώς αδυνατούσε να καταβάλλει το αντίτιμο που είχε συμφωνηθεί 20 χρόνια νωρίτερα, για τμήμα της περιουσίας που είχε απαλλοτριώσει για την εγκατάσταση των προσφύγων της Μικρασιατικής καταστροφής, και που είχε διογκωθεί πολλαπλάσια έχοντας καταστεί δυσβάστακτο για αυτό.
- Η μη καταβολή της μισθοδοσίας στους κληρικούς από το Κράτος προϋποθέτει την επιστροφή της Εκκλησιαστικής περιουσίας στην Εκκλησία, την οποία θα διαχειριστεί η ίδια προκειμένου, εκτός των άλλων, να μισθοδοτεί τον κλήρο.

6. Τι είναι ο σατανισμός;

Είναι θρησκεία που λατρεύει το Σατανά (Διάβολο) ως θεό. Επικράτησε κυρίως στις Η.Π.Α.. Έχει όλα τα χαρακτηριστικά που έχει μία θρησκεία: ιερείς, τυπικά, μυστήρια, τελετές, σύμβολα κ.ά. Η σατανολατρεία ξεκίνησε από αρχαιοτάτων χρόνων και εξακολούθει στις μέρες μας.

Ο σκοπός του σατανισμού είναι η καταστροφή της αλήθειας του Χριστού και χρησιμοποιεί σαν όπλα το μίσος, την απάτη, την παρανομία και άλλα.

Υπάρχουν επίσημα αναγνωρισμένες «Εκκλησίες» του Σατανά στην Αμερική.

Δεν χρειάζεται ούτε από περιέργεια να γνωρίσει κάποιος τον Σατανισμό. Ο καλύτερος τρόπος αντιμετώπισής του είναι η παραμονή στο ποίμνιο του Κυρίου Ημών Ιησού Χριστού και στο σώμα Του, την Εκκλησία μας.

7. Τι είναι οι εξορκισμοί;

Οι εξορκισμοί ή «επορκισμοί» είναι ευχές που χρησιμοποιεί η Εκκλησία, επικαλούμενη το όνομα του Θεού με σκοπό να απαλλάξει τόσο τον άνθρωπο όσο και τα υπόλοιπα ζωντανά ή άψυχα αντικείμενα (π.χ. σπίτι, αμπέλι) από την κατοχή ή την επίδραση των δαιμονικών δυνάμεων.

- Από τον 3^ο μ. Χ. αιώνα συνδέθηκαν οι εξορκισμοί με το μυστήριο του Βαπτίσματος και εντάσσονται στην προετοιμασία των κατηχουμένων για το Βάπτισμα.
- Διαβάζονται ακόμα και για ασθενείς που βρίσκονται υπό την επίδραση ακαθάρτων πνευμάτων.
- Στην παραπάνω κατηγορία οι εξορκισμοί βοηθούν όταν διαβάζονται σε κάποιον που δεν έδωσε δικαιώματα στον διάβολο (π.χ. ένα παιδάκι που δεν ξέρει από εξομολόγηση) ή σε κάποιον που έχει χάσει τα λογικά του.
- Σε αντίθετη περίπτωση οι δαιμονισμένοι, όταν έχουν τα λογικά τους, πρέπει να αναζητούν την αιτία του δαιμονισμού, να μετανιώνουν, να εξομολογούνται και εάν χρειαστεί να τους διαβάξεται εξορκισμός.
- Χρειάζεται πρώτα ιατρική διάγνωση, γιατί εάν θεωρηθεί κάποιος άρρωστος, που έχει ανάγκη ιατρικής θεραπείας, σαν δαιμονισμένος οι εξορκισμοί όχι μόνο δεν ωφελούν αλλά εκθέτουν την ίδια την Εκκλησία, όταν κάποιοι διαβάζουν εξορκισμούς και αντιμετωπίζουν τον ασθενή ως δαιμονισμένο.
- Οι εξορκισμοί πρέπει να διαβάζονται με πόνο και με ταπείνωση και όχι με υπερηφάνεια. Όχι ενώπιον ακροατηρίου αλλά σε ώρα ησυχίας που θα είναι παρών ο ασθενής και οι συγγενείς του και όχι να γίνονται δημόσιο θέαμα. Τέλος, δεν πρέπει να διαβάζονται με το παραμικρό και χωρίς διάγνωση της αιτίας της ασθένειας.

8. Ο Ιούδας όντως πρόδωσε τον Χριστό ή τον έβαλε Εκείνος να το κάνει για να αναστηθεί;

- Ο Χριστός είπε για τον Ιούδα βαρείς λόγους: «Αλλοίμονο στον άνθρωπο εκείνο που γίνεται όργανο για να παραδοθεί ο υιός του ανθρώπου», και αλλού τον αποκαλεί «υιόν της απωλείας» (Ιω. 17,12)
- Το αμάρτημα της προδοσίας του Ιούδα υπήρξε βαρύ γιατί ο Ιούδας μόνος του προσήλθε να εξυπηρετήσει τα σχέδια των Αρχιερέων, οι οποίοι ποτέ δεν φαντάστηκαν ότι ο προδότης θα προερχόταν από τον κύκλο των μαθητών. Για αυτό και δεν έκαναν καμία προσπάθεια να προσεταιριστούν τον κύκλο των μαθητών του Χριστού. Θα έβρισκαν τρόπο να πραγματοποιήσουν το σχέδιό τους και χωρίς τον Ιούδα.
- Γνώριζε την αξία του Κυρίου· Έζησε μαζί του· Άκουσε το λόγο Του· Είδε τα θαύματά Του· Είχε και αυτός λάβει το χάρισμα να θεραπεύει ασθενείς και να βγάζει δαιμόνια· και έρχεται στους Αρχιερείς να τον παραδώσει, αν και είχε την πεποίθηση ότι ο Ιησούς ήταν απεσταλμένος του Θεού και όφειλε να προστατεύει τη ζωή Του με θυσία της δικής του ζωής, όπως έλεγε ο Πέτρος και όλοι οι μαθητές.
- Δεν είχε ποτέ κανένα λόγο δυσαρέσκειας για να προδώσει τον Χριστό, ο οποίος του φερόταν όπως και στους υπόλοιπους μαθητές, χωρίς διάκριση, με αγάπη και στοργή. Τους όχλους και τον Πέτρο ο Κύριος τους επέληξε, τον Ιούδα ποτέ. Του είχε εμπιστοσύνη αφού τον έκανε «ταμία». Αυτός είχε το κουτί από τις συνεισφορές και κατακρατούσε κρυφά, για τον εαυτό του τα χρήματα που ρίχνονταν μέσα σε αυτό.
- Πρόδωσε τον Χριστό γιατί το πάθος της φιλαργυρίας αποδείχτηκε ισχυρότερο από την αγάπη του για τον Χριστό.
- Δεν ήταν εκ γενετής προδότης και φιλάργυρος ο Ιούδας. Δεν ακολούθησε τον Χριστό για να τον προδώσει. Είχε όμως το πάθος της πλεονεξίας που δεν το πολέμησε εξαρχής (κι εδώ πάλι ρωτάω κακόπιστα, ο Χριστός, δεν μπορούσε να τον βοηθήσει να το ξεπεράσει;), αν και του δόθηκαν πολλές ευκαιρίες. Πίστευε ακόμα και σε εγκόσμια Βασιλεία του Χριστού, για να βρει ευκαιρία να ικανοποιήσει πλήρως το πάθος του, το οποίο κρατούσε κρυφό.

- Ο Κύριος «προσπαθεί» να σώσει τον Ιούδα, καταβάλλοντας την ύστατη προσπάθεια στον Μυστικό Δείπνο.
- Τη σωτηρία του ανθρώπου δεν την προξένησε η προδοσία του Ιούδα, αλλά η Σοφία του Θεού με τη Θυσία του Υιού του.
- Δεν ήταν προορισμένο να προδώσει ο Ιούδας. Αλλά μόνος του προόρισε την προδοσία του Ιησού. Ήταν μία προδοσία «εκ προμελέτης». Δεν πρόδωσε τον Χριστό ούτε για να σωθεί η ανθρωπότητα, ούτε για να εκπληρωθούν οι προφητείες, αλλά εξαιτίας της φιλαργυρίας του. Ο σκοπός του ήταν να πουλήσει τον Διδάσκαλο, να διαλύσει τον κύκλο των μαθητών του Χριστού και να εισπράξει τα τριάκοντα αργύρια. Η ενοχή του είναι ακόμα βαρύτερη, όταν μετά την πράξη του αυτοκτόνησε.

9. Τι έχετε να πείτε για τους Μασόνους;

Με εκφράζει απόλυτα η θέση της Εκκλησίας μας:

- Η Εκκλησία έχει κατ' επανάληψη τοποθετηθεί για τον τεκτονισμό, κατά τρόπο σαφή, υπεύθυνο και συγκεκριμένο. Τόσο σε Διορθόδοξες Επιτροπές, όσο και σε συνεδριάσεις της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, έχουν γραφεί τα εξής χαρακτηριστικά για τον μασονισμό:
 - είναι σύστημα αντιχριστιανικό και πεπλανημένο (1930)
 - υπενθιμίζει της παλαιές (εθνικές/ειδωλολατρικές) μυστηριακές θρησκείες ή λατρείες από τις οποίες κατάγεται και των οποίων αποτελεί συνέχεια και αναβίωση (1933)
 - είναι αποδεδειγμένα θρησκεία μυστηριακή, προέκταση των παλαιών ειδωλολατρικών θρησκειών, εξ ολοκλήρου ξένη και αντίθετη με την εξ αποκαλύψεως σωτηριώδη αλήθεια της Αγίας μας Εκκλησίας (1972)
 - η ιδιότητα του μασόνου με οποιαδήποτε μορφή είναι ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του χριστιανικού μέλους του Σώματος του Χριστού (1973)
 - η Μασονία είναι «παγανιστική θρησκεία», ασυμβίβαστη με το χριστιανισμό και χαρακτηρίζεται ως «αντίχριστο σύστημα» (1996)
- Στην Εγκυκλοπαίδεια της Ελεύθερης Τεκτονικής (έκδοση της Μασονικής στοάς Όμηρος) καταγράφονται:
 1. η παρουσία αποκρυφιστικών στοιχείων
 2. η παρουσία παγανιστικών στοιχείων
 3. η παρουσία αντιχριστιανικών στοιχείων στον τεκτονισμό
- Είναι αυτονόητο ότι κάποιος που θέλει να είναι συνειδητός Ορθόδοξος Χριστιανός, δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα τέκτονας. Ποια σχέση μπορεί να έχει το φως του Ευαγγελίου, ο Χριστός με τον χώρο της σκιάς και του θανάτου;
- Για την δράση των μασόνων και ποιά τακτική ακολουθούν αναφέρει χαρακτηριστικά ο Γέροντας Παΐσιος:

- "Μιά φορά ήλθε σέ μένα μιá καλή κοπέλα, μορφωμένη, από καλό σπίτι και χριστιανή, πήγαινε μάλιστα και σέ κάποια χριστιανική όργάνωση. Μοῦ εἶπε ὅτι τῆς προξενεύουν ἕναν πολύ καλό κύριο, σοβαρό, πλούσιο, μορφωμένο, μόνο πού ἦταν μασόνος. Μὲ ρώτησε τί νά κάνει. Τῆς εἶπα νά μὴν τὸν πάρει, ἀφοῦ ἦταν μασόνος. Ἄρχισε νά μοῦ λέει ὅτι εἶναι πολύ καλός χαρακτήρας καὶ γι' αὐτό θά μπορέσει νά τὸν προσελκύσει στὸν Χριστό. Τῆς εἶπα ὅτι δὲν θά μπορέσει νά πετύχει τίποτε. Δὲν μὲ ἄκουσε καὶ τὸν παντρεύτηκε. Ἀπὸ τότε δὲν ξαναῆρθε γιὰ πολλὰ χρόνια. Ἰσοπου μιá μέρα, ἔφθασε μὲ τὸν ἄνδρα της καὶ τὸ παιδί της. Μπήκε μόνη της στό κελί μου. Τῆ ρώτησα, πῶς τὰ περνᾷς; Μοῦ εἶπε καλά. Κάθε πότε πηγαίνεις γιὰ Ἐξομολόγηση καὶ Θεία Κοινωνία; Περίπου κάθε χρόνο. Κάθε πότε πᾶς στήν Ἐκκλησία; Κάπου κάπου, ἀραιά. Τῆ ρώτησα καὶ μερικά ἄλλα καὶ πῆρα ἀνάλογες ἀπαντήσεις. Τῆς λέω: Φώναξε τὸν ἄνδρα σου. Ἦρθε ὁ ἄνδρας της μὲ τὸ παιδί τους. Εἶπα στὸν ἄνδρα της:

Ξέρεις, ή γυναίκα σου, πριν σε παντρευτεί, με διαβεβαίωσε ότι θα σε κάνει χριστιανό, αλλά βλέπω, ότι έσύ την έκανες μασόνα”.

- Γέροντα, ρώτησα, πώς πίστεψε αυτή ή γυναίκα ότι θα κάνει τον μασόνο χριστιανό, άφοϋ ή μασονία πολεμᾷ άνοιχτά τον χριστιανισμό; Μοϋ άπάντησε: "Όχι, αυτό τον πόλεμο τον κάνουν οί ἄλλοι. Οί μασόνοι κάνουν κρυφό πόλεμο, γι' αυτό είναι επικίνδυνοι. Δέ σοϋ λένε μή κάνεις τό σταυρό σου, μή πᾶς στην Έκκλησία, στην έξομολόγηση. Σοϋ λένε πήγαινε, αλλά έλα και σε μάς. Σε έπηρεάζουν σιγά σιγά, έτσι πού νά μήν καταλάβεις ότι, από κάποια στιγμή και μετά, έπαψες στην πραγματικότητα νά είσαι χριστιανός και έγινες μασόνος”.

- Ό Γέροντας γνώριζε, όχι μόνο τό περιεχόμενο τῶν διαφόρων όργανώσεων, αλλά και "τάς μεθοδεύσεις τοϋ διαβόλου", και έφιστοϋσε την προσοχή τῶν χριστιανῶν, γιά νά μήν παγιδευτοϋν και ήττηθοϋν στον άγώνα τους "πρός τάς άρχάς, προς τάς έξουσίας, προς τούς κοσμοκράτορας τοϋ σκότους τοϋ αίῶνος τούτου, προς τά πνευματικά τῆς πονηρίας έν τοίς έπουρανίοις”.

10. Γιατί να πιστεύω στον Θεό; Πείτε μου ένα λόγο!

Ο Θεός σέβεται την ελευθερία κάθε ανθρώπου να τον πιστέψει ή να τον αρνηθεί ή ακόμα και να ζήσει χωρίς Θεό. Επομένως οι παρακάτω θέσεις δεν είναι δεσμευτικές, αλλά επειδή θέλεις λόγους για να πιστέψεις στον Θεό, τις καταθέτουμε και νομιζώ ότι μπορούν να σε προβληματίσουν και να πάρεις απαντήσεις στα ερωτήματά σου:

➤ Ο άνθρωπος, κάθε άνθρωπος, είναι δημιουργημένος από τον Θεό έχοντας «φυτεμένη» από τον ίδιο την τάση να πιστεύει σε Αυτόν· να Τον αναζητεί· ή ακόμα να πιστεύει σε πολλούς Θεούς. Είναι αυτό που αναφέρεται στον Εκκλησιαστή, ότι δηλαδή ο Θεός «έβαλε στην καρδιά του ανθρώπου την αίσθηση της αιωνιότητος» (3,11). Σε όλο λοιπόν τον κόσμο οι άνθρωποι πιστεύουν με κάποιον τρόπο στον Θεό και την ύπαρξή Του.

➤ Η σύγχρονη επιστήμη αλλά και η επιστήμη γενικότερα, παρά τις όποιες διαφορετικές προσεγγίσεις επιστημόνων, έχει οδηγηθεί στα παρακάτω συμπεράσματα:

1. η ζωή δε μπορεί να δημιουργήθηκε από τύχη, ούτε από μόνη της, ούτε είναι αποτέλεσμα πιθανοτήτων, αλλά έργο ενός δημιουργού Θεού.

2. οι σύγχρονες επιστημονικές αποδείξεις σχετικά με την δημιουργία του κόσμου παραπέμπουν στον Δημιουργό Θεό.

3. ο Θεός πήρε την πρωτοβουλία να αποκαλύψει τον εαυτό Του, έζησε ανάμεσά μας, πήρε ανθρώπινη μορφή στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού (προσώπου ιστορικού-υπαρκτού), τον Θεάνθρωπο.

4. είναι αδύνατο να βάλουμε τον Θεό σε ένα πειραματικό σωλήνα ή να αποδείξουμε με επιστημονικό τρόπο την ύπαρξή Του.

5. η πίστη στον Θεό στηρίζεται στην αποκάλυψη του Θεού, προϋποθέτει την λογική μας και απευθύνεται στην ελευθερία του κάθε ανθρώπου.

Γιατί πιστεύω στον Θεό;

Μια δήλωση τοϋ Francis Collins,

Δ/ντοϋ Προγράμματος Ανθρωπίνου Γονιδιώματος,

στο CNN

Είμαι έπιστήμονας και πιστός, και δεν βρίσκω καμία σύγκρουση μεταξύ αυτών τῶν δύο. Ως διευθυντής τοϋ Προγράμματος Ανθρωπίνου Γονιδιώματος, έχω ήγηθει συνεργασίας έπιστημόνων

για να διαβάσουμε τα 3,1 δισεκατομμύρια γράμματα του ανθρωπίνου γονιδιώματος, του βιβλίου εντολών του DNA μας.

Ως Χριστιανός βλέπω το DNA, κέντρο πληροφοριών όλων των ζώντων οργανισμών, σαν την γλώσσα του Θεού, και την κομψότητα και την πολυπλοκότητα των ιδίων των σωμάτων μας και της υπόλοιπης φύσης, ως αντανάκλαση του σχεδίου του Θεού.

Ως μεταπτυχιακός φοιτητής στην φυσικοχημεία την δεκαετία του 1970, ήμουν άθεος, μη βρίσκοντας λόγο να υποθέσω την ύπαρξη οποιασδήποτε αλήθειας έξω από τα Μαθηματικά, την Φυσική και την Χημεία. Στην συνέχεια, όμως, πήγα στην Ιατρική Σχολή και εκεί αντιμετώπισα θέματα ζωής και θανάτου στο προσκέφαλο των ασθενών μου. Κάποτε, μία ασθενής μου με ρώτησε: «Εσείς σε τί πιστεύετε, γιατρέ;». Αυτό με προβλημάτισε και άρχισα να ψάχνω για απαντήσεις.

Αναγκάστηκα να παραδεχτώ ότι η επιστήμη, που αγαπούσα τόσο πολύ, ήταν ανίκανη να απαντήσει σε ερωτήματα όπως «Τιό είναι το νόημα της ζωής;» «Γιατί είμαι εδώ;» «Γιατί τα μαθηματικά λειτουργούν, έτσι κι αλλιώς;» «Αν το Σύμπαν έχει αρχή, ποιός το δημιούργησε;» «Γιατί οι φυσικές σταθερές στο Σύμπαν είναι τόσο λεπτά ρυθμισμένες, ώστε να επιτρέπουν την δυνατότητα των σύνθετων μορφών ζωής;» «Γιατί οι άνθρωποι έχουν την αίσθηση της ήθικης;» «Τί συμβαίνει όταν πεθαίνουμε;». Είχα υποθέσει ότι η πίστη βασίζεται μόνο σε συναισθηματικά και παράλογα επιχειρήματα, και έμεινα έκπληκτος όταν ανακάλυψα, ότι μπορεί κάποιος να αναπτύξει πολύ ισχυρά επιχειρήματα για την πιθανότητα υπάρξεως του Θεού πάνω σε ένα αποκλειστικά λογικό υπόβαθρο. Η αρχική άθεϊστική μου βεβαιότητα, πως «ξέρω ότι δεν υπάρχει θεός», αναδύθηκε τότε ως η πιο αβάσιμη έκδοχή. Καθώς εύστοχα έχει παρατηρήσει ο Άγγλος συγγραφέας G.K Chesterton, «ο άθεϊσμός είναι το πιο τολμηρό δόγμα, γιατί είναι η υποστήριξη μιας καθολικής άρνησης».

Αλλά η λογική από μόνη της δεν μπορεί να αποδείξει την ύπαρξη του Θεού. Η Πίστη είναι λογική συν αποκάλυψη, και αυτή η αποκάλυψη απαιτεί σκέψη τόσο με το πνεύμα όσο και με το μυαλό. Πρέπει να ακούσει κανείς την μουσική, δεν φτάνει να διαβάσει μόνο τις νότες στο πεντάγραμμο. Τελικά, ένα άλμα πίστεως είναι απαραίτητο.

Για μένα, αυτό το άλμα ήρθε στο 27 έτος της ηλικίας μου, όταν η αναζήτηση για να μάθω περισσότερα για τον Θεό με οδήγησε στον Ιησού Χριστό. Εδώ παρουσιαζόταν ένα πρόσωπο με ισχυρότατες ιστορικές μαρτυρίες για την ζωή του, το οποίο έκανε εκπληκτικές δηλώσεις σχετικά με την αγάπη προς τον πλησίον, οι δε ισχυρισμοί Του, ότι ήταν γιός του Θεού, απαιτούσαν να πάρω μία απόφαση, για το αν ήταν πλανημένος ή ήταν όντως ο γιός του Θεού. Μετά από αντίσταση σχεδόν δυο χρόνων, έχινα ακόλουθος του Ιησού.

Ορισμένοι με ρώτησαν: Δεν έχει εκραχί το μυαλό σου; Μπορείς να αναζητήσεις το πως λειτουργεί η ζωή, χρησιμοποιώντας τα εργαλεία της γενετικής και της μοριακής βιολογίας, και συγχρόνως να λατρεύεις ένα δημιουργό Θεό; Δεν είναι η εξέλιξη και η πίστη στον Θεό ασυμβίβαστες; Μπορεί ένας επιστήμονας να πιστεύει σε θαύματα όπως η ανάσταση;

Στην πραγματικότητα, δεν βρίσκω καμία σύγκρουση σ' αυτά, και το ίδιο συμβαίνει με το 40% των ενεργών επιστημόνων που δηλώνουν ότι είναι πιστοί. ... Αλλά γιατί δεν θα μπορούσε η εξέλιξη να είναι το σχέδιο του Θεού για την δημιουργία; Είναι αλήθεια, ότι αυτό είναι ασυμβίβαστο με μία κατά γράμμα έρμηνεια της Γενέσεως, αλλά ακόμη και ο Ίερὸς Αύγουστινος

δὲν ἦταν σίγουρος γιὰ τὴν ἀκριβῆ ἐρμηνεία τῆς καταπληκτικῆς αὐτῆς ἱστορίας τῆς δημιουργίας. Τὸ νὰ προσκολληθεῖ κανεὶς σὲ κατὰ γράμμα ἐρμηνεῖες ... δὲν εἶναι σοφὸ οὔτε ἀναγκαῖο.

Ἐντυπωσιακὴ ἢ ὁμολογία τοῦ Collins. Ἀκόμη καὶ μέσα ἀπ' τὰ ἐπιστημονικὰ ὄχυρά τῆς ἀθεΐας, ἀναδεικνύει ἢ ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι διακηρύττουν περὶτρανα τὴν πίστη τους!

Θὰ ἦταν ἴσως χρήσιμο νὰ γίνουν δυὸ σχόλια.

- Ὁ Collins, ὅπως φαίνεται καὶ στὸ βιβλίο του «*Ἡ γλῶσσα τοῦ Θεοῦ-Ἐνας ἐπιστήμονας δίνει μαρτυρία γιὰ τὴν πίστη*» (ἐκδοση στα Ἑλληνικά: εκδ. Παπαζήση) ἀποδέχεται πλήρως τὴν θεωρία τῆς ἐξελίξεως. Ἀκριβῶς λόγω τῆς τοποθετήσεώς του αὐτῆς, ἢ ὁμολογία τοῦ κορυφαίου γενετιστοῦ ἐκθέτει ἀνεπανόρθωτα ὅσους χρησιμοποιοῦν τὴν θεωρία τῆς ἐξελίξεως σὰν ἐπιχείρημα ἐναντίον τῆς πίστεως.

- Τὸ βιβλίο τῆς Γενέσεως περιγράφει γεγονότα, τὰ ὁποῖα, σύμφωνα μὲ τὶς σύγχρονες κοσμολογικὲς ἀντιλήψεις, συνέβησαν σὲ διάστημα 14 δισεκατομμυρίων ἐτῶν. Τὸ ἱερὸ κείμενο ἀφιερώνει λίγες μόνο σελίδες γιὰ τὰ γεγονότα αὐτὰ καὶ ἢ ἀφήγηση ἀπευθύνεται σὲ ἀνθρώπους κάθε ἐποχῆς, μορφώσεως καὶ ἡλικίας. Καὶ ἐνῶ τὸ βιβλίο εἶναι θεόπνευστο καὶ ἢ κάθε του λέξη ἔχει σημασία, δὲν ἀποτελεῖ ἐπιστημονικὸ ἐγχειρίδιο, παρ' ὅτι περιέχει ἐντυπωσιακὲς ἐπιστημονικὲς ἀλήθειες. Ἡ ἄπειρη Σοφία τοῦ Θεοῦ δὲν μᾶς ἔδωσε ἔτοιμες ἐπιστημονικὲς ἀπαντήσεις, μᾶς ἔδωσε ὅμως τὴν ἰκανότητα καὶ τὶς ἀφορμὲς γιὰ ἐπιστημονικὴ διερεύνηση.

Γράφει ὁ Μέγας Βασίλειος: «...Πολλὰ ἀπεσιώπησεν, τὸν ἡμέτερον νοῦν γυμνάζουσα πρὸς ἐντρέχειαν (εὐστροφία), ἐξ ὀλίγων ἀφορμῆν παρεχομένη ἐπιλογίζεσθαι (ἀπὸ λίγες ἀφορμὲς νὰ συμπεράνουμε τὰ ὑπόλοιπα)... »

Τὸ μέλλον, θὰ δεῖξει τί ὁδὸ ἀκολούθησε ἢ Πανσοφία τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν δημιουργία τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ἐνα εἶναι σίγουρο. Ὁ Θεὸς δὲν ἀπειλεῖται ἀπ' τὶς ἐπιστημονικὲς ἀνακαλύψεις!

Λέει ἀλλοῦ ὁ ἴδιος Πατέρας: «**Οὐ γὰρ ἐλαττοῦται ἢ ἐπὶ τοῖς μεγίστοις ἔκπληξις ἐπειδὴν ὁ τρόπος καθ' ὃν γίνεταί τι τῶν παραδόξων ἐξευρεθῆ**»

Δηλαδή: «Δὲν μειώνεται ὁ θαυμασμός μας γιὰ τὰ μεγαλεῖα τῆς δημιουργίας, ὅταν ἀνακαλυφθεῖ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο ἔγιναν...»

Αὐτὸ πού δοκιμάζεται, εἶναι οἱ ἀπλουστευμένες καὶ ἀνθρωπομορφικὲς ἀντιλήψεις μας περὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Θεοῦ. Κάθε νέα ἀνακάλυψη ἀποτελεῖ καὶ ἀποκάλυψη μιᾶς νέας πτυχῆς τῆς ἀπρόσιτης Σοφίας τοῦ Δημιουργοῦ καὶ αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ μᾶς ὀδηγεῖ σὲ θαυμασμὸ καὶ δοξολογία.

«...Ἐχω βρεῖ ὅτι ὑπάρχει μίᾳ θαυμάσια ἀρμονία στὶς συμπληρωματικὲς ἀλήθειες τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς πίστεως. Ὁ Θεὸς τῆς Βίβλου εἶναι ἐπίσης ὁ Θεὸς τοῦ γονιδιώματος. Ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ βρεθεῖ στὸν καθεδρικὸ ναὸ ἢ στὸ ἐργαστήριω. Ἐρευνώντας τὰ μεγαλειώδη καὶ θαυμάσια δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ, ἢ ἐπιστήμη μπορεῖ νὰ γίνει ἓνα μέσο λατρείας», καταλήγει ὁ Collins.

- Οἱ τοποθετήσεις τῶν πιστῶν ἐπιστημόνων στὸ θέμα αὐτὸ ποικίλλουν. Μερικοὶ ὑποστηρίζουν κατὰ γράμμα ἐρμηνεία τῆς Γενέσεως (δημιουργιστές), ἄλλοι δέχονται περιορισμένη ἰσχὺ τῆς ἐξελίξεως καὶ ἐπέμβαση τοῦ Θεοῦ σὲ διάφορα στάδια τῆς ζωῆς (εὐφυῆς σχεδιασμός) καὶ ἄλλοι, ὅπως ὁ Collins, πιστεύουν, ὅτι ὁ Θεὸς προίκισε ἐξ (ἀρχῆς τὴν δημιουργία μὲ ὅλες τὶς δυνάμεις γιὰ τὴν γένεση καὶ ἐξέλιξη τῆς ζωῆς. Ὑπάρχουν φυσικὰ καὶ ἐνδιάμεσες ἀπόψεις. Στὸ βαθμὸ πού οἱ τοποθετήσεις αὐτὲς εἶναι ἐπιστημονικὲς ὑποθέσεις ἐργασίας, εἶναι θεμιτὲς καὶ σεβαστέες.

- Ὁ Arno A. Penzias (βραβεῖο Νόμπελ 1978) εἶχε δηλώσει στοὺς New York Times: «Τὰ καλύτερα στοιχεῖα πού ἔχουμε γιὰ τὸ "Big Bang" (τῆ «Μεγάλῃ Ἐκρηξῇ») εἶναι ἀκριβῶς ἴδια μὲ αὐτὰ πού θὰ εἶχα

προβλέπει, εάν δὲν εἶχα τίποτε ἄλλο στὴν διάθεσή μου παρὰ μόνο τὰ βιβλία τοῦ Μωυσῆ, τοὺς Ψαλμοὺς, τὴν Βίβλο στὸ σύνολό της».

Γράφει ο π. Λουκάς Γρηγοριάτης: «Ὅταν π.χ. νόμιζα ὅτι ὁ ἥλιος γυρίζει γύρω ἀπὸ τὴν γῆ, πίστευα ὅτι ἔτσι εἶχε τάξει ὁ Δημιουργὸς ... Τώρα ποὺ ἔμαθα τὸ σωστὸ, χάρηκα περισσότερο καὶ τὸν δοξάζω γιὰ τὴν καινούργια καὶ πιὸ σωστὴ γνώση μου. Τὸ ἐπιστημονικὸ λάθος μου δὲν μὲ ἐμπόδιζε νὰ πιστεύω στὸν Δημιουργό. Ἡ διόρθωσή του δὲν μὲ ἐξωθεῖ νὰ τὸν ἀρνηθῶ. Ἀντίθετα, ψηλαφῶ τώρα πιὸ πολὺ καὶ πιὸ καλὰ τὰ ἴχνη Του πάνω στὴν Δημιουργία...»

11. Τί πιστεύετε για τα τυχερά παιχνίδια;

Σαν Χριστιανούς πρέπει να μας ενδιαφέρει κυρίως η ἄποψη και η θέση της Εκκλησίας αλλά και η θέση της Επιστημονικής Κοινότητας.

- Ο Χριστιανὸς δὲν παίζει τυχερά παιχνίδια. Εμπιστεύεται τον Θεὸ Πατέρα να τον ευλογήσει στην δουλειά του και να του δίνει υγεία και δύναμη να αντιμετωπίζει τις δυσκολίες της ζωής, και τον ευχαριστεῖ για ὅλα.

- Η Εκκλησία πιστεύει ὅτι η ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια υποκαθιστὰ τον Θεὸ με τὴν «Θεά» τύχη και αὐτὴ ἡ θεοποίηση τῆς τύχης εἶναι αμαρτία.

- Τα τυχερά παιχνίδια στηρίζονται στην ἐπιθυμία του ἀνθρώπου να ρισκάρει και στην ἐλπίδα να κερδίσει μεγάλα ποσά.

- Η Ελλάδα κατατάσσεται στην δευτέρη θέση τῆς παγκόσμιας κατὰ κεφαλὴν δαπάνης για τον τζόγο.

- Το παίξιμο με τα χρήματα εἶναι ἀτίμος τρόπος εἰσπραξῆς κερδῶν και ουσιαστικὰ εἶναι ἀπάτη σε βάρος του πλησίον. Πολλοὶ παίζουν και προσπαθοῦν να κερδίσουν παίρνοντας τα χρήματα του φίλου τους και ὅταν του πάρουν, χαρούμενοι, θριαμβολογοῦν μιλώντας παντού για τὴν τύχη τους. Δε σκέπτονται τὴ θλίψη ποτ προκάλεσαν στον ἄνθρωπο που του πήραν τα χρήματα και τὴν ἀνέχεια που δημιούργησαν στην οικογένειά του.

- Τα αποτελέσματα για τον εξαρτημένο παίκτη:

1. Οικονομικὴ καταστροφή

2. Ψυχολογικὰ προβλήματα (νευρώσεις, εξαρτήσεις κ.ά.)

3. Σωματικὲς επιπτώσεις στην υγεία του (κάπνισμα, καφές, ἀγχος πλουτισμοῦ)

4. Πνευματικὲς επιπτώσεις (κλέβει τον ἰδρώτα του ἄλλου και στερεῖ μία οικογένεια ἀπὸ τα αγαθὰ που δὲν μπορεῖ να ἔχει λόγω ἐλλειψῆς χρημάτων)

5. Χάσιμο χρόνου (λησμονώντας κάποιες σπουδαῖες δουλειές που κατὰ προτεραιότητα ἔχει να κάνει)

6. Οικογενειακὲς προστριβές, προβλήματα στην εργασία, καταφυγὴ σε ψέματα, στροφὴ σε παράνομες πράξεις για να εξασφαλίσει χρήματα, δανεισμός, μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του στην δουλειά, στο σπίτι (παραμελεῖ τα παιδιά, κακὴ ἀπόδοση στην εργασία, ἀπουσία ἀπὸ το σπίτι), ἐπιθυμία να ἐπιβληθεῖ με το παιχνίδι ἐπάνω στους ἄλλους, να τους νικήσει, εἶναι ἀκόμα μερικὲς ἀπὸ τις συνέπειες που ἔχει ο τζόγος στην ζωὴ των παικτῶν.

7. Δυστυχώς, ο εθισμός και ἡ ἐξάρτηση ἐνισχύονται ὑπέρμετρα ἀπὸ τὴ διαφήμιση τυχερῶν παιχνιδιῶν, που κάποια χορηγὸ και ἰδιοκτῆτὴ ἔχουν το ἐλληνικὸ Κράτος, ἀλλὰ και ἀπὸ το ἀδιαχώρητο που καθημερινὰ παρατηρεῖται ἀπὸ το πρωὶ μέχρι τα μεσάνυχτα στους «ναοὺς» του κρατικὸ τζόγου.

8. Σε ὅσους λένε ὅτι «ἐγὼ παίζω λίγα» ἡ ἀπάντηση εἶναι ὅτι δὲν κάνει ἡ ποσότητα τὴν αμαρτία.

9. Τέλος, προτείνεται-συστήνεται για ἀνάγνωση το μυθιστόρημα του Φ. Ντοστογιέφσκου «Ὁ Παίκτης», ὅπου γίνεται ἀναφορὰ σε αὐτὸ το ἐπιβλαβὲς πάθος.

12. Τι πιστεύετε για τις σχέσεις μεταξύ ἀνδρῶν και γυναικῶν;

- Κατά την Ορθόδοξη διδασκαλία είναι σχέσεις ισοτιμίας και αλληλοσυμπλήρωσης, σχέσεις αγάπης, υπευθυνότητας, σεβασμού προς το άλλο φύλλο.
- Η ολοκλήρωση αυτών των σχέσεων πραγματοποιείται με το Μυστήριο του Γάμου, εκεί όπου ευλογείται από τον ίδιο τον Θεό.
- Στις γνωστές αντιλήψεις του κόσμου, όσον αφορά τις προγαμιαίες σχέσεις, η Εκκλησία απαντά:
 1. πουθενά στην Αγία Γραφή δεν δικαιώνονται οι προγαμιαίες σχέσεις, εφόσον γίνονται μεταξύ δύο ανθρώπων που «αγαπιούνται»
 2. πουθενά στην Αγία Γραφή δεν αμνηστεύονται αυτές οι σχέσεις
 3. όχι μόνον στην Αγία Γραφή, αλλά και στην παράδοση της Εκκλησίας μας, δεν εγκρίνονται οι προγαμιαίες σχέσεις
 4. δημιουργούνται πολλά προβλήματα με πολλές συνέπειες όχι μόνον από το ζευγάρι αλλά και στους απογόνους τους
 5. το άλλο φύλλο δεν πρέπει να μεταχειρίζεται ο καθένας ως αντικείμενο ηδονής και εκμετάλλευσης
 6. εκτός από τους δύο μπαίνει στη ζωή της οικογένειας ο Θεός
 7. η Εκκλησία στοχεύει όχι σε μία εφήμερη και προσωρινή σχέση, αλλά στην αιωνιότητα της σχέσης
 8. η Εκκλησία αγαπά και στηρίζει τον αμαρτωλό και καταδικάζει την αμαρτία

Βλ. περισσότερα στο βιβλίο: Άγγελος Γκούνης, *Νεανικές Αναζητήσεις, Υπεύθυνες Θέσεις*, εκδ. Κέντρου Νεότητας Ι. Μ. Λευκάδος & Ιθάκης, Λευκάδα 2011.

13. Πότε νομίζετε ότι θα γίνει η Δευτέρα Παρουσία;

Ο χρόνος της ελεύσεως της Δευτέρας Παρουσίας του Κυρίου μας είναι άγνωστος, όχι μόνον στους ανθρώπους αλλά και στους Αγίους και στην Παναγία μας. Είναι γνωστός μόνος στον Τριαδικό Θεό. Όσα κατά καιρούς γράφονται και ακούγονται για τον χρόνο της Δευτέρας Παρουσίας είναι «κατανάλωση» για τους αφελείς, από ανθρώπους που «αποκαλύπτουν» όσο ο Θεός δεν αποκάλυψε. Τον Χριστιανό δεν πρέπει να τον απασχολεί το πότε αλλά το πόσο προετοιμασμένος θα είναι για την Δευτέρα Παρουσία και την Κρίση που θα ακολουθήσει.

Βλ. περισσότερα στο βιβλίο: Άγγελος Γκούνης, *Νεανικές Αναζητήσεις, Υπεύθυνες Θέσεις*, εκδ. Κέντρου Νεότητας Ι. Μ. Λευκάδος & Ιθάκης, Λευκάδα 2011.

14. Γιατί στον Χριστιανισμό δεν απεικονίζεται ο Θεός;

- Ορθόδοξες εικόνες είναι μόνον αυτές των Αγίων, της Παναγίας και του Κυρίου Ιησού Χριστού, κατά την ανθρώπινη φύση Του. Τα παραπάνω πρόσωπα μπορούμε να τα απεικονίσουμε.
- Οι μόνες περιπτώσεις που επιτρέπεται από την Εκκλησία η απεικόνιση του Θεού είναι: «Της Φιλοξενίας του Αβραάμ», όπου απεικονίζονται τρεις άγγελοι (αγγελιαφόροι) όχι όμως ως εικόνα του Θεού, αλλά ως τύπος της Αγίας Τριάδος και επίσης «Της Βάπτισης», όπου το Άγιο Πνεύμα κατέρχεται σαν περιστέρι. Αυτό δε σημαίνει ότι το Άγιο Πνεύμα έχει εμφάνιση πτηνού, αλλά απλά πήρε εκείνη την μορφή.

Και στις δύο περιπτώσεις απεικονίζουμε μόνον αυτά που είδαμε σαν άνθρωποι, και δεν έχουμε κανένα σκοπό να απεικονίσουμε την αόρατη και απεριγράπτη φύση του Θεού.

- Η εικόνα, που δυστυχώς υπάρχει σε ορθόδοξες εκκλησίες, η λεγόμενη εικόνα της «Αγίας Τριάδας» είναι δυτικής, παπικής προέλευσης. Η 7^η Οικουμενική Σύνοδος την απαγορεύει και δεν δικαιολογείται από τους υπεύθυνους που τοποθετούν στους Ναούς αυτήν την εικόνα άγνοια ή αμέλεια.

Πληροφοριακά η Εικόνα αυτή απεικονίζει τον Θεό-Πατέρα σαν γέροντα, στηριγμένη στην ονομασία του Θεού «ο Παλιός των Ημερών», το πρόσωπο του Θεού-Υιού και το Άγιο Πνεύμα σαν περιστέρι.

15. Γιατί ο Δεσπότης δεν έχει το δικαίωμα να παντρευτεί;

➤ Η Εκκλησία των επτά πρώτων αιώνων είχε και τους Αποστόλους και τους επισκόπους και όλους τους άλλους κληρικούς τόσον άγαμους όσο και έγγαμους.

➤ Στην Ορθόδοξη Εκκλησία έγγαμοι είναι οι ιερατικοί βαθμοί του διακόνου και του πρεσβυτέρου. Οι επίσκοποι λαμβάνονται από τους αγάμους. Η αγαμία των επισκόπων θεσπίστηκε στην ΣΤ' Οικουμενική Σύνοδο για λόγους κυρίως πρακτικούς (ανάμειξη των τέκνων των επισκόπων στην εκκλησιαστική περιουσία κλπ), αλλά και γιατί ο επίσκοπος πρέπει να είναι ελεύθερος από οικογενειακούς περισπασμούς και ολόψυχα αφοσιωμένος στην υψηλή του αποστολή.

➤ Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία έχει θεσπίσει την καθολική αγαμία του κλήρου της και τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί είναι πάρα πολλά. Η καθολική αγαμία που θέλησαν να επιβάλουν στον ιερό κλήρο της Εκκλησίας στην πρώτη Οικουμενική Σύνοδο βρήκε αντίθετο τον επίσκοπο Παφνούτιο, ο οποίος –αν και ασκητής ο ίδιος– διαμαρτυρήθηκε έντονα εναντίον ασκητικών τάσεων, επικράτησε η άποψη του και η Εκκλησία σώθηκε από ένα πολύ ζημιογόνο θεσμό.

➤ Το θέμα του προαιρετικού γάμου των επισκόπων μπορεί να συζητηθεί από την Εκκλησία σε μία Πανορθόδοξη Σύνοδο, αν καταστεί πρόβλημα καίριο στην εκκλησιαστική ζωή.

16. Πώς κρατιέται κρυφό το θέμα της εξομολόγησης;

✓ Κάποιοι δυσκολεύονται να προσέλθουν στο Μυστήριο της Εξομολόγησης με την σκέψη ότι υπάρχει πιθανότητα ο πνευματικός να κοινοποιήσει την εξομολόγησή τους.

✓ Το Μυστήριο είναι απόρρητο. Δεν έχει δικαίωμα ούτε ο πνευματικός να ανακοινώσει τίποτε από όσα άκουσε στην εξομολόγηση, ούτε άλλος κανείς να ζητήσει ή να απαιτήσει πληροφορίες.

✓ Το απόρρητο της Εξομολόγησης αναγνωρίζεται από το Νόμο:

«Το απόρρητο του εξομολογητηρίου είναι απαραβίαστο, επομένως είναι απόλυτα απαγορευτικό για έναν εξομολόγο να παραδώσει με οποιονδήποτε τρόπο ένα μετανοήσαντα με λόγια ή οποιαδήποτε συμπεριφορά και για κανένα λόγο» (Κώδικας Ποινικής Δικονομίας άρθρο 983 § 1)

✓ Ο ιερέας δεν αποκαλύπτει τίποτε έστω και αν απειλείται η ίδια του η ζωή.

✓ Για έναν πνευματικό η παραβίαση του απορρήτου θα τον οδηγούσε σε μοιραία καταδίκη και αφορισμό, που αποδίδεται από την Επισκοπή.

✓ Πολλές φορές οι ίδιοι οι άνθρωποι, και όχι ο πνευματικός, γινόμαστε αιτία κοινοποίησης της προσωπικής μας ζωής, όταν την εμπιστευόμαστε σε ακατάλληλα πρόσωπα, τα οποία δεν έχουν καν την ιδιότητα του πνευματικού.

✓ Το Μυστήριο είναι απόρρητο και για τον εξομολογούμενο που δεν πρέπει να ανακοινώνει όσα άκουσε διότι αυτά ισχύουν μόνο για την δική του περίπτωση.

✓ Ακόμα και για κάποιον ο οποίος διώκεται από το Νόμο για σοβαρά εγκλήματα απαγορεύεται να ζητηθεί από τον πνευματικό του να αποκαλύψει αν γνωρίζει κάτι σχετικά με τις αξιόποινες πράξεις που του αποδίδονται.

17. Λένε ότι θα εμφανιστεί ο αντίχριστος με τη μορφή του Χριστού για να μας πάρει μαζί του. Είναι αλήθεια; Και πιο γενικά, ποια είναι η γνώμη σας σχετικά με την Δευτέρα Παρουσία και τον Αντίχριστο;

Ο Γέροντας Πορφύριος για τον Αντίχριστο και το 666:

Αγαπήσατε τον Χριστόν και μηδέν προτιμήσετε της αγάπης Αυτού!

Μια μέρα τον ρώτησα στο κελί του:

“Γέροντα, πολύς λόγος γίνεται τελευταία για το 666, για την έλευση του αντιχρίστου, που πλησιάζει –μερικά μάλιστα ισχυρίζονται ότι ήδη ήλθε, για το ηλεκτρονικό χάραγμα του δεξιού χεριού ή του μετώπου, για τη σύγκρουση Χριστού και αντίχριστου και τη συντριβή του τελευταίου, για τη Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου. Εσείς τι λέτε γι’ αυτά;”.

Ο Γέροντας απάντησε:

“Τι να πω; Εγώ δεν λέω ότι είδα την Παναχία, ότι θα γίνει πόλεμος και άλλα τέτοια. Ξέρω ότι θα έρθει ο αντίχριστος, ότι θα γίνει η Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου, αλλά πότε δεν ξέρω. Αύριο; μετά χίλια χρόνια; δεν ξέρω. Όμως δεν ανησυχώ γι’ αυτό. Διότι ξέρω ότι η ώρα του θανάτου είναι για τον καθένα η Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου. Και η ώρα αυτή είναι πολύ κοντά”. [Γ 290π.]

Το 666 και ο αντίχριστος

Μου είχε πει:

“Πατέρα Αθανάσιε (με πήρε από το χέρι έτσι σφικτά), εγώ είμαι τυφλός τώρα, τα μάτια μου τα σωματικά δεν λειτουργούν, γιατί έχω καρκίνο στην υπόφυση, έχω όμως τα πνευματικά μάτια και βλέπω. Πριν φύγεις, θέλω να μου πεις. Τι είπε ο Γέροντας Αιμιλιανός για το 666 και τον αντίχριστο;”.

Ήταν εκείνες τις μέρες μετά το Τσερνομπίλ. Ο κόσμος ήταν αναστατωμένος και πήγαινε κατά δεκάδες κάθε μέρα, ιδιαιτέρως στον πατέρα Πορφύριο που ήταν κοντά στην Αθήνα, και αναστατωμένοι τον ρωτούσαν:

“Τι θα γίνει; Θα έρθει ο αντίχριστος να μας σφραγίσει με το 666;”.

Και με ρώτησε:

“Για πες μου, παιδί μου, τι λέει ο Γέροντας Αιμιλιανός για το 666 και τον αντίχριστο;”.

Του λέω: “Γέροντα, μας είπε σε μια σύναξη προχθές να μην ανησυχούμε. Εμείς να ενδιαφερόμαστε να έχουμε μια ζωντανή σχέση με τον Χριστό και του αντιχρίστου να μην του δίνουμε πολλή σημασία, γιατί εκείνος θα γίνει το κέντρο της ζωής μας και όχι ο Χριστός”.

Αμέσως χτύπησε τα χεράκια του στο κρεβάτι και είπε:

“Τι λες παιδί μου, τι λες παιδί μου, δόξα σοι ο Θεός που βρήκα κι έναν πνευματικό να συμφωνεί μαζί μου. Ρε παιδί μου, αυτοί οι πνευματικοί, εδώ στον κόσμο, τι έχουν κάνει! Έχουν αναστατώσει τις ψυχές, δημιούργησαν ένα σωρό προβλήματα, οικογενειακά και ψυχολογικά με το 666. Δεν μπορεί ο κόσμος να κοιμηθεί και άρχισαν να παίρνουν ψυχοφάρμακα και υπνωτικά χαπάκια για να μπορούν να κοιμηθούν. Τι είναι αυτό το πράγμα; Δεν τα θέλει αυτά τα πράγματα ο Χριστός, παιδί μου. Και να σου πω κάτι;”.

Του λέω: “Γέροντα, τι;” Μου λέει:

“Για μας τους χριστιανούς, για μας όταν βιώνουμε το Χριστό δεν υπάρχει αντίχριστος. Δε μου λες; Εδώ που κάθομαι στο κρεβάτι μπορείς να καθίσεις εσύ;” . Του λέω: “Όχι, Γέροντα” . Μου

λέει: "Γιατί;". Του απάντησα: "Διότι, εάν καθίσω πάνω σας, θα σας πλακώσω". Μου λέει: "Πότε μπορείς να καθίσεις;". Του λέω: "Όταν φύγετε εσείς, Γέροντα, μπορώ να καθίσω εχώ".

Μου λέει: "Ακριβώς, παιδί μου, έτσι συμβαίνει και με την ψυχή μας. Όταν έχουμε μέσα μας τον Χριστό μας, μπορεί να έρθει ο αντίχριστος; Μπορεί να μπει καμιά άλλη αντίθετη ύπαρξη μέσα στην ψυχή μας; Γι' αυτό σήμερα, παιδί μου, δεν έχουμε τον Χριστό μέσα μας και γι' αυτό ανησυχούμε για τον αντίχριστο. Όταν βάλουμε τον Χριστό μέσα μας, τα πάντα γίνονται Παράδεισος. Ο Χριστός είναι το παν κι έτσι πάντοτε, παιδί μου, να λες στους ανθρώπους, και τον αντίθετο δεν τον φοβόμαστε. [...]

Γιατί, παιδί μου, τους πρώτους μάρτυρες τους είχαν βάλει στα θηρία κι έκαναν τον σταυρό τους και τα θηρία γινότουσαν αρνάκια. Τους είχαν στη θάλασσα, έκαναν το σταυρό τους και η θάλασσα γινόταν γη και περπατούσαν. Τους είχαν μέσα στη φωτιά, έκαναν το σταυρό τους και η φωτιά γινόταν δροσιά. Ευλογημένο μου παιδί, τι είμαστε σήμερα εμείς; Πιστεύουμε στον Χριστό; Το σταυρό μας; Μα γιατί κατέβηκε ο Χριστός; Δεν κατέβηκε για να δυναμώσει την ασθένειά μας; Έτσι παιδί μου, να πεις και στον Γέροντα. Και συ να πεις στους ανθρώπους να μη φοβούνται τον αντίχριστο. Είμαστε παιδιά του Χριστού, είμαστε παιδιά της Εκκλησίας".

Αυτό το πράγμα μου έκανε πάρα πολλή εντύπωση. Και μου πρόσθεσε: "Να σου πω κάτι;". Λέω: "Γέροντα, παρακαλώ". "Ο Πατριάρχης Δημήτριος πώς ήρθε στην Αθήνα;". Του λέω: "με το αεροπλάνο". "Ε, καλά, ξέρω πως ήρθε με το αεροπλάνο. Κολυμπώντας ήρθε ο άνθρωπος; Με τι ντοκουμέντα ήρθε;". Του λέω: "Με διαβατήριο, Γέροντα". -"Ελληνικό ή τουρκικό;". Του λέω: "Δεν ξέρω". -"Ε, μου κάνεις και τον σοφό. Με τουρκικό ήρθε. Και ποιο είναι το εθνόσημο της Τουρκίας, ξέρεις;". Του λέω: "Δεν ξέρω, Γέροντα". -"Ε, τότε το παράκανες, δεν ξέρεις το εθνόσημο της Τουρκίας; Είναι η ημισέληνος. Και ξέρεις πώς ονομάζεται η ημισέληνος από τους Πατέρες της Εκκλησίας μας, μετά που εμφανίστηκε ο Μωάμεθ;". Του λέω: "Όχι, Γέροντα". -"Ε, να πάρω το πετυχίο σου και να το στίσω. Τι θεολόγος είσαι εσύ;". [...]

"Η ημισέληνος είναι σημείο του αντιχρίστου. Εάν είναι σημείο του αντιχρίστου η ημισέληνος και ο Πατριάρχης μας έχει στο διαβατήριό του το σημείο του αντιχρίστου (και στις σφραγίδες τους, πόδες σφραγίδες βάζουν μέσα έξω;), πάει να πει ότι ο Πατριάρχης μας είναι αντίχριστος; Όχι, ρε παιδί μου, όχι ρε παιδί μου! Μην περιορίζουμε τόσο πολύ το Ευαγγελικό μήνυμα! Δεν είναι ο Χριστός τόσο στενόμυαλος όσο είμαστε εμείς οι άνθρωποι που θέλουμε να υπερασπιζόμαστε τα δικαιώματά. Έτσι να πεις στον Γέροντα και έτσι να λες στους ανθρώπους: ούτε τον αντίχριστο να φοβόμαστε ούτε το 666".

18. Πώς μπορεί ένας κληρικός (και γενικά Χριστιανός) να είναι τόσο πιστός σε σχέση με του καθημερινούς πειρασμούς;

➤ Είναι γεγονός ότι ο Χριστιανός αντιμετωπίζει καθημερινά πειρασμούς (είτε κληρικός, είτε μοναχός ή λαϊκός). Πειρασμοί οι οποίοι είναι από συνανθρώπους του, είτε από τον ίδιο τον διάβολο.

➤ Η αντιμετώπιση του πειρασμού με μόνες τις ανθρώπινες δυνάμεις δεν είναι αρκετή. Ο πιστός εμπιστεύεται τη ζωή του στα χέρια του Θεού και αγωνίζεται στην καθημερινότητά του να εφαρμόσει το θέλημά Του. Ο Θεός δίνει λύσεις και διεξόδους στον πιστό των ώρα του πειρασμού και όχι μόνο τότε.

➤ Τον Χριστιανό τον δοκιμάζει και τον φανερώνει ο πειρασμός με την υπομονή που θα δείξει «Όπως οι κόποι των αγώνων χαρίζουν τα στεφάνια στους αθλητές, έτσι και τους Χριστιανούς τους πλουτίζει και τους οδηγεί στην τελείωση η δοκιμασία των πειρασμών».

➤ «Αγάπησε την ταπείνωση σε όλα τα έργα σου, για να σωθείς από τις άγνωστες παγίδες του εχθρού...» (Άγιος Ισαάκ ο Σύρος).

➤ Δεν χρειάζεται απελπισία και απόγνωση όταν πέσει κάποιος στην παγίδα του εχθρού. Αυτά είναι του διαβόλου.

➤ Ο πιστός πρέπει να σηκώνει τα μάτια στο Θεό λέγοντας «ήμαρτον» (συγγνώμη, έσφαλα). Να τρέχει στον πνευματικό, να το εξομολογείται, να φεύγει, να μην το έχει μέσα του. Και αν ξαναπέσει, να το ξαναπέσει, να το ξεκαθαρίζει.

19. Γιατί ο Θεός άφησε τον Ηρώδη να σκοτώσει τα παιδιά και δεν τα προφύλαξε;

Βλ. σχετικά το βιβλίο: Άγγελος Γκούνης, Νεανικές Αναζητήσεις, Υπεύθυνες Θέσεις, εκδ. Κέντρου Νεότητας Ι. Μ. Λευκάδος & Ιθάκης, Λευκάδα 2011, σελ. 69 - 70.

➤ Στα μυστήρια του Θεού δε μπορεί να μπει ο άνθρωπος

➤ Ένα είναι γεγονός: ο Θεός στα νήπια που ο Ηρώδης σκότωσε τα έχει τοποθετήσει στον Παράδεισο με το βάπτισμα του μαρτυρίου τους και την αθωότητά τους

➤ Τα σχέδια του Θεού δεν υποτάσσονται στην ανθρώπινη λογική και η οποιαδήποτε ερμηνεία είναι ανθρώπινη και ατελής

➤ Ο Θεός δεν αδιαφορεί για κανένα από τα πλάσματά του. Η πρόνοια του Θεού και πώς ενεργεί για τον κάθε άνθρωπο είναι ανερμήνευτη, αλλά πάντοτε προς το συμφέρον του ανθρώπου.

20. Πόσα ονόματα έχει η Παναγία;

• Στην Ορθοδοξία ξεπερνούν τα 500 επίθετα που έχουν δοθεί στην Παναγία. Ενώ φαίνεται όμως να ολοκληρώνεται ο κατάλογος των επιθέτων όλο και κάποιο νέο και άγνωστο επίθετο ως τώρα προκύπτει.

• Στην ορθόδοξη παράδοση τα τιμητικά προσωνύμια που αποδίδει η εκκλησιαστική και λαογραφική παράδοση στην Υπεραγία Θεοτόκο, ονομάζονται θεοτοκονύμια: Τα επίθετα που έχουν αποδόσει στην Παναγία τόσον ο απλός πιστός λαός, όσον και η εφευρετικότητα αλλά και η γόνιμη σκέψη των καλλιτεχνών και λογίων, μπορούν να χωριστούν στις παρακάτω κατηγορίες:

- από την παράσταση της Παναγίας στην Εικόνα, π.χ. Βρεφοκρατούσα
- από τον τόπο της π.χ. Αθηνιώτισσα
- από την τεχνοτροπία του ναού ή της μονής της π.χ. Κρεμαστή
- από το όνομα του κτήτορα του ναού ή της μονής της π.χ. γλυκειά
- από τον μήνα που εορτάζεται η Παναγία π.χ. Αυγουστιανή ή δεκαπεντούσα
- από τα θαύματα της Παναγίας π.χ. Φανερωμένη
- εγκωμιαστικά από την έξαρση της αγάπης των πιστών π.χ. Χρυσοπηγή
- από αυτά που της έδωσαν οι υμνογράφοι της Εκκλησίας π.χ. Κλίμαξ

21. Πόσες θρησκείες υπάρχουν σήμερα;

Σήμερα υπάρχουν καταγεγραμμένες μόνο 4.300 θρησκείες, εκκλησίες, δόγματα ή θρησκευτικές οργανώσεις, που καλύπτουν τα σχεδόν 7 δισεκατομμύρια ανθρώπων που ζουν στον πλανήτη.

Βέβαι δεν γνωρίζουμε πόσες θρησκείες υπήρξαν από την αρχαιότητα, γιατί πολλές εξαφανίστηκαν, με την πάροδο του χρόνου.

Πληροφορικά:

Οι Χριστιανοί αποτελούν το ένα τρίτο του πληθυσμού της γης και ο Χριστιανισμός συγκεντρώνει τους περισσότερους οπαδούς (33%)

Το Ισλάμ είναι η δεύτερη θρησκεία (21%) του παγκόσμιου πληθυσμού

Ο Ινδουισμός καταλαμβάνει την Τρίτη θέση με περίπου ένα δισεκατομμύριο πιστούς και ακολουθούν ο Αγνωστικισμός, ο Βουδισμός και άλλες θρησκείες. Γενικότερα παρατηρείται μία άνοδος του Ισλάμ.

22. Πόσες φορές το χρόνο θα πρέπει να εξομολογείται κάποιος;

Χρονικές συνταγές δεν υπάρχουν. Ο καθένας έχει την ιδιαιτερότητά του, τις δικές του ανάγκες και μπορούμε με τον πνευματικό μας πατέρα να βρούμε τη χρυσή τομή. όποτε λοιπόν έχουμε ανάγκη εξομολογούμαστε. Ούτε αραιά και σπάνια αλλά ούτε και με το παραμικρό. Αν π.χ. πέσουμε και χτυπήσουμε και το τραύμα είναι μικρό δεν χρειάζεται να ενοχλήσουμε τον γιατρό. Αν το τραύμα είναι μεγάλο τότε σίγουρα θα τον επισκεφτούμε.

Αναφέρει ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος: «Κάθε πότε πλένεσαι; Κάθε πότε πλένεις τα ρούχα σου; Μήπως μένεις άπλυτος και με ακάθαρτα ρούχα, λέγοντας ότι θα καθαριστείς τα Χριστούγεννα ή το Πάσχα; Μήπως όταν πονάς ή όταν σε καίει πυρετός αφήνει έστω και ύστερα από μία ώρα, να ζητήσεις την βοήθεια του γιατρού; Ό,τι κάνεις για το σώμα σου, θα κάνεις και για την ψυχή σου. Μόλις αισθανθείς το πρώτο λέρωμα, την πρώτη πληγή, το πρώτο βάρος της αμαρτίας, θα τρέξεις αμέσως, χωρίς αναβολή».

23. Είναι υποχρεωτικά τα ράσα και τα γένια για τους ιερείς; Αν κάποιος παπάς πάρει σύνταξη μπορεί να βγάλει τα ράσα;

- Οι Άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας, σύμφωνα με την Αγία Γραφή και την ιερά παράδοση, κατόπιν προσευχής και με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος καθόρισαν την όλη χριστιανική λατρεία και την στολή όσων ιερουργούν τον Κύριο.

- Τα μακριά γένια και μαλλιά σημαίνουν την αφιέρωσή τους στον Θεό, τα μαύρα ράσα σημαίνουν το πένθος για τα Πάθη του Κυρίου, πένθος για τις δικές μας αμαρτίες αλλά και τις αμαρτίες όλου του κόσμου.

- Η Ορθόδοξη Πίστη και η χριστιανική παράδοσή του τίμησαν οι Όσιοι, οι Ομολογητές, οι μοναχοί και γενικά οι Άγιοι είναι θρησκευτική κληρονομιά που πρέπει να διασώσουμε.

- Το ράσο κάνει τον ιερέα να ξεχωρίζει, είναι τιμημένο και έχει ιστορική και εθνική σημασία.

- Η ενδυμασία των ιερέων έχει πολύ μεγάλη ιστορία και σαν εισική ενδυμασία χρονολογείται από τις αρχές του 5^{ου} αιώνα μ. Χ. Από την εποχή του Χριστού ο ιερός κλήρος φορούσε τον ποδήρη χιτώνα, που ήταν ένα ευπρεπές ένδυμα. Αργότερα προστέθηκαν η τήβεννος (μακρύς μανδύας των Ρωμαίων, ένδυμα ειδικό, δικαστών και δικηγόρων Αγγλοσαξόνων) και μετά ο μανδύας.

- Κατά μίμηση του Χριστού οι ιερείς αφήνουν τα γένια σαν σημείο αφιέρωσης. Οι ιερές εικόνες και οι τοιχογραφίες παρουσιάζουν τους Αγίους με το γένι τους μικρό ή μεγάλο και όχι ξυρισμένους.

- Για τα μαλλιά τους έκαναν μία πρωτοτυπία. Για να θυμούνται το ακάνθινο στεφάνι του Κυρίου τα κούρευαν με τέτοιο τρόπο ώστε να σχηματίζεται στην κεφαλή τους ένα στεφάνι (στεφανίτες ιερείς). Σιγά σιγά δημιουργήθηκε για ένα διάστημα για τους ιερομόναχους και με την πάροδο του χρόνου οι ιερομόναχοι άφηναν τα μαλλιά τους ως σημείο αφιέρωσης.

- Το κούρεμα δεν απαγορεύεται. Τα γένια και τα μαλλιά φέρονται κόσμια εφ' όσον έτσι θέλει ο λαός τον ιερέα του.

- Οι Χριστιανοί θέλουν την εμφάνιση των κληρικών τους ευπρεπή. Ούτε εξεζητημένη με προκλητικό καλλωπισμό, ούτε πρόχειρη με αποκρουστικότητα στην εμφάνισή τους.
- Την εμφάνιση ο ιερέας την διατηρεί και στον θάνατό του εφ' όσον κηδεύεται με τα άμφιά του. Επομένως δεν μπορεί να βγάλει τα ράσα μετά την συνταξιοδότησή του. Τα ράσα είναι υποχρεωτικά για τους παπάδες, όπως και τα γένια. Εάν συντρέχουν κάποιοι λόγοι (σε χώρες του εξωτερικού) και έχει επιβληθεί στους ιερείς η κυκλοφορία τους χωρίς ράσα, αυτό θα γίνει με την ευλογία του οικείου Μητροπολίτη ή του Πατριάρχη.

24. Τι έχετε να πείτε για τα σκάνδαλα στην Εκκλησία (π.χ. υπόθεση Βατοπαιδίου);

Η Εκκλησία είναι θεανθρώπινος οργανισμός και στον ανθρώπινο τομέα, αφού αποτελείται από ανθρώπους (κληρικούς και λαϊκούς) είναι δυνατόν να δημιουργούνται και σκάνδαλα.

Τα σκάνδαλα υπήρχαν, υπάρχουν και θα υπάρχουν και οφείλονται στις αδυναμίες, τα πάθη και την αμαρτία γενικότερα των μελών της Εκκλησίας.

Τα σκάνδαλα δεν βλάπτουν μόνον αλλά και ωφελούν, διότι εξ αιτίας αυτών και της κακίας ορισμένων ευεργετούνται κάποιοι άλλοι, όπως λέει ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος (π.χ. άδικες συκοφαντίες).

Τα σκάνδαλα είναι παραδείγματα προς αποφυγή και όχι προς μίμηση και ο Χριστιανός δεν μένει σε αυτά. Τα καταδικάζει αλλά προχωράει μπροστά έχοντας λαμπρά παραδείγματα τα οποία προσπαθεί να μιμηθεί.

Η Εκκλησία καταδικάζει και απορρίπτει τα σκάνδαλα και όχι τους σκανδαλοποιούς, τα πρόσωπα, στα οποία αποβλέπει την διόρθωση και την βελτίωσή τους.

Όσον αφορά την υπόθεση Βατοπαιδίου, μη σπεύδουμε να βγάλουμε «δικαστικές αποφάσεις», γιατί το μεγαλύτερο μέρος των κατηγοριών έχει καταρρεύσει και η δικαιοσύνη έχει δικαιώσει το μοναστήρι.

25. Γιατί δε γνωρίζουμε το φύλο των Αγγέλων;

- Δεν έχουν φύλο γιατί η φύση τους είναι πνευματική
- Ο τρόπος με τον οποίο δημιουργήθηκαν από τον Θεό δε μας είναι γνωστός, αλλά δημιουργήθηκαν σίγουρα πριν από την δημιουργία του υλικού κόσμου.
- Είναι κατά Χάριν αθάνατα και όχι από την φύση τους
- Λέγονται ασώματοι και άυλοι, σε σχέση με εμάς, γιατί σε σχέση με τον Θεό συγκρινόμενοι έχουν σώμα, εφόσον είναι δημιουργήματα του Θεού.
- Είναι λοιπόν υπάρξεις πνευματικές, χωρίς να έχουν φύλο.

Η διατύπωση του «Θεού» στις γλώσσες των ανθρώπων, είναι καθαρά συμβατική γλωσσική ανθρώπινη δραστηριότητα και δεν έχει καμία σχέση με τις ιδιότητες του Θεού. Στις αρχαίες ανδροκρατούμενες κοινωνίες, φυσικό ήταν, οι περισσότερες διατυπώσεις του γραπτού και προφορικού λόγου να έχουν άρρενα εκφορά και γραμματικό γένος. Ίσως το ορθότερο θα ήταν η εκφορά ως ουδετέρου γένους, δηλαδή ως το «Θείον», αποφεύγοντας το άρρεν «Θεός» ή το γελούτο ίσως στη διατύπωση φεμινιστικό «Θεά», εφόσον κιόλας, «πνεύμα (εστίν) ο Θεός». Στην χριστιανική μας όμως εποχή, πρέπει να λάβουμε υπόψιν μας ότι ο Θεός δεν είναι πλέον μόνον πνεύμα, με την έννοια, ότι σαρκώθηκε και φανερώθηκε σ' εμάς ως άνθρωπος, έχοντας κατ' άνθρωπον και συγκεκριμένο φύλο. Ιησούς Χριστός γεννήθηκε ως άρρεν). Βέβαια ο Ιησούς Χριστός προσέλαβε ολόκληρη την ανθρώπινη φύση (άρρεν και θήλυ), αυτήν δηλ. του Αδάμ, πριν τους χωρίσει ο Θεός σε άνδρα και γυναίκα στον παράδεισο. Φαινομενικά, όμως, ο ιστορικός Χριστός

ήταν άνδρας. Και εμείς που νιώθουμε το θείον πλέον, όχι γενικά και αόριστα, όπως οι ανατολικές θρησκείες, αλλά ως Θεό προσωπικό, φανερωθέντα εν ημιν και ως οικείο πρόσωπο, το γένος της γλώσσας και η ανθρώπινη σχετικότητα μας οδηγούν στην γλωσσική διατύπωση της άρρενος εκφοράς της ιδιότητας του Θείου.

26. Πού οφείλεται στο Σχίσμα ανάμεσα στην Ορθόδοξη και τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία;

• Αίτια Σχίσματος

- ✓ Θεολογικά: Η προσθήκη του *filioque*. Το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται και από τον Υιό
- ✓ Το Παπικό Πρωτείο. Ως απαίτηση καθολικής υποταγής της Εκκλησίας στην εξουσία του Πάπα
- ✓ Πολιτικά. Το παπικό κράτος ιδρύθηκε και πλέον εξελίχθηκε σε κοσμικό.
- ✓ Η παπική υπεροψία λόγω του πρωτείου ήταν η αιτία όλων των παπικών πιέσεων προς τους ανατολικούς

• Διαφορές Παπισμού και Ορθοδοξίας

Οι διαφορές ανάμεσα στην Ορθοδοξία και τον Παπισμό είναι πολλές και μεγάλες, παλαιές και νεώτερες, και αφορούν τόσο σε δογματικά ζητήματα όσο και σε θέματα εκκλησιαστικής λατρείας, τέχνης και αντιλήψεως.

→ *Filioque* (και εκ του Υιού). Η αντίληψη των παπικών που είναι δόγμα ότι το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται όχι μόνο από τον Θεό-Πατέρα αλλά και από τον Υιό.

→ Η διδασκαλία των δυτικών ότι οι ενέργειες του Θεού είναι κτιστές, όπως κτιστή είναι και η Χάρη του Θεού.

→ Το πρωτείο του Πάπα. Ο Πάπας είναι τοποτηρητής του Χριστού και μοναδικός αντιπρόσωπός του πάνω στην γη. Είναι ο αρχηγός και η ορατή κεφαλή της Εκκλησίας.

→ Το αλάθητο του Πάπα, και όχι της Εκκλησίας όλης, όπως εκφράζεται με την Οικουμενική Σύνοδο, που ορίζει η Ορθόδοξη Εκκλησία ότι ο φύλαξ της Εκκλησίας είναι το σώμα της, δηλαδή ο λαός.

→ Η κατάργηση των Ιερών Κανόνων των Οικουμενικών Συνόδων.

→ Το παπικό κράτος. Η ίδρυση του παπικού κράτους του Βατικανού και η κοσμική εξουσία του Πάπα ως κοσμικού βασιλιά

→ Το καθαρτήριο πυρ - Οι αξιομισθίες των Αγίων

→ Η Μαρριολογία ή Μαρριολατρεία. Άσπιλος σύλληψη της Θεοτόκου, σωματική μετάσταση της Παναγίας, λατρεία της Θεοτόκου.

→ Μυστήρια. Η τέλεση στο όνομα του ιερέα: π.χ. Εγώ σε βαπτίζω κλπ).

→ Βάπτισμα δια ραντισμού και όχι δια καταδύσεως και αναδύσεως.

→ Χρίσμα. Το δίνουν κατά το 7^ο και κατ' άλλους το 14^ο έτος της ηλικίας και όχι αμέσως μετά το Βάπτισμα.

→ Μετάνοια. Δεν υπάρχει ποιμαντική σχέση αλλά νομική και απρόσωπη, κατά την οποία προέχει η νομική δικαίωση του αμαρτωλού και όχι η συγχώρηση.

→ Θεία Κοινωνία. Χρήση άζυμου άρτου-όστια. Ο καθαγιασμός γίνεται όχι με την επίκληση του Αγίου Πνεύματος αλλά με τα λόγια «Λάβετε φάγετε...» κοινωνούν μόνο οι ιερείς από το Αίμα του Κυρίου, ενώ τα νήπια απέχουν μέχρι το 10^ο ή το 12^ο έτος από το Μυστήριο.

→ Γάμος. Δεν χορηγούν διαζύγιο σε καμία περίπτωση. Η διάζευξη συνεπάγεται την απαγόρευση της Θείας Κοινωνίας για το υπόλοιπο της ζωής των πιστών.

→ Ιεροσύνη. Γενική και υποχρεωτική αγαμία του κλήρου.

→ Ευχέλαιο. Γίνεται μόνο μία φορά και μόνο στους ετοιμοθάνατους, σαν τελευταίο εφόδιο.

→ Το σημείο του Σταυρού. Με τα τέσσερα δάκτυλα. Το 4^ο δάκτυλο αντιπροσωπεύει την Παναγία.

- Θεία Λειτουργία. Πολλές Θείες Λειτουργίες (την ίδια μέρα) και μάλιστα πάνω στην ίδια Αγία Τράπεζα.
- Ναός. Στραμμένος προς την δύση.
- Εκκλησιαστική τέχνη. Ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας, χρήση αγαλμάτων και μουσικών οργάνων.
- Νηστεία. Χαλαρές αντιλήψεις για τον θεσμό της νηστείας και δεν αποτελεί πνευματικό όπλο και μέσο.

ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΖΩΗ

Από την εργασία: π. Ιωαννικίου Ζαμπέλη - Άγγελου Γκούνη

«Κατασκηνωτικό Λατρευτικό Εγχειρίδιο»

(Δημοσιεύθηκε ως παράρτημα στο βιβλίο: π. Ιωαννικίου Ζαμπέλη, «Κατηχητικός Λόγος και Εκκλησιαστικό Βίωμα», εκδ. Κέντρου Νεότητας Ι. Μ. Λευκάδος και Ιθάκης, Λευκάδα 2009)

ΑΓΙΑΣΜΟΣ

- Τι είναι ο Αγιασμός; - Αγιασμός δικός μας και του κάθε αντικειμένου
- Οι Άγιοι Πατέρες καθιέρωσαν στην αρχή κάθε εργασίας, κάθε έργου ιδιωτικού ή κοινωφελούς, του μήνα, της χρονιάς κλπ. να γίνεται αγιασμός.
- Μεγάλος και μικρός Αγιασμός (Να δείξουμε και το Ευχολόγιο)
- Αναφορά στο αγιασμένο νερό
- Τα υλικά αντικείμενα που χρησιμοποιούνται στον αγιασμό
- Να ενημερωθούν οι κατασκηνωτές για τα γενικά περί αγιασμού
- Να τονιστεί ότι τον χρόνο της ζωής μας πρέπει να τον αγιάζουμε με τη συμμετοχή μας στη Θεία Λατρεία και την έμπρακτη έκφραση της αγάπης μας προς τον συνάνθρωπο
- Ο Αγιασμός του παρόντος και του παρελθόντος. Πώς διαθέτουμε ή διαθέσαμε τον χρόνο μας; (Ας αναφέρουν τα παιδιά τις σκέψεις τους)

ΑΓΡΥΠΝΙΑ

- Τι είναι η αγρυπνία ή ολονυκτία
- Μοναχική αγρυπνία, Μικρή αγρυπνία (σύντμηση των μοναχικών)
- Παράδειγμα, ο Κύριος: «ην διανυκτερεύων εν τη προσευχή του Θεού» (Λουκ. στ' 2)
- Πότε τελείται η αγρυπνία και πόσο διαρκεί
- Τι περιλαμβάνει (Απόδειπνο, Χαιρετισμοί, Εσπερινός, Όρθρος, Θ. Λειτουργία ή μέρος αυτών, «ως δόξει τω προεστώτι»)
- Οι ωφέλειες της αγρυπνίας

ΑΠΟΔΕΙΠΝΟ

- Τι είναι το Απόδειπνο
- Μικρό και Μεγάλο Απόδειπνο
- Γιατί τελείται το Απόδειπνο; - Ανάγκη του ανθρώπου να ζητήσει από τον Θεό σκέπη και προστασία κατά τη διάρκεια του νυκτερινού ύπνου και την προστασία των Αγίων Αγγέλων, όλων των Αγίων και της Παναγίας.

ΕΟΡΤΕΣ

- Τι είναι οι γιορτές; - Ιδιαίτερες μέρες ορισμένες από την Εκκλησία για προσευχή και τιμή του Κυρίου, της Παναγίας, των Αγίων.

- Κατηγορίες εορτών: Δεσποτικές, Θεομητορικές και εορτές Αγίων – Κινητές και ακίνητες – Ημερήσιος, εβδομαδιαίος και ετήσιος εορταστικός κύκλος
- Το εκκλησιαστικό έτος – η αρχή της Ινδίκτου (1^η Σεπτεμβρίου)
- «Τιμώ τον μάρτυρα σημαίνει μιμούμαι τον μάρτυρα» (Ι. Χρυσόστομος) – Πώς εννοούμε αυτά τα λόγια; Γιατί για τον Χριστιανό η κάθε μέρα είναι καιρός χαράς και γιορτής;
- Αναφορά στα πανηγύρια

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

- Τι είναι ο Εσπερινός;
- Γιατί γίνεται το βράδυ; -Εσπερινός = βραδινός και το αστέρι που φαίνεται πρώτο το βράδυ
- Η δημιουργία του κόσμου – Προοιμιακός ψαλμός (103^{ος})
- Μικρός και Μεγάλος Εσπερινός
- Διευκρινίζουμε: κλειστή Πύλη, μαύρη ενδυμασία του ιερέα και επιτραχήλιο, χαμηλός φωτισμός
- Κύριε εκέκραξα (ύμνος της επιστροφής) – στοιχεία και χαρακτηριστικά: η συναίσθηση της μοναξιάς, ο πόθος της επικοινωνίας με τον Θεό
 - Φως ιλαρόν – χαρούμενος και φωτεινός ύμνος, το φως του Χριστού λάμπει στο σκοτάδι του κόσμου, μπροστά στην ανοιχτή Ωραία Πύλη (να γίνει ιδιαίτερη αναφορά σε αυτόν τον ύμνο, που ψάλλει όλη η Κατασκήνωση στη βραδινή προσευχή)
 - Επιλύχνιος Ευχαριστία – Κάθε βράδυ, την ώρα που άναβαν τα λυχνάρια, δηλ. το εσπερινό φως

ΘΕΙΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ

- Τι είναι η Θεία Ευχαριστία;
- Ποιες άλλες ονομασίες υπάρχουν (Μετάληψη, Μεταλαβή, Κοινωνία)
- Να τονιστεί ότι το μυστήριο της Θ. Ευχαριστίας είναι το κέντρο της Χριστιανικής Λατρείας
- Πότε συστήθηκε
- Τι είναι η Θεία Λειτουργία (<λείτος=λαός + έργο, δημόσια υπηρεσία)
- Ποιες λειτουργίες υπάρχουν;
- Να πούμε στα παιδιά ότι το ψωμί και το κρασί μεταβάλλονται στο Σώμα και το Αίμα του Κυρίου και ότι κοινωνούμε τον Χριστό (όχι... γλυκό ή κρασάκι ή «για να βγάλουμε χρυσό δοντάκι»)
- Έχουμε πραγματική παρουσία και αναιμακτη θυσία την ώρα της Θ. Ευχαριστίας.
- Να εξηγήσουμε στα παιδιά ότι Θεία Κοινωνία = Πάσχα
- Η Θ. Κοινωνία μας ενώνει με τον Θεό και μεταξύ μας
- Να μιλήσουμε για τις ωφέλειες από την Θεία Κοινωνία
- Αναφορά στην σχέση του μάννα της Π. Διαθήκης και της Θ. Ευχαριστίας (εικόνα γνωστή στα περισσότερα παιδιά)
 - Η τακτική Θ. Κοινωνία των πιστών της πρώτης Εκκλησίας ήταν θέμα ζωής και διαρκούς ένωσης με τον Χριστό.
 - Να αναφερθούμε στην ανάγκη τακτικής Θείας Κοινωνίας σε συνεννόηση και με την ευλογία του πνευματικού
 - Γονατίζουμε στη Θ. Ευχαριστία;
 - Σε πιθανή ερώτηση για την κοινωνία των ετοιμοθάντων, να συζητήσουμε σχετικά.
 - Να ξεδιαλύνουμε ενδοιασμούς, όπως: «φοβάμαι να κοινωνήσω μην κολλήσω κάποια αρρώστεια ή μικρόβια από τον άλλο».
 - Η Θεία Κοινωνία στο σπίτι των αρρώστων – Συνάντηση με ιερέα που πηγαίνει να κοινωνήσει κάποιον άρρωστο.
 - Ποιο είναι το δώρο και τι είναι το αντίδωρο.
 - Η Θεία Κοινωνία των κληρικών και των λαϊκών
 - «Εις κατάκριμα» η Θ. Κοινωνία που γίνεται αναξίως
 - Η «Λειτουργία» μετά την Θ. Λειτουργία

ΚΥΡΙΑΚΗ: ΗΜΕΡΑ ΚΥΡΙΟΥ – ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΜΟΣ

- Γιατί ξεχωριστή μέρα η Κυριακή;
- Η σημασία της Κυριακής
- Η Κυριακή στην Ιστορία της Εκκλησίας (αναφορά στους Πατέρες – Μ. Κωνσταντίνος)
- Η χαρά της Κυριακής
- Δικαιολογίες για την απουσία μας από την Κυριακάτικη Λειτουργία – Συζήτηση
- Αναφορά στην «Κυριακή Προσευχή»
- Οι ωφέλειες από τον Εκκλησιασμό
- Η αργία της Κυριακής και η ανάπαυση του ανθρώπου
- Τα σκάνδαλα των μελών της Εκκλησίας και η αγιότητά Της
- Κληρικοί και λαϊκοί: θέσεις και ευθύνες.
- Η μείωση του Εκκλησιασματος
- «Πιστεύω στον Χριστό, αλλά όχι στους παπάδες». Να σχολιαστεί.

ΜΕΤΑΝΟΙΑ ΚΑΙ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ

- Ας μιλήσουμε γενικά για τα μυστήρια της Εκκλησίας: Τι είναι, πόσα και ποια είναι, πώς συστάθηκαν.
 - Τι είναι η αμαρτία;
 - Τι είναι η μετάνοια και η εξομολόγηση (να τονιστεί η ενότητα του μυστηρίου και ότι προηγείται η μετάνοια της εξομολόγησης)
 - Πώς εκφράζεται η μετάνοια ενός ανθρώπου;
 - Τι είναι η εξομολόγηση; (θα μπορούσαμε να διηγηθούμε και να τονίσουμε τα στάδια μετάνοια και εξομολόγηση στην παραβολή του Ασώτου)
 - Να σταθούμε στο πρόσωπο του πνευματικού – Συζήτηση
 - Χρόνος και τρόπος εξομολόγησης
 - Συζήτηση στις ενστάσεις: «Ντρέπομαι να τα πω» - «Τα λέω στην εικόνα ή σε φίλο μου» - «Ο παπάς θα τα πει και σε άλλους» - «Αφού θα ξανακάνω τα ίδια, δεν είναι σαν να κοροϊδεύω;» - «Πόσες φορές θα αμαρτάνω και θα μετανοιώνω και θα συγχωρούμαι;» - «Εγώ είμαι παιδί, δεν έχω αμαρτίες».
 - Τα αποτελέσματα και οι καρποί της μετάνοιας και εξομολόγησης.
 - Εξομολόγηση και επιτήμια
 - Μην αναβάλλουμε!
 - Με τα μυστήρια αγιαζόμαστε και η συμμετοχή μας σημαίνει συσσωμάτωση με τον Χριστό.
 - Χρειάζεται και η δική μας συνεργασία με την Θεία Χάρη.
 - Να σημειώνουμε τις αμαρτίες μας σε χαρτί;
 - Συμφιλίωση και συγχώρεση με όλους.
 - Είναι απαραίτητη η εξομολόγηση πριν τη Θ. Κοινωνία;
 - Συγχωρούνται τελικά οι αμαρτίες μας;
 - Και οι Ιερείς εξομολογούνται.
 - Το Ευχέλαιο συγχωρεί αμαρτίες;
 - «Θα πάω στον Ιερέα να μου διαβάσει την ευχή»
 - Ρωτάει ο ιερέας – πνευματικός;
 - «Δεν έμεινα αναπαυμένος από τον ιερέα, στον οποίο εξομολογήθηκα».
 - Συζήτηση: Τι θα ζητούσες από τον ιερέα – πνευματικό, όταν αποφάσιζες να εξομολογηθείς (όχι λεπτομέρειες, αλλά εστίαση στον ρόλο του πνευματικού πατέρα και όχι ανακριτή – εξεταστή)
 - Εάν ξεχάσω κάτι στην εξομολόγηση;
 - Να μην κρύψω κάποιες αμαρτίες.
 - Εξομολόγηση και ψυχιατρική
 - Να τονιστεί το πρόσωπο του φιλεύσπλαχνου Πατέρα.

- Να τονισθεί η εικόνα της Μητέρας Εκκλησίας και όχι της μητριάς, του Πατέρα της αγάπης και της φιλευσπλαγγχνίας και όχι του φοβήτρου, της Εκκλησίας ως νοσοκομείου και θεραπευτηρίου.
- Όλες οι αμαρτίες συγχωρούνται, πλην της βλασφημίας του Αγίου Πνεύματος. Να πούμε στα παιδιά ότι, σε οποιαδήποτε κατάσταση αμαρτίας και απογοήτευσης κι αν βρεθούν, η Εκκλησία δίνει το χέρι να σηκωθούν και τ' αγκαλιάζει.
- Αναφορά στον «Ψαλμό της μετανοίας» (50ό ψαλμό).

Ο ΝΑΟΣ

- Τόπος ο ναός. Τι είναι ο ναός;
- Ο Θεός δεν κατοικεί σε χειροποίητους ναούς. Λοιπόν;
- Η εξέλιξη του χριστιανικού ναού (Υπερώο, κατ' οίκον εκκλησίες, κατακόμβες – οι αρχιτεκτονικοί ρυθμοί)
- Οίκος προσευχής
- Η μεγαλοπρέπεια και η απλότητα στο ναό
- Διαφορές ναού και Εκκλησίας
- Εγκαίνια ναού
- Υμνολογία στο ναό.
- Η τιμή προς τα ιερά λείψανα.

ΝΗΣΤΕΙΑ – ΑΣΚΗΣΗ

- Τι είναι η νηστεία;
- Θεσμοθετήθηκε από τον Θεό στον Παράδεισο.
- Νηστεία από τις τροφές και από τα πάθη
- Οι διατεταγμένες από την Εκκλησία νηστείες
- Γιατί νηστεύουμε την Τετάρτη και την Παρασκευή
- Συνδυασμός της νηστείας με προσευχή και ελεημοσύνη
- Η νηστεία του Μεγάλου Σαββάτου
- Νηστεία πριν από τη Θ. Κοινωνία
- Νηστεία και ασθένεια
- Γιατί ελιές και όχι λάδι, θαλασσινά και όχι ψάρια;
- Η ποσότητα στη νηστεία.
- Ο πνευματικός καθορίζει τον χρόνο και τον τρόπο.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ – ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

- Ο Ορθόδοξος λαός και η Παναγία
- Μικρός και Μέγας Παρακλητικός Κανόνας
- Θέμα: οι δυσκολίες και οι θλίψεις της ζωής, πειρασμοί, πάθη, πόνος και αρρώστεια, κίνδυνοι, αμαρτίες, θλίψεις και στενοχώριες αναφέρονται με πίστη και ελπίδα στην Παναγία - Παναγία, η καταφυγή των Χριστιανών
- Η Παναγία: η κλίμακα (σκάλα), η Θεοτόκος, η Μητέρα
- Οι γιορτές προς τιμήν της Παναγίας
- Αναφορά στην Κοίμηση της Παναγίας (στην περίοδο του 15αυγούστου)
- Εικόνες και θαύματα της Παναγίας
- Η ακολουθία του Ακαθίστου Ύμνου και η ιστορία της
- Χρονική περίοδος των Χαιρετισμών
- Θέμα του Ακαθίστου Ύμνου: το μυστήριο της Σάρκωσης του Χριστού

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

- Τι είναι προσευχή;
- Γιατί είναι απαραίτητη αυτή η επικοινωνία;
- Ο Χριστός προσευχόμενος. Σε ποιες στιγμές της ζωής Του προσευχόταν;
- Πώς να προσευχόμαστε; («Πάτερ ημών») – Ερμηνευτική προσέγγιση της Κυριακής προσευχής
- Προσευχή για τους ζωντανούς και τους κεκοιμημένους
- Τα είδη της προσευχής (Δοξολογία, Ευχαριστία, Αίτηση, Δέηση). Τι περιέχουν;
- Προϋποθέσεις για να εισακουσθεί η προσευχή μας.
- Ο χώρος και ο τόπος της Προσευχής (στο σπίτι, στην Κατασκήνωση).
- Κάθε πότε πρέπει να προσευχόμαστε;
- Ο Θεός ακούει πάντοτε τις προσευχές μας, αλλά πολλές φορές δεν απαντάει. Γιατί;
- Αναφορά στον ημερήσιο, εβδομαδιαίο και ετήσιο λειτουργικό κύκλο.
- Όταν προσευχόμαστε, η καρδιά μας να αισθάνεται όσα λέμε.
- Προσευχή και πολυλογία.
- Το ευχολόγιο της Εκκλησίας μας είναι γεμάτο από ευχές και ακολουθίες για κάθε πτυχή της ζωής μας. Τι σημαίνει αυτό; (Να δείξουμε το Ευχολόγιο και να αναφερθούμε στο περιεχόμενό του).
- Τα αποτελέσματα της προσευχής.
- Το σημείο του Σταυρού (Πώς γίνεται – η σημασία του).
- Το κομποσχοίνι (Να το δείξουμε και να αναφερθούμε σ' αυτό).
- Ο δεκάλογος της θεάρεστης προσευχής (βλ. σχετικό φυλλάδιο).
- Η σχέση της προσευχής με το θυμίαμα.
- Δεν υπάρχει «συνταγολόγιο» προσευχής.
- Τα παιδιά όλου του κόσμου προσεύχονται.

Απλές ιδέες για τη λειτουργική αγωγή των νέων μας

1. Τελούμε την ακολουθία του Αγιασμού στην αρχή της χρονιάς ή όταν η συνάντησή μας τύχει πτώτη του μηνός.
2. Τελούμε το μυστήριο του Ευχελαίου.
3. Συμμετέχουμε στο μυστήριο της Θ. Ευχαριστίας.
4. Τελούμε χάριν των παιδιών μικρή Αग्रυπνία, εποπτική Θεία Λειτουργία ή –τη Μεγάλη Σαρακοστή – Θ. Λειτουργία των Προηγιασμένων Δώρων.
5. Μαθαίνουμε να λέμε όλοι μαζί, όρθιοι, μπροστά στο εικονοστάσι της συντροφιάς μας ή μπροστά στο τέμπλο του Ναού μας την προσευχή πριν και μετά τη συνάντησή!
6. Μαθαίνουμε να κάνουμε σωστά το σημείο του Σταυρού! (Το υπενθυμίζουμε συχνά!)
7. Φτιάχνουμε το εικονοστάσι της συντροφιάς μας με τις εικόνες των παιδιών σε έναν τοίχο της αίθουσάς μας.
8. Μαθαίνουμε και ψέλνουμε όλοι μαζί το «Πλούσιοι επώχευσαν...» πριν πάρουμε το κέρασμά μας!
9. Θυμόμαστε την ιστορία (Μτθ. 14,13-23) του πολλαπλασιασμού των πέντε άρτων!
10. Φτιάχνουμε κόλυβα για κάποιον Άγιο που γιορτάζει!
11. Γράφουμε σε χαρτάκια τα ονόματα των αγαπημένων μας προσώπων, ζωντανών ή κεκοιμημένων, και τα δίνουμε στον Ιερέα να τα μνημονεύσει στο Σαρανταλείτουργο ή «Σαραντάρι».
12. Ανάβουμε το θυμιατό!

13. Γράφουμε όλοι μαζί μια προσευχή! Όταν θα κάνουμε την προσευχή μας, στη συνέχεια, για το τέλος της συνάντησης, τη λέμε και αυτήν!
14. Παρακαλούμε τον Ιερέα να φορέσει μπροστά στα παιδιά τα άμφιά του!
15. Δείχνουμε στα παιδιά το κομποσχοίνι και τους εξηγούμε ότι σε κάθε κόμπο λέμε μια μικρή προσευχή! Αν μπορούμε, χαρίζουμε από ένα μικρό κομποσχοίνι στα παιδιά!
16. Προσκυνάμε και παρατηρούμε καλά την εικόνα της Γέννησης του Χριστού ή άλλης Δεσποτικής εορτής! Αναγνωρίζουμε τα πρόσωπα που εικονίζονται σ' αυτήν! Μπροστά της κάνουμε την προσευχή μας για τη λήξη της συνάντησης!
17. Βλέπουμε ένα βίντεο από χειροτονία!
18. Ανάβουμε το καντήλι!
19. Παρακαλούμε τον Ιερέα να μας δείξει το αρωματοδοχείο του Επιταφίου και να μας μάθει το «*Έρραναν τον τάφον...*» Ρίχνουν λίγο άρωμα με τη σειρά όλα τα παιδιά!
20. Καθαρίζουμε με άρωμα τις εικόνες του ναού.
21. Παρακαλούμε τον Ιερέα να μας δείξει το «μάκτρο» (το κόκκινο μαντήλι για τη Θεία Κοινωνία) και μαθαίνουμε να το χρησιμοποιούμε σωστά.
22. Μαθαίνουμε να ψέλνουμε το μεγαλυνάριο ή το Απολυτίκιο (αν είναι εύκολο) του Αγίου της Ενορίας μας!
23. Εξηγούμε στα παιδιά τι είναι η «Παράκληση» προς την Παναγία μας και ψέλνουμε ή ακούμε όλοι μαζί 2-3 ύμνους από την Παράκληση! Εξηγούμε ότι στην κυριολεξία «παράκληση» σημαίνει «παρηγοριά».
24. Εξηγούμε στα παιδιά τι είναι το αγίασμα (ευλογημένο νερό που βγαίνει από κάποια πηγή σε κάποιο ιερό προσκύνημα). Πίνουμε λίγο αγίασμα! (Σε αντίθεση με τον Αγιασμό, ο οποίος ευλογείται με αγιαστική πράξη της Εκκλησίας μας, το αγίασμα μπορούμε να το πιούμε και φαγωμένοι!) Λέμε δυο λόγια στα παιδιά για το «αγίασμα των Αγίων Πατέρων» που βγαίνει από τον τάφο ενός Αγίου που ασκήτεψε σε μια σπηλιά, στην Ιερά Μονή των Αγίων Πατέρων στον Αλέξανδρο.
25. Ανοίγουμε όλοι μαζί την Καινή Διαθήκη και βλέπουμε ότι αποτελείται από πολλά (27) βιβλία: τα 4 Ευαγγέλια, τις Πράξεις των Αποστόλων, τις Επιστολές, την Αποκάλυψη του Ιωάννη!
26. Δείχνουμε στα παιδιά το «Τριώδιο», το λειτουργικό βιβλίο της Εκκλησίας μας και το ανοίγουμε μπροστά τους! Εξηγούμε ότι από την κίνηση αυτή βγαίνει η φράση «*άνοιξε το Τριώδιο*», που σημαίνει ότι μέχρι το Πάσχα οι ψάλτες θα ψέλνουν στην εκκλησία από αυτό το βιβλίο.
27. Παρακαλούμε τον ιερέα να προσκυνήσουμε τεμάχιο ιερού λειψάνου κάποιου Αγίου! Αν δεν υπάρχει στο ναό μας, είναι μια καλή ευκαιρία να πάμε να προσκυνήσουμε σε κάποια κοντινή Ενορία!
28. Προσκαλούμε τα παιδιά και τους γονείς να έρθουν την Κυριακή της Ορθοδοξίας στην εκκλησία με μια μικρή εικόνα ο καθένας, για να συμμετάσχουν όλοι στη λιτανεία των εικόνων. Τους προσκαλούμε και στην εκδήλωση – αφιέρωμα (αν γίνει) στην Εξωτερική Ιεραποστολή. Κάνουμε την προσευχή για το τέλος της συνάντησης με μια εικονίτσα στο χέρι!
29. Εξηγούμε στα παιδιά ότι όλη τη Μεγάλη Σαρακοστή κάθε Παρασκευή ψάλλεται στους ναούς μας η ακολουθία των Χαιρετισμών της Παναγίας. Με δυο λόγια τους λέμε ότι η Παναγία μας έσωσε με θαυμαστό τρόπο την Κωνσταντινούπολη, την ευλογημένη Πόλη της, από την πολιορκία κάποιων φοβερών εχθρών, των Αβάρων, οι οποίοι την είχαν πολιορκήσει. Για να ευχαριστήσουν την Παναγία μας, για μια ολόκληρη νύχτα οι Κωνσταντινουπολίτες έψαλλαν

ὄρθιοι (χωρίς να κάθονται) αυτό τον ὕμνο προς την Παναγία μας που ονομάστηκε «Ακάθιστος». Παρακαλούμε τον Ιερέα να ψάλλουμε μπροστά στην εικόνα της Παναγίας μας μια σύντομη ακολουθία των Χαιρετισμών με τη συμμετοχή των παιδιών (*Ευλογητός ο Θεός... Τρισάγιο. Παναγία Τριάς. Πάτερ ημών. 2-3 ὕμνους από τον κανόνα του Ακαθίστου. Τη υπερμάχω. 2 οίκους. Τη υπερμάχω. Μικρή δέηση με ονομαστική αναφορά των παιδιών. Απόλυση. Δί' ευχών*). Προηγουμένως έχουμε ανάψει τα καντήλια, το θυμιατό και τα κεριά της εικόνας, έχουμε προσφέρει λουλούδια στην εικόνα της Παναγίας μας και κρατούν κεριά όλα τα παιδιά.

30. Ψέλνουμε ὅλοι μαζί το «Ἄξιον εστί», το «Αγνή Παρθένε», το «Εξομολογείσθε» και ἄλλους εύκολους και ωραίους ὕμνους.

31. Προσκυνάμε τον Τίμιο Σταυρό που βρίσκεται στη μέση του Ναού για τη Σταυροπροσκύνηση!

32. Στην προσευχή μας για τη λήξη της συνάντησης λέμε σε νεοελληνική απόδοση την ευχή του Αγίου Εφραίμ του Σύρου μαζί με τα παιδιά και δείχνουμε πώς να κάνουμε τις μικρές (ὄχι στρωτές!) μετάνοιες!

33. Μπαίνουμε στην εκκλησία και, αφού προσκυνήσουμε, προσπαθούμε να ανακαλύψουμε τις εικόνες ή τα σύμβολα των τεσσάρων Ευαγγελιστών μέσα στο ναό.

34. Παρακαλούμε τον Ιερέα να δείξει στα παιδιά το Ιερό Ευαγγέλιο και πώς το κρατάει, αλλά και να το ανοίξει μπροστά τους, να δουν πώς είναι χωρισμένες οι περικοπές και τις εικόνες των Αγίων Ευαγγελιστών.

35. (Ζυμώνουμε και) Πηγαίνουμε πρόσφορο στην εκκλησία μαζί με κρασί και τα ονόματά μας για να μνημονευθούν στη Θεία Λειτουργία!

36. Κάνουμε την αναστάσιμη προσευχή μπροστά στην εικόνα της Ανάστασης! Αναγνωρίζουμε τα πρόσωπα στην εικόνα!

37. Φέρνουμε τις λαμπάδες μας και τις ανάβουμε στη διάρκεια της προσευχής μας!

38. Ακούμε ή (και) ψέλνουμε ὅλοι μαζί το «Δεύτε λάβετε φως!»

39. Μαζί με τον ιερέα κάνουμε στον ενοριακό μας ναό μια μικρή δέηση υπέρ υγείας των παιδιών (ονομαστικά) και των οικογενειών τους!

40. Πηγαίνουμε για προσκύνημα σε κάποιο (παλιό) μοναστήρι ή εξωκλήσι.

41. Βοηθάμε στον ευπρεπισμό του ενοριακού μας ναού εν ὄψει πανηγύρεων και μεγάλων εορτών.

...και ὅ,τι κρίνουμε ότι θα βοηθήσει τα παιδιά μας να μνηθούν στη λειτουργική ζωή της Αγίας μας Εκκλησίας συνειδητά, ευχάριστα, αβίαστα!

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Πρόλογος Σεβασμιωτάτου	σ. 3
Οδηγίες για τους συντονιστές ομάδων συζήτησης	σ. 5
Δυο λόγια από τον επιμελητή	σ. 7
Μήνυμα Σεβασμιωτάτου επί τη ενάρξει του νέου κατηχητικού έτους 2015 -2016	σ. 9
Θεματολόγιο Νεανικών Συντροφιών Γυμνασίου – Λυκείου 2015 - 2016	σ. 11
Μια προσευχή για αθλητές	σ. 12
Η ομορφιά της αντίστασης	σ. 13
Προσευχή	σ. 24
Εκκλησία και Εκκλησιασμός – Α´	σ. 30
Εκκλησία και Εκκλησιασμός – Β´	σ. 39
Δημιουργία – Άγγελοι – Διάβολος	σ. 51
Μετά θάνατον ζωή	σ. 58
Η Παναγία μας	σ. 65
Παράδεισος, Δευτέρα Παρουσία και Τελική Κρίση	σ. 70
Οι Άγιοι μας	σ. 79
Μετάνοια και Εξομολόγηση	σ. 90
Θεία Κοινωνία	σ. 99
Προλήψεις και Δεισιδαιμονίες	σ. 108
Ιερωσύνη και Ιερείς	σ. 119
Από το κίνημα “αντι-fastfood” στο... “αντι-facebook” κίνημα	σ. 129
Οι ήρωες της οικογένειας	σ. 138
Το διαδίκτυο μας κάνει... «ανήθικους»;	σ. 143
Βάπτισμα και Γάμος	σ. 146
Γύρω από τη ζωή μας – Α´	σ. 155
Γύρω από τη ζωή μας – Β´	σ. 155
Νεκροί ή κεκοιμημένοι;	σ. 193
Γύρω από τη ζωή μας – Γ´	σ. 155
Γύρω από τη ζωή μας – Δ´	σ. 155
Ένας έφηβος νεομάρτυρας: Άγιος Ιωάννης ο Μονεμβασιώτης	σ. 200
Αλύγιστοι στις δυσκολίες. Οι σταυροί των δοκιμασιών μας	σ. 205
Η μανία με τη φρίκη	σ. 211
Ένα αναψυκτικό και... για την ψυχή μου	σ. 215
Ανάσταση	σ. 218
Χρησιμοποίησε έξυπνα το καλοκαίρι σου!	σ. 225

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ:**Διάλογος Ελευθερίας****σ. 229****Θέματα προς συζήτηση από τη λειτουργική ζωή****σ. 250****Απλές ιδέες για τη λειτουργική αγωγή των νέων μας****σ. 254**